

ประมวลพระราชบัญญัติ
ลิขสิทธิ์ และระเบียบของกรมศิลปากร
เกี่ยวกับ
งานศิลปกรรม

รวบรวมโดย :
สำนักศิลปกรรม
กรมศิลปากร

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961134573

ประมวลพระราชบัญญัติ
ข้อบัญญัติ และระเบียบของกรุงเทพมหานคร
เกี่ยวกับ
งานเทศกิจ

รวบรวมโดย
สำนักเทศกิจ
กรุงเทพมหานคร

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ ๒

สำนักเทคนิค กรุงเทพมหานคร ได้เคยรวบรวมจัดพิมพ์หนังสือประมวลพระราชบัญญัติ ข้อบัญญัติ และระเบียบของกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับงานเทคนิค เมื่อเดือน สิงหาคม ๒๕๒๖ มาครั้งหนึ่งแล้ว และได้แจกจ่ายไปยังสำนักทุกสำนัก สำนักงานเขตทุกเขต รวมทั้งผู้บริหารและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้เกี่ยวข้องมาก โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเทคนิค

ในการจัดพิมพ์ครั้งนี้ ได้รวบรวมกฎหมาย ระเบียบการต่าง ๆ ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม จัดพิมพ์ให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด ซึ่งสำนักเทคนิคหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะอำนวยประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องได้บ้างตามสมควร และหากท่านผู้ใดพบข้อบกพร่อง หรือผิดพลาด โปรดแจ้งให้สำนักเทคนิคทราบด้วย เพื่อจะได้ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป.

สำนักเทคนิค

กรุงเทพมหานคร

สิงหาคม ๒๕๓๐

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

สารบัญ

ภาคหนึ่ง

หมวด ๑ บททั่วไป

๑. ประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๘ เรื่องจัดระเบียบราชการกรุงเทพมหานคร ๑
๒. ประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๘ เรื่องแบ่งส่วนราชการภายในหน่วยงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการกรุงเทพมหานคร ๓
๓. คำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๔๐๙๒/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๒๘ เรื่องแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ๑๒
๔. คำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๔๐๙๔/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๘ เรื่องแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ๑๓
๕. คำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๔๐๘๔/๒๕๒๔ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๔ เรื่องมอบอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครปฏิบัติราชการแทน ๑๔

หมวด ๒ อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

๑. คำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๒๘๒๐/๒๕๒๔ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๒๔ เรื่องกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ๒๓
๒. บันทึกสำนักตำรวจเทศกิจที่ กท ๘๐๐๐/๕๒๖๓ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๒๗ เรื่องหารือการมอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ๒๗
๓. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ นร ๐๕๐๑/๑๒๙๕ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๒๗ เรื่องหารือการมอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ๒๘
๔. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาคัดวนมาก ที่ นร ๐๕๑๐/๑๗๐๔ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๒๘ เรื่อง หารืออำนาจในการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับ (ตามมาตรา ๕๐ แห่งร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ....) ๓๗

๕. บันทึกสำนักเทศกิจที่ กท ๘๐๐๐/๘๒๙ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจกรณีแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

๕๔

๖. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาด่วนที่สุดที่ นร ๐๖๐๑/๑๒๑ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๓๐ เรื่องหารือการจับกุมผู้ซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้า

๕๗

๗. บันทึกสำนักเทศกิจที่ กท ๘๐๐๐/๒๘๑ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมาย กรณีการปฏิบัติงานตามมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

๖๒

๘. บันทึกศาลาว่าการกรุงเทพมหานครที่ กท ๘๐๐๐/๓๗๙ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๐ เรื่องหารือแนวทางปฏิบัติในการเปรียบเทียบปรับนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

๖๖

หมวด ๓ การเปรียบเทียบคดี

๑. หนังสือกรุงเทพมหานครด่วนที่สุดที่ กท ๘๐๐๐/๔๔๐๔ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๙ เรื่องขอความร่วมมือในการเปรียบเทียบปรับ

๖๘

๒. บันทึกสำนักเทศกิจที่ กท ๘๐๐๐/๑๖๐๘ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๒๙ เรื่องขอความร่วมมือในการเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

๗๒

๓. บันทึกสำนักเทศกิจที่ กท ๘๐๐๐/๑๘๐๔ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๙ เรื่องการ ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการดำเนิน คดี พ.ศ. ๒๕๒๘

๗๔

๔. บันทึกสำนักเทศกิจที่ กท ๘๐๐๐/๕๖๕๘ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๒๙ เรื่อง ข้อหารือบันทึกการชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๒๘

๗๘

หมวด ๔ การชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิด

๑. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิด พ.ศ. ๒๕๒๙

๘๑

๒. คำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๑๐๒๔/๒๕๒๖ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๒๖ เรื่องหลัก เกณฑ์ในการพิจารณาปลุกและคิดค่าเสียหายต้นไม้

๘๕

๓. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาปลูกและคิดค่าเสียหายต้นไม้ พ.ศ. ๒๕๒๖ ตามคำสั่ง
กรุงเทพมหานครที่ ๑๐๒๔/๒๕๒๖ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๒๖ ๘๖

หมวด ๕ เงินรางวัล

๑. ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำความผิดพระราช-
บัญญัติและข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๑ ๕๕
๒. ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำความผิดพระราช-
บัญญัติและข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕ ๑๐๐

ภาคสอง

หมวด ๑ การสาธารณสุข

๑. พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๔๘๔ ๑๐๓
๒. พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕ ๑๒๑
๓. พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๗ ๑๒๒
๔. พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕ ๑๒๔
๕. เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องควบคุมการทำน้ำแข็งเพื่อการค้า
พุทธศักราช ๒๔๘๗ ๑๒๘
๖. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการค้าอาหารหรือน้ำแข็งในสถานที่
เอกชน พ.ศ. ๒๕๑๘ ๑๓๒
๗. ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคิดพื้นที่ประกอบ
กิจการเพื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตของสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสม
อาหาร พ.ศ. ๒๕๒๘ ๑๔๑
๘. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการแต่งผม พ.ศ. ๒๕๑๘ ๑๔๔
๙. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องตลาดเอกชน พ.ศ. ๒๕๑๘ ๑๕๕
๑๐. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องตลาดสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๑๙ ๑๖๕
๑๑. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมแผงลอย พ.ศ. ๒๕๑๙ ๑๗๑
๑๒. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมผู้เร่ขาย พ.ศ. ๒๕๑๙ ๑๗๕
๑๓. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการกำจัดมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและสิ่งเปื้อน
พ.ศ. ๒๕๒๑ ๑๘๕

๑๔. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ๑๕๑
๑๕. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. ๒๕๒๖ ๒๐๕
๑๖. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. ๒๕๒๘ ๒๒๔
๑๗. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐ ๒๒๗
๑๘. ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์การตั้งสถานบริการจำหน่ายน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๑๙ ๒๓๐
๑๙. ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์การตั้งสถานบริการจำหน่ายน้ำมัน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘ ๒๓๓
๒๐. ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมสถานีจำหน่ายอาหารที่มีการใช้ถังก๊าซหรือท่อก๊าซ สำหรับปรุงบนโต๊ะรับประทานอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๗ ๒๓๔
๒๑. ข้อบังคับกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์การประกอบการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ประเภทการเลี้ยงสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๓ ๒๓๗
๒๒. ประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๖ เรื่องหลักเกณฑ์ที่ประกอบการค้าฯ ประเภทการทำหรือประดิษฐ์ผ้าเย็บและสิ่งทีคล้ายกัน ๒๔๐
๒๓. ข้อบังคับกรุงเทพมหานครว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจ หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๒๔ ๒๔๒
๒๔. ข้อบังคับกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์การประกอบการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ประเภทการสะสมก๊าซ พ.ศ. ๒๕๒๕ ๒๔๔
๒๕. ข้อบังคับกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์การประกอบการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ประเภทการจัดให้มีการเดินร่าหรือร่าวง พ.ศ. ๒๕๒๙ ๒๔๘
๒๖. ประกาศเทศบาลนครหลวง ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๒๕ เรื่องหลักเกณฑ์สถานที่ประกอบการค้าฯ ประเภทประกอบกิจการโรงมหรสพ “โรงภาพยนตร์” ๒๕๑
๒๗. ประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๐ เรื่องหลักเกณฑ์การประกอบกิจการค้าฯ ซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ประเภทช่อมและหรือพ่นสีรถยนต์ ๒๕๓
๒๘. บันทึกสำนักอนามัยที่ กท ๒๐๒๓/๑๔๔๙ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ เรื่องการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มในที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดิน ๒๕๗

๒๙. บันทึกสำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ กทม.๐๑๐๐/๑๑๐๓๓ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๒๓ เรื่องการปฏิบัติเกี่ยวกับเหตุเดือดร้อนรำคาญในสถานที่ประกอบ การค้าฯ ซึ่งต้องควบคุม	๒๕๕
๓๐. บันทึกกองกฎหมายและคดีที่ กทม.๐๓๐๖/- ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๒๔ เรื่อง การหรือปัญหาข้อกฎหมาย	๒๖๑
๓๑. บันทึกสำนักตำรวจเทศกิจที่ กทม.๘๐๐๐/๔๘๐๓ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๒๕ เรื่องการขอใช้ทางเท้าสาธารณะริมคลองผดุงกรุงเกษมเป็นที่พักสินค้าชั่วคราว	๒๖๔
๓๒. บันทึกสำนักตำรวจเทศกิจที่ กท ๘๐๐๐/๑๖๔๓ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๒๗ เรื่องการเปรียบเทียบปรับ	๒๖๖
๓๓. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์ และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๐๒	๒๗๕

หมวด ๒ การโฆษณา

๑. พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓	๒๘๑
๒. กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๔๙๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการ โฆษณา โดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓	๒๘๔
๓. ระเบียบปฏิบัติการยื่นคำร้องและการพิจารณาออกใบอนุญาตตามพระราช- บัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓	๒๘๕
๔. ประกาศสำนักคณะรัฐมนตรี และกระทรวงมหาดไทย เรื่องแต่งตั้งพนักงาน ทำหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณา โดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ (ฉบับที่ ๔)	๒๘๑

หมวด ๓ การสุสานและฌาปนสถาน

๑. พระราชบัญญัติควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๔๘๑	๒๘๕
๒. พระราชบัญญัติควบคุมสุสานและฌาปนสถาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๔	๒๘๕
๓. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๑	๓๐๐
๔. ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการผ่อนผันการออกใบอนุญาตสุสานและฌาปน- สถาน พ.ศ. ๒๕๒๑	๓๑๐
๕. หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท.๐๓๐๘/ว.๓๖๔ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๒๒ เรื่องการดำเนินการเกี่ยวกับสุสานและฌาปนสถาน	๓๑๓

หมวด ๔ การรักษาความสะอาด

๑. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ ๓๑๕
๒. กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด พ.ศ. ๒๕๐๓ ๓๒๒
๓. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด พ.ศ. ๒๕๐๓ ๓๒๒
๔. บันทึกสำนักตำรวจเทศกิจที่ กทม - ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๔ เรื่องสรุปการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด พ.ศ. ๒๕๐๓ ๓๒๕
๕. บันทึกสำนักตำรวจเทศกิจที่ กทม.๘๐๐๐/๐๓๖๖ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ เรื่องหาบเร่-แผงลอย กีดขวางทางสัญจรในซอยสุขสวัสดิ์ (ทางเข้าวัดนาคนิมิตร) ๓๒๕
๖. มติผู้บริหารการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๒๗ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๒๗ เรื่องหารือข้อกฎหมายกรณีเอกชนใช้แนวร่นหน้าตึกแถวทำการค้า ๓๓๐

หมวด ๕ การก่อสร้างอาคาร

๑. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๓๓๓
๒. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๓๕๕
๓. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องอาคารจอดรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๑ ๓๘๔
๔. ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการขออนุญาตและการควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๕ ๓๘๗
๕. กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๓๙๓
๖. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๓๙๕
๗. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๓๙๘
๘. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๔๐๒

๙. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๔๑๐
๑๐. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๒๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๔๑๒
๑๑. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๔๒๒
๑๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๔๒๕
๑๓. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๔๓๐
๑๔. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๔๓๓
๑๕. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๔๓๕
๑๖. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๔๔๑
๑๗. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๔๔๓
๑๘. คำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๗๗/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ เรื่องขั้นตอนและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ๔๔๔
๑๙. ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ เรื่องทางหลวง ๔๔๕
๒๐. ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒ เรื่องการปลูกสร้างอาคารหรือปลูกปักสิ่งใด ๆ รุกกล้าที่ดิน แม่น้ำ ลำคลอง อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ๔๗๐
๒๑. ประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๑ เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับแนวรั้วโดยรอบอาคาร ๔๗๒
๒๒. ประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๒ เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตปลูกสร้างอาคารแถวอยู่อาศัย ๔๗๓

๙. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	๔๑๐
๑๐. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๒๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	๔๑๒
๑๑. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	๔๒๒
๑๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	๔๒๕
๑๓. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	๔๓๐
๑๔. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	๔๓๓
๑๕. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	๔๓๕
๑๖. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	๔๔๑
๑๗. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	๔๔๓
๑๘. คำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๗๗/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ เรื่องขึ้นตอนและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	๔๔๔
๑๙. ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ เรื่องทางหลวง	๔๔๕
๒๐. ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒ เรื่องการปลูกสร้างอาคารหรือปลูกปักสิ่งใด ๆ รุกกล้าที่ดิน แม่น้ำ ลำคลอง อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน	๔๗๐
๒๑. ประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๑ เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับแนวรั้วโดยรอบอาคาร	๔๗๒
๒๒. ประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๒ เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตปลูกสร้างอาคารแถวอยู่อาศัย	๔๗๓

๒๓. ประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๒๔ เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์การผ่อนผันการอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคาร	๔๗๕
๒๔. ประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๒ เรื่องชี้แจงเอกสารประกอบการยื่นขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร	๔๗๗
๒๕. ขั้นตอนการตรวจอาคารที่ปลูกสร้างโดยมิได้รับอนุญาต	๔๗๑
๒๖. บันทึกกรุงเทพมหานครที่ กทม.๘๐๐๐/๑๖๔๗ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๕ เรื่องที่ส่วนบุคคลที่ร่นแนวอาคารเข้าไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการก่อสร้างอาคารฯ	๔๗๒

หมวด ๖ การจัดระเบียบการจอดยานยนต์และเรือ

๑. พระราชบัญญัติการจอดยานยนต์ ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓	๔๗๕
๒. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ พ.ศ. ๒๕๑๖	๔๗๘
๓. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๗	๔๘๔
๔. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๐	๔๘๖
๕. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๑	๔๘๘
๖. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๔	๕๐๐
๗. พระราชบัญญัติป้องกันเรือโดนกัน พ.ศ. ๒๕๒๒	๕๐๒
๘. ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖๘ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ เรื่องควบคุมการจอดเรือในแม่น้ำ ลำคลอง	๕๐๔

หมวด ๗ ภาษี

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

๑. พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕	๕๐๗
๒. พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕	๕๑๗
๓. พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๕	๕๑๘

๔. พระราชบัญญัติว่าด้วยการยกเว้นภาษีอากรเกี่ยวแก่ทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. ๒๔๗๗	๕๒๐
๕. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๙ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๕	๕๒๒
๖. พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ในเขตท้องที่ นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๑๖	๕๒๓

ภาษีบำรุงท้องที่

๑. พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘	๕๒๕
๒. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๖ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๑๕	๕๔๒
๓. พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖	๕๔๓
๔. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘	๕๔๕

ภาษีป้าย

๑. พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐	๕๔๘
------------------------------------	-----

ภาคผนวก

๑. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยในโรงภาพยนตร์ และรถยนต์ประจำทาง พ.ศ. ๒๕๑๙	๕๕๘
๒. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๓	๕๖๓
๓. บันทึกเขตห้วยขวางที่ กท ๙๐๒๔/๗๙๒๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ เรื่อง ปัญหาการใช้รถยกกับรถยนต์จอดบนทางเท้า	๕๖๖
๔. บันทึกกองกฎหมายและคดีที่ - ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๒๗ เรื่อง ปัญหาการใช้รถยกกับรถยนต์จอดบนทางเท้า	๕๖๗
๕. บันทึกเขตบึงกุ่มปราบศัตรูพ่ายที่ กท ๙๐๐๗/๒๖๒๓ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๒๘ เรื่องหาหรือปัญหาเกี่ยวกับการยกซากกรวด	๕๗๐
๖. บันทึกสำนักตำรวจเทศกิจที่ กท ๘๐๐๐/๒๐๒๑ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๒๘ เรื่องหาหรือปัญหาเกี่ยวกับการยกซากกรวด	๕๗๒
๗. บันทึกศาลาว่าการกรุงเทพมหานครที่ กท ๘๐๐๐/๕๓๓๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๒๘ เรื่องหาหรือเกี่ยวกับการยกซากกรวด	๕๗๕

๘. บันทึกสำนักตำรวจเทศกิจที่ กท ๘๐๐๐/๓๑๕๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๒๒ เรื่อง รายงานการประชุมคณะทำงานพิจารณาอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการเคลื่อนย้ายซากรถยนต์ที่จอดทิ้งไว้ในถนน หรือในที่สาธารณะไปเก็บไว้ ณ สถานที่ที่กำหนด ๕๗๘
๙. รายงานการประชุมคณะทำงานพิจารณาอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการเคลื่อนย้ายซากรถยนต์ ที่จอดทิ้งไว้ในถนน หรือในที่สาธารณะไปเก็บไว้ ณ สถานที่ที่กำหนด ครั้งที่ ๒/๒๕๒๖ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๖ ๕๘๒
๑๐. บันทึกศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๘๐๐๐/๑๐๗๙ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๓๐ เรื่องขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายเก็บรักษาและการขายทอดตลาด ซากรถยนต์ ๕๘๖
๑๑. บันทึกศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๘๐๐๐/๙๕๖ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๓๐ เรื่องแผนปฏิบัติการดำเนินการรื้อถอน อาคารรुकล้าที่สาธารณะ ๕๘๘
-

ภาคหนึ่ง

หมวด ๑ บททั่วไป

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง จัดระเบียบราชการของกรุงเทพมหานคร

เนื่องจากมีความจำเป็นต้องจัดระเบียบราชการของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร ตามมติที่ประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๒๘ ให้จัดระเบียบราชการกรุงเทพมหานคร ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร
๒. สำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
๓. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร
๔. สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร
๕. สำนักผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานคร
๖. สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร
๗. สำนักการแพทย์
๘. สำนักอนามัย
๙. สำนักการศึกษา
๑๐. สำนักการโยธา
๑๑. สำนักการระบายน้ำ
๑๒. สำนักรักษาความสะอาด
๑๓. สำนักสวัสดิการสังคม
๑๔. สำนักการคลัง
๑๕. สำนักเทศกิจ
๑๖. สำนักงานเขตพระนคร
๑๗. สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

และวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและจัดระบบราชการกรุงเทพมหานคร ปรระสานงานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในราชการกรุงเทพมหานครและดำเนินการตามที่ ก.ก.มอบหมาย

หมวด ๔

สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๔ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกรุงเทพมหานครและราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ

ข้อ ๕ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) กองกลาง
- (๒) กองการเจ้าหน้าที่
- (๓) กองฝึกอบรม
- (๔) กองผังเมือง
- (๕) กองงบประมาณ
- (๖) กองกฎหมายและคดี
- (๗) กองปกครองและทะเบียน
- (๘) กองประชาสัมพันธ์
- (๙) กองวิศวกรรมจราจร

หมวด ๕

สำนักผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๖ สำนักผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจ แนะนำติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการทั่วไปของหน่วยงานและส่วนราชการในสังกัดกรุงเทพมหานคร และปฏิบัติราชการตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือปลัดกรุงเทพมหานครมอบหมาย

ข้อ ๗ สำนักผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานคร มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานเลขานุการ
- (๒) กองงานผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานคร

หมวด ๖

สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๘ สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานนโยบายและ

แผนกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๔ สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานเลขาธิการ
- (๒) กองนโยบายและแผน ๑
- (๓) กองนโยบายและแผน ๒
- (๔) กองนโยบายและแผน ๓

หมวด ๗

สำนักงานแพทย์

ข้อ ๑๐ สำนักงานแพทย์ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานด้านการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลทั่วไปในสังกัดกรุงเทพมหานคร การจัดการศึกษาหรือการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และการพยาบาล

ข้อ ๑๑ สำนักงานแพทย์ มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานเลขาธิการ
- (๒) กองวิชาการแพทย์
- (๓) วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
- (๔) วชิรพยาบาล
  - (ก) กองบริการทั่วไป
  - (ข) กองบริการทางวิทยาศาสตร์และทางการแพทย์
  - (ค) กองคลังกรรม
  - (ง) กองโสตถกรรม
  - (จ) กองสูตินรีเวชกรรม
  - (ฉ) กองการพยาบาล
- (๕) โรงพยาบาลกลาง
  - (ก) กองบริการทั่วไป
  - (ข) กองบริการทางวิทยาศาสตร์และทางการแพทย์
  - (ค) กองคลังกรรม
  - (ง) กองโสตถกรรม
  - (จ) กองสูตินรีเวชกรรม
- (๖) โรงพยาบาลตากสิน
  - (ก) กองบริการทั่วไป

- (ข) กองบริการทางวิทยาศาสตร์และทางการแพทย์
- (ค) กองคลังกรรม
- (ง) กองโสตถกรรม
- (จ) กองสูตินรีเวชกรรม
- (๗) โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์
  - (ก) กองบริการทั่วไป
  - (ข) กองบริการทางวิทยาศาสตร์และทางการแพทย์
  - (ค) กองคลังกรรม
  - (ง) กองโสตถกรรม
  - (จ) กองสูตินรีเวชกรรม

หมวด ๘

สำนักอนามัย

ข้อ ๑๒ สำนักอนามัย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม และประสานกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสาธารณสุข การอนามัย-ครอบครัว การอนามัยสิ่งแวดล้อม ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของศูนย์บริการสาธารณสุข และโรงพยาบาลชุมชน การควบคุมความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยในโรงแรมที่พักและสถานอื่น ๆ

ข้อ ๑๓ สำนักอนามัย มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานเลขานุการ
- (๒) กองส่งเสริมสาธารณสุข
- (๓) กองทันตสาธารณสุข
- (๔) กองอนามัยสิ่งแวดล้อม
- (๕) กองควบคุมโรคสัตว์
- (๖) กองส่งเสริมสุขภาพ
- (๗) กองพยาบาลสาธารณสุข
- (๘) กองควบคุมโรคติดต่อ
- (๙) ศูนย์บริการสาธารณสุข
- (๑๐) โรงพยาบาลชุมชนหนองจอก

หมวด ๙

สำนักการศึกษา

ข้อ ๑๔ สำนักการศึกษา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๕ สำนักงานการศึกษา มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานเลขาธิการ
- (๒) หน่วยศึกษานิเทศก์
- (๓) กองโรงเรียน
- (๔) กองวิชาการ

หมวด ๑๐

สำนักงานโยธา

ข้อ ๑๖ สำนักงานโยธา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการโยธา การออกแบบ การก่อสร้างและบูรณะ การควบคุมการก่อสร้าง การควบคุมอาคาร และการดูแลรักษาที่สาธารณะ

ข้อ ๑๗ สำนักงานโยธา มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานเลขาธิการ
- (๒) กองออกแบบ
- (๓) กองก่อสร้างและบูรณะ
- (๔) กองควบคุมการก่อสร้าง
- (๕) กองควบคุมอาคาร
- (๖) กองรังวัดที่ดินและที่สาธารณะ

หมวด ๑๑

สำนักงานระบายน้ำ

ข้อ ๑๘ สำนักงานระบายน้ำ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน ควบคุม และดำเนินการเกี่ยวกับการระบายน้ำ การบำรุงรักษาทางระบายน้ำ การป้องกันน้ำท่วมและการกำจัดน้ำเสีย

ข้อ ๑๙ สำนักงานระบายน้ำ มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานเลขาธิการ
- (๒) กองควบคุมระบบระบายน้ำ
- (๓) กองบำรุงรักษาและคลอง
- (๔) กองโรงงานกำจัดน้ำเสีย
- (๕) กองวิชาการ

หมวด ๑๒

สำนักรักษาความสะอาด

ข้อ ๒๐ สำนักรักษาความสะอาด มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนควบคุมและดำเนิน

การเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ตลอดจนการจัดให้มีและบำรุงรักษาสุขาชั่วคราว และรถสุขาเคลื่อนที่

ข้อ ๒๑ สำนักรักษาความสะอาด มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานเลขานุการ
- (๒) กองเก็บขนมูลฝอย
- (๓) กองกำจัดสิ่งปฏิกูล
- (๔) กองโรงงานกำจัดมูลฝอย
- (๕) กองวิชาการ

หมวด ๑๓

สำนักสวัสดิการสังคม

ข้อ ๒๒ สำนักสวัสดิการสังคม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย การจัดให้มีและบำรุงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การส่งเสริมกีฬา การนันทนาการ และการพัฒนาเยาวชน

ข้อ ๒๓ สำนักสวัสดิการสังคม มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานเลขานุการ
- (๒) กองสังคมสงเคราะห์
- (๓) กองสวนสาธารณะ
- (๔) กองนันทนาการ

หมวด ๑๔

สำนักการคลัง

ข้อ ๒๔ สำนักการคลัง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการคลัง การเงิน การบัญชี การพัสดุ การซ่อมบำรุงรักษายานพาหนะ เครื่องจักรกล เครื่องทุ่นแรงของกรุงเทพมหานครและควบคุมดูแลการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร

สอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงาน

ข้อ ๒๕ สำนักการคลัง มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานเลขานุการ
- (๒) กองรายได้
- (๓) กองการเงิน
- (๔) กองบัญชีและตรวจสอบ
- (๕) กองระบบการคลัง

- (๖) กองโรงงานช่างกล
- (๗) กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ

หมวด ๑๕

สำนักเทศกิจ

ข้อ ๒๖ สำนักเทศกิจ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

หมวด ๑๖

สำนักงานเขต

ข้อ ๒๗ สำนักงานเขต มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานการปกครองท้องถิ่น การพัฒนาชุมชน การส่งเสริมอาชีพ การทะเบียน การโยธา การรักษาที่สาธารณะ การสาธารณสุข การจัดเก็บรายได้ การรักษาความสะอาด การจัดการศึกษา การดูแลและรักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร หรือที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๘ สำนักงานเขต มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) งานปกครอง
- (๒) งานทะเบียน
- (๓) งานโยธา
- (๔) งานอนามัย
- (๕) งานรายได้
- (๖) งานรักษาความสะอาด
- (๗) งานศึกษาธิการ
- (๘) งานคลัง
- (๙) งานเทศกิจ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๒๘

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๘

(ลงชื่อ) **อาษา เมฆสวรรค์**
 (นายอาษา เมฆสวรรค์)
 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร (สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร โทร. ๒๒๑๔๘๖๑)
ที่ กท ๐๓๐๐/๔๘๒ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๒๔
เรื่อง ชักซ้อมการปฏิบัติราชการ

เรียน ผู้อำนวยการเขตทุกสำนักงานเขต

ตามคำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๗๐๔/๒๕๒๔ ลว. ๖ มี.ค. ๒๕ ซึ่งแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานคร ตามคำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๔๐๙๒/๒๕๒๔ ลว. ๓ ธ.ค. ๒๕ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔ เต็มพื้นที่กรุงเทพมหานคร นั้น

เพื่อมิให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ จึงให้ถือปฏิบัติดังนี้

๑. ในภาวะปกติให้ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะในเขตพื้นที่ของสำนักงานเขตที่ตนสังกัดเท่านั้น
  ๒. การจะออกปฏิบัตินอกเขตพื้นที่ของสำนักงานเขตที่ตนสังกัด, การไปช่วยปฏิบัติงานหรือการระดมไปปฏิบัติงานนอกพื้นที่สำนักงานเขตที่ตนสังกัด ต้องได้รับอนุญาตจาก ผว.กทม. หรือ ป.กทม. ก่อน
  ๓. เจ้าหน้าที่ผู้ใดใช้อำนาจหน้าที่นอกเขตพื้นที่สำนักงานเขตที่ตนสังกัดโดยไม่มีคำสั่งจะพิจารณาลงโทษทางวินัย
- จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

(ลงชื่อ) ว่าที่ร้อยตรี เสมอใจ พุ่มพวง
(เสมอใจ พุ่มพวง)
ปลัดกรุงเทพมหานคร

คำสั่งกรุงเทพมหานคร

ที่ ๓๐๘/๒๕๒๘

เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๔๐๘๒/๒๕๒๘ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๐ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๔๐๘๒/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๘ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งตามคำสั่งกรุงเทพมหานครดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่เต็มพื้นที่กรุงเทพมหานคร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จึงแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๔๐๘๒/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๘ ให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งตามคำสั่งดังกล่าว เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวเต็มพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๒๘
(ลงชื่อ) พล.ต. จำลอง ศรีเมือง
(จำลอง ศรีเมือง)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

คำสั่งกรุงเทพมหานคร

ที่ ๔๐๕๒/๒๕๒๘

เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๕๐
วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ ตามมาตรา ๘๘ และมีฐานะเป็นพนักงาน
ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามมาตรา
๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจึงแต่งตั้งให้ข้าราชการกรุงเทพ-
มหานครของทุกสำนักงานเขตผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่
ตามมาตรา ๘๘ เฉพาะในท้องที่ของสำนักงานเขตที่สังกัด

๑. หัวหน้างานปกครอง
๒. หัวหน้างานเทศกิจ
๓. หัวหน้างานโยธา
๔. หัวหน้างานอนามัย
๕. หัวหน้างานรักษาความสะอาด
๖. ข้าราชการตั้งแต่ระดับ ๕ ขึ้นไป ของงานปกครอง งานโยธา งานอนามัย และงานรักษา
ความสะอาด
๗. เจ้าพนักงานปกครอง พนักงานปกครอง เจ้าหน้าที่ปกครอง ของงานเทศกิจ
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓ ธ.ค. ๒๕๒๘

(ลงชื่อ) พล.ต.จำลอง ศรีเมือง

(จำลอง ศรีเมือง)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

คำสั่งกรุงเทพมหานคร

๔๐๕๔/๒๕๒๘

เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๕๐
วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

เพื่อให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ ตามมาตรา ๘๔ และมีฐานะเป็นพนักงาน
ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามมาตรา
๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจึงแต่งตั้งให้ข้าราชการกรุงเทพ
มหานครของสำนักเทศกิจ ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่
ตามมาตรา ๘๔ เฉพาะในท้องที่ของกรุงเทพมหานคร

๑. หัวหน้าฝ่าย ฝ่ายงานปฏิบัติการเทศกิจ
๒. หัวหน้าฝ่าย ฝ่ายงานเลขานุการ
๓. หัวหน้างานนิติการ
๔. หัวหน้างานวางแผนปฏิบัติ
๕. หัวหน้างานจัดระเบียบหาบเร่-แผงลอย
๖. นิติกร เจ้าพนักงานปกครอง พนักงานปกครอง และเจ้าหน้าที่ปกครอง
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๘
(ลงชื่อ) พล.ต. จำลอง ศรีเมือง
(จำลอง ศรีเมือง)
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

คำสั่งกรุงเทพมหานคร

ที่ ๔๐๘๔/๒๕๒๔

เรื่อง มอบอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครปฏิบัติราชการแทน

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงการมอบอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และเพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจึงมีคำสั่งมอบอำนาจไว้ดังต่อไปนี้

๑. ให้ยกเลิก

๑.๑ คำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๒๔๓๙/๒๕๑๘ เรื่องมอบอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๑๘

๑.๒ คำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๗๔/๒๕๑๙ เรื่องมอบอำนาจอนุมัติผ่อนชำระภาษีค้ำ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๑๙

๑.๓ คำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๑๓๘๑/๒๕๑๙ เรื่องมอบอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ปลัดกรุงเทพมหานครปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๑๙

๑.๔ คำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๓๐๖/๒๕๒๐ เรื่องมอบอำนาจให้หัวหน้าเขตปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๒๐

๑.๕ คำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๑๗๓๙/๒๕๒๒ เรื่องมอบอำนาจให้ปลัดกรุงเทพมหานคร ลงนามในบัญชีถือจ่ายเงินเดือนข้าราชการกรุงเทพมหานคร และบัญชีถือจ่ายเงินค่าจ้างลูกจ้างกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๒

๑.๖ คำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๔๔๖/๒๕๒๔ เรื่องการมอบอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร และหัวหน้าเขตเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔

๑.๗ คำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๑๔๕๒/๒๕๒๔ เรื่องมอบอำนาจการปฏิบัติราชการ แทน ให้ปลัดกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๒๔

๑.๘ คำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๒๐๙๐/๒๕๒๔ เรื่องมอบอำนาจการปฏิบัติราชการ แทน ให้รองปลัดกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๒๔

๑.๙ คำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๓๐๖๔/๒๕๒๔ เรื่องมอบอำนาจของผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้หัวหน้าเขตปฏิบัติราชการ แทน ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๒๔

๑.๑๐ คำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๓๖๐๒/๒๕๒๔ เรื่องมอบอำนาจการปฏิบัติราชการ แทนให้ปลัดกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๒๔

บรรดาประกาศ คำสั่ง หรือบันทึกสั่งการอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในคำสั่งนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ ให้ใช้คำสั่งนี้แทน

๒. มอบอำนาจให้ปลัดกรุงเทพมหานคร

๒.๑ มอบอำนาจในการติดต่อประสานงาน ได้ตอบหนังสือกับส่วนราชการภายนอก ซึ่งมีใช่เป็นนโยบายหรือปัญหาสำคัญ

๒.๒ มอบอำนาจในการขอรับเงินทุกชนิด ทุกประเภท จากศาลทุกศาลซึ่งเกิดจากการดำเนินคดีของกรุงเทพมหานคร และมีอำนาจตั้งตัวแทนช่วงในการปฏิบัติราชการดังกล่าว

๒.๓ มอบอำนาจในการลงนามในบัญชีถือจ่ายเงินเดือนข้าราชการกรุงเทพมหานคร และบัญชีถือจ่ายเงินค่าจ้างลูกจ้างกรุงเทพมหานคร

๓. มอบอำนาจให้ปลัดกรุงเทพมหานคร หรือรองปลัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับมอบหมาย จากปลัดกรุงเทพมหานคร

๓.๑ มอบอำนาจเกี่ยวกับการคลัง

๓.๑.๑ มอบอำนาจให้สั่งจ่ายเงินสะสมแก่ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ที่ออกจากราชการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการหักเงินเดือนพนักงานเทศบาลไว้เป็นเงินสะสม พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามบันทึกที่ กทม.๐๓๐๕/๘๘๑๖ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๑๗

๓.๑.๒ การสั่งจ่ายเงินทดแทนแก่ข้าราชการกรุงเทพมหานครวิสามัญที่ออกจากราชการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจ่ายเงินทดแทนแก่ข้าราชการส่วนท้องถิ่นวิสามัญประจำการ ที่ออกจากราชการ พ.ศ. ๒๕๐๙

๓.๒ มอบอำนาจเกี่ยวกับการจ้างเหมา

มอบอำนาจการให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้แทน หรือผู้ช่วยผู้แทนผู้รับจ้างตามที่กำหนดไว้ในหนังสือสัญญาจ้างเหมา

๓.๓ มอบอำนาจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลบางประเภท

๓.๓.๑ มอบอำนาจการลงนามในบัตรประจำตัวข้าราชการกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ระดับ ๑ ถึงระดับ ๙

๓.๓.๒ มอบอำนาจการลงนามในบัตรประจำตัวลูกจ้างกรุงเทพมหานคร

๓.๓.๓ พิจารณาอนุญาตและลงนามในหนังสือแสดงการพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครลาอุปสมบท

๓.๓.๔ มอบอำนาจการลงนามในฐานะผู้รับสัญญาการไปศึกษาและฝึกอบรมของข้าราชการกรุงเทพมหานคร ตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษาฝึกอบรมและดูงาน

๓.๔ มอบอำนาจตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

๓.๔.๑ มอบอำนาจในการวินิจฉัยอุทธรณ์การตีราคาปานกลางของที่ดิน ตามความในมาตรา ๒๐ และวินิจฉัยอุทธรณ์การประเมินภาษีบำรุงท้องที่ ตามความในมาตรา ๔๙, ๕๐ และ ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

๓.๔.๒ พิจารณายกเว้นหรือลดภาษีบำรุงท้องที่ตามความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

๓.๕ มอบอำนาจตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕

มอบอำนาจให้เป็นผู้ชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ ตามความในมาตรา ๒๕ และคำร้องขอลดค่าภาษีหรือปลดค่าภาษี ตามความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕

๓.๖ มอบอำนาจตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

มอบอำนาจในการวินิจฉัยอุทธรณ์การประเมินภาษีป้าย ตามความในมาตรา ๓๐, ๓๑ และ ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

๓.๗ มอบอำนาจผ่อนชำระภาษีค้าง

มอบอำนาจในการจัดเก็บภาษีค้างชำระ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ และพระราชบัญญัติภาษีป้าย ในวงเงินค่าภาษีรายละเกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป โดยให้แต่ละรายผ่อนชำระได้ไม่เกิน ๑๒ เดือน

๓.๘ มอบอำนาจตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๖

มอบอำนาจให้เป็นผู้รับเรื่องรวบรวมขอรับบำเหน็จบำนาญและสั่งจ่ายเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการกรุงเทพมหานคร ตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๖

๓.๙ มอบอำนาจเกี่ยวกับที่ดินและที่สาธารณะ

๓.๙.๑ ลงนามในหนังสือตอบสำนักงานที่ดินเกี่ยวกับการยืนยันความถูกต้องของการรังวัดแบ่งแยกที่ดินที่ถูกเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือที่ดินที่กรุงเทพมหานครจัดซื้อ โดยมีได้ออกกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

๓.๙.๒ อนุญาตให้การไฟฟ้านครหลวงปิกเสภาพตสายหรือดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในฐานะเจ้าของหรือผู้ครอบครองดูแลรักษาที่ดินหรือที่สาธารณะ

๓.๙.๓ อนุญาตให้การประปานครหลวงชุดถนนวางท่อประปา หรือดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในฐานะเจ้าของหรือผู้ครอบครองดูแลรักษาที่ดินหรือที่สาธารณะ

๓.๙.๔ อนุญาตให้องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ชุดถนนวางท่อร้อยสายโทรศัพท์หรือปิกเสภาพตสาย หรือดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในฐานะเจ้าของหรือผู้ครอบครองดูแลรักษาที่ดินหรือที่สาธารณะ

๓.๑๐ มอบอำนาจอื่น ๆ ทั่วไป

๓.๑๐.๑ ลงนามรับรองรูปถ่ายติดบัตรเหรียญราชการชายแดน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการลงนามรับรองรูปถ่ายติดบัตรเหรียญราชการชายแดน

๓.๑๐.๒ ลงนามรับรองรูปถ่ายติดบัตรเหรียญพิทักษ์เสรีชน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการลงนามรับรองรูปถ่ายติดบัตรเหรียญพิทักษ์เสรีชน

๔. มอบอำนาจให้ผู้อำนวยความสะดวก

๔.๑ มอบอำนาจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

๔.๑.๑ ให้ผู้อำนวยความสะดวกการศึกษาลงนามปฏิเสธการรับโอนข้าราชการมาเป็นข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร

๔.๑.๒ ลงนามในบัตรประจำตัวข้าราชการกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ระดับ ๑ ถึงระดับ ๖

๔.๑.๓ ลงนามในบัตรประจำตัวลูกจ้างกรุงเทพมหานครในสังกัดสำนัก

๔.๒ มอบอำนาจการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการภายนอกหรือเอกชน

๔.๒.๑ มอบอำนาจการติดต่อประสานงานเกี่ยวกับข้อมูล รายละเอียด หรือสถิติจากส่วนราชการภายนอกหรือจากเอกชน

๔.๒.๒ มอบอำนาจในการลงนามในหนังสือแจ้งผลการพิจารณาการอนุญาตหรือการอนุมัติในกรณีที่ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้สั่งการไว้แล้ว

๔.๓ มอบอำนาจผ่อนชำระภาษีค้าง

มอบอำนาจในการจัดเก็บภาษีค้างชำระตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและ

ที่ดิน พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ และพระราชบัญญัติภาษีป้าย ให้ผู้อำนวยการสำนักการคลัง
ในวงเงินค่าภาษีรายละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท โดยให้แต่ละรายผ่อนชำระได้ไม่เกิน ๑๒ เดือน

๕. มอบอำนาจให้หัวหน้าเขต

๕.๑ มอบอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.
๒๕๒๒

๕.๑.๑ การอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร รื้อถอนอาคาร และเคลื่อนย้ายอาคาร ตามมาตรา ๒๑, ๒๒, ๒๓ และ ๒๔ และการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๓๕ ทั้งนี้เฉพาะอาคารสูงไม่เกิน ๔ ชั้น ประเภทที่พักอาศัย อาคารตึกแถว หอพัก แฟลต อาคารชุด สำนักงาน ทาวน์เฮาส์ คอนโดมิเนียม ห้องแสดงสินค้าและอาคารพาณิชย์ ห้องแถวสูงไม่เกิน ๒ ชั้น อาคารสัตว์เลี้ยง อาคารชั่วคราว สะพานไม้ หอดังเก็บน้ำ รั้ว เขื่อน ป้าย แผงลอย โถงเก็บของ และถนน

๕.๑.๒ การสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณตามมาตรา ๒๗ และมาตรา ๔๓ วรรคสอง ทั้งนี้เฉพาะอาคารที่ได้มอบอำนาจการอนุญาตตามข้อ ๕.๑.๑

๕.๑.๓ การสั่งระงับการก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร รื้อถอนอาคาร และเคลื่อนย้ายอาคาร การสั่งห้ามใช้อาคาร การสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคาร และการสั่งให้รื้อถอนอาคารตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๐, ๔๑, ๔๒, ๔๓ และมาตรา ๔๖ โดยไม่จำกัดประเภทของอาคาร

๕.๑.๔ การปฏิบัติการเพื่อให้มีการรื้อถอนอาคารที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๑ วรรคสอง มาตรา ๔๒ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาตรา ๔๓ วรรคสามและมาตรา ๔๖ วรรคสอง จนเสร็จการโดยไม่จำกัดประเภทของอาคาร

๕.๑.๕ การรับทราบการบอกเลิกตัวผู้ควบคุมงานหรือบอกเลิกการเป็นผู้ควบคุมงานตามมาตรา ๓๐ ทั้งนี้เฉพาะอาคารที่ได้รับมอบอำนาจการอนุญาตตามข้อ ๕.๑.๑

๕.๒ มอบอำนาจของเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๕๔๓

การสั่งให้ลดเสียงให้หยุดโฆษณาตามมาตรา ๖ การออกใบอนุญาต การลงนามในใบอนุญาตให้ทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้า ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๕๔๓ และประกาศสำนักคณะรัฐมนตรีและกระทรวงมหาดไทย เรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

๕.๓ มอบอำนาจผ่อนชำระภาษีค้าง

มอบอำนาจในการจัดเก็บภาษีค้างชำระตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ และพระราชบัญญัติภาษีป้าย ในวงเงินค่าภาษีรายละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐

บาท โดยให้แต่ละรายผ่อนชำระได้ไม่เกิน ๑๒ เดือน

๕.๔ มอบอำนาจให้ร้องทุกข์ดำเนินคดี

การร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย เทศบัญญัติและข้อบัญญัติในหน้าที่รับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร

๕.๕ มอบอำนาจเกี่ยวกับกลุ่มเกษตรกร

มอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนในการออกหนังสือรับรองกลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนภายในเขตท้องที่ของตน เพื่อนำไปแสดงต่อองค์การคลังสินค้า กระทรวงพาณิชย์

๕.๖ มอบอำนาจเกี่ยวกับการออกบัตรประจำตัว

๕.๖.๑ มอบอำนาจการออกบัตรประจำตัวกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

๕.๖.๒ มอบอำนาจให้ลงนามในบัตรประจำตัวข้าราชการกรุงเทพมหานครตั้งแต่ระดับ ๑ ถึงระดับ ๖

๕.๖.๓ มอบอำนาจให้ลงนามในบัตรประจำตัวลูกจ้างกรุงเทพมหานครในสังกัดเขต

๕.๗ มอบอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔

๕.๗.๑ การออกคำสั่งระงับเหตุรำคาญ คำสั่งป้องกันเหตุรำคาญและการระงับเหตุรำคาญตามความในมาตรา ๒๐ และ ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔

๕.๗.๒ การอนุญาต การสั่งพัก การเพิกถอนและการลงนามในใบอนุญาตให้ตั้งหรือใช้สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งเป็นที่รับจ้างแต่งผม หรือใบอนุญาตให้เป็นผู้รับจ้างแต่งผม ตามความในข้อ ๔, ๑๐, ๑๙ และ ๒๐ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการแต่งผม พ.ศ. ๒๕๑๘

๕.๗.๓ การอนุญาต การผ่อนผัน การเพิกถอนและการลงนามในใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดเอกราช ตามความในข้อ ๕, ๖, ๑๑, ๒๑ และ ๒๔ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องตลาดเอกราช พ.ศ. ๒๕๑๘ และการอนุญาต การสั่งพัก การเพิกถอน และการลงนามในใบอนุญาตให้ผู้เข้าขายของในตลาดเอกราชตามความในข้อ ๑๕, ๒๔ และ ๒๕ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องตลาดเอกราช พ.ศ. ๒๕๑๘

๕.๗.๔ การอนุญาต การสั่งพัก การเพิกถอนและการลงนามในใบอนุญาตให้ผู้เข้าขายของในตลาดสาธารณะ ตามความในข้อ ๕, ๑๔, ๑๖ และ ๑๗ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องตลาดสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๑๘

๕.๗.๕ การอนุญาต การผ่อนผัน การสั่งพัก การเพิกถอน และการลงนามในใบอนุญาตจัดตั้งแผงลอยในถนนสาธารณะ หรือที่สาธารณะ ตามความในข้อ ๖, ๑๐, ๑๔, ๑๖, ๑๗ และ ๑๘ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมแผงลอย พ.ศ. ๒๕๑๘

๕.๗.๖ การอนุญาต การสั่งพัก การเพิกถอนและการลงนามในใบอนุญาตให้ทำการเร่ขายตามความในข้อ ๖, ๗, ๑๓, ๑๕ และ ๑๖ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมผู้เร่ขาย พ.ศ. ๒๕๑๙

๕.๗.๗ การอนุญาต การสั่งพัก การเพิกถอนและการลงนามในใบอนุญาตให้ตั้งหรือใช้สถานที่เอกชนแห่งหนึ่งแห่งใดเป็นที่ขายอาหารหรือน้ำแข็ง หรือทำ ประกอบ ปปรุง สะสมอาหารหรือน้ำแข็งตามความในข้อ ๕, ๘ ๑๘ และ ๑๙ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการค้าอาหารหรือน้ำแข็งในสถานที่เอกชน พ.ศ. ๒๕๑๘

๕.๗.๘ การสั่งพัก การเพิกถอน และการลงนามในใบอนุญาต ให้จัดตั้งหรือใช้สถานที่แห่งใดเป็นสุสานและฌาปนสถาน การสั่งพัก การเพิกถอน และการลงนามในใบอนุญาตผู้จัดการสุสานและฌาปนสถานตามความในข้อ ๔, ๑๕ และ ๑๗ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๑

๕.๗.๙ การอนุญาต การสั่งพัก การเพิกถอน และการลงนามในใบอนุญาตให้ประกอบการค้า ซึ่งเป็นที่รังเกียจ หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ตามความในข้อ ๕, ๗ และ ๑๒ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจ หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙

๕.๗.๑๐ การอนุญาต การสั่งพัก การเพิกถอน การลงนามในใบอนุญาตให้ตั้งหรือใช้สถานที่เอกชนแห่งหนึ่งแห่งใดเป็นที่สำหรับทำน้ำแข็งเพื่อการค้า ตามความในข้อ ๕ และ ๑๒ แห่งเทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องควบคุมการทำน้ำแข็งเพื่อการค้า พ.ศ. ๒๔๘๗ และตามความในข้อ ๓ แห่งเทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องควบคุมการทำน้ำแข็งเพื่อการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖ และตามความในข้อ ๔, ๑๑ และ ๑๒ แห่งเทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรีเรื่องควบคุมการทำน้ำแข็งเพื่อการค้า พ.ศ. ๒๔๘๗ และเทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่องควบคุมการทำน้ำแข็งเพื่อการค้าแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๔๙๕

๕.๘ มอบอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

๕.๘.๑ ควบคุมดูแลให้ผู้ครอบครองอาคารชั้นเดียวหรือชั้นล่างของตึกแถว ห้องแถว ห้างร้าน สำนักงานธุรกิจ โรงงาน โรงมหรสพ โรงแรม หรือภัตตาคารรักษาความสะอาดทางเท้าถาวรหน้าอาคารนั้น ๆ และออกหนังสือคำเตือน ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

๕.๘.๒ ควบคุมดูแลมิให้ผู้ใดอาบน้ำ หรือซักผ้าบนถนน หรือสถานสาธารณะซึ่งมิได้จัดไว้เพื่อการนั้น หรือในแม่น้ำลำคลอง หรือที่ใด ๆ ภายในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ติดตั้งหรือแขวนประกาศระบุน้ำท่วมไว้ และการลงนามในประกาศห้ามตามมาตรา ๕ แห่งพระราช-

บัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

๕.๘.๓ การอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้ทำการโฆษณาแก่ประชาชนด้วยการปิดแผ่นประกาศ หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งมีข้อความหรือภาพลง ณ ที่ใด ๆ ในที่สาธารณะหรือที่รั้วกำแพงผนังอาคารหรือต้นไม้ต้นที่ติดกับที่สาธารณะ หรือด้วยการทิ้งหรือโปรยแผ่นประกาศใด ๆ ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

๕.๘.๔ ควบคุมดูแลมิให้ผู้ใดขีด เขียน หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อความ ภาพ หรือรูปรอยใด ๆ ลงบนถนน ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

๕.๘.๕ ควบคุมดูแลมิให้ผู้ใดขีด เขียน หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อความ ภาพ หรือรูปรอยใด ๆ โดยมีบังครว ลงที่รั้ว กำแพง ผนัง อาคาร ต้นไม้ หรือสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะหรือมองเห็นได้จากที่สาธารณะ ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

๕.๘.๖ ควบคุมดูแลมิให้ผู้ใดโดยมิบังครว ติดตั้ง ตาก วางหรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะ หรือติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ณ ที่เห็นได้จากที่สาธารณะด้วยวิธีอันไม่สมควร ทำให้เป็นที่ไม่เรียบร้อย น่ารังเกียจ ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

๕.๘.๗ ควบคุมดูแลมิให้ผู้ใดซึ่งเป็นผู้ครอบครองอาคารหรือที่ดินที่เห็นได้จากที่สาธารณะปล่อยให้พืช ต้นไม้ หรือหญ้าขึ้นรกรุงรัง และออกหนังสือค่าเดือนตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

๕.๘.๘ สั่งให้ซ่อมแซมหรือถอนอาคารชำรุดทรุดโทรม หรืออยู่ในสภาพอันเป็นที่น่ารังเกียจและไม่อาจแก้ไขได้ ตามความในมาตรา ๑๑, ๑๒ และปฏิบัติการตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

๕.๘.๙ ควบคุมดูแลมิให้มีการเล่นกีฬาบางชนิดในถนนหรือที่สาธารณะ ซึ่งมีได้จัดไว้เพื่อการนั้น ๆ และลงนามในประกาศห้ามตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

๕.๘.๑๐ ควบคุมดูแลมิให้มีการทิ้งสิ่งใด ๆ ลงบนถนน แม่น้ำ ลำคลอง หรือที่สาธารณะ หรือควบคุมการปฏิบัติอื่นใดที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ตามมาตรา ๑๖ และลงนามในประกาศห้ามตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

๕.๘.๑๑ ควบคุมดูแลมิให้ผู้ใดถ่ายอุจจาระ หรือปัสสาวะลงบนถนน หรือ ณ ที่ใด ๆ ในสถานสาธารณะหรือที่ซึ่งเห็นได้จากถนน หรือสถานสาธารณะ ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้จัดไว้เพื่อการนั้น หรือลงในแม่น้ำลำคลองภายในบริเวณที่ได้ติดตั้งหรือแขวนประกาศระงับห้ามไว้ และลงนามในประกาศห้ามตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

๕.๘.๑๒ การลงนามในประกาศกำหนดเวลาห้ามเข้า หรือคงอยู่ในสถานสาธารณะ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

๕.๙ มอบอำนาจเกี่ยวกับการกระทำการในที่สาธารณะ

๕.๙.๑ การอนุญาตทำการต่าง ๆ ในที่สาธารณะตามระเบียบเทศบาลนครหลวง ว่าด้วยการขออนุญาตทำการต่าง ๆ ในที่สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๑๕

๕.๙.๒ การอนุญาตตามระเบียบกรุงเทพมหานคร เรื่องการขออนุญาตตั้งเต็นท์บนทางเดินเท้าสาธารณะเพื่อการเผยแพร่และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของหน่วยราชการ หรือองค์การ รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๗

๕.๙.๓ การอนุญาตซ่อมหรือสร้างทางเท้า ฝัगत่ระบายน้ำ และสร้างสะพานชั่วคราวตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการขออนุญาตซ่อมหรือสร้างทางเท้า ฝัगत่ระบายน้ำ และสร้างสะพานชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๑๘ และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการขออนุญาตซ่อมหรือสร้างทางเท้า ฝัगत่ระบายน้ำ และสร้างสะพานชั่วคราว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๐

๕.๙.๔ การอนุญาตตัดคั่นหินทางเท้าในที่สาธารณะ ตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการขออนุญาตตัดคั่นหินทางเท้าในที่สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๒๐

๖. มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการกองกฎหมายและคดี

มอบอำนาจอนุมัติผ่อนชำระภาษีค้างในการจัดเก็บภาษีค้างชำระ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ และพระราชบัญญัติภาษีป้าย ในวงเงินค่าภาษีรายละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท โดยให้แต่ละรายผ่อนชำระได้ไม่เกิน ๑๒ เดือน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๒ พ.ย. ๒๕๒๔
(ลงชื่อ) พลเรือเอก เทียม มกรานนท์
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมวด ๒ ำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

คำสั่งกรุงเทพมหานคร

ที่ ๒๘๒๐/๒๕๒๕

เรื่อง กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
และกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหน้าที่ให้ แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบในการตรวจตรา ดูแล และ บังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ ของกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๔๔ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว และมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔ ประกอบกับประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๔ เรื่องการแบ่งส่วน ราชการภายในหน่วยงาน และการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการกรุงเทพมหานคร คำสั่ง กรุงเทพมหานครที่ ๑๖๔๑/๒๕๒๕ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕ เรื่องแบ่งงานและหน้าที่ความ รับผิดชอบตามมติคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครและคำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๔๖๒/ ๒๕๒๖ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖ เรื่องแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแบ่งงานและหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามมติคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จึงออกคำสั่ง กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ให้ยกเลิกคำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๘๐๕/๒๕๒๔ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๒๔ เรื่อง กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๒. พนักงานเจ้าหน้าที่ตามคำสั่งนี้หมายความถึง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔

ข้อ ๓. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักเทศกิจ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และความรับ รับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ในประกาศกรุงเทพมหานครว่าด้วยเรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในหน่วย

งานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการกรุงเทพมหานครและระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการดำเนินคดี

ข้อ ๔. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของงานเทคนิค สำนักงานเขต มีหน้าที่ในการควบคุม ดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๓

ข้อ ๕. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานเขต ของงานดังต่อไปนี้มีหน้าที่รับผิดชอบ ควบคุม ดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ดังนี้

๕.๑ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสิ่งเปราะเปื้อน พ.ศ. ๒๕๒๑

๕.๑.๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของงานเทคนิคมีหน้าที่ในการตรวจตราว่ามีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายดังกล่าวหรือไม่ หากพบว่ามีผู้กระทำความผิดให้ดำเนินการจับกุมดำเนินคดี

๕.๑.๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของงานรักษาความสะอาด มีหน้าที่ในการตรวจตราว่ามีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายดังกล่าวหรือไม่ หากพบว่ามีผู้กระทำความผิดให้ดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดส่งงานเทคนิคดำเนินคดี

๕.๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยในโรงพยาบาลศูนย์ และรถยนต์ประจำทาง พ.ศ. ๒๕๑๔

๕.๒.๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของงานเทคนิค มีหน้าที่ในการตรวจตราว่ามีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายดังกล่าวหรือไม่ หากพบว่ามีผู้กระทำความผิดให้ดำเนินการจับกุมดำเนินคดี

๕.๒.๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของงานอนามัย มีหน้าที่ในการตรวจตราว่ามีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายดังกล่าวหรือไม่ หากพบว่ามีผู้กระทำความผิดให้ดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดส่งงานเทคนิคดำเนินคดี

๕.๓ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

๕.๓.๑ กรณีงานเทคนิคตรวจพบที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดดำเนินคดี เมื่อได้ดำเนินการแล้วให้รายงานให้ผู้อำนวยการเขตทราบ เพื่อสั่งการให้งานโยธาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๕.๓.๒ กรณีงานโยธาตรวจพบว่ามีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายดังกล่าวให้ดำเนินการดังนี้

๕.๓.๒.๑ กรณีผู้ตรวจพบเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ดำเนินการจับกุม

ผู้กระทำผิดส่งงานเทศกิจดำเนินคดี

๕.๓.๒.๒ กรณีผู้ตรวจพบมิได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ทำบันทึก
รายงานให้ผู้อำนวยการเขตทราบ เพื่อสั่งการให้งานเทศกิจดำเนินคดี เมื่อได้ดำเนินการแล้วให้งาน
เทศกิจรายงานให้ผู้อำนวยการเขตทราบ

๕.๔ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้แก่

- (๑) ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการแต่งผม พ.ศ. ๒๕๑๘
- (๒) ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการค้าอาหารหรือน้ำแข็งใน
สถานที่เอกชน พ.ศ. ๒๕๑๘
- (๓) ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องตลาดเอกชน พ.ศ. ๒๕๑๘
- (๔) ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องตลาดสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๑๘
- (๕) ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมแผงลอย พ.ศ. ๒๕๑๘
- (๖) ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมผู้เร่ขาย พ.ศ. ๒๕๑๘
- (๗) ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจ หรือ
อาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๒๖ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘

๕.๔.๑ กรณีงานเทศกิจตรวจพบว่ามีกรกระทำผิดตามกฎหมายดังกล่าว
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการจับกุมผู้กระทำผิดดำเนินคดี เมื่อได้ดำเนินการแล้ว ให้รายงานให้
ผู้อำนวยการเขตทราบ เพื่อสั่งการให้งานอนามัยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๕.๔.๒ กรณีงานอนามัยตรวจพบว่ามีกรกระทำผิดตามกฎหมายดังกล่าว
ให้ดำเนินการดังนี้

๕.๔.๒.๑ กรณีผู้ตรวจพบเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ดำเนินการจับกุม
ผู้กระทำผิดส่งงานเทศกิจดำเนินคดี

๕.๔.๒.๒ กรณีผู้ตรวจพบมิได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ทำบันทึก
รายงานให้ผู้อำนวยการเขตทราบ เพื่อสั่งการให้งานเทศกิจดำเนินคดี เมื่อได้ดำเนินการแล้วให้งาน
เทศกิจรายงานให้ผู้อำนวยการเขตทราบ

๕.๕ พระราชบัญญัติควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๔๘๑ และข้อบัญญัติ
กรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๑

๕.๕.๑ กรณีงานเทศกิจตรวจพบว่ามีกรกระทำผิดตามกฎหมายดังกล่าว
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการจับกุมผู้กระทำผิดดำเนินคดี เมื่อได้ดำเนินการแล้ว ให้รายงานให้
ผู้อำนวยการเขตทราบ เพื่อสั่งการให้งานอนามัยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๕.๕.๒ กรณีงานอนามัยตรวจพบว่า มีการกระทำผิดตามกฎหมายดังกล่าว ให้ดำเนินการดังนี้

๕.๕.๒.๑ กรณีผู้ตรวจพบเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ดำเนินการจับกุมผู้กระทำผิดส่งงานเทศกิจดำเนินคดี

๕.๕.๒.๒ กรณีผู้ตรวจพบมิได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ทำบันทึกรายงานให้ผู้อำนวยการเขตทราบ เพื่อสั่งการให้งานเทศกิจดำเนินคดี เมื่อได้ดำเนินการแล้วให้งานเทศกิจรายงานให้ผู้อำนวยการเขตทราบ

๕.๖ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ และพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

๕.๖.๑ กรณีงานเทศกิจตรวจพบที่มีการกระทำผิดตามกฎหมายดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการจับกุมผู้กระทำผิดดำเนินคดี เมื่อได้ดำเนินการแล้ว ให้รายงานให้ผู้อำนวยการเขตทราบ เพื่อสั่งการให้งานรายได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๕.๖.๒ กรณีงานรายได้ตรวจพบที่มีการกระทำผิดตามกฎหมายดังกล่าว ให้ดำเนินการดังนี้

๕.๖.๒.๑ กรณีผู้ตรวจพบเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ดำเนินการจับกุมผู้กระทำผิดส่งงานเทศกิจดำเนินคดี

๕.๖.๒.๒ กรณีผู้ตรวจพบมิได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ทำบันทึกรายงานให้ผู้อำนวยการเขตทราบ เพื่อสั่งการให้งานเทศกิจดำเนินคดี เมื่อได้ดำเนินการแล้วให้งานเทศกิจรายงานให้ผู้อำนวยการเขตทราบ

ข้อ ๖. ในการปฏิบัติงานตามคำสั่งนี้ ให้งานที่เกี่ยวข้องประสานงานให้เสร็จสิ้นกระบวนการตามกฎหมาย

บรรดาคำสั่งหรือบันทึกสั่งการอื่นใดที่ได้กำหนดไว้แล้วในคำสั่งนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับคำสั่งที่ให้ใช้คำสั่งนี้แทน.

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป.

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

(ลงชื่อ) พล.ต. จำลอง ศรีเมือง

(จำลอง ศรีเมือง)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักตำรวจเทศกิจ โทร. ๒๒๓๒๗/๗๔

ที่ กท ๘๐๐๐/๕๒๖๓ วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๒๗

เรื่อง การขอการมอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

เรื่องเดิม ตามบันทึกกรุงเทพมหานครที่ กท ๘๐๐๐/๖๐๐๕ ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๒๗ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายว่า หัวหน้าเขตจะมอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้ผู้ช่วยหัวหน้าเขต หัวหน้างาน หรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปปฏิบัติราชการแทน ในนามหัวหน้าเขตได้หรือไม่ และการมอบอำนาจดังกล่าวจะเป็นการขัดต่อมาตรา ๓๗ (๔) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่ นั้น

ข้อเท็จจริง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีหนังสือตอบข้อหารือมาว่าในการพิจารณาปัญหาเรื่องนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) มีความเห็นแตกต่างกันเป็น ๒ ฝ่าย คือ กรรมการฝ่ายข้างมากเห็นว่า หัวหน้าเขตสามารถมอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับให้ผู้ช่วยหัวหน้าเขต หัวหน้างาน หรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปปฏิบัติราชการแทนได้ กรรมการฝ่ายข้างน้อยเห็นว่า หัวหน้าเขตไม่สามารถมอบอำนาจการเปรียบเทียบปรับได้ เนื่องจากกฎหมายไม่เปิดโอกาสให้มีการมอบอำนาจกันได้ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้นำเรื่องเสนอที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) มีความเห็นว่า หัวหน้าเขตมอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับให้ผู้ช่วยหัวหน้าเขต หัวหน้างาน หรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปปฏิบัติราชการแทนได้ และไม่ขัดต่อมาตรา ๓๗ (๔) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแต่อย่างใด

อนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเห็นว่า มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้บัญญัติไว้กว้างเปิดโอกาสให้มีการโต้แย้งได้ ฉะนั้น เมื่อมีโอกาส กรุงเทพมหานครน่าจะแก้ไขบทบัญญัติดังกล่าวให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (รายละเอียดปรากฏในหนังสือที่ นร.๐๕๐๑/๑๒๕๕ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๒๗ ตามที่ได้แนบมาพร้อมบันทึกนี้)

ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะ สำนักตำรวจเทศกิจพิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. ควรสำเนาเรื่องนี้ให้ทุกเขตทราบ

๒. ควรสำเนาเรื่องนี้ให้ กองกฎหมายและคดีและสำนักนโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร และพิจารณาศึกษาข้อสังเกตของเลขธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา หากมีโอกาสมควรขอ ดำเนินการแก้ไขถ้อยคำในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับใหม่) ซึ่งอยู่ในระหว่างพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ของสภาผู้แทนราษฎรให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตามที่เลขธิการคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดพิจารณา หากเห็นชอบสำนักตำรวจเทศกิจจะได้แจ้ง ให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป.

(ลงชื่อ)

ไพศาล ชัยมงคล

(นายไพศาล ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ

ขอป ดำเนินการตามเสนอ

(ลงชื่อ)

ชลอ ธรรมศิริ

(นายชลอ ธรรมศิริ)

ปลัดกรุงเทพมหานคร

๒๑ ส.ค. ๒๕๒๗

หนง.งานปฏิบัติการฯ

(ลงชื่อ)

ไพศาล ชัยมงคล

(นายไพศาล ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ

๒๒ ส.ค. ๒๕๒๗

หัวหน้างานนิติการ

(ลงชื่อ)

ประเสริฐ นุดจรัส

(นายประเสริฐ นุดจรัส)

หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการตำรวจเทศกิจ

สำนักตำรวจเทศกิจ

๒๒ ส.ค. ๒๕๒๗

(ลงชื่อ)

ศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ

(นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ)

รองปลัดกรุงเทพมหานคร

๑๔ ส.ค. ๒๕๒๗

ที่ นร ๐๕๐๑/๑๒๕๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ทำซ่างวังหน้า กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๒๗

เรื่อง หารือการมอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง (๑) หนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท ๘๐๐๐/๖๐๐๕ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๒๗

(๒) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๑/๔๔๔๕ ลงวันที่
๗ มิถุนายน ๒๕๒๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง หารือการมอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๑๗ และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘)

ตามหนังสือกรุงเทพมหานครที่อ้างถึง (๑) ได้ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายว่า หัวหน้าเขตจะมอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับ
ผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้ผู้ช่วยหัวหน้าเขต หัวหน้างานหรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่ง
เทียบเท่าขึ้นไปปฏิบัติราชการแทนในนามหัวหน้าเขต ได้หรือไม่ และการมอบอำนาจดังกล่าวจะ
เป็นการขัดต่อมาตรา ๓๗ (๔) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่ และสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือตามที่อ้างถึง (๒) ขอให้จัดส่งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ
ปัญหาดังกล่าว ดังความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ในการพิจารณาปัญหาเรื่องนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๕)
มีความเห็นแตกต่างกันเป็น ๒ ฝ่าย เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้นำเรื่องเสนอที่ประชุมใหญ่
กรรมการร่างกฎหมายพิจารณา และคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย)
ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้วเห็นว่า อำนาจในการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติ
กรุงเทพมหานคร เป็นอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ผู้ดำรงตำแหน่งตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๗๑ แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย
หัวหน้าเขตจึงมอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับที่ตนจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการ ให้ผู้ช่วยหัวหน้า

เขต หัวหน้างาน หรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปปฏิบัติราชการแทนได้ โดยอาศัย มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และการมอบอำนาจดังกล่าวไม่ขัดต่อมาตรา ๓๗ (๔) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแต่อย่างใด

ในการพิจารณาเรื่องนี้ได้มีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครองและกรมตำรวจ) และผู้แทนกรุงเทพมหานครเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงรายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้ เสนอมาพร้อมหนังสือนี้ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนัก เลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

อนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาความเห็นของที่ประชุมใหญ่กรรมการ ร่างกฎหมายแล้ว มีความเห็นว่า ปัญหาเรื่องนี้เป็นปัญหากฎหมายที่ยากจะวินิจฉัย เพราะในการตีความ อาจอ้างเหตุผลไปในทางหนึ่งทางใดก็ได้ และความเห็นของที่ประชุมใหญ่ฯ ก็ยังเปิดโอกาสให้มีการ โต้แย้งได้ด้วย การอ้างเหตุผลที่มีน้ำหนักอยู่พอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ้างเหตุผลว่า ถ้า มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ประสงค์ จะให้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรา ๗๑ สามารถทำการมอบอำนาจได้ โดยอาศัยบทมาตราที่บัญญัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจทั่ว ๆ ไปได้ (ซึ่งได้แก่มาตรา ๓๕ ว่าด้วยการ มอบอำนาจโดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และมาตรา ๑๓ ว่าด้วยการมอบอำนาจโดยปลัด- กรุงเทพมหานคร) มาตรา ๗๑ ก็คงไม่มีความจำเป็นจะต้องระบุตำแหน่ง “รองผู้ว่าราชการกรุงเทพ- มหานคร” “รองปลัดกรุงเทพมหานคร” และ “ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร” ไว้ในมาตรา ๗๑ ด้วย (และมาตรา ๗๑ ได้ระบุไว้เพียง ๓ ตำแหน่งนี้ เท่านั้น) เพราะ “ตำแหน่งรอง” หรือ “ตำแหน่งผู้ช่วย” เหล่านั้น ย่อมสามารถได้รับมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบได้อยู่แล้วตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๑๓

ดังนั้น การที่มาตรา ๗๑ ได้บัญญัติกำหนด “ตำแหน่งรอง” และ “ตำแหน่งผู้ช่วย” ไว้เฉพาะ ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือตำแหน่งผู้ช่วยของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและปลัดกรุงเทพมหานคร เพียง ๓ ตำแหน่งดังกล่าว น่าจะเป็นเพราะว่ามาตรา ๗๑ ประสงค์จะมีให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือ ตำแหน่งผู้ช่วยของตำแหน่งอื่น (คือตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือตำแหน่งหัวหน้าเขต) มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ กล่าวคือไม่ประสงค์จะให้มีการมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองฯ ทำการ เปรียบเทียบปรับแทนหัวหน้าส่วนราชการฯ หรือหัวหน้าเขตได้ นั้นเอง และอย่างไรก็ตาม ปัญหา ในข้อกฎหมายนี้คงจะไม่เกิดขึ้น ถ้าหัวหน้าส่วนราชการฯ หรือหัวหน้าเขตจะมอบอำนาจให้ผู้ดำรง ตำแหน่งรองฯ ทำการพิจารณาดำเนินการเปรียบเทียบแต่ยังคงสงวนอำนาจในการสั่งการขั้นสุดท้าย ไว้เพื่อให้ตนเองได้มีโอกาสเห็นชอบในการสั่งการเปรียบเทียบของผู้ดำรงตำแหน่งรองฯ ไว้ เพราะ ในการบริหารนั้น หัวหน้าส่วนราชการฯ หรือหัวหน้าเขตย่อมสามารถใช้ดุลพินิจในการมอบอำนาจ ในทางบริหารได้ตามสมควรอยู่แล้ว กล่าวโดยสรุปก็คือเลขาธิการฯ เห็นว่าในเมื่อปัญหาข้อกฎหมายนี้

ยังเปิดโอกาสให้มีการโต้แย้งได้ ฉะนั้น เมื่อมีโอกาส ทางกรุงเทพมหานครน่าจะแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครให้ชัดเจนขึ้นตามสมควรว่า ประสงค์จะให้หัวหน้าส่วนราชการฯ หรือหัวหน้าเขตมีการมอบอำนาจในเรื่องการเปรียบเทียบปรับให้แก่เจ้าหน้าที่ในระดับรองฯ ได้อย่างใดเพียงไร

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) **อมร จันทรสมบูรณ์**
(นายอมร จันทรสมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขาธิการกรม

โทร. ๒๒๒๐๒๐๖-๔

บันทึก

เรื่อง ทหรีอการมอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
(มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๑๘)

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ที่ กท. ๘๐๐๐/๖๐๐๕ ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๒๗ ถึงเลขาธิการ
คณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรุงเทพมหานครมีปัญหาเกี่ยวกับการมอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๑๗^(๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ว่าจะกระทำได้อหรือไม่ เพียงใด และจะเป็นการขัดต่อมาตรา
๓๗ (๔)^(๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่ กล่าวคือ หัวหน้าเขตจะมอบอำนาจ
การเปรียบเทียบปรับให้ผู้ช่วยหัวหน้าเขต หัวหน้างานหรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไป
ปฏิบัติราชการแทนในนามหัวหน้าเขตได้หรือไม่ ในเรื่องนี้สำนักตำรวจเทศกิจ สำนักปลัดกรุงเทพ
มหานคร กองกฎหมายและคดี และผู้บังคับบัญชาหัวหน้าส่วนราชการชั้นผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร
รวมทั้งคณะกรรมการวิสามัญกฎหมายประจำสภากทมกรุงเทพมหานคร เห็นว่า ตามมาตรา ๓๗ (๔)
แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติให้คดีอาญาเล็กน้อยในคดีซึ่งเปรียบเทียบได้
ตามกฎหมายอื่น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว และตาม
มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้กำหนด
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับในบรรดาความผิดต่อข้อบัญญัติกรุงเทพ

(๑) มาตรา ๑๗ บรรดาความผิดต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพ
มหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่า
สำนัก หรือหัวหน้าเขต แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหา
ได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัด
กรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หรือหัวหน้าเขต กำหนดภายใน
สามสิบวัน คดีนั้นเป็นอันสิ้นสุด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดี
ต่อไป

เงินค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

(๒) มาตรา ๓๗ คดีอาญาเล็กน้อยได้ ดังต่อไปนี้

๕๘๕ ๕๘๕

(๔) ในคดีซึ่งเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายอื่น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

มหานครไว้เจ็ดตำแหน่ง ดังนั้น หัวหน้าเขตจึงมีอำนาจตามกฎหมายที่จะเปรียบเทียบบรรดาผู้กระทำผิด ข้อบัญญัติต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครได้ และโดยที่อำนาจในการเปรียบเทียบตามข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานครเป็นอำนาจตามกฎหมาย ไม่ใช่อำนาจเฉพาะตัว หัวหน้าเขตจึงอาจอาศัยตามมาตรา ๑๗^(๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มอบอำนาจให้ผู้ช่วยหัวหน้าเขต หัวหน้างาน หรือข้าราชการที่ ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปปฏิบัติราชการแทนในนามหัวหน้าเขตก็ได้ แต่บางเขตยังไม่แน่ใจว่า การมอบอำนาจดังกล่าวจะกระทำได้หรือไม่

กรุงเทพมหานครเห็นว่า แม้ว่าพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๔ จะได้กำหนดตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับไว้เพียงเจ็ดตำแหน่ง แต่เมื่อกฎหมายเปิดช่องให้มีการแบ่งเบาภาระหน้าที่โดยมอบอำนาจได้ และผู้มอบอำนาจยังต้อง รับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้รับมอบอำนาจด้วย จึงน่าจะตีความในทางซึ่งเอื้ออำนวยต่อการ ปฏิบัติราชการ จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว ประกอบกับคำชี้แจงของผู้แทนกรุงเทพมหานครแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าในทางปฏิบัติ หัวหน้าเขตได้มอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ช่วย- หัวหน้าเขต หัวหน้างาน หรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปปฏิบัติราชการแทนในนาม หัวหน้าเขตอยู่แล้ว โดยได้ถือปฏิบัติมาประมาณสองปี แต่ได้มีหัวหน้าเขตบางเขตตั้งข้อสังเกตว่า การปฏิบัติดังกล่าวจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เพราะอำนาจในการเปรียบเทียบปรับเป็นอำนาจ เฉพาะตัว ไม่อาจจะมอบอำนาจต่อไปได้ และปัญหานี้กรุงเทพมหานครได้หารือกรมอัยการแล้ว กรมอัยการเห็นว่า มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้ระบุตำแหน่งเจ้าพนักงานที่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับคดีไว้อย่างชัดเจนเพียงเจ็ด ตำแหน่ง และมีได้ระบุให้บุคคลดังกล่าวมอบอำนาจต่อไปได้ อำนาจการเปรียบเทียบคดีละเมิดข้อ บัญญัติกรุงเทพมหานครจึงเป็นอำนาจเฉพาะตัวของเจ้าพนักงานเหล่านั้น และเมื่อเป็นอำนาจเฉพาะตัว การมอบอำนาจโดยอาศัยมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงไม่อาจกระทำได้ สำหรับกรณี ที่หารือนี้กรุงเทพมหานครเพียงขอให้พิจารณาว่า หัวหน้าเขตจะมอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับ ผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครให้ผู้ช่วยหัวหน้าเขต หัวหน้างาน หรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่ง เทียบเท่าขึ้นไปปฏิบัติราชการแทนในนามหัวหน้าเขตได้หรือไม่

(๓) มาตรา ๑๗ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่หัวหน้าเขตจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการ ตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายว่าด้วยการนั้นมีได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หัวหน้าเขตจะมอบอำนาจให้ผู้ช่วย หัวหน้าเขต หัวหน้างาน หรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปปฏิบัติราชการแทนในนามหัวหน้าเขตก็ได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) พิจารณาแล้วมีความเห็นแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย คือ

กรรมการฝ่ายข้างมากเห็นว่า อำนาจในการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเป็นอำนาจในการปฏิบัติราชการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทั้งเจ็ดตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ซึ่งตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้เปิดโอกาสให้ผู้ดำรงตำแหน่งเหล่านั้นบางตำแหน่งมีอำนาจที่จะมอบอำนาจให้ผู้อื่นปฏิบัติการแทนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ หัวหน้าเขตจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน มอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ช่วยหัวหน้าเขต หัวหน้างาน หรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปปฏิบัติราชการแทนในนามหัวหน้าเขตได้ และไม่เป็นการขัดต่อมาตรา ๓๗ (๔) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กรรมการฝ่ายข้างน้อยเห็นว่า ตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ระบุตำแหน่งเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครไว้เพียงเจ็ดตำแหน่งเท่านั้น โดยไม่เปิดโอกาสให้มีการมอบอำนาจได้ เพราะหากถือว่าให้มีการมอบอำนาจแก่กันได้แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องระบุตำแหน่งเจ้าพนักงานไว้ครบถ้วนถึงเจ็ดตำแหน่งดังกล่าว เนื่องจากตำแหน่งบางตำแหน่ง เช่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานครและรองปลัดกรุงเทพมหานครอาจมอบอำนาจแก่กันได้อยู่แล้ว และหากประสงค์ให้มีการมอบอำนาจแก่กันได้ ก็จำเป็นต้องระบุให้ชัดเจนว่าให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวมอบอำนาจต่อไปได้ เมื่อกฎหมายไม่เปิดช่องให้เจ้าพนักงานดังกล่าวมอบอำนาจให้ผู้อื่นทำการแทนได้ อำนาจการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจึงเป็นอำนาจเฉพาะตัวของเจ้าพนักงานเหล่านั้นเท่านั้น ส่วนมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงบทบัญญัติทั่วไปที่กล่าวถึงวิธีการมอบอำนาจของหัวหน้าเขต ในกรณีที่เรื่องนั้น ๆ มิได้กำหนดวิธีการในเรื่องการมอบอำนาจไว้โดยเฉพาะ หากเป็นเรื่องที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นสามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำการแทนได้ทุกเรื่องทุกกรณี ดังนั้น หัวหน้าเขตจึงไม่อาจมอบอำนาจการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครให้ผู้ช่วยหัวหน้าเขต หัวหน้างาน หรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไป ปฏิบัติราชการดังกล่าวแทนในนามหัวหน้าเขตได้

เนื่องจากกรรมการร่างกฎหมาย (คณะที่ ๕) มีความเห็นแตกต่างกันในสาระสำคัญและเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่สำคัญ เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้นำเรื่องเสนอที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายเพื่อพิจารณาตามข้อ ๑๔ (๓)^(๔) แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการประชุมกรรมการร่างกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวและฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครองและกรมตำรวจ) และผู้แทนกรุงเทพมหานคร แล้วมีความเห็นว่า แม้ว่ามาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ จะกำหนดตัวบุคคลผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครไว้เพียงเจ็ดตำแหน่ง คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หรือหัวหน้าเขตก็ตาม แต่อำนาจตามมาตรา ๗๑ นี้ก็มีได้มีข้อความหรือบทกฎหมายอื่นประกอบแสดงให้เห็นได้ว่าเป็นอำนาจเฉพาะของตำแหน่งดังกล่าวนั้น จึงเป็นเพียงอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายตามปกติเท่านั้น ฉะนั้น เมื่อพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้นเองได้เปิดโอกาสให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวบางตำแหน่งมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการที่ตนพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ซึ่งกฎหมายนั้นมิได้บัญญัติเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น โดยให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทนในนามของตนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ กล่าวคือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจมอบอำนาจได้ตามมาตรา ๓๕^(๕) ปลัดกรุงเทพ-

(๔) ข้อ ๑๔ เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจพิจารณาจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายได้ ในกรณีดังกล่าวต่อไปนี้

๗๗ ๗๗

(๓) ความเห็นของกรรมการร่างกฎหมายในคณะแตกต่างกันในสาระสำคัญ แต่กรรมการร่างกฎหมายมิได้ขอให้มีการประชุมใหญ่ตามข้อ ๑๓ (๒)

(๕) มาตรา ๓๕ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายว่าด้วยการนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หรือหัวหน้าเขตปฏิบัติราชการแทนได้

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา

มหานครอาจมอบอำนาจได้ตามมาตรา ๑๓ วรรคสาม^(๖) และหัวหน้าเขตอาจมอบอำนาจได้ตามมาตรา ๑๗^(๗) และเมื่อไม่มีบทบัญญัติเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว หัวหน้าเขตจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๗ ดังกล่าว มอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๗๑^(๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๔ ที่ตนพึงปฏิบัติเพื่อดำเนินการตามกฎหมายให้ผู้ช่วยหัวหน้าเขต หัวหน้างาน หรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไป ปฏิบัติราชการแทนในนามหัวหน้าเขตได้ และการมอบอำนาจดังกล่าวไม่เป็นการขัดต่อมาตรา ๓๗ (๔) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะบทบัญญัติดังกล่าวบัญญัติว่า คดีอาญาเล็กน้อยใดในคดีซึ่งเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายอื่นเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ซึ่งเป็นการรับกันกับมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๔

(ลงชื่อ) **อมร จันทรสมบูรณ์**
(นายอมร จันทรสมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๒๗

(๖) มาตรา ๑๓ ๔๓ ๕๓ ๕๔

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ปลัดกรุงเทพมหานครจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายว่าด้วยการนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ปลัดกรุงเทพมหานครจะมอบอำนาจโดยทำเป็นคำสั่งและประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา ให้รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หัวหน้าเขต หัวหน้ากอง หรือข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าหัวหน้ากองขึ้นไป ปฏิบัติราชการแทนในนามปลัดกรุงเทพมหานครก็ได้ แต่ถ้าจะมอบอำนาจให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครตั้งแต่ระดับหัวหน้าแผนกลงไป ปฏิบัติราชการแทนต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(๗) โปรดดูเชิงอรรถ (๓) หน้า ๒

(๘) โปรดดูเชิงอรรถ (๑) หน้า ๑

ด่วนมาก

ที่ นร ๐๕๐๑/๑๗๐๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ท่าช้างวังหน้า กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๘ ตุลาคม ๒๕๒๘

เรื่อง ทารืออำนาจในการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับ

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง (๑) หนังสือกรุงเทพมหานคร ด่วนมาก ที่ กท ๘๐๐๐/๑๓๒๗๕ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๘
(๒) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๑/๗๐๘๐ ลงวันที่ ๒
กันยายน ๒๕๒๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง ทารืออำนาจในการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับ (ตามมาตรา ๕๐ แห่ง
ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ....)

ตามหนังสือกรุงเทพมหานครที่อ้างถึง ได้ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความ
เห็นในปัญหาข้อกฎหมายว่า ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาระเบียบกรุงเทพมหานคร
ว่าด้วยการดำเนินคดีเกี่ยวกับอำนาจในการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับตามมาตรา ๕๐ แห่งร่าง
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. .... มีแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายแรก มีความเห็นว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิด
ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร
เฉพาะในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในอาคารแล้วทำการจับกุมเท่านั้น ถ้าเป็นกรณีการจับกุม
ผู้กระทำความผิดนอกอาคาร จะเปรียบเทียบปรับไม่ได้ เพราะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๐
วรรคสอง มีอำนาจเป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน คือ มีอำนาจเข้าไปในอาคาร และมีอำนาจยึดหรือ
อายัด รวมทั้งมีอำนาจจับกุมด้วย จากนั้นต้องส่งพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจตามมาตรา ๕๐ วรรค
สาม

ฝ่ายที่สอง มีความเห็นว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิด
ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร
ไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะถูกจับกุมในอาคาร หรือผู้กระทำความผิดจะถูกจับกุมนอกอาคาร เช่น
หาบเร่-แผงลอย ที่ตั้งวางของขายบนทางเท้าในที่สาธารณะ เพราะอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง มีอำนาจ ๓ อำนาจแยกอิสระจากกัน คือ อำนาจเข้าไปในอาคาร อำนาจ
ยึดหรืออายัด และอำนาจจับกุม

จึงขอหารือว่าความเห็นของคณะกรรมการฯ ฝ่ายใดถูกต้อง และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือขอให้จัดส่งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวด้วยความแจ่มแจ้งอยู่แล้วนั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว มีความเห็นว่า ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างระเบียบกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคดีฝ่ายแรกน่าจะถูกต้อง กล่าวคือ ตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม แห่งร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. .... พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับเฉพาะในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดในระหว่างการเข้าไปในอาคารตามมาตรา ๕๐ วรรคสองแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เท่านั้น

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาพร้อมหนังสือนี้ และในการพิจารณาเรื่องนี้ มีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ กรมอัยการ และกรุงเทพมหานคร) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด่วนมาก

หนังสือปฏิบัติราชการ

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. ๒๒๒๐๒๐๖-๔

- รายงานผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้น
- เวียนให้ทุกเขตทราบไว้ชั้นหนึ่งก่อน
- ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อเสนอขอแก้ไขกฎหมายต่อไปตามที่หารือกันในที่ประชุมคณะผู้บริหาร เมื่อ ๙ ต.ค. ๒๕

(ลงชื่อ)

ไพศาล ชัยมงคล

(นายไพศาล ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ

๑๐ ต.ค. ๒๕๒๘

บันทึก

เรื่อง หารืออำนาจในการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับ (ตามมาตรา ๕๐ แห่งร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ....)

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กท ๘๐๐๐/๑๓๒๗/๕ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. .... ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๘๙ ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตกรุงเทพมหานคร และได้กำหนดไว้ในมาตรา ๙๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครมีอำนาจในการจับกุม เปรียบเทียบปรับ และสอบสวนผู้กระทำความผิดตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ในการนี้ กระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการดำเนินคดี เพื่อเป็นระเบียบปฏิบัติให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งในการพิจารณาเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๙๐ นั้น คณะกรรมการฯ มีความเห็นดังนี้ คือ

๑. อำนาจในการจับกุม พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการจับกุมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมีอำนาจพิเศษในการเข้าไปในอาคารได้ โดยไม่ต้องมีหมายอาญา (มาตรา ๙๐ วรรคสอง แห่งร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ....)

๒. อำนาจในการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับของพนักงานเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการฯ มีความเห็นเป็น ๒ ฝ่ายคือ

ฝ่ายแรก มีความเห็นว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร เฉพาะในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในอาคารแล้วทำการจับกุมเท่านั้น ถ้าเป็นกรณีการจับกุมผู้กระทำความผิดนอกอาคาร จะเปรียบเทียบปรับไม่ได้ เพราะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๐ วรรคสอง มีอำนาจเป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน คือ มีอำนาจเข้าไปในอาคาร และมีอำนาจยึดหรืออายัด รวมทั้งมีอำนาจจับกุมด้วย จากนั้นต้องส่งพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจตามมาตรา ๙๐ วรรคสาม

ฝ่ายที่สอง มีความเห็นว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะถูกจับกุมในอาคาร หรือผู้กระทำความผิดจะถูกจับกุมนอกอาคาร เช่น หาบเร่-แผงลอย ที่ตั้งวางของขายบนทางเท้าในที่สาธารณะ เพราะอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๐ วรรคสอง มีอำนาจ ๓ อำนาจแยกอิสระจากกัน คือ อำนาจเข้าไปในอาคาร อำนาจ

ยึดหรืออายัด และอำนาจจับกุม

๓. อำนาจในการสอบสวน หากความเห็นของฝ่ายแรกถูกต้อง กรณีจับกุมผู้กระทำความผิดนอกอาคาร จะต้องส่งพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ แต่ถ้าความเห็นของฝ่ายที่สองถูกต้อง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง มีอำนาจในการสอบสวน และมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กรุงเทพมหานครเห็นว่า เนื่องจากคณะกรรมการฯ ยังมีความเห็นเกี่ยวกับอำนาจในการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง แตกต่างกันเป็นสองฝ่าย อันจะมีผลกระทบไปถึงอำนาจการสอบสวนคดีตามความในมาตรา ๕๐ วรรคสี่ ด้วย แต่โดยเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับใหม่แล้ว ประสงค์จะให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจในการจับกุมเปรียบเทียบปรับ และสอบสวนคดีความผิดตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้เอง เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติและขจัดปัญหาความไม่สะดวกและล่าช้าในกรณีที่ต้องอาศัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจนครบาล หากความเห็นของฝ่ายแรกถูกต้อง ย่อมไม่บังเกิดผลดีแก่กรุงเทพมหานครตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ และความเห็นที่แตกต่างกันเป็นสองฝ่ายนี้ทำให้การดำเนินการร่างระเบียบกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคดีไม่อาจดำเนินให้ลุล่วงไปได้ อันจะเป็นผลให้กรุงเทพมหานครออกกระเปียบดังกล่าวนี้ไม่ทันรองรับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. .... ซึ่งจะประกาศใช้เป็นกฎหมายในเร็ว ๆ นี้ได้

ฉะนั้น กรุงเทพมหานครจึงขอหารือว่า ความเห็นของฝ่ายใดถูกต้อง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ กรมอัยการ และกรุงเทพมหานคร) แล้ว พอสรุปความเป็นมาได้ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติว่า นอกจากอำนาจหน้าที่อันจะพึงมีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ฯลฯ ที่อ้างถึงกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๔^(๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนรวมทั้งการจัดให้มีตำรวจกรุงเทพมหานครและการดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและ

(๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๔ บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งใดอ้างถึงกรุงเทพมหานคร เขต แขวง จังหวัด อำเภอ ตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงกรุงเทพมหานคร เขต หรือแขวงตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องอื่นอีกเป็นจำนวนมาก^(๒) พระราชบัญญัติดังกล่าวให้อำนาจแก่กรุงเทพมหานครที่จะตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครได้ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบัญญัติได้^(๓) โดยจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษจำคุกเกินกว่าหนึ่งเดือนหรือปรับเกินกว่าห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ^(๔) นอกจากนี้ พระราชบัญญัติดังกล่าวยังบัญญัติให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ฯลฯ หรือหัวหน้าเขตมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้เอง แต่จะเปรียบเทียบปรับได้เฉพาะผู้ต้องหาละเมิดข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเท่านั้น^(๕) ซึ่งเท่ากับว่าตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ผู้ว่าราชการกรุงเทพ

(๒) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๖๖ นอกจากอำนาจหน้าที่อันจะมีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ที่อ้างถึงกรุงเทพมหานครตามความในมาตรา ๕ แล้ว ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับ

(๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมทั้งการจัดให้มีตำรวจกรุงเทพมหานครและการดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

ฯลฯ ฯลฯ

(๓) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๖๗ ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครโดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานครในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

(๒) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบัญญัติได้

ฯลฯ ฯลฯ

(๔) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๗๐ ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนั้นจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ บทกำหนดโทษมิให้กำหนดโทษจำคุกเกินกว่าหนึ่งเดือน หรือปรับเกินกว่าห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๕) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๗๑ บรรดาความผิดต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หรือหัวหน้าเขต แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาสมควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หรือหัวหน้าเขต กำหนดภายในสามสิบวัน คดีนั้นเป็นอันสิ้นสุด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป เงินค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

มหานคร ฯลฯ หรือหัวหน้าเขตไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหากระทำความผิดตามกฎหมายอื่น
 คงมีแต่อำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาละเมิดข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน
 หนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท^(๖) แต่พระราชบัญญัติดังกล่าวมิได้ให้อำนาจในการจับกุมและ
 สอบสวนผู้กระทำความผิดดังกล่าว

๒. ใน พ.ศ. ๒๕๒๔ คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับหลักการและให้ส่งร่างพระราชบัญญัติระเบียบ
 บริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการพิจารณายกร่างกฎหมายเกี่ยวกับ
 กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยในขณะนั้น (นายเกษม สุวรรณกุล) เป็น
 ผู้เสนอ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้มี "ตำรวจกรุงเทพมหานคร" ซึ่งมีอำนาจหน้าที่สืบสวน
 และจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายซึ่งกรุงเทพมหานครเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ
 ผู้กระทำความผิดตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอื่น และบัญญัติ
 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ฯลฯ เป็น "พนักงานสอบสวนกรุงเทพมหานคร" (มาตรา ๖๑)^(๗)

(๖) โปรดดูเชิงอรรถ (๔)

(๗) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการพิจารณายกร่างกฎหมายเกี่ยวกับ
 กรุงเทพมหานคร เป็นผู้เสนอ

มาตรา ๖๑ ตำรวจกรุงเทพมหานครได้แก่ข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง ให้ตำรวจ
 กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่สืบสวนและจับกุมปราบปราม

(๑) ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายซึ่งกรุงเทพมหานครเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

(๒) ผู้กระทำความผิดตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

(๓) ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอื่นนอกจากที่กล่าวใน (๑) และ (๒)

อำนาจหน้าที่ตาม (๓) จะใช้บังคับเมื่อใดโดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอย่างไรให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร
 ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าเขต ผู้ช่วยหัวหน้าเขต และผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งซึ่งเทียบเท่าหัวหน้ากองขึ้นไปซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพ-
 มหานครแต่งตั้งเป็นพนักงานสอบสวนกรุงเทพมหานคร

ในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของตำรวจกรุงเทพมหานครให้อำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน
 ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นอำนาจ
 หน้าที่ของพนักงานสอบสวนกรุงเทพมหานคร โดยให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้พิจารณาคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ
 ตามมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในเมื่อคำสั่งนั้นมิใช่คำสั่งของอธิบดีกรมอัยการ

นอกจากนี้ ยังบัญญัติให้ “พนักงานสอบสวนกรุงเทพมหานคร” มีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหา ละเมิดข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครได้เองอีกด้วย (มาตรา ๖๔)^(๔)

ในการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวาระที่หนึ่งนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้ตัดมาตรา ๖๔ ตามร่างฯ เดิมออกไปโดยยุบรวมไปบัญญัติไว้ในมาตรา ๖๑ ที่ได้ปรับปรุงใหม่แล้ว และได้เปลี่ยนเลขมาตราเป็นมาตรา ๗๗ ซึ่งมีข้อความดังนี้

“มาตรา ๗๗ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และข้าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งมีอำนาจหน้าที่จับกุมปราบปรามการกระทำความผิดดังต่อไปนี้

(๑) การกระทำความผิดตามกฎหมายซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือข้าราชการกรุงเทพมหานครเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(๒) การกระทำความผิดตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

บรรดาความผิดตามที่กำหนดไว้ใน (๑) และ (๒) ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมายเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมายกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ฯลฯ ฯลฯ”

จากบทบัญญัติในมาตรา ๗๗ ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าได้ให้อำนาจในการจับกุมและเปรียบเทียบปรับแก่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมายไว้อย่างกว้างขวางพอสมควร เพราะบุคคลดังกล่าวนอกจากจะมีอำนาจจับกุมและเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหากระทำความผิดตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครแล้ว ยังมีอำนาจจับกุมและเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหากระทำความผิดตามกฎหมายซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือข้าราชการกรุงเทพมหานครเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้อีกด้วย ไม่ว่าจะมีการกระทำความผิด ณ ที่ใดก็ตาม

(๔)ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการพิจารณากร่างกฎหมายเกี่ยวกับกรุงเทพมหานคร เป็นผู้เสนอ

มาตรา ๖๔ บรรดาความผิดตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ถ้าพนักงานสอบสวนกรุงเทพมหานครเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับซึ่งผู้ต้องหาจะพึงชำระได้ ถ้าผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่กำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้ว ไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

ต่อมา ในการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวาระที่สอง คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้มีมติให้เพิ่มหลักการให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและข้าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมายมีอำนาจเข้าไปตรวจค้นในที่สาธารณะได้ด้วย โดยเพิ่มไว้เป็นอีกมาตราหนึ่งต่างหาก แต่เนื่องจากรัฐบาลได้เร่งรัดให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้แล้วเสร็จโดยเร็วที่สุดภายในวันที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ไม่อาจพิจารณาได้ทัน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้ตั้ง "คณะทำงาน" ขึ้นดำเนินการต่อไป และได้เพิ่มหลักการเรื่องอำนาจในการเข้าไปตรวจค้นในที่สาธารณะไว้เป็นร่างฯ ดังกล่าวโดยย่อความมาจากมาตรา ๔๔^(๙) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยได้นำหลักการดังกล่าวไปบัญญัติเพิ่มไว้ในมาตรา ๗๗ เดิม แทนที่จะเพิ่มหลักการดังกล่าวไว้เป็นอีกมาตราหนึ่งต่างหาก และได้แก้ไขข้อความและจัดลำดับเลขมาตราเสียใหม่ เป็นมาตรา ๗๔ ซึ่งมีข้อความดังนี้

"มาตรา ๗๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือข้าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือพนักงานท้องถิ่น หรือตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และข้าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง มีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติดังกล่าว ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และเพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น รวมทั้งให้มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดได้ด้วย

ในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมายเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมายกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ฯลฯ ฯลฯ"^(๑๐)

(๙) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๔๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันสมควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น

(๑๐) เรื่องเสร็จ ๔๓๓-๔๔๑/๒๕๒๔ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ต่อจากนั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก็ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวกลับไปยังคณะรัฐมนตรี^(๑๑) ซึ่งจะเห็นได้ว่า มาตรา ๗๘ ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ดังกล่าวข้างต้นทำให้มีความหมายแตกต่างไปจากเจตนารมณ์ดั้งเดิมของกรุงเทพมหานคร และร่างฯ ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๒) ในวาระที่หนึ่ง

ใน พ.ศ. ๒๕๒๕ คณะรัฐมนตรีได้นำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสนอต่อรัฐสภา ซึ่งที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้พิจารณาแล้วมีมติรับหลักการในวาระที่หนึ่ง และตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาเสร็จแล้ว ก็ได้นำเสนอที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาต่อไป แต่ได้มีการยุบสภาผู้แทนราษฎรเสียก่อนใน พ.ศ. ๒๕๒๖ ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นอันตกไป

๓. ต่อมา ใน พ.ศ. ๒๕๒๗ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ส่งร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ..... ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยในร่างพระราชบัญญัติ(ฉบับใหม่)ดังกล่าวมีบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับอยู่ในมาตรา ๘๗^(๑๒) ซึ่งเป็นมาตราที่มีข้อความในวรรคสองและวรรคสามเกี่ยวกับอำนาจ

(๑๑) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ..... ที่ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ สร.๐๖๐๑/๑๕๗๑ ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๕ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(๑๒) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ..... ที่ส่งพร้อมกับหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๒๐๑/๒๕๑๐ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๘๗ ให้กรุงเทพมหานครมีพนักงานเจ้าหน้าที่ คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก ผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตและข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ได้รับมอบหมาย มีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมทั้งดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และให้มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคแรก ให้มีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติดังกล่าว ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานทีนั้น และเพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานทีนั้น รวมทั้งให้มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดได้ด้วย

ในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดตามวรรคสอง ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก ผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตหรือข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ รวมทั้งให้มีอำนาจสืบสวนและสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามจำนวนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกัน

เนกาการจับกุมและการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับคล้ายคลึงกับข้อความในมาตรา ๗๘ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แห่งร่างพระราชบัญญัติที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอกลับไปยังคณะรัฐมนตรีใน พ.ศ. ๒๕๒๔

ในการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวโดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) นั้น ไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดทักท้วงเกี่ยวกับข้อความในมาตรา ๘๗^(๑๓) ดังกล่าวคงมีแต่เพียงการแก้ไขถ้อยคำเล็กน้อยและจัดลำดับเลขมาตราเสียใหม่เป็นมาตรา ๘๕^(๑๔)

ร่างพระราชบัญญัตินี้ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) และเสนอกลับไปยังคณะรัฐมนตรี จึงมีมาตรา ๘๕ ดังกล่าว^(๑๔) ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็ได้นำร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗

๔. สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. .... ซึ่งนายจรรุตม์ จารุประกร เป็นผู้เสนอ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ..... ซึ่งร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง และนายถวิล ไพรสนธ์ เป็นผู้เสนอ และร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ..... ซึ่งนายชุมพล ศิลปอาชา เป็นผู้เสนอโดยถือร่างฯ ของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณาเมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

(๑๓)โปรดดูเชิงอรรถ (๑๒)

(๑๔) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ..... ที่ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ค่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๑/๐๐๖๘ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๒๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๘๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๔ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก ผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งมีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติดังกล่าว ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และเพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น และให้มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด รวมทั้งให้มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดได้ด้วย

ในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดตามวรรคสอง ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนักผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามจำนวนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกัน

(๑๕) เรื่องเสรีที่ ๒๙๒-๒๙๓/๒๕๒๗ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พ.ศ..... เสร็จแล้ว ได้ส่งให้วุฒิสมาพิจารณาคต่อไป แต่วุฒิสมาได้แก้ไขร่างฯ ที่ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในหลายมาตรา จึงต้องมีการตั้งคณะกรรมการร่วมกันขึ้นเพื่อพิจารณาร่างฯ ดังกล่าว จนกระทั่งในที่สุดรัฐสภาได้ผ่านการพิจารณาร่างฯ ดังกล่าวให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ โดยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติไว้ในมาตรา ๘๙^(๑๖) ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก รวมทั้งการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครและหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เทศบาลนคร หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย หรือที่กฎหมายระบุให้เป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติไว้ในมาตรา ๙๐^(๑๗) ว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๙ ดังกล่าว

(๑๖) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ..... ที่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาแล้วใน พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๘๙ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

๗๑๗ ๗๑๗

(๒๗) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เทศบาลนคร หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

๗๑๗ ๗๑๗

(๑๗) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ..... ที่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาแล้วใน พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๙๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๙ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก ผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งมีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติดังกล่าวในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น และให้มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด รวมทั้งให้มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดได้ด้วย

ในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดตามวรรคสอง ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนัก หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก ผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามจำนวนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกัน

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยอมตามที่ปรับ หรือเมื่อยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งมีอำนาจในการสอบสวนและมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เงินค่าปรับตามมาตรา... ให้เป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

ข้างต้นให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ฯลฯ และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยมีอำนาจเข้าไปในอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีกฏไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสาร ฯลฯ ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด มีอำนาจจับกุม มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับ และมีอำนาจสอบสวนผู้กระทำความผิดได้ด้วย

๕. กระทรวงมหาดไทยจึงได้มีคำสั่ง ที่ ๒๗๕/๒๕๒๕ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๕ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างระเบียบกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคดีขึ้นคณะหนึ่ง โดยมีนายธำรง พัฒนรัฐ เป็นประธานฯ มีหน้าที่ตรวจพิจารณาร่างระเบียบกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคดีที่กรุงเทพมหานครได้ยกร่างขึ้น ซึ่งในการพิจารณาเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๕๐ ดังกล่าวข้างต้นนั้น คณะกรรมการฯ มีความเห็นเกี่ยวกับอำนาจในการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม แตกต่างกันเป็น ๒ ฝ่ายดังกล่าวแล้วข้างต้น จึงได้มีมติให้สำนักตำรวจเทศกิจ กรุงเทพมหานคร หรือคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าความเห็นของฝ่ายใดถูกต้อง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังนี้

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ..... ฉบับต่าง ๆ ได้พยายามที่จะบัญญัติให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ฯลฯ มีอำนาจที่จะจับกุม สอบสวน และเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และกฎหมายซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ฯลฯ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้เอง แต่ก็ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติในเรื่องนี้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับต่าง ๆ ดังกล่าวหลายครั้ง จนกระทั่งได้กลายมาเป็นร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ..... ที่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาแล้ว ซึ่งได้บัญญัติเรื่องนี้ไว้ในมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ดังนี้

“มาตรา ๕๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๕ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ฯลฯ และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

จากบทบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๕^(๑๔) (ซึ่งระบุว่ากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่อะไรบ้าง) นั้น ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ฯลฯ และ

(๑๔)โปรดดูเชิงอรรถ (๑๖)

ข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งหมายความว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ฯลฯ และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง ย่อมมีอำนาจทำการสืบสวนคดีอาญา^(๑๙) มีอำนาจจับกุมบุคคลซึ่งได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ฯลฯ^(๒๐) มีอำนาจค้นในที่รโหฐานได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นในบางกรณี^(๒๑) กับมีอำนาจยึดสิ่งของและจับกุมบุคคลในที่คั่นนั้นได้เมื่อมีหมายอีกต่างหากหรือในกรณีความผิดซึ่งหน้า^(๒๒) แต่ในฐานะที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือ

(๑๙)ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๗ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจทำการสืบสวนคดีอาญาได้

(๒๐)ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๗๔ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๔๐

(๒) เมื่อพบบุคคลนั้นกำลังพยายามกระทำความผิด หรือพบโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นจะกระทำความผิดโดยมีเครื่องมืออาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

(๓) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดมาแล้วและจะหลบหนี

(๔) เมื่อมีผู้ขอให้จับโดยแจ้งว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดและแจ้งด้วยว่าได้ร้องทุกข์ไว้ตามระเบียบแล้ว

เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่จับด้วยตนเองไม่ต้องมีหมาย แต่ต้องเป็นในกรณีที่อาจออกหมายจับได้หรือจับได้ตามประมวลกฎหมายนี้

(๒๑)ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๙๒ ห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น และในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน

(๒) เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงในที่รโหฐาน

(๓) เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไป หรือมีเหตุอันแน่นแฟ้นควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น

(๔) เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าสิ่งของที่ได้มาโดยการกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเนินช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายเสียก่อน

(๕) เมื่อที่รโหฐานนั้นผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้าน และการจับนั้นมีหมายจับหรือจับตามมาตรา ๗๔

เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นด้วยตนเองไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ แต่ต้องเป็นในกรณีที่อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายนี้

(๒๒)ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๙๔ การค้นในที่รโหฐานนั้น จะค้นได้แต่เฉพาะเพื่อหาตัวคนหรือสิ่งของที่ต้องการค้นเท่านั้น แต่มีข้อยกเว้นดังนี้

(๑) ในกรณีที่ค้นหาสิ่งของโดยไม่จำกัดสิ่ง เจ้าพนักงานผู้ค้นมีอำนาจยึดสิ่งของใด ๆ ซึ่งน่าจะใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อเป็นประโยชน์หรืออันผู้ต้องหาหรือจำเลย

(๒) เจ้าพนักงานซึ่งทำการค้นมีอำนาจจับบุคคลหรือสิ่งของอื่นในที่คั่นนั้นได้ เมื่อมีหมายอีกต่างหาก หรือในกรณีความผิดซึ่งหน้า

ตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ฯลฯ และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ ผู้กระทำความผิดได้เอง เพราะผู้ซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบปรับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘)^(๒๓) นั้น ได้แก่ พนักงานสอบสวน นายตำรวจประจำท้องที่ตั้งแต่ตำแหน่งสารวัตรขึ้นไป หรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรผู้ทำการแทนในตำแหน่งนั้น ๆ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ตามกฎหมายอื่นแล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๐ ดังกล่าวได้บัญญัติต่อไปในวรรคสองว่า

“ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งมีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติดังกล่าว ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น และให้มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด รวมทั้งให้มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดได้ด้วย”

(๒๓) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๓๗ คดีอาญาเล็กน้อยได้ ดังต่อไปนี้

(๑) ในคดีมีโทษปรับสถานเดียว เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูงสำหรับความผิดนั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ก่อนศาลพิจารณา

(๒) ในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษหรือความผิดต่อกฎหมายแพ่งภาคีอากร ซึ่งมีโทษปรับอย่างสูงไม่เกินสองพันบาท เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบแล้ว

(๓) ในคดีความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินสองพันบาท ซึ่งเกิดในจังหวัดพระนครและธนบุรี เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่นายตำรวจประจำท้องที่ตั้งแต่ตำแหน่งสารวัตรขึ้นไป หรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรผู้ทำการแทนในตำแหน่งนั้น ๆ ได้เปรียบเทียบแล้ว

(๔) ในคดีซึ่งเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายอื่น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว
มาตรา ๓๘ ความผิดตามอนุมาตรา (๒) (๓) และ (๔) แห่งมาตราก่อน ถ้าเจ้าพนักงานดังกล่าวในมาตรานั้นเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบดังนี้

(๑) ให้กำหนดค่าปรับซึ่งผู้ต้องหาจะพึงชำระ ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมตามนั้น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่กำหนดให้ภายในเวลาอันสมควร แต่ไม่เกินสิบห้าวันแล้ว คดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลากำหนดในวรรคก่อน ให้ดำเนินคดีต่อไป

(๒) ในคดีมีค่าทดแทน ถ้าผู้เสียหายและผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบให้เจ้าหน้าที่ที่กะจำนวนตามที่เห็นควรหรือตามที่ผู้ความตกลงกัน

การที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้นอกจากจะบัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พหลฯ และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วยังบัญญัติไว้ในวรรคสองให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พหลฯ และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือในบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติดังกล่าวได้อีกด้วยเช่นนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีอำนาจในการเข้าไปค้นในที่สาธารณะได้กว้างขวางกว่าอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา^(๒๔)

นอกจากนี้ มาตรา ๕๐ วรรคสองยังบัญญัติต่อไปว่า “และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น และให้มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด รวมทั้งให้มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดได้ด้วย” วิธีการบัญญัติและการใช้ถ้อยคำในวรรคสองนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า การใช้อำนาจในการยึดหรืออายัดและอำนาจในการจับกุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคนี้ จะต้องเป็นการใช้อำนาจในระหว่างการเข้าไปในอาคารเท่านั้น ไม่อาจจะตีความได้ว่า วรรคสองแยกบัญญัติอำนาจในการยึดหรืออายัดและอำนาจในการจับกุมออกเป็นอิสระต่างหากจากอำนาจในการเข้าไปในอาคาร เพราะข้อความดังกล่าวข้างต้นนอกจากจะบัญญัติไว้ในวรรคเดียวกันกับข้อความในตอนต้นที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในอาคาร พหลฯ ได้แล้ว ยังมีข้อความเชื่อมโยงกันอีกด้วยโดยมีคำว่า “และเพื่อการนี้” นอกจากนี้ การที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จำเป็นต้องบัญญัติอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดไว้ในวรรคสองด้วยเช่นนี้ ทั้ง ๆ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดเป็นการทั่วไปได้อยู่แล้วตามวรรคหนึ่ง ในฐานะที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ก็เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดในระหว่างการตรวจค้นในอาคาร พหลฯ ได้เป็นพิเศษ โดยไม่จำกัดว่าจะต้องมีหมายจับหรือเป็นกรณีความผิดซึ่งหน้าตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๕๔ (๒))^(๒๕)

ส่วนความในวรรคสามของมาตรา ๕๐^(๒๖) นั้นระบุไว้อย่างชัดเจนว่า “ในกรณีที่มีการจับกุม

(๒๔)โปรดดูเชิงอรรถ (๒๑)

(๒๕)โปรดดูเชิงอรรถ (๒๒)

(๒๖)โปรดดูเชิงอรรถ (๑๗)

ผู้กระทำความผิดตามวรรคสอง" จึงต้องหมายความว่า ตามวรรคสามนี้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ฯลฯ ผู้อำนวยการเขตจะมีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิดได้เฉพาะในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดในระหว่างการเข้าไปตรวจค้นในอาคารหรือในบริเวณที่ตั้งอาคาร ฯลฯ ตามวรรคสองเท่านั้น

ถึงแม้ว่ากรุงเทพมหานครจะมีความมุ่งหมายที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร มีอำนาจสืบสวน จับกุม และเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดได้อย่างกว้างขวางสักเพียงใดก็ตาม แต่ในเมื่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ..... ที่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาแล้ว ไม่มีถ้อยคำใด ๆ แสดงเจตนารมณ์ดังกล่าวไว้ในบทบัญญัติมาตรา ๕๐ แต่อย่างใด ตรงกันข้ามกลับระบุไว้ในมาตรา ๕๐ วรรคสามอย่างเฉพาะเจาะจงเช่นนี้ ประกอบกับมาตรา ๕๐ ที่เป็นปัญหานี้เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครไว้เป็นพิเศษ เป็นข้อยกเว้นของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้ย่อมมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยตรง จึงน่าจะต้องตีความโดยเคร่งครัดตามบทบัญญัติของกฎหมาย ไม่อาจจะตีความฝืนบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของกรุงเทพมหานครได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) จึงเห็นว่า ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างระเบียบกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคดีฝ่ายแรก น่าจะถูกต้องแล้ว กล่าวคือ ตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดเฉพาะในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดในระหว่างการเข้าไปในอาคารตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง เท่านั้น

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า บทบัญญัติในมาตรา ๕๐ วรรคสาม^(๒๗) แห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ย่อมก่อให้เกิดผลที่ประหลาด กล่าวคือ ถึงแม้ว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ฯลฯ หรือผู้อำนวยการเขตจะมีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๙^(๒๘) ก็ตาม แต่กลับมีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดได้เฉพาะในกรณีที่มีการจับกุมในระหว่างการเข้าไปตรวจค้นในอาคาร ฯลฯ เท่านั้น ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดที่ถูกจับกุมนอกอาคาร เช่น หาบเร่-แผงลอย หรือผู้กระทำความผิดตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและตามกฎหมายอื่นซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร จึงน่าจะต้อง

(๒๗) ปรคคชงอรรด (๑๗)

(๒๘) ปรคคชงอรรด (๑๖)

มีการแก้ไขบทบัญญัติในเรื่องนี้ให้ชัดเจน ทำนองเดียวกับมาตรา ๗๑^(๒๙) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๗๗ แห่งร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.... ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ในวาระที่หนึ่ง ใน พ.ศ. ๒๕๒๔^(๓๐)

(ลงชื่อ)

อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๒๘

---

(๒๙)โปรดดูเชิงอรรถ (๕)

(๓๐)โปรดดูหน้า ๖ และ ๗ ของบันทึกนี้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักเทศกิจ (ฝ่ายงานปฏิบัติการฯ) โทร. ๒๒๔๓๐๓๑

ที่ กท ๔๐๐๐/๔๒๔ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจกรณีแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความ
ในมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๒๔

เรียน ผู้อำนวยการเขต ทุกสำนักงานเขต

พร้อมบันทึกนี้ สำนักเทศกิจขอส่งสำเนาบันทึกที่ กท ๔๐๐๐/๓๓๔ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์
๒๕๒๔ เรื่องชักซ้อมความเข้าใจกรณีแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามความในมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๒๔ มาเพื่อโปรดทราบ และถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป.

(ลงชื่อ)

ไพศาล ชัยมงคล

(นายไพศาล ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร (สำนักเทศกิจ โทร. ๒๒๔๓๐๓๑)

ที่ กท ๘๐๐๐/๓๓๙ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจกรณีแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความ
ในมาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๒๘

เรียน ผู้อำนวยการเขต ทุกสำนักงานเขต

เรื่องเดิม ตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ลงนามแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานคร
เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ แล้ว นั้น

ข้อเท็จจริง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งมีความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงาน
เจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อย และมีแนวปฏิบัติเหมือนกัน จึงควรชักซ้อม
ความเข้าใจ ดังต่อไปนี้

๑. ข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้แต่งตั้งให้เป็นพนักงาน
เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๐ วรรคหนึ่งนั้น ก็เพื่อให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ตาม
มาตรา ๘๙ และตามกฎหมายผู้ได้รับการแต่งตั้งนี้ มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ
ตามมาตรา ๒ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น จึงมีอำนาจในการจับกุม
ผู้กระทำความผิดกฎหมายเหมือนเจ้าพนักงานตำรวจ แต่ผู้กระทำความผิดที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพ
มหานครจะจับกุมได้นั้น ต้องเป็นผู้กระทำความผิดตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและตามกฎหมายอื่น
ที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครเท่านั้น

๒. พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคาร ที่มีเหตุ
อันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือข้อบัญญัติดังกล่าวในระหว่างเวลา
พระอาทิตย์ขึ้น ถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจ
สอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่ หรือทำงาน
ในสถานที่นั้น และให้มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับ
การกระทำความผิด รวมทั้งมีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดได้ด้วย ทั้งนี้ หมายถึงอำนาจและการ
ปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปตรวจสอดในอาคารในขณะนั้น ซึ่งเป็นอาการกิริยาที่ต่อเนื่องกัน
มิใช่เป็นกรณีที่ออกจากอาคารแล้วกลับเข้าไปทำการจับกุม ยึด อายัดใหม่อีก

๓. กรณีตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัด

กรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก ผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตนั้น กฎหมายบัญญัติเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และมีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ไว้แล้วโดยตำแหน่ง จึงไม่ต้องแต่งตั้งอีก (มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘)

๔. กรณีความผิดที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครจับกุมผู้กระทำความผิดอันสืบเนื่องจากการเข้าไปในอาคาร ตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก ผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก กฎหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวข้างต้นมีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ และอำนาจในการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับนี้ ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่กฎหมายระบุนี้สามารถมอบหมายให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ดำรงตำแหน่งตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๘๑ ถึงมาตรา ๘๔ แล้วแต่กรณี ปฏิบัติราชการแทนได้ และในกรณีนี้เขตควรพิจารณามอบผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตที่สั่งงานเทศกิจ และหัวหน้างานเทศกิจ รวมทั้งผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตอีกผู้หนึ่งเท่านั้น เพราะในการดำเนินคดีกับผู้กระทำการฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของงานเทศกิจไว้แล้ว

๕. กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครจับกุมผู้กระทำความผิดในที่สาธารณะหรือไม่ใช่การจับกุมอันสืบเนื่องจากการเข้าไปในอาคารตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งตัวผู้ต้องหาดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ดำเนินคดีต่อไป และนอกจากนี้คดีในอาคารที่ผู้ที่มีอำนาจทำการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ แต่ไม่ทำการเปรียบเทียบปรับตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม ก็ต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป.

(ลงชื่อ) ว่าที่ร้อยตรี เสมอใจ พุ่มพวง
(เสมอใจ พุ่มพวง)
ปลัดกรุงเทพมหานคร

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๖๐๑/๑๒๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ท่าช้างวังหน้า กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๓๐

เรื่อง การถือการจับกุมผู้ซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้า
เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๑/๓๒๕ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๓๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง ความผิดของผู้ซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้า ตามมาตรา ๑๐๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงมหาดไทยจัดส่งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาซึ่งกรมตำรวจหรือว่า ผู้ซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้า จะมีความผิดตามมาตรา ๑๐๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่ และถ้าไม่อาจนำมาตรา ๑๐๙ มาใช้บังคับแก่กรณีดังกล่าวได้ จะมีบทกฎหมายใดที่จะนำมาปรับใช้กับกรณีนี้ได้

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว เห็นว่า การซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้าตามปกติไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๑๐๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ แต่ดำเนินการซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้า นั้น ผู้ซื้อได้กระทำการซื้อในลักษณะที่เป็นการกีดขวางทางเท้าและโดยไม่มีเหตุอันสมควรจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่สามารถใช้ประโยชน์จากทางเท้า คือไม่สามารถใช้เดินได้โดยสะดวกตามปกติ ผู้ซื้อย่อมมีความผิดตามมาตรา ๑๐๙ เพราะเหตุได้กระทำการบนทางเท้าในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร ซึ่งจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป และปัจจุบันยังไม่มียกกฎหมายที่ใช้บังคับแก่กรณีของผู้ซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้าโดยตรง

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาร่วมหนังสือนี้ และในการพิจารณาเรื่องนี้ มีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) และผู้แทนกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ที่ มท ๐๒๐๗/๓๗๕

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

เพื่อโปรดทราบ และเห็นควรแจ้งให้กรมตำรวจและกรุงเทพมหานครทราบด้วย

(ลงชื่อ)

บรรจง กันตวิรุฒ

(นายบรรจง กันตวิรุฒ)

ผู้อำนวยการกองตรวจและนิติการ สป.

สำนักงานเลขานุการ

โทร. ๒๒๒๐๒๐๖-๔

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๒๐๗/๓๗๕

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

เพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ)

บรรจง กันตวิรุฒ

(นายบรรจง กันตวิรุฒ)

ผู้อำนวยการกองตรวจและนิติการ สป.

จัดการตามเสนอ

๒๓ ม.ค. ๒๕๓๐

(ลงชื่อ)

เจริญจิตต์ ณ สงขลา

(นายเจริญจิตต์ ณ สงขลา)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๒๓ ม.ค. ๒๕๓๐

บันทึก

เรื่อง ความผิดของผู้ซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้าตามมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติ
จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

กรมตำรวจได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๑๐.๓/๕๘ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๓๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เนื่องด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ขอความร่วมมือไปยังกรมตำรวจเพื่อขอให้จับผู้ซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้าโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๐๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ บนทางเท้าหรือทางใด ๆ ซึ่งจัดไว้สำหรับคนเดินเท้าในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร”

กรมตำรวจพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า การซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้า น่าจะยังไม่เป็นความผิดตามบทกฎหมายดังกล่าว โดยมีเหตุผลดังนี้

๑. การที่จะอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นเพื่อจับผู้ซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้าไม่น่ากระทำได้ เพราะการกระทำที่จะเข้าข่ายต้องยอมหมายถึงการกระทำที่มีลักษณะเป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร อาทิเช่น การตั้งวางสิ่งของรुक้าออกมาบนทางเท้า การตั้งวางแผงลอยเพื่อการค้าบนทางเท้า อันเป็นที่เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นการกีดขวางทางสัญจรของผู้อื่นโดยไม่มีสมควร เป็นต้น ในกรณีที่จะตีความโดยให้หมายรวมถึงการกระทำของผู้ซื้อด้วยน่าจะเป็นการแปลเจตนารมณ์เกินความประสงค์ที่กฎหมายบังคับไว้ อนึ่ง กรณีผู้ฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๐๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท (พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔๘) อันเป็นความผิดลหุโทษ ดังนั้น หากจะถือว่าการกระทำของผู้ซื้อเป็นการช่วยเหลือในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก็ย่อมเป็นเพียงผู้สนับสนุนการกระทำความผิดเท่านั้น ซึ่งผู้สนับสนุนในความผิดลหุโทษไม่ต้องรับโทษ (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๐๖)

๒. เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๐ ซึ่งบัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อ ขาย แจกจ่าย หรือเรียไโรในทางเดินรถหรือออกไปกลางทางโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือเป็นการกีดขวางการจราจร” จะเห็นได้ว่า แม้จะมีข้อห้ามเกี่ยวกับผู้ซื้อไว้ก็ตามแต่ก็เป็นการห้ามมิให้กระทำการซื้อในทางเดินรถ และคำว่า “กลางทาง” นั้น น่าจะเป็นคำที่ต่อเชื่อมโยงกับคำว่า ทางเดินรถมากกว่า จึงไม่สามารถนำมาใช้บังคับแก่กรณีผู้ซื้อบนทางเท้าได้

๓. การที่จะตีความขยายความคำว่า “กระทำด้วยประการใด ๆ” ให้หมายรวมไปถึงผู้ซื้อที่ซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้าอันเป็นการกระทำที่เป็นความผิดโดยตรง แต่ครอบคลุมไปถึง

ผู้ซื้อของจากการกระทำความผิดอีกต่อหนึ่งด้วยนั้น เห็นว่าเป็นการตีความที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำ ไม่ชอบด้วยหลักการตีความตามกฎหมายที่มีโทษทางอาญาซึ่งจะต้องตีความโดยเคร่งครัด เพราะ หากกฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะเอาผิดแก่ผู้ซื้ออีกต่อหนึ่งเช่นนั้น ย่อมจะต้องบัญญัติการกระทำของผู้ซื้อไว้ชัดแจ้งดังเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๐ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังกล่าวแล้วในข้อ ๒

ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติในปัญหาดังกล่าวเป็นไปโดยถูกต้อง กรมตำรวจจึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยว่า ความเห็นดังกล่าวของกรมตำรวจถูกต้องหรือไม่ประการใด และหากไม่สามารถนำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับแก่กรณีของผู้ซื้อได้แล้ว จะมีบทกฎหมายใดที่จะนำมาปรับใช้เพื่อการนี้ได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกรมตำรวจและผู้แทนกรุงเทพมหานครแล้วมีความเห็นดังต่อไปนี้

ตามปัญหาที่หารือว่า ผู้ซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้าจะมีความผิดตามมาตรา ๑๐๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่ นั้น มาตรา ๑๐๙ ดังกล่าวบัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ บนทางเท้าหรือทางใด ๆ ซึ่งจัดไว้สำหรับคนเดินเท้าในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร” บทบัญญัตินี้ถ้อยคำแสดงให้เห็นว่ามีความมุ่งหมายห้ามเป็นการทั่ว ๆ ไป ไม่ได้บัญญัติห้ามไว้โดยตรงว่าการซื้อสิ่งของบนทางเท้าเป็นความผิด ซึ่งแตกต่างจากมาตรา ๑๑๐ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันซึ่งบัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อ ขาย แจกจ่าย หรือเรียไรในทางเดินรถ หรือออกไปกลางทางโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือเป็นการกีดขวางการจราจร” หากมาตรา ๑๐๙ ประสงค์จะห้ามซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้าก็น่าจะบัญญัติห้ามไว้ทำนองเดียวกันกับมาตรา ๑๑๐ เพราะมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกัน คือเพื่อความสะดวกในการจราจร แตกต่างกันเพียง มาตรา ๑๐๙ ใช้สำหรับทางเดินเท้า ส่วนมาตรา ๑๑๐ ใช้สำหรับทางเดินรถ ดังนั้นการซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้าตามปกติจึงไม่เป็นความผิดโดยตรงตามมาตรา ๑๐๙ การกระทำด้วยประการใด ๆ บนทางเท้าในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควรอันจะเป็นความผิดตามมาตรา ๑๐๙ นั้น อยู่ที่การกระทำนั้น ๆ เองไม่ว่าจะกระทำด้วยวิธีใด ๆ ถ้าอยู่ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควรแล้วก็ย่อมเป็นความผิดตามมาตรา ๑๐๙ และในทางกลับกัน ถ้าการกระทำใด ๆ บนทางเท้าไม่อยู่ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควรก็ไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๑๐๙ ซึ่งจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไปว่าการกระทำนั้น ๆ อยู่ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นหรือไม่ประการหนึ่ง และมีเหตุอันไม่สมควรหรือไม่อีกประการหนึ่งประกอบกัน กล่าวคือ แม้จะมีลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่น แต่ถ้ามีเหตุอันสมควรก็ไม่เป็นความผิด และในการพิจารณาว่าการกระทำใดในลักษณะใดจึงจะถือว่าเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควรนั้น จะต้องพิจารณาว่าเป็น

การกระทำในลักษณะที่เป็นการกีดขวางทางเท้าโดยไม่มีเหตุอันสมควรจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่สามารถใช้ประโยชน์จากทางเท้า คือไม่สามารถใช้เดินได้โดยสะดวกตามปกติ หรือไม่

โดยสรุป ตามปัญหาที่หารือ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เห็นว่า การซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้าตามปกติไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๑๐๙ แต่ถ้าในการซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้า นั้น ผู้ซื้อได้กระทำการซื้อในลักษณะที่เป็นการกีดขวางทางเท้าและโดยไม่มีเหตุอันสมควรจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่สามารถใช้ประโยชน์จากทางเท้า คือไม่สามารถใช้เดินได้โดยสะดวกตามปกติ ผู้ซื้อย่อมมีความผิดตามมาตรา ๑๐๙ เพราะเหตุได้กระทำการบนทางเท้าในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร ซึ่งจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป ดังได้ให้เหตุผลประกอบไว้โดยละเอียดในตอนต้นนั้นแล้ว

สำหรับปัญหาที่หารือว่า ถ้าไม่สามารถนำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับแก่กรณีของผู้ซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้าได้แล้ว จะมีบทกฎหมายใดที่จะนำมาปรับใช้เพื่อกรณีนี้ได้ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เห็นว่า ปัจจุบันยังไม่มียกกฎหมายที่ใช้บังคับแก่กรณีของผู้ซื้อสิ่งของซึ่งตั้งวางขายบนทางเท้าโดยตรง

(ลงชื่อ)

อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๓๐

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร (สำนักเทศกิจ โทร. ๒๒๔๓๐๓๑)

ที่ กท ๘๐๐๐/๒๘๑ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐

เรื่อง ทหารือปัญหาข้อกฎหมาย กรณีการปฏิบัติงานตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

เรียน ผู้อำนวยการเขตทุกสำนักงานเขต

เรื่องเดิม ด้วยสำนักงานเขตธนบุรีได้มีบันทึกที่ กท ๕๐๑๔/๐๕๕๑๔ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๕ ทหารือปัญหาข้อกฎหมาย กรณีการปฏิบัติงานตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งมีปัญหาในทางปฏิบัติหลายประการ ดังต่อไปนี้

๑. คำว่า “ในอาคาร” ตามมาตรา ๕๐ วรรค ๒ มีความหมายเป็นประการใด และตามกฎหมายใด เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มิได้บัญญัติคำนิยามไว้ และอาคารนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นส่วนหนึ่งของความผิดใช่หรือไม่

๒. คำว่า “เข้าไป” ในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคาร ตามมาตรา ๕๐ วรรค ๒ มีความหมายกว้างไกลเพียงใด เช่น ถ้าตีความว่าอาคารหมายถึง อาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ การเข้าไปในอาคารเพื่อจับกุมผู้ประกอบการค้าโดยมิได้รับใบอนุญาตหรือการเข้าไปในสะพานหรือสะพานลอยคนเดินข้ามเพื่อจับกุมหาบเร่-แผงลอย หรือการเข้าไปบริเวณที่มีการก่อสร้างอาคารที่เพิ่งเริ่มขุดดินและวางเสาเพื่อจับกุมผู้ก่อสร้างโดยมิได้รับอนุญาตเหล่านี้ จะถือว่าเป็นการ “เข้าไป” ในอาคาร ตามความหมายนี้หรือไม่ และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๐ วรรค ๓ จะมีอำนาจเปรียบเทียบปรับหรือไม่

๓. กรณีความผิดที่เกิดในอาคาร แต่มิได้เข้าไปจับกุมผู้กระทำความผิดในอาคาร เช่น การออกหมายเรียก และผู้ต้องหาได้มาพบพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ต้องหามาพบพนักงานเจ้าหน้าที่เอง กรณีเช่นนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๐ วรรค ๓ ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับและต้องส่งสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ดำเนินคดีต่อไปใช่หรือไม่

๔. กรณีที่ต้องการให้ศาลใช้อำนาจบังคับเลย อาทิ การสั่งห้ามประกอบการค้าดังเช่นกรณีเรื่องของงานอนามัย รวม ๓ เรื่อง (จำนวน ๑๗ ฉบับ) ที่ส่งมาพร้อมนี้ พนักงานสอบสวนของสถานีตำรวจนครบาลท้องที่และพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๕๐ วรรค ๔ ของเขต ไม่มีอำนาจสอบสวนคดีใช่หรือไม่ โดยต้องส่งเรื่องให้กองกฎหมายและคดีดำเนินการฟ้องคดีถูกต้องหรือไม่ นั้น

ข้อเท็จจริง สำนักเทคนิคได้ร่วมกับกองกฎหมายและคดีพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้
ประเด็นข้อหาหรือข้อแรก พิจารณาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า

“มาตรา ๕๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๙ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก ผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งมีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งของอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติดังกล่าวในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะหรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด รวมทั้งให้มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดได้ด้วย”

แล้วเห็นว่าการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง จะมีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งของอาคาร ตามมาตรา ๕๐ วรรคสองได้ จะต้องเป็นการเข้าไปในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๙ และอาคารหรือบริเวณที่ตั้งของอาคารที่จะมีการเข้าไปนั้น จะต้องมีความเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ซึ่งคำว่ากฎหมายตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐ วรรค ๒ ก็คือกฎหมายตามมาตรา ๔๙ (๑) และมาตรา ๔๙ (๒๗) คือกฎหมายที่ระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เทศบาลนคร หรือที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

ดังนั้น เมื่อการเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งของอาคารเป็นการเข้าไปในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครอันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๙ ดังได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว การที่จะพิจารณาความหมายของคำว่า “อาคาร” ตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง ก็ควรจะพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้องอันมีเหตุควรสงสัยว่าจะมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกอบด้วย กล่าวคือ หากกฎหมายหรือข้อบัญญัตินั้นไม่ได้บัญญัติคำนิยามตามความหมายของคำว่า “อาคาร” ไว้ ก็พิจารณาตามความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า “อาคาร” ว่า “เรือน, โรง, หรือสิ่งที่ก่อสร้างขึ้นที่มีลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น” แต่ถ้ากฎหมายหรือข้อบัญญัตินั้นได้บัญญัติคำนิยามของคำว่า “อาคาร” ไว้ ก็พิจารณาไปตามคำนิยามของกฎหมาย

นั้น ๆ เช่น ในการเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งของอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ การพิจารณาความหมายของคำว่า “อาคาร” ก็พิจารณาตามคำนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ อย่างเช่นตัวอย่างในข้อ ๑.๓ ที่สำนักเทคนิคยกมา ในกรณีที่ผู้ก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยเริ่มขุดเจาะดินและวางเสา เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔ หากปรากฏว่าเสานั้นตั้งขึ้นเพื่อทำการก่อสร้างอาคารต่อไป เสานั้นก็ถือว่าเป็นอาคาร เพราะตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ คำว่า “อาคาร” หมายความรวมถึงส่วนต่าง ๆ ของอาคารด้วย แม้ตามสภาพจะมีการเข้าไปในเสาไม่ได้ก็ตาม แต่การเข้าไปในบริเวณที่ตั้งของอาคารด้วย ดังนั้น ตามตัวอย่างนี้เจ้าพนักงานตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง จึงมีอำนาจเข้าไปในบริเวณที่ตั้งของอาคาร และใช้อำนาจตามมาตรา ๔๐ วรรคสอง และมาตรา ๔๐ วรรคสาม ได้โดยลำดับ กองกฎหมายและคดีมีความเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของสำนักเทคนิคที่มีความเห็นว่าความหมายของคำว่า “อาคาร” ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔ ต้องพิจารณาตามกฎหมายที่จะดำเนินการ

สำหรับประเด็นที่ว่า อาคารนั้นจำเป็นต้องเป็นส่วนหนึ่งของความผิดหรือไม่ เห็นว่าการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งของอาคาร ตามมาตรา ๔๐ วรรคสอง ได้ ข้อสำคัญอยู่ที่ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งของอาคารที่จะเข้าไปหรือไม่ ดังนั้น อาคารที่เข้าไปอาจเป็นส่วนหนึ่งของความผิดด้วยหรือไม่ก็ได้

ประเด็นข้อหาหรือข้อที่สอง พิจารณาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔ มาตรา ๔๐ วรรคสอง และวรรคสาม ซึ่งบัญญัติว่า

“ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งมีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติดังกล่าวในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้นและเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น และให้มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด รวมทั้งให้มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดได้ด้วย

ในกรณีการจับกุมผู้กระทำความผิดตามวรรคสอง ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก ผู้อำนวยการเขตแล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบ

กำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามจำนวนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวกำหนดภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบให้ถือว่าคดีเลิกกัน”

แล้วเห็นว่าอำนาจในการจับกุม ตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง และอำนาจในการเปรียบเทียบ กำหนดค่าปรับตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม เป็นเรื่องที่ต้องเนื่องกัน กล่าวคือ ตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง การใช้อำนาจยึดหรืออายัดและอำนาจในการจับกุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ จะต้องเป็นการใช้อำนาจในระหว่างการเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งของอาคาร และอำนาจในการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับ ความในมาตรา ๕๐ วรรคสาม ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า “ในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง” ดังนั้น ตามความในวรรคสาม ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร... ฯลฯ... ผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี จะมีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิดได้ เฉพาะในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดในระหว่างการเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งของอาคาร ตามมาตรา ๕๐ วรรคสองเท่านั้น กรณีความผิดที่เกิดในอาคาร แต่มิได้เข้าจับกุมผู้กระทำความผิดในอาคาร เช่นการออกหมายเรียกและผู้ต้องหาได้มาพบพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ต้องหา มาพบพนักงานเจ้าหน้าที่เอง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ จะต้องให้สถานีตำรวจนครบาลท้องที่ดำเนินคดีต่อไป

ประเด็นข้อหรือข้อที่สาม พิจารณาตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งบัญญัติว่า

“มาตรา ๗๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

ส่วนเรื่องเหตุรำคาญนั้น ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ โดยไม่ต้องคำนึงว่ามีบุคคลผู้ถูกลงโทษตามมาตราอื่นหรือไม่” แล้วเห็นว่าการสั่งให้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ นี้ ตามธรรมดา ศาลสั่งห้ามได้ในคดีอาญา ดังนั้น ในทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ควรใช้อำนาจเปรียบเทียบปรับ โดยทำสำนวนส่งฟ้องและมีคำขอให้ศาลสั่งรวมไปในคดีอาญา แต่ถ้าหากพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ใช้อำนาจเปรียบเทียบปรับ และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่อันเป็นเหตุให้คดีอาญาลงเลิกกัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๗ แล้ว กรณีเช่นนี้ก็สามารถส่งเรื่องให้กองกฎหมายและคดีฟ้องต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งเป็นคดีแพ่งได้

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป.

(ลงชื่อ) ว่าที่ร้อยตรี เสมอใจ พุ่มพวง

(เสมอใจ พุ่มพวง)

ปลัดกรุงเทพมหานคร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร (สำนักเทศกิจ โทร. ๒๒๔๓๐๓๑)

ที่ กท ๔๐๐๐/๓๗๙ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๐

เรื่อง ทหาริหรือแนวทางปฏิบัติในการเปรียบเทียบปรับนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๗๒

เรียน ผู้อำนวยการเขตทุกสำนักงานเขต

ตามที่สำนักงานเขตพระโขนงได้มีบันทึกที่ กท ๔๐๐๔/๕๑๐ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๓๐ ทหาริหรือแนวทางปฏิบัติในการเปรียบเทียบปรับนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๗๒ กรณีสำนักงานเขตพระโขนงตรวจพบว่า บริษัท วร.พัฒนาการ จำกัด ได้ปลูกสร้างอาคาร ค.ส.ล. ขนาด ๔.๐๐x๒๐.๐๐ เมตร และขนาด ๔.๐๐x๑๔.๐๐ เมตร โดยมีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ซอยหมู่บ้านปรีชา ๒ ถนนพัฒนาการ แขวงสวนหลวง เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร และจากการสืบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่ปรากฏว่า บริษัท วร.พัฒนาการ จำกัด มีนายวิลาศ เขาวนประดิษฐ์ และ นายธีระพันธ์ อรุณรัศมีโชติ เป็นกรรมการผู้จัดการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทโดยลงชื่อร่วมกัน นายชานแมน นายบรรเจิด เตชะอินทราวังศ์ และนายปรีชา ธิรกิจพงศ์ เป็นกรรมการ และตามมาตรา ๗๒ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ ระบุว่า ในกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่ากรรมการหรือผู้จัดการทุกคนของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้ร่วมกระทำผิดกับนิติบุคคลนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำของนิติบุคคลนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นยินยอมด้วย ซึ่งสำนักงานเขตพระโขนงได้ทหาริหรือแนวทางปฏิบัติดังนี้

๑. จะดำเนินคดีเปรียบเทียบปรับเฉพาะนิติบุคคลเพียงพอหรือไม่

๒. กรณีข้อเท็จจริงพิสูจน์ไม่ได้ว่าผู้กระทำผิดกระทำในฐานะตัวแทนนิติบุคคล และพิสูจน์ไม่ได้ว่ากรรมการคนอื่น ๆ ร่วมกระทำผิดด้วย จะดำเนินคดีเปรียบเทียบปรับเฉพาะผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นกรรมการผู้จัดการในฐานะส่วนตัวเท่านั้น ถูกต้องหรือไม่

กองกฎหมายและคดีได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า

ประเด็นข้อทหาริหรือข้อแรก พิจารณาตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๗๒ ซึ่งบัญญัติว่า "ในกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่ากรรมการหรือผู้จัดการทุกคนของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้ร่วมกระทำผิดกับนิติบุคคลนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า การกระทำ

ของนิติบุคคลนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย” แล้วเห็นว่าทบัญญัติมาตรา ๗๒ ดังกล่าวเป็นบทบัญญัติสันนิษฐานความรับผิดชอบของกรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคล ในกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ โดยให้ถือว่ากรรมการหรือผู้จัดการทุกคนเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดกับนิติบุคคลนั้น ทั้งนี้ก็โดยเหตุผลจากสภาพความเป็นจริงที่ว่านิติบุคคลจะดำเนินการใด ๆ ได้ จะต้องกระทำโดยผ่านการแสดงออกของผู้แทนทั้งหลายแห่งตนเท่านั้น ดังนั้น ในกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ จึงจำเป็นต้องดำเนินคดีกับกรรมการหรือผู้จัดการทุกคนของนิติบุคคลนั้น ตามข้อสันนิษฐานของกฎหมายตามมาตรา ๗๒ ด้วย แต่อย่างไรก็ตามข้อสันนิษฐานดังกล่าวมิใช่ข้อสันนิษฐานโดยเด็ดขาด กฎหมายยังเปิดโอกาสให้กรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลนั้นนำสืบพิสูจน์เพื่อให้ตนเองหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในทางอาญาได้ ถ้ากรณีเข้าตามข้อยกเว้นที่ว่า “เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า การกระทำของนิติบุคคลนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย” ซึ่งยอมแล้วแต่ข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป และทั้งนี้ก็ไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าการกระทำนั้นอยู่ภายในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลหรือไม่ เพราะในการดำเนินการใด ๆ ของนิติบุคคลไม่ว่าจะอยู่ภายในหรือภายนอกขอบวัตถุประสงค์ หากเข้าลักษณะเป็นความผิดในทางอาญาแล้ว นิติบุคคลนั้นย่อมมีความผิดและต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดโดยมีอาจยกเอาขอบวัตถุประสงค์ขึ้นอ้างเพื่อให้หลุดพ้นจากความรับผิดได้ และบรรดากรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลถ้ามีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดด้วยแล้ว ก็จะต้องมีความผิดร่วมกันกับนิติบุคคลนั้นด้วยเช่นกัน

ประเด็นข้อหาหรือข้อที่สอง พิจารณาแล้วเห็นว่าในการที่จะดำเนินคดีอาญากับบุคคลใด ในฐานะใด จำต้องพิจารณาตามรูปเรื่อง ข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเป็นเรื่อง ๆ ไป ฉะนั้นตามข้อหาข้อนี้เมื่อสำนักงานเขตพระโขนงยังมีอาจสืบสวนสอบสวนให้ได้ความเป็นที่ยุติว่าผู้กระทำความผิดฐานก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น คือบุคคลใด มีฐานะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล และมีบุคคลอื่นใดร่วมกระทำความผิดหรือไม่แล้ว กรณีจึงมีอาจพิจารณาให้ความเห็นในชั้นนี้ได้

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป.

(ลงชื่อ) นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ

(นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ)

รองปลัดกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกรุงเทพมหานคร

หมวด ๓ การเปรียบเทียบคดี

ด่วนที่สุด

ที่ กท ๘๐๐๐/๔๔๐๔

ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร
ถนนดินสอ กท. ๑๐๒๐๐

๑๘ มีนาคม ๒๕๒๕

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเปรียบเทียบปรับ

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล

อ้างถึง หนังสือที่ กท ๘๐๐๐/๓๑๖๘ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรุงเทพมหานครได้ขอความร่วมมือในการแจ้งพนักงานสอบสวนทุกสถานตำรวจนครบาลใช้ดุลยพินิจเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๓ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เนื่องจากปรากฏว่า ขณะนี้มีผู้กระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าวในลักษณะเจตนาและจงใจอยู่เสมอ รวมทั้งมีผู้กระทำความผิดบางรายที่กระทำไปด้วยความเผลอเรอ ไม่มีเจตนากระทำความผิด จึงสมควรกำหนดค่าเปรียบเทียบปรับตามลักษณะเจตนาการกระทำความผิด ดังนี้คือ

๑. หากเป็นกรณีพบผู้กระทำความผิดในลักษณะเจตนาและจงใจฝ่าฝืนอยู่เสมอ เช่นนำขยะมาทิ้งในบริเวณที่ห้ามไว้ ทิ้งลงในแม่น้ำ คูคลอง ทางระบายน้ำ หรือถนนหนทางเป็นประจำ ขอให้เปรียบเทียบปรับ ครั้งละ ๑๐๐ บาท

๒. หากเป็นกรณีที่ทิ้งขยะหรือสิ่งใด ๆ โดยการเผลอเรอ ขอให้เปรียบเทียบปรับครั้งละ ๒๐ บาท ตามเดิม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาแจ้งพนักงานสอบสวน ทุกสถานตำรวจนครบาลให้ความร่วมมือในการเปรียบเทียบปรับดังที่แจ้งมาข้างต้น ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ

(นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ)

รองปลัดกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกรุงเทพมหานคร

สำนักเทศกิจ

โทร. ๒๒๔๓๐๒๓

ที่ มท. ๐๖๑๗.๑๓๑/๑๑๘๖๔

กองบัญชาการตำรวจนครบาล

ถนนศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐

๙ เมษายน ๒๕๒๙

เรื่อง กรุงเทพมหานคร ขอความร่วมมือในการเปรียบเทียบปรับ

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกรุงเทพมหานคร ที่ กท.๘๐๐๐/๔๔๐๔ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกสั่งกองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่ ๐๖๑๗.๑๓๑/๑๑๒๐๒ ลงวันที่

๓ เมษายน ๒๕๒๙

ตามหนังสือดังกล่าวที่อ้างถึง ขอความร่วมมือกองบัญชาการตำรวจนครบาลในการเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ดังความแจ้งแล้วนั้น

กองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้สั่งการให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดตามอัตราที่กรุงเทพมหานครขอความร่วมมือแล้ว ดังสำเนาที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอให้ได้โปรดนำเรียนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พลตำรวจโท แสวง ธีระสวัสดิ์

(แสวง ธีระสวัสดิ์)

ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล

หนส.งานปฏิบัติการ

กองกำกับการนโยบายและแผนงาน

โทร. ๒๔๕๖๕๕๔

- รายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

- สำเนาแจ้งทุกเขตด้วย

(ลงชื่อ) ไพศาล ชัยมงคล

(นายไพศาล ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ

๑๔ เม.ย. ๒๕๒๙

บันทึกข้อความ

ด่วนมาก

ส่วนราชการ บข.น.

ที่ ๐๖๑๗.๑๓๑/๑๑๒๐๒ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง กรุงเทพมหานครขอความร่วมมือในการเปรียบเทียบปรับ

ผบก.น.เหนือ. - ได้. - ธน.

ตามที่กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท. ๘๐๐๐/๔๔๐๕ ลง ๑๘ มี.ค. ๒๕๖๕ ขอความร่วมมือให้พนักงานสอบสวนทุก สน. ใช้ดุลยพินิจเปรียบเทียบปรับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีสาระสำคัญดังนี้.

๑. หากเป็นกรณีพบผู้กระทำผิดในลักษณะเจตนาและจงใจฝ่าฝืนอยู่เสมอ เช่น นำขยะมาทิ้งในบริเวณที่ห้ามไว้ ทั้งลงในแม่น้ำ คูคลอง ทางระบายน้ำ หรือถนนหนทางเป็นประจำ ขอให้เปรียบเทียบปรับ ครั้งละ ๑๐๐ บาท

๒. หากเป็นกรณีที่ทิ้งขยะหรือสิ่งใด ๆ โดยการเผลอเรอ ขอให้เปรียบเทียบปรับครั้งละ ๒๐ บาท ตามเดิม

จึงขอให้ท่านกำชับให้พนักงานสอบสวนทุก สน.ในสังกัดให้ความร่วมมือในการเปรียบเทียบปรับตามที่กรุงเทพมหานครขอความร่วมมือมาดังกล่าวข้างต้น หากพนักงานสอบสวนรายใดมีข้อขัดข้องไม่สามารถเปรียบเทียบปรับผู้กระทำผิดตามที่กรุงเทพมหานครกำหนดได้ ให้รายงานชี้แจงพร้อมเหตุผลถึง ผบช.น.ทุกรายไป

(ลงชื่อ) พล.ต.ท. แสวง ชีระสวัสดิ์

(แสวง ชีระสวัสดิ์)

ผบช.น.

บันทึกข้อความ

ด่วนมาก

ส่วนราชการ สำนักเทศกิจ (ฝ่ายงานปฏิบัติการเทศกิจ โทร. ๒๒๔๓๐๒๓)

ที่ กท ๘๐๐๐/๑๖๐๘ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

เรื่องเดิม ตามหนังสือที่ กท ๘๐๐๐/๓๒๖๑ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ กรุงเทพมหานคร ได้ขอความร่วมมือไปยังกองบัญชาการตำรวจนครบาลในการเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ตามหลักเกณฑ์ขั้นต่ำที่ได้เคยกำหนดไว้ รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึงซึ่งได้แนบมาด้วยนี้

ข้อเท็จจริง โดยที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีนโยบายที่จะให้เพิ่มค่าปรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับหาบเร่-แผงลอย เพื่อให้การดูแลบังคับการตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงได้มีบัญชาให้สำนักเทศกิจทำหนังสือถึงกองบัญชาการตำรวจนครบาลเพื่อขอความร่วมมือในการเปรียบเทียบปรับตามที่กรุงเทพมหานคร กำหนด

ข้อพิจารณาและเสนอแนะ สำนักเทศกิจได้ทำหนังสือถึงกองบัญชาการตำรวจนครบาล ตามสั่งการของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเรียนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามตามที่ได้แนบมาพร้อมนี้.

(ลงชื่อ) ไพศาล ชัยมงคล

(นายไพศาล ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ

เรียน ผว.กทม. เพื่อโปรดลงนาม

(ลงชื่อ) ศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ

(นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ)

รองปลัดกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกรุงเทพมหานคร

๒๐ มี.ค. ๒๕๖๔

เสนอผู้ว่าราชการ

โปรดพิจารณาอัตราตามที่เห็นสมควรและโปรดลงนามด้วย

(ลงชื่อ) ฉลาด ธีรพัฒน์

(นายฉลาด ธีรพัฒน์)

รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๒๑ มี.ค. ๒๕๖๔

ลงนามแล้ว

(ลงชื่อ) พล.ต. จำลอง ศรีเมือง

(จำลอง ศรีเมือง)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๒๑ มี.ค. ๒๕๖๔

บันทึกข้อความ

ด่วนที่สุด

ส่วนราชการ สำนักเทศกิจ (ฝ่ายงานปฏิบัติการเทศกิจ โทร. ๒๒๔๓๐๓๑)

ที่ กท ๘๐๐๐/๑๘๐๔ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๘

เรื่อง การชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการ
ดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๒๘

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

เรื่องเดิม ด้วยระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ลงนาม เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๘ นั้น ได้กำหนดให้มีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๘ เป็นต้นไป และตามบันทึกสำนักเทศกิจที่ กท ๘๐๐๐/๐๑๑๒ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๒๘ เรื่องการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามในระเบียบว่าด้วยการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๒๘ นั้น ได้กล่าวถึงการจัดพิมพ์หนังสือระเบียบว่าด้วยการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๒๘ แจกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประสานงานกับกองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ เพื่อพิมพ์แบบพิมพ์จำนวน ๕๖ แบบพิมพ์ แจกสำนักงานเขตต่าง ๆ ส่งรายชื่อผู้มีคุณสมบัติที่จะเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามแต่งตั้งเป็นพนักงานสอบสวน พร้อมกับทำบันทึกเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และมีหนังสือแจ้งปลัดกระทรวงยุติธรรม กรมอัยการ กรมตำรวจ กรมการปกครอง เพื่อเป็นการประสานงานว่ากรุงเทพมหานครจะดำเนินการสอบสวนคดีที่เกิดเหตุตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๘ เป็นต้นไป (เอกสารแนบหมายเลข ๑) นั้น

ข้อเท็จจริง

๑. สำนักเทศกิจร่วมกับกองฝึกอบรมได้จัดอบรมหลักสูตรพนักงานสอบสวนจำนวน ๓ รุ่น รวมจำนวนพนักงานสอบสวนทั้งสิ้น ๑๑๖ คน และได้จัดอบรมหลักสูตรพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจในการจับกุมจำนวน ๓ รุ่น รวมจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ทั้งสิ้น ๑๕๐ คน (เอกสารแนบหมายเลข ๒)

๒. คำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๘๐๕/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๒๘ เรื่องกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร โดยให้งานเทศกิจมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลและบังคับการให้เป็นไปตาม

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และในกรณีมีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๔๘๔ ๖๗ กำหนดให้ งานเทศกิจเขตดำเนินการจับกุมผู้ฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าวดำเนินคดี (เอกสารแนบหมายเลข ๓)

๓. บันทึกกรุงเทพมหานครที่ กท ๘๐๐๐/๓๓๙ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙ เรื่องชักข้อม ความเข้าใจกรณีแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๐ วรรค หนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ กำหนดให้ในกรณี ที่ผู้อำนวยการเขตจะมอบหมายอำนาจในการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับ ตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ผู้อำนวยการเขตควรพิจารณามอบผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตที่ส่งงาน เทศกิจ และหัวหน้างานเทศกิจ รวมทั้งผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตอีกผู้หนึ่งเท่านั้น (เอกสารแนบหมาย- เลข ๔)

๔. ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๒๘ กำหนดเกี่ยวกับการ ดำเนินคดีไว้ ดังนี้

- ๔.๑ ให้ควบคุมผู้ต้องหาไว้ที่สำนักเทศกิจหรือสำนักงานเขตเท่านั้น (ข้อ ๒๘.(๒))
- ๔.๒ แยกควบคุมผู้ต้องหาที่เป็นเด็ก เยาวชน หญิง ทหาร หรือข้าราชการ ต่างจาก ผู้ต้องหาทั่วไป (ข้อ ๒๘.(๓))
- ๔.๓ ต้องจัดอาหารวันละ ๓ มื้อ (ข้อ ๒๘.(๔))
- ๔.๔ จัดให้มีห้องน้ำในห้องควบคุม (ข้อ ๒๘.(๕))
- ๔.๕ ให้ผู้ต้องหาได้รับการพยาบาล (ข้อ ๒๘.(๘))
- ๔.๖ การควบคุมตัวผู้ต้องหาไปดำเนินคดีตามกฎหมาย (เช่น นำตัวผู้ต้องหาไปพบ พนักงานอัยการ หรือศาล (ข้อ ๒๙.(๒)) ควรใช้ยานพาหนะของทางราชการ ถ้าหาไม่ได้ ให้เช่ารถเฉพาะเท่าที่จำเป็นได้ โดยไม่ให้มีลักษณะเป็นการประจาน หรือนำอับอายแก่ผู้ต้องหา (ข้อ ๓๓.)

ดังนี้

๕. การดำเนินการตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการดำเนินคดี มีปัญหาและอุปสรรค

- ๕.๑ อัตรากำลังของพนักงานสอบสวนของทุกเขตและของสำนักเทศกิจ ซึ่งขณะนี้ มี จำนวน ๑๐๑ คนนั้น เป็นการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการจับกุม มาเป็นพนักงานสอบสวนด้วยอีกฐานะหนึ่ง ทำให้จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ในการจับกุมซึ่งมีน้อยอยู่แล้วยิ่งน้อยลงไปอีก ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็น พนักงานสอบสวน และทำการสอบสวนคดีซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพ- มหานคร
- ๕.๒ ห้องควบคุมผู้ต้องหา งบประมาณจัดอาหารเลี้ยงผู้ต้องหา การรักษาพยาบาล

ของผู้ต้องหา ยานพาหนะนำตัวผู้ต้องหาไปพบอัยการหรือศาลนั้น ความจริงปรากฏว่า สำนักเทศกิจและสำนักงานเขตต่าง ๆ ไม่มีสถานที่ควบคุมตัว และงบประมาณสนับสนุนเพื่อการนี้ จึงทำให้ไม่สามารถจะทำการสอบสวนได้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๕ เป็นต้นไปได้ สำนักงานเทศกิจและสำนักงานเขตจะดำเนินการสอบสวนได้อย่างไม่มีปัญหาและอุปสรรคก็ต่อเมื่อได้รับการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อพิจารณา

๑. ในช่วงระยะเวลาที่สำนักเทศกิจและสำนักงานเขตยังมีพนักงานสอบสวนไม่เพียงพอขาดห้องควบคุมผู้ต้องหา ยานพาหนะ และงบประมาณเกี่ยวกับการจัดหาอาหารและการพยาบาลผู้ต้องหา ควรให้สำนักเทศกิจและสำนักงานเขตต่าง ๆ ปฏิบัติในแบบที่ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔ (ถ้าผู้อำนวยการเขตจะมอบอำนาจการเปรียบเทียบปรับควรดำเนินการตามบันทึกกรุงเทพมหานครที่ กท ๔๐๐๐/๓๓๕ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔) กำหนดอัตราค่าปรับในอัตราที่ผู้ต้องหาชำระค่าปรับได้เพื่อให้เกิดดุลยภาพกัน (ไม่ต้องสอบสวน) เช่น กรณีอัตราโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ ควรกำหนดค่าปรับในอัตราสูงสุดของอัตราโทษ ส่วนกรณีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งมีอัตราโทษปรับไม่เกิน ๑ หมื่นบาท (กรณีอาคารพักอาศัย) หรือ ๑ แสนบาท (กรณีอาคารพาณิชย์กรรม) ควรกำหนดค่าปรับให้ผู้ต้องหาชำระค่าปรับได้ โดยใช้ดุลยพินิจซึ่งต้องคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งความผิด เจตนาในการฝ่าฝืน และนโยบายของกรุงเทพมหานครประกอบด้วย แต่ไม่ควรกำหนดค่าปรับน้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของอัตราโทษ ถ้าผู้มีอำนาจเปรียบเทียบพิจารณาเห็นว่าผู้ต้องหาจะไม่ยอมเสียค่าปรับอย่างแน่นอน ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับไม่ควรใช้อำนาจเปรียบเทียบปรับ (ถ้าสำนักงานเขตไม่พร้อมที่จะสอบสวน) ควรนำผู้ต้องหาส่งพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจสถานีตำรวจนครบาลท้องที่เกิดเหตุโดยเร็ว (ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๔.)

๒. กรณีสำนักเทศกิจและสำนักงานเขตยังขาดแคลนอัตราพนักงานสอบสวน ห้องควบคุมตัวผู้ต้องหา ยานพาหนะรับตัวผู้ต้องไปพบพนักงานอัยการหรือศาล และงบประมาณเกี่ยวกับการจัดหาอาหาร และการพยาบาลผู้ต้องหา ควรแจ้งกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร กองฝึกอบรม กองงบประมาณ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยให้สำนักเทศกิจเป็นเจ้าของเรื่องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วต่อไป และต้องให้เสร็จก่อนวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๒๕ เพื่อให้พร้อมที่จะดำเนินการได้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรียนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้ความเห็นชอบเพื่อที่
สำนักเทคนิคจักได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบต่อไป.

(ลงชื่อ)

ไพศาล ชัยมงคล
(นายไพศาล ชัยมงคล)
ผู้อำนวยการสำนักเทคนิค

เรียน ผ.ว.กทม.

เพื่อโปรดให้ความเห็นชอบ

(ลงชื่อ)

ศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ
(นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ)
รองปลัดกรุงเทพมหานคร
๔ เม.ย. ๒๕๖๔

(ลงชื่อ) ว่าที่ร้อยตรี เสมอใจ พุ่มพวง
(เสมอใจ พุ่มพวง)
ปลัดกรุงเทพมหานคร

ชอบ

ประสานงานต่อไป

(ลงชื่อ) **ฉลาด ธีรพัฒน์**
(นายฉลาด ธีรพัฒน์)
รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หน.ฝ.งานปฏิบัติการ
สำเนาแจ้งทุกเขตทราบ

(ลงชื่อ)

ไพศาล ชัยมงคล
(นายไพศาล ชัยมงคล)
ผู้อำนวยการสำนักเทคนิค
๑๐ เม.ย. ๒๕๖๔

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักเทศกิจ (ฝ่ายงานปฏิบัติการเทศกิจ โทร. ๒๒๔๓๐๓๑)

ที่ กท ๘๐๐๐/๘๖๕๘ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๒๕

เรื่อง ข้อหารือบันทึกการชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๒๘

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

เรื่องเดิม ด้วยสำนักงานเขตบางเขนได้มีบันทึกที่ กท ๙๐๑๑/๘๖๖๘ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ หารือกรณีการกำหนดค่าปรับตามบันทึกชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๒๘ ที่ระบุให้เขตถือเป็นแนวทางปฏิบัติว่าไม่ควรกำหนดค่าปรับน้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของอัตราโทษนั้น จะต้องให้เขตเปรียบเทียบปรับในอัตราโทษนี้เสมอไป หรือว่าสามารถที่จะเปรียบเทียบปรับในอัตราโทษที่ต่ำกว่านี้ก็ได้ โดยดูเจตนาและพฤติการณ์แห่งคดีเป็นกรณี ๆ ไป

ข้อเท็จจริง เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๒๕ นายแพทย์ฉลาด ธิรพัฒน์ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้เห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักเทศกิจให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับตามมาตรา ๙๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๐ วรรคสามดังกล่าวกำหนดค่าปรับในอัตราที่ผู้ต้องหาชำระค่าปรับได้ เพื่อให้คดีเลิกกัน (ไม่ต้องสอบสวน) เช่น กรณีอัตราโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๘ ควรกำหนดค่าปรับในอัตราสูงสุดของอัตราโทษ ส่วนกรณีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งมีอัตราโทษปรับไม่เกิน ๑ หมื่นบาท (กรณีอาคารพักอาศัย) หรือ ๑ แสนบาท (กรณีอาคารพาณิชย์กรรม ฯลฯ) ควรกำหนดค่าปรับให้ผู้ต้องหาชำระค่าปรับได้ โดยใช้ดุลยพินิจซึ่งต้องคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งความผิด เจตนาในการฝ่าฝืน และนโยบายของกรุงเทพมหานครประกอบด้วย แต่ไม่ควรกำหนดค่าปรับน้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของอัตราโทษ เรื่องดังกล่าวข้างต้นนี้ได้แจ้งให้เขตถือเป็นหลักปฏิบัติแล้วตามบันทึกที่ กท ๘๐๐๐/๑๘๐๔ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๕ ตามที่แนบมาด้วยนี้

ข้อพิจารณา

๑. การกำหนดค่าปรับตามมาตรา ๙๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ในขณะที่สำนักงานเขตยังขาดแคลนอัตราพนักงานสอบสวน ห้องควบคุมตัวผู้ต้องหา กรุงเทพมหานครมีนโยบายให้ผู้มีอำนาจกำหนดค่าปรับให้ผู้ต้องหาชำระ

ค่าปรับได้ เพื่อให้คดีเลิกกัน (ไม่ต้องสอบสวน) และการกำหนดค่าปรับให้ใช้ดุลยพินิจ ซึ่งต้องคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งความผิด เจตนาในการฝ่าฝืนและนโยบายของกรุงเทพมหานคร แต่ไม่ควรกำหนดค่าปรับน้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของอัตราโทษ ซึ่งหมายความว่าผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ จะกำหนดค่าปรับน้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของอัตราโทษก็ได้โดยพิจารณาและพฤติการณ์แห่งคดีเป็นกรณี ๆ ไป

๒. กรณีที่ได้ใช้อำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับน้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของอัตราโทษแล้ว ควรให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบรายงานพร้อมสำเนาบันทึกการเปรียบเทียบคดีตามลำดับให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทราบโดยผ่านส่วนนักเทศกิจ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดพิจารณานำเรียนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาให้ความเห็นชอบตามข้อ ๑ และข้อ ๒ เพื่อสำนักเทศกิจจักได้แจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป.

(ลงชื่อ)

ไพศาล ชัยมงคล

(นายไพศาล ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ

(ลงชื่อ)

ศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ

(นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ)

รองปลัดกรุงเทพมหานคร

๑๕ ก.ย. ๒๕๒๔

เสนอ ผว.กทม.

ควรให้ความเห็นชอบในข้อ ๑ และข้อ ๒

สำหรับข้อ ๒ ควรกำหนดให้รายงาน ผว.กทม.ทราบเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องระบุว่าต้องผ่านใคร เพราะเป็นเรื่องของระเบียบสารบรรณที่จะต้องปฏิบัติ

(ลงชื่อ)

ว่าที่ร้อยตรี เสมอใจ พุ่มพวง

(เสมอใจ พุ่มพวง)

ปลัดกรุงเทพมหานคร

- เห็นชอบตามข้อ ๑ และ ๒

- สำหรับข้อ ๒ ให้ส่งบันทึกไปที่สำนักเทศกิจเท่านั้นเป็นพอ

หัวหน้างานนิติการ

(ลงชื่อ)

พล.ต. จำลอง ศรีเมือง

(จำลอง ศรีเมือง)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๓ ก.ค. ๒๕

แจ้งให้ทุกสำนักงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบตามบัญชา ผว.กทม.

(ลงชื่อ)

ไพศาล ชัยมงคล

(นายไพศาล ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจ

หมวด ๔ การชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิด

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
เรื่อง การชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิด
พ.ศ. ๒๕๒๕

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔ กรุงเทพมหานครโดยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิด พ.ศ. ๒๕๒๕”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่นใด ในส่วนที่ได้ตราไว้แล้วในข้อบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้ข้อบัญญัตินี้แทน

ข้อ ๔ การละเมิดที่มีลักษณะเป็นการสูญหายตามข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุ ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งข้อบัญญัตินี้

ข้อ ๕ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรักษาการตามข้อบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ตามวรรคหนึ่งนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ข้อ ๖ ในข้อบัญญัตินี้

“ข้อบัญญัติ” หมายความว่า ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

“ทรัพย์สิน” หมายความว่า ทรัพย์สินที่เป็นกรรมสิทธิ์ หรือที่อยู่ในความครอบครองดูแลของกรุงเทพมหานคร

“ค่าเสียหาย” หมายความว่า รวมถึง การคืนทรัพย์สินอันต้องเสียไปเพราะละเมิด และการใช้ราคาทรัพย์สินนั้นด้วย

“หน่วยงาน” หมายความว่า หน่วยงานตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในหน่วยงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการของกรุงเทพมหานครที่ไม่ต่ำกว่าระดับกอง และรวมถึงสำนักงานการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครด้วย

“หัวหน้าหน่วยงาน” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานตำแหน่งปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการสภากรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง เลขานุการสำนัก ผู้อำนวยการเขต หรือหัวหน้าหน่วยงานที่ดำรงตำแหน่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ และรวมถึงหัวหน้าสำนักงานการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครด้วย

ข้อ ๗ ในกรณีที่ทรัพย์สินถูกกระทำละเมิด ให้หัวหน้าหน่วยงานแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสังกัด ตั้งแต่ระดับสามขึ้นไปหรือเทียบเท่า ทำการตรวจสอบรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำละเมิด และหากเห็นว่าการกระทำละเมิดนั้นเป็นความผิดทางอาญาด้วย ก็ให้ทำการแจ้งความหรือร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำละเมิดตามระเบียบที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

ในกรณีที่การกระทำละเมิดมีวงเงินค่าเสียหายไม่เกินสามพันบาท ให้หัวหน้าหน่วยงานพิจารณาให้มีการชดใช้ค่าเสียหายได้ แล้วรายงานให้ปลัดกรุงเทพมหานครทราบ

ข้อ ๘ ในกรณีนอกเหนือจากข้อ ๗ วรรคสอง ให้หัวหน้าหน่วยงานแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสังกัด ตั้งแต่ระดับสามขึ้นไปหรือเทียบเท่า จำนวนไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการตีราคาความเสียหายของทรัพย์สินที่ถูกกระทำละเมิด

ในกรณีจำเป็นต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่นอกสังกัดหรือบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความชำนาญเป็นกรรมการตีราคาความเสียหายของทรัพย์สินที่ถูกกระทำละเมิด ให้เสนอปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้แต่งตั้ง

ข้อ ๙ ให้หัวหน้าหน่วยงานมีอำนาจเรียกร้องให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าเสียหายโดยพลันเต็มตามจำนวนความเสียหายของทรัพย์สินที่ถูกกระทำละเมิด หากผู้กระทำละเมิดไม่สามารถชดใช้ค่าเสียหายให้เป็นการเสร็จสิ้นในคราวเดียวได้ ให้หัวหน้าหน่วยงานมีอำนาจในการตกลงหรือประนีประนอมยอมความให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าเสียหาย ภายใต้เงื่อนไขและเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการสภากรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง เลขานุการสำนัก ผู้อำนวยการเขตหรือหัวหน้าหน่วยงานที่ดำรงตำแหน่งเทียบได้ไม่ต่ำ

กว่านี้ และหัวหน้าสำนักงานการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร ไม่เกินห้าหมื่นบาท

(๒) ผู้อำนวยการสำนัก ไม่เกินหนึ่งแสนบาท

ผู้มีอำนาจตาม (๑) (๒) มีอำนาจให้ผู้กระทำละเมิดผ่อนชำระได้ไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่หัวหน้าหน่วยงานนั้นรู้ถึงการละเมิด และรู้ตัวผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าเสียหาย

(๓) ปลัดกรุงเทพมหานคร ไม่เกินห้าแสนบาท และมีอำนาจให้ผู้กระทำละเมิดผ่อนชำระได้ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิด และรู้ตัวผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าเสียหาย

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เกินกว่าห้าแสนบาท และมีอำนาจให้ผู้กระทำละเมิดผ่อนชำระได้ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิด และรู้ตัวผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าเสียหาย

ข้อ ๑๐ การตกลงหรือประนีประนอมยอมความชดใช้ค่าเสียหายตามข้อ ๙ หรือข้อ ๑๒ ให้ทำเป็นหนังสือรับสภาพหนี้หรือหนังสือสัญญา และให้ผู้กระทำละเมิดนำบุคคลหรือหลักทรัพย์มาทำสัญญาค้ำประกันการผ่อนชำระหนี้ตามระเบียบที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

ข้อ ๑๑ การรับชดใช้ค่าเสียหายจากผู้กระทำละเมิดที่กำหนดเป็นจำนวนเงิน ให้รับเป็นเงินสดหรือเช็คที่ธนาคารรับรอง หรือเช็คที่ธนาคารสั่งจ่าย ซึ่งเป็นเช็คลงวันที่ที่ใช้เช็คนั้น ชำระต่อกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ผู้กระทำละเมิดยินยอมชดใช้ค่าเสียหาย โดยรับจะดำเนินการหาทรัพย์สินที่มีคุณภาพหรือปริมาณอย่างเดียวกัน หรือซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพเดิมก็ให้กระทำได้ โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าหน่วยงานผู้มีอำนาจตามข้อ ๙ ในอันที่จะให้ผู้กระทำละเมิดดำเนินการให้หรือไม่ก็ได้

การอนุญาตให้ซ่อมแซมทรัพย์สินจะต้องกำหนดให้ผู้กระทำละเมิดดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หากเป็นทรัพย์สินที่มีแบบรูป ให้ผู้กระทำละเมิดซ่อมแซมให้เป็นไปตามแบบรูปและรายการของทรัพย์สินที่มีอยู่เดิมทุกประการ ถ้าไม่สามารถจัดหาแบบรูปและรายการของทรัพย์สินที่มีอยู่เดิมได้ ให้ส่งเรื่องให้สำนักงานโยธาเป็นผู้กำหนดแบบรูปและรายการใหม่

ข้อ ๑๓ การรับชำระค่าเสียหายตามข้อ ๑๒ ที่มีวงเงินเกินสามพันบาท ให้หัวหน้าหน่วยงานแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสังกัดตั้งแต่ระดับสามขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นคณะกรรมการตรวจรับงานไม่น้อยกว่าสามคน และเป็นผู้ควบคุมงานได้ตามที่เห็นว่าเหมาะสม

ในกรณีจำเป็นต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่นอกสังกัดหรือบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความชำนาญเป็นกรรมการตรวจรับงานและผู้ควบคุมงาน ให้เสนอปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้แต่งตั้ง

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ทางราชการมีโครงการที่จะปรับปรุงแก้ไขแบบรูปของทรัพย์สินที่ชำรุดเสียหายอยู่แล้ว ให้หน่วยงานรับชดใช้ราคาจากผู้กระทำละเมิด

ข้อ ๑๕ การซ่อมแซมทรัพย์สินที่ชำรุดเสียหาย ให้หน่วยงานผู้ครอบครองดูแลทรัพย์สินดำเนินการทันทีหลังจากที่คณะกรรมการตีราคาความเสียหายของทรัพย์สินที่ถูกกระทำละเมิด

ได้ตราค่าเรียบริ้อยแล้ว เว้นแต่กรณีและผู้กระทำละเมิดได้ยินยอมชดใช้ค่าเสียหายตามข้อ ๑๒ และให้
บันทึกสภาพความเสียหายของทรัพย์สินพร้อมถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐานด้วย

ค่าซ่อมแซมให้เบิกจ่ายตามข้อบัญญัติว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ข้อ ๑๖ กรณีที่ไม่สามารถตกลงเรื่องการชดใช้ค่าเสียหาย ให้หัวหน้าหน่วยงานรายงาน
ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น และส่งเรื่องให้กองกฎหมายและคดี สำนักปลัดกรุงเทพมหานครดำเนินการ
การตามกฎหมายโดยด่วนตามระเบียบที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

ข้อ ๑๗ การละเมิดที่กระทำต่อทรัพย์สินที่กรุงเทพมหานครมอบหมายให้ส่วนราชการ
หรือองค์การอื่นดูแลหรือดำเนินการแทน ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
กำหนด

ข้อ ๑๘ เงินที่ได้รับชำระค่าเสียหายตามข้อบัญญัตินี้ ให้ถือปฏิบัติตามข้อบัญญัติว่าด้วย
วิธีการงบประมาณ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

(ลงชื่อ)

พล.ต. จำลอง ศรีเมือง

(จำลอง ศรีเมือง)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ เหตุผลที่ประกาศใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครฉบับนี้ เพื่อให้การชดใช้ค่าเสียหาย
อันเกิดจากการละเมิด ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเงิน ได้ตราเป็นข้อบัญญัติใช้บังคับ ทั้งนี้
ตามนัยมาตรา ๘๗ แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔
ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัตินี้.

คำสั่งกรุงเทพมหานคร

ที่ ๑๐๒๔/๒๕๒๖

เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาปลูกและคิดค่าเสียหายต้นไม้

ด้วยในปัจจุบัน การปลูกต้นไม้ตามถนนและที่สาธารณะต่าง ๆ ยังมีได้เป็นไปในแนวเดียวกัน ทำให้ขาดความสวยงามและเป็นระเบียบเรียบร้อย รวมทั้งการบำรุงรักษาต้นไม้ยังไม่เป็นไปตามหลักวิชา จึงได้มอบหมายให้กองสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม จัดทำหลักเกณฑ์ในการพิจารณาปลูกและคิดค่าเสียหายของต้นไม้ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้-

๑. แนวทางในการพิจารณากำหนดแผนและผังการปลูกต้นไม้ในเขตกรุงเทพมหานคร
๒. หลักเกณฑ์การพิจารณาค่าเสียหายต้นไม้ยืนต้น ไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้คลุมดิน และหญ้ากรณีละเมิด
๓. การปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้และหญ้า ไม้ดอก ไม้ประดับ และไม้คลุมดิน
๔. พันธุ์ไม้ที่ควรปลูกในกรุงเทพมหานคร

ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการพิจารณาปลูกและคิดค่าเสียหายต้นไม้ พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยให้ยกเลิกหลักเกณฑ์ที่ถือปฏิบัติอยู่เดิม ตามบันทึกที่ กทม. ๖๐๐๐/๓๔๗๘ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๒๒

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๖ เป็นต้นไป
สั่ง ณ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๒๖

(ลงชื่อ) พลเรือเอก เทียม มกรานนท์
(เทียม มกรานนท์)
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาปลูก และคิดค่าเสียหายต้นไม้ พ.ศ. ๒๕๖๖

ตามคำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๑๐๒๔/๒๕๖๖

ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๑

แนวทางในการพิจารณากำหนดแผนและผังการปลูกต้นไม้ในเขตกรุงเทพมหานคร

เพื่อให้การปลูกต้นไม้ในที่สาธารณะและถนนสายต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานครเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ จึงจำเป็นต้องวางแนวทางในการกำหนดขอบเขต ชนิด ขนาด รวมทั้งวิธีการปลูกบำรุงรักษาต้นไม้

ในการพิจารณาการปลูกต้นไม้ตามที่สาธารณะตามถนนในเขตกรุงเทพมหานครได้กำหนดเป้าหมายไว้ประการแรกว่าจะดำเนินการปลูกต้นไม้ยืนต้นในถนนที่สามารถปลูกได้ รวมทั้งการปลูกไม้ประดับการจัดทำสวนหย่อม การจัดตั้งกระถางไม้ประดับ ตามความเหมาะสมของพื้นที่ได้มากที่สุดและเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในการปลูกดูแลบำรุงรักษาทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีระเบียบปฏิบัติให้อยู่ในแนวเดียวกัน จึงเห็นควรกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์ไว้ดังต่อไปนี้.-

๑. การปลูกต้นไม้ตามถนนที่เต็มโครงการ

๑.๑ ถนนที่มีเกาะกลางถนน

- ๑.๑.๑ เกาะกลางถนนที่มีความกว้างตั้งแต่ ๓.๐๐ ม. ขึ้นไป ให้ทำการปลูกหญ้าไม้ประดับ ไม้ยืนต้นได้ ระยะห่างต้นไม้ยืนต้นประมาณ ๖.๐๐-๑๒.๐๐ ม. ตามความเหมาะสม และชนิดของต้นไม้
- ๑.๑.๒ เกาะกลางถนนที่มีความกว้าง ๒.๐๐-๓.๐๐ ม. ให้ปลูกต้นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ไม้พุ่ม หรือไม้ประดับ ระยะห่างต้นไม้ไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ ม.
- ๑.๑.๓ เกาะกลางถนนที่มีความกว้างตั้งแต่ ๑.๕๐-๒.๐๐ ม. ให้พิจารณาปูหญ้า
- ๑.๑.๔ เกาะกลางถนนที่มีความกว้างต่ำกว่า ๑.๕๐ ม. ให้ปูกระเบื้องหรือวัสดุอื่น ๆ หรือตั้งกระถางไม้ประดับตามความเหมาะสม

๑.๒ ถนนที่มีทางเท้า

- ๑.๒.๑ ทางเท้าที่มีความกว้างตั้งแต่ ๓.๐๐ ม. ขึ้นไป และไม่มีกั้นสาดคลุม ให้พิจารณาปลูกต้นไม้ยืนต้น ระยะห่างประมาณ ๖.๐๐-๑๒.๐๐ ม. ตามความเหมาะสมและชนิดของต้นไม้
- ๑.๒.๒ ทางเท้าที่มีความกว้างมากกว่า ๔.๐๐ ม. มีกั้นสาดคลุม ให้พิจารณาปลูกไม้ยืนต้นขนาดกลาง ระยะห่างประมาณ ๖.๐๐-๑๒.๐๐ ม. ตามความเหมาะสม

- ๑.๒.๓ ทางเท้าที่มีความกว้างตั้งแต่ ๓.๐๐-๔.๐๐ ม. มีกันสาดคลุม ให้พิจารณาปลูกต้นไม้พุ่ม ระยะห่างประมาณ ๖.๐๐-๑๒.๐๐ ม. ตามความเหมาะสม
- ๑.๒.๔ ทางเท้าที่มีความกว้างต่ำกว่า ๓.๐๐ ม. ให้พิจารณาปลูกกระเบื้องหรือวัสดุอื่น หรือตั้งกระถางไม้ประดับตามความเหมาะสม

๒. การปลูกต้นไม้ตามถนนที่ยังก่อสร้างไม่เต็มโครงการ

ให้พิจารณาว่า จำเป็นที่จะปลูกต้นไม้หรือไม่ หากไม่จำเป็นก็สมควรปลูกหลังจากการสร้างถนนเสร็จสิ้นก่อน แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องปลูกหรือเป็นนโยบายที่ริบด่วนก็ควรติดต่อบริษัทงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักการโยธา สำนักการระบายน้ำ เขต เพื่อทราบแนวเขตทางที่แน่นอน เพื่อจะได้ไม่ต้องตัดหรือย้ายต้นไม้ภายหลัง ต้นไม้ที่ใช้ในการปลูกควรเป็นต้นไม้ยืนต้นที่มีตามท้องถิ่นหรือตามความเหมาะสม ระยะห่างประมาณ ๖.๐๐-๑๒.๐๐ ม. ตามความเหมาะสมและชนิดของต้นไม้ หลักเกณฑ์อื่นถือตามข้อ ๑. โดยอนุโลม

๓. การปลูกต้นไม้ตาม ตรอก ซอย

- ๓.๑ ให้พิจารณาปลูกต้นไม้ ตามตรอก ซอย ถือหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑. และข้อ ๒. โดยอนุโลม
- ๓.๒ ในกรณีไม่สามารถอนุโลมตามหลักข้อ ๑. ข้อ ๒. ข้างต้นให้เขตชักชวนเจ้าของอาคารให้พิจารณาปลูกไม้ยืนต้น ไม้ดอก ไม้ล้มลุก ในพื้นที่ของตนตามสภาพพื้นที่อำนวยให้เกิดความสวยงามและเป็นระเบียบเรียบร้อย

๔. การตั้งกระถางไม้ประดับ ทำสวนหย่อม

การพิจารณาตั้งกระถางไม้ประดับ การจัดทำสวนหย่อม ตามเกาะกลางทางแยกหรือที่ว่างให้ติดต่อบริษัทงานกับภา.สวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม เพื่อแนะแนวและกำหนดรูปแบบการพิจารณาตั้งกระถางไม้ประดับ หรือการปลูกต้นไม้ควรให้เป็นแบบและต้นไม้ชนิดเดียวกันทั้งถนน ทั้งนี้เพราะพันธุ์ไม้ชนิดเดียวกันมีอัตราการเจริญเติบโตใกล้เคียงกันเมื่อมีโรคและแมลงระบาด สามารถใช้ยาปราบศัตรูพืชชนิดเดียวกันได้ สะดวกในการตัดแต่งดูแลรักษา และเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม

๕. ข้อเสนอแนะ

๑. บริเวณที่ว่างริมถนน ริมคลอง ริมกำแพง หรือที่ว่างอื่น ๆ รวมทั้งพื้นที่ว่างที่กันไว้สำหรับโครงการอื่น ๆ ให้พิจารณาปลูกไม้ยืนต้นให้มากที่สุด ให้มีระยะห่างกันประมาณ ๑.๐๐-๒.๐๐ เมตร เป็นลักษณะสวนเพาะชำเปิด หรือสวนป่า ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการชุกไปปลูกในที่อื่น ๆ ต่อไป เพื่อจะได้ต้นไม้ขนาดโต ที่โดยยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ ต้นไม้นั้นก็ทิ้งไว้เป็นป่าริมถนนในเมืองต่อไป
๒. การก่อสร้างลานจอดรถกลางแจ้งของหน่วยราชการของกรุงเทพมหานคร ให้กำหนดไว้ในแบบให้ปลูกต้นไม้ยืนต้นไม่น้อยกว่า ๑ ต้นต่อที่จอดรถ ๔ คัน
๓. การปลูกไม้ยืนต้นบนทางเท้าให้ปลูกห่างจากขอบริมทางเท้าไม่ต่ำกว่า ๑.๕๐ เมตร เพื่อป้องกันมิให้รากต้นไม้ทำให้ผิวถนนเสียหาย และพุ่มใบล้มไปที่ถนน ทำให้พุ่มแห้ง ขาดความสวยงาม

ตารางสรุปหลักเกณฑ์การปลูกต้นไม้ตามถนน และที่สาธารณะ

ตารางที่ ๑ ถนนที่มีเกาะกลางถนน

ความกว้างของเกาะกลางถนน	ไม่เริ่มต้น	ไม้พุ่ม	ไม้ประดับ ตกแต่ง	ปลูกหญ้า	กระถาง ไม้ประดับ	ปลูกเบ็อง หรือวัสดุอื่น	หมายเหตุ
๓.๐๐ เมตรขึ้นไป	✓	✓	✓	✓			
๒.๐๐-๓.๐๐ เมตร		✓	✓	✓			
๑.๕๐-๒.๐๐ เมตร				✓			
ต่ำกว่า ๑.๕๐ เมตร					✓	✓	

ตารางที่ ๒ ถนนที่มีทางเท้า

ความกว้างของทางเท้า	ไม่เริ่มต้น	ไม้พุ่ม	กระถาง ไม้ประดับ	ปลูกเบ็อง หรือวัสดุอื่น	หมายเหตุ
๓.๐๐ เมตร ขึ้นไปไม่มีกันสาดคลุม	✓				
มากกว่า ๔.๐๐ เมตร มีกันสาดคลุม	✓		✓		
๓.๐๐-๔.๐๐ เมตร มีกันสาดคลุม		✓	✓		
ต่ำกว่า ๓.๐๐ เมตร			✓	✓	

ตารางที่ ๓ ถนนที่ยังไม่เต็มโครงการ ครอบ ขอย ที่ว่างและเกาะกลางถนน

ถนนที่ยังไม่เต็มโครงการ	ครอบ ขอย	เกาะกลางทางแยกที่ว่างริมถนน
หากจำเป็นต้องปลูกให้ปลูกต้นไม้ยืนต้นตามท้องถนน หรือตามความเหมาะสม	ครอบ ขอย - พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๑, ๒. - ให้เขตชักชวนประชาชนปลูกไม้พุ่ม ไม้ดอก ตามสภาพพื้นที่อำนวยในพื้นที่ของตน ให้เป็นระเบียบและสวยงาม ในกรณีที่อยู่เลขตามข้อ ๑, ๒ ไม่ได้	พิจารณาตั้งกระถางไม้ประดับ จัดทำสวนหย่อม ให้ติดต่อประสานงานกับกองสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม กทม. เพื่อแนะแนวและกำหนดรูปแบบ

หมายเหตุ การพิจารณาตั้งกระถางไม้ประดับหรือการปลูกต้นไม้ ควรให้เป็นแบบและต้นไม้ชนิดเดียวกันทั้งถนน

หมวดที่ ๒

การคิดค่าเสียหายของต้นไม้ยืนต้น ไม้ดอกไม้ประดับและหญ้า

๑. หลักเกณฑ์ในการอนุญาตย้าย ตัด โคน ต้นไม้

- ๑.๑ การอนุญาตตัดแต่งบางส่วนของต้นไม้ ให้ผู้อำนวยการกองสวนสาธารณะหรือหัวหน้าเขตที่ได้รับผิดชอบพิจารณาอนุญาตเป็นราย ๆ ไป
- ๑.๒ การขออนุญาตย้ายต้นไม้ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้พิจารณาอนุญาตเป็นราย ๆ ไปและคิดค่าเสียหายตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๒.
- ๑.๓ การขออนุญาตตัด โคนต้นไม้ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้พิจารณาอนุญาตเป็นราย ๆ ไป และคิดค่าเสียหายตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๒.

๒. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเสียหายของต้นไม้และหญ้า

๒.๑ ประเภทไม้ยืนต้น

ให้วัดขนาดเส้นรอบวงที่วัดโคนต้นไม้เป็นเกณฑ์ และคิดค่าเสียหายตามตารางข้างล่างนี้.-

ขนาดเส้นรอบวงที่วัดโคนต้นเป็นเมตร

๐.๐๑-๐.๐๙	๐.๑๐-๐.๑๙	๐.๒๐-๐.๒๙	๐.๓๐-๐.๓๙	๐.๔๐-๐.๔๙	๐.๕๐-๐.๙๙	๑ ม.ขึ้นไป
ต้นละ ๕๐๐ บาท	ต้นละ ๒,๐๐๐ บาท	ต้นละ ๓,๐๐๐ บาท	ต้นละ ๔,๐๐๐ บาท	ต้นละ ๕,๐๐๐ บาท	ต้นละ ๑๐,๐๐๐ บาท	ต้นละ ๒๐,๐๐๐ บาท

๒.๒ ประเภทไม้พุ่ม

ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับไม้ยืนต้น ในกรณีที่ลำต้นมากกว่า ๑ ลำ ให้วัดเส้นรอบวงของลำต้นที่ใหญ่ที่สุด

๒.๓ ประเภทไม้ดอก ไม้ประดับ

๒.๓.๑ กรณีเป็นต้นคิดค่าเสียหายต้นละ ๑๐๐.- บาท

๒.๓.๒ กรณีเป็นแปลง เป็นกอหนา เป็นรูปทรง คิดค่าเสียหายตารางเมตรละ ๕๐๐.- บาท

๒.๔ ประเภทไม้คลุมดิน

ค่าเสียหายของไม้คลุมดินคิดตารางเมตรละ ๒๕๐.- บาท

๒.๕ ประเภทหญ้า

ค่าเสียหายของหญ้าคิดตารางเมตรละ

๕๐.- บาท

๓. การลดหย่อนค่าเสียหาย

อำนาจในการตกลงหรือประนีประนอมยอมความในการเรียกให้ผู้กระทำละเมิดทรัพย์สินชดใช้ค่าเสียหายได้ ให้เป็นไปตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิด พ.ศ. ๒๕๒๓.

หมวดที่ ๓

การปลูกและการบำรุงรักษา

๑. การปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้

- ๑.๑ หลุมมีขนาดไม่ควรต่ำกว่า ๑.๐๐ x ๑.๐๐ x ๑.๐๐ เมตร
- ๑.๒ ดินไม้ที่นำมาปลูกมีขนาดสูงไม่ต่ำกว่า ๑.๕๐ เมตร
- ๑.๓ การใส่ดินต้องเป็นดินล้วนเต็มหลุมไม่มีเศษหินปูน หรือวัสดุอื่นปน ส่วนผสมของดิน ดิน ๓ ส่วน ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์ ๑ ส่วน
- ๑.๔ การปลูก นำต้นไม้ที่เตรียมไว้ เอาถุงพลาสติกหรือภาชนะที่ใส่ต้นไม้ออก นำต้นไม้วางกลางหลุมให้กระเปาะดินของต้นไม้ส่วนบนอยู่เสมอบนขอบหลุม หรือต่ำกว่าเล็กน้อย แล้วกลบดินแต่งให้แน่นปักหลักพยุงผูกเชือกป้องกันล้ม แล้วรดน้ำให้ชุ่ม
- ๑.๕ รดน้ำ พรวนดิน ใส่ปุ๋ย ตัดแต่ง ฉีดยาป้องกันศัตรูพืชและคอยกำจัดวัชพืช ดังรายละเอียดดังนี้.-
  - ๑.๕.๑ การรดน้ำ ควรรดอย่างน้อยวันละ ๑ ครั้งคือ รดน้ำในตอนเช้า ถ้าอากาศแห้งแล้งจัด จะต้องรดน้ำทั้งเช้าและเย็นให้ชุ่ม และวิธีการรดน้ำต้นไม้ ควรจะรดไปที่บริเวณโคนต้นและราก ไม่ควรรดไปที่พุ่มต้น นอกจากนั้นเวลารดน้ำไม่ควรเปิดน้ำแรง เพราะจะทำให้หน้ากระแทกหน้าดิน ทำให้หน้าดินแน่น บางครั้งน้ำล้นกระถางแล้วแต่ยังไม่ทันซึมลงสู่ก้นกระถาง และสำหรับไม้ยืนต้นควรมีการฉีดน้ำล้างใบประมาณ ๒ อาทิตย์ต่อครั้ง หรือตามความเหมาะสม
  - ๑.๕.๒ การพรวนดิน ควรจะทำทุกระยะ เพราะนอกจากจะทำให้หน้าระบายไหลซึมลงสู่บริเวณรากได้ดีแล้ว ยังทำให้มีอากาศเพียงพอ เหมาะแก่การเจริญเติบโตของราก แต่ไม่ควรพรวนดินในขณะที่ดินเปียกแฉะ และต้องระวังมิให้เครื่องมือพรวนดินไปทำอันตรายแก่รากพืช

๑.๕.๓ การใส่ปุ๋ย

- ไม้ยืนต้น ควรใช้ปุ๋ยที่มีอัตราส่วน ๑:๒:๑ เช่น ปุ๋ยสูตร ๔-๔-๔ โดยให้ ๓-๖ เดือนต่อครั้ง โดยการใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์สลับกับปุ๋ยอินทรีย์ จะทำให้ต้นไม้เจริญเติบโตได้ดี
- ไม้ดอก ควรใส่ปุ๋ยที่มีอัตราส่วน ๓:๔:๒ เช่นปุ๋ยสูตร ๖-๘-๔ โดยให้ทุก ๒-๔ อาทิตย์ เพราะเป็นไม้ที่ต้องการฟอสเฟตสูง
- ไม้ใบ ควรใส่ปุ๋ย ที่มีอัตราส่วน ๕:๔:๒ เช่นปุ๋ยสูตร ๑๐-๘-๔ ใส่ปีละ ๔-๖ ครั้ง

๑.๕.๔ การตัดแต่ง เพื่อให้ใบของต้นไม้ถูกแสงสว่าง เพราะต้นไม้ต้องการแสงสว่างไปช่วยในการปรุงอาหาร รวมทั้งเป็นการตัดแต่งรูปทรงของต้นไม้ ให้ดูสวยงามและเพื่อตัดกิ่งก้านที่ตายหรือเกิดโรคทิ้ง การตัดแต่งเราควรกระทำอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง หรือตัดแต่งตามความเหมาะสม ซึ่งในการตัดแต่งนี้เรามักจะทำก่อนหน้าฝนเพื่อให้ต้นไม้เจริญงอกงามตอนหน้าฝน

๑.๕.๕ การฉีดยาป้องกันศัตรูพืช และคอยกำจัดวัชพืช เราควรกำจัดวัชพืชตั้งแต่ต้นยังเล็ก โดยการใช้ยากำจัดวัชพืช เครื่องมือหรือใช้แรงงานถอนก็ได้ ในการใช้ยากำแมลงหรือเชื้อรา นั้น ควรผสมตามส่วนที่กำหนดไว้ตามฉลากข้างขวดและใช้ให้เหมาะสม ถูกกับชนิดของวัชพืชและแมลง ควรฉีดทุก ๑๕ วัน

๒. การปลูกและบำรุงรักษาหญ้า

- ๒.๑ ดินที่ปลูกต้องเป็นหน้าดินล้วน ไม่มีเศษหินปูนหรือวัสดุอื่นเจือปน ดินที่ถมต้องมีความหนาไม่น้อยกว่า ๒๐ ซม. การปรับดินให้ปรับเรียบให้มีความเอียงลาด เพื่อการระบายน้ำ
- ๒.๒ การปลูกหญ้าใช้วิธีปูแผ่นหรือปักดำ ก่อนปูหรือปักดำให้ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ให้ทั่ว ในอัตรา ๑ กก./๖ ตารางเมตร การปูหญ้าต้องใช้ลูกกลิ้งทับหรือทุบด้วยไม้ให้แน่นเรียบ
- ๒.๓ รดน้ำให้ชุ่มทุกวัน ระยะแรกปลูก หลังจากนั้นก็คอยตัดแต่งให้ปุ๋ย กำจัดวัชพืชและรดน้ำสม่ำเสมอตั้งรายละเอียด ดังนี้.-
  - ๒.๓.๑ การตัดหญ้าให้ได้คุณภาพนั้น ต้องไม่ตัดหญ้าออกเกิน ๑ ใน ๓ ของความยาวก่อนตัด โดยใบมีดที่ใช้จะต้องคมและปรับระดับล้อให้ได้ระยะตามความต้องการทุกครั้ง
  - ๒.๓.๒ การให้ปุ๋ย ควรใส่ปุ๋ยที่มีอัตราส่วน ๓:๑:๒ จำนวน ๕-๑๐ กก. ต่อปี ในพื้นที่ ๑๐๐ ตารางเมตร โดยแบ่งใส่เดือนละครั้ง หลังจากใส่ปุ๋ยแล้วต้องรดน้ำทันที
  - ๒.๓.๓ กำจัดวัชพืช สามารถทำได้โดยการใช้เครื่องมือ แรงงาน และวิธีที่ดีที่สุด คือใช้เครื่องตัดหญ้า ตัดให้บ่อยครั้ง หรือใช้สารเคมีกำจัด
  - ๒.๓.๔ การรดน้ำให้บ่อยขนาดไหนขึ้นอยู่กับความสามารถการเก็บน้ำของดินและฤดูกาล

๓. การปลูกและบำรุงรักษาไม้ประดับและไม้คลุมดิน

ไม้ประดับ

๑. ดินที่ปลูกต้องเป็นหน้าดินล้วนไม่มีเศษหิน ปูนหรือวัสดุอื่นเจือปน ความลึกของหน้าดินไม่ต่ำกว่า ๒๐ ซม. มีส่วนผสมของดิน ดิน ๓ ส่วน ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์ ๑ ส่วน
๒. ปลูกเป็นแปลงกว้าง ๔๐-๗๐ ซม. แล้วแต่ความกว้างของเกาะกลางถนน ความยาวของแปลงปลูก ๓-๕ เมตรแล้วแต่ระยะปลูกระหว่างไม้ยืนต้นหรือไม้พุ่ม
๓. ไม้ประดับที่นำมาปลูกควรมีขนาดความสูงไม่ต่ำกว่า ๒๐ ซม.
๔. ระยะปลูกระหว่างต้น ๒๐-๒๕ ซม. ซึ่งแล้วแต่ทรงพุ่มไม้ประดับ หรือตารางเมตรละ ๒๕ ต้น แต่ไม่น้อยกว่า ๒๐ ต้น การปลูกเป็นแถวไม้ลือคใช้ ๒ หรือ ๓ แถว ขึ้นกับความกว้างของเกาะ
๕. การปลูก รดน้ำ พรวนดิน ใส่ปุ๋ยตัดแต่ง ฉีดยาป้องกันกำจัดวัชพืช มีการปฏิบัติคล้ายคลึงกับไม้ยืนต้น แต่ไม้ประดับมีการเตรียมดินค่อนข้างละเอียด และมีการตัดแต่งบ่อยครั้งกว่าไม้ยืนต้น เพื่อให้ได้รูปทรงที่สวยงาม ควรทำอย่างน้อยเดือนละครั้ง

ไม้คลุมดิน

ปลูกคลุมตามหลุมโคนต้นไม้ยืนต้น และไม้พุ่ม เพื่อรักษาความชุ่มชื้นที่ผิวหน้าดินป้องกันน้ำกระแทกหน้าดิน ซึ่งจะทำให้ดินแน่น ป้องกันการถูกชะล้างของหน้าดินรวมทั้งเพื่อช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุอีกด้วย และเพื่อความสวยงาม

การปลูกและบำรุงรักษาไม้คลุมดิน

๑. พรวนดินบริเวณที่จะปลูก ถ้าเป็นบริเวณโคนต้นไม้ใหญ่ต้องระวังอย่าให้ระบบรากของต้นไม้เป็นอันตราย ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ในอัตรา ๒ บุงก์ต่อ ๑ ตารางเมตร คลุกเคล้าให้เข้ากับดิน
๒. ก่อนปลูกสัก ๑-๒ วันรดน้ำให้ชุ่ม นำต้นไม้คลุมดินที่ติดรากดีแล้วลงปลูก ห่างกันประมาณ ๑๕ ซม. แต่ถ้าเป็นไม้คลุมดินที่เจริญเติบโตเร็วและทน อาจตัดมาปักชำได้เลย แต่ต้องบังร่มเงาให้ในระยะแรกสัก ๑-๒ สัปดาห์หลังปลูก ปลูกเสร็จรดน้ำให้ชุ่ม
๓. ในระยะแรกปลูกควรรดน้ำ เช้า-เย็น สัก ๒ สัปดาห์ค่อยเปลี่ยนมารดน้ำวันละครั้ง แต่ถ้าในฤดูร้อนที่อากาศร้อนจัดยังคงควรรดน้ำวันละ ๒ ครั้ง เช้า-เย็น
๔. การกำจัดวัชพืชวิธีที่ดีที่สุดคือใช้แรงงานถอนทิ้ง/หรือขุดทิ้ง
๕. การตัดแต่งควรมีการตัดแต่งอย่าให้เลื้อยออกมานอกแปลงปลูก และตัดให้มีความสูงเสมอกันในแปลงเดียวกัน.

หมวดที่ ๔

พันธุ์ไม้ที่ควรปลูกในเขตกรุงเทพมหานคร

๑. ไม้ยืนต้น

๑.๑ ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่

ประดู่อังสนา พิกุล อินทนิล ตะแบก เสลา มะขาม มะชอกกานี กระจินณรงค์ ปาล์มขวด สหปฏิบัติ สันทะเล เป็นต้น

๑.๒ ไม้ยืนต้นขนาดกลาง

ตะแบก กระจินณรงค์ แปรงลำงาช้าง หมากคองวาล หมากเหลือง หมากเขียว สารภี กระจิง เป็นต้น

๑.๓ ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก

โยทกา บัตตาเวีย แก้ว โอศกอินเดีย ทรงบาดาล เป็นต้น

๒. ไม้พุ่ม

ทรงบาดาล ชี้เหล็ก ขวา แก้ว ผกากรอง ยี่โถ รำเพย หางนกยูงไทย ชบา ชบาหนู พูเรือหงส์ คริสมาศ เป็นต้น

๓. ไม้ดอกไม้ประดับ

เข็มเศรษฐี เข็มมาเลเชีย เข็มญี่ปุ่น ชวนชม อังกาบ เข็มเชียงใหม่ ขาไก่ลาย ขาไก่เขียว ฤๅษีผสม แสยก เล็บครุฑ หูปลาช่อน ลั่นกระบือ ลั่นมังกง โพธิ์แดง แสงจันทร์ พลับพลึงหนู ฉัตรทอง ศรีนารายณ์ พุทธรักษา หมากผู้หมากเมีย เป็นต้น

๔. ไม้คลุมดิน

ผักขมแดง ก้ามปูหลุด ผกากรองเลื้อย ผักเบ็ดแดง ผักเบ็ดเขียว ดาดตะกั่ว ว่านกาบหอย หัวใจม่วง กระจุมทองเลื้อย เป็นต้น

๕. หญ้า

หญ้านวลน้อยสำหรับปลูกกลางแจ้ง หญ้ามาเลเชียสำหรับปลูกที่ร่ม หญ้าแพรกปลูกในบริเวณที่ไม่ต้องการดูแลรักษามาก.

หมวด ๕ เงินรางวัล

ระเบียบกรุงเทพมหานคร

ว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติและข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติและข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติและข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร” ให้หมายความรวมถึงเทศบัญญัติและข้อบังคับที่กรุงเทพมหานครถือปฏิบัติอยู่ด้วย

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้กระทำการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือกฎหมายอื่นใดมาลงโทษ

“ผู้แจ้งความนำจับ” หมายความว่า บุคคลคนเดียวหรือหลายคนซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ แต่เป็นผู้ที่นำเบาะแสหรือคำเตือนแห่งการกระทำความผิดมาบอกเล่า หรือแจ้งความนำจับไว้แก่เจ้าหน้าที่

“เงินรางวัล” หมายความว่า เงินจำนวนหนึ่งที่กรุงเทพมหานครได้พิจารณาสั่งจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้แจ้งความนำจับ เพื่อเป็นการตอบแทนความดีความชอบที่ได้ทำการสืบสวนจับกุมหรือแจ้งความนำจับจนได้ตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือกฎหมายอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อกิจการของกรุงเทพมหานคร เป็นผลสำเร็จ

ตามเงื่อนไขซึ่งได้ระบุไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๕ ระเบียบนี้มีไว้เป็นการโฆษณาหรือให้คำมั่นแก่บุคคลใดตามกฎหมาย แต่เป็นระเบียบที่วางไว้ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาของกรุงเทพมหานครที่จะจ่ายเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่หรือผู้แจ้งความนำจับเท่านั้น การพิจารณาของผู้มีอำนาจตามที่กำหนดในระเบียบนี้ถือเป็นเด็ดขาดซึ่งผู้ใดจะนำไปฟ้องร้องเป็นคดีหาได้ไม่

หมวด ๒

เงินรางวัล

ข้อ ๖ เงินรางวัลตามระเบียบนี้ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

- ก. เงินรางวัลผู้แจ้งความนำจับ
- ข. เงินรางวัลเจ้าหน้าที่ และ
- ค. เงินรางวัลพิเศษ

ข้อ ๗ เงินรางวัลผู้แจ้งความนำจับ คือ เงินรางวัลที่จ่ายให้แก่ผู้แจ้งความนำจับในคดีกระทำผิดที่เจ้าหน้าที่ทำการจับกุมตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้เป็นผลสำเร็จ เนื่องจากการแจ้งความของผู้แจ้งความนำจับ เงินรางวัลนี้จะจ่ายได้ต่อเมื่อได้กระทำการไปแล้วตามเงื่อนไข ต่อไปนี้

- ก. การจับกุมเป็นผลสำเร็จ เนื่องจากการแจ้งความนำจับ และ
- ข. พนักงานสอบสวนได้ทำการเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหา หรือศาลได้พิพากษาลงโทษจำเลยโดยคดีนั้นถึงที่สุดแล้ว

ข้อ ๘ เงินรางวัลเจ้าหน้าที่ คือ เงินรางวัลที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ทำการสืบสวนจับกุมได้ตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ เงินรางวัลประเภทนี้จะจ่ายได้ต่อเมื่อได้กระทำการไปแล้วตามเงื่อนไขต่อไปนี้

- ก. การจับกุมได้ตัวผู้กระทำผิดเป็นผลสำเร็จ ด้วยการสืบสวนของตนเอง โดยมีต้องอาศัยผู้แจ้งความนำจับ
- ข. พนักงานสอบสวนได้ทำการเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหา หรือศาลได้พิพากษาลงโทษจำเลยโดยคดีนั้นถึงที่สุดแล้ว และ
- ค. ไม่มีการจ่ายเงินรางวัลแก่ผู้แจ้งความนำจับตามข้อ ๗

ข้อ ๙ เงินรางวัลพิเศษ คือ เงินรางวัลที่จ่ายเพิ่มเติมให้แก่ผู้แจ้งความนำจับ หรือเจ้าหน้าที่เป็นการชดเชยนอกเหนือจากเงินรางวัลซึ่งกำหนดไว้ตามข้อ ๗ และข้อ ๘ การจ่ายเงินรางวัลประเภทนี้จะจ่ายได้ต่อเมื่อปรากฏว่า การกระทำของผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ต้องด้วยลักษณะหนึ่งลักษณะใด ดังต่อไปนี้

- ก. ปฏิบัติด้วยความอุตสาหะพยายาม ตรากตรำเป็นอย่างยิ่ง หรือ
- ข. ปฏิบัติด้วยความกล้าหาญฝ่าอันตราย ซึ่งอาจถึงแก่ชีวิต หรือได้รับบาดเจ็บสาหัส

หรือทพผลภาพ หรือ

ค. ปฏิบัติด้วยความเฉลียวฉลาด หรือไหวพริบดีเป็นพิเศษ และผลแห่งการปฏิบัตินั้นบังเกิดผลดีแก่กรุงเทพมหานครเป็นพิเศษ

หมวด ๓

อัตรารับเงินรางวัล

ข้อ ๑๐ เงินรางวัลผู้แจ้งความนำจับ หรือเงินรางวัลเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๗ และข้อ ๘ ให้จ่ายในอัตราร้อยละ ๕๐ ของเงินค่าปรับที่พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหา หรือที่ศาลพิพากษาปรับจำเลยแล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๑ เงินรางวัลพิเศษตามข้อ ๔ ให้จ่ายได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร แต่สำหรับกรณีที่จะจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ต้องไม่เกินรายละ ๕,๐๐๐ บาท หรือสำหรับกรณีที่จ่ายให้แก่ผู้แจ้งความนำจับต้องไม่เกินรายละ ๒,๐๐๐ บาท

ส่วนผู้ที่ได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือทพผลภาพ หรือถึงแก่ชีวิตในขณะที่ปฏิบัติการจับกุมหรือเนื่องจากการจับกุมให้รายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขอเพิ่มเป็นพิเศษ นอกจากอัตราที่กำหนดนี้ได้เป็นพิเศษเฉพาะราย

หมวด ๔

วิธีจ่ายเงินรางวัล

ข้อ ๑๒ การจ่ายเงินรางวัลตามข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ ให้จ่ายจากงบประมาณของกรุงเทพมหานคร หมวดเงินอุดหนุน ประเภทเงินรางวัล

ข้อ ๑๓ ภายใต้บังคับข้อ ๑๒ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสั่งจ่ายเงินรางวัลตามอัตราที่ระบุในข้อ ๑๐ และ ข้อ ๑๑ และตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๑๔ การจ่ายเงินรางวัลตามระเบียบนี้

ก. สำหรับกรณีที่คดีถึงที่สุด โดยคำเปรียบเทียบของพนักงานสอบสวนหรือผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ ต้องให้พนักงานสอบสวนหรือผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ แล้วแต่กรณีเป็นผู้รับรองผลคดี

ข. สำหรับกรณีที่คดีถึงที่สุด โดยคำพิพากษาของศาล ต้องให้พนักงานอัยการเป็นผู้รับรองคดี

ข้อ ๑๕ ผู้รับเงินรางวัลประเภทใดประเภทหนึ่งตามระเบียบนี้ มีจำนวนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ให้แบ่งเฉลี่ยจ่ายให้ตามจำนวนที่ผู้รับเงินรางวัลได้มีการตกลงกันได้ แต่ถ้าผู้รับเงินรางวัลมิได้มีการตกลงกันได้ก่อน ให้แบ่งเฉลี่ยจ่ายคนละเท่า ๆ กัน

ข้อ ๑๖ การจ่ายเงินรางวัลในคดีที่มีผู้แจ้งความนำจับ ให้แบ่งเงินรางวัลให้แก่ผู้จับร้อยละ ๔๐

และผู้แจ้งความร้อยละ ๖๐ ของเงินรางวัลที่จะต้องจ่ายทั้งหมด ส่วนคดีที่ไม่มีผู้แจ้งความนำจับ ให้จ่ายแก่ผู้จับแต่ฝ่ายเดียว

ข้อ ๑๗ การจ่ายเงินรางวัลผู้แจ้งความนำจับ เฉพาะในกรณีที่แจ้งความโดยวิธีปิดนามนั้น ให้ทำใบสำคัญรับเงิน โดยให้ผู้รับเงินพิมพ์ลายนิ้วมือไว้ไม่ต้องระบุนาม และให้ผู้รับแจ้งความลงนามรับรองไว้ในใบสำคัญรับเงินด้วย ใบสำคัญรับเงินดังกล่าวนี้ ให้ถือเป็นใบสำคัญคู่จ่ายเงินส่งคลังกรุงเทพมหานครตรวจจ่ายตามระเบียบได้

หมวด ๕

การแจ้งความนำจับ

ข้อ ๑๘ ตามปกติผู้แจ้งความนำจับจะต้องไปแจ้งความต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งมอบหมาย และการรับแจ้งความจะต้องกระทำเป็นลายลักษณ์อักษร

ถ้าในคดีเดียวกันมีผู้แจ้งความนำจับตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ให้ถือว่าผู้แจ้งความนำจับที่แจ้งความก่อน และมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรถูกต้องตามระเบียบนี้เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินรางวัล

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่ผู้แจ้งความนำจับมีความจำเป็นต้องแจ้งความโดยวิธีปิดนาม ก็ให้ผู้แจ้งความนำจับพิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อได้โดยไม่ต้องระบุนาม แต่ต้องให้ผู้รับแจ้งความลงนามรับรองไว้ในหลักฐานการรับแจ้งความนั้นด้วย

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่การจับกุมจะต้องรีบกระทำโดยปัจจุบันทันด่วน ถ้าร้องไว้ผู้กระทำผิดอาจหนีหรือยกย้ายสิ่งของหรือหลักฐานการกระทำผิดได้ และผู้แจ้งความไม่อาจจะนำความไปแจ้งต่อผู้มีอำนาจรับแจ้งความได้ทันที ก็ให้เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมทำบันทึกการรับแจ้งความไว้ก่อนได้ แต่ในกรณีเช่นนี้เมื่อทำการจับกุมเป็นผลสำเร็จแล้วให้เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมรีบนำความไปแจ้งต่อผู้มีอำนาจรับแจ้งความตามข้อ ๑๘ เพื่อจดบันทึกรับรองไว้เป็นหลักฐานอีกชั้นหนึ่งภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่วันและเวลาที่ส่งผู้ต้องหาแก่พนักงานสอบสวน เป็นต้น

ข้อ ๒๑ ผู้มีสิทธิรับเงินรางวัลตามระเบียบนี้ ต้องแสดงความจำนงขอรับเงินรางวัล ต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ที่ได้มอบหมายจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด หากพ้นกำหนดนี้แล้วสิทธิการรับเงินรางวัลย่อมระงับผู้มีสิทธิจะฟ้องร้องทวงถามไม่ได้

ข้อ ๒๒ ภายใต้บังคับข้อ ๒๑ เงินรางวัลตามระเบียบนี้ให้ตกทอดแก่ทายาทตามกฎหมายได้

หมวด ๖

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๓ ถ้ามีกรณีโต้แย้งในเรื่องการจ่ายเงินรางวัล หรือสิทธิการรับเงินรางวัล ให้ผู้ว่า-

ราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้พิจารณาชี้ขาด คำชี้ขาดของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้ถือเป็นที่สุด

ข้อ ๒๔ ในกรณีที่มีเหตุพิเศษ สมควรจะยกเว้นการปฏิบัติตามที่กำหนดในระเบียบนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจจะสั่งการให้ปฏิบัติเป็นกรณีพิเศษ เฉพาะกรณี

ข้อ ๒๕ การรายงานผลการเปรียบเทียบ ให้ทำตามแบบท้ายระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๑

(ลงชื่อ)   **จำนง เทพหัสดิน ณ อยุธยา**

(นายจำนง เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ระเบียบกรุงเทพมหานคร
ว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติ
และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๒๕

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติและข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติและข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติและข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกคำนิยามคำว่า “ผู้แจ้งความนำจับ” ในข้อ ๔ แห่งระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติและข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้แจ้งความนำจับ” หมายความว่า บุคคลคนเดียวหรือหลายคน ซึ่งจะเป็นเจ้าหน้าที่หรือไม่ก็ตาม แต่เป็นผู้ที่นำเบาะแสหรือเค้าเงื่อนแห่งการกระทำความผิดมาบอกเล่า หรือแจ้งความนำจับไว้แก่เจ้าหน้าที่

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๖ แห่งระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติและข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๖ การจ่ายเงินรางวัลผู้แจ้งความนำจับ ให้จ่ายดังต่อไปนี้

ก. คดีเจ้าหน้าที่เป็นผู้แจ้งความนำจับ ให้จ่ายเงินรางวัลให้แก่ผู้นำจับร้อยละ ๕๐ และผู้แจ้งความนำจับร้อยละ ๕๐ ของเงินรางวัลที่จะต้องจ่ายทั้งหมด

ข. คดีที่ผู้แจ้งความนำจับมิใช่เจ้าหน้าที่ ให้จ่ายเงินรางวัลให้แก่ผู้จับร้อยละ ๔๐ และผู้แจ้งความนำจับร้อยละ ๖๐ ของเงินรางวัลที่จะต้องจ่ายทั้งหมด”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๔ แห่งระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติและข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๔ ผู้แจ้งความนำจับจะต้องไปแจ้งความต่อหัวหน้าเขตท้องที่ที่ความผิดได้เกิดขึ้น หรือผู้ที่หัวหน้าเขตแต่งตั้งมอบหมาย และการรับแจ้งความจะต้องกระทำเป็นลายลักษณ์อักษร

ถ้าคดีเดียวกันมีผู้แจ้งความนำจับตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ให้ถือว่าผู้แจ้งความนำจับที่แจ้งความก่อนและมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรถูกต้องตามระเบียบนี้เป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินรางวัล”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๕

(ลงชื่อ) พลเอกสิทธิ จิรโรจน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ภาคสอง

หมวด ๑ การสาธารณสุข

พระราชบัญญัติ

สาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐

และวันที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔

อาทิตย์ ทิพยอาภา

พล.อ.พิชเยนทรโยธิน

ปรีดี พนมยงค์

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔

เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเสียใหม่
จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภา
ผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๗๗ พระราช-
บัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒ และบรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับ
อื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น” ในท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว หมายความว่าเทศบาล ส่วนในท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล หมายความว่าคณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการอำเภอ ซึ่งได้รับมอบให้ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการจังหวัด

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว หมายความว่าคณะเทศมนตรี ส่วนในท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล หมายความว่าคณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการอำเภอ ซึ่งได้รับมอบให้ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการจังหวัด

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐบาลแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตรวจตราดูแล และรับผิดชอบในการดำเนินการสาธารณสุขในจังหวัด หรือท้องถิ่นใดตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษสัตว์และซากสัตว์ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใดซึ่งเก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น ๆ

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระและปัสสาวะ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งสกปรกโสโครกและมีกลิ่นเหม็น

“การแต่งผม” หมายความว่า รวมตลอดถึงการตัดผมหรือหนวด การโกนผม ขน หนวด หรือเครา หรือการดัดหนวด การกันหน้าหรือคิ้ว การตัดหรือจัดทรงผม การสระผม การย้อมผม รวมทั้งการนวดหน้าและแต่งหน้า บรรดาซึ่งกระทำแก่คน

“อาหาร” หมายความว่า เฉพาะอาหารสำหรับคนบริโภค รวมตลอดถึงเครื่องดื่มนอกจากน้ำ

“ตลาด” หมายความว่า สถานที่ใด ซึ่งตามปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ประชุมสำหรับขายอาหารประเภทสัตว์ เนื้อ ปลา ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสดของเสี้ง่าย แต่ไม่หมายความรวมตลอดถึงตลาดนัด ซึ่งจัดให้มีขึ้นแห่งละไม่เกินสิบสองวันในปีหนึ่ง

“แผงลอย” หมายความว่า ที่จัดไว้ในถนนสาธารณะหรือที่สาธารณะรวมตลอดถึงอาหารแคร์ แทน โต๊ะ แผง เสื่อ พื้นดิน เรือ หรือแพสำหรับขายอาหาร น้ำแข็งหรือสิ่งของอย่างอื่น

“ผู้เร่ขาย” หมายความว่า ผู้นำอาหาร น้ำแข็ง หรือสิ่งของอย่างอื่นที่ขายในที่ต่าง ๆ ไม่ว่าทางบกหรือทางน้ำ

ความในมาตรา ๔ เดิมนี้ถูกยกเลิก และบัญญัติความใหม่แทนแล้วโดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. สาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สุขาภิบาล

ส่วน ๑

มูลฝอย สิ่งปฏิกูลและสิ่งเปราะเปื้อน

มาตรา ๖ การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและสิ่งเปราะเปื้อนในเขตท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นนั้นแต่ฝ่ายเดียว แต่กิจการนี้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจะอนุญาตให้บุคคลใดจัดทำในความควบคุมของตนก็ได้ และเพื่อดำเนินการตามมาตรานี้ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มีที่รองรับมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลตามที่สาธารณะ และสถานที่เอกชน
- (๒) วางระเบียบการเก็บรวบรวมและการขนมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (๓) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม การเก็บรวบรวม และการขนมูลฝอยและสิ่ง

ปฏิกูล

- (๔) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในถนนสาธารณะและที่สาธารณะซึ่งมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสิ่งเปราะเปื้อน อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมสุขภาพหรือความสะอาดหมดจด
- (๕) จัดการอื่นใดที่เห็นจำเป็นเพื่อให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

ส่วนที่ ๒

การค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

มาตรา ๗ กิจการประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ถ้าทำเพื่อการค้า ให้ถือเป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

- (๑) การเลี้ยงม้า โค กระบือ
- (๒) การเลี้ยงสุกร
- (๓) การเลี้ยงแพะ แกะ
- (๔) การเลี้ยงห่าน เป็ด ไก่
- (๕) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอานม การรีดเอาน้ำนม
- (๖) การทำเนย เนยเทียม
- (๗) การฆ่าห่าน เป็ด ไก่ ยกเว้นการฆ่าในภัตตาคาร โรงแรม หรือร้านข้าวแกง

เพื่อปรุงอาหารในนั้น หรือการฆ่าเพื่อปรุงอาหารเร่ขายด้วยตนเอง

- (๘) การฟอกหนังสัตว์ การสะสมหนังสัตว์
- (๙) การสะสมเขาสัตว์ กระดุกสัตว์ ขนสัตว์ หนังสัตว์ที่ยังไม่ได้ฟอก
- (๑๐) การย้อมที่ทำให้เกิดกลิ่นเหม็น
- (๑๑) การทำกะปิ น้ำปลา น้ำเค็ม ไตปลา เค้าเจี้ยว ซีอิ๊ว หอยคอง

- (๑๒) การทำ การหมัก การสะสม ปลาไร้ ปลาเจ้า กุ้งเจ้า
 (๑๓) การทำและตากปลาเค็ม เนื้อเค็ม เปิดเค็ม หนักรวม กุ้งแห้ง การเคี้ยวมันกุ้ง
 (๑๔) การนึ่งปลา การต้มปลาซึ่งใช้แทนการนึ่ง ยกเว้นการนึ่งหรือต้มในภัตตาคาร
 โรงแรม หรือร้านอาหารเพื่อปรุงอาหารในนั้น และการนึ่งหรือต้มเพื่อปรุงอาหารเร็วขายด้วยตนเอง
 (๑๕) การทำสบู่
 (๑๖) การเคี้ยวหนังสัตว์ เอ็นสัตว์ ขี้สัตว์
 (๑๗) การอัดเอาน้ำมัน
 (๑๘) การเคี้ยวน้ำมัน การทำกุนเชียง หมูตั้ง
 (๑๙) การทำเส้นหมี่ ขนมหิน ก๋วยเตี๋ยว เต้าหู้ วัณเส้น เกี่ยมอี
 (๒๐) การทำแปะแซ
 (๒๑) การเผาเปลือกหอย
 (๒๒) การล้าง การรม การสะสมยางดิบ
 (๒๓) กิจกรรมอย่างอื่นซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ระบุว่าเป็น
 การค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

กิจการประเภท (๑) (๒) (๓) และ (๔) ถ้าทำตามนัยแห่งกฎหมายว่าด้วยการสวนครัว และการเลี้ยงสัตว์เพื่อประโยชน์แห่งครัวเรือน ไม่อยู่ในบังคับแห่งมาตรานี้

มาตรา ๘ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายและเมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้แนะนำ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ แล้วแต่กรณี เพื่อจัดการใด ๆ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดประเภทการค้าตามมาตรา ๗ ซึ่งให้ควบคุม
 (๒) กำหนดเขตส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน ซึ่งเมื่อพ้นกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันแล้วห้ามมิให้บุคคลใดประกอบการค้าซึ่งให้ควบคุม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต
 (๓) วางระเบียบการขอและออกใบอนุญาตให้ประกอบการค้าซึ่งให้ควบคุม และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
 (๔) กำหนดเงื่อนไขอันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะโดยทั่วไปสำหรับการค้าซึ่งให้ควบคุม

มาตรา ๙ การออกใบอนุญาตให้ประกอบการค้า ซึ่งให้ควบคุมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ ออกใบอนุญาตมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะ ซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามเพื่อป้องกัน มิให้การค้านั้นเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพตามแต่จะเห็นสมควร

มาตรา ๑๐ ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับการค้าประเภทเดียวและเฉพาะสำหรับ สถานที่แห่งเดียว

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตไม่ยอมออกใบอนุญาตให้อุทธรณ์ไปยังรัฐมนตรีได้ โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในกำหนดสามสิบวัน คำอุทธรณ์นั้นให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอต่อรัฐมนตรีโดยมิชักช้า คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๒ ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือลูกจ้างของผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งได้กำหนดตามความในมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตเสียได้ แต่การพักใช้ใบอนุญาตนั้นให้ทำได้ครั้งหนึ่งไม่เกินสามสิบวัน คำสั่งเพิกถอนให้อุทธรณ์ไปยังรัฐมนตรีได้ โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นนั้นภายในกำหนดสามสิบวัน คำอุทธรณ์นั้นให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอต่อรัฐมนตรีโดยมิชักช้า คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ ๓

สถานที่พิเศษลักษณะ

มาตรา ๑๓ เมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้แนะนำว่าอาคารหรือส่วนของอาคารใด หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคารที่ใช้เป็นที่พำนักไม่ต้องด้วยสุขลักษณะ อันควรจะเป็นที่คนอาศัย และเห็นจำเป็นต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลง ก็ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองจัดการใด ๆ ดังต่อไปนี้ ภายในเวลาซึ่งกำหนดให้ตามสมควร

(๑) ย้าย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือรื้อสิ่งซึ่งไม่ต้องด้วยสุขลักษณะทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

(๒) ทำการปลูกสร้าง หรือจัดการอย่างอื่นตามจำเป็นเพื่อให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

มาตรา ๑๔ เมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้แนะนำว่าอาคารหรือสถานที่ใดมีสินค้าเครื่องเรือน หรือสัมภาระสะสมไว้เกินควร หรือจัดสิ่งของเหล่านั้นซับซ้อนกันเกินไปจนเป็นช่องหนูหรือสัตว์ให้โทษชนิดอื่น หรือมีลักษณะส่อให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ก็ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองย้ายสินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระออกจากอาคารหรือสถานที่นั้น หรือให้จัดสิ่งของเหล่านั้นเสียใหม่ให้ต้องด้วยสุขลักษณะ หรือให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ตามความจำเป็น โดยกำหนดเวลาให้ทำตามสมควร

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้บุคคลใดยอมหรือจัดให้อาคารใดมีคนอยู่มากเกินไป จนเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพของผู้ผู้อยู่ในนั้น

ตามความหมายแห่งมาตรานี้ อาคารหรือห้องใดในอาคารนั้นมีคนอยู่เกินกว่าหนึ่งคน ต่อที่ว่างเก้าลูกบาศก์เมตร ให้ถือว่ามีคนอยู่มากเกินไป และในการนับจำนวนคนนั้น ให้นับคนที่มิอายุต่ำกว่าสิบปี สองคนเท่ากับหนึ่งคน

ส่วนที่ ๔

ส้วมที่รับหรือใส่อุจจาระ และที่ปัสสาวะ

มาตรา ๑๖ เมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้แนะนำว่าจำเป็นต้องมีหรือเพิ่มส้วมชนิดใดขึ้น

สำหรับอาคารใด หรือให้เปลี่ยนแปลงส่วนชนิดใดที่มีอยู่แล้วให้ต้องด้วยสุขลักษณะ ก็ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองนั้น ปฏิบัติตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นสมควรภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

มาตรา ๑๗ เมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้แนะนำก็ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามการสร้างหรือใช้ส้วม ที่รับหรือใส่อุจจาระชนิดใดซึ่งมีลักษณะก่อให้เกิดหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพในเขตหนึ่งเขตใด

การห้ามนั้นให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่เปิดเผยในเขตที่ประสงค์จะห้ามไม่น้อยกว่ากิโลเมตรตารางเหลี่ยมละสามแห่ง และต้องกำหนดวันที่จะบังคับการตามประกาศมิให้น้อยกว่าสามสิบวัน นับแต่วันประกาศหรือจะสั่งห้ามเป็นหนังสือเฉพาะรายก็ได้

ถ้าได้มีประกาศห้ามตามความในวรรคก่อนโดยถูกต้องแล้ว ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลผู้มีภูมิลำเนาภายในเขตที่ประสงค์จะห้ามการสร้างหรือใช้ส้วมชนิดที่ปรากฏในประกาศได้ทราบประกาศนั้นแล้ว

มาตรา ๑๘ เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองส้วม ที่รับหรือใส่อุจจาระ และที่บัสสวะชนิดใดในสถานที่ใด ให้จัดการซ่อม ถ่ายเทาทำความสะอาด หรือรักษาไว้ให้เรียบร้อยโดยวิธีอย่างใดก็ได้ตามที่เห็นสมควรภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งนั้น

ส่วนที่ ๕

เหตุรำคาญ

มาตรา ๑๙ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่จัดการกำจัดห้าม และระงับเหตุรำคาญในที่สาธารณะหรือที่เอกชน ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพความปลอดภัยหรือสิทธิและเสรีภาพของประชาชน กับทั้งให้ดูแลรักษาบรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบาย คู คลอง และที่ต่าง ๆ ในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญ

เพื่อความประสงค์แห่งพระราชบัญญัตินี้ เหตุรำคาญได้แก่

(๑) สถานที่ หรือส่วนของสถานที่ซึ่งมีลักษณะปลูกสร้าง หรือมีสภาพซึ่งเป็นเหตุให้เสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ หรือความปลอดภัย

(๒) ที่ขังน้ำ บ่อ แหล่งน้ำ ท้องร่อง ทางระบายน้ำ ร่องน้ำ ทางน้ำ หรือที่ลุ่มที่อาบน้ำ ส้วม ที่บัสสวะ ที่รับหรือใส่อุจจาระ ท่ออุจจาระ รางระบาย ที่ใส่มูลสัตว์หรือเก้าอี้ที่อยู่ในทำเลไม่เหมาะสม หรือเป็น หรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์ยุง แมลงวัน หรือมีลักษณะจนเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๓) สัตว์เลี้ยงไว้ในที่ หรือโดยวิธี หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๔) การสะสม การหมักหมม การเททิ้งสิ่งหนึ่งสิ่งใด การละลายให้สลายที่ หรือสิ่งของรกรุงรัง ซึ่งเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็น หรือส่อให้เสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ หรือเป็น หรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์ยุง หรือแมลงวัน

(๕) โรงงานอุตสาหกรรม โรงงาน หรือที่ทำการซึ่ง

(ก) ไม่รักษาให้ปราศจากกลิ่นไอ อันส่งออกจากท่ออุจจาระ รางระบาย ส้วม ที่รับหรือใส่อุจจาระ ที่ปัสสาวะ หรือจากเหตุอื่นใด

(ข) ไม่มีการระบายอากาศเท่าที่พอจักทำให้แก๊ส ไอ น้ำ ละอองหรือสิ่ง ให้โทษชนิดอื่น ๆ ซึ่งบังเกิดขึ้นเนื่องด้วยกิจการนั้นปราศจากโทษจนเป็นเหตุเสื่อม หรืออาจเป็น อันตรายแก่สุขภาพ

(ค) มีคนขัดเยียดกันในขณะที่ทำงานจนเป็นเหตุเสื่อม หรืออาจเป็นอันตราย แก่สุขภาพของคนทำงานนั้น

(๖) อาคาร กระท่อม หรือโรงใด ๆ อันเป็นเคหะที่อยู่ของคนหรือสำหรับเลี้ยง สัตว์ หรือความประสงค์อย่างอื่น ซึ่งโดยเหตุที่รวมอยู่ชิดกัน หรือปราศจากการระบายน้ำ หรือขัดข้อง แก่การกำจัดมูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูล หรือโดยเหตุอื่นใด จนเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๗) แหล่งน้ำคู หรือคลองที่คนใช้ หรือน่าจะใช้สำหรับคนบริโภคหรือสำหรับ การบ้าน หรือสำหรับทำของให้คนบริโภค ซึ่งเกิดหรือน่าจะเกิดสกปรกขึ้นจนเป็นเหตุเสื่อม หรืออาจ เป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๘) เตาไฟ ที่ใส่ไฟ หรือปล่องซึ่งพันควันหรือวัตถุเชื้อเพลิงไหม้ไม่หมด เป็น ปริมาณมากจนเป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง หรือเป็นเหตุเสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๙) ที่ทำอิฐ หลุมดิน หลุมทราย ที่ซึ่งขุดไว้เพื่อกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็น ที่เดือดร้อนแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง หรือเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๑๐) กลิ่น เสียง ความกระเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า อันเป็นที่เดือดร้อนแก่ ผู้อยู่ใกล้เคียง หรือเป็นเหตุเสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

มาตรา ๒๐ เมื่อปรากฏว่ามีเหตุร้ายกาจให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ ไปยังบุคคลซึ่งเป็นผู้กระทำ หรือละลาย หรือปล่อยให้เหตุร้ายกาจนั้นเกิดขึ้น หรือเป็นอยู่ต่อไป ให้ ระวังเหตุร้ายกาจนั้นเสีย ภายในเวลาอันสมควรที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้ทำการ สิ่งใดโดยวิธีใดตามจำเป็นเพื่อความประสงค์นั้น ก็ให้สั่งไปด้วย

ในคำสั่งนั้นเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจสั่งให้จัดการตามที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้เหตุร้ายกาจนั้น เกิดขึ้นอีกด้วยก็ได้ และแม้ได้ออกคำสั่งระวังเหตุร้ายกาจไปแล้ว ถ้าเห็นว่าเหตุร้ายกาจนั้นอาจเกิดขึ้น ในสถานที่แห่งนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งเป็นหนังสือให้จัดการป้องกันในเวลาใดอีกก็ได้

มาตรา ๒๑ ถ้าเหตุร้ายกาจเกิดจากลักษณะการปลูกสร้าง หรือสภาพของสถานที่ หรือถ้า

เกิดขึ้นในสถานที่ซึ่งไม่มีผู้พำนักอยู่ ให้ส่งคำสั่งระงับเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๐ แก่เจ้าของ

มาตรา ๒๒ ถ้าหาตัวผู้ก่อเหตุรำคาญไม่ได้ และปรากฏชัดว่าเหตุรำคาญนั้น มิได้เกิดขึ้น โดยการกระทำ การละเลยหรือการยินยอมของผู้พำนักหรือเจ้าของแห่งสถานที่ซึ่งมีเหตุรำคาญนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจระงับเหตุรำคาญนั้นได้เอง และอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เหตุรำคาญนั้นเกิดขึ้นอีก

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ศาลได้ออกคำสั่งเรื่องเหตุรำคาญตามมาตรา ๗๔ วรรค ๒ คำสั่งนั้น จะเป็นคำสั่งระงับ หรือคำสั่งห้าม หรือคำสั่งปิดอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างก็ได้

ในคำสั่งระงับ ศาลมีอำนาจกำหนดให้ทำการตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นทั้งหมด หรือบางส่วน หรือให้ระงับเหตุรำคาญโดยประการอื่นใดภายในเวลาที่ระบุไว้

ในคำสั่งห้าม ศาลมีอำนาจห้ามมิให้ก่อเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก หรือกำหนดให้ทำการใดเพื่อป้องกันมิให้ก่อเหตุรำคาญนั้นเกิดขึ้นอีก

ในคำสั่งปิด ศาลมีอำนาจห้ามมิให้ใช้เคหะเป็นที่คนอยู่

มาตรา ๒๔ ในคำสั่งระงับ หรือคำสั่งห้ามนั้น ถ้าผู้ถูกสั่งบังคับสงสัยและขอทราบหรือถ้าศาลเห็นสมควร ก็ให้ระบุงการซึ่งบุคคลนั้นจักต้องทำเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญมิให้เกิดขึ้นอีก

มาตรา ๒๕ คำสั่งปิดนั้น ให้ออกเฉพาะแต่ในกรณีที่ได้พิสูจน์เป็นที่พอใจว่ามีเหตุรำคาญจนเคหะไม่สมเป็นที่คนอยู่

มาตรา ๒๖ เมื่อศาลได้ไต่สวนเป็นที่พอใจตามคำร้องของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้มีส่วนได้เสียคนหนึ่งคนใดว่าเคหะที่สั่งปิดนั้นได้ทำให้สมเป็นที่คนอยู่ได้แล้ว ก็ให้ถอนคำสั่งนั้นเสีย

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับคำสั่งศาลตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจเข้าไปในสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับคำสั่งนั้น และอาจระงับเหตุรำคาญหรือจัดการอื่นใดตามที่จำเป็น เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำสั่งศาล ส่วนค่าใช้จ่ายในการนี้ให้ศาลสั่งผู้ฝ่าฝืนชดใช้จนเต็ม

มาตรา ๒๘ ถ้าศาลให้ออกคำสั่งปิด เกี่ยวแก่เคหะใดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งความเป็นหนังสือไปยังผู้ที่เป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมเคหะ ให้แจ้งให้ผู้พำนักทุกคนในเคหะนั้นออกจากเคหะภายในเวลาดังระบุไว้ในหนังสือซึ่งไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น ถ้าผู้ใดฝ่าฝืน และเมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ร้องขอต่อศาล ก็ให้ศาลออกคำสั่งขับไล่ผู้ฝ่าฝืนนั้น

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ได้ออกคำสั่งปิดเคหะเกี่ยวแก่เคหะใด และคำสั่งนั้นศาลยังมีได้เพิกถอน ถ้าปรากฏว่า

(๑) เคหะนั้นยังมีได้ทำให้สมเป็นที่คนอยู่

(๒) ยังมีได้ลงมือจัดการตามความจำเป็นโดยใช้ความอุทิศสละทุกประการตามควร เพื่อให้เคหะนั้นสมเป็นที่คนอยู่

(๓) การคงอยู่ของอาคารอันเป็นเคหะ หรือส่วนของเคหะเป็นเหตุเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ หรือความปลอดภัยของประชาชน หรือผู้ที่อยู่ในเคหะใกล้เคียง

เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งให้เจ้าของรื้อเคหะหรืออาคารดังกล่าวข้างต้นนั้นเสียภายในเวลาซึ่งระบุไว้ในคำสั่ง

คำสั่งนั้นอาจระบุให้ทำลายสิ่งปลูกสร้าง หรือส่วนของสิ่งปลูกสร้างแห่งเคหะหรืออาคารนั้นเสียด้วยก็ได้

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ศาลได้ออกคำสั่งให้รื้อเคหะ หรืออาคารตามมาตรา ๒๙ ให้เจ้าของรื้อและย้ายสิ่งปลูกสร้างไปเสียให้พ้นภายในเวลาซึ่งกำหนดไว้ในคำสั่งนั้น

ถ้าเจ้าของไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจัดการให้เป็นไปตามคำสั่งศาล ส่วนค่าใช้จ่ายในการนี้ให้เจ้าของชดใช้จนเต็ม

หมวด ๒

การแต่งผม

มาตรา ๓๑ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณีเพื่อควบคุมการแต่งผมของประชาชนให้ต้องด้วยสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามการตั้งหรือใช้สถานทีแห่งหนึ่งแห่งใดเป็นที่รับจ้างแต่งผม และห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้รับจ้างแต่งผม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต

(๒) วางระเบียบการขอและออกใบอนุญาตให้ตั้ง หรือใช้สถานที่รับจ้างแต่งผม และให้บุคคลเป็นผู้รับจ้างแต่งผม และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

(๓) กำหนดเครื่องหมายสำหรับสถานที่รับจ้างแต่งผม

(๔) กำหนดเครื่องใช้อันจำเป็นซึ่งต้องมีในการแต่งผม และกำหนดวิธีใช้นั้นให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

(๕) กำหนดให้ใช้เวชภัณฑ์อันจำเป็นในการแต่งผม และห้ามใช้เวชภัณฑ์ที่เห็นว่าอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๖) กำหนดการแต่งกายและการรักษาความสะอาดของผู้รับจ้างแต่งผม

(๗) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการที่ระบุไว้อันอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพในสถานที่รับจ้างแต่งผม

(๘) ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตรับจ้างแต่งผมแก่ผู้ที่มีเหตุควรเชื่อว่าเป็นโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ อันน่าจะแพร่ไปเพราะการแต่งผม

(๙) ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งมีเหตุควรเชื่อว่าคุณเป็นโรคติดต่อ ซึ่งระบุไว้รับจ้างแต่งผม

(๑๐) กำหนดเงื่อนไขในการพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด ๓

สัตว์ซึ่งเป็นเหตุรำคาญและอาจเป็นอันตรายแก่ประชาชน

มาตรา ๓๒ เมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้แนะนำ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี กำหนดเขตส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน ซึ่งเมื่อพ้นกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามเดือนแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดเลี้ยงหรือปล่อย ช้าง ม้า โค กระบือ สุนัข กระจับปี่ แพะ แกะ ห่าน เป็ด ไก่ ในถนน ทางบก ทางน้ำ และที่สาธารณะที่ระบุไว้ภายในเขตกำหนด

เทศบัญญัติหรือข้อบังคับนั้นอาจ

(๑) วางระเบียบการจับ กัก จำหน่ายและทำลายสัตว์ดังกล่าวแล้ว แต่ก่อนที่จะจำหน่ายและทำลายสัตว์ใด จะต้องกักไว้อย่างน้อยห้าวัน เว้นแต่ถ้าสัตว์นั้นเป็นโรคติดต่ออันอาจเป็นอันตรายแก่ประชาชน จะทำลายเสียก่อนกำหนดนั้นก็ได้อีก

(๒) วางระเบียบการเลี้ยงดูสัตว์ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นกักไว้ และกำหนดอัตราค่าเลี้ยงดูซึ่งเจ้าของต้องเสียในกรณีที่รับสัตว์คืนไป

มาตรา ๓๓ ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา ๓๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่สุนัขซึ่งปรากฏว่าไม่มีเจ้าของ และสุนัขหรือสัตว์อื่นซึ่งเป็นหรือแสดงอาการว่าเป็นโรคกลัวน้ำ

หมวด ๔

น้ำ

มาตรา ๓๔ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับแล้วแต่กรณีเพื่อควบคุมการหาน้ำใช้สำหรับประชาชน และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจปิดกั้น หรือห้ามมิให้ใช้น้ำในบ่อหรือแหล่งน้ำใด ซึ่งเป็นหรือน่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

มาตรา ๓๕ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขาย อันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจจัดการประปาเพื่อจำหน่ายน้ำแก่ประชาชน และถ้าจำเป็นก็อาจต่อท่อและวางน้ำผ่านข้าม เสียบ หรือลอดใต้ถนน ห้องหรือคูหา ใต้ถนน หรือที่ใดก็ได้เว้นคั้นแล้วเพื่อสร้างถนน และเมื่อได้แจ้งความเป็นหนังสือล่วงหน้าแก่เจ้าของเป็นเวลาสมควรแล้ว อาจต่อท่อและวางน้ำผ่าน หรือลอดใต้สังหาริมทรัพย์ใดได้ ถ้าอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นของเอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจ่ายค่าทดแทนเป็นจำนวนสำหรับการเสียหายที่บังเกิดขึ้นในกรณีใด ห้ามมิให้ก่อให้เกิดความเสียหายโดยไม่จำเป็น

ถ้าไม่ตกลงกันในเรื่องค่าทดแทน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งความเป็นหนังสือแก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์นั้นว่า จะให้ค่าทดแทนเป็นจำนวนเงินเท่าใด ถ้าเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ไม่ตกลงภายในกำหนดสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งความนั้นแล้ว ทั้งสองฝ่ายมีสิทธิจะตั้งอนุญาโตตุลาการฝ่ายละคน สำหรับชี้ขาดเรื่องค่าทดแทน ถ้าอนุญาโตตุลาการไม่ตกลงกัน ให้อนุญาโตตุลาการตั้ง

บุคคลภายนอกขึ้นคนหนึ่งเป็นผู้ชี้ขาด ถ้าอนุญาตตุลาการไม่ตกลงกันในการตั้งผู้ชี้ขาด เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอต่อศาล ให้ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ชี้ขาดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๓๖ เมื่อได้ตกลงกับเจ้าพนักงานท้องถิ่นนอกเขตของตนแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจใช้อำนาจตามความในมาตรา ๓๕ นอกเขตของตน และอาจจำหน่ายน้ำให้แก่บุคคลนอกเขตนั้นได้

มาตรา ๓๗ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจ

(๑) จัดให้มีที่อาบน้ำและที่ซักผ้าสาธารณะโดยใช้น้ำสะอาด

(๒) สงวนแหล่งน้ำ หรือที่มีน้ำไหลไว้สำหรับอาบน้ำให้สัตว์ หรือสำหรับ

ความประสงค์อื่น ๆ เพื่อบำรุงสุขภาพและความสะดวกของประชาชน

(๓) กั้นส่วนหนึ่งส่วนใดของชายทะเลไว้เป็นที่อาบน้ำสาธารณะ

เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ แล้วแต่กรณี เพื่อควบคุมการใช้ที่นั้น ๆ และเมื่อเห็นสมควรก็อาจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับการใช้

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดชำระล้างร่างกาย ซักเสื้อผ้า หรือล้างสิ่งใด ๆ หรืออาบน้ำให้สัตว์ ทำหรือปล่อยให้สิ่งปฏิญูลงไป หรือทำโดยประการใดให้เกิดความโสโครกในบ่อ สระที่ขังน้ำหรือทางน้ำ ที่พักน้ำ ซึ่งเป็นส่วนของการประปาของท้องถิ่น

มาตรา ๓๙ เมื่อได้แจ้งแก่ผู้ทำนากแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้มอบหมายหน้าที่ไว้โดยเฉพาะ อาจเข้าไปในแคหะอาคารหรือที่ดินซึ่งมีท่อหรือเครื่องอุปกรณ์การประปามี เลียบ หรือลอดไปเพื่อที่จะตรวจซ่อม แปรลง รื้อ ต่อ หรือจัดการใด ๆ แก่สิ่งเหล่านั้นตามความจำเป็น

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้บุคคลใดซึ่งไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๑) ทำให้เกิดเสียหายแก่ทางน้ำ ที่ขังน้ำ ที่บรรจุน้ำ บ่อ สูบ ท่อ ประตูน้ำ ก๊อก ท่อน้ำทิ้ง เครื่องวัดน้ำ หรือสิ่งอื่น ๆ ซึ่งใช้ในการประปาของท้องถิ่น หรือซึ่งอยู่ในความอำนวยหรือความควบคุมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นหรือ

(๒) เปิด ทด ย้าย หรือเอาไปด้วยประการใด ๆ ซึ่งน้ำประปา น้ำหรือทางน้ำซึ่งกันไว้สำหรับการประปา

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่เกิดอัคคีภัย หรือน้ำไม่พอใช้ หรือมีการซ่อมหรือล้างท่อใหญ่ เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจปิดหรือย้ายกระแสน้ำแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด หรือทั้งหมดในท่อหรือการประปาซึ่งได้จัดให้มีขึ้นตามความในหมวดนี้ แม้ว่าจะได้ทำสัญญาการจำหน่ายน้ำไว้กับบุคคลใดก็ดี

หมวด ๕

การค้าอาหาร น้ำแข็ง และสิ่งของอย่างอื่น

ส่วนที่ ๑

ตลาดสาธารณะ

มาตรา ๔๒ เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจจัดให้มีและบำรุงตลาดสาธารณะในท้องถิ่นของตน และเพื่อความสะดวกแก่ผู้เข้าไปซื้อขายในตลาดนั้น อาจจัดให้มีร้านขายของ แทน โต๊ะ ที่ชั่งสัตรี อาคาร หรือเครื่องอุปกรณ์อื่น ๆ และเครื่องชั่ง ตวง วัด

มาตรา ๔๓ เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจให้เช่าตลาดสาธารณะ หรือสถานที่ส่วนหนึ่งส่วนใด ของตลาดนั้นได้ แต่ต้องทำโดยวิธีเรียกประมูล

มาตรา ๔๔ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับแล้วแต่กรณีว่าด้วย ตลาดสาธารณะ ดังต่อไปนี้

(๑) วางระเบียบการควบคุมและการใช้ร้านขายของ แทน โต๊ะ ที่ชั่งสัตรี และที่ขายของ รวมทั้งกำหนดอัตราค่าเช่าหรือค่าใช้ที่ขายของตามสมควร

(๒) วางระเบียบการรักษาตลาด ตลอดจนของใช้ทั้งหมดให้สะอาดและเรียบร้อย รวมทั้งการขนมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลออกจากตลาด

(๓) ป้องกันเหตุรำคาญ และห้ามวางสิ่งกีดขวางในตลาดและตามทางเข้าสู่ตลาด

(๔) กำหนดให้ผู้เข้าขายของในตลาดมีใบอนุญาตและวางระเบียบการขอและออกใบอนุญาต ตลอดถึงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

(๕) วางระเบียบหรือกำหนดวิธีซึ่งผู้รับใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาด จะต้องปฏิบัติตามในการขาย ทำ ประกอบ ปูรอง หรือสะสมอาหารรวมทั้งภาชนะ น้ำใช้และของใช้ อื่น ๆ ให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

(๖) ห้ามผู้รับใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาด ซึ่งมีเหตุควรเชื่อว่าคนเป็นโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ หรือซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจปรากฏว่าเป็นพาหะและได้รับแจ้งความเป็นหนังสือแล้วว่า คนเป็นพาหะของโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ มิให้ขาย ทำ ประกอบ ปูรอง หรือสะสมอาหารและสิ่งของอย่างอื่นในตลาด

(๗) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด

(๘) กำหนดเงื่อนไขในการพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต

ส่วนที่ ๒

ตลาดเอกชน

มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้บุคคลใดตั้งตลาดเอกชน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต

มาตรา ๔๖ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับแล้วแต่กรณีว่าด้วย ตลาดเอกชน ดังต่อไปนี้

(๑) วางระเบียบการขอและออกใบอนุญาตให้ตั้งตลาดเอกชน และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

(๒) กำหนดเงื่อนไขอันเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ของสถานที่ที่จะตั้งเป็นตลาดและการปลูกสร้างในสถานที่นั้น

(๓) วางระเบียบการควบคุมและการใช้ร้านขายของ แทน โต๊ะ ที่ขังสัตว์และที่ขายของในตลาด

(๔) วางระเบียบการรักษาตลาด ตลอดจนของใช้ทั้งหมดให้สะอาดและเรียบร้อย รวมทั้งการขนมูลฝอย

(๕) ป้องกันเหตุรำคาญ และห้ามวางสิ่งกีดขวางในตลาดและตามทางเข้าสู่ตลาด

(๖) กำหนดให้ผู้เข้าขายของในตลาดมีใบอนุญาต และวางระเบียบการขอและออกใบอนุญาต ตลอดจนกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

(๗) วางระเบียบหรือกำหนดวิธีซึ่งผู้รับใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาดจะต้องปฏิบัติตามในการขาย ทำ ประกอบ ปูรง หรือสะสมอาหาร รวมทั้งภาชนะน้ำใช้ และของใช้อื่น ๆ ให้ต้องด้วยสัญลักษณ์

(๘) ห้ามผู้รับใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาดซึ่งมีเหตุควรเชื่อว่าตนเป็นโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ หรือซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจปรากฏว่าเป็นพาหะ และได้รับแจ้งความเป็นหนังสือแล้วว่า ตนเป็นพาหะของโรคติดต่อซึ่งระบุไว้มิให้ขาย ทำ ประกอบ ปูรง หรือสะสมอาหารและสิ่งของอย่างอื่นในตลาด

(๙) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด

(๑๐) กำหนดเงื่อนไขในการพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต

ส่วนที่ ๓

แผงลอย

มาตรา ๔๖ เมื่อได้รับคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจประกาศระบุดถนนสาธารณะ หรือที่สาธารณะ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของถนนสาธารณะ หรือที่สาธารณะซึ่งห้ามมิให้ตั้งแผงลอย

ในประกาศนั้นจะห้ามเด็ดขาด หรือโดยมีเงื่อนไขว่าเว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตก็ได้และให้ปิดประกาศนั้นไว้ ณ ที่เปิดเผยในเขตที่ประสงค์จะห้ามไม่น้อยกว่าสามแห่ง และต้องกำหนดวันที่จะบังคับการตามประกาศมิให้น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันประกาศ

มาตรา ๔๗ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อควบคุมแผงลอยตามมาตรา ๔๖ ดังต่อไปนี้

(๑) วางระเบียบการขอและออกใบอนุญาตให้ตั้งแผงลอย และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

(๒) กำหนดเงื่อนไขอันเกี่ยวกับสุขลักษณะของที่ตั้งและการสร้างแผงลอย

(๓) วางระเบียบการรักษาแผงลอยตลอดจนของใช้ทั้งหมดให้สะอาดและเรียบร้อย รวมทั้งการขนมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลออกจากสถานที่นั้น

(๔) วางระเบียบหรือกำหนดวิธีซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตาม ในการขาย ทำ ประกอบ ปูรง หรือสะสมอาหารและน้ำแข็ง รวมทั้งภาชนะน้ำใช้และของใช้อื่น ๆ ให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

(๕) ห้ามผู้รับใบอนุญาต ซึ่งมีเหตุควรเชื่อว่าตนเป็นโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ หรือซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจปรากฏว่าเป็นพาหะและได้รับแจ้งความเป็นหนังสือแล้วว่าตนเป็นพาหะของโรคติดต่อซึ่งระบุไว้มิให้ขาย ทำ ประกอบ ปูรง หรือสะสมอาหาร น้ำแข็ง และสิ่งของอย่างอื่นที่แผงลอย

(๖) กำหนดเวลาขายของแผงลอย

(๗) กำหนดเงื่อนไขในการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

ส่วนที่ ๔

ผู้เร่ขาย

มาตรา ๔๘ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อควบคุมผู้เร่ขาย ดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้เร่ขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต

(๒) จำแนกประเภทผู้เร่ขายตามลักษณะของสินค้า หรือตามลักษณะอื่นใดซึ่งเห็นสมควร

(๓) วางระเบียบการขอและออกใบอนุญาต ให้เป็นผู้เร่ขายและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

(๔) กำหนดเงื่อนไขอันเกี่ยวกับสุขลักษณะ ซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตาม

(๕) วางระเบียบหรือกำหนดวิธีซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามในการขาย ทำ ประกอบ ปูรง หรือสะสมอาหาร และน้ำแข็ง รวมทั้งภาชนะน้ำใช้ และของใช้อื่น ๆ ให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

(๖) ห้ามผู้รับใบอนุญาต ซึ่งมีเหตุควรเชื่อว่าตนเป็นโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ หรือซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจปรากฏว่าเป็นพาหะ และได้รับแจ้งความเป็นหนังสือแล้วว่าตนเป็นพาหะของโรคติดต่อซึ่งระบุไว้มิให้เป็นผู้เร่ขาย

(๗) กำหนดเขตส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน ซึ่งเมื่อพ้นกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีแล้ว ห้ามมิให้บุคคลผู้หนึ่งผู้ใดทำการรื้อขาย เว้นแต่จะได้รับการอนุญาต

(๘) กำหนดเวลาซึ่งผู้รื้อขายจะขายอาหารบางประเภทไม่ได้

(๙) กำหนดเงื่อนไขในการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

ส่วนที่ ๕

สถานที่เอกชน

มาตรา ๕๐ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับแล้วแต่กรณี เพื่อควบคุม การค้าอาหาร หรือน้ำแข็งในสถานที่เอกชน ดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามการตั้งหรือใช้สถานที่เอกชนแห่งหนึ่งแห่งใดเป็นที่ขาย ทำ ประกอบ ปปรุง สะสมอาหารหรือน้ำแข็ง เว้นแต่จะได้รับการอนุญาต

(๒) วางระเบียบการขอและออกใบอนุญาตให้ใช้สถานที่ตามความในอนุมาตรา ๑ และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

(๓) กำหนดเงื่อนไขอันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะของสถานที่และสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตาม

(๔) วางระเบียบหรือกำหนดวิธี ซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามในการใช้ และการรักษาสถานที่ ตลอดจนของใช้ทั้งหมดให้สะอาดและเรียบร้อย รวมทั้งการขนมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูลออกจากสถานที่นั้น

(๕) วางระเบียบหรือกำหนดวิธีซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามในการขาย ทำ ประกอบ ปปรุง สะสมอาหาร หรือน้ำแข็ง รวมทั้งภาชนะ น้ำใช้และของใช้อื่น ๆ ให้ต้องด้วย สุขลักษณะ

(๖) วางระเบียบหรือกำหนดวิธีซึ่งผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามในการ ขาย ทำ สะสมหรือขนส่งน้ำแข็ง รวมทั้งภาชนะ น้ำใช้และของใช้อื่น ๆ ซึ่งใช้ในการนั้นถูกต้องด้วย สุขลักษณะ

(๗) ห้ามผู้รับใบอนุญาต ซึ่งมีเหตุควรเชื่อว่าตนเป็นโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ หรือซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจปรากฏว่าเป็นพาหะและได้รับแจ้งความเป็นหนังสือแล้ว ว่าตนเป็นพาหะของโรคติดต่อซึ่งระบุไว้มิให้ ขาย ทำ ประกอบ ปปรุง สะสมอาหารหรือน้ำแข็ง

(๘) กำหนดเวลาซึ่งห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตขายอาหารบางประเภท หรือ ชนิดใดในเขตที่ระบุไว้

(๙) กำหนดเงื่อนไขในการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด ๖

อำนาจตรวจ

มาตรา ๕๑ เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจที่จะตรวจหรือมอบให้ผู้ใดตรวจบุคคลซึ่งขอรับหรือได้รับใบอนุญาตแล้วตามมาตรา ๓๑ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ ในเมื่อสงสัยว่าเป็นโรค หรือเป็นพวหะของโรค ซึ่งอาจติดต่อไปยังผู้อื่นได้

มาตรา ๕๒ เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว อาจเรียกบุคคลซึ่งประกอบการค้าหรือกิจการใดในตลาดสาธารณะและที่สาธารณะอื่น ๆ ไม่ว่าในเวลาใดให้แสดงใบอนุญาตของตน และตรวจดูการปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๕๓ เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว อาจเข้าตรวจตลาดเอกชนหรือสถานที่เอกชนใดซึ่งใช้เป็นโรง หรือโรงร่ายขาย ทำ ประกอบ ปูรง หรือสะสมอาหารหรือน้ำแข็งเพื่อการค้าในระหว่างเวลาทำงานของตลาดหรือสถานที่นั้น เพื่อขอดูใบอนุญาตและตรวจการค้าหรือกิจการใด ให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๕๔ เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว อาจเข้าไปในสถานที่เอกชนอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๓ ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก เพื่อขอดูใบอนุญาตและตรวจการประกอบการค้ามิให้ฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายอาจเข้าไปตรวจในสถานที่เอกชนเพื่อประโยชน์ดังต่อไปนี้อีกด้วย

(๑) ตรวจดูสุขลักษณะของสถานที่นั้นให้ต้องตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๑ ส่วนที่ ๓

(๒) ตรวจการปฏิบัติตามบทบัญญัติว่าด้วยส้วม ที่รับหรือใส่อุจจาระที่บัสสภาวะให้เป็นไปโดยถูกต้อง

(๓) ตรวจเหตุรำคาญดังที่บัญญัติไว้ในหมวด ๑ ส่วนที่ ๕ หรือการปฏิบัติตามคำสั่งให้จำกัด ห้าม และระงับเหตุรำคาญ หรือเพื่อจัดการกับเหตุรำคาญนั้นตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗

(๔) ตรวจคันสุนัขหรือสัตว์อื่นที่สงสัยว่าเป็นหรือเป็นโรคกลัวน้ำ

(๕) ตรวจสถานที่เพื่อวางท่อน้ำผ่าน เลียบ หรือลอดใต้สถานที่นั้นหรือเพื่อซ่อมท่อน้ำ เครื่องอุปกรณ์ หรือทำการอื่นใดแล้วแต่ความจำเป็นตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหมวด ๔

(๖) ตรวจอาหารหรือน้ำแข็งซึ่งผู้ร่ายขายเป็นผู้ขาย ตลอดจนเครื่องประกอบและวิธีปรุงอาหารหรือน้ำแข็งนั้นให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

มาตรา ๕๕ การใช้อำนาจตรวจตามมาตรา ๕๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงเครื่องหมายอันเป็นหลักฐานแห่งตำแหน่งหน้าที่ของตน และความประสงค์โดยเฉพาะในประการตรวจต่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำการตรวจเห็นเป็นการจำเป็นก็ให้มีอำนาจเอาอาหาร น้ำแข็ง หรือยาที่ผู้รับจ้างแต่งผสมไว้ใช้ไปเป็นตัวอย่างสำหรับตรวจตามทางวิชาการเป็นปริมาณตามสมควรโดยไม่ต้องใช้ราคา และพนักงานเจ้าหน้าที่จะเอาเครื่องใช้หรือเครื่องอุปกรณ์อื่นใดไปตรวจด้วยก็ได้ แต่เมื่อตรวจเสร็จแล้วให้คืนเจ้าของโดยมิชักช้า

มาตรา ๕๗ เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว อาจตรวจยวดยานหรือภาชนะหรือที่บรรจุอื่นใดเมื่อมีเหตุควรสงสัยว่ามีอาหารหรือน้ำแข็ง ไว้เพื่อการค้าตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๘ ในขณะที่ทำการตรวจ ถ้าเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพบอาหาร หรือน้ำแข็งซึ่งไม่ควรบริโภคโดยเป็นของเสียหรือเป็นของที่อาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพของผู้บริโภค ก็ให้มีอำนาจยึดหรือทำลายของนั้นได้

หมวด ๗

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๕๙ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตแก่บุคคลใดซึ่งขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๑ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๐ ถ้าบุคคลนั้นเป็นโรคหรือพาหะของโรคซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าอาจติดต่อไปยังผู้อื่นได้

มาตรา ๖๐ บรรดาข้อบังคับซึ่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ในท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลได้ออกตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อได้ประกาศปิดไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ว่าการอำเภอแห่งท้องถิ่นนั้นแล้วเจ็ดวัน ให้ใช้บังคับได้

ผู้ใดถูกศาลพิพากษาให้ปรับเพราะการกระทำผิดข้อบังคับดังกล่าวในวรรคก่อน และไม่ชำระเงินค่าปรับภายในสามสิบวัน นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยึดทรัพย์สินของผู้นั้นใช้แทนค่าปรับ หรือมีฉะนั้นจะบังคับให้ผู้นั้นทำงานโยธาแทนตามกำหนดวัน ซึ่งคำนวณโดยอัตราค่าแรงรายวัน ในท้องถิ่นอันเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นได้กำหนดไว้โดยข้อบังคับเป็นครั้งคราวก็ได้ แต่ห้ามมิให้บังคับให้ทำงานโยธาเกินกว่ากำหนดหกสิบวัน

มาตรา ๖๑ ในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดได้ไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๒ บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว ให้เป็นของเทศบาล ในท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล ให้มอบแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อบำรุงท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๖๓ บรรดาใบอนุญาตออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สิ้นอายุในวันที่ ๓๑ ธันวาคม แห่งปีที่ออก เว้นแต่ในกรณีแห่งแฉงลอยให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในเทศบัญญัติหรือข้อบังคับของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

มาตรา ๖๔ ถ้าเทศบาลใดมิได้ใช้อำนาจและหน้าที่ซึ่งมอบหมายไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ ในลักษณะการที่เป็นข้อสำคัญสำหรับการสาธารณสุข ให้รัฐมนตรีมีหนังสือสั่งการไปตามที่เห็นสมควร และให้เทศบาลนั้นดำเนินการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันรับหนังสือนั้น

หมวด ๘

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๕ ผู้ใดใช้สถานที่หรือที่แห่งหนึ่งแห่งใดเป็นตลาด หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดดังกล่าวไว้ในมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๔๙ อยู่แล้วในวันใช้เทศบัญญัติหรือข้อบังคับซึ่งได้ออกตามความในมาตรานั้น ๆ ต้องขอรับใบอนุญาตภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันใช้เทศบัญญัติหรือข้อบังคับ

มาตรา ๖๖ บรรดาเทศบัญญัติหรือข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นได้ออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๗๗ และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒ ให้ใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ส่วนใบอนุญาตที่ได้ออกตามเทศบัญญัติหรือข้อบังคับนั้น ให้ยังคงใช้อยู่ได้จนกว่าจะสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น

ส่วนเรื่องเหตุรำคาญนั้น ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ โดยไม่ต้องคำนึงว่ามีบุคคลถูกลงโทษตามมาตรานี้หรือไม่

มาตรา ๖๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๖๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๖๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๕ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท และให้ศาลมีอำนาจห้ามใช้สถานที่นั้นเป็นตลาดต่อไป แต่คำสั่งห้ามที่ว่านี้ ให้ระงับไป เมื่อผู้นั้นได้รับใบอนุญาตแล้ว

มาตรา ๖๘ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศห้ามของเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งออกตามมาตรา ๔๗ หรือไม่ยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามหมวด ๖ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(๕๘ ร.จ. ๑๙๖๓ ตอนที่ ๕๗ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๔๘๔)

อัตราค่าธรรมเนียมท้าย พ.ร.บ.นี้ไม่ได้พิมพ์ไว้ เพราะได้ถูกยกเลิกและใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้าย พ.ร.บ.สาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๕ และ พ.ร.บ.สาธารณสุข (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕ แทนแล้ว

พระราชบัญญัติ

สาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕
เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๕๔๔ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๕๔๔ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ บรรดาใบอนุญาตที่ได้ออกตามเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับก่อนใช้พระราชบัญญัตินี้ให้คงใช้ต่อไปจนสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น ๆ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัติ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(๔๖ ร.จ. ๑๒๒ ตอนที่ ๑๑ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

อัตราค่าธรรมเนียมท้าย พ.ร.บ.นี้ถูกยกเลิกและใช้อัตราใหม่แทนแล้วโดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.สาธารณสุข (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงไม่พิมพ์ลงไว้

พระราชบัญญัติ

สาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสาธารณสุข ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น” ในท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว หมายความว่า เทศบาล ในท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นสุขาภิบาลแล้ว หมายความว่า สุขาภิบาล ส่วนในท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลหรือสุขาภิบาล หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบให้ทำหน้าที่แทน

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว หมายความว่า คณะเทศมนตรี ในท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นสุขาภิบาลแล้ว หมายความว่า คณะกรรมการสุขาภิบาลส่วนท้องถิ่น

ที่ยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล หรือสุขาภิบาล หมายความว่าผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบให้ทำหน้าที่แทน

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ ตรวจตราดูแลและรับผิดชอบในการดำเนินการสาธารณสุข ในจังหวัดหรือท้องถิ่นใดตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษมูลสัตว์ และซากสัตว์ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใดซึ่งเก็บกวาดจากถนน ตลาดที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

“สิ่งปฏิภูล” หมายความว่า อุจจาระและปัสสาวะ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครก และมีกลิ่นเหม็น

“การแต่งผม” หมายความว่า รวมตลอดถึงการตัดผมหรือหนวด การโกนผม ขน หนวดหรือเครา การตัดหนวด การกันหน้าหรือคอ การตัดหรือจัดทรงผม การสระผม การย้อมผม การรวบหน้า และการแต่งหน้าบรรดาซึ่งกระทำแก่คน

“อาหาร” หมายความว่า อาหารสำหรับคนบริโภค รวมตลอดถึงเครื่องดื่มนอกจากน้ำ

“ตลาด” หมายความว่า สถานที่ใด ซึ่งตามปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่พักสำหรับขายอาหารประเภทสัตว์ เนื้อ ปลา ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสดของเสีงง่ายแต่ไม่หมายความรวมตลอดถึงตลาดนัดซึ่งจัดให้มีขึ้นแห่งละไม่เกิน ๑๒ วัน ในปีหนึ่ง

“แผงลอย” หมายความว่า ที่จัดไว้ในถนนสาธารณะ หรือที่สาธารณะรวมตลอดถึงอาคาร แคร่ แทน โต๊ะ แผง เสื่อ พื้นดิน เรือ หรือแพสำหรับขายอาหาร น้ำแข็ง หรือสิ่งของอย่างอื่น

“ผู้เร่ขาย” หมายความว่า ผู้นำอาหาร น้ำแข็ง เร่ขายในที่ต่าง ๆ ไม่ว่าทางบกหรือทางน้ำ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงชื่อ) จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(๗๑ ร.จ. ๑๔๔๔ ตอนที่ ๖๔ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๔๘๗)

พระราชบัญญัติ

สาธารณสุข (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๕
เป็นปีที่ ๑๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภาร่างรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมทั่วยุทธศาสตร์สาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๕ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมทั่วยุทธศาสตร์นี้แทน

มาตรา ๔ บรรดาใบอนุญาตที่ได้ออกตามเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับก่อนใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้บังคับต่อไปจนสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น ๆ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงชื่อ) จอมพล ๙. ธนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

(๗๙ ร.จ. ๒๔๒ ตอนที่ ๒๕ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๐๕)

เลขที่	รายการ	บาท	สต.
	ใช้ถึงขนาดเกิน ๑๕ ลิตร แต่ไม่เกิน ๓๐ ลิตร เดือนละ	๑๐	
	ใช้ถึงขนาดเกิน ๓๐ ลิตร แต่ไม่เกิน ๖๐ ลิตร เดือนละ	๑๕	
	จ. ค่าเก็บขนออกจากระหรือสิ่งปฏิกูลอื่น ๆ ประจำเดือน จากที่รับหรือใส่ขนาดไม่เกิน ๕ ลูกบาศก์เมตร เดือนละ	๕	
	จากที่รับหรือใส่ขนาดเกินกว่า ๕ ลูกบาศก์เมตร แต่ไม่เกิน ๑ ลูกบาศก์เมตร เดือนละ	๑๒	
	จากที่รับหรือใส่ขนาดเกิน ๑ ลูกบาศก์เมตรขึ้นไป ทุกลูกบาศก์เมตร เดือนละ	๑๐	
	ถ้ามีเศษไม่ถึงครึ่งลูกบาศก์เมตร ให้เพิ่มขึ้น เดือนละ ๔ บาท ถ้ามีเศษเกินครึ่ง ให้คิดเท่ากับ ๑ ลูกบาศก์เมตร		
	ฉ. ค่าเก็บขนออกจากระหรือสิ่งปฏิกูลเป็นครั้งคราว ไม่เกิน ๑ ลูกบาศก์เมตร	๕๐	
	ถ้าเป็นเศษไม่ถึงครึ่งลูกบาศก์เมตร	๓๐	
๒	ถ้าเป็นเศษเกินครึ่งลูกบาศก์เมตร ให้คิดเท่ากับ ๑ ลูกบาศก์เมตร		
	ใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เพื่อประกอบการค้า ซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ตามมาตรา ๔ (๓) ฉบับละ	๑,๐๐๐	
๓	ใบอนุญาตให้ใช้สถานที่รับจ้างแต่งผม มาตรา ๓๑ (๒) ฉบับละ	๒๐๐	
๔	ใบอนุญาตให้เป็นผู้รับจ้างแต่งผมตามมาตรา ๓๑ (๒) ฉบับละ	๒๐	
๕	ค่าธรรมเนียมใช้ที่อาบน้ำและที่ซักเสื้อผ้าสาธารณะตามมาตรา ๓๗ คนหนึ่งครั้งละ	๒	๕๐
๖	ค่าเช่าและค่าใช้ที่ขายของตามมาตรา ๔๔ (๑) เดือนหนึ่งตารางเมตรละ	๑๐	
๗	ใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาดสาธารณะตามมาตรา ๔๔ (๔) ฉบับละ	๑	
๘	ใบอนุญาตให้ตั้งตลาดเอกชน ตามมาตรา ๔๖ (๑) ฉบับละ	๕๐๐	
๙	ใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาดเอกชน ตามมาตรา ๔๖ (๒) ฉบับละ	๑	

เลขที่	รายการ	บาท	สต.
๑๐	ใบอนุญาตให้ตั้งแผงลอยตามมาตรา ๔๘ (๑) ฉบับละ	๑๐	
๑๑	ใบอนุญาตให้เป็นผู้เร่ขายตามมาตรา ๔๘ (๓) ฉบับละ	๑	
๑๒	ใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เอกชนเป็นที่ขาย ทำ ประกอบ ปรง หรือสะสมอาหาร ตามมาตรา ๕๐ (๒) ฉบับละ	๘๐๐	
๑๓	ใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นที่ทำน้ำแข็ง ตามมาตรา ๕๐ (๒) ฉบับละ	๔,๐๐๐	

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสาธารณสุขมีราคาสูงขึ้น ฉะนั้นเพื่อให้กิจการดำรงอยู่ได้โดยเรียบร้อยเป็นผลดีแก่สุขภาพของประชาชน จึงจำเป็นต้องปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้เหมาะสม

เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ
เรื่อง ควบคุมการทำน้ำแข็งเพื่อการค้า
พุทธศักราช ๒๔๘๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ เทศบาลนครกรุงเทพตราเทศบัญญัติได้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภากรุงเทพ และโดยอนุมัติของข้าหลวงนครบาลกรุงเทพธนบุรี ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เทศบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “เทศบัญญัติเรื่องควบคุมการทำน้ำแข็งเพื่อการค้า พุทธศักราช ๒๔๘๗”

ข้อ ๒ ให้ใช้เทศบัญญัตินี้ในเขตเทศบาลนครกรุงเทพ เมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้วเจ็ดวัน

ข้อ ๓ ในเทศบัญญัติ

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ความหมายว่า คณะเทศมนตรี

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐบาลแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตรวจตราดูแลและรับผิดชอบในการดำเนินการสาธารณสุขตามบทแห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ ในท้องถิ่นที่ใช้เทศบัญญัตินี้

ข้อ ๔ ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งหรือใช้สถานที่เอกชนแห่งหนึ่งแห่งใดเป็นที่สำหรับทำน้ำแข็งเพื่อการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ผู้ใดตั้งหรือใช้สถานที่ใด เป็นที่สำหรับทำน้ำแข็งเพื่อการค้าอยู่แล้ว ในวันใช้เทศบัญญัตินี้ ต้องขอรับใบอนุญาตภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันใช้เทศบัญญัตินี้

ข้อ ๕ ในการร้องขอรับใบอนุญาตตามความในข้อ ๔ ผู้ขอต้องยื่นเรื่องราวต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นพร้อมด้วยแผนผังบริเวณสถานที่ แบบ และรายการก่อสร้างตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดให้

ข้อ ๖ ผู้รับใบอนุญาตคนใดจะขอเปลี่ยนตัวผู้รับใบอนุญาตก็ได้ โดยต้องเสียค่าธรรมเนียมสำหรับการนี้ครั้งละ ๕.๐๐ บาท

ข้อ ๘ สถานที่ตั้งหรือใช้เป็นที่สำหรับทำน้ำแข็งเพื่อการค้า และสิ่งปลูกสร้างในสถานที่นั้น ต้องได้สุขลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) สถานที่ต้องไม่ตั้งอยู่ในท่าเลหรือในที่ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าน่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพ เช่น อยู่ใกล้แหล่งน้ำโสโครก สุสานและฌาปนสถาน ที่สำหรับทิ้งมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูล หรือโรงเลี้ยงสัตว์

ปลูกกระเบื้อง

(๒) พื้นอาคารสำหรับทำและสะสมหรือเก็บน้ำแข็ง ต้องลาดด้วยซีเมนต์หรือ

(๓) ต้องมีรางระบายน้ำทำด้วยวัสดุถาวร เพื่อรับน้ำไหลไปสู่รางระบายน้ำ-
สาธารณะหรือบ่อพักน้ำโสโครกได้สะดวก ตามความเห็นชอบของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

(๔) ต้องมีทางเข้าของแสงสว่าง และทางระบายลมเพียงพอ

(๕) ต้องป้องกันควัน มูลเก่า หรือกลิ่นไอซึ่งอาจเป็นเหตุรำคาญแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง

(๖) ต้องมีที่สำหรับสะสมหรือเก็บน้ำแข็งไว้โดยเฉพาะ

(๗) ต้องมีส้วมและที่ปัสสาวะ ซึ่งมีลักษณะและตั้งอยู่ในที่เจ้าพนักงานสาธารณสุข

เห็นชอบ เพียงพอกับจำนวนคนที่ทำงานอยู่ในสถานที่นั้น

(๘) ได้สุขลักษณะอื่น ๆ ตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขได้แนะนำ

ข้อ ๕ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขอันเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดและ
การทำ สะสม ขาย และขนส่งน้ำแข็งให้ต้องด้วยสุขลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ต้องรักษาสถานที่ สิ่งปลูกสร้าง และเครื่องอุปกรณ์เครื่องใช้ทั้งหลายให้ได้
สุขลักษณะอยู่เสมอ ถ้าจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงสิ่งปลูกสร้าง หรือทำการปลูกสร้างเพิ่มเติมใหม่ต้อง
ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเสียก่อน

(๒) ต้องทำความสะอาดและกวาดล้างสถานที่ที่เกี่ยวข้องแก่การทำและสะสม
หรือเก็บน้ำแข็งให้สะอาดทุกวัน และต้องรักษาพื้นสถานที่และรางระบายน้ำให้มีลักษณะดีอยู่เสมอ

(๓) ต้องจัดให้มีน้ำสะอาดให้เพียงพอสำหรับรับประทาน ล้างมือและล้างเครื่องมือ
เครื่องใช้ ตลอดจนสำหรับล้างสถานที่ และใช้แต่น้ำสะอาดสำหรับการเหล่านั้น

(๔) น้ำสำหรับใช้น้ำแข็งหรือล้างน้ำแข็ง ต้องใช้น้ำประปา หรือน้ำจากแหล่งน้ำ
ใด ๆ ที่ได้ทำการตรวจสอบทดลองทางเคมี และทางจุลินทรีย์มีหลักฐานเป็นที่พอใจเจ้าพนักงานสาธารณสุข
ว่าเป็นน้ำสะอาดปราศจากอันตรายแก่ผู้บริโภค

(๕) น้ำสำหรับใช้น้ำแข็งหรือน้ำแข็งที่ละลายเป็นน้ำแล้วต้องมีลักษณะใส
ปราศจากจากสีและกลิ่น

(๖) น้ำสำหรับใช้น้ำแข็ง ต้องได้รับการทำลายเชื้อโรคก่อนใช้ทุกครั้ง โดยวิธี
ที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นชอบ

(๗) น้ำแข็งที่ละลายเป็นน้ำแล้วหนึ่งล้านส่วนจะมีคลอรีนระคนปนอยู่ด้วยได้อย่าง
มากไม่เกิน ๒ ส่วน กรดดินประสิวไม่เกิน ๑ ส่วน แอมโมเนียไม่เกิน ๐.๐๕ ส่วน ค่าขั้วทิมไม่เกิน
๓ ส่วน และต้องไม่มีกรดไนตริกปนอยู่ด้วยเลย

(๘) ถ้าไม่ใช้น้ำประปา ต้องจัดการให้มีการตรวจน้ำในแหล่งที่ใช้น้ำแข็งทาง
วิชาการอย่างน้อย ๓ เดือนต่อหนึ่งครั้ง หรือตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นสมควร

(๙) ต้องไม่เททิ้งหรือปล่อยให้มีการเททิ้งมูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูลในที่อื่นใด นอกจากที่รองรับมูลฝอยอันได้สุขลักษณะที่จัดไว้ และต้องจัดการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลตามข้อบังคับของท้องถิ่นหรือตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

(๑๐) ต้องไม่เลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์เข้าไปในที่สะสมน้ำแข็งหรือทำน้ำแข็ง

(๑๑) ในการสะสม เก็บ และขนส่งน้ำแข็ง ต้องใช้สถานที่ ภาชนะ หรือยานพาหนะที่สะอาด

(๑๒) ไม่ขายน้ำแข็งที่มีเหตุควรเชื่อว่าไม่สะอาด และถ้าจะใช้เลื่อยหรือกลบสำหรับการเก็บหรือขนส่งน้ำแข็ง ต้องใช้เฉพาะขี้เลื่อยหรือกลบที่สะอาด

(๑๓) ในเวลาทำการอยู่ในสถานที่ที่ทำหรือสะสมน้ำแข็ง หรือเวลาขนส่งน้ำแข็ง จะต้องแต่งกายให้สะอาด และจัดให้ถูกจ้างคนงานแต่งกายให้สะอาด

(๑๔) ไม่จ้างหรือใช้บุคคลที่ป่วยหรือมีเหตุควรเชื่อว่าป่วยเป็นโรคติดต่อ หรือเป็นพาหะโรคติดต่อ หรือเป็นโรคอันเป็นที่รังเกียจ เช่น โรคเรื้อนหรือโรคผิวหนัง เป็นผู้ทำ สะสม ขาย หรือขนส่งน้ำแข็ง

(๑๕) ปฏิบัติการอย่างอื่นให้ต้องด้วยสุขลักษณะตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ข้อ ๑๐ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาต ทำ ขาย และสะสมน้ำแข็งด้วยตนเอง เมื่อมีเหตุควรเชื่อถือว่าตนเป็นโรคติดต่อที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ หรือเมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจแล้ว ปรากฏว่าตนเป็นพาหะและได้รับแจ้งความเป็นหนังสือแล้วว่า ตนเป็นพาหะของโรคติดต่อดังต่อไปนี้

(๑) วัณโรคแห่งปอด

(๕) ไข้หัด

(๒) ไข้รากสาดน้อย

(๖) โรคผิวหนังที่น่ารังเกียจ

(๓) โรคเรื้อน

(๗) โรคบิด

(๔) โรคสุกใส

ข้อ ๑๑ ผู้ใดตั้งหรือใช้สถานที่เอกชนแห่งใดเป็นที่สำหรับทำน้ำแข็ง เพื่อการค้าโดยมิได้รับอนุญาต เป็นการฝ่าฝืนข้อ ๔ แห่งเทศบัญญัติ หรือได้รับใบอนุญาต แต่มิได้ปฏิบัติตามข้อ ๔ ข้อ ๕ หรือข้อ ๑๐ มีความผิดมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

ข้อ ๑๒ ผู้รับใบอนุญาตคนใด กระทำความผิดโดยฝ่าฝืนเทศบัญญัตินี้ ตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตของผู้นั้นได้คราวหนึ่งไม่เกินสิบห้าวัน ในกรณีที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตครั้งหนึ่ง แล้วกระทำความผิดโดยจงใจฝ่าฝืน และโดยประการที่เห็นได้ว่า ถ้าให้ใช้ใบอนุญาตต่อไป จะเป็นอันตรายแก่สุขภาพของประชาชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตของผู้นั้นเสีย

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๗
(ลงชื่อ) พ.อ.กริสน์ ชาญสงคราม ชาลีจันทร์
นายกเทศมนตรีนครกรุงเทพ

อนุมัติ

(ลงชื่อ) พล.ต.ต.ค.จ. รามอินทรา
ข้าหลวงนครบาลกรุงเทพธนบุรี

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารหรือน้ำแข็งในสถานที่เอกชน พ.ศ. ๒๕๑๘

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารหรือน้ำแข็ง ในสถานที่เอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ กรุงเทพมหานครโดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารหรือน้ำแข็งในสถานที่เอกชน พ.ศ. ๒๕๑๘”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ในเขตกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ นับแต่วันที่ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ใช้บังคับเป็นต้นไป ให้ยกเลิก

- (๑) เทศบัญญัติของเทศบาลนครหลวง เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็งในสถานที่เอกชน พ.ศ. ๒๕๑๕
- (๒) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็งในสถานที่เอกชน อำเภอหนองแขม พุทธศักราช ๒๕๐๕
- (๓) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็งในสถานที่เอกชน อำเภอภาษีเจริญ พุทธศักราช ๒๕๐๕
- (๔) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็งในสถานที่เอกชน อำเภอคลองตัน พุทธศักราช ๒๕๐๕
- (๕) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็งในสถานที่เอกชน อำเภอบางขุนเทียน พุทธศักราช ๒๕๐๕
- (๖) ข้อบังคับสุขาภิบาลบางแค เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็ง ในสถานที่เอกชน พ.ศ. ๒๔๙๙

- (๗) ข้อบังคับสุขาภิบาลราษฎรบุรณะ เรื่อง การควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็ง
ในสถานที่เอกชน (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๐
- (๘) ข้อบังคับสุขาภิบาลบางกะปิ เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็งในสถานที่
เอกชน พ.ศ. ๒๕๐๐
- (๙) ข้อบังคับสุขาภิบาลมีนบุรี เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็งในสถานที่
เอกชน พ.ศ. ๒๕๐๑
- (๑๐) ข้อบังคับสุขาภิบาลอนุสาวรีย์ (บางเขน) เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารและ
น้ำแข็งในสถานที่เอกชน พุทธศักราช ๒๕๐๒
- (๑๑) ข้อบังคับสุขาภิบาลมีนบุรี เรื่อง การควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็งใน
สถานที่เอกชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๕
- (๑๒) ข้อบังคับสุขาภิบาลประเวศ เรื่อง การควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็งใน
สถานที่เอกชน พ.ศ. ๒๕๐๗
- (๑๓) ข้อบังคับสุขาภิบาลตลิ่งชัน เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็งในสถานที่
เอกชน พ.ศ. ๒๕๐๙
- (๑๔) ข้อบังคับสุขาภิบาลราษฎรบุรณะ เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็ง
ในสถานที่เอกชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๔
- (๑๕) ข้อบังคับสุขาภิบาลบางขุนเทียน เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็งใน
สถานที่เอกชน พ.ศ. ๒๕๑๔

บรรดาข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้ตราไว้แล้ว
ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้ใช้ข้อ
บัญญัติกรุงเทพมหานครนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

“สถานที่จำหน่ายอาหาร” หมายความว่า สถานที่ซึ่งจัดไว้สำหรับทำ ประกอบ ปิ้ง สะสม
อาหารหรือน้ำแข็งเพื่อขาย ไม่ว่าจะจัดสถานที่ไว้สำหรับบริโภค ณ ที่นั้นหรือไม่ก็ตาม

“สถานที่สะสมอาหาร” หมายความว่า สถานที่ซึ่งจัดไว้สำหรับเก็บรวบรวมอาหารหรือ
น้ำแข็งเพื่อขาย

ข้อ ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งหรือใช้สถานที่เอกชน เป็นสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่
สะสมอาหาร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ผู้ใดตั้งหรือใช้สถานที่ที่เป็นสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่สะสมอาหารอยู่แล้วก่อนวัน
ใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ต้องขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันใช้ข้อบัญญัติ
กรุงเทพมหานครนี้

ข้อ ๖ ความในข้อ ๕ วรรคแรก ไม่ใช่บังคับแก่การตั้งหรือใช้สถานที่แห่งใดเพื่อ

- (๑) ประกอบการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ โดยได้รับใบอนุญาตสำหรับการนั้นแล้ว
- (๒) ทำน้ำแข็งเพื่อการค้าโดยได้รับใบอนุญาตสำหรับการนั้นแล้ว รวมตลอดถึงสะสมและขายน้ำแข็งนั้น ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาต
- (๓) ทำ ประกอบ ปปรุง สะสมอาหารหรือน้ำแข็งเฉพาะ
  - ก. ผู้รับใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาด
  - ข. ผู้รับใบอนุญาตให้ตั้งแผงลอย
  - ค. ผู้รับใบอนุญาตให้เร่ขาย

ข้อ ๗ การขอรับใบอนุญาตตามความในข้อ ๕ ให้ยื่นเรื่องราวต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามแบบที่กำหนดไว้ โดยแสดงให้แจ้งชัดว่าจะใช้สถานที่เป็นสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่สะสมอาหาร

ข้อ ๘ เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาเห็นสมควรก็ให้ออกใบอนุญาตได้ โดยให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามอัตราท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ข้อ ๙ เมื่อผู้รับใบอนุญาตขยายกิจการจนมีสภาพที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียมในอัตราสูงกว่าใบอนุญาตที่มีอยู่แล้วเท่าใด ก็ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นเท่านั้น

ข้อ ๑๐ การขอเปลี่ยนตัวผู้รับใบอนุญาต หรือเปลี่ยนประเภท ให้ยื่นเรื่องราวขออนุญาตต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมสำหรับการนี้

ข้อ ๑๑ ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้เฉพาะสถานที่แห่งเดียวที่ได้ระบุไว้ในใบอนุญาต และต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ชัด และให้ใช้เฉพาะผู้รับใบอนุญาตเท่านั้น

ข้อ ๑๒ สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร ต้องได้สุขลักษณะตามเงื่อนไขและตามลักษณะของกิจการดังต่อไปนี้

ก. สถานที่สะสมอาหารต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) ไม่ตั้งอยู่ในที่ที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพ เช่น ใกล้ชิดกับที่ฝังหรือเก็บศพ ที่เททิ้งสิ่งปฏิกูล ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นใดซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าเป็นอันตรายแก่สุขภาพ
- (๒) พื้นทำด้วยวัสดุถาวรและน้ำขังอยู่ไม่ได้
- (๓) จัดให้มีรางระบายน้ำทำด้วยวัสดุถาวร เพื่อให้น้ำไหลไปสู่รางระบายน้ำสาธารณะ หรือบ่อรับน้ำโสโครก ได้สะดวกตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขกำหนด หรือตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

- (๔) จัดให้มีแสงสว่างและทางระบายอากาศเพียงพอ ตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นชอบ
  - (๕) จัดให้มีส้วมที่ได้สุขลักษณะจำนวนเพียงพอ และตั้งอยู่ในที่ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นชอบ
  - (๖) ถ้าจะขยายหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ประกอบการค้า และทำให้สุขลักษณะของสถานที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยแล้ว จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครก่อน
  - (๗) ปฏิบัติการอื่น ๆ ให้คงด้วยสุขลักษณะตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขแนะนำ หรือตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- ข. สถานที่จำหน่ายอาหารต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้
- (๑) จัดสถานที่และปฏิบัติให้มีลักษณะตามข้อ ก.
  - (๒) จัดให้มีโต๊ะ เก้าอี้ หรือนั่งอย่างอื่นให้สะอาดและเป็นระเบียบอยู่เสมอ
  - (๓) ผึงและบริเวณที่ปรุงอาหารต้องมีผึงเรียบ ไม่คูดซึมน้ำและทำความสะอาดได้ง่าย
  - (๔) จัดให้มีภาชนะและอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ในการประกอบ ปรุง การเก็บ และการบริโภคไว้ให้เพียงพอ ตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
  - (๕) จัดให้มีที่สำหรับทำความสะอาดภาชนะ และอุปกรณ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ ให้เพียงพอตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
  - (๖) จัดให้มีที่สำหรับล้างมือที่ได้สุขลักษณะ และจำนวนเพียงพอตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
  - (๗) ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุข เห็นสมควรจัดให้มีที่พักน้ำใสโครก หรือที่ดักไขมัน หรือการกระทำอื่นใดอันเป็นการกำจัดน้ำใสโครกก็ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๓ ผู้รับใบอนุญาตต้องรักษาสถานที่และของใช้ทั้งหมดให้สะอาดเรียบร้อย รวมทั้งการขนหรือกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ดังต่อไปนี้

- (๑) รักษาสถานที่ให้สะอาดอยู่เสมอ
- (๒) จัดให้มีที่รองรับมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ได้สุขลักษณะ
- (๓) กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลตามข้อบังคับของท้องถิ่น หรือตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขแนะนำ หรือตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (๔) รักษาส้วมให้ได้สุขลักษณะอยู่เสมอ

- (๕) ถ้ามีสัตว์ที่จะฆ่าเป็นอาหาร ต้องแยกให้อยู่ในที่อันเหมาะสม
- (๖) จัดวางสิ่งของเครื่องใช้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ
- (๗) ปฏิบัติการอื่น ๆ ให้ต้องด้วยสุขลักษณะตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๔ ในการขาย ทำ ประกอบ ปปรุง สะสมอาหารหรือน้ำแข็ง ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) วาง เก็บ หรือสะสมอาหารในที่สะอาดซึ่งป้องกันสัตว์นำโรคได้
- (๒) ผู้รับใบอนุญาตและผู้ประกอบกิจการต้องแต่งกายให้สะอาดเรียบร้อย
- (๓) ในกรณีที่มีผ้าเย็บให้บริการต้องทำให้สะอาดและผ่านความร้อนฆ่าเชื้อโรคให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ
- (๔) จัดให้มีน้ำสะอาดไว้ให้เพียงพอ
- (๕) ใช้เครื่องปกปิดอาหารตลอดถึงภาชนะเครื่องใช้สำหรับ ทำ ประกอบ ปปรุงอาหาร ให้ป้องกันฝุ่นละอองและสัตว์นำโรคได้ ตลอดจนรักษาเครื่องปกปิดนั้นให้สะอาดและใช้การได้ดีอยู่เสมอ
- (๖) ใช้ภาชนะที่สะอาดสำหรับใส่หรือปปรุงอาหาร โดยรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ
- (๗) เก็บน้ำแข็งไว้ในที่สุกสุกสุกสุก แยกออกจากอาหารอื่น
- (๘) การหุง บดน้ำแข็ง ต้องระมัดระวังความสะอาดและป้องกันมิให้มีเสียงอันเป็นเหตุรำคาญแก่ผู้อื่น
- (๙) ใช้ภาชนะหรือวัตถุที่สะอาดใส่หรือห่ออาหารหรือน้ำแข็งให้แก่ผู้ซื้อ
- (๑๐) ไม่จ้างหรือใช้บุคคลที่ป่วยหรือมีเหตุควรเชื่อว่าป่วยเป็นโรคติดต่อ ทำ ประกอบ ปปรุง ขายอาหารหรือน้ำแข็ง
- (๑๑) ไม่ขายอาหารให้ผู้ป่วยเป็นโรคติดต่อที่มีสภาพน่ารังเกียจบริเวณในสถานที่ที่ได้รับอนุญาต
- (๑๒) ปฏิบัติการอื่น ๆ ให้ต้องด้วยสุขลักษณะตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๕ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตขาย ทำ ประกอบ ปปรุง สะสมอาหาร หรือน้ำแข็ง เมื่อมีเหตุควรเชื่อว่าตนเป็นโรคติดต่อ หรือซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจปรากฏว่าเป็นพาหะและได้รับแจ้งความเป็นหนังสือว่าตนเป็นพาหะของโรคติดต่อ

ข้อ ๑๖ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจในการกำหนดเวลา ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตขายอาหารบางประเภทหรือชนิดใดในเขตที่ระบุไว้

ข้อ ๑๗ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อใดข้อหนึ่งแห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ มีความผิดตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

ข้อ ๑๘ ผู้รับใบอนุญาตคนใดกระทำความผิดโดยฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้คราวหนึ่งไม่เกิน ๑๕ วัน ถ้ากระทำความผิดอีก ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตเสียก็ได้

ข้อ ๑๙ ถ้าปรากฏขึ้นว่า ผู้รับใบอนุญาตคนใดเป็นโรคติดต่อหรือพาหะโรคติดต่อ ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่า ถ้าอนุญาตให้ตั้งหรือใช้สถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่สะสมอาหารต่อไปจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพของประชาชน ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตของผู้นั้นเสีย

ข้อ ๒๐ บรรดาใบอนุญาตค้าอาหารหรือน้ำแข็งในสถานที่เอกชนที่ได้ออกก่อนวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้คงใช้ต่อไปจนสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น

ข้อ ๒๑ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

(ลงชื่อ) **ธรรมบุญ เทียนเงิน**
(นายธรรมบุญ เทียนเงิน)
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นสถานที่สะสมอาหาร

ใบอนุญาตเล่มที่.....เลขที่.....
 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อนุญาตให้.....
 อายุ.....ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่.....
 ตรอก, ซอย..... ถนน..... แขวง..... เขต.....
 กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์..... ใช้สถานที่มีชื่อว่า.....
 ตั้งอยู่เลขที่..... ตรอก, ซอย..... ถนน.....
 แขวง..... เขต..... กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....
 พื้นที่..... ตารางเมตร ค่าธรรมเนียมปีละ..... บาท
 ไปรับเงินเล่มที่..... เลขที่..... วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....
 ใบอนุญาตฉบับนี้สิ้นอายุวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

รายการอนุญาต

พ.ศ.	ว.ค.ป.	ว.ค.ป.	ใบรับเงิน			ลงชื่อ	ลงชื่อ
	อนุญาต	สิ้นอายุ	เล่มที่	เลขที่	ว.ค.ป.	ผู้ว่าราชการ กทม.	เจ้าหน้าที่

ค่าเดือน แสดงใบอนุญาตนี้ไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาต

**อัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต
ให้ตั้งหรือใช้สถานที่เอกชนเป็นที่ขาย ทำ ประกอบ ปรุง
สะสมอาหารหรือน้ำแข็ง**

เลขที่	ประเภท	ค่าธรรมเนียมปีละ	
		บาท	ส.ต.
๑	สถานที่ใช้ประกอบการค้ามีพื้นที่ไม่เกิน ๑๐ ตารางเมตร	๕๐	-
๒	สถานที่ใช้ประกอบการค้ามีพื้นที่เกินกว่า ๑๐ ตารางเมตร ถึง ๒๕ ตารางเมตร	๑๐๐	-
๓	สถานที่ใช้ประกอบการค้ามีพื้นที่เกินกว่า ๒๕ ตารางเมตร ถึง ๕๐ ตารางเมตร	๒๕๐	-
๔	สถานที่ใช้ประกอบการค้ามีพื้นที่เกินกว่า ๕๐ ตารางเมตร ถึง ๑๐๐ ตารางเมตร	๔๐๐	-
๕	สถานที่ใช้ประกอบการค้ามีพื้นที่เกินกว่า ๑๐๐ ตารางเมตร ถึง ๒๐๐ ตารางเมตร	๖๐๐	-
๖	สถานที่ใช้ประกอบการค้ามีพื้นที่เกินกว่า ๒๐๐ ตารางเมตร	๘๐๐	-

เรื่องราวขอรับใบอนุญาต
เพื่อขาย ทำ ประกอบปรุง สะสมอาหาร
หรือน้ำแข็งในสถานที่เอกชน

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ถึง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่..... ตรอก, ซอย.....

ถนน..... แขวง..... เขต.....

กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....

ขอยื่นเรื่องราวขอรับใบอนุญาตใช้สถานที่เป็น.....

ประจำปี พ.ศ..... ใช้ชื่อสถานที่ว่า.....

ตั้งอยู่เลขที่..... ตรอก, ซอย..... ถนน.....

แขวง..... เขต..... กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....

ผู้จัดการใช้สถานที่แห่งนี้ คือ.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่..... ตรอก, ซอย.....

ถนน..... แขวง..... เขต.....

กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....

ขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และเงื่อนไขที่ได้วางไว้ทุกประการ

(ลงชื่อ).....

ผู้ขออนุญาต

ที่ กท. ๒๐๐๐/ร.๖

ระเบียบกรุงเทพมหานคร

ว่าด้วย วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคิดพื้นที่ประกอบกิจการเพื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตของสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร

พ.ศ. ๒๕๒๘

ด้วยในปัจจุบันสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหารได้มีรูปแบบลักษณะใหม่ ๆ เกิดขึ้นตามความเจริญของท้องถิ่น ฉะนั้น เพื่อให้การจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตของสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหารตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารหรือน้ำแข็งในสถานที่เอกชน พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นไปในแนวเดียวกัน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจึงวางระเบียบว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคิดพื้นที่ประกอบกิจการเพื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตของสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วย วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคิดพื้นที่ประกอบกิจการเพื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตของสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“พื้นที่ของสถานที่จำหน่ายอาหาร” หมายความว่า พื้นที่ขาย ทำประกอบปรุง สะสมอาหารหรือน้ำแข็ง รวมถึงพื้นที่ที่จัดไว้สำหรับรับประทานอาหาร ห้องน้ำห้องส้วม บริเวณล้างภาชนะ และบริเวณซึ่งจัดไว้บริการ

“พื้นที่ของสถานที่สะสมอาหาร” หมายความว่า พื้นที่ซึ่งจัดไว้สำหรับเก็บรวบรวมอาหารหรือน้ำแข็งเพื่อขาย รวมถึงพื้นที่ของห้องน้ำห้องส้วมและบริเวณซึ่งจัดไว้บริการ

ข้อ ๕ การคิดพื้นที่ประกอบกิจการ เพื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตของสถานที่จำหน่ายอาหาร ให้ใช้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๕.๑ สถานที่จำหน่ายอาหารที่มีลักษณะเป็นตึกแถวหรืออาคารอื่นที่คล้ายคลึงให้คำนวณพื้นที่บริเวณที่จำหน่ายอาหารทั้งหมดในอาคารนับจากขอบผนังด้านในทุกชั้นที่ประกอบกิจการ ยกเว้นพื้นที่ซึ่งกันไว้เป็นสัดส่วนสำหรับใช้สอยเพื่อการอื่น

๕.๒ สถานที่จำหน่ายอาหารที่มีบริเวณ ให้คิดพื้นที่ภายในตัวอาคารและรวมพื้นที่รอบอาคารที่ใช้สำหรับการค้าอาหารนั้นด้วย ถ้าไม่มีขอบเขตที่แน่นอนให้คิดจากแนวเขตของพื้นที่นั้น

๕.๓ สถานที่จำหน่ายอาหารที่มีอาคารเชื่อมติดถึงกัน ให้คิดพื้นที่ประกอบกิจการรวมกันและมีใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นสถานที่จำหน่ายอาหารฉบับเดียว ถ้าอาคารนั้นไม่เชื่อมติดถึงกัน ให้คิดพื้นที่แต่ละอาคารและแยกใบอนุญาตแห่งละฉบับ

๕.๔ สถานที่จำหน่ายอาหารที่ตั้งอยู่ในอาคารใด ๆ ให้ใช้เลขที่ของอาคารนั้น การพิจารณาอนุญาตให้พิจารณาจากลักษณะพื้นที่ที่ประกอบกิจการ ถ้าแยกเป็นสัดส่วนแต่ละแห่งไม่ว่าจะเป็นเจ้าของเดียวกันหรือไม่ ให้มีใบอนุญาตประกอบกิจการแห่งละฉบับ การคิดพื้นที่ให้คิดพื้นที่ที่ประกอบกิจการกรณีอาคารใดที่ได้จัดห้องน้ำห้องส้วมรวม ซึ่งแยกไว้ต่างหากไม่นับรวมพื้นที่ของห้องน้ำห้องส้วมนั้น

ข้อ ๖ การคิดพื้นที่ประกอบกิจการ เพื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตของสถานที่สะสมอาหาร ให้ใช้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๖.๑ สถานที่สะสมอาหารที่มีลักษณะเป็นตึกแถวหรืออาคารอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึง

๖.๑.๑ กรณีตั้งวางสินค้าอาหารเต็มพื้นที่ หรือวางสินค้าอาหารทั่ว ๆ ไปหลายจุดให้คำนวณพื้นที่บริเวณตั้งวางสินค้าอาหารทั้งหมดภายในอาคารนับจากขอบผนังด้านในทุกชั้นที่ประกอบกิจการรวมกับพื้นที่ของห้องน้ำห้องส้วม ยกเว้นพื้นที่ซึ่งกันไว้เป็นสัดส่วนสำหรับใช้สอยเพื่อการอื่น

๖.๑.๒ กรณีตั้งวางสินค้าอาหารไม่เต็มพื้นที่หรือตั้งวางเฉพาะที่จุดใดจุดหนึ่ง ได้แก่ ตู้แช่ โต๊ะ ชั้นวางสินค้าหรืออื่น ๆ ที่คล้ายคลึง ให้คำนวณพื้นที่บริเวณที่ตั้งวางสินค้าอาหารนั้นรวมกับพื้นที่ของห้องน้ำห้องส้วมและเปรียบเทียบกับพื้นที่ของอาคารทั้งหมด หากมีพื้นที่ไม่เกินกึ่งหนึ่งของพื้นที่ของอาคารทั้งหมดให้คิดพื้นที่เป็นกึ่งหนึ่งของอาคารทั้งหมด หากมีพื้นที่เกินกึ่งหนึ่งของพื้นที่ของอาคารทั้งหมด ให้คิดพื้นที่ของอาคารทั้งหมด กรณีสถานที่ประกอบกิจการนั้นมีหลายห้องติดต่อกัน กึ่งหนึ่งของพื้นที่ให้หมายถึงกึ่งหนึ่งของห้องที่ตั้งวางสินค้าอาหารนั้น

๖.๒ สถานที่สะสมอาหารที่เป็นอาคารโกดังเก็บสินค้า

๖.๒.๑ กรณีที่มีอาคารโกดังหลายหลังแต่มีเลขที่ของอาคารโกดังเลขที่เดียวและเป็นเจ้าของเดียวกัน ให้คำนวณพื้นที่ของอาคารโกดังทั้งหมดรวมกับพื้นที่ของห้องน้ำห้องส้วม

ออกใบอนุญาตสะสมอาหารฉบับเดียว

๖.๒.๒ กรณีที่มีอาคารโกดังหลายหลัง มีเลขที่ของอาคารโกดังเลขที่เดียว แต่มีเจ้าของหลายเจ้าของ ให้คำนวณพื้นที่ของอาคารโกดังของแต่ละเจ้าของรวมกับพื้นที่ของห้องน้ำ ห้องส้วมออกใบอนุญาตสะสมอาหารให้แก่เจ้าของ

๖.๒.๓ กรณีที่มีอาคารโกดังหลายห้อง และมีเลขที่ของอาคารโกดังแต่ละหลัง ให้คำนวณพื้นที่ของอาคารโกดังแต่ละหลังรวมกับพื้นที่ของห้องน้ำห้องส้วม ออกใบอนุญาตสะสมอาหารแยกแต่ละโกดัง

๖.๒.๔ กรณีที่มีเจ้าของสินค้าอาหารหลายเจ้าของในอาคารโกดังนั้น ให้คำนวณพื้นที่ของสถานที่สะสมอาหารของแต่ละเจ้าของรวมกับพื้นที่ของห้องน้ำห้องส้วม ออกใบอนุญาตสะสมอาหารให้แก่เจ้าของ

๖.๓ สถานที่สะสมอาหารที่เป็นอาคารอื่น ๆ นอกเหนือจากอาคารตาม ๖.๑ และ ๖.๒ ได้แก่ ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้าหรืออื่น ๆ ให้คำนวณพื้นที่เฉพาะส่วนที่ได้กั้นไว้เป็นส่วนสำหรับสะสมอาหาร รวมกับพื้นที่ของห้องน้ำห้องส้วม กรณีอาคารใดที่ได้จัดห้องน้ำห้องส้วมรวมแยกไว้ต่างหาก ไม่นับรวมพื้นที่ของห้องน้ำห้องส้วมนั้น

ข้อ ๗ กรณีสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร มีลักษณะแตกต่างจากที่กล่าวแล้ว การคิดพื้นที่ประกอบกิจการเพื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้อยู่ในดุลพินิจของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๒๘

(ลงชื่อ)

อาษา เมฆสวรรค์

(นายอาษา เมฆสวรรค์)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการแต่งผม พ.ศ. ๒๕๑๘

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการแต่งผม ในเขตกรุงเทพมหานคร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ กรุงเทพมหานคร โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการแต่งผม พ.ศ. ๒๕๑๘”

ข้อ ๒. ให้ใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ในเขตกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓. นับแต่วันที่ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ใช้บังคับเป็นต้นไป ให้ยกเลิก

(๑) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมการแต่งผม พุทธศักราช ๒๔๙๑

(๒) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมการแต่งผม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๙๔

(๓) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพเรื่อง ควบคุมการแต่งผม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๙๖

(๔) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมการแต่งผม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓

(๕) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมการแต่งผม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๕

(๖) เทศบัญญัติของเทศบาลธนบุรี เรื่อง ควบคุมการแต่งผม พุทธศักราช ๒๔๙๑

(๗) เทศบัญญัติของเทศบาลธนบุรี เรื่อง ควบคุมการแต่งผม แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๔๙๕

(๘) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง การแต่งผม อำเภอภาษีเจริญ
พุทธศักราช ๒๕๐๙

(๙) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง การแต่งผม อำเภอหนองแขม
พุทธศักราช ๒๕๐๙

(๑๐) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง การแต่งผม อำเภอบางกอกใหญ่
พุทธศักราช ๒๕๐๙

(๑๑) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง การแต่งผม อำเภอตลิ่งชัน
พุทธศักราช ๒๕๐๙

(๑๒) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง การแต่งผม อำเภอบางกอกน้อย
พุทธศักราช ๒๕๐๙

(๑๓) ข้อบังคับสุขาภิบาลบางแค เรื่อง ควบคุมการแต่งผม พ.ศ. ๒๔๙๙

(๑๔) ข้อบังคับสุขาภิบาลบางกะปิ เรื่อง ควบคุมการแต่งผม พ.ศ. ๒๕๐๐

(๑๕) ข้อบังคับสุขาภิบาลราชบุรีบูรณะ เรื่อง ควบคุมการแต่งผม พ.ศ. ๒๕๐๐

(๑๖) ข้อบังคับสุขาภิบาลราชบุรีบูรณะ เรื่อง ควบคุมการแต่งผม (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๐๑

(๑๗) ข้อบังคับสุขาภิบาลลาดกระบัง เรื่อง การแต่งผม พุทธศักราช ๒๕๐๑

(๑๘) ข้อบังคับสุขาภิบาลมีนบุรี เรื่อง การแต่งผม พุทธศักราช ๒๕๐๑

(๑๙) ข้อบังคับสุขาภิบาลอนุสาวรีย์ (บางเขน) เรื่อง การแต่งผม พุทธศักราช

๒๕๐๒

(๒๐) ข้อบังคับสุขาภิบาลประเวศ เรื่อง การแต่งผม พ.ศ. ๒๕๐๗

(๒๑) ข้อบังคับสุขาภิบาลตลิ่งชัน เรื่อง การแต่งผม พ.ศ. ๒๕๐๙

(๒๒) ข้อบังคับสุขาภิบาลหนองจอก เรื่อง การแต่งผม พุทธศักราช ๒๕๑๔

(๒๓) ข้อบังคับสุขาภิบาลบางขุนเทียน เรื่อง การแต่งผม พ.ศ. ๒๕๑๔

(๒๔) ข้อบังคับสุขาภิบาลราชบุรีบูรณะ เรื่อง ควบคุมการแต่งผม (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๑๔

บรรดาข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้ตราไว้แล้ว
ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้ข้อบัญญัติ
กรุงเทพมหานครนี้แทน

ข้อ ๔. ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งหรือใช้สถานที่แห่งหนึ่งแห่งใดเป็นที่รับจ้างแต่งผม เว้นแต่จะได้รับ
อนุญาตจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ผู้ใดตั้งหรือใช้สถานที่เป็นที่รับจ้างแต่งผมอยู่แล้วในวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ต้อง

ขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ข้อ ๕. ในการร้องขอรับใบอนุญาตตามความในข้อ ๔ ต้องยื่นเรื่องราวตามแบบที่กำหนดไว้ต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยแสดงให้เห็นชัดเจนว่าจะใช้สถานที่ประกอบการค้าประการใดบ้าง เมื่อเจ้าพนักงานพิจารณาเห็นสมควรก็ให้ออกใบอนุญาตตามแบบที่กำหนดไว้

ข้อ ๖. ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตั้งหรือใช้สถานที่เป็นที่รับจ้างแต่งผมตามอัตราท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ข้อ ๗. ผู้รับใบอนุญาตให้ตั้งหรือใช้สถานที่เป็นที่รับจ้างแต่งผม ต้องมีเครื่องหมายสำหรับสถานที่ทำด้วยไม้ แก้ว กระเบื้องเคลือบ หรือวัตถุใดที่ถาวรลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก กว้างหรือวัดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๒ เซนติเมตร ยาว ๔๐ เซนติเมตร ระบายหรือเคลือบสีแดงสลับขาวเป็นเกลียวตามแบบหรือตัวอย่างของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนดไว้ ติดหรือตั้งไว้ในที่เห็นได้บริเวณหน้าสถานที่ที่รับจ้างแต่งผม

ข้อ ๘. สถานที่รับจ้างแต่งผมต้องมีเครื่องใช้อันจำเป็นดังต่อไปนี้

- (๑) เก้าอี้นั่งหรือนอนที่มั่นคงและสะอาดสำหรับผู้รับการแต่งผม นั่งหรือนอน
- (๒) ผ้าคลุมตัวสะอาดสำหรับคลุมตัวผู้รับการแต่งผม กันผมเปราะเปื้อน
- (๓) ผ้าสะอาดสำหรับพันคอเพื่อป้องกันมิให้ผ้าคลุมตัวสัมผัสต้นคอของผู้รับการ

แต่งผม

- (๔) ผ้าขนหนูสะอาดสำหรับเช็ดหน้า เช็ดคอ และเช็ดศีรษะของผู้รับการแต่งผม
- (๕) กรรไกร มีดโกน หวี แปรง และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการแต่งผม
- (๖) สบู่สำหรับโกนหนวด สบู่หรือน้ำยาสระผม สำหรับฟอก และน้ำยาฆ่าเชื้อโรค

เช่น ไลโซล ๕% หรือเอทิลแอลกอฮอล์ ๗๐%

ข้อ ๙. ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการอันอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ดังระบุไว้ต่อไปนี้ ในสถานที่แต่งผม

- (๑) การประกอบกิจการใด ๆ ที่มีเสียง กลิ่น ควีน และฝุ่นละออง
- (๒) การทำ ประกอบ ปูรง สะสมอาหาร หรือน้ำแข็ง
- (๓) การค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ตามมาตรา ๗ แห่ง

พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

- (๔) การเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ที่อาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพหรือเพื่อการค้า

เว้นแต่จะได้จัดสถานที่แยกเป็นสัดส่วนชัดเจนและได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๐. ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้รับจ้างแต่งผม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ผู้ใดเป็นผู้รับจ้างแต่งผมอยู่แล้วก่อนวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ต้องขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ข้อ ๑๑. การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้แต่งผม ให้ผู้ขอยื่นเรื่องราวด้วยตนเองตามแบบที่กำหนดไว้ และแจ้งให้ชัดว่าจะรับจ้างแต่งผมประเภทใด พร้อมด้วยรูปถ่ายหน้าตรงครึ่งตัวไม่สวมหมวก ขนาด ๑ นิ้ว x ๒ นิ้ว สองรูป เพื่อปิดไว้ในใบอนุญาตที่ออกให้ซึ่งต้องแสดงไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ได้รับอนุญาตให้แต่งผมหนึ่งรูปกับปิดไว้ในทะเบียนของกรุงเทพมหานครหนึ่งรูป และให้นำใบรับรองการตรวจร่างกายจากแพทย์ของกรุงเทพมหานครหรือแพทย์ที่กรุงเทพมหานครรับรองว่าไม่เป็นโรคเรื้อน วัณโรค กามโรค โรคคุดทะราด หรือโรคผิวหนังที่เกิดจากเชื้อรา หรือเชื้อจุลินทรีย์ หรือไวรัส อันเป็นที่น่ารังเกียจหรือซึ่งปรากฏว่าเป็นผู้วิกลจริตหรือลมบ้าหมู เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาเห็นว่าไม่ขัดต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครแล้วก็ให้ออกใบอนุญาตได้

ผู้รับใบอนุญาตรับจ้างแต่งผมจะต้องได้รับการตรวจร่างกายจากแพทย์กรุงเทพมหานครหรือแพทย์ที่กรุงเทพมหานครรับรองอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และให้นำใบรับรองการตรวจโรคที่แพทย์ออกให้ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑๒ เดือน ไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ในการขอต่ออายุใบอนุญาตดังกล่าว นั้นด้วย

ข้อ ๑๒. ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้ได้เฉพาะแต่งผมรายเดียว และเฉพาะประเภทที่ได้ระบุไว้ในใบอนุญาต

ข้อ ๑๓. ผู้รับใบอนุญาตรับจ้างแต่งผมต้องมีเครื่องใช้ที่จำเป็นดังที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖)

ข้อ ๑๔. ผู้รับใบอนุญาตรับจ้างแต่งผม ต้องแต่งกายและรักษาความสะอาด ดังต่อไปนี้
(๑) ในขณะที่ทำการแต่งผม ต้องแต่งกายให้สะอาดและสุภาพเรียบร้อย และต้องสวมเสื้อคลุมที่สะอาดหรือตามแบบที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขได้กำหนดไว้ให้

(๒) เมื่อจะทำการแต่งผม ต้องล้างมือด้วยสบู่และน้ำสะอาดแล้วเช็ดให้แห้งเสียก่อน

(๓) ในขณะที่ทำการแต่งผม ต้องมีผ้าสะอาดปิดปากและจมูก

ข้อ ๑๕. ผู้รับใบอนุญาตรับจ้างแต่งผม ต้องใช้เครื่องใช้ในการแต่งผม ตามวิธีดังต่อไปนี้ เพื่อให้ต้องด้วยสุขลักษณะ

(๑) ผ้าพันคอและผ้าขนหนูต้องระบุไว้ในข้อ ๘ (๓) และ (๔) ผืนหนึ่ง ๆ ให้ใช้กับผู้มารับการแต่งผมเพียงครั้งเดียว แล้วต้องนำไปซักฟอกให้สะอาดเสียก่อนจึงจะนำมาใช้ได้

(๒) ให้ทำความสะอาดกรรไกร มีดโกน แปรงทาสีหวดและผม และหวี ด้วยน้ำยาไลโซล ๕% หรือเอทิลแอลกอฮอล์ ๗๐% ทุกครั้งหลังจากได้แต่งผมให้แก่ผู้มารับบริการแต่งผมคนหนึ่งแล้วต้องเช็ดให้แห้งเก็บไว้ในที่สะอาดจึงนำมาใช้ได้

(๓) ต้องรักษาแปรงสำหรับมัดผมให้สะอาดอยู่เสมอ เมื่อใช้แปรงมัดผมให้แก่ผู้รับ

การแต่งผมคนหนึ่งแล้ว ต้องปิดเศษผมออก และทำความสะอาดทุกครั้งไป

ข้อ ๑๖. ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้รับจ้างแต่งผม ใช้เวชภัณฑ์ต่อไปนี้ในการรับจ้างแต่งผม

(๑) เวชภัณฑ์ที่ตนรู้หรือควรรู้ว่าได้ปรุงด้วยสารหนูหรือปรอท

(๒) เวชภัณฑ์ที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขได้แจ้งให้ทราบว่า เป็นสิ่งไม่ใช้ในการแต่งผม เพราะอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพของผู้รับการแต่งผม

ข้อ ๑๗. เมื่อปรากฏว่าหรือมีเหตุควรเชื่อว่า ผู้รับใบอนุญาตรับจ้างแต่งผม วิกลจริต ลม-บ้าหมู โรคเรื้อรังชนิดผิวหนัง วัณโรคระยะติดต่ออันตราย โรคคุดทะราด กามโรค ไข้ทรพิษ ไข้สุกใส ไข้หัด หรือโรคผิวหนังที่เกิดจากเชื้อรา หรือเชื้อจุลินทรีย์ หรือไวรัส อันเป็นที่น่ารังเกียจหรือเป็นพาหะของโรคดังกล่าว ห้ามรับจ้างแต่งผม และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจที่จะสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตรับจ้างแต่งผมได้โดยอนุโลมเช่นเดียวกับข้อ ๑๕

ข้อ ๑๘. ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตรับจ้างแต่งผมแก่ผู้ที่มีอาการปรากฏหรือมีเหตุควรเชื่อว่า เป็นโรคติดต่ออันน่าจะแพร่ไปเพราะการแต่งผมต่อไปนี้ คือ โรคเรื้อรังชนิดผิวหนัง วัณโรคระยะบาดที่มีอาการโอมาก ชิฟิลิส และโรคคุดทะราดระยะมีแผลหรือมีดอกตามผิวหนัง ไข้ทรพิษ ไข้สุกใส ไข้หัด หรือโรคผิวหนังที่เกิดจากเชื้อราหรือเชื้อจุลินทรีย์หรือไวรัสที่ปรากฏบนใบหน้า หรือศีรษะ อันเป็นที่น่ารังเกียจหรือเป็นพาหะของโรคดังกล่าว ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตรับจ้างแต่งผมแก่ผู้ที่แต่งกายไม่เรียบร้อย

ข้อ ๑๙. ผู้รับใบอนุญาตให้ตั้งหรือใช้สถานที่เป็นที่รับจ้างแต่งผมคนใดกระทำความผิดโดยฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ หรือปล่อยให้ผู้รับจ้างแต่งผมในสถานที่ของตนทำผิดโดยฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ข้อหนึ่งข้อใด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้คราวหนึ่งไม่เกินสิบห้าวัน ในกรณีผู้รับใบอนุญาตคนใดได้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตแล้ว ๒ ครั้ง ถ้ากระทำความผิดอีก ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตเสียก็ได้

ข้อ ๒๐. ให้นำความในข้อ ๑๙. มาใช้บังคับในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้รับจ้างแต่งผมกระทำความผิดโดยฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้โดยอนุโลม แต่ถ้าปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตคนใดเป็นโรคดังกล่าวในข้อ ๑๑. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตได้ทันที

ข้อ ๒๑. ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ในข้อหนึ่งข้อใด มีความผิดตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

ข้อ ๒๒. บรรดาใบอนุญาตให้ตั้งหรือใช้สถานที่เป็นที่รับจ้างแต่งผม หรือให้เป็นผู้รับจ้างแต่งผมที่ได้ออกก่อนวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้คงใช้ต่อไปจนสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น

ข้อ ๒๓. ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ

กรุงเทพมหานครนี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับเพื่อให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้
ประกาศไว้ ณ วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๑๘

(ลงชื่อ) **ธรรมนูญ เทียนเงิน**
(นายธรรมนูญ เทียนเงิน)
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ คือ เนื่องจากมีกฎหมาย เรื่อง
ควบคุมการแต่งผมหลายฉบับแยกใช้ข้อบังคับอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อให้มีกฎหมายใช้
ข้อบังคับในแนวเดียวกันทั่วเขตกรุงเทพมหานคร จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

**บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต
ให้ตั้งหรือใช้สถานที่เป็นที่รับจ้างแต่งผม และให้เป็นผู้รับจ้างแต่งผม**

	ตัดผมเก้าอี้ละ		หมายเหตุ
	หรือ ตัดผมเครื่องละ บาท	อย่างสูง ไม่เกิน บาท	
สถานที่ตัดผม			
ทำการตัดผม หนอง โคนมม ขน หนองเครา กันหน้า กันคอ หนองหน้า สระผม ย้อมผม	๒๐	๒๐๐	
สถานที่ตัดผม			
ทำการตัดหรือจัดทรงผม ย้อมผม สระผม หนองหน้า กันหน้า กันคอ	๕๐	๒๐๐	
ผู้รับจ้างตัดผม			
ทำการตัดผม หนอง โคนมม ขน หนองเครา กันคอ กันหน้า สระผม ย้อมผม หนองหน้า	-	๒๐	
ผู้รับจ้างตัดผม			
ทำการตัดหรือจัดทรงผม ย้อมผม สระผม หนองหน้า กันคอ กันหน้า	-	๒๐	

เลขรับที่...../๒๕.....

เลขที่.....

เรื่องราวขอรับใบอนุญาตใช้สถานที่รับจ้างแต่งผม

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ถึง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่.....

ตรอก, ซอย..... ถนน..... แขวง.....

เขต..... กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....

ขอยื่นเรื่องราวขอรับใบอนุญาตใช้สถานที่เป็นสถานที่รับจ้างแต่งผม ประเภท.....

ใช้ชื่อสถานที่ว่า..... ตั้งอยู่เลขที่.....

ตรอก, ซอย..... ถนน..... แขวง.....

เขต..... กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....

ผู้จัดการใช้สถานที่แห่งนี้ คือ..... อายุ..... ปี เชื้อชาติ.....

สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่..... ตรอก, ซอย.....

ถนน..... แขวง..... เขต.....

กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....

ขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และเงื่อนไขที่ได้วางไว้ทุกประการ

(ลงชื่อ).....

ผู้ขออนุญาต

ที่ติดรูป
๑๕" x ๒"

ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

ใบอนุญาตให้ใช้สถานที่รับจ้างแต่งผม

ใบอนุญาตเล่มที่.....เลขที่.....
 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อนุญาตให้.....
 อายุ.....ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่.....
 ตรอก, ซอย..... ถนน..... แขวง.....
 เขต..... กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....
 ใช้ชื่อสถานที่ว่า..... ตั้งอยู่เลขที่.....
 ตรอก, ซอย..... ถนน..... แขวง.....
 เขต..... กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....
 ทำการรับจ้างแต่งผมประเภท..... โดยใช้เก้าอี้จำนวน..... ตัว
 หรือเครื่องอบผมจำนวน..... เครื่อง ค่าธรรมเนียมปีละ..... บาท
 ใบรับเงินเล่มที่..... เลขที่..... วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....
 ใบอนุญาตนี้สิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ.....

(ลงชื่อ) .....

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

รายการอนุญาต

พ.ศ.	ว.ค.ป. อนุญาต	ว.ค.ป. สิ้นอายุ	ใบรับเงิน			ลงชื่อผู้ว่า ราชการ กทม.	ลงชื่อ เจ้าหน้าที่
			เล่มที่	เลขที่	ว.ค.ป.		

คำเตือน แสดงใบอนุญาตนี้ไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาต

เลขรับที่...../๒๕

เลขที่.....

เรื่องราวขอรับใบอนุญาตเป็นผู้รับจ้างแต่งผม

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ถึง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....ต.รอก, ซอย.....

ถนน.....แขวง.....เขต.....

กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....

ขอยื่นเรื่องราวขอรับใบอนุญาตเป็นผู้รับจ้างแต่งผม ประเภท.....

ขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และเงื่อนไขที่ได้วางไว้ทุกประการ

(ลงชื่อ).....

ผู้ขออนุญาต

ที่ติดรูป
๑๖" x ๒"

ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

ใบอนุญาตให้เป็นผู้รับจ้างแต่งผม

ใบอนุญาตเล่มที่.....เลขที่.....
 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อนุญาตให้.....
 อายุ.....ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่.....
 ตรอก, ซอย..... ถนน..... แขวง.....
 เขต..... กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์..... เป็นผู้รับจ้างแต่งผม
 ประเภท.....
 ค่าธรรมเนียมปีละ.....บาท ใบรับเงินเล่มที่.....เลขที่.....
 วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....
 ใบอนุญาตฉบับนี้สิ้นอายุวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

รายการอนุญาต

พ.ศ.	ว.ด.ป. อนุญาต	ว.ด.ป. สิ้นอายุ	ใบรับเงิน			ลงชื่อผู้ว่า ราชการ กทม.	ลงชื่อ เจ้าหน้าที่
			เล่มที่	เลขที่	ว.ด.ป.		

คำเตือน แสดงใบอนุญาตนี้ไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาต

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ตลาดเอกชน พ.ศ. ๒๕๑๘

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ตลาดเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๕๑๔ กรุงเทพมหานคร โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ตลาดเอกชน พ.ศ. ๒๕๑๘”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับในเขตกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ นับแต่วันที่ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ใช้บังคับเป็นต้นไป ให้ยกเลิก

- (๑) เทศบัญญัติเทศบาลนครหลวง เรื่อง ตลาดเอกชน พ.ศ. ๒๕๑๘
- (๒) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง ตลาดเอกชน อำเภอหนองแขม พุทธศักราช ๒๕๐๘
- (๓) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง ตลาดเอกชน อำเภอบางขุนเทียน พุทธศักราช ๒๕๐๘
- (๔) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง ตลาดเอกชน อำเภอดลิ่งชัน พุทธศักราช ๒๕๐๘
- (๕) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง ตลาดเอกชน อำเภอบางกอกน้อย พุทธศักราช ๒๕๐๘
- (๖) ข้อบังคับสุขาภิบาลราชบุรีบูรณะ เรื่อง ตลาดเอกชน พุทธศักราช ๒๕๐๐
- (๗) ข้อบังคับสุขาภิบาลมีนบุรี เรื่อง ตลาดเอกชน พ.ศ. ๒๕๐๐

- (๘) ข้อบังคับสุขาภิบาล เรื่อง ตลาดเอกชน พุทธศักราช ๒๕๐๒
- (๙) ข้อบังคับสุขาภิบาลบางกะปิ เรื่อง ตลาดเอกชน พุทธศักราช ๒๕๐๖
- (๑๐) ข้อบังคับสุขาภิบาลประเวศ เรื่อง ตลาดเอกชน พ.ศ. ๒๕๐๘
- (๑๑) ข้อบังคับสุขาภิบาลภาษีเจริญ เรื่อง ตลาดเอกชน พุทธศักราช ๒๕๐๘
- (๑๒) ข้อบังคับสุขาภิบาลบางขุนเทียน เรื่อง ตลาดเอกชน พ.ศ. ๒๕๑๔

บรรดาข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้ตราไว้แล้ว ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้ข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานครนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

“ตลาด” หมายความว่า สถานที่ของเอกชนซึ่งตามปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่พักสำหรับขายอาหารประเภทสัตว์ เนื้อ ปลา ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสดของเสียง่าย แต่ไม่ได้หมายความรวมถึงตลอดถึงตลาดนัดซึ่งจัดให้มีขึ้นแห่งละไม่เกินสิบสองวันในปีหนึ่ง

ข้อ ๕ ผู้ใดจะจัดตั้งตลาดเอกชน ต้องยื่นเรื่องราวขอรับใบอนุญาตตามแบบที่กำหนดพร้อมด้วยแผนผังแบบก่อสร้างและรายการปลูกสร้างในสถานที่ที่จะตั้งตลาด ต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ในกรณีตลาดเอกชนที่ได้เปิดดำเนินการมาก่อนประกาศใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครฉบับนี้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข อาจผ่อนผันให้ทำการปรับปรุงตามข้อ ๕ ให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ภายในกำหนดเวลาที่เห็นสมควร

ข้อ ๖ เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาเห็นว่า ผู้ขอรับใบอนุญาตได้จัดสถานที่ที่ตั้งตลาดและมีเครื่องอุปกรณ์สำหรับตลาดต้องด้วยสุขลักษณะตามเงื่อนไขที่บังคับไว้ในข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๑๐ แล้ว ก็ให้ออกใบอนุญาตได้

ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ฉบับละ ๕๐๐.๐๐ บาท

ข้อ ๗ ผู้รับใบอนุญาตตามข้อ ๖ แล้วจะขอเปลี่ยนแปลงผู้รับใบอนุญาตได้ โดยยื่นเรื่องราวขออนุญาตต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมสำหรับการนี้

ข้อ ๘ สถานที่ที่ตั้งเป็นตลาดและการปลูกสร้างในสถานที่นั้นต้องจัดให้ได้สุขลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) ต้องตั้งอยู่ในที่ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุข เห็นว่าไม่น่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพ
- (๒) อาคารต้องทำด้วยวัสดุถาวร มั่นคงแข็งแรง
- (๓) บริเวณพื้นต้องทำด้วยวัสดุถาวร มั่นคงแข็งแรง ทำความสะอาดง่ายและไม่มีน้ำขังอยู่ได้
- (๔) ต้องมีทางระบายน้ำทำด้วยวัสดุถาวรทำความสะอาดง่าย เพื่อรับน้ำให้ไหล

ไปสู่ทางระบายน้ำสาธารณะได้สะดวกและต้องมีการกำจัดน้ำโสโครกตาม
ความเห็นของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

- (๕) ต้องมีแสงสว่างและการระบายอากาศให้เพียงพอตามความเห็นของเจ้าพนักงาน
สาธารณสุข
- (๖) ที่วางของขายต้องมีลักษณะต่อไปนี้
- ก. ต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร และมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๒ ตารางเมตร
สูงไม่น้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร สำหรับตลาดขายปลีกหรือสูงไม่น้อยกว่า
๑๕ เซนติเมตร สำหรับตลาดขายส่ง ทำด้วยวัสดุถาวรที่ปลูกสุขลักษณะ
แยกเป็นหมวดหมู่เหมาะสมตามประเภทสินค้าและกำหนดหมายเลขประจำ
แต่ละที่ไว้ให้เห็นโดยชัดเจน
  - ข. ต้องจัดที่นั่งสำหรับผู้ขายของไว้โดยเฉพาะ เหมาะสมแยกต่างหากจาก
ที่วางของขายและสะดวกต่อการเข้าออก
  - ค. หากจะสร้างที่วางของขายซึ่งมีลักษณะพิเศษต่างหากจากที่กล่าวแล้ว
ข้างต้น จะต้องสร้างให้ปลูกสุขลักษณะ ทำความสะอาดได้ง่ายตามคำแนะนำ
ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- (๗) ทางเดินของตลาดมีลักษณะดังต่อไปนี้
- ก. ทางเข้าออกของตลาดต้องมีอย่างน้อยหนึ่งทาง กว้างไม่น้อยกว่า ๔ เมตร
ในกรณีที่ทางเข้าออกลอดใต้อาคารอื่นจะต้องสูงไม่น้อยกว่า ๔ เมตร
  - ข. ทางเดินสำหรับผู้ซื้อของภายในอาคารตลาดต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร
- (๘) ต้องทำรั้วหรือประตูกันหรือสิ่งป้องกันไว้ เพื่อมิให้คนและสัตว์เข้าไปพลุกพล่าน
- (๙) ต้องจัดให้มีส้วม เครื่องสุขภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องใช้ จำนวนและสถานที่ตั้งตาม
คำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- (๑๐) ต้องจัดให้มีที่สำหรับล้างสินค้าพร้อมติดตั้งท่อน้ำประปา และท่อระบายน้ำทิ้ง
ให้เพียงพอตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- (๑๑) ต้องปฏิบัติการอื่น ๆ อันเกี่ยวกับสุขลักษณะตามคำแนะนำของเจ้าพนักงาน-
สาธารณสุข

ข้อ ๙ ในกรณีที่สถานที่ที่ตั้งเป็นตลาดและการปลูกสร้างในสถานที่นั้นมีลักษณะพิเศษ
ได้สุขลักษณะ มีการระบายอากาศโดยใช้เครื่องปรับอากาศ และได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงาน
สาธารณสุขแล้ว สถานที่ที่ตั้งและการปลูกสร้างในสถานที่นั้นอาจได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตาม
ข้อ ๘ ก็ได้

ข้อ ๑๐ ผู้ตั้งตลาดต้องจัดให้มีเครื่องอุปกรณ์และสิ่งอื่น ๆ อันจำเป็นสำหรับสุขลักษณะ
ของตลาด ดังต่อไปนี้

- (๑) ที่รองรับมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลอันได้สุขลักษณะให้มีขนาดจำนวนเพียงพอ และตั้งอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- (๒) น้ำสะอาดพร้อมทั้งที่เก็บสำรองน้ำให้มีปริมาณเพียงพอและสะดวกแก่การใช้สำหรับล้างมือ ล้างสินค้า และล้างตลาด
- (๓) เครื่องอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับสุขลักษณะของตลาด ตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ข้อ ๑๑ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไขสิ่งปลูกสร้างในสถานที่ตั้งตลาด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๒ ผู้รับใบอนุญาตจะต้องดูแลควบคุม ให้ผู้เข้าขายของในตลาดปฏิบัติตามระเบียบที่ได้กำหนดไว้ตามข้อ ๘ (๖)

ข้อ ๑๓ ผู้รับใบอนุญาตต้องรักษาตลาด ตลอดจนของใช้ทั้งมวลให้ต้องด้วยสุขลักษณะ และเรียบร้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) ต้องรักษาส่วนให้ได้สุขลักษณะอยู่เสมอ
- (๒) ต้องจัดให้มีคนงานทำความสะอาดจำนวนเพียงพอ และต้องทำความสะอาดให้สะอาดอยู่เสมอ
- (๓) ต้องจัดการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในตลาด ตามข้อบังคับของท้องถิ่น หรือคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- (๔) ต้องจัดให้มีแสงสว่างเพียงพอภายในตลาดเวลากลางคืน
- (๕) ดูแลมิให้บุคคลใด นอกจากผู้มีหน้าที่เฝ้าตลาดใช้ตลาดเป็นที่หลับนอน
- (๖) ต้องจัดเก็บสิ่งของให้เรียบร้อยปลอดภัยจากสัตว์นำโรคต่าง ๆ และสะดวกแก่การทำความสะอาดระหว่างเวลาเปิดตลาด
- (๗) ปฏิบัติการอื่น ๆ ตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดวางสิ่งของกีดขวางในตลาด ตามทางเข้าสู่ตลาดทางเดินรอบตลาด และห้ามมิให้ผู้ใดก่อเหตุรำคาญในบริเวณตลาด ดังต่อไปนี้

- (๑) นำสัตว์ทุกชนิดเข้าไปในตลาด แต่ไม่ห้ามถึงสัตว์ที่นำไปขังไว้ในที่ขังสัตว์เพื่อขายเป็นอาหาร
- (๒) สะสม หมักหมม หรือเททิ้ง สิ่งหนึ่งสิ่งใดในตลาดทำให้สถานที่สกปรกรกรุงรัง หรือเป็นที่เพาะพันธุ์สัตว์นำโรคหรือเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็น
- (๓) ก่อหรือจุดไฟไว้ในลักษณะซึ่งเป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้อื่น หรือน่าจะเกิดอันตราย
- (๔) ทำให้น้ำสะอาดสำหรับใช้ในตลาดเกิดสกปรกขึ้น จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

- (๕) ถ่าย เท ทิ้ง มูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลในที่อื่นใด นอกจากที่ซึ่งจัดไว้สำหรับรองรับ มูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูล
- (๖) กระทำการอื่นใดที่จะก่อให้เกิดเหตุรำคาญแก่ผู้อื่น ตามความเห็นของเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๕ ผู้เข้าขายของในตลาดต้องมีใบอนุญาต

ในการร้องขอรับใบอนุญาตนั้น ให้ยื่นเรื่องราวต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามแบบที่กำหนด เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควรและผู้ขอรับใบอนุญาตไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ ก็ให้ออกใบอนุญาตได้

ข้อ ๑๖ ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเข้าขายของในตลาด ฉบับละ ๑.๐๐ บาท

ข้อ ๑๗ ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้ได้เฉพาะผู้รับใบอนุญาตกับผู้ช่วยขาย ซึ่งระบุนามไว้ในใบอนุญาตไม่เกิน ๒ คน เท่านั้น

ข้อ ๑๘ ผู้ใดเป็นผู้เข้าขายของในตลาดอยู่แล้วในวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ แต่ยังไม่มียุติบัตร ต้องขอรับใบอนุญาตตามข้อ ๑๕ ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ข้อ ๑๙ ในการเข้าขายของในตลาด ผู้รับใบอนุญาตและผู้ช่วยขายต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) วางสิ่งของอยู่ในขอบเขตที่วางของขายซึ่งจัดไว้ ถ้าวางล้าออกมาให้ถือว่าวางสิ่งของกีดขวางในตลาด และห้ามมิให้วางสิ่งของสูงเกินกว่า ๑๒๕ เซนติเมตร จากพื้นตลาดวันแต่จะได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- (๒) วางสินค้าให้ถูกต้องตามที่จัดไว้สำหรับประเภทนั้น ๆ
- (๓) แต่งกายให้สะอาดตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นชอบ
- (๔) ใช้เครื่องปกปิดอาหารและภาชนะหรือเครื่องสำหรับประกอบปรุงอาหาร ให้พื้นฝุ่นละออง สัตว์นำโรค และรักษาเครื่องปกปิดนั้นให้สะอาดใช้การได้ดี อยู่เสมอ
- (๕) ใช้น้ำสะอาดในการปรุง แซ่ ล้างอาคารและภาชนะ
- (๖) ใช้ภาชนะและเครื่องใช้ในการบริโภคที่สะอาด และรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ
- (๗) ใช้วัตถุที่สะอาด ห่อ หรือใส่ของให้แก่ผู้อื่น
- (๘) ไม่จ้าง หรือใช้บุคคลที่ป่วยหรือมีเหตุควรเชื่อว่าป่วยเป็นโรคติดต่อ ทำการประกอบ ปรุง หรือขายอาหาร
- (๙) ทำความสะอาดที่วางของขายทุกวันก่อนขาย และเลิกขาย
- (๑๐) ให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ ตามความเห็นชอบของเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำที่วางของขายของตน

(๑๑) ปฏิบัติการอื่น ๆ ให้ต้องด้วยสุจริตและเรียบร้อยตามคำแนะนำของ
เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๒๐ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตเข้าขายของในตลาด ขาย ทำ ประกอบ ปปรุงหรือสะสม
อาหาร และสิ่งของอย่างอื่นในตลาด เมื่อมีเหตุควรเชื่อว่าตนเป็นโรคติดต่อ หรือเมื่อเจ้าพนักงาน-
สาธารณสุขได้ตรวจปรากฏว่าเป็นพาหะ และได้รับแจ้งความเป็นหนังสือว่าตนเป็นพาหะของโรคแล้ว

ข้อ ๒๑ ให้เปิดตลาดตั้งแต่เวลา ๐๓.๐๐ น. และให้ปิดตลาดเมื่อถึงเวลา ๒๐.๐๐ น. เว้นแต่
จะได้อำนาจไว้เป็นอย่างอื่นในใบอนุญาตจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นพิเศษ

ข้อ ๒๒ ผู้ใดตั้งตลาดหรือใช้สถานที่ใดเป็นตลาด โดยไม่ได้รับอนุญาตตามข้อ ๕ มีความผิด
และอาจถูกศาลสั่งห้ามมิให้ใช้สถานที่นั้นเป็นตลาดต่อไปตามมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติ-
สาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

ข้อ ๒๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครข้อหนึ่งข้อใด มีความผิดตามมาตรา ๖๗
แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

ข้อ ๒๔ ผู้รับใบอนุญาตให้ตั้งตลาด หรือใช้สถานที่แห่งใดเป็นตลาด หรือผู้รับใบอนุญาต
ให้เข้าขายของในตลาดกระทำความผิดโดยฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพ-
มหานครมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้คราวหนึ่งไม่เกิน ๑๕ วัน ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตถูกสั่งพัก
ใช้ใบอนุญาตมา ๒ ครั้งแล้ว ถ้ากระทำความผิดอีก ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะสั่งให้เพิกถอน
ใบอนุญาตเสียก็ได้

ข้อ ๒๕ ถ้าปรากฏขึ้นว่า ผู้รับใบอนุญาตเข้าขายของในตลาดคนใดเป็นโรคติดต่อหรือเป็น
พาหะโรคติดต่อ ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าถ้าอนุญาตให้เข้าขายของต่อไปจะเป็นอันตราย
แก่สุขภาพของประชาชน ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตผู้นั้นเสีย

ข้อ ๒๖ บรรดาใบอนุญาตตลาดเอกชนที่ได้ออกก่อนวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้
ให้คงใช้ต่อไปจนสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น

ข้อ ๒๗ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ-
กรุงเทพมหานครนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๔๑๘

(ลงชื่อ)

ธรรมบุญ เทียนเงิน

(นายธรรมบุญ เทียนเงิน)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

เรื่องราวขอรับใบอนุญาตใช้สถานที่เป็นตลาดเอกชน

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ถึง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่..... ตรอก, ซอย.....

ถนน..... แขวง..... เขต.....

กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....

ขอยื่นเรื่องราวขออนุญาตใช้สถานที่เป็นตลาดเอกชนประจำปี พ.ศ.....

มีชื่อว่า..... ตั้งอยู่.....

ตรอก, ซอย..... ถนน..... แขวง.....

เขต..... กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....

ผู้จัดการตลาดแห่งนี้ คือ..... อายุ..... ปี

เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่..... ตรอก, ซอย.....

ถนน..... แขวง..... เขต.....

กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....

ขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และเงื่อนไขที่ได้วางไว้ทุกประการ

(ลงชื่อ).....

ผู้ขอจัดตั้งตลาด

ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

ใบอนุญาตเข้าขายของในตลาดเอกชน

ใบอนุญาตเล่มที่.....เลขที่.....
 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อนุญาตให้.....
 อายุ.....ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่.....
 ตรอก, ซอย..... ถนน..... แขวง.....
 เขต..... กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....
 เป็นผู้เข้าขายของในตลาด.....แผงเลขที่..... ประเภทสินค้า.....
 ซึ่งตั้งอยู่เลขที่..... ตรอก, ซอย.....
 ถนน..... แขวง..... เขต..... กรุงเทพมหานคร
 โทรศัพท์.....

ใบอนุญาตนี้ให้ใช้เฉพาะตัวผู้ถือใบอนุญาตกับผู้ช่วยขาย ๒ คน คือ

๑. ....
๒. ....

ค่าธรรมเนียมปีละ.....บาท ใ้รับเงิน เล่มที่.....
 เลขที่..... วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ใบอนุญาตฉบับนี้สิ้นอายุ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ.....

(ลงชื่อ) .....

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

พ.ศ.	ว.ด.ป.	ว.ด.ป.	ใ้รับเงิน			ลงชื่อผู้ว่าราชการ- กรุงเทพมหานคร	ลงชื่อ เจ้าหน้าที่
			เล่มที่	เลขที่	ว.ด.ป.		
.....	.....	๓๑ ธ.ค.	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	๓๑ ธ.ค.	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	๓๑ ธ.ค.	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	๓๑ ธ.ค.	.....	.....	.....	.....	.....

คำเตือน แสดงใบอนุญาตนี้ไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาต

เรื่องราขอรับใบอนุญาตเป็นผู้เข้าขายของในตลาดเอกชน

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ถึง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก, ซอย.....

ถนน.....แขวง.....เขต.....

กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....

ขอยื่นเรื่องราขอรับใบอนุญาตเป็นผู้เข้าขายของในตลาด.....

ประจำปี พ.ศ.....ที่วางขายของเลขที่.....ซึ่งตั้งอยู่เลขที่.....

ตรอก, ซอย.....ถนน.....แขวง.....

เขต.....กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....

นามผู้ช่วยขาย (๑).....

(๒).....

ขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และเงื่อนไขที่ได้วางไว้ทุกประการ

(ลงชื่อ).....

(ผู้เข้าขายของในตลาด)

ใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นตลาดเอกชน

ใบอนุญาตเล่มที่.....เลขที่.....

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อนุญาตให้.....

อายุ.....ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่.....

ตรอก, ซอย..... ถนน..... แขวง.....

เขต..... กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....

ใช้ตลาดเอกชนมีชื่อว่า..... ตั้งอยู่เลขที่..... ตรอก, ซอย.....

ถนน..... แขวง..... เขต.....

กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์..... จำนวนที่วางของขาย..... ที่

ค่าธรรมเนียมปีละ..... บาท ใ้รับเงินเล่มที่..... เลขที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ใบอนุญาตฉบับนี้สิ้นอายุวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....
(.....)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

รายการอนุญาต

พ.ศ.	ว.ค.ป. อนุญาต	ว.ค.ป. สิ้นอายุ	ใ้รับเงิน			ลงชื่อ ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร	ลงชื่อ เจ้าหน้าที่
			เล่มที่	เลขที่	ว.ค.ป.		
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

คำเตือน แสดงใบอนุญาตนี้ไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาต

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ตลาดสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๑๕

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ตลาดสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๔ และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ กรุงเทพมหานคร โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ตลาดสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๑๕”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับในเขตกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) เทศบัญญัติเทศบาลนครหลวง เรื่อง ตลาดสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๑๔
- (๒) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น จังหวัดธนบุรี เรื่อง ตลาดสาธารณะ อำเภอภาษีเจริญ พ.ศ. ๒๕๐๙
- (๓) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น จังหวัดธนบุรี เรื่อง ตลาดสาธารณะ อำเภอคลองตัน พ.ศ. ๒๕๐๙
- (๔) ข้อบังคับของสุขาภิบาลบางกะปิ เรื่อง ตลาดสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๐๔
- (๕) ข้อบังคับสุขาภิบาลหนองจอก เรื่อง ตลาดสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๑๔

บรรดาข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้ตราไว้แล้ว ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

“ตลาดสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่ใดซึ่งตามปกติกรุงเทพมหานครจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ยืนหรือสำหรับขายอาหารประเภทสัตว์ เนื้อ ปลา ผัก ผลไม้ หรืออาหาร อันมีสภาพเป็นของสดของเสี้ง่าย แต่ไม่ได้หมายความรวมถึงตลาดนัด ซึ่งจัดให้มีขึ้นแห่งละไม่เกินสิบสองวันในปีหนึ่ง

ข้อ ๕ ผู้เข้าขายของในตลาดต้องมีใบอนุญาต

ในการร้องขอรับใบอนุญาตนั้นให้ยื่นเรื่องราวตามแบบที่กำหนดต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควรและผู้ขอรับใบอนุญาตไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ ก็ให้ออกใบอนุญาตได้

ข้อ ๖ ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเข้าขายของในตลาดฉบับละ ๑.๐๐ บาท

ข้อ ๗ ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้ได้เฉพาะผู้รับใบอนุญาตกับผู้ช่วยขาย ซึ่งระบุนามไว้ในใบอนุญาตไม่เกิน ๒ คน และต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาต

ข้อ ๘ ผู้ใดเป็นผู้เข้าขายของในตลาดอยู่แล้วในวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้แต่ยังไม่มีใบอนุญาต ต้องขอรับใบอนุญาตตามข้อ ๕ ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ข้อ ๙ ในการเข้าขายของในตลาด ผู้รับใบอนุญาตและผู้ช่วยขายต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) วางสิ่งของอยู่ในขอบเขตที่วางของขายซึ่งจัดไว้ ถ้าวางล้ำออกมาให้ถือว่าวางสิ่งของกีดขวางในตลาด และห้ามมิให้วางสิ่งของสูงเกินกว่า ๑๒๕ เซนติเมตรจากพื้นตลาด เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- (๒) วางสินค้าให้ถูกต้องตามที่จัดไว้สำหรับประเภทนั้น ๆ
- (๓) แต่งกายให้สะอาดตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นชอบ
- (๔) ใช้เครื่องปกปิดอาหารและภาชนะหรือเครื่องสำหรับประกอบปรุงอาหาร ให้พ้นฝุ่นละออง สัตว์นำโรค และรักษาเครื่องปกปิดนั้นให้สะอาดใช้การได้ดีอยู่เสมอ
- (๕) ใช้น้ำสะอาดในการปรุง แขน้ำล้างอาหารและภาชนะ
- (๖) ใช้ภาชนะและเครื่องใช้ในการบริโภคที่สะอาดและรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ
- (๗) ใช้วัตถุที่สะอาดห่อ หรือใส่ของให้แก่ผู้ซื้อ
- (๘) ไม่จ้าง หรือใช้บุคคลที่ป่วยหรือมีเหตุควรเชื่อว่าป่วยเป็นโรคติดต่อทำการประกอบปรุง หรือขายอาหาร
- (๙) ทำความสะอาดที่วางของขายทุกวันก่อนขายและเลิกขาย
- (๑๐) ให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะตามความเห็นชอบของเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำที่วางของขายของตน

(๑๑) ปฏิบัติการอื่น ๆ ให้ต้องด้วยสุขลักษณะและเรียบร้อยตามคำแนะนำของ
เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดวางสิ่งของกีดขวางในตลาด ทางเข้าสู่ตลาด ทางเดินรอบตลาด และ
ห้ามมิให้ผู้ใดก่อเหตุรำคาญในบริเวณตลาด ดังต่อไปนี้

- (๑) นำสัตว์ทุกชนิดเข้าไปในตลาด แต่ไม่ห้ามถึงสัตว์ที่นำไปขังไว้ในที่ขังสัตว์
เพื่อขายเป็นอาหาร
- (๒) สะสม หมักหมม เทหรือทิ้งสิ่งหนึ่งสิ่งใดในตลาด ทำให้สถานที่สกปรกกรุงรัง
หรือเป็นที่เพาะพันธุ์สัตว์นำโรค หรือเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็น
- (๓) ก่อหรือจุดไฟไว้ในลักษณะซึ่งเป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้อื่น หรือนำจะเกิดอันตราย
- (๔) ทำให้น้ำสะอาดที่เก็บไว้สำหรับใช้ร่วมกันในตลาดสกปรก
- (๕) ถ่าย เท ทิ้งมูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูลในที่อื่นใดนอกจากที่ซึ่งจัดไว้สำหรับรองรับ
มูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูล
- (๖) กระทำการอื่นใดที่จะก่อให้เกิดเหตุรำคาญแก่ผู้อื่น ตามความเห็นของเจ้า-
พนักงานสาธารณสุข หรือตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๑ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตเข้าขายของในตลาดหรือผู้ช่วยคนใดขาย ทำ ประกอบ
ปรุง หรือสะสมอาหารและสิ่งของอย่างอื่นในตลาด เมื่อมีเหตุควรเชื่อว่าตนเป็นโรคติดต่อ หรือเมื่อ
เจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจปรากฏว่าเป็นพาหะ และได้รับแจ้งความเป็นหนังสือว่าตนเป็นพาหะ
ของโรคแล้ว

ข้อ ๑๒ ห้ามมิให้บุคคลใด ใช้ตลาดเป็นที่หลับนอน นอกจากผู้ที่มีหน้าที่เฝ้าตลาด

ข้อ ๑๓ ให้กรุงเทพมหานครเรียกเก็บค่าเช่า และค่าใช้ที่ขายของ ตารางเมตรละ ๑๐.๐๐ บาท
ต่อเดือน

ข้อ ๑๔ ให้เริ่มขายของในตลาดตั้งแต่เวลา ๐๓.๐๐ น. และให้เลิกขายเมื่อถึงเวลา ๒๐.๐๐ น.
เว้นแต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะอนุญาตเป็นพิเศษ

ข้อ ๑๕ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครข้อหนึ่งข้อใดมีความผิดตามมาตรา ๖๗
แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

ข้อ ๑๖ ผู้รับใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาดหรือผู้ช่วยกระทำความผิด โดยฝ่าฝืนข้อ-
บัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ คราวหนึ่ง
ไม่เกินสิบห้าวัน ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตมาสองครั้งแล้ว ถ้ากระทำความผิด
อีก ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตเสียก็ได้

ข้อ ๑๗ ถ้าปรากฏขึ้นว่าผู้รับใบอนุญาตเข้าขายของในตลาด หรือผู้ช่วยคนใดเป็นโรคติดต่อ
หรือเป็นพาหะโรคติดต่อ ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่า ถ้าอนุญาตให้เข้าขายของต่อไปจะ

เป็นอันตรายแก่สุขภาพของประชาชน ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสีย

ข้อ ๑๘ บรรดาใบอนุญาตที่ได้ออกก่อนวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้คงใช้ต่อไปจนสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น

ข้อ ๑๙ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๑๙

(ลงชื่อ) **ธรรมนูญ เทียนเงิน**
(นายธรรมนูญ เทียนเงิน)
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ คือ เนื่องจากมีกฎหมาย เรื่อง ตลาดสาธารณะหลายฉบับแยกใช้บังคับอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อให้มีกฎหมายใช้บังคับในแนวเดียวกันทั่วเขตกรุงเทพมหานคร จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

เรื่องราวขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขายอาหารในตลาดสาธารณะ

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี
เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....
ตรอก, ซอย.....ถนน.....
แขวง.....เขต.....กรุงเทพมหานคร
โทรศัพท์.....

ขอยื่นเรื่องราวขอรับใบอนุญาตต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ขายอาหารในตลาด
สาธารณะซึ่งตั้งอยู่เลขที่.....ตรอก, ซอย.....
ถนน.....แขวง.....เขต.....
กรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ.....ประเภทสินค้า.....
แผงเลขที่.....

นามผู้ช่วยขาย (๑).....
(๒).....

ขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และเงื่อนไขที่ได้วางไว้ทุกประการ

(ลงชื่อ).....

ผู้ขายอาหารในตลาด

ใบอนุญาตขายอาหารในตลาดสาธารณะ

ใบอนุญาตเล่มที่.....เลขที่.....

อนุญาตให้.....อายุ.....ปี

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....

ต.รอก, ซอย.....ถนน.....

แขวง.....เขต.....กรุงเทพมหานคร

โทรศัพท์.....เป็นผู้ขายอาหารในตลาดสาธารณะ

ซึ่งตั้งอยู่เลขที่.....ต.รอก, ซอย.....

ถนน.....แขวง.....

เขต.....กรุงเทพมหานคร ประเภทสินค้า.....

แผงเลขที่.....

ใบอนุญาตนี้ให้ใช้เฉพาะตัวผู้ถือใบอนุญาตกับผู้ช่วยขาย ๒ คน คือ

(๑).....

(๒).....

ค่าธรรมเนียมปีละ.....บาท ใ้รับเงินเล่มที่.....

เลขที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบอนุญาตฉบับนี้สิ้นอายุวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

รายการอนุญาต

พ.ศ.	ว.ค.ป. อนุญาต	ว.ค.ป. สิ้นอายุ	ใ้รับเงิน			ลงชื่อผู้ว่า ราชการ กทม.	ลงชื่อ เจ้าหน้าที่
			เล่มที่	เลขที่	ว.ค.ป.		
.....	.....	๓๑ ธ.ค.	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	๓๑ ธ.ค.	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	๓๑ ธ.ค.	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	๓๑ ธ.ค.	.....	.....	.....	.....	.....

คำเตือน แสดงใบอนุญาตนี้ไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาต

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่อง ควบคุมแผงลอย

พ.ศ. ๒๕๑๕

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมแผงลอยในเขตกรุงเทพมหานคร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๔ และมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ กรุงเทพมหานคร โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมแผงลอย พ.ศ. ๒๕๑๕”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับในเขตกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ นับแต่วันที่ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ใช้บังคับเป็นต้นไป ให้ยกเลิก

- (๑) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมแผงลอย พุทธศักราช ๒๔๘๗
- (๒) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมแผงลอย (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๙๒
- (๓) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมแผงลอย (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๙๖
- (๔) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมแผงลอย (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๐๕
- (๕) เทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่อง ควบคุมแผงลอย พุทธศักราช ๒๔๘๗
- (๖) ข้อบังคับสุขาภิบาลมีนบุรี เรื่อง ควบคุมแผงลอย พุทธศักราช ๒๔๙๙
- (๗) ข้อบังคับสุขาภิบาลราชบุรีบูรณะ เรื่อง ควบคุมแผงลอย พุทธศักราช ๒๕๐๐

(๘) ข้อบังคับสุขาภิบาลอนุสาวรีย์ (บางเขน) เรื่อง ควบคุมแผงลอย พุทธศักราช ๒๕๐๒

(๙) ข้อบังคับของสุขาภิบาลบางกะปิ เรื่อง ควบคุมแผงลอย พุทธศักราช ๒๕๐๔ บรรดาข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้ตราไว้แล้ว ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้ใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

“แผงลอย” หมายความว่า ที่ซึ่งจัดไว้ในถนนสาธารณะหรือที่สาธารณะ รวมตลอดถึงอาคาร แคร่ แท่น โต๊ะ แผง เสื่อ พื้นดิน เรือ หรือแพสำหรับขายอาหาร น้ำแข็ง หรือสิ่งของอย่างอื่น

ข้อ ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งแผงลอยในถนนสาธารณะ หรือที่สาธารณะซึ่งได้ประกาศระงับ ห้ามมิให้ตั้งแผงลอย เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ผู้ขออนุญาตตั้งแผงลอยต้องยื่นเรื่องราวขอรับใบอนุญาตจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครด้วยตนเองตามแบบที่กำหนด เพื่อแสดงว่าจะขายของประเภทใด พร้อมด้วยรูปถ่ายหน้าตรงครึ่งตัวไม่สวมหมวก ขนาด ๑๒" x ๒" สองรูป เพื่อปิดไว้ในใบอนุญาต ที่ออกให้หนึ่งรูป กับปิดไว้ในทะเบียนของกรุงเทพมหานครอีกหนึ่งรูป พร้อมกับแผนผังสังเขปบริเวณ สถานที่ที่จัดตั้งและรูปลักษณะของแผงลอยนั้น

สำหรับผู้ขออนุญาตตั้งแผงลอยประเภทที่สอง ไม่ต้องยื่นรูปถ่าย

ผู้ใดตั้งแผงลอยอยู่แล้วในวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ และอยู่ในบริเวณซึ่งได้ประกาศ ห้ามมิให้ตั้งแผงลอย ต้องยื่นเรื่องราวดังกล่าวในวรรคต้นภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศระงับห้าม

ข้อ ๖ เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาเห็นสมควรก็ให้ออกใบอนุญาตให้ตาม ประเภทใบอนุญาตและตามแบบที่กำหนดไว้

ในการออกใบอนุญาตแต่ละฉบับ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาต ขายได้แต่อาหาร น้ำแข็ง หรือสิ่งของประเภทใด และจะกำหนดให้ตั้งแผงลอย ณ ที่ใดในบริเวณที่ อนุญาต เพื่อจัดระเบียบแผงลอยให้เป็นหมวดหมู่ ตามประเภทอาหารหรือสิ่งของที่ขายก็ได้

ข้อ ๗ ใบอนุญาตให้ตั้งแผงลอยมีสองประเภท คือ

ประเภทที่หนึ่ง สำหรับแผงลอยถาวรให้สิ้นอายุในวันที่ ๓๑ ธันวาคม แห่งปีที่ออก ประเภทที่สอง แผงลอยในงานเทศกาลหรือในงานนักขัตฤกษ์ หรือแผงลอยชั่วคราว มีอายุตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต แต่ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันออก

ข้อ ๘ ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้สำหรับผู้รับใบอนุญาต ๑ คน และผู้ช่วยไม่เกิน ๒ คน ต่อแผงลอย ๑ แผง และให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาตฉบับละ ๑๐.๐๐ บาท

ข้อ ๙ ที่ตั้งแผงลอยและการสร้างแผงลอยต้องได้สุขลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ที่ที่ตั้งแผงลอยและบริเวณต้องเป็นพื้นดินแน่น หรือปูด้วยวัสดุถาวร และไม่มี

น้ำสกรปรกขัง

- (๒) จัดทำรางระบายน้ำด้วยวัสดุถาวรเพื่อรับน้ำซึ่งไหลจากบริเวณที่ตั้งแผงลอยไปสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ หรือบ่อเก็บน้ำใต้อาคารได้สะดวกตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขกำหนดให้
- (๓) จัดให้แผงลอยได้รับแสงสว่างและมีภาวะระบายอากาศเพียงพอตามความเห็นชอบของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- (๔) แผงลอยชนิดอาคาร แคร่ แทน โต๊ะ สำหรับวางของขาย ต้องทำด้วยวัสดุถาวร มีขนาดและความสูงจากพื้น ตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นสมควร
- (๕) ต้องไม่เก็บของหรือทำที่เก็บของไว้ใต้แผงลอย
- (๖) ทางเดินซื้อของต้องมีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร
- (๗) ต้องปฏิบัติตามอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นควร

ข้อ ๑๐ ในการอนุญาตให้ตั้งแผงลอย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะส่งผ่อนผันให้ผู้รับใบอนุญาตงดเว้นการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ เพียงเท่าที่เห็นสมควร หรือจะเปลี่ยนแปลงอย่างใดเพื่อให้เหมาะสมแก่แผงลอยชนิดนั้น ๆ ก็ได้

ข้อ ๑๑ ผู้รับใบอนุญาตต้องรักษาแผงลอยและของใช้ทั้งหมดให้สะอาดและเรียบร้อยรวมทั้งการขนมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในบริเวณแผงลอยที่ได้รับอนุญาต โดยปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) จัดวางสิ่งของให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และอย่าให้ยื่นล้ำกีดขวางทางเดิน
- (๒) รักษาแผงลอยและของใช้ทั้งหมดให้สะอาด โดยเก็บกวาด ล้างเป็นครั้งคราวตามควรแก่พฤติการณ์ แต่อย่างน้อยต้องไม่ต่ำกว่าวันละหนึ่งครั้ง
- (๓) จัดให้มีที่รองรับมูลฝอยอันได้สุลักษณะไว้ให้เพียงพอ และต้องไม่ถ่ายเททิ้งหรือปล่อยให้ผู้อื่นถ่ายเททิ้งมูลฝอยลงในที่ซึ่งมิได้จัดที่รองรับมูลฝอยไว้
- (๔) จัดให้มีแสงสว่างเพียงพอ เมื่อเปิดทำการค้าในเวลากลางคืน
- (๕) จัดการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- (๖) ไม่นำหรือยอมให้ผู้อื่นนำสัตว์ทุกชนิดเข้าไปในแผงลอยหรือบริเวณ เว้นแต่สัตว์ที่มีไว้ขาย
- (๗) ปฏิบัติการอื่น ๆ ตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ข้อ ๑๒ ในการขาย ทำ ประกอบ ปูรง หรือสะสมอาหารและน้ำแข็ง ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามระเบียบและข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

- (๑) แต่งกายให้สะอาดเรียบร้อยและจัดให้ผู้ช่วยแต่งกายให้สะอาดเรียบร้อย
- (๒) ใช้เครื่องปกปิดอาหารและภาชนะเครื่องใช้สำหรับประกอบ ปูรงอาหาร

ให้พ้นฝุ่นละออง แมลงและสัตว์ ซึ่งเป็นพาหะนำโรค รวมทั้งรักษาเครื่องปกปิดนั้นไว้ให้สะอาดและใช้การได้ดีเสมอ

- (๓) อาหาร เครื่องดื่มหรือน้ำแข็ง ที่ประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคจะต้องประกอบหรือปรุงให้สะอาด
- (๔) ใช้น้ำสะอาดในการล้างมือ ปรุง แขน่ ล้างอาหาร น้ำแข็ง และภาชนะเครื่องใช้
- (๕) จัดให้มีที่สำหรับล้างภาชนะและอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ และให้น้ำไหลลงสู่ทางระบายน้ำที่กำหนด
- (๖) ภาชนะที่ใส่ของบริโภคและเครื่องใช้ที่ใช้ในการบริโภค ต้องล้างและรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ
- (๗) ใช้วัตถุที่สะอาดพอ หรือใส่ของให้แก่ผู้ซื้อ
- (๘) ไม่จ้างหรือให้บุคคลอื่นที่ป่วยหรือมีเหตุควรเชื่อว่าป่วยเป็นโรคติดต่อ หรือโรคผิวหนังที่น่ารังเกียจ ทำ ประกอบ ปรุง หรือขายอาหารและน้ำแข็ง
- (๙) ทำความสะอาดแผงลอยก่อนวางขาย และหลังเลิกขายทุกวัน
- (๑๐) ปฏิบัติการอื่น ๆ ให้ถูกสุขลักษณะตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ข้อ ๑๓ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาต ขาย ทำ ประกอบ ปรุง หรือสะสมอาหาร น้ำแข็งและสิ่งของอย่างอื่นที่แผงลอย เมื่อมีเหตุควรเชื่อว่าตนเป็นโรคติดต่อที่ระบุไว้ หรือเมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจ ปรากฏว่าตนเป็นพาหะ หรือได้รับแจ้งความเป็นหนังสือแล้วว่าตนเป็นพาหะของโรคติดต่อดังระบุไว้ดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) วัณโรค
- (๒) อหิวาตกโรค
- (๓) ไข้ไทฟอยด์
- (๔) โรคบิด
- (๕) ไข้สุกใส
- (๖) ไข้หัด
- (๗) โรคคางทูม
- (๘) โรคเรื้อน
- (๙) โรคผิวหนังที่น่ารังเกียจ

ข้อ ๑๔ ให้ขายของที่แผงลอยตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา แต่ในโอกาสพิเศษผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะอนุญาตหรือกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้

ข้อ ๑๕ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ในข้อหนึ่งข้อใด มีความผิดตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

ข้อ ๑๖ ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ช่วยกระทำความผิดโดยฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ข้อหนึ่งข้อใด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้คราวหนึ่งไม่เกินสิบห้าวัน ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตมาสองครั้งแล้ว ถ้ากระทำความผิดอีก ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตเสียแทนการสั่งพักใช้ก็ได้

ข้อ ๑๗ ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้กำหนดตามข้อ ๖ วรรคสอง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจตักเตือนผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด หากผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตาม ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตของผู้นั้นเสียก็ได้

ข้อ ๑๘ ถ้าปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตคนใดเป็นโรคติดต่อ หรือเป็นพาหะโรคติดต่อที่ระบุไว้ในข้อ ๑๓ ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่า ถ้าอนุญาตให้ตั้งแผงลอยต่อไปจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพของประชาชน ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตของผู้นั้นเสีย

ข้อ ๑๙ บรรดาใบอนุญาตแผงลอยที่ได้ออกก่อนวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้คงใช้ต่อไปจนสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น

ข้อ ๒๐ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับตามที่เห็นสมควร

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๑๔

(ลงชื่อ) **ธรรมบุญ เทียนเงิน**
(นายธรรมบุญ เทียนเงิน)
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครฉบับนี้คือ เนื่องจากมีกฎหมายเรื่องควบคุมแผงลอยหลายฉบับแยกใช้บังคับอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อให้มีกฎหมายใช้บังคับในแนวเดียวกันทั่วเขตกรุงเทพมหานคร จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

เลขที่รับ..... /๒๕.....

เลขที่.....

เรื่องราวขอรับใบอนุญาตตั้งแผงลอย

เขียนที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ถึง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้าพเจ้า..... อายุ..... ปี เชื้อชาติ.....

สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่..... ตรอก, ซอย.....

ถนน..... แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ.....

จังหวัด..... โทรศัพท์..... สถานที่ใกล้เคียง.....

ขอยื่นเรื่องราวขอรับใบอนุญาตตั้งแผงลอย ประจำปี พ.ศ.....

เพื่อจำหน่าย..... แผงลอยหมายเลข.....

ซึ่งตั้งอยู่ที่..... ตรอก, ซอย..... ถนน.....

แขวง..... เขต..... กรุงเทพมหานคร

นามผู้ช่วยขาย (๑).....

(๒).....

ขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และเงื่อนไขที่ได้วางไว้ทุกประการ

(ลงชื่อ).....

ผู้ขออนุญาตตั้งแผงลอย

หมายเหตุ พร้อมนี้ได้แนบรูปถ่ายหน้าตรงไม่สวมหมวก ขนาด ๑ นิ้ว x ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป มาด้วยแล้ว

ที่ติดรูป

๑๒" x ๒"

ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

ใบอนุญาตให้ตั้งแผงลอย ประเภทที่ ๑

ใบอนุญาตเล่มที่.....เลขที่.....

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อนุญาตให้.....

อายุ.....ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่.....

ตรอก, ซอย..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....

ใช้สถานที่ในแผงลอยหมายเลข.....เพื่อจำหน่าย.....

ซึ่งตั้งอยู่ที่..... ตรอก, ซอย.....

ถนน..... แขวง..... เขต.....

กรุงเทพมหานคร

ใบอนุญาตนี้ให้ใช้เฉพาะตัวผู้ถือใบอนุญาตกับผู้ช่วยขาย ๒ คน คือ

๑ .....

๒ .....

ค่าธรรมเนียมปีละ.....บาท ใ้รับเงินเล่มที่.....เลขที่.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ใบอนุญาตฉบับนี้สิ้นอายุวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

รายการอนุญาต

พ.ศ.	ว.ค.ป. อนุญาต	ว.ค.ป. สิ้นอายุ	ใ้รับเงิน			ลงชื่อ ผู้ว่าราชการ กทม.	ลงชื่อ เจ้าหน้าที่
			เล่มที่	เลขที่	ว.ค.ป.		
.....	.....	๓๑ ธ.ค.	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	๓๑ ธ.ค.	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	๓๑ ธ.ค.	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	๓๑ ธ.ค.	.....	.....	.....	.....	.....

คำเตือน แสดงใบอนุญาตนี้ไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาต

ใบอนุญาตให้ตั้งแผงลอย
ประเภทที่ ๒

ใบอนุญาตเล่มที่.....เลขที่.....

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อนุญาตให้.....

อายุ.....ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่.....

ตรอก, ซอย..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....

ใช้สถานที่ในแผงลอยหมายเลข..... เพื่อจำหน่าย.....

ซึ่งตั้งอยู่ที่..... ตรอก, ซอย..... ถนน.....

แขวง..... เขต..... กรุงเทพมหานคร

ใบอนุญาตนี้ให้ใช้เฉพาะตัวผู้ถือใบอนุญาตกับผู้ช่วยชาย ๒ คน คือ

(๑).....

(๒).....

ค่าธรรมเนียมปีละ.....บาท ใบรับเงินเล่มที่..... เลขที่.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ใบอนุญาตฉบับนี้ออกให้ ณ วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

สิ้นอายุวันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่อง ควบคุมผู้เร่ขาย

พ.ศ. ๒๕๑๕

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมผู้เร่ขายในเขตกรุงเทพมหานคร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๔ และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ กรุงเทพมหานคร โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมผู้เร่ขาย พ.ศ. ๒๕๑๕”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้ใช้บังคับในเขตกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ นับแต่วันที่ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ใช้บังคับเป็นต้นไป ให้ยกเลิก

- (๑) เทศบัญญัติของเทศบาลกรุงเทพ เรื่อง การเร่ขาย พุทธศักราช ๒๔๘๔
- (๒) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง การเร่ขาย (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๘
- (๓) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง การเร่ขาย (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๙๒
- (๔) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง การเร่ขาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕
- (๕) เทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่อง ควบคุมผู้เร่ขาย พุทธศักราช ๒๔๘๗
- (๖) เทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่อง ควบคุมผู้เร่ขาย (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๙๗

- (๗) ข้อบังคับสุขาภิบาลมีนบุรี เรื่อง ควบคุมผู้เร่ขาย พุทธศักราช ๒๔๙๙
- (๘) ข้อบังคับสุขาภิบาลบางแค เรื่อง ควบคุมผู้เร่ขาย พ.ศ. ๒๔๙๙
- (๙) ข้อบังคับสุขาภิบาลราชบุรีบูรณะ เรื่อง ควบคุมผู้เร่ขาย พ.ศ. ๒๕๐๐
- (๑๐) ข้อบังคับสุขาภิบาลอนุสาวรีย์ (บางเขน) เรื่อง ควบคุมผู้เร่ขาย พ.ศ. ๒๕๐๒
- (๑๑) ข้อบังคับสุขาภิบาลบางกะปิ เรื่อง การเร่ขาย พ.ศ. ๒๕๐๔
- (๑๒) ข้อบังคับสุขาภิบาลหนองจอก เรื่อง ควบคุมผู้เร่ขาย พ.ศ. ๒๕๑๔

บรรดาข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้ตราไว้แล้ว ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้ใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

“ผู้เร่ขาย” หมายความว่า ผู้นำ อาหาร น้ำแข็ง เร่ขายในที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะทางบกหรือทางน้ำ

ข้อ ๕ ห้ามมิให้ผู้เป็นผู้เร่ขาย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ผู้ใดเป็นผู้เร่ขายอยู่แล้วก่อนวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ต้องขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ข้อ ๖ ในการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้เร่ขาย ให้ทำเรื่องรាយยื่นต่อว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ด้วยตนเองแบบที่กำหนด พร้อมด้วยรูปถ่ายหน้าตรงครึ่งตัวไม่สวมหมวก ขนาด ๑" x ๑๒" สองรูป เพื่อปิดไว้ในใบอนุญาตที่ออกให้หนึ่งรูปกับในทะเบียนของกรุงเทพมหานครอีกหนึ่งรูป เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควรและผู้ขอรับใบอนุญาตไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๙๔ ก็ให้ออกใบอนุญาตได้ตามแบบที่กำหนดไว้

ข้อ ๗ ในขณะที่ทำการเร่ขาย ผู้เร่ขายต้องแสดงใบอนุญาตของตนได้เสมอ และต้องทำการเร่ขายตามประเภทของสินค้า และลักษณะการเร่ขายที่ได้รับอนุญาต

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะเปลี่ยนแปลงประเภทของสินค้าหรือลักษณะการเร่ขาย ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแก้ไขใบอนุญาตโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม

ข้อ ๘ ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้ได้เฉพาะผู้รับใบอนุญาตกับผู้ช่วย ซึ่งระบุนามไว้ในใบอนุญาตไม่เกินสองคน และให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฉบับละ ๑.๐๐ บาท

ข้อ ๙ ผู้รับใบอนุญาตเร่ขายและผู้ช่วยจะต้องปฏิบัติดังนี้

- (๑) แต่งกายให้สะอาดและเรียบร้อยขณะทำการเร่ขาย
- (๒) รักษาเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการเร่ขายให้สะอาด
- (๓) ใช้เครื่องปกปิดอาหาร น้ำแข็ง เครื่องปรุงอาหาร และภาชนะใส่อาหาร เครื่อง-

มือเครื่องใช้สำหรับประกอบอาหาร ให้พื้นฝุ่นละออง แมลงวันและสัตว์ซึ่งเป็นพาหะนำโรค รวมทั้งรักษาเครื่องปกปิดนั้นไว้ให้สะอาดและใช้การได้ดีเสมอ

- (๔) ใช้น้ำสะอาดล้างน้ำแข็งตลอดจนในการประกอบ ปิ้ง แซ่ ล้าง อาหาร และภาชนะเครื่องใช้
- (๕) ใช้ภาชนะที่สะอาดสำหรับใส่ของบริโภค หรือเพื่อประกอบปรุงอาหาร
- (๖) ใช้วัตถุที่สะอาด ห่อ หรือใส่ของที่ขาย
- (๗) จัดให้มีที่รองรับมูลฝอยอันได้สุขลักษณะไว้ให้เพียงพอ
- (๘) ปฏิบัติการอื่นใดให้ต้องด้วยสุขลักษณะตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๐ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาต ทอดทิ้งวัตถุที่ใช้ในการเร่ขายไว้โดยปราศจากการควบคุมหรือดูแลไม่ว่าในกรณีใด ๆ ทั้งสิ้น

ข้อ ๑๑ ห้ามผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ช่วยทำการเร่ขาย เมื่อมีเหตุควรเชื่อว่าตนเป็นโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ในข้อนี้ หรือเมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ตรวจปรากฏว่าตนเป็นพาหะและได้รับแจ้งความเป็นหนังสือแล้วว่าตนเป็นพาหะของโรคติดต่อซึ่งระบุไว้ดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) วัณโรค
- (๒) อหิวาตกโรค
- (๓) ไข้ไทฟอยด์
- (๔) โรคบิด
- (๕) ไข้สุกใส
- (๖) ไข้หัด
- (๗) โรคคางทูม
- (๘) โรคเรื้อน
- (๙) โรคผิวหนังที่น่ารังเกียจ

ข้อ ๑๒ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ช่วย ทำการเร่ขายในที่ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ประกาศห้ามไว้

ข้อ ๑๓ ให้ผู้รับใบอนุญาตทำการเร่ขายได้ตั้งแต่เวลา ๐๔.๐๐ น. ถึง ๒๔.๐๐ น. ในกรณีที่มีงานเทศกาล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจขยายเวลาและกำหนดสถานที่หรือบริเวณให้ขายได้เป็นพิเศษชั่วคราว

ข้อ ๑๔ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ในข้อหนึ่งข้อใดมีความผิดตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

ข้อ ๑๕ ผู้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้เร่ขายคนใดกระทำความผิดโดยฝ่าฝืนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

นี้ ข้อหนึ่งข้อใด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้คราวหนึ่งไม่เกิน สิบห้าวัน ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตสั่งพักใช้ใบอนุญาตมาสองครั้งแล้ว ถ้ากระทำความผิดอีก ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตแทนการสั่งพักใช้ก็ได้

ข้อ ๑๖ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้เร่ขายคนใดเป็นโรคติดต่อหรือเป็นพาหะ โรคติดต่อที่ระบุไว้ในข้อ ๑๑ ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าถ้าอนุญาตให้เป็นผู้เร่ขายต่อไป จะเป็นอันตรายแก่สุขภาพของประชาชน ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตของผู้นั้นเสีย

ข้อ ๑๗ บรรดาใบอนุญาตผู้เร่ขายที่ได้ออกก่อนวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้คงใช้ต่อไปจนสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น

ข้อ ๑๘ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับตามที่เห็นสมควร

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๗

(ลงชื่อ) **ธรรมบุญ เทียนเงิน**
(นายธรรมบุญ เทียนเงิน)
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครฉบับนี้คือ เนื่องจากมีกฎหมายเรื่องควบคุมผู้เร่ขายหลายฉบับแยกใช้บังคับอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อให้มีกฎหมายใช้บังคับในแนวเดียวกันทั่วเขตกรุงเทพมหานคร จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

เลขที่รับ...../ ๒๕.....

เลขที่.....

เรื่องราวขอรับใบอนุญาตเป็นผู้เร่ขาย

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก, ซอย.....

ถนน.....แขวง.....เขต.....

กรุงเทพมหานคร ใกล้เคียง.....

ขอยื่นเรื่องราวขอรับใบอนุญาตเป็นผู้เร่ขายตามประเภทของสินค้า.....

ลักษณะการเร่ขาย.....

นามผู้ช่วยขาย (๑).....

(๒).....

ขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และเงื่อนไขที่ได้วางไว้ทุกประการ

(ลงชื่อ).....

ผู้ขออนุญาตเร่ขาย

หมายเหตุ พร้อมนี้ได้แนบรูปถ่ายหน้าตรงไม่สวมหมวก ขนาด ๑" x ๑๕" จำนวน ๒ รูป มาด้วยแล้ว

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่อง การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสิ่งเปราะเปื้อน พ.ศ. ๒๕๒๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ กรุงเทพมหานครโดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่อง การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสิ่งเปราะเปื้อน พ.ศ. ๒๕๒๑”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง การกำจัดมูลฝอยและสิ่งเปราะเปื้อน พุทธศักราช ๒๔๗๘

(๒) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง การกำจัดมูลฝอยและสิ่งเปราะเปื้อน (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๕

(๓) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง การกำจัดมูลฝอยและสิ่งเปราะเปื้อน (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๐๕

(๔) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูล พุทธศักราช ๒๔๙๖

(๕) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๕

(๖) เทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่อง การกำจัดมูลฝอยและสิ่งเปราะเปื้อน พุทธศักราช ๒๔๘๗

(๗) เทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่อง การกำจัดมูลฝอยและสิ่งเปราะเปื้อน แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๔๙๕

(๘) เทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่อง การกำจัดมูลฝอยและสิ่งเประเปื้อน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๖

(๙) ข้อบังคับของสุขาภิบาลบางกะปิ เรื่อง การกำจัดมูลฝอยและสิ่งเประเปื้อน พุทธศักราช ๒๕๐๔

(๑๐) ข้อบังคับของสุขาภิบาลบางกะปิ เรื่อง การกำจัดมูลฝอยและสิ่งเประเปื้อน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

(๑๑) ข้อบังคับสุขาภิบาลอนุสาวรีย์ (บางเขน) เรื่อง การกำจัดมูลฝอยและสิ่งเประเปื้อน พุทธศักราช ๒๕๐๒

(๑๒) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง การกำจัดมูลฝอยและสิ่งเประเปื้อน อำเภอภาษีเจริญ พุทธศักราช ๒๕๐๔

(๑๓) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง การกำจัดมูลฝอยและสิ่งเประเปื้อน อำเภอหนองแขม พุทธศักราช ๒๕๐๔

(๑๔) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูล อำเภอหนองแขม พุทธศักราช ๒๕๐๔

(๑๕) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูล อำเภอดลิ่งชัน พุทธศักราช ๒๕๐๔

(๑๖) ข้อบังคับสุขาภิบาลของสุขาภิบาลมีนบุรี เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูล พุทธศักราช ๒๔๙๙

(๑๗) ข้อบังคับสุขาภิบาลราชบุรีบูรณะ เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูล พ.ศ. ๒๕๐๒

(๑๘) ข้อบังคับสุขาภิบาลราชบุรีบูรณะ เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๕

๒๕๑๕

บรรดาข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้ตราไว้แล้ว ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้ใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตรวจตราดูแลรับผิดชอบในการดำเนินการสาธารณสุขในเขตกรุงเทพมหานครตามบทแห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถ้ำมูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใดซึ่งเก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่สัตว์เลี้ยง หรือที่อื่น

“สิ่งปฏิภูล” หมายความว่า อุจจาระและปัสสาวะ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครก และมีกลิ่นเหม็น

ข้อ ๕ ผู้ครอบครองสถานที่ อาคารหรือเคหสถาน ต้องจัดให้มีที่รองรับมูลฝอยและใช้เป็นที่รองรับมูลฝอยในสถานที่ อาคารหรือเคหสถานในครอบครองของตน

ข้อ ๖ ที่รองรับมูลฝอยต้องไม่รั่วและมีฝาปิดมิดชิดกันแมลงวันและสัตว์ได้ ตามแบบซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นชอบ

ข้อ ๗ ผู้ครอบครองสถานที่ อาคารหรือเคหสถานต้องรักษาบริเวณสถานที่อาคารหรือเคหสถานในความครอบครองของตนไม่ให้มีมูลฝอย สิ่งปฏิภูลหรือสิ่งเปราะเปื้อนหรือมีการถ่ายเทหรือทิ้งมูลฝอยสิ่งปฏิภูลหรือสิ่งเปราะเปื้อนในประการที่ขัดต่อสุขลักษณะ

ข้อ ๘ ห้ามผู้ใดถ่าย เท ทิ้งหรือทำให้มีมูลฝอย สิ่งปฏิภูลหรือสิ่งเปราะเปื้อนในทางสาธารณะหรือที่สาธารณะอื่นใด เป็นต้นว่าถนน ซอย ตรอก แม่น้ำ คลอง คู สระน้ำ บ่อน้ำ เว้นแต่ในที่ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นอนุญาตให้จัดตั้ง หรือจัดตั้งไว้ให้โดยเฉพาะ

ข้อ ๙ ห้ามผู้ใดนำสิ่งปฏิภูลไปในทางสาธารณะหรือที่สาธารณะอื่นใด เว้นแต่จะได้ใส่ภาชนะหรือที่เก็บมิดชิดไม่ให้มีสิ่งปฏิภูลหรือกลิ่นเหม็นรั่วออกมาข้างนอก

ข้อ ๑๐ ห้ามผู้ใดถ่าย เท ทิ้ง สิ่งปฏิภูลลงในที่รองรับมูลฝอย

ข้อ ๑๑ ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่า สถานที่หรือบริเวณใดควรทำการเก็บขนมูลฝอยหรือสิ่งปฏิภูลไปทำการกำจัดให้ถูกต้องสุขลักษณะยิ่งขึ้น โดยเรียกค่าธรรมเนียมเก็บขน เมื่อได้มีหนังสือแจ้งแก่ผู้ครอบครองสถานที่ อาคารหรือเคหสถานทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน หรือเมื่อได้ปิดประกาศกำหนดบริเวณเก็บขนมูลฝอยหรือสิ่งปฏิภูล ณ ที่เปิดเผยในบริเวณที่กำหนดไม่น้อยกว่า ๓ แห่ง เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศแล้ว ผู้ครอบครองสถานที่ อาคารหรือเคหสถานจะต้องให้เจ้าหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือบุคคลผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่ฝ่ายเดียวเท่านั้น เก็บขนมูลฝอยหรือสิ่งปฏิภูลจากสถานที่ อาคาร หรือเคหสถานซึ่งตนครอบครอง โดยเสียค่าธรรมเนียมเก็บขนตามอัตราที่ได้กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ข้อ ๑๒ ห้ามผู้ใดรับจ้างทำการเก็บขนมูลฝอยหรือสิ่งปฏิภูลจากสถานที่ อาคารหรือเคหสถานซึ่งอยู่ในเขตเก็บขนมูลฝอยหรือสิ่งปฏิภูลที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ประกาศแล้วตามข้อ ๑๑ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กำหนดไว้ในสัญญา

ข้อ ๑๓ ผู้ครอบครองสถานที่ อาคารหรือเคหสถานซึ่งอยู่นอกบริเวณเก็บขนมูลฝอยหรือสิ่งปฏิภูลตามข้อ ๑๑ แล้วผู้ครอบครองสถานที่ อาคารหรือเคหสถานซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้กำหนดให้กำจัดมูลฝอยหรือสิ่งปฏิภูลตามข้อ ๑๑ ต้องกำจัดมูลฝอยหรือสิ่งปฏิภูลตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยการเผาหรือฝังหรือโดยวิธีอื่นที่ไม่ขัดต่อสุขลักษณะ

ข้อ ๑๔ ห้ามผู้ซึ่งมิได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครทำการ ขน คุ้ม เขี่ย หรือขุดมูลฝอยในที่รองรับ รถชน เรือชนหรือสถานที่ที่มูลฝอยใด ๆ ของกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๕ ห้ามผู้ซึ่งมิได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครทำการถ่าย เท ขน หรือเคลื่อนที่สิ่งปฏิภูลในถังรับ รถชน เรือชน สถานที่ที่เทเก็บหรือพักสิ่งปฏิภูลของกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๖ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัตินี้ มีความผิดตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

ข้อ ๑๗ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีหน้าที่รักษาการและมีอำนาจออกระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๑

(ลงชื่อ)

ชดอ ธรรมศิริ

(นายชดอ ธรรมศิริ)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

อัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

ที่	รายการ		บาท	ส.ต.		
๑.	ประเภท ก. ค่าเก็บขนมูลฝอยประจำเดือน สำหรับ อาคารหรือเคหะ วันหนึ่งไม่เกิน ๒๐ ลิตร วันหนึ่งเกิน ๒๐ ลิตร แต่ไม่เกิน ๔๐ ลิตร วันหนึ่งเกิน ๔๐ ลิตร แต่ไม่เกิน ๖๐ ลิตร วันหนึ่งเกิน ๖๐ ลิตร แต่ไม่เกิน ๘๐ ลิตร วันหนึ่งเกิน ๘๐ ลิตร แต่ไม่เกิน ๑๐๐ ลิตร ถ้าวันใดต้องเก็บขนมูลฝอยเกินปริมาณ ประจำวันซึ่งตกลงไว้กับเจ้าหน้าที่ ค่า เก็บขนส่วนที่เกินทุก ๆ ๑๐ ลิตร หรือ เศษของ ๑๐ ลิตร	เดือนละ	๕			
		เดือนละ	๖			
		เดือนละ	๘			
		เดือน	๑๐			
		เดือนละ	๑๒			
			๑			
		๒.	ประเภท ข. ค่าเก็บขนมูลฝอยประจำเดือนสำหรับตลาด โรงงานอุตสาหกรรม หรือสถานที่ซึ่งมี มูลฝอยมาก วันหนึ่งไม่เกิน ๑ ลูกบาศก์เมตร วันหนึ่งเกิน ๑ ลูกบาศก์เมตร ค่าเก็บขน ทุก ๆ ลูกบาศก์เมตร หรือเศษลูกบาศก์- เมตร ถ้าวันใดต้องเก็บขนมูลฝอยเกินปริมาณ ประจำวัน ซึ่งตกลงไว้กับเจ้าหน้าที่ ค่า เก็บขนส่วนที่เกินทุก ๆ ลูกบาศก์เมตร หรือเศษลูกบาศก์เมตร	เดือนละ	๕๐	
				เดือนละ	๕๐	
				เดือนละ	๑๐	
				เดือนละ	๑๐	

ที่	รายการ		บาท	สต.
๓.	ประเภท ด. ค่าเก็บขนมูลฝอยเป็นครั้งคราว ครั้งหนึ่ง ถ้าไม่เกิน ๑ ลูกบาศก์เมตร ถ้าเกิน ๑ ลูกบาศก์เมตร เศษเกินครึ่ง ลูกบาศก์เมตร ให้คิดเท่ากับ ๑ ลูกบาศก์- เมตร ลูกบาศก์เมตรละ	เดือนละ	๒๕	
๔.	ประเภท ง. ค่าเก็บขนอุจจาระหรือสิ่งปฏิกูลเป็น ครั้งคราวไม่เกิน ๑ ลูกบาศก์เมตร ถ้าเป็นเศษไม่ถึงครึ่งลูกบาศก์เมตร ถ้าเป็นเศษเกินครึ่งลูกบาศก์เมตร ให้คิดเท่ากับ ๑ ลูกบาศก์เมตร		๕๐ ๓๐	

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ คือ โดยที่การควบคุมการกำจัด
มูลฝอย สิ่งปฏิกูลหรือสิ่งเปราะอะเปื้อนของกรุงเทพมหานคร ขณะนี้ได้มีเทศบัญญัติ ข้อบังคับ ที่ใช้
ควบคุมอยู่หลายฉบับแตกต่างกัน ประกอบกับปัจจุบันนี้ได้ขยายความรับผิดชอบไปทั่วเขตกรุงเทพ-
มหานคร เพื่อให้มีกฎหมายใช้บังคับโดยทั่วถึงและเป็นฉบับเดียว จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติกรุงเทพ-
มหานครนี้ขึ้น

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

พ.ศ. ๒๕๑๕

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพในเขตกรุงเทพมหานคร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๔ ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๓/๒๔๙๒ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๒ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๔/๒๔๙๔ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๔๙๔ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๕/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๐๔ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๖/๒๕๐๘ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๐๘ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๑/๒๕๑๐ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๑๐ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๕/๒๕๑๒ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๑๒ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๑๒/๒๕๑๕ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๑๕ เรื่อง เพิ่มเติมการค้าบางประเภทเป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ กรุงเทพมหานคร โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๕”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับในเขตกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) เทศบัญญัติของเทศบาลนครหลวง เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๕
- (๒) เทศบัญญัติของเทศบาลนครหลวง เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๕
- (๓) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจ

- (๑๙) ข้อบังคับสุขาภิบาลตลิ่งชัน เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พุทธศักราช ๒๕๐๙
- (๒๐) ข้อบังคับสุขาภิบาลบางขุนเทียน เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๒
- (๒๑) ข้อบังคับสุขาภิบาลราชบุรีบูรณะ เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๔
- (๒๒) ข้อบังคับสุขาภิบาลหนองจอก เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พุทธศักราช ๒๕๑๔

บรรดาข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง อื่น ๆ ในส่วนที่ได้ตราไว้แล้วในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้ใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้แทน

ข้อ ๔ ให้การค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้เป็นการค้าซึ่งกำหนดให้ควบคุมตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

- (๑) การเลี้ยงม้า โค กระบือ
- (๒) การเลี้ยงสุกร
- (๓) การเลี้ยงแพะ แกะ
- (๔) การเลี้ยงห่าน เป็ด ไก่
- (๕) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอาน้ำนม การรีดเอาน้ำนม
- (๖) การทำเนย เนยเทียม
- (๗) การฆ่าห่าน เป็ด ไก่ ยกเว้นการฆ่าในภัตตาคาร โรงแรม หรือร้านข้าวแกงเพื่อปรุงอาหารในนั้น หรือการฆ่าเพื่อปรุงอาหารเร่ขายด้วยตนเอง
- (๘) การฟอกหนังสัตว์ การสะสมหนังสัตว์
- (๙) การสะสมเขาสัตว์ กระดุกสัตว์ หนังสัตว์ที่ยังไม่ได้ฟอก
- (๑๐) การย้อมที่ทำให้เกิดกลิ่นเหม็น
- (๑๑) การทำกะปิ น้ำปลา น้ำเค็ม ไตปลา เต้าเจี้ยว ซีอิ้ว หอยดอง
- (๑๒) การทำ การหมัก การสะสม ปลาจ้ำ/ปลาเจ้า กุ้งเจ้า
- (๑๓) การทำและตากปลาเค็ม เนื้อเค็ม เป็ดเค็ม หันหมู กุ้งแห้ง การเคี้ยวมันกุ้ง
- (๑๔) การนึ่งปลา การต้มปลาซึ่งใช้แทนการนึ่ง ยกเว้นการนึ่งหรือต้มในภัตตาคาร โรงแรม หรือร้านข้าวแกง เพื่อปรุงอาหารในนั้น และการนึ่งหรือต้มเพื่อปรุงอาหารเร่ขายด้วยตนเอง
- (๑๕) การทำสบู่

- (๑๖) การเกี่ยวหนังสือ เอ็นสัต์ร์ ไชสัต์ร์
- (๑๗) การอัดเอาน้ำมัน
- (๑๘) การเกี่ยวน้ำมัน การทำกุนเชียง หมูตั้ง
- (๑๙) การทำเส้นหมี่ ขนมหุ้น ก้วยเตี่ยว เต้าหู้ วุ้นเส้น เกี่ยมอี
- (๒๐) การทำเบ๊แซ
- (๒๑) การเผาเปลือกหอย
- (๒๒) การล้าง การรม การสะสมยางดิบ
- (๒๓) การทำอาหารบรรจุกระป๋อง ขวด หรือภาชนะอื่นใด
- (๒๔) การทำขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ
- (๒๕) การทำน้ำอัดลม น้ำหวาน น้ำโซดา
- (๒๖) การทำน้ำตาล
- (๒๗) การทำน้านมข้น
- (๒๘) การทำแป้งมันสำปะหลัง แป้งสาคุ และการทำแป้งอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๒๙) การสีข้าว
- (๓๐) การต้มกลั่นแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ และน้ำส้มสายชู
- (๓๑) การทำไม้ขีดไฟ
- (๓๒) การทำแชลแล็ค
- (๓๓) การทำภาชนะดินเผา
- (๓๔) การทำและมวนยาสูบ
- (๓๕) การทำกระดาษทราย
- (๓๖) การทำรูปโดยใช้เครื่องจักร
- (๓๗) การปั่นฝ้ายหรือขนโดยใช้เครื่องจักร
- (๓๘) การประดิษฐ์ของเครื่องใช้ด้วยกระดูกสัตว์ เขาสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์ และยาง
- (๓๙) การสะสมหนังสือชนิดแผ่นที่ฟอกแล้ว
- (๔๐) การสะสมถ่าน
- (๔๑) การเลื่อยและซอยไม้
- (๔๒) การหลอม หล่อ ตี กสิ่ง ถลุงแร่ แก้ว และโลหะทุกชนิด
- (๔๓) การเชื่อมและประสานโลหะด้วยก๊าซ ไฟฟ้า หรือเครื่องจักร
- (๔๔) การต่อ ประกอบ หรือซ่อมเครื่องจักร เครื่องยนต์ รถยนต์ เรือยนต์ เรือกลไฟ
- (๔๕) การล้าง อัด ฉีดรถยนต์
- (๔๖) การเคลือบ ชุบโลหะด้วยตะกั่ว สังกะสี ดีบุก โครเมี่ยม นิกเกิล

- (๔๗) การขัดโลหะด้วยเครื่องจักร
- (๔๘) การไม่ ปั่นหินด้วยเครื่องจักร
- (๔๙) การอัด เจาะ รีดโลหะด้วยเครื่องจักร
- (๕๐) การไม่ บดยาด้วยเครื่องจักร
- (๕๑) การประดิษฐ์ไม้ หรืองานเป็นสิ่งของต่าง ๆ ด้วยเครื่องจักร
- (๕๒) การไส เจาะ ขุดร่อง ทำคิ้ว และตัดไม้ด้วยเครื่องจักร
- (๕๓) การทำสังกะสี เหล็ก เหล็กกล้า ตะกั่ว ดีบุก หรือทองแดง เป็นภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ
- (๕๔) การพิมพ์หนังสือด้วยเครื่องจักร (เว้นการพิมพ์หนังสือพิมพ์)
- (๕๕) การทำกระดาษเป็นกล่อง ซอง ถุง หรือสมุดด้วยเครื่องจักร
- (๕๖) การพ่นสี
- (๕๗) การกรอผ้า ทอผ้าด้วยเครื่องจักรหรือด้วยกี่กระตุกตั้งแต่ ๕ กี่ ขึ้นไป
- (๕๘) การสะสมหรือล้างครั่ง
- (๕๙) การทำยากันยุงชนิดเผามีควัน
- (๖๐) การคั่วกาแฟ
- (๖๑) การทอกระสอบด้วยเครื่องจักร
- (๖๒) การสะสมปอหรือป่าน
- (๖๓) การทำกระดาษต่าง ๆ
- (๖๔) การทำสิ่งของเครื่องใช้ด้วยวัตถุซีเมนต์หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (๖๕) การทำลูกชิ้นด้วยเครื่องจักร
- (๖๖) การทำกาว
- (๖๗) การประดิษฐ์ของใช้ด้วยยางเทียม พลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอไลท์ หรือวัตถุคล้ายคลึง
- (๖๘) การทอเสื่อ พรม และสิ่งทออื่น ๆ
- (๖๙) การทำการบรรจุยาฆ่าแมลง หรือยาวิทยาศาสตร์
- (๗๐) การทำผงชูรส
- (๗๑) การสะสมอาหารสัตว์
- (๗๒) การขัด กะเทาะ บดเมล็ดพืช
- (๗๓) การไม่ บดชั้น
- (๗๔) การทำบรรจุเครื่องสำอาง และยาสีฟัน
- (๗๕) การปะ เชื่อมยาง

- (๗๖) การทำยารักษาโรค
- (๗๗) การทำสี และน้ำมันผสมสี
- (๗๘) การทำสำลี
- (๗๙) การทำ สบู่ผสมปุ๋ย
- (๘๐) การทำ และการอัดแบตเตอรี่น้ำและแห้ง
- (๘๑) การเย็บผ้าด้วยเครื่องจักรเกิน ๕ เครื่อง
- (๘๒) การทำน้ำกรด
- (๘๓) การทำน้ำกลั่น น้ำบริโภคน้ำ เครื่องดื่มชนิดต่าง ๆ
- (๘๔) การทำ สบู่ผสมแก๊ส
- (๘๕) การประกอบกิจการ อาบ อบ นวด
- (๘๖) การประกอบกิจการโรงแรม
- (๘๗) การประกอบกิจการโรงมหรสพ
- (๘๘) การผสมน้ำมันเชื้อเพลิง
- (๘๙) การผสมซีเมนต์และวัตถุคล้ายคลึง
- (๙๐) การทำหลอดกาแฟ
- (๙๑) การอบไม้
- (๙๒) การซ่อมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์
- (๙๓) การล้างฟิล์มรูปถ่ายและฟิล์มภาพยนตร์
- (๙๔) การพิมพ์สีลวดลายผ้าและสิ่งอื่น ๆ
- (๙๕) การทำหรือประดิษฐ์ผ้าเย็บและสิ่งทีคล้ายกันที่ไม่บรรจุในกล่องหรือซอง

ข้อ ๕ เมื่อพ้นกำหนดเวลา ๙๐ วัน นับแต่วันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้แล้วห้ามมิให้บุคคลใดประกอบการค้าซึ่งกำหนดให้ควบคุมดังได้ระบุไว้ในข้อ ๔ ในเขตกรุงเทพมหานครเว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๖ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบการค้าซึ่งให้ควบคุมต้องยื่นเรื่องราวตามแบบที่ได้กำหนดไว้ต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และต้องปฏิบัติและจัดสถานที่สำหรับประกอบการค้านั้นให้เป็นไปตามเงื่อนไขอันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะ ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้กำหนดไว้ตามควรแก่กรณีดังต่อไปนี้

- (๑) สถานที่นั้นต้องตั้งในทำเล ซึ่งทำรางระบายน้ำโสโครกไปให้พื้นที่นั้นโดยสะดวก
- (๒) ต้องทำรางระบายหรือบ่อซึ่งรับน้ำโสโครกด้วยวัตถุถาวร มีลักษณะเรียบ ไม่ซึม ไม่รั่ว น้ำไหลได้สะดวก
- (๓) การระบายน้ำต้องไม่ให้เป็นที่น่าเดือดร้อนแก่ผู้ใช้ น้ำ ในทางน้ำสาธารณะหรือแก่

ผู้อาศัยใกล้เคียง

- (๔) เมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าสถานที่ใดสมควรจะต้องทำพื้นด้วยวัสดุถาวร เพื่อป้องกันมิให้น้ำซึมรั่วหรือขังอยู่ได้ หรือเห็นว่าควรมีบ่อพักน้ำโสโครกหรือ ทำการกำจัดน้ำโสโครก ไขมัน ให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล หรือต้องมีเครื่อง- ระบายน้ำ เครื่องป้องกันกลิ่น ไอ เสียง ความกระเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า ควัน มูล หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งอาจเป็นเหตุรำคาญแก่ผู้อยู่ในที่ใกล้เคียง ข้อกำหนด ดังกล่าวต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- (๕) ต้องให้มีแสงสว่างและการระบายอากาศเพียงพอ และต้องจัดสถานที่มิให้เป็น ที่อาศัยของสัตว์นำโรค
- (๖) ต้องจัดให้มีน้ำสะอาดเพียงพอแก่การค้ำน
- (๗) ต้องมีที่รองรับมูลฝอยและสิ่งเปราะเปื้อนอันได้สุขลักษณะ และเพียงพอ
- (๘) โดยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานสาธารณสุข จัดให้มีส้วมอันได้สุขลักษณะ จำนวนเพียงพอกับจำนวนคนที่ทำการอยู่ในสถานที่นั้น และต้องตั้งอยู่ในทำเล ที่เหมาะสม รวมทั้งการกำจัดอุจจาระด้วยวิธีที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล
- (๙) สถานที่เลี้ยงสัตว์ ต้องมีที่ขังและที่ปล่อยสัตว์กว้างขวางพอ
- (๑๐) สถานที่เกี่ยวแก่การตาก หรือฝังสินค้าต้องมีที่สำหรับตาก หรือฝังสินค้าตามที่ เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นชอบ
- (๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับสุขลักษณะตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นชอบ

ข้อ ๗ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจผ่อนผันผู้ขอรับใบอนุญาตงดเว้นการ ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ เพียงเท่าที่เห็นสมควร หรือจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร เพื่อให้ เหมาะสมแก่การค้าซึ่งให้ควบคุมนั้นก็ดี

ข้อ ๘ เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้พิจารณาเห็นว่าผู้ขอรับใบอนุญาต ได้ปฏิบัติการ ตามความในข้อ ๖ หรือข้อ ๗ และการอนุญาตนั้นไม่เป็นเหตุกระทบกระเทือนถึงสุภาพของ ประชาชนก็ให้ออกใบอนุญาตให้ตามแบบที่ได้กำหนดไว้ภายใน ๑๕ วัน

ข้อ ๙ ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบการค้าซึ่งให้ควบคุม จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขอันเกี่ยว ด้วยสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) ต้องรักษาสถานที่ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ หรือข้อ ๗ ให้อยู่ในภาวะ อันดีเสมอ และทำความสะอาดกวาดล้างสถานที่ประกอบการค้าให้สะอาด ทุกวัน
- (๒) ต้องประกอบการค้าภายในเขตสถานที่ที่ได้รับอนุญาต
- (๓) ต้องรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ ในการประกอบทุกอย่างให้สะอาดอยู่เสมอ

ถ้าเศษวัตถุหรือวัตถุแห่งการค้ำนั้นจักใช้เป็นอาหาร ต้องป้องกันวัตถุนั้นให้พ้นจากฝุ่นละออง แมลงวัน และสัตว์อื่น ๆ

- (๔) ต้องรักษาสถานที่อย่าให้เป็นที่เพาะพันธุ์แมลงวันหรือยุงหรือสัตว์นำโรคอื่น ๆ
- (๕) ถ้าจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือเพิ่มเติมสถานที่ ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครก่อน
- (๖) ต้องปฏิบัติการทุกอย่าง เพื่อให้ได้สัญลักษณ์ตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (๗) ต้องยอมให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ได้รับมอบหมายเข้าตรวจสอบสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนวิธีการประกอบการค้ำนั้นได้ในเวลาอันสมควร เมื่อได้รับแจ้งความประสงค์ให้ทราบแล้ว

ข้อ ๑๐ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตตามอัตราท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ข้อ ๑๑ ผู้ใดประกอบการค้าประเภทหนึ่งประเภทใด ซึ่งกำหนดให้ควบคุมตามข้อ ๔ ในเขตกรุงเทพมหานครดังกล่าวในข้อ ๕ โดยมีได้รับอนุญาตมีความผิดตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

ข้อ ๑๒ ผู้รับใบอนุญาตให้ประกอบการค้าซึ่งให้ควบคุมตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งกำหนดไว้ในข้อ ๔ หรือตามเงื่อนไขโดยเฉพาะซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกใบอนุญาตกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ มีความผิดตามมาตรา ๖๔ และอาจต้องถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๒ อีกด้วย

ข้อ ๑๓ บรรดาใบอนุญาตการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพที่ได้ออกก่อนวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้คงใช้ต่อไปจนสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น

ข้อ ๑๔ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับตามที่เห็นสมควร

ประกาศ ณ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๔

(ลงชื่อ) **ธรรมบุญ เทียนเงิน**
(นายธรรมบุญ เทียนเงิน)
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้คือ เนื่องจากมีกฎหมาย เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพหลายฉบับแยกใช้บังคับ อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อให้มีกฎหมายใช้บังคับในแนวเดียวกันทั่วเขตกรุงเทพมหานครจึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

**บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต
ให้ใช้สถานที่ทำการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ**

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
๑.	การเลี้ยง ม้า โค กระบือ		
	ก. ม้า โค กระบือ ไม่เกิน ๕ ตัว	๕๐๐	-
	ข. ม้า โค กระบือ เกิน ๕ ตัว	๑,๐๐๐	-
๒.	การเลี้ยงสุกร		
	ก. สุกรไม่เกิน ๒๐ ตัว	๒๐๐	-
	ข. สุกรเกิน ๒๐ ตัว แต่ไม่เกิน ๕๐ ตัว	๕๐๐	-
	ค. สุกรเกิน ๕๐ ตัว	๑,๐๐๐	-
๓.	การเลี้ยงแพะ แกะ		
	ก. แพะ แกะ ไม่เกิน ๒๐ ตัว	๒๐๐	-
	ข. แพะ แกะ เกิน ๓๐ ตัว แต่ไม่เกิน ๕๐ ตัว	๕๐๐	-
	ค. แพะ แกะ ไม่เกิน ๕๐ ตัว	๑,๐๐๐	-
๔.	การเลี้ยง ห่าน เป็ด ไก่		
	ก. ห่าน เป็ด ไก่ ไม่เกิน ๑๐๐ ตัว	๒๐๐	-
	ข. ห่าน เป็ด ไก่ เกิน ๑๐๐ แต่ไม่เกิน ๒๐๐ ตัว	๕๐๐	-
	ค. ห่าน เป็ด ไก่ เกิน ๒๐๐ ตัว	๑,๐๐๐	-
๕.	การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอาน้ำนม การรีดเอาน้ำนม	๑,๐๐๐	-
๖.	การทำเนย เนยเทียม	๑,๐๐๐	-
๗.	การฆ่า ห่าน เป็ด ไก่		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๘.	การฟอกหนังสัตว์ การสะสมหนังสัตว์	๑,๐๐๐	-
๙.	การสะสมเขาสัตว์ กระดุกสัตว์ ขนสัตว์ หรือหนังสัตว์ที่ยังไม่ได้ฟอก	๑,๐๐๐	-
๑๐.	การย้อมที่ทำให้เกิดกลิ่นเหม็น	๑,๐๐๐	-
๑๑.	การทำกะปิ น้ำปลา น้ำเค็ม ไตปลา เต้าเจี้ยว ซีอิ๊ว หอยดอง	๑,๐๐๐	-

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
๑๒.	การทำ การหมัก และการสะสมปลาจ๋า ปลาเจ้า กุ้งเจ้า		
	ก. การทำ การหมัก	๑,๐๐๐	-
	ข. การสะสม ฯ	๕๐๐	-
๑๓.	การทำและตากปลาเค็ม เนื้อเค็ม เปิดเค็ม หนังหมู กุ้งแห้ง การเคี่ยว มันกุ้ง	๕๐๐	-
๑๔.	การนึ่งปลา การต้มปลาซึ่งใช้แทนการนึ่ง	๕๐๐	-
๑๕.	การทำสาบู่	๑,๐๐๐	-
๑๖.	การเคี่ยวหนังสัตว์ เอ็นสัตว์ ไขสัตว์	๑,๐๐๐	-
๑๗.	การอัดเอาน้ำมัน	๑,๐๐๐	-
๑๘.	การเคี่ยวน้ำมัน การทำกุนเชียง หมูตั้ง	๕๐๐	-
๑๙.	การทำเส้นหมี่ ขนมหุ้น ก๋วยเตี๋ยว เต้าหู้ วุ้นเส้น เก๋ยมอ		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๒๐.	การทำแบริะแซ	๑,๐๐๐	-
๒๑.	การเผาเปลือกหอย	๑,๐๐๐	-
๒๒.	การล้าง การรม การสะสมยางดิบ	๑,๐๐๐	-
๒๓.	การทำอาหารบรรจุกระป๋อง ขวด หรือภาชนะอื่นใด		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๒๔.	การทำขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๒๕.	การทำน้ำอัดลม น้ำหวาน น้ำโซดา	๑,๐๐๐	-
๒๖.	การทำน้ำตาล		
	ก. ทำน้ำตาลจากต้นมะพร้าว ต้นตาล	๕๐๐	-
	ข. ทำน้ำตาลจากสิ่งอื่น ๆ	๑,๐๐๐	-

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
๒๗.	การทำนํ้ามันขัน	๑,๐๐๐	-
๒๘.	การทำแบ่งมันสำปะหลัง แบ่งสาธู และการทำแบ่งอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน	๑,๐๐๐	-
๒๙.	การสีข้าว	๑,๐๐๐	-
๓๐.	การต้มกลั่นแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ และนํ้าส้มสายชู	๑,๐๐๐	-
๓๑.	การทำไม้ขีดไฟ	๑,๐๐๐	-
๓๒.	การทำแชลแล็ค	๑,๐๐๐	-
๓๓.	การทำภาชนะดินเผา		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๓๔.	การทำ และมวนยาสูบ		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๓๕.	การทำกระดาษทราย	๑,๐๐๐	-
๓๖.	การทำรูปโดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
๓๗.	การปั่นฝ้ายหรือนุ่นโดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
๓๘.	การประดิษฐ์ของเครื่องใช้ด้วยกระดูกสัตว์ เขาสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์ และยาง		
	ก. โดยใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้าขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๗๕๐	-
	ค. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๓๙.	การสะสมหนังสัตว์ชนิดแผ่นที่ฟอกแล้ว		
	ก. สถานที่ประกอบการค้ามีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐ ตารางเมตร ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. สถานที่ประกอบการค้ามีเนื้อที่ต่ำกว่า ๕๐ ตารางเมตร	๕๐๐	-
๔๐.	การสะสมถ่าน		
	ก. ขายส่ง		

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
	๑. สถานที่ประกอบการค้ามีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐ ตารางเมตรขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	๒. สถานที่ประกอบการค้ามีเนื้อที่ต่ำกว่า ๕๐ ตารางเมตร	๒๐๐	-
	ข. ข่ายปลีก	๕๐	-
๔๑.	การเลื่อยไม้และซอยไม้		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๓๐๐	-
๔๒.	การหลอม หล่อ ดี กิ่ง ถลุงแร่ แก้ว และโลหะทุกชนิด		
	ก. หลอม หล่อ กิ่ง ถลุง	๑,๐๐๐	-
	ข. ดี	๓๐๐	-
๔๓.	การเชื่อมและประสานโลหะด้วยแก๊ส ไฟฟ้า หรือเครื่องจักร	๕๐๐	-
๔๔.	การต่อ ประกอบหรือซ่อมเครื่องจักร เครื่องยนต์ รถยนต์ เรือยนต์ เรือกลไฟ		
	ก. การต่อ ประกอบรถยนต์ หรือซ่อมรถยนต์ เรือยนต์ เรือกลไฟ	๑,๐๐๐	-
	ข. การต่อ ประกอบ หรือซ่อมเครื่องจักร เครื่องยนต์	๕๐๐	-
๔๕.	การล้าง อัด ฉีดรถยนต์	๑,๐๐๐	-
๔๖.	การเคลือบ ชุบโลหะด้วยตะกั่ว สังกะสี ดีบุก โครเมียม นิกเกิล	๑,๐๐๐	-
๔๗.	การขัดโลหะด้วยเครื่องจักร		
	ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๕๐๐	-
๔๘.	การไม่ ปั่นหินด้วยเครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
๔๙.	การอัด เจาะ ริดโลหะด้วยเครื่องจักร		
	ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๕๐๐	-
๕๐.	การไม่ บดยาด้วยเครื่องจักร		
	ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๕๐๐	-

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
๕๑.	การประดิษฐ์ไม้หรืองาเป็นสิ่งของต่าง ๆ ด้วยเครื่องจักร		
	ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๕๐๐	-
๕๒.	การไส เจาะ ขุดร่อง ทำคิ้วและตัดไม้ด้วยเครื่องจักร		
	ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๕๐๐	-
๕๓.	การทำสังกะสี เหล็ก เหล็กกล้า คตะกั่ว ดีบุก หรือทองแดงเป็นภาชนะ เครื่องใช้ต่าง ๆ		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๕๔.	การพิมพ์หนังสือด้วยเครื่องจักร (เว้นการพิมพ์หนังสือพิมพ์)		
	ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๕๐๐	-
๕๕.	การทำกระดาษเป็นกล่อง ของ ถุง หรือสมุดด้วยเครื่องจักร		
	ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๕๐๐	-
๕๖.	การฟั่นสี		
	ก. การฟั่นสีรถยนต์	๑,๐๐๐	-
	ข. การฟั่นสีสิ่งอื่นนอกจากรถยนต์	๕๐๐	-
๕๗.	การกรอด้วย ทอผ้าด้วยเครื่องจักรหรือด้วยที่กระตุก ตั้งแต่ ๕ กี่ ขึ้นไป		
	ก. การกรอด้วย ทอผ้าด้วยเครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. การทอผ้าด้วยที่กระตุกเกิน ๑๐ กี่ ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ค. การทอผ้าด้วยที่กระตุกตั้งแต่ ๕ กี่ ถึง ๑๐ กี่	๕๐๐	-
๕๘.	การสะสมหรือล้างครั่ง	๑,๐๐๐	-
๕๙.	การทำยากันยุงชนิดเผามีควัน		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
๖๐.	การควักกาแฟ	๑,๐๐๐	-
๖๑.	การทอกระสอบด้วยเครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
๖๒.	การสะสมปอหรือปาน	๑,๐๐๐	-
๖๓.	การทำกระดาษต่าง ๆ	๑,๐๐๐	-
๖๔.	การทำสิ่งของเครื่องใช้ด้วยวัตถุซีเมนต์หรือวัตถุที่คล้ายคลึง		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๖๕.	การทำลูกชิ้นด้วยเครื่องจักร		
	ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๗๕๐	-
๖๖.	การทำกาว	๑,๐๐๐	-
๖๗.	การประดิษฐ์เครื่องใช้ด้วยยางเทียม พลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง		
	ก. โดยใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๗๕๐	-
	ค. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๖๘.	การทอเสื่อ พรหม และสิ่งทออื่น ๆ		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๖๙.	การทำหรือการบรรจุยาฆ่าแมลง หรือยารักษาสัตว์		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๗๐.	การทำผงชูรส	๑,๐๐๐	-
๗๑.	การสะสมอาหารสัตว์		
	ก. สถานที่ประกอบการค้ามีเนื้อที่เกิน ๑๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. สถานที่ประกอบการค้ามีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐-๑๐๐ ตารางเมตร	๕๐๐	-
	ค. สถานที่ประกอบการค้ามีเนื้อที่ต่ำกว่า ๕๐ ตารางเมตร	๒๐๐	-

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
๗๒.	การขัด กะเทาะ บดเมล็ดพืช		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๓๐๐	-
๗๓.	การโม่ บดชั้น		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๗๔.	การทำ บรรจุเครื่องสำอาง และยาสีฟัน		
	ก. การทำบรรจุเครื่องสำอาง	๑,๐๐๐	-
	ข. การทำบรรจุยาสีฟัน	๑,๐๐๐	-
๗๕.	การปะ เชื่อมยาง	๓๐๐	-
๗๖.	การทำยารักษาโรค		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๗๗.	การทำสี และน้ำมันผสมสี		
	ก. การทำสี	๑,๐๐๐	-
	ข. การทำน้ำมันผสมสี	๑,๐๐๐	-
๗๘.	การทำสำลี	๑,๐๐๐	-
๗๙.	การทำ สดสนุ่ย		
	ก. การทำนุ่ย	๑,๐๐๐	-
	ข. สถานที่ประกอบการค้าสดสนุ่ยมีเนื้อที่เกินกว่า ๑๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ค. สถานที่ประกอบการค้าสดสนุ่ยมีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐-๑๐๐ ตารางเมตร	๕๐๐	-
	ง. สถานที่ประกอบการค้าสดสนุ่ยมีเนื้อที่ต่ำกว่า ๕๐ ตารางเมตร	๒๐๐	-
๘๐.	การทำ และการอัดแบบเตอรีน้ำและแห้ง		
	ก. การทำแบบเตอรีน้ำและแห้ง		

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
	(๑) การทำแบตเตอรี่น้ำ	๑,๐๐๐	-
	(๒) การทำแบตเตอรี่แห้ง	๑,๐๐๐	-
	ข. การอัดแบตเตอรี่น้ำและแห้ง		
	(๑) การอัดแบตเตอรี่น้ำ	๓๐๐	-
	(๒) การอัดแบตเตอรี่แห้ง	๓๐๐	-
๘๑.	การเย็บผ้าด้วยเครื่องจักรเกิน ๕ เครื่อง		
	ก. เครื่องจักรเกินกว่า ๑๐ เครื่อง ขึ้นไป	๕๐๐	-
	ข. เครื่องจักรตั้งแต่ ๖-๑๐ เครื่อง	๓๐๐	-
๘๒.	การทำน้ำกรด	๑,๐๐๐	-
๘๓.	การทำน้ำกลั่น น้ำบริโภคน้ำ เครื่องดื่มชนิดต่าง ๆ	๑,๐๐๐	-
๘๔.	การทำ สะสมแก๊ส		
	ก. การทำแก๊ส	๑,๐๐๐	-
	ข. สถานที่ประกอบการค้าสะสมแก๊สมีเนื้อที่ตั้งแต่ ๑๐๐ ตารางเมตร ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ค. สถานที่ประกอบการค้าสะสมแก๊สมีเนื้อที่ต่ำกว่า ๑๐๐ ตารางเมตร	๕๐๐	-
๘๕.	การประกอบกิจการ อาบ อบ นวด	๑,๐๐๐	-
๘๖.	การประกอบกิจการโรงแรม	๑,๐๐๐	-
๘๗.	การประกอบกิจการโรงแรมหรู	๑,๐๐๐	-
๘๘.	การสะสมน้ำมันเชื้อเพลิง		
	ก. จำนวนที่สะสมเกินกว่า ๑,๐๐๐ ลิตร ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. จำนวนที่สะสมตั้งแต่ ๑๐๐-๑,๐๐๐ ลิตร	๕๐๐	-
	ค. จำนวนที่สะสมต่ำกว่า ๑๐๐ ลิตร	๒๐๐	-
๘๙.	การสะสมซีเมนต์ และวัตถุที่คล้ายคลึง		
	ก. จำนวนที่สะสมเกินกว่า ๕,๐๐๐ กิโลกรัม ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. จำนวนที่สะสมตั้งแต่ ๑,๐๐๐-๕,๐๐๐ กิโลกรัม	๕๐๐	-
	ค. จำนวนที่สะสมต่ำกว่า ๑,๐๐๐ กิโลกรัม	๒๐๐	-

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
๕๐.	การทำหลอดกาแฟ	๕๐๐	-
๕๑.	การอบไม้	๑,๐๐๐	-
๕๒.	การซ่อมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์	๕๐๐	-
๕๓.	การล้างฟิล์มรูปถ่าย และฟิล์มภาพยนตร์		
	ก. ล้างฟิล์มภาพยนตร์	๑,๐๐๐	-
	ข. ล้างฟิล์มรูปถ่าย	๕๐๐	-
๕๔.	การพิมพ์สีลวดลายผ้าและสิ่งอื่น ๆ		
	ก. การพิมพ์สีลวดลายผ้า	๑,๐๐๐	-
	ข. การพิมพ์สีลวดลายสิ่งอื่น ๆ	๑,๐๐๐	-
๕๕.	การทำหรือประดิษฐ์ผ้าเย็บและสิ่งที่คล้ายคลึงกันที่ไม่บรรจุหรือบรรจุในกล่องหรือซอง		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๒๖

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุขพุทธศักราช ๒๔๘๔ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ กรุงเทพมหานครโดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๖”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพมหานครเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ ให้การค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้เป็นการค้าซึ่งให้ควบคุมตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

(๑) การเลี้ยงม้า โค กระบือ

(๒) การเลี้ยงสุกร

(๓) การเลี้ยงแพะ แกะ

(๔) การเลี้ยงห่าน เป็ด ไก่

(๕) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอาน้ำนม การรีดเอาน้ำนม

(๖) การทำเนย เนยเทียม

(๗) การฆ่าห่าน เป็ด ไก่ ยกเว้นการฆ่าในภัตตาคาร โรงแรม หรือร้านข้าวแกงเพื่อปรุงอาหารในนั้น หรือการฆ่าเพื่อปรุงอาหารเร่ขายด้วยตนเอง

- (๘) การฟอกหนังสัตว์ การสะสมหนังสัตว์
- (๙) การสะสมเขาสัตว์ กระดุกสัตว์ หนังสัตว์ที่ยังไม่ได้ฟอก
- (๑๐) การย้อมที่ทำให้เกิดกลิ่นเหม็น
- (๑๑) การทำกะปิ น้ำปลา น้ำเค็ม ไตปลา เต้าเจี้ยว ซีอิ้ว หอยดอง
- (๑๒) การทำ การหมัก การสะสมปลาร้า ปลาเจ่า กุ้งเจ่า
- (๑๓) การทำและตากปลาเค็ม เนื้อเค็ม เปิดเค็ม หนังหมู กุ้งแห้ง การเคี้ยวมันกุ้ง
- (๑๔) การนึ่งปลา การต้มปลาซึ่งใช้แทนการนึ่ง ยกเว้นการนึ่งหรือต้มในภัตตาคาร
โรงแรมหรือร้านอาหารเพื่อปรุงอาหารในนั้น และการนึ่งหรือต้มเพื่อปรุงอาหาร
เร่ขายด้วยตนเอง
- (๑๕) การทำสบู่
- (๑๖) การเคี้ยวหนังสัตว์ เอ็นสัตว์ ไขสัตว์
- (๑๗) การอัดเอาน้ำมัน
- (๑๘) การเคี้ยวน้ำมัน การทำกุนเชียง หมูตั้ง
- (๑๙) การทำเส้นหมี่ ขนมจีน ก๋วยเตี๋ยว เต้าหู้ วุ้นเส้น เกี้ยวมี
- (๒๐) การทำแฉะแซ
- (๒๑) การเผาเปลือกหอย
- (๒๒) การล้าง การรม การสะสม ยางดิบ
- (๒๓) การทำอาหารบรรจุกระป๋อง ขวด หรือภาชนะอื่นใด
- (๒๔) การทำขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ
- (๒๕) การทำน้ำอัดลม น้ำหวาน น้ำโซดา
- (๒๖) การทำน้ำตาล
- (๒๗) การทำน้ำมันขัน
- (๒๘) การทำแป้งมันสำปะหลัง แป้งสาธู และการทำแป้งอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๒๙) การสีข้าว
- (๓๐) การต้มกลั่นแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ และน้ำส้มสายชู
- (๓๑) การทำไม้ขีดไฟ
- (๓๒) การทำแชลแล็ค
- (๓๓) การทำภาชนะดินเผา
- (๓๔) การทำและมวนยาสูบ
- (๓๕) การทำกระดาษทราย

- (๓๖) การทำรูปโดยใช้เครื่องจักร
- (๓๗) การปั่นฝ้ายหรือขนโดยใช้เครื่องจักร
- (๓๘) การประดิษฐ์ของเครื่องใช้ด้วยกระดูกสัตว์ เขาสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์ และ
ยาง
- (๓๙) การสะสมหนังสัตว์ชนิดแผ่นที่ลอกแล้ว
- (๔๐) การสะสมถ่าน
- (๔๑) การเลื่อยและซอยไม้
- (๔๒) การหลอม หล่อ ตี กึง ถลุงแร่ แก้ว และโลหะทุกชนิด
- (๔๓) การเชื่อมและประสานโลหะด้วยก๊าซ ไฟฟ้า หรือเครื่องจักร
- (๔๔) การต่อ ประกอบ หรือซ่อมเครื่องจักร เครื่องยนต์ รถยนต์ เรือยนต์ เรือกลไฟ
- (๔๕) การล้าง อัด ฉีด รถยนต์
- (๔๖) การเคลือบ ชุบโลหะด้วยตะกั่ว สังกะสี ดีบุก โครเมียม นิกเกิล หรือโลหะอื่นใด
- (๔๗) การขัดโลหะด้วยเครื่องจักร
- (๔๘) การไม่ ปั่นหินด้วยเครื่องจักร
- (๔๙) การอัด เจาะ รีดโลหะด้วยเครื่องจักร
- (๕๐) การไม่ บดยาด้วยเครื่องจักร
- (๕๑) การประดิษฐ์ไม้ หรืองานเป็นสิ่งของต่าง ๆ ด้วยเครื่องจักร
- (๕๒) การไส เจาะ ขุดร่อง ทำคิ้ว และตัดไม้ด้วยเครื่องจักร
- (๕๓) การทำโลหะเป็นภาชนะหรือเครื่องใช้ต่าง ๆ
- (๕๔) การพิมพ์หนังสือด้วยเครื่องจักร
- (๕๕) การประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ เครื่องเขียนด้วยกระดาษ
- (๕๖) การฟั่นสี
- (๕๗) การกรอผ้า ทอผ้าด้วยเครื่องจักรหรือด้วยที่กระดูกตั้งแต่ ๕ กี่ ขึ้นไป
- (๕๘) การสะสมหรือล้างครั้ง
- (๕๙) การทำยากันยุงชนิดเผามีควัน
- (๖๐) การควักกาแฟ
- (๖๑) การทอกระสอบด้วยเครื่องจักร
- (๖๒) การสะสมปอหรือป่าน
- (๖๓) การทำกระดาษต่าง ๆ

- (๖๔) การทำสิ่งของเครื่องใช้ด้วยวัตถุซีเมนต์หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (๖๕) การทำลูกชิ้นด้วยเครื่องจักร
- (๖๖) การทำกาว
- (๖๗) การประดิษฐ์ของใช้ด้วยยางเทียม พลาสติก เซลโลลอยด์ เบเกอไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (๖๘) การทอเสื่อ พรม และสิ่งทออื่น ๆ
- (๖๙) การทำ การบรรจุ การสะสม ยาฆ่าแมลง
- (๗๐) การทำผงชูรส
- (๗๑) การสะสมอาหารสัตว์
- (๗๒) การขัด กะเทาะ บด เมล็ดพืช
- (๗๓) การโม่ บด ชั้
- (๗๔) การทำ บรรจุ เครื่องสำอางและยาสีฟัน
- (๗๕) การปะ เชื่อม ยาง
- (๗๖) การทำ การบรรจุ ยารักษาโรค
- (๗๗) การทำสี และน้ำมันผสมสี
- (๗๘) การทำสำลี
- (๗๙) การทำ สะสม ปู่
- (๘๐) การทำ ซ่อม การอัด แบตเตอรี่
- (๘๑) การเย็บผ้าด้วยจักรเย็บผ้าเกิน ๕ เครื่อง
- (๘๒) การทำน้ำกรด
- (๘๓) การทำน้ำกลั่น น้ำบริโภคน้ำ เครื่องดื่มชนิดต่าง ๆ
- (๘๔) การทำ สะสม ก๊าซ
- (๘๕) การประกอบกิจการ อาบ อบ นวด
- (๘๖) การประกอบกิจการโรงแรม
- (๘๗) การประกอบกิจการโรงแรมหรสพ
- (๘๘) การสะสมน้ำมันเชื้อเพลิง
- (๘๙) การสะสมซีเมนต์และวัตถุที่คล้ายคลึง
- (๙๐) การทำหลอดกาแฟ
- (๙๑) การอบไม้

- (๙๒) การซ่อมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์
- (๙๓) การล้างฟิล์มรูปถ่ายและฟิล์มภาพยนตร์
- (๙๔) การพิมพ์สีลวดลายผ้าและสิ่งอื่น ๆ
- (๙๕) การทำหรือประดิษฐ์ผ้าเย็บและสิ่งทีคล้ายกันที่ไม่บรรจุหรือบรรจุในกล่องหรือของ
- (๙๖) การตัดโลหะโดยใช้ไฟฟ้า ก๊าซ หรือเครื่องจักร
- (๙๗) การเจียรระไนเพชร พลอย หิน กระจก หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (๙๘) การเลื่อย ดัดหรือประดิษฐ์หินเป็นสิ่งของต่าง ๆ
- (๙๙) การประดิษฐ์กระจก
- (๑๐๐) การเคลือบ ชุบ วัตถุด้วย พลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (๑๐๑) การทำ ไม้ บด หลอม หล่อ พลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (๑๐๒) การอัดผ้าเบรค ผ้าครีซ
- (๑๐๓) การสะสม แยก คัดเลือก หรือล้างแร่
- (๑๐๔) การทำหรือบรรจุสารเคมีดับเพลิง
- (๑๐๕) การทำน้ำแข็งแห้ง
- (๑๐๖) การทำซอลีก ปูนปาสเตอร์
- (๑๐๗) การชักกรีด อัดกลีบ กัดสีผ้า โดยใช้เครื่องจักร
- (๑๐๘) การทำใยมะพร้าว หรือวัตถุที่คล้ายคลึงด้วยเครื่องจักร
- (๑๐๙) การทำเทียน เทียนไข หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (๑๑๐) การพิมพ์แบบ พิมพ์เขียว
- (๑๑๑) การเก็บ ถนอมอาหาร โดยใช้เครื่องจักรที่มีกำลังตั้งแต่ ๕ แรงม้า ขึ้นไป
- (๑๑๒) การทำ บรรจุ โปชาแห้ง ซาผง
- (๑๑๓) การทำไอศกรีม
- (๑๑๔) การทำ บะหมี่ มะกะโรนี

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตให้ใช้สถานที่ทำการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ และให้ใช้บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตให้ใช้สถานที่ทำการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้แทน

ข้อ ๕ บรรดาใบอนุญาตการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ที่ได้ออกก่อนวันที่ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ต่อไปจนสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น

ข้อ ๖ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับตามที่เห็นสมควร

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๖

(ลงชื่อ) พล.ร.อ. เทียม มกรานนท์

(เทียม มกรานนท์)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๑/๒๕๒๔ เรื่อง เพิ่มเติมและปรับปรุงกิจการบางประเภทเป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๒๔ ปรับปรุงประเภทกิจการค้าที่กำหนดไว้เดิม ๔ ประเภท และกำหนดเพิ่มเติมอีก ๑๔ ประเภท สมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๔ ให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงสาธารณสุขดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

**บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต
ให้ใช้สถานที่ทำการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ**

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
๑.	การเลี้ยง ม้า โค กระบือ		
	ก. ม้า โค กระบือ เกิน ๕ ตัว	๑,๐๐๐	-
	ข. ม้า โค กระบือ ไม่เกิน ๕ ตัว	๕๐๐	-
๒.	การเลี้ยงสุกร		
	ก. สุกร เกิน ๕๐ ตัว	๑,๐๐๐	-
	ข. สุกร เกิน ๒๐ ตัว แต่ไม่เกิน ๕๐ ตัว	๕๐๐	-
	ค. สุกร ไม่เกิน ๒๐ ตัว	๒๐๐	-
๓.	การเลี้ยงแพะ แกะ		
	ก. แพะ แกะ เกิน ๕๐ ตัว	๑,๐๐๐	-
	ข. แพะ แกะ เกิน ๒๐ ตัว แต่ไม่เกิน ๕๐ ตัว	๕๐๐	-
	ค. แพะ แกะ ไม่เกิน ๒๐ ตัว	๒๐๐	-
๔.	การเลี้ยง ห่าน เป็ด ไก่		
	ก. ห่าน เป็ด ไก่ เกิน ๒๐๐ ตัว	๑,๐๐๐	-
	ข. ห่าน เป็ด ไก่ เกิน ๑๐๐ แต่ไม่เกิน ๒๐๐ ตัว	๕๐๐	-
	ค. ห่าน เป็ด ไก่ ไม่เกิน ๑๐๐ ตัว	๒๐๐	-
๕.	การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอาน้ำนม การรีดเอาน้ำนม	๑,๐๐๐	-
๖.	การทำเนย เนยเทียม	๑,๐๐๐	-
๗.	การฆ่า ห่าน เป็ด ไก่		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๘.	การฟอกหนังสัตว์ การสะสมหนังสัตว์	๑,๐๐๐	-
๙.	การสะสมเขาสัตว์ กระดูกสัตว์ ขนสัตว์ หรือหนังสัตว์ที่ยังไม่ได้ฟอก	๑,๐๐๐	-
๑๐.	การย้อมที่ทำให้เกิดกลิ่นเหม็น	๑,๐๐๐	-
๑๑.	การทำกะปิ น้ำปลา น้ำเค็ม ไตปลา เต้าเจี้ยว ซีอิ๊ว หอยดอง	๑,๐๐๐	-

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
๑๒.	การทำ การหมัก และการสะสมปลาร้า ปลาเจ่า กุ้งเจ้า ก. การทำ การหมัก ข. การสะสม	๑,๐๐๐ ๕๐๐	- -
๑๓.	การทำและตากปลาเค็ม เนื้อเค็ม เปิดเค็ม หนังกุ้ง กุ้งแห้ง การเดี่ยว มันกุ้ง	๕๐๐	-
๑๔.	การนึ่งปลา การต้มปลาซึ่งใช้แทนการนึ่ง	๕๐๐	-
๑๕.	การทำสบู่	๑,๐๐๐	-
๑๖.	การเดี่ยวหนังสัตว์ เอ็นสัตว์ ไซสัตว์	๑,๐๐๐	-
๑๗.	การอัดเอาน้ำมัน	๑,๐๐๐	-
๑๘.	การเดี่ยวน้ำมัน การทำกุนเชียง หมูตั้ง	๕๐๐	-
๑๙.	การทำเส้นหมี่ ขนมหุ้น ก้วยเดี่ยว เต้าหู้ วุ้นเส้น เกี่ยมอี ก. โดยใช้เครื่องจักร ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐ ๕๐๐	- -
๒๐.	การทำบะแซ	๑,๐๐๐	-
๒๑.	การเผาเปลือกหอย	๑,๐๐๐	-
๒๒.	การล้าง การรม การสะสมยางดิบ	๑,๐๐๐	-
๒๓.	การทำอาหารบรรจุกระป๋อง ขวด หรือภาชนะอื่นใด ก. โดยใช้เครื่องจักร ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐ ๕๐๐	- -
๒๔.	การทำขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ก. โดยใช้เครื่องจักร ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐ ๕๐๐	- -
๒๕.	การทำน้ำอัดลม น้ำหวาน น้ำโซดา	๑,๐๐๐	-
๒๖.	การทำน้ำตาล ก. ทำน้ำตาลจากสิ่งอื่น ๆ ข. ทำน้ำตาลจากต้นมะพร้าว ต้นตาล	๑,๐๐๐ ๕๐๐	- -

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
๒๗.	การทำนํ้ามันขี้	๑,๐๐๐	-
๒๘.	การทำแบ่งมันสำปะหลัง แบ่งสาธุ และการทำแบ่งอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน	๑,๐๐๐	-
๒๙.	การสีข้าว	๑,๐๐๐	-
๓๐.	การต้มกลั่นแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ และน้ำส้มสายชู	๑,๐๐๐	-
๓๑.	การทำไม้ขีดไฟ	๑,๐๐๐	-
๓๒.	การทำแชลแล็ค	๑,๐๐๐	-
๓๓.	การทำภาชนะดินเผา		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๓๔.	การทำและมวนยาสูบ		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๓๕.	การทำกระดาษทราย	๑,๐๐๐	-
๓๖.	การทำรูปโดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
๓๗.	การปั่นฝ้ายหรือนุ่นโดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
๓๘.	การประดิษฐ์ของเครื่องใช้ด้วยกระดูกสัตว์ เขาสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์ และยาง		
	ก. โดยใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้าขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๗๕๐	-
	ค. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๓๙.	การสะสมหนังสัตว์ชนิดแผ่นที่ฟอกแล้ว		
	ก. สถานที่ประกอบการค้ามีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐ ตารางเมตร ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. สถานที่ประกอบการค้ามีเนื้อที่ต่ำกว่า ๕๐ ตารางเมตร	๕๐๐	-
๔๐.	การสะสมถ่าน		
	ก. ขายส่ง		
	๑. สถานที่ประกอบการค้ามีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐ ตารางเมตร ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
	๒. สถานที่ประกอบการค้ามีเนื้อที่ต่ำกว่า ๕๐ ตารางเมตร	๕๐๐	-
	ข. ขายปลีก	๑๐๐	-
๔๑.	การเลื่อยไม้และซอຍไม้		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๔๒.	การหลอม หล่อ ดี กสิ่ง ฤลุงแร่ แก้ว และโลหะทุกชนิด		
	ก. หลอม หล่อ กสิ่ง ฤลุง	๑,๐๐๐	-
	ข. ดี	๕๐๐	-
๔๓.	การเชื่อมและประสานโลหะด้วยก๊าซ ไฟฟ้า หรือเครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
๔๔.	การต่อ ประกอบหรือซ่อมเครื่องจักร เครื่องยนต์ รถยนต์ เรือยนต์ เรือกลไฟ	๑,๐๐๐	-
๔๕.	การล้าง อัด ฉีด รถยนต์	๑,๐๐๐	-
๔๖.	การเคลือบ ชุบโลหะด้วยตะกั่ว สังกะสี ดีบุก โครเมียม นิกเกิล หรือโลหะอื่นใด	๑,๐๐๐	-
๔๗.	การขัดโลหะด้วยเครื่องจักร		
	ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๕๐๐	-
๔๘.	การไม่ ปั่นหินด้วยเครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
๔๙.	การอัด เจาะ รีดโลหะด้วยเครื่องจักร		
	ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๕๐๐	-
๕๐.	การไม่ บดยาด้วยเครื่องจักร		
	ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๕๐๐	-
๕๑.	การประดิษฐ์ไม้หรืองาเป็นลิ่งของต่าง ๆ ด้วยเครื่องจักร		
	ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๕๐๐	-

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
๕๒.	การไส เจาะ ขุดร่อง ทำคิ้วและตัดไม้ด้วยเครื่องจักร ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๑,๐๐๐ ๕๐๐	- -
๕๓.	การทำโลหะเป็นภาชนะหรือเครื่องใช้ต่าง ๆ ก. โดยใช้เครื่องจักร ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐ ๕๐๐	- -
๕๔.	การพิมพ์หนังสือด้วยเครื่องจักร ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๑,๐๐๐ ๕๐๐	- -
๕๕.	การประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ เครื่องเขียนด้วยกระดาษ ก. โดยใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป ข. โดยใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๑,๐๐๐ ๕๐๐	- -
๕๖.	การพ่นสี	๑,๐๐๐	-
๕๗.	การกรอด้าย ทอผ้าด้วยเครื่องจักรหรือด้วยที่กระตุก ตั้งแต่ ๕ กี่ ขึ้นไป ก. การกรอด้าย ทอผ้าด้วยเครื่องจักร ข. การทอผ้าด้วยที่กระตุกเกิน ๑๐ กี่ ค. การทอผ้าด้วยที่กระตุกตั้งแต่ ๕ กี่ถึง ๑๐ กี่	๑,๐๐๐ ๑,๐๐๐ ๕๐๐	- - -
๕๘.	การสะสมหรือล้างครั่ง	๑,๐๐๐	-
๕๙.	การทำยากันยุงชนิดเผามีควัน ก. โดยใช้เครื่องจักร ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐ ๕๐๐	- -
๖๐.	การควักกาแพ	๑,๐๐๐	-
๖๑.	การทอกระสอบด้วยเครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
๖๒.	การสะสมปอหรือป่าน	๑,๐๐๐	-
๖๓.	การทำกระดาษต่าง ๆ	๑,๐๐๐	-
๖๔.	การทำสิ่งของเครื่องใช้ด้วยวัตถุซีเมนต์หรือวัตถุที่คล้ายคลึง		

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๖๕.	การทำลูกชิ้นด้วยเครื่องจักร		
	ก. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๕๐๐	-
๖๖.	การทำกาว	๑,๐๐๐	-
๖๗.	การประดิษฐ์ของใช้ด้วยยางเทียม พลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง		
	ก. โดยใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันตั้งแต่ ๒ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมกันต่ำกว่า ๒ แรงม้า	๗๕๐	-
	ค. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๖๘.	การทอเสื่อ พรม และสิ่งของอื่น ๆ		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๖๙.	การทำ การบรรจุ การสะสม ยาฆ่าแมลง		
	ก. การทำ การบรรจุ	๑,๐๐๐	-
	ข. การสะสม	๕๐๐	-
๗๐.	การทำผงชูรส	๑,๐๐๐	-
๗๑.	การสะสมอาหารสัตว์		
	ก. สถานที่ประกอบการค้ามีเนื้อที่เกิน ๑๐๐ ตารางเมตร	๑,๐๐๐	-
	ข. สถานที่ประกอบการค้ามีเนื้อที่ไม่เกิน ๑๐๐ ตารางเมตร	๕๐๐	-
๗๒.	การขัด กะเทาะ บด เมล็ดพืช		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๗๓.	การโม่ บด ชัน		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
๗๔.	การทำ บรรจุ เครื่องสำอางและยาสีฟัน	๑,๐๐๐	-
๗๕.	การปะ เชื่อม ยาง	๕๐๐	-
๗๖.	การทำ การบรรจุ ยารักษาโรค ยารักษาสัตว์		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๗๗.	การทำสี และน้ำมันผสมสี	๑,๐๐๐	-
๗๘.	การทำสำลี	๑,๐๐๐	-
๗๙.	การทำ สะสมปุ๋ย		
	ก. การทำปุ๋ย	๑,๐๐๐	-
	ข. สถานที่ประกอบการค้าสะสมปุ๋ยมีเนื้อที่เกิน ๑๐๐ ตารางเมตร	๑,๐๐๐	-
	ค. สถานที่ประกอบการค้าสะสมปุ๋ยมีเนื้อที่ไม่เกิน ๑๐๐ ตารางเมตร	๕๐๐	-
๘๐.	การทำ ซ่อม การอัด แบดเตอร์รี่		
	ก. การทำ	๑,๐๐๐	-
	ข. การซ่อม การอัด	๕๐๐	-
๘๑.	การเย็บผ้าด้วยจักรเย็บผ้า ๕ เครื่อง		
	ก. จักรเย็บผ้าเกิน ๑๐ เครื่อง	๑,๐๐๐	-
	ข. จักรเย็บผ้าตั้งแต่ ๖-๑๐ เครื่อง	๕๐๐	-
๘๒.	การทำน้ำกรด	๑,๐๐๐	-
๘๓.	การทำน้ำกลั่น น้ำบริโภค เครื่องดื่มชนิดต่าง ๆ	๑,๐๐๐	-
๘๔.	การทำ สะสมก๊าซ	๑,๐๐๐	-
๘๕.	การประกอบกิจการ อาบ อบ นวด	๑,๐๐๐	-
๘๖.	การประกอบกิจการ โรงแรม	๑,๐๐๐	-
๘๗.	การประกอบกิจการ โรงมหรสพ	๑,๐๐๐	-
๘๘.	การสะสมน้ำมันเชื้อเพลิง		
	ก. จำนวนที่สะสม เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร	๑,๐๐๐	-

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
๘๙.	ข. จำนวนที่สะสมตั้งแต่ ๑๐๐-๑,๐๐๐ ลิตร	๕๐๐	-
	ค. จำนวนที่สะสมต่ำกว่า ๑๐๐ ลิตร	๒๐๐	-
	การสะสมซีเมนต์ และวัตถุที่คล้ายคลึง		
๙๐.	ก. จำนวนที่สะสม เกิน ๕,๐๐๐ กิโลกรัม	๑,๐๐๐	-
	ข. จำนวนที่สะสม ตั้งแต่ ๑,๐๐๐-๕,๐๐๐ กิโลกรัม	๕๐๐	-
	ค. จำนวนที่สะสม ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ กิโลกรัม	๒๐๐	-
๙๑.	การทำหลอดกาแฟ	๕๐๐	-
๙๒.	การอบไม้	๑,๐๐๐	-
๙๓.	การซ่อมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์	๕๐๐	-
๙๔.	การล้างฟิล์มรูปถ่าย และฟิล์มภาพยนตร์		
	ก. ล้างฟิล์มภาพยนตร์	๑,๐๐๐	-
	ข. ล้างฟิล์มรูปถ่าย	๕๐๐	-
๙๕.	การพิมพ์สีลวดลายผ้าและสิ่งอื่น ๆ	๑,๐๐๐	-
๙๕.	การทำหรือประดิษฐ์ผ้าเย็บและสิ่งทีคล้ายคลึงกันที่ไม่บรรจุหรือบรรจุในกล่องหรือซอง		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๙๖.	การตัดโลหะโดยใช้ไฟฟ้า ก๊าซ หรือเครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
๙๗.	การเจียรระไนเพชร พลอย หิน กระจกหรือวัตถุที่คล้ายคลึง		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๙๘.	การเลื่อย ตัด หรือประดิษฐ์หินเป็นสิ่งของต่าง ๆ		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๙๙.	การประดิษฐ์กระจก		
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สต.
๑๐๐.	การเคลือบ ชุบ วัตถุด้วยพลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	๑,๐๐๐	-
๑๐๑.	การทำ โม่ บด หลอม หล่อพลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	๑,๐๐๐ ๕๐๐	- -
๑๐๒.	การอัดผ้าเบรค ผ้าครีซ		
๑๐๓.	การสะสม แยก คัดเลือก หรือล้าง แร่		-
	ก. การแยก คัดเลือก หรือล้างแร่	๑,๐๐๐	-
	ข. การสะสมแร่	๕๐๐	-
๑๐๔.	การทำหรือบรรจุสารเคมีดับเพลิง	๑,๐๐๐	-
๑๐๕.	การทำน้ำแข็งแห้ง	๑,๐๐๐	
๑๐๖.	การทำซอล์ก ปูนปาสเตอร์		-
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๑๐๗.	การซักรีด อัดกลีบ กัดสีผ้า โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
๑๐๘.	การทำใยมะพร้าวหรือวัตถุที่คล้ายคลึงด้วยเครื่องจักร	๑,๐๐๐	
๑๐๙.	การทำเทียน เทียนไข หรือวัตถุที่คล้ายคลึง		-
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๑๑๐.	การพิมพ์แบบ พิมพ์เขียว		-
๑๑๑.	การเก็บ ถนอมอาหาร โดยใช้เครื่องจักรมีกำลังตั้งแต่ ๕ แรงม้า ขึ้นไป	๑,๐๐๐	-
๑๑๒.	การทำ บรรจุ ไบซาแห้ง ซาผง	๑,๐๐๐	
๑๑๓.	การทำไอศกรีม		-
	ก. โดยใช้เครื่องจักร	๑,๐๐๐	-
	ข. โดยไม่ใช้เครื่องจักร	๕๐๐	-
๑๑๔.	การทำบะหมี่ มะกะโรนี	๑,๐๐๐	

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๒๘

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ กรุงเทพมหานคร โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพกึ่งจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๑๕) (๑๑๖) (๑๑๗) และ (๑๑๘) ของข้อ ๔ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

“(๑๑๕) การสะสมถ่านโค้ก

(๑๑๖) การจัดให้มีการเดินรำหรือรำวง

(๑๑๗) การจัดตั้งสระว่ายน้ำ

(๑๑๘) การจัดให้มีการเล่นสเก็ตโดยมีแสงหรือเสียงประกอบ”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความใน (๖) ของข้อ ๔ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๖) ต้องปฏิบัติการทุกอย่างเพื่อให้ได้สุขลักษณะและไม่เป็นอันตรายแก่สุขภาพตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร”

ข้อ ๕ ให้เพิ่มเติมบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการออกไปอนุญาตให้ใช้สถานที่ทำการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้า ซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้า ซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๖ ตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๘

อาษา เมฆสวรรค์

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

**บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต
ให้ใช้สถานที่ทำการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ**

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สตางค์
๑๑๕.	การสะสมถ่านโค้ก	๑,๐๐๐	-
๑๑๖.	การจัดให้มีการเดินรำ หรือรำวง	๑,๐๐๐	-
๑๑๗.	การจัดตั้งสระว่ายน้ำ	๑,๐๐๐	-
๑๑๘.	การจัดให้มีการเล่นสเกตโดยมีแสงหรือเสียงประกอบ	๑,๐๐๐	-

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติฉบับนี้ คือ ได้มีการประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๒/๒๕๒๗ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๒๗ ที่ ๔/๒๕๒๗ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๗ และที่ ๕/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๒๘ เรื่อง เพิ่มเติมกิจการบางประเภทเป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ กำหนดให้การสะสมถ่านโค้ก การจัดให้มีการเดินรำหรือรำวง การจัดตั้งสระว่ายน้ำ และการจัดให้มีการเล่นสเกตโดยมีแสงหรือเสียงประกอบเป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงสาธารณสุขดังกล่าวจึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๓๐

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๕ มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ และกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ กรุงเทพมหานครโดยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานครจึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐”

ข้อ ๒. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๑๙) และ (๑๒๐) ของข้อ ๔ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๖ และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘

“(๑๑๙) การรับจ้างแต่งเล็บ การแคะหู การล้างตา ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๑๒๐) การสะสมวัสดุ สิ่งของที่ชำรุด ใช้น้ำแล้วหรือเหลือใช้”

ข้อ ๔. ให้เพิ่มเติมบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตให้ใช้สถานที่ทำการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบัญญัติ

กรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๖ และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ ตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ข้อ ๕. ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ และมีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๐

(ลงชื่อ) พลตรี จำลอง ศรีเมือง
(จำลอง ศรีเมือง)
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

**บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต
ให้ใช้สถานที่ทำการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ**

เลขที่	ประเภทการค้า	อัตราค่าธรรมเนียม	
		บาท	สตางค์
๑๑๙	การรับจ้างแต่งเล็บ การแคะหู การล้างตา ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ	๕๐๐	-
๑๒๐	การสะสมวัสดุ สิ่งของที่ชำรุด ใช้น้ำแล้วหรือเหลือใช้	๑,๐๐๐	-

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติฉบับนี้คือ ได้มีประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ ๖/๒๕๒๙ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๒๙ และฉบับที่ ๗/๒๕๒๙ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๙ เรื่อง เพิ่มเติมกิจการบางประเภทเป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ กำหนดให้ การรับจ้างแต่งเล็บ การแคะหู การล้างตา ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ และการสะสมวัสดุสิ่งของที่ชำรุด ใช้น้ำแล้วหรือเหลือใช้ เป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ตามลำดับ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงสาธารณสุขดังกล่าว โดยเพิ่มการค้าประเภท การรับจ้างแต่งเล็บ การแคะหู และการล้างตา ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ และการสะสมวัสดุสิ่งของที่ชำรุด ใช้น้ำแล้วหรือเหลือใช้ เป็นการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพที่ต้องควบคุม รวมทั้งกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตด้วย

ระเบียบกรุงเทพมหานคร

ว่าด้วยหลักเกณฑ์การตั้งสถานีบริการจำหน่ายน้ำมัน

พ.ศ. ๒๕๑๕

ด้วยกรุงเทพมหานคร ได้พิจารณาเห็นว่า ปัจจุบันมีการก่อสร้างอาคารเพื่อใช้เป็นสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันเป็นจำนวนมาก บางแห่งมีการประกอบกิจการซ่อมเครื่องยนต์ด้วย เพื่อเป็นการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง และความปลอดภัยทางด้านอัคคีภัย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๔ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจึงให้วางระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์การตั้งสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยหลักเกณฑ์การตั้งสถานีบริการจำหน่ายน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๑๕”

ข้อ ๒. บรรดาระเบียบข้อบังคับหรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้ว ในระเบียบนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓. ในประกาศนี้

“สถานีบริการจำหน่ายน้ำมัน” หมายความว่าอาคารและบริเวณที่ใช้เป็นสถานที่ตั้งเครื่องสูบน้ำมันเพื่อจำหน่าย รวมทั้งสถานบริการล้างอัดฉีดด้วย

“สถานบริการล้างอัดฉีด” หมายความว่าอาคารและบริเวณที่ใช้เพื่อการล้างอัดฉีดรถยนต์

“กิจการซ่อมเครื่องยนต์” หมายความว่ากิจการซ่อมเครื่องยนต์ของรถยนต์และจักรยานยนต์

ข้อ ๔. ถนนที่จะอนุญาตให้ตั้งสถานีบริการจำหน่ายน้ำมัน จะต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๘.๐๐ เมตร

ข้อ ๕. สถานีบริการจำหน่ายน้ำมันที่ไม่มีกิจการซ่อมเครื่องยนต์

๕.๑ สถานที่ขอตั้งสถานีบริการจำหน่ายน้ำมัน ต้องมีสถานบริการล้างอัดฉีดด้วย

๕.๒ สถานบริการล้างอัดฉีดต้องมีลักษณะดังนี้

- ๕.๒.๑ มีที่ล้างรถอยู่ห่างเขตที่ดินเอกชนไม่น้อยกว่า ๕.๐๐ เมตร
- ๕.๒.๒ มีการป้องกันมิให้ละอองน้ำเข้าไปในที่ดินข้างเคียงได้
- ๕.๒.๓ มีห้องอัดฉีดตั้งอยู่ภายในอาคารซึ่งห่างเขตที่ดินไม่น้อยกว่า ๕.๐๐ เมตร และมีระยะห่างจากเขตถนนใหญ่ไม่น้อยกว่า ๑๔.๐๐ เมตร
- ๕.๓ ที่ดินที่ขอตังสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันต้องมีระยะกว้างตามหน้าถนนไม่น้อยกว่า ๒๕.๐๐ เมตร ยกเว้นตามข้อ ๗.๒
- ๕.๔ ตัวเครื่องสูบน้ำมันต้องตั้งห่างจากเขตถนนเข้าไปไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ เมตร
- ๕.๕ ตัวอาคารของสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันต้องมีระยะห่างจากเขตถนนใหญ่ไม่น้อยกว่า ๑๔.๐๐ เมตร
- ๕.๖ สถานีบริการจำหน่ายน้ำมันจะต้องอยู่ห่างจากเขตอนุสาวรีย์หรือสถานที่สำคัญอันควรเชิดชูมีระยะไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เมตร ทั้งนี้วัดระยะตามแนวถนน
- ๕.๗ เขตสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันต้องมีระยะห่างจากเครื่องสูบน้ำมันขององค์การเชื้อเพลิง ไม่น้อยกว่า ๕๐๐ เมตร
- ๕.๘ สถานีบริการจำหน่ายน้ำมันต้องจัดทำบ่อกักน้ำมัน เพื่อให้น้ำโสโครกผ่านบ่อนี้ก่อนที่จะปล่อยไปลงบ่อรับน้ำสาธารณะ ในกรณีที่ไม่มีการระบายน้ำริมถนน ต้องจัดสร้างบ่อซึมขึ้นรับน้ำภายในที่ดินให้เพียงพอด้วย
- ๕.๙ สถานีบริการจำหน่ายน้ำมันต้องมีส้วมอย่างน้อย หญิง ๑ ที่ ชาย ๑ ที่ และที่ปัสสาวะชาย ๑ ที่

ข้อ ๖. สถานีบริการจำหน่ายน้ำมันที่มีกิจการซ่อมเครื่องยนต์รวมอยู่ด้วย นอกจากนี้ลักษณะและแผนผังบริเวณตามข้อ ๕ แล้ว สถานที่จะต้องมีลักษณะและแผนผังบริเวณดังนี้ด้วย

- ๖.๑ มีตัวอาคารเพื่อกิจการซ่อมเครื่องยนต์โดยเฉพาะ และถูกต้องตามประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่องหลักเกณฑ์สถานที่ประกอบการค้า ประเภทซ่อมและหรือพ่นสีรถยนต์หรือจักรยานยนต์ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
- ๖.๒ อาคารตามข้อ ๖.๑ ต้องอยู่ห่างเขตที่ดินโดยรอบไม่น้อยกว่า ๕.๐๐ เมตร และอยู่นอกบริเวณ ๑๔.๐๐ เมตร จากเขตถนนด้านหน้า

ข้อ ๗. สถานีบริการจำหน่ายน้ำมันที่ตั้งอยู่มุมถนนสองสายตัดกัน ถนนสายใดสายหนึ่งจะต้องมีขนาดกว้างตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ทั้งจะต้องมีลักษณะและแผนผังบริเวณดังนี้

- ๗.๑ ในกรณีที่ถนนสองสายตัดกันดังต่อไปนี้
- (ก) ถนนที่ตัดกันอีกสายหนึ่งมีขนาดกว้างไม่เกิน ๖.๐๐ เมตร หรือ
- (ข) ถนนที่ตัดกันสายใดสายหนึ่ง เป็นถนนตันและมีซอยแยกที่เป็นซอยตันถนนและซอยตันนั้น จะต้องมีความยาวรวมกันไม่เกิน ๑ กิโลเมตร และ

ในถนนและซอยต้นนั้นจะต้องมีแต่อาคารพักอาศัยเท่านั้น
กรณีทั้ง (ก) และ (ข) ดังกล่าวที่ดินจะต้องมีระยะกว้างตามหน้าถนนสายใด
สายหนึ่งไม่น้อยกว่า ๒๕.๐๐ เมตร และจะต้องสร้างทางเท้าและทางเข้า
ออกด้านถนนทั้งสองสายตามที่กรุงเทพมหานครกำหนด

๗.๒ ในกรณีที่เป็นถนนสองสายตัดกันนอกจากกรณีในข้อ ๗.๑ แล้ว ที่ดิน
แต่ละด้านจะต้องมีระยะกว้างตามหน้าถนนไม่น้อยกว่า ๔๐.๐๐ เมตร
และจะต้องเว้นที่ดินรูปสามเหลี่ยมตอนมุมถนนสองสายตัดกัน มีระยะ
จากจุดตัดกันของเขตถนนสองสายเข้าไปทั้งสองด้านตามเขตที่ดินระยะ
๑๕.๐๐ เมตร เท่ากัน โดยต้องยกให้เป็นสาธารณะเพื่อเป็นถนนให้รถวิ่ง
ผ่านได้ และกำหนดให้มีทางเข้า-ออก ของสถานีสวนบริการจำหน่ายน้ำมัน
ด้านที่ติดถนนไม่เกินด้านละ ๑ แห่ง มีขนาดกว้างไม่เกิน ๔.๐๐ เมตร
ทางเข้าออกนี้จะต้องอยู่ตอนริมเขตสถานีสวนบริการจำหน่ายน้ำมันทั้งสอง
ด้านซึ่งติดกับที่ดินข้างเคียง

ข้อ ๘. การตั้งสถานีสวนบริการจำหน่ายน้ำมันที่ถนนสายใด ถึงแม้จะไม่ขัดหลักเกณฑ์ตามที่
ระบุข้างต้น แต่ถ้าถนนสายนั้น ๆ มีสถานีสวนบริการจำหน่ายน้ำมันมากพอสมควรแล้ว ก็อาจจะไม่
อนุญาตให้สร้างเพิ่มเติมอีกก็ได้

ข้อ ๙. การประกอบกิจการค้าต่าง ๆ ในบริเวณสถานีสวนบริการจำหน่ายน้ำมัน ตามข้างต้น
จะต้องได้รับอนุญาตประกอบการค้าตามเทศบัญญัติ เรื่องควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจ
เป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๕ ตามประเภทการค้าซึ่งกำหนดควบคุมไว้ด้วย

ข้อ ๑๐. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๑๕

(ลงชื่อ)

ธรรมนูญ เทียนเงิน

(นายธรรมนูญ เทียนเงิน)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ระเบียบกรุงเทพมหานคร

ว่าด้วยหลักเกณฑ์การตั้งสถานีบริการจำหน่ายน้ำมัน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์การตั้งสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันชื่อเพลิง พ.ศ. ๒๕๑๙ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จึงให้วางระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์การตั้งสถานีบริการจำหน่ายน้ำมันไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์การตั้งสถานีบริการจำหน่ายน้ำมัน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘”

ข้อ ๒. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓. ให้ยกเลิกความใน ๕.๖ ของข้อ ๕. แห่งระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์การตั้งสถานีบริการจำหน่ายน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๑๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

๕.๖ สถานีบริการจำหน่ายน้ำมันจะต้องอยู่ห่างจากเขตอนุสาวรีย์หรือสถานที่สำคัญอันควรเชิดชูมีระยะไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เมตร ทั้งนี้วัดระยะตามรัศมีโดยรอบ

ข้อ ๔. ให้ยกเลิกความใน ๕.๗ ของข้อ ๕. แห่งระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยหลักเกณฑ์การจำหน่ายน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๑๙

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๒๘

(ลงชื่อ)

อาษา เมฆสวรรค์

(นายอาษา เมฆสวรรค์)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ระเบียบกรุงเทพมหานคร

ว่าด้วย การควบคุมสถานที่จำหน่ายอาหารที่มีการใช้ถึงก๊าซหรือท่อก๊าซ
สำหรับปรุงบนโต๊ะรับประทานอาหาร

พ.ศ. ๒๕๖๗

ด้วยปรากฏในปัจจุบันสถานที่จำหน่ายอาหารจำนวนมากที่มีการใช้ก๊าซเพื่อประกอบปรุงอาหารในห้องรับประทานอาหาร ซึ่งอาจเกิดการรั่วไหลของก๊าซอันเป็นอันตรายแก่สุขภาพอนามัยของผู้ซึ่งได้รับก๊าซเข้าสู่ร่างกาย สมควรกำหนดมาตรการป้องกันอันตรายเพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริโภคและผู้ประกอบการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ ประกอบกับข้อ ๑๒ และข้อ ๑๔ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารหรือน้ำแข็งในสถานที่เอกชน พ.ศ. ๒๕๑๘ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จึงวางระเบียบว่าด้วยการควบคุมสถานที่จำหน่ายอาหารที่มีการใช้ถึงก๊าซหรือท่อก๊าซ สำหรับปรุงบนโต๊ะรับประทานอาหารไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการควบคุมสถานที่จำหน่ายอาหารที่มีการใช้ถึงก๊าซหรือท่อก๊าซสำหรับปรุงบนโต๊ะรับประทานอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓. บรรดาระเบียบข้อบังคับหรือคำสั่งอื่นใดที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือซึ่งขัดแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔. ในระเบียบนี้

“ก๊าซ” หมายความว่า ก๊าซไฮโดรคาร์บอนเหลว คือ โพรเพนโพรบิสีน นอร์มัลบิวเทน ไอโซบิวเทน หรือบิวทิลีนส์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างผสมกันเป็นส่วนใหญ่

“สถานที่จำหน่ายอาหารที่มีการใช้ก๊าซ” หมายความว่า สถานที่จำหน่ายอาหารที่มีการใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิงประกอบปรุงอาหารบนโต๊ะรับประทานอาหารไม่ว่าจะใช้ก๊าซจากถังก๊าซโดยตรงหรือจากระบบเดินท่อก๊าซ

ข้อ ๕. ในการตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารที่มีการใช้ก๊าซ นอกจากต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าอาหารหรือน้ำแข็งในสถานที่เอกชน พ.ศ. ๒๕๑๘ แล้วต้องปฏิบัติตามระเบียบนี้ด้วย

ข้อ ๖. สถานที่และส่วนประกอบ

- (๑) พื้นต้องราบเรียบและต้องจัดให้มีการระบายอากาศที่พอเพียงสามารถระบายก๊าซออกสู่ภายนอกได้ตลอดเวลาที่ประกอบกิจการ
- (๒) ห้องรับประทานอาหารที่ใช้ก๊าซหรือเก็บก๊าซ ซึ่งไม่ใช่ระบบปรับอากาศจะต้องมีหน้าต่างหรือประตูที่จะเปิดระบายอากาศสู่ภายนอก คิดเป็นพื้นที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ห้อง
- (๓) การจัดวางระบบท่อก๊าซภายในสถานที่จำหน่ายอาหารจะต้องใช้ท่อก๊าซและอุปกรณ์ต้องเป็นชนิดที่ทนต่อการกัดกร่อนและไม่มีตะเข็บ เช่น ท่อเหล็ก ท่อทองแดง หรือท่อทองเหลือง เป็นต้น
- (๔) จะต้องติดตั้งเครื่องวัดปริมาณก๊าซภายในห้องรับประทานอาหารที่มีการใช้ก๊าซหรือเก็บก๊าซตามจำนวนที่เหมาะสมกับขนาดของห้อง ประกอบกับประสิทธิภาพของเครื่อง โดยเป็นเครื่องมืออัตโนมัติที่มีสัญญาณเสียงดัง ถ้ามีปริมาณก๊าซมากเกินไปกำหนดที่ปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัย
- (๕) ต้องติดตั้งเครื่องดับเพลิงชนิดยาเคมีแห้งหรือน้ำยาดับเพลิง ซึ่งมีขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า ๖.๘ กิโลกรัมต่อเครื่อง หรือเครื่องดับเพลิงชนิดอื่นที่สามารถใช้ดับเพลิงอันเกิดจากก๊าซน้ำมันเชื้อเพลิง กระแสไฟฟ้าลัดวงจร ฯลฯ ได้โดยตั้งไว้ที่ผนังริมประตูเข้าออกหนึ่งเครื่อง และที่บริการที่ตั้งกลุ่มถังก๊าซหนึ่งเครื่อง ต่อปริมาณก๊าซรวมกันทุก ๑,๐๐๐ ลิตร เศษของ ๑,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑,๐๐๐ ลิตร

ข้อ ๗. การปฏิบัติการ

- (๑) การตั้งถังก๊าซจะต้องห่างจากฝาผนังด้านที่เป็นช่องทางเข้าออกประตู หรือเชิงบันไดไม่น้อยกว่า ๑.๐๐ เมตร
- (๒) การเปิดใช้ก๊าซในการประกอบปรุงจะต้องให้เจ้าหน้าที่ของร้านจุดไฟรอที่หัวเตาก่อนจึงจะเปิดวาล์วให้ก๊าซออกมาที่หัวเตา เพื่อให้ก๊าซติดไฟทันทีที่ออกมาจากหัวเตา
- (๓) สำหรับห้องรับประทานอาหารที่ใช้ระบบปรับอากาศ ก่อนและหลังจากเลิกการใช้งานประจำวันจะต้องเปิดประตูหน้าต่างหรือระบบระบายอากาศเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ นาที

- (๔) จะต้องตรวจสอบเครื่องวัดปริมาณก๊าซให้มีประสิทธิภาพใช้ได้ตลอดเวลา
- (๕) ถ้าเครื่องวัดปริมาณก๊าซมีสัญญาณเสียงดังขึ้น ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้
  - (ก) ให้หยุดการใช้ก๊าซ โดยปิดวาล์วทั้งหมด
  - (ข) เปิดประตู หน้าต่างห้อง หรือใช้ระบบระบายอากาศทันที
  - (ค) หากสัญญาณยังดังอยู่ต้องจัดการให้ผู้รับประทานอาหารออกไปให้พ้นจากห้องรับประทานอาหารโดยเร็ว
  - (ง) ให้ตรวจสอบการรั่วไหลของก๊าซและต้องแก้ไขให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ จึงจะเปิดดำเนินการได้ต่อไป

ข้อ ๘. สถานที่จำหน่ายอาหารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบการอยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้เขตดำเนินการออกคำสั่งให้เจ้าของกิจการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องตามระเบียบนี้ ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๗

ประกาศ ณ วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๒๗

(ลงชื่อ) พลเรือเอกเทียม มกรานนท์
(เทียม มกรานนท์)
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อบังคับกรุงเทพมหานคร

ว่าด้วย หลักเกณฑ์การประกอบการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจ หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ
ประเภทการเลี้ยงสัตว์

พ.ศ. ๒๕๒๓

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบกิจการค้า ซึ่งเป็นที่รังเกียจ หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ประเภทการเลี้ยงม้า โค กระบือ การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงแพะ แกะ และการเลี้ยงห่าน เป็ด ไก่ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ขอรับอนุญาต และเป็นมาตรฐานเดียวกันในการจัดระเบียบควบคุมการประกอบกิจการ และป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญที่จะเกิดแก่ประชาชน ตลอดทั้งเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยแก่บ้านเมือง

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ และข้อ ๑๔ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจ หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๕ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานสาธารณสุข จึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยหลักเกณฑ์การประกอบการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจ หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพประเภทการเลี้ยงสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๓”

ข้อ ๒. บรรดาระเบียบข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๓. ในข้อบังคับฉบับนี้

“อาคาร” หมายถึง อาคารที่ใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจการค้าตามข้อบังคับนี้

“สัตว์” หมายถึง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ ห่าน เป็ด ไก่ สุกร

ข้อ ๔. สถานที่ตั้ง

๔.๑ ต้องตั้งอยู่ในสถานที่ที่ไม่ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญ

๔.๒ ต้องมีบริเวณเลี้ยงสัตว์ ซึ่งกันเป็นสัดส่วน และให้อยู่ห่างเขตที่ดินสาธารณะทางหน้าสาธารณะ หรือที่ดินต่างเจ้าของ และมีที่ว่างอันปราศจากหลังคา หรือสิ่งใดปกคลุมโดยรอบบริเวณเลี้ยงสัตว์นั้นไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตรทุกด้าน เว้นแต่ด้านที่มีแนวเขตที่ดินติดต่อกับที่ดินของผู้ประกอบการประเภทเดียวกันตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๕. อาคารและส่วนประกอบ

๕.๑ อาคารต้องเป็นอาคารเอกเทศและมั่นคงแข็งแรง มีลักษณะเหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์ประเภทนั้น ๆ ไม่มีการพักอาศัย หรือประกอบกิจการอื่นใด

๕.๒ พื้น ต้องเป็นพื้นแน่น ไม่เฉอะแฉะ เว้นแต่การเลี้ยงสุกร พื้นจะต้องเป็นคอนกรีต และมีความลาดเอียงพอสมควร เพื่อให้หน้าและสิ่งปฏิกูลไหลลงทางระบายได้โดยสะดวก

๕.๓ หลังคา ต้องมีความสูงจากพื้นมากพอควร และมีช่องทางให้แสงสว่าง หรือแสงแดดส่องภายในอาคารอย่างทั่วถึง

๕.๔ คอก ต้องมีการกั้นคอกเป็นสัดส่วนเหมาะสมกับจำนวนสัตว์ ไม่ให้สัตว์อยู่กันอย่างแออัด

๕.๕ การระบายอากาศ ต้องจัดให้มีการระบายอากาศ ถ่ายเท ให้เพียงพอ

ข้อ ๖. การสุขาภิบาลทั่วไป

๖.๑ การระบายน้ำ

๖.๑.๑ รางระบายน้ำ ต้องจัดให้มีรางระบายน้ำโดยรอบตัวอาคาร ให้มีความลาดเอียงเพียงพอให้น้ำไหลได้สะดวก

๖.๑.๒ น้ำทิ้ง ต้องมีการปรับปรุงคุณภาพของน้ำทิ้งไม่ให้ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญก่อนระบายลงสู่ทางระบายน้ำ แหล่งน้ำสาธารณะ หรือในที่เอกชน

๖.๒ การกำจัดมูลสัตว์

๖.๒.๑ ต้องเก็บกวาดมูลสัตว์เป็นประจำทุกวัน

๖.๒.๒ ต้องจัดให้มีที่กักเก็บมูลสัตว์โดยเฉพาะ ไม่ให้ส่งกลิ่นเหม็นเป็นเหตุเดือดร้อน รำคาญ และต้องไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์แมลงหรือสัตว์นำโรค

๖.๓ การป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ

๖.๓.๑ ถ้ามีการสูมไฟไล่แมลงให้สัตว์ ต้องไม่ให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

๖.๓.๒ ต้องป้องกันเสียงร้องของสัตว์ ไม่ให้เป็นเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

๖.๓.๓ สำหรับการเลี้ยงห่าน เป็ด ไก่ ตัวอาคารต้องสามารถป้องกันชนห่าน เป็ด ไก่ แล้วแต่กรณี ไม่ให้ปลิวฟุ้งกระจายออกไปนอกสถานที่

๖.๓.๔ ต้องควบคุมดูแลไม่ให้สัตว์ออกทำความเสียหายแก่ทรัพย์สิน หรือทำความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง

๖.๔ การรักษาความสะอาด ต้องรักษาความสะอาดอาคารเลี้ยงสัตว์คอกสัตว์ ให้สะอาดอยู่เสมอ

๖.๕ การกำจัดซากสัตว์ ให้ใช้วิธี เผา หรือ ผึ่ง เพื่อป้องกันการเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงและสัตว์นำโรค และการก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญจากกลิ่นเหม็น

ข้อ ๗. การปฏิบัติการอื่น ต้องปฏิบัติการอื่นตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้า ซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ที่ได้บัญญัติไว้ด้วย

ข้อ ๘. ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันประกาศ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๓

(ลงชื่อ) **เชาวน์วัศ สุตลาภา**

(นายเชาวน์วัศ สุตลาภา)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง หลักเกณฑ์สถานที่ประกอบการค้า ประเภทการทำหรือประดิษฐ์ผ้าเย็บและสิ่งทีคล้ายกัน

ด้วย เทศบาลนครหลวงได้พิจารณาเงื่อนไขสำหรับผู้ประกอบการค้าประเภทการทำหรือประดิษฐ์ผ้าเย็บและสิ่งทีคล้ายกัน ซึ่งคณะกรรมการชุดปฏิบัติงานเกี่ยวกับผ้าเย็บได้พิจารณาไว้แล้ว เห็นว่าเหมาะสมที่จะใช้เป็นหลักเกณฑ์ (สถานที่ประกอบการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ) ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อผู้ขออนุญาตกับเพื่อเป็นการป้องกันสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้ประกอบการค้าและประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียงในเขตเทศบาล จึงได้กำหนดเกณฑ์ขึ้นใหม่ไว้ ดังนี้

อุปกรณ์ที่ใช้

- ๑.๑ ถังหรือภาชนะสำหรับใช้ในการซักผ้าเย็บต้องเป็นชนิดที่ทำความสะอาดได้ง่ายและตั้งอยู่สูงกว่าพื้นห้องวัดถึงขอบภาชนะไม่น้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร
- ๑.๒ ภาชนะสำหรับใช้ล้างเพื่อทำลายเชื้อโรคต้องมีขนาดเพียงพอกับผ้าเย็บและสิ่งทีคล้ายกัน และต้องมีฝาปิดด้วย
- ๑.๓ ถุงหรือวัสดุอื่นใดซึ่งจะนำมาบรรจุผ้าเย็บและสิ่งทีคล้ายกันจะต้องสะอาดไม่ชำรุด ไม่เคยบรรจุสิ่งใดมาก่อน
- ๑.๔ โต๊ะ และภาชนะที่ใช้สำหรับรองรับผ้าเย็บและสิ่งทีคล้ายกันที่ผ่านการทำลายเชื้อโรค แล้วต้องสะอาด

กรรมวิธีในการผลิต

- ๒.๑ ผ้าเย็บที่ใช้ต้องแยกเก็บไว้ในภาชนะรองรับที่จัดไว้โดยเฉพาะ
- ๒.๒ ให้ซักฟอกผ้าเย็บให้สะอาดด้วยผงซักฟอก สบู่ หรือสารเคมีอย่างเดี่ยว หรือหลายอย่าง ที่ไม่เป็นอันตรายแก่สุขภาพอนามัย
- ๒.๓ ใช้น้ำสะอาดที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับน้ำประปา ชำระผงซักฟอก สบู่ หรือสารเคมี อย่างเดี่ยวหรือหลายอย่างออกให้มากที่สุด
- ๒.๔ นำผ้าเย็บและสิ่งทีคล้ายกันซึ่งซักสะอาดแล้วบรรจุถุงพลาสติกแล้วนั่งด้วยความร้อน เปียกที่อุณหภูมิไม่น้อยกว่า ๑๐๐ องศาเซนติเกรด นานไม่น้อยกว่า ๓๐ นาที

๒.๕ ผ้าเย็นหรือสิ่งทีคล้ายกันหลังจากนี้ตามข้อ ๒.๔ แล้วต้องฉนีกถุงพลาสติกให้มิดชิด
ผู้ปฏิบัติงานจะต้อง

๓.๑ มีสุขภาพดี ไม่ป่วยเป็นโรคที่ระบุไว้ในเทศบัญญัติ

๓.๒ แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาด

๓.๓ จะต้องได้รับการอบรมในเรื่องสุขวิทยาส่วนบุคคล

นอกจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ ผู้ประกอบกิจการค้าฯ จะต้องจัดสถานที่ให้ได้สุขลักษณะ
ตามเงื่อนไขและเทศบัญญัติของเทศบาลนครหลวง เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจ
เป็นอันตรายแก่สุขภาพ พุทธศักราช ๒๕๑๕ และต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่กองบังคับ
การตำรวจดับเพลิง กรมตำรวจ เพื่อความปลอดภัยในด้านอัคคีภัย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๖

(ลงชื่อ) พล.ต.ต.มนต์ชัย พันธุ์คงชื่น

(มนต์ชัย พันธุ์คงชื่น)

รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ปฏิบัติราชการแทน

ข้อบังคับกรุงเทพมหานคร

ว่าด้วย วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการค้า
ซึ่งเป็นที่รังเกียจ หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

พ.ศ. ๒๕๒๔

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๔ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้า
ซึ่งเป็นที่รังเกียจ หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จึง
ออกข้อบังคับ ว่าด้วย วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการค้าซึ่งเป็นที่
รังเกียจ หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ให้เรียกว่า “ข้อบังคับกรุงเทพมหานครว่าด้วย วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยื่น
คำร้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจ หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ.
๒๕๒๔”

ข้อ ๒ บรรดาระเบียบข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้
หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อความในข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๓ การพิจารณาเกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการค้าซึ่งเป็นที่
รังเกียจ หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ให้ใช้คำร้องตามแบบท้ายข้อบังคับนี้ และให้นำหลักฐาน
มาแสดงเพื่อประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้ คือ

๑. กรณีขอใบอนุญาตประกอบกิจการรายใหม่

๑.๑ แสดงบัตรประจำตัวประชาชนผู้ขออนุญาต และให้เจ้าหน้าที่จดเลขที่บัตร
ประจำตัวไว้ในใบคำร้องด้วย

๑.๒ สำเนาใบอนุญาตปลูกสร้างอาคารของสถานที่ขออนุญาตประกอบกิจการ
ที่ปลูกสร้างหลังพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ใช้บังคับ

๑.๓ สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล พร้อมแสดงบัตรประจำตัว
ประชาชนของผู้แทนนิติบุคคล และให้เจ้าหน้าที่จดเลขที่บัตรประจำตัวไว้ในใบคำร้องด้วย ในกรณีที่

ผู้ขออนุญาตเป็นนิติบุคคล

๑.๔ หนังสือมอบอำนาจ ในกรณีที่เจ้าของกิจการไม่มายื่นขอรับใบอนุญาตด้วยตนเอง

๒. กรณีขออนุญาตประกอบกิจการรายเก่า

๒.๑ แสดงบัตรประชาชนผู้ขออนุญาต และจดเลขที่บัตรประชาชนไว้ในใบคำร้องด้วย

๒.๒ สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล พร้อมแสดงบัตรประจำตัวประชาชนของผู้แทนนิติบุคคล และให้เจ้าหน้าที่จดเลขที่บัตรประจำตัวไว้ในใบคำร้องด้วย ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตเป็นนิติบุคคล

๒.๓ หนังสือมอบอำนาจ ในกรณีเจ้าของกิจการไม่มายื่นขอรับใบอนุญาตด้วยตนเอง

ข้อ ๔ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๒๔

(ลงชื่อ)

เชาน์วัศ สุคลาภา

(นายเชาน์วัศ สุคลาภา)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อบังคับกรุงเทพมหานคร

ว่าด้วยหลักเกณฑ์การประกอบการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ
ประเภท การสะสมก๊าซ

พ.ศ. ๒๕๒๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบกิจการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ประเภทการสะสมก๊าซ พ.ศ. ๒๕๒๔ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับกฎหมายอื่นที่ควบคุมสถานที่เก็บและสะสมก๊าซ อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ขอรับอนุญาต เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในการจัดระเบียบควบคุมการประกอบกิจการ เป็นการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญที่จะเกิดแก่ประชาชนและให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยแก่บ้านเมือง

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ และข้อ ๑๔ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้า ซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๔ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานสาธารณสุข จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยหลักเกณฑ์การประกอบการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ประเภทการสะสมก๊าซ พ.ศ. ๒๕๒๕”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อบังคับกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยหลักเกณฑ์การประกอบการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ประเภทการสะสมก๊าซ พ.ศ. ๒๕๒๔

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นที่ได้กำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“ก๊าซ” หมายความว่า ของไหลมีปริมาตรหรือรูปทรงไม่แน่นอนที่สามารถพุ่งกระจายและเปลี่ยนแปลงเป็นของเหลวหรือของแข็งได้ โดยการเพิ่มความดันหรือลดอุณหภูมิ ซึ่งหมายความรวมถึงก๊าซตามกฎกระทรวง ออกตามความในข้อ ๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ เกี่ยวกับการควบคุมการบรรจุก๊าซ สถานที่บรรจุก๊าซ สถานที่

เก็บก๊าซ และสถานีบริการด้วย

“อาคาร” หมายความว่า อาคารที่ใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจการค้าตามข้อบังคับนี้

“สถานที่จำหน่ายก๊าซ” หมายความว่า สถานที่เก็บและจำหน่ายก๊าซที่บรรจุในถังก๊าซ โดยไม่มีการสูบถ่ายหรือบรรจุก๊าซ ณ สถานที่นั้น ๆ ซึ่งหมายความรวมถึงร้านจำหน่ายก๊าซตามกฎหมายกระทรวงออกตามความในข้อ ๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ เกี่ยวกับการควบคุมการบรรจุก๊าซ สถานที่บรรจุก๊าซ สถานที่เก็บก๊าซ และสถานีบริการด้วย

“สถานีบริการก๊าซ” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้สำหรับบรรจุก๊าซแก่ยานพาหนะ โดยเฉพาะ ไม่ว่าจะจำหน่าย ขาย หรือมิได้จำหน่าย ขาย รวมทั้งอาคารบริการภายในเขตสถานีบริการก๊าซ ซึ่งหมายความรวมถึงสถานีบริการตามกฎหมายกระทรวงออกตามความในข้อ ๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๔ เกี่ยวกับการควบคุมการบรรจุก๊าซ สถานที่บรรจุก๊าซ สถานที่เก็บก๊าซ และสถานีบริการด้วย

ข้อ ๔ สถานที่จำหน่ายก๊าซและสถานีบริการก๊าซ ซึ่งเป็นร้านจำหน่ายก๊าซและสถานีบริการตามกฎหมายกระทรวงออกตามความในข้อ ๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ เกี่ยวกับการควบคุมการบรรจุก๊าซ สถานที่บรรจุก๊าซ สถานที่เก็บก๊าซ และสถานีบริการ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าวด้วย

ข้อ ๕ สถานที่ตั้ง

(ก) สถานที่จำหน่ายก๊าซ

(๑) ต้องตั้งอยู่ในสถานที่ที่ไม่ก่อเหตุรำคาญตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

(๒) ต้องมีบริเวณพื้นที่ประกอบกิจการค้าเพียงพอสำหรับการเก็บถังก๊าซ และต้องมีสถานที่ตั้งวางถังก๊าซเพื่อการขนส่ง โดยไม่ตั้งวางถังก๊าซในที่สาธารณะ

(ข) สถานีบริการก๊าซ

(๑) ต้องตั้งอยู่ในสถานที่ที่ไม่ก่อเหตุรำคาญตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

(๒) กั้นเขตสถานีบริการก๊าซให้เป็นสัดส่วน โดยทำกำแพงที่บดด้วยวัตถุทนไฟสูงไม่น้อยกว่า ๑.๘๐ เมตร โดยรอบ ยกเว้นด้านที่ติดทางซึ่งเป็นทางเข้าออกสถานีบริการก๊าซ

(๓) ห้ามปลูกสร้างอาคารอื่นใดนอกจากอาคารบริการภายในเขตสถานีบริการก๊าซ

(๔) ห้ามประกอบกิจการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพในเขตสถานีบริการก๊าซ เว้นแต่การสะสมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือกิจการค้าประเภทที่ผู้ว่าราชการ-

กรุงเทพมหานครผ่อนผันให้ภายใต้เงื่อนไขที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขกำหนด

ข้อ ๖ อาคารและส่วนประกอบ

(ก) สถานที่จำหน่ายก๊าซ

(๑) อาคารชั้นที่ประกอบกิจการต้องมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ เมตร เว้นแต่ในกรณีที่มีการยกระดับทางเท้าหน้าอาคาร และจำเป็นต้องปรับพื้นอาคารให้สูงไม่น้อยกว่าระดับทางเท้า ความสูงจากพื้นถึงเพดานจะน้อยกว่า ๓.๐๐ เมตร ก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๒.๕๐ เมตร

(๒) อาคารชั้นที่ประกอบกิจการค้า ต้องมีพื้นที่ระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของพื้นที่รวม

(๓) ต้องจัดให้มีแสงสว่างภายในเพียงพอ

(ข) สถานีบริการก๊าซ

(๑) อาคารบริการต้องเป็นอาคารเอกเทศ ชั้นเดียวก่อสร้างด้วยวัสดุถาวร และทไฟเป็นส่วนใหญ่ มีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ เมตร ทั้งนี้ต้องไม่มีการสร้างชั้นลอย และไม่มีการพักอาศัย

(๒) ถังเก็บก๊าซบนดินต้องเก็บก๊าซมีปริมาณรวมกันไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ ลิตร สำหรับถังที่ฝังไว้ใต้ดินต้องเก็บก๊าซมีปริมาณรวมกันไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ ลิตร

(๓) อาคารบริการต้องมีพื้นที่ระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของพื้นที่รวม เว้นแต่จะมีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศ

(๔) ต้องจัดให้มีแสงสว่างในบริเวณสถานีบริการและภายในอาคารบริการให้เพียงพอ

(๕) ต้องจัดให้มีห้องส้วม ๒ ที่ แยกเพศชาย หญิง อ่างล้างมือ ๒ ที่ และที่ปัสสาวะชาย ๒ ที่เป็นอย่างน้อย ซึ่งอยู่ในลักษณะที่ประชาชนจะใช้บริการได้ในเวลาทำการ

ข้อ ๗ การสุขาภิบาลทั่วไปและการป้องกันเหตุรำคาญสำหรับสถานีบริการก๊าซ

(๑) ต้องมีท่อ หรือรางระบายน้ำที่ระบายลงทางระบายน้ำสาธารณะ ซึ่งต้องมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง หรือความลึกของรางไม่น้อยกว่า ๐.๒๐ เมตร มีความลาดเอียงไม่น้อยกว่า ๑ : ๒๐๐ มีบ่อพักทุกระยะไม่เกิน ๑๒.๐๐ เมตร และทุกมุมเหลี่ยม และให้มีบ่อดักไขมันขยะที่จุดระบายน้ำออกจากที่ดินเอกชนไปสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ

(๒) ต้องมีการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล และห้ามเลี้ยงสัตว์ในบริเวณประกอบกิจการ

(๓) ต้องระมัดระวังในขณะที่บรรจุก๊าซมิให้ก๊าซพุ่งกระจาย ทำความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง

ข้อ ๘ นอกจากการปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้ ผู้ประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายก๊าซ หรือสถานีบริการก๊าซ ต้องปฏิบัติการอื่นตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ด้วย

ข้อ ๙ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันประกาศ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๕

(ลงชื่อ) พลเรือเอกเทียม มกรานนท์
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อบังคับกรุงเทพมหานคร
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การประกอบการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็น
อันตรายแก่สุขภาพ ประเภทการจัดให้มีการเดินร่ำหรือร่ำวง
พ.ศ. ๒๕๒๕

โดยที่เป็นการสมควรออกข้อบังคับกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ประเภทการจัดให้มีการเดินร่ำหรือร่ำวง เพื่อจัดระเบียบควบคุมการประกอบกิจการประเภทนี้ให้มีมาตรการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนและอันตรายต่อสุขภาพของผู้ที่เข้าไปใช้บริการและผู้บริการ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ และข้อ ๑๔ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยหลักเกณฑ์การประกอบการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ประเภทการจัดให้มีการเดินร่ำหรือร่ำวง พ.ศ. ๒๕๒๕”

ข้อ ๒. บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นที่ได้กำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๓. ในข้อบังคับนี้

“สถานที่ประกอบกิจการ” หมายความว่า อาคารที่ใช้ประกอบกิจการตามข้อบังคับนี้และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่ใช้เกี่ยวเนื่องกับการประกอบกิจการดังกล่าว

“อาคาร” หมายความว่า อาคารที่ใช้เป็นที่เดินร่ำหรือร่ำวงและให้หมายความรวมถึงส่วนของอาคารที่ใช้เกี่ยวเนื่องกับการประกอบกิจการดังกล่าว

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า ผู้ที่เข้าไปใช้บริการในสถานที่ประกอบกิจการตามข้อบังคับนี้

“ผู้รับบริการ” หมายความว่า พนักงานทั้งหมดของสถานที่ประกอบกิจการตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๔. การจัดสถานที่ประกอบกิจการ

(๑) อาคารชั้นที่ประกอบกิจการ ต้องมีพื้นที่ระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่รวม ยกเว้นในกรณีที่อาคารที่ประกอบกิจการนั้นติดตั้งเครื่องปรับอากาศ

(๒) ต้องให้มีการระบายอากาศถ่ายเทหมุนเวียนระหว่างภายนอกอาคารและภายในอาคารไม่น้อยกว่า ๑๔ ลูกบาศก์ฟุต/คน/นาที

(๓) ต้องจัดให้มีแสงสว่างภายในให้เพียงพอดังนี้

(ก) ที่เดินร่ำหรือร่ำวงไม่น้อยกว่า ๑๐ ฟุต-แรงเทียน

(ข) ที่โต๊ะบริการไม่น้อยกว่า ๒๐ ฟุต-แรงเทียน

(ค) ที่ห้องส้วม ที่ปัสสาวะและอ่างล้างมือไม่น้อยกว่า ๕๐ ฟุต-แรงเทียน

(๔) ห้ามใช้แสงเลเซอร์หรือแสงอินฟราเรดซึ่งเป็นสาเหตุให้เป็นอันตรายแก่สุขภาพ

(๕) ต้องจัดให้มีห้องส้วมแยกเพศชาย-หญิง อ่างล้างมือและที่ปัสสาวะชายแยกเป็นสัดส่วนให้พอเพียงกับจำนวนผู้ใช้บริการภายในอาคารชั้นที่ประกอบกิจการอย่างน้อยดังนี้

(ก) ห้องส้วมชาย จำนวน ๒ ที่

(ข) ห้องส้วมหญิง จำนวน ๒ ที่

(ค) อ่างล้างมือ จำนวน ๒ ที่

(ง) ที่ปัสสาวะชาย จำนวน ๒ ที่

พื้นของห้องส้วมต้องทำความสะอาดง่าย

(๖) ประตูเข้าออกของอาคารต้องมีย่าน้อย ๒ ประตู ความสูงของประตูไม่น้อยกว่า ๒ เมตร ความกว้างของแต่ละประตูไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร บานประตูเปิดออกสู่ภายนอก และสามารถเปิดให้เข้าออกได้ตลอดเวลาทำการ ติดป้ายข้อความ “ทางออก” ให้เห็นเด่นชัดและต้องมีทางออกฉุกเฉิน (ตามความเหมาะสมของสถานที่ประกอบกิจการ) เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ และติดป้ายข้อความ “ทางออกฉุกเฉิน” ให้เห็นเด่นชัดทุกประตู

ในกรณีที่จัดให้มีการเดินร่ำหรือร่ำวงชั้นบนหรือชั้นใต้ดินของอาคาร ต้องมีทางขึ้นลงไม่น้อยกว่า ๒ ทาง และอย่างน้อยทางหนึ่งต้องเป็นบันไดความกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร เว้นแต่สถานที่ประกอบกิจการที่มีอยู่ก่อนวันที่ใช้บังคับนี้

ข้อ ๔. การสุขาภิบาลทั่วไปและการป้องกันเหตุรำคาญ

(๑) ต้องมีท่อหรือรางระบายน้ำที่ระบายลงทางระบายน้ำสาธารณะ ซึ่งต้องมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางหรือความลึกของรางไม่น้อยกว่า ๑.๒๐ เมตร มีความลาดเอียงไม่น้อยกว่า ๑ : ๒๐๐ มีบ่อพักทุกระยะไม่เกิน ๑๒.๐๐ เมตร และทุกมุมเลี้ยว รวมทั้งที่จัดระบายน้ำออกจากที่เอกชนไปสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ ถ้ามีการจำหน่ายอาหารในสถานที่ประกอบกิจการด้วย ต้องมีบ่อดักไขมันก่อนระบายออกไปสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ

(๒) ต้องจัดให้มีการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะ และกำจัดสิ่งปฏิกูลให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

(๓) ห้ามมีสัตว์เลี้ยงไว้ในสถานที่ประกอบกิจการ

(๔) ต้องไม่รับผู้ให้บริการเข้าไปในสถานที่ประกอบกิจการในคราวเดียวกันจนแออัด ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ และให้มีจำนวนโต๊ะ เก้าอี้ ระยะห่างระหว่างโต๊ะตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขแนะนำ

(๕) การประกอบกิจการตามข้อบังคับนี้ จะต้องไม่ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่บริเวณใกล้เคียง

ข้อ ๖. ต้องจัดให้มีระบบการรักษาความปลอดภัยและการป้องกันอัคคีภัย เพื่อป้องกันอันตรายแก่ผู้ใช้บริการและผู้บริการ

ข้อ ๗. ต้องจัดระบบเสียงภายในสถานที่ประกอบกิจการให้มีระดับเสียงเทียบเท่า (Equivalent Sound Level) ไม่เกิน ๙๐ เดซิเบลเอ และระดับเสียงสูงสุด ณ ที่ใดที่หนึ่งและเวลาใดเวลาหนึ่งไม่เกิน ๑๑๐ เดซิเบลเอ

ข้อ ๘. ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๒๙

(ลงชื่อ)

พล.ต. จำลอง ศรีเมือง

(จำลอง ศรีเมือง)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ประกาศเทศบาลนครหลวง

เรื่อง หลักเกณฑ์สถานที่ประกอบการค้า ประเภทการประกอบกิจการ โรงแรมสรรพ "โรงภาพยนตร์"

ด้วยเทศบาลนครหลวงได้พิจารณาเห็นว่าสถานที่ประกอบการค้าซึ่งเป็นที่ยังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ประเภทการประกอบกิจการโรงแรมสรรพ โดยเฉพาะโรงภาพยนตร์เป็นสถานที่ที่ประชาชนใช้เป็นที่พักผ่อนชมภาพยนตร์ หากไม่มีการจัดสถานที่ให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ สถานที่นี้อาจจะเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคต่าง ๆ ได้ เทศบาลจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังต่อไปนี้

๑. โรงภาพยนตร์ หมายถึงอาคารที่ใช้สำหรับฉายภาพยนตร์ เพื่อการค้า
๒. ต้องมีทางเดินนอกโรงภาพยนตร์ กว้างไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร
๓. ประตูเข้าออกโรงภาพยนตร์ต้องมีทางด้านหน้าอย่างน้อย ๒ ประตู ด้านข้างและด้านหลัง อย่างน้อยด้านละ ๑ ประตู

ประตูทางเข้าออกดังกล่าวต้องมีขนาดกว้าง ๒๕ เซนติเมตร ต่อจำนวนคนดู ๕๐ คน ซึ่งจะอยู่ในห้องหรือชั้นเหล่านั้น แต่ละประตูกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร สูงไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร โดยระยะภายในวงรอบ และต้องเป็นบานเปิดออกภายนอกด้วย

๔. ถ้ามีการจัดที่นั่งคนดูชั้นบน ต้องมีบันไดสำหรับขึ้นลงอย่างน้อย ๒ บันได ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร

๕. ประตูโรงหรือประตูภายในโรงภาพยนตร์ทุกแห่งไม่ให้ทำในที่ซึ่งเปิดประตูนั้นออกก็ถึงบันไดทันที ต้องให้มีชานพักระหว่างบันไดกับประตู กว้างอย่างน้อย ๑.๒๕ เมตร และเมื่อเวลาเปิดออกต้องไม่เป็นที่กีดขวางทางเข้าออก หรือบันได หรือชานบันได

๖. ประตูทางออกและช่องต้องมีป้ายเป็นตัวอักษรสีแดงไว้ทุกแห่งว่า "ทางออก" "ทางออกเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน" และ "ไม่ใช่ทางออก" โดยขนาดตัวอักษรสูงไม่น้อยกว่า ๑๕ เซนติเมตร

๗. ให้จัดเก้าอี้ที่นั่งคนดูห่างจากฝาผนังภายในโรงภาพยนตร์ และเวทีไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร เพื่อจัดที่ว่างให้เป็นทางเดิน

๘. ทางเดินสำหรับเข้าออกในโรงภาพยนตร์ต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร

๙. ทางเดินระหว่างแถวที่นั่งต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๗๕ เซนติเมตร

๑๐. การระบายอากาศภายในห้องชมภาพยนตร์หากใช้เครื่องปรับอากาศจะต้องติดตั้งเครื่องปรับอากาศให้มีขนาดและมีความเย็นเพียงพอ ถ้าใช้พัดลมระบายอากาศ จะต้องติดตั้งพัดลมให้มีขนาดและจำนวนเพียงพอ และให้มีการถ่ายเทอากาศติดต่อกับภายนอกโรงภาพยนตร์เพียงพอด้วย

๑๑. ต้องจัดสถานที่โดยเฉพาะสำหรับผู้สูบบุหรี่พร้อมทั้งแสดงเครื่องหมายให้ชัดเจนไว้ นอกห้องชมภาพยนตร์ และให้ติดตั้งเครื่องหมายขอความร่วมมือผู้ชมภาพยนตร์ เพื่อกดสูบบุหรี่ในห้องชมภาพยนตร์ไว้ให้เห็นได้ชัดเจนโดยทั่วไป โดยเฉพาะทางเข้าออกทุกทางด้วย

๑๒. ต้องติดตั้งเครื่องกรองอากาศไว้ที่เครื่องปรับอากาศทุกเครื่องตลอดเวลา

๑๓. ต้องจัดให้มีแสงสว่างส่องทางเดินภายในห้องชมภาพยนตร์ ให้มีจำนวนเพียงพอและเหมาะสม

๑๔. ต้องจัดให้มี ห้องส้วม มีจำนวนอย่างน้อย ๑ แทน ต่อจำนวนที่นั่ง ๓๐๐ ที่นั่ง และเพิ่มอีก ๑ แทน ต่อจำนวนที่นั่งที่เกินตั้งแต่ ๑๐๐ ที่ ขึ้นไปของแต่ละชั้น แบ่งเป็นเพศชายหญิงอย่างละเท่า ๆ กัน โดยกันแยกเพศจากกันโดยเด็ดขาด และให้เพิ่มที่ปัสสาวะชายให้มีจำนวนเท่ากับส้วมชาย พร้อมทั้งติดตั้ง อ่างล้างมือให้มีจำนวนเพียงพอไว้แต่ละแห่งด้วย

๑๕. ต้องจัดให้มีที่รองรับขยะมูลฝอยไว้ให้มีจำนวนเพียงพอ และตั้งไว้ในที่เหมาะสม

๑๖. ต้องกำจัดและควบคุมมิให้มีสัตว์นำโรคทุกชนิดภายในโรงภาพยนตร์

๑๗. ต้องรักษาความสะอาดของ พื้น เก้าอี้ ห้องส้วม ให้สะอาดอยู่เสมอ

๑๘. ต้องปฏิบัติการทุกอย่างเพื่อให้ได้สุขลักษณะตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข นอกจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ ผู้ประกอบกิจการค้าฯ จะต้องจัดสถานที่ให้ได้สุขลักษณะตามพระราชบัญญัติป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพ พุทธศักราช ๒๔๖๔ และเทศบัญญัติของเทศบาลนครหลวง เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๕ และต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่กองบังคับการตำรวจดับเพลิง กรมตำรวจ เพื่อความปลอดภัยในด้านอัคคีภัย

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๑๕

(ลงชื่อ)

วิญญู อังคนารักษ์

(นายวิญญู อังคนารักษ์)

นายกเทศมนตรี เทศบาลนครหลวง

ประกาศกรุงเทพมหานคร

เรื่อง หลักเกณฑ์การประกอบกิจการค้า ซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ประเภทซ่อมและหรือพ่นสีรถยนต์

ด้วยกรุงเทพมหานคร เห็นสมควรปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ในการประกอบกิจการค้า ซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ประเภทการซ่อมและหรือพ่นสีรถยนต์ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกต่อผู้ขอรับอนุญาตก่อสร้างสถานที่หรือเปิดดำเนินกิจการใหม่ และเพื่อเป็นการป้องกันสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแก่เจ้าของผู้ประกอบการและประชาชนผู้อาศัยอยู่ใกล้เคียงตลอดทั้งเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยแก่บ้านเมือง

จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“โรงงานซ่อม” หมายถึงบริเวณที่ใช้เป็นสถานที่ประกอบการค้า ประเภทซ่อมและพ่นสีรถยนต์

“อาคารซ่อม” หมายถึงอาคารซึ่งใช้เป็นที่พักซ่อมและหรือพ่นสีรถยนต์

“รถยนต์” หมายความว่ารถจักรยานยนต์ ยานพาหนะทางบกขับเคลื่อนด้วยพลังเครื่องจักรกลหรือเครื่องยนต์

“ที่สำหรับพ่นสีรถยนต์” หมายถึง ที่ซึ่งจัดไว้สำหรับการพ่นสีรถยนต์อาจจะใช้วัตถุอื่นใดก็เป็นห้องขณะทำการพ่นสีก็ได้

“เขตชั้นนอก” หมายความว่า เขตบางเขน เขตบางกะปิ เขตมีนบุรี เขตหนองจอก เขตลาดกระบัง เขตคลองสาน เขตบางขุนเทียน เขตหนองแขม และท้องที่ซึ่งอยู่ในความควบคุมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเดิม ตลอดจนท้องที่ในเขตสุขาภิบาลเดิมด้วย

ข้อ ๒ อาคารโรงงานประเภทซ่อม พ่นสีรถยนต์

๒.๑ อาคารซ่อมรถยนต์ ต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๗๐ ตารางเมตร เว้นแต่เป็นการซ่อมรถจักรยานยนต์ หรือสามล้อเครื่อง ให้มีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๓๕ ตารางเมตร

๒.๒ อาคารซ่อม ต้องประสบด้วยวัตถุทนไฟเป็นส่วนใหญ่

๒.๓ หลังคา มุงด้วยกระเบื้อง และมีความสูงไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ เมตร

๒.๔ เสา ทำด้วยเหล็กหรือคอนกรีต

๒.๕ ฝ้าผนัง ต้องก่ออิฐฉาบปูน หล่อกอนกรีตทึบหรือคอนกรีตบล็อกและมีความสูงไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ เมตร

๒.๖ ต้องมีห้องเก็บเครื่องมือ เครื่องใช้

๒.๗ ต้องมีห้องเก็บเสื้อผ้าคนงาน

๒.๘ กรณีที่มีการพ่นสีรถยนต์ ต้องสร้างห้องพ่นสีโดยเฉพาะ

๒.๙ ต้องจัดทำบ่อดักไขมัน (Grease Trap) ที่มีขนาดพอเพียง เพื่อให้ น้ำโสโครก ผ่านบ่อนี้ ก่อนที่จะปล่อยลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ หรือคู คลอง กรณีที่ไม่มีมีทางระบายน้ำริมถนน ต้องจัดสร้างบ่อซึม เพื่อรับน้ำโสโครกให้พอเพียงด้วย ทั้งนี้ยกเว้นประเภทการพ่นสีรถยนต์

๒.๑๐ ต้องมีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่บัสสาวะชายดังต่อไปนี้

๒.๑๐.๑ ห้องส้วม

จำนวนคนงาน

จำนวนส้วม (ต่ำสุด)

๑-๙

๑

๑๐-๒๔

๒

๒๕-๔๙

๓

๕๐-๑๐๐

๕

ถ้าคนงานเกิน ๑๐๐ คน ขึ้นไป ให้มีห้องส้วมอีกในอัตรา ๑ ที่ ต่อจำนวนคนงาน ๓๐ คน เศษของ ๓๐ คน ให้คิดเป็น ๓๐ คน ในกรณีที่มิมีคนงานหญิงต้องแยกเพศไว้ด้วย

๒.๑๐.๒ ที่บัสสาวะชาย จำนวนอย่างน้อย ๑ ที่ ต่อคนงานทุก ๆ ๑๐ คน เศษของ ๑๐ คน ให้คิดเป็น ๑๐ คน

๒.๑๐.๓ ที่อาบน้ำ จำนวนอย่างน้อย ๑ ที่ ต่อคนงานทุก ๆ ๑๐ คน เศษของ ๑๐ คน ให้คิดเป็น ๑๐ คน

๒.๑๑ ต้องมีที่สำหรับล้างมืออย่างน้อย ๑ ที่ ต่อคนงานทุก ๆ ๑๐ คน เศษของ ๑๐ คน ให้คิดเห็น ๑๐ คน

ข้อ ๓ อาคารประเภทอื่นแต่ดัดแปลงเป็นอาคารซ่อมรถยนต์

๓.๑ พื้นที่ กรณีซ่อมรถยนต์ อาคารซ่อมต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๗๐ ตารางเมตร หรือถ้าเป็นตึกแถวต้องไม่น้อยกว่า ๒ คูหาติดต่อกัน เว้นแต่เป็นการซ่อมจักรยานยนต์ หรือสามล้อ-เครื่อง อาคารซ่อมให้มีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๓๕ ตารางเมตร หรือถ้าเป็นตึกแถวต้องไม่น้อยกว่า ๑ คูหา

๓.๒ ลักษณะอาคาร

๓.๒.๑ ตึกแถว

- ฝาผนังต้องก่ออิฐฉาบปูน หล่อคอนกรีตทึบ หรือคอนกรีตบล็อก
- ห้ามพักอาศัยหลับนอนชั้นที่ประกอบกิจการ
- ต้องมีที่อาบน้ำ ส้วม อย่างน้อย ๑ ห้อง
- ต้องไม่ปล่อยน้ำมัน ไขมัน (Grease) ลงสู่คู คลอง แม่น้ำ หรือท่อ-

ระบายน้ำสาธารณะ

- ต้องมีภาชนะสำหรับเก็บน้ำมันเครื่องที่ใช้แล้ว และน้ำมันเบนซินที่ใช้ล้างเครื่อง ฯลฯ ไว้โดยเฉพาะ

๓.๒.๒ อาคารโดดเดี่ยว อาคารโกดัง โรงจอดรถและอาคารอื่น ๆ

- โครงสร้าง ส่วนใหญ่ต้องเป็นวัสดุทนไฟ
- หลังคามุงด้วยกระเบื้อง ถ้าเป็นอาคารเดิม และหลังคามุงด้วยสังกะสี

ต้องมีความสูงเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ เมตร

- ฝาผนังอาคารซ่อม ถ้ามีต้องก่ออิฐฉาบปูน หล่อคอนกรีตทึบหรือคอนกรีตบล็อก สูงไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร

- พื้นอาคารซ่อมต้องสร้างด้วยคอนกรีตผิวเรียบไม่ขรุขระ

- ต้องมีรางระบายน้ำโสโครกและอยู่ในสภาพใช้การได้ดี

- ต้องจัดทำบ่อดักไขมัน (Grease Trap) ที่มีขนาดพอเพียง เพื่อให้

น้ำโสโครกผ่านบ่อนี้ ก่อนที่จะปล่อยลงสู่คู คลอง หรือท่อระบายน้ำสาธารณะ

- ต้องมีที่อาบน้ำ ส้วม และที่ปัสสาวะชาย อย่างน้อย อย่างละ ๑ ที่

ต่อคนงานทุก ๆ ๑๐ คน เศษของ ๑๐ คน ให้คิดเป็น ๑๐ คน

- ต้องมีที่สำหรับล้างมืออย่างน้อย ๑ ที่ ต่อคนงานทุก ๆ ๑๐ คน เศษ

ของ ๑๐ คน ให้คิดเป็น ๑๐ คน

๓.๒.๓ กรณีที่มีการปนสัรณยนต์ ต้องสร้างที่สำหรับพ่นสี เพื่อป้องกันมิให้

พุ้งกระจายรบกวนผู้อื่น

ข้อ ๔ การซ่อมรถยนต์ในสถานบริการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ให้ทำการซ่อมรถยนต์

เท่านั้น ห้ามทำการเชื่อมโลหะ พ่นสัรณยนต์โดยเด็ดขาด และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๔.๑ ต้องมีทางเข้า-ออก สะดวก ปลอดภัย

๔.๒ อยู่ไกลจากที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงไม่น้อยกว่า ๑๐ เมตร โดยรอบ

๔.๓ ต้องมีกำแพงรั้วกันแยกเป็นสัดส่วน

๔.๔ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามข้อ ๒

ข้อ ๕ ด้านเหตุเดือดร้อนรำคาญ

เจ้าของผู้ประกอบการต้องควบคุมดูแลคนงานในการประกอบกิจการซ่อมรถยนต์ มิให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น ดังต่อไปนี้

๕.๑ ไม่จอดรถยนต์เกะกะกีดขวางทางจราจร ในที่สาธารณะ ถนนหรือทางเท้า

๕.๒ ไม่ซ่อมรถยนต์ในสถานที่ดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ นอกโรงงานซ่อม

๕.๒.๒ นอกอาคารซ่อม (กรณีตึกแถว)

๕.๒.๓ ในที่สาธารณะ ถนน หรือทางเท้า

๕.๓ ระมัดระวังในการประกอบกิจการซ่อมรถยนต์ มิให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยอยู่ใกล้เคียงเป็นอันขาด

๕.๔ กรณีที่มีเหตุเดือดร้อนรำคาญ ต้องแก้ไขให้เรียบร้อย

ข้อ ๖ ต้องปฏิบัติการอื่นใดให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการค้า ซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๔ ด้วย

ข้อ ๗ ผู้ประกอบการค้าประเภทการซ่อม พ่นสีรถยนต์ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตชั้นนอก ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจพิจารณาผ่อนผันให้ตามที่เห็นสมควร
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๐

(ลงชื่อ)

เรือเอกโอภาส ธรรมวานิช

รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองอนามัยสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย โทร. ๒๒๒๖๔๔๖

ที่ กท ๒๐๐๓/๑๔๔๔ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๗

เรื่อง การจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มในที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดิน
หัวหน้าเขต

ด้วยเขตคลองสานได้หารือเรื่อง “การใช้สถานที่เพื่อประกอบการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม
ความว่า ได้มีหนังสือแจ้งจากกรมเจ้าท่า ที่ คค. ๐๕๐๕/๐๒๗/๒๓ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๒๗
อ้างประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒ กรณีห้ามมิให้บุคคลใดปลูกปัก
ที่อยู่อาศัยหรือที่ทำการค้าขายในที่ซึ่งเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์
ร่วมกันอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน กล่าวคือ ในแม่น้ำเจ้าพระยาช่วงระยะตั้งแต่สะพาน
พระราม ๖ ถึงอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้มีเอกชนใช้สถานที่ที่ปลูกสร้างลำเข้าไป
ในแม่น้ำประกอบกิจการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม รวม ๑๖ ราย จึงขอให้กรุงเทพมหานคร
ในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งสถานที่นั้นตั้งอยู่เพื่อดำเนินการซึ่งเขตคลองสานมีร้านจำหน่าย
อาหารตามกรณีดังกล่าว ๒ ราย คือภัตตาคารจิตรโกษา และภัตตาคารห้อยเทียนเหลา เขตคลองสาน
จึงหารือว่า

๑. ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามอัตราท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง
ควบคุมการค้าอาหารหรือน้ำแข็งในสถานที่เอกชน พ.ศ. ๒๕๑๔ นั้นจะคิดพื้นที่ของชานคอนกรีต
ตามกล่าวรวมเป็นพื้นที่ประกอบการค้าทั้งสิ้นด้วยหรือไม่

๒. หากว่าไม่นับเอาพื้นที่ชานคอนกรีตตามกล่าวรวมเข้าเป็นพื้นที่การค้าที่ต้องขอรับใบ
อนุญาตด้วยแล้ว ผู้ประกอบการสามารถใช้สอยชานคอนกรีตนั้นตั้งโต๊ะสำหรับผู้บริโภคอาหาร
ได้หรือไม่ และกรุงเทพมหานครควรจะดำเนินการประการใดบ้างในกรณีเช่นนี้”

ข้อหารือดังกล่าวนี้ กองกฎหมายและคดี และสำนักอนามัยได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า
“๑. ร้านอาหารของเขตคลองสานทั้ง ๒ รายนี้ ได้พิจารณาตามใบอนุญาตให้ทำสิ่งล่วงล้ำ
ลำน้ำของกรมเจ้าท่าแล้วเห็นว่า กรมเจ้าท่าอนุญาตให้สร้างท่าเทียบเรือรับส่งคนโดยสาร มีใบอนุญาต
ให้สร้างชานคอนกรีตเพื่อประกอบการค้าอาหารและเครื่องดื่ม ผู้ได้รับอนุญาตจึงไม่มีสิทธิ์ที่จะตั้งโต๊ะ
สำหรับผู้บริโภคอาหาร จึงไม่อาจคิดพื้นที่ของชานคอนกรีตรวมเป็นพื้นที่ประกอบการค้าได้

๒. ผู้ประกอบการไม่มีสิทธิ์ที่จะใช้สอยชานคอนกรีตนั้นตั้งโต๊ะสำหรับผู้บริโภคอาหารได้
เพราะขัดต่อประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ทางปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร ควรจะดำเนินการ

ตามมาตรา ๙ แห่ง พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ใดโดยมิบังควรติดตั้ง ดาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะ.... ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท”

จึงเรียนมาเพื่อทราบและการดำเนินการให้ถือปฏิบัติตามข้อหาดังกล่าวผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้ทราบเพื่อจะได้แจ้งกรมเจ้าท่าต่อไป.

(ลงชื่อ) **เอก ชนะสิริ**

(นายเอก ชนะสิริ)

รองปลัดกรุงเทพมหานคร

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกรุงเทพมหานคร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเลขาธิการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ที่ กทม. ๐๑๐๐/๑๑๐๓๓ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับเหตุเดือดร้อนรำคาญในสถานที่ประกอบการค้า ซึ่งต้องควบคุม

หัวหน้าเขต

ด้วยปัจจุบันนี้ปรากฏว่ามีการร้องเรียนเรื่องเหตุเดือดร้อนรำคาญอันเกิดจากสถานที่ประกอบการค้าเป็นต้นเหตุ และสถานที่ก่อเหตุนั้นอยู่ในข่ายต้องควบคุมตามข้อบัญญัติ และ พ.ร.บ.สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๔ จากการตรวจสอบติดตามผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องยังปฏิบัติไม่เป็นแนวเดียวกัน การรายงานและการติดตามผลไม่เรียบร้อยและล่าช้าเสียเวลาเกินสมควร

ฉะนั้น กรณีที่เกิดปัญหาเรื่องเหตุเดือดร้อนรำคาญอันเกิดจากกิจการซึ่งอยู่ในข่ายควบคุมตามข้อบัญญัติ และ พ.ร.บ.สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ดำเนินการดังนี้

๑. ตรวจสอบสถานที่ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญ ถ้ามีสาเหตุเกิดจากกิจการซึ่งต้องขออนุญาตตามข้อบัญญัติฯ ให้รายงานเกี่ยวกับใบอนุญาตของกิจการนั้นว่าเรียบร้อยหรือไม่ ถ้าไม่มีใบอนุญาตหรือขาดต่อใบอนุญาตประจำปี ให้ดำเนินการคัดข้อหาประกอบการค้าโดยมิได้รับอนุญาตว่าด้วยการนั้น

๒. กรณีที่ไม่มีใบอนุญาต หรือขาดต่อใบอนุญาต เมื่อดำเนินการตามข้อ ๑ แล้ว ให้ดำเนินการออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งระงับการกระทำส่วนที่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญไว้ก่อน จนกว่าจะได้ยื่นคำขอและแก้ไขปรับปรุงถูกต้องจนได้รับอนุญาตแล้ว

๓. พิจารณาสั่งการแก้ไขเพื่อระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญนั้นตามความจำเป็นและความเหมาะสมทางวิชาการโดยเร็ว

๔. กรณีที่ผู้ก่อเหตุไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือมีเจตนาฝ่าฝืนตามข้อ ๒ และ ๓ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้เขตขอความร่วมมือตำรวจท้องที่ดำเนินการชั้นศาลเพื่อร้องขอศาลสั่งผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

๕. เมื่อศาลได้สั่งตามข้อ ๔ แล้ว ให้ติดตามผลโดยใกล้ชิด หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้ขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อบังคับคดีต่อไป และให้ติดตามผลจนกว่าจะหมดเหตุเดือดร้อนรำคาญ และได้รับใบอนุญาตโดยถูกต้อง

เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวแล้ว ให้ติดตามและรายงานผลตามกำหนดเวลา กรณีใด
ที่มีปัญหาทางวิชาการให้นำเรื่องหรือกองอำนวยการมายังสิ่งแวดล้อมต่อไป

ทั้งนี้ ขอให้เร่งรัดเจ้าหน้าที่ดำเนินการแก้ไขโดยเร็ว และถือปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

(ลงนาม)

ช. สุคนธาภา

(นายเขาวนวิศ สุคนธาภา)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและระเบียบ กองกฎหมายและคดี

ที่ กทม. ๐๓๐๖/ วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมาย

๒๑๕/๑๙๘๖/๒๔

เสนอ หัวหน้างานวิชาการและระเบียบ

เรื่องเดิม ตามที่สำนักตำรวจเทคนิค ได้มีบันทึกที่ กทม. ๘๐๐๐/๒๐๕๔ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมาย ส่งมา กกค. หารือกรณี โรงงานผลิตผ้าใบใช้พินดัมเดี่ยว เทียนอาบผ้าใบทำให้เกิดมีควันไฟรบกวนชาวบ้านในซอยมิตรผล ข้างองค์การสะพานปลา กทม. ได้รับความเดือดร้อน ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจกรุงเทพมหานคร สน.ยานนาวา ได้ทำการเปรียบเทียบปรับฐานก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนเป็นเงิน ๕๐.-บาท อันเป็นอัตราโทษสูงสุดตามกฎหมาย พ.ร.บ.สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๔ และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้า ซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายเก่าและมีอัตราโทษต่ำมาก ทำให้ผู้กระทำผิดไม่หลบจำ ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญกับประชาชนอยู่เสมอ นอกจากกฎหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีกฎหมายใดอีกบ้างที่พอจะนำมาปรับแก่ผู้กระทำผิดให้ได้รับโทษสูงขึ้น นั้น

ข้อพิจารณาและเสนอแนะ เท่าที่ศึกษาค้นคว้าดู เห็นว่าพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๔ และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้า ซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ กฎหมาย ๒ ฉบับนี้ก็หน้าที่จะเพียงพอแก่การนำมาปรับกับกรณีดังกล่าวข้างต้น แม้โทษปรับ ๕๐ บาท จะเป็นอัตราโทษสูงสุดตามกฎหมาย ซึ่งเป็นอัตราโทษต่ำมากก็ตาม ตามกฎหมายดังกล่าวยังมีมาตรการอื่น ๆ อีกมากที่จะดำเนินการแก่ผู้กระทำผิดให้หลบจำได้ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

พ.ร.บ.สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๔

โรงงานผลิตผ้าใบ ใช้พินดัมเดี่ยวเทียนอาบผ้าใบ ทำให้เกิดมีควันไฟรบกวนชาวบ้านเป็นเหตุรำคาญ ตามมาตรา ๑๙ (๘), (๑๐) เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือไปยังนายสงวน สุริยะประภาดิลก เจ้าของร้านทำผ้าใบ ให้ระงับเหตุนั้นเสียตามมาตรา ๒๐ หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕๐ บาท ตามมาตรา ๗๔ หากยังฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นอีก ก็จำเป็นต้องดำเนินคดีในชั้นศาลต่อไป ศาลมีอำนาจสั่งให้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ มีคำสั่งระงับเหตุรำคาญกำหนดให้ทำการตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือห้ามมิให้ก่อเหตุรำคาญ หรือกำหนดให้ใช้วิธีอื่นในการต้มเทียนเพื่อป้องกันมิให้เกิดควันไฟอีก ในกรณีที่ผู้กระทำผิดซึ่งได้รับคำสั่งศาลตามมาตรา ๒๓ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจเข้าไปในสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับคำสั่ง นั้น และอาจระงับการที่ทำให้เกิดควันไฟหรือจัดการอื่นใดตามที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำสั่งศาล ส่วนค่าใช้จ่ายในการนี้ให้ศาลสั่งผู้ฝ่าฝืนชดใช้จนเต็มตาม ม. ๒๗

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๔ และ พ.ร.บ.สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔

โรงงานผลิตผ้าใบได้รับอนุญาตให้ประกอบการค้า ซึ่งให้ควบคุมตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขแนะนำตามข้อ ๔ (๖) หรือตามเงื่อนไขโดยเฉพาะซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกใบอนุญาตกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติตาม ม. ๔ แห่ง พ.ร.บ.สาธารณสุข มีความผิดตาม ม. ๖๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕๐ บาท และปรับอีกวันละไม่เกิน ๑๐ บาท ทุกวันตลอดเวลาที่คงกระทำผิดอยู่นับแต่วันที่ศาลพิพากษา และอาจต้องถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตเสียได้ แต่การพักใช้ใบอนุญาตนั้นให้ทำได้ครั้งหนึ่งไม่เกิน ๓๐ วัน ตาม ม. ๑๒ อีกด้วย

จะเห็นได้ว่าโทษปรับ ๕๐ บาท เป็นอัตราโทษต่ำมากก็จริง แต่มาตรการดำเนินการแก่ผู้กระทำผิดดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ก่อให้เกิดความเดือดร้อนและเสียหายแก่ผู้กระทำผิดมากพอสมควรที่จะทำให้ผู้กระทำผิดหลบจำได้บ้าง

จึงเสนอมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)   มาลินี ไชยศิรามงคล
(นางสาวมาลินี ไชยศิรามงคล)
นิติกร ๓ กองกฎหมายและคดี

เสนอ ผอ.กกค. (ผ่านนิติกร ๖)

เรื่องนี้ กรุงเทพมหานครอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ.สาธารณสุข และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจฯ ดำเนินการตามข้อเสนอของเจ้าหน้าที่ข้างต้นได้ นอกจากนั้น ยังเห็นว่ากรุงเทพมหานครยังขอความร่วมมือไปยังกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อให้กระทรวงอุตสาหกรรมดำเนินการ พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ มาตรา ๓๖ (๓), มาตรา ๓๙ (๑๔), มาตรา ๔๗, มาตรา ๕๐ ได้อีกด้วย

จึงเสนอมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ) **ธนะกร คุณาวุฒิ**
 (นายธนะกร คุณาวุฒิ)
 นิติกร ๖ หัวหน้างานวิชาการและระเบียบ
 กองกฎหมายและคดี
 ๓๐ มิ.ย. ๒๔

ที่ กทม. ๐๓๐๖/๒๘๒๗

เสนอ ผอ.สนท.

เพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ) **สุวรรณ สง่ากิจ**
 (นายสุวรรณ สง่ากิจ)
 ผู้อำนวยการกองกฎหมายและคดี
 ๓๐ มิ.ย. ๒๔

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักตำรวจเทศกิจ โทร. ๒๒๓๔๑๒๖

ที่ กทม. ๘๐๐๐/๔๘๐๓ วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๒๔

เรื่อง การขอใช้ทางเท้าสาธารณะริมคลองผดุงกรุงเกษมเป็นที่พักสินค้าชั่วคราว

เสนอ หัวหน้าเขตทุกเขต

ด้วยเขตป้อมปราบฯ ได้ผ่อนผันอนุญาตให้มีการใช้ทางเท้าสาธารณะริมคลองผดุงกรุงเกษมเป็นที่พักสินค้าชั่วคราว ในระหว่างการปรับปรุงถนนวังเจ้าสาย เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประกอบการขนส่ง เพราะไม่สามารถนำรถเข้ารับส่งสินค้าในถนนดังกล่าวได้ โดยเก็บค่าเช่าเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร กองกฎหมายและคดีมีความเห็นว่า เขตในฐานะตัวแทนหรือหน่วยงานของกรุงเทพมหานครมีอำนาจกระทำได้ ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าตอบแทนการบริการแก่เอกชน องค์การของรัฐ หรือหน่วยงานราชการ พ.ศ. ๒๕๑๔ ข้อ ๔ (๖)

สำนักงานโยธาตรวจสอบแล้ว มีความเห็นว่าที่ดินริมคลองผดุงกรุงเกษม บริเวณดังกล่าวเดิมได้มีประกาศพระบรมราชโองการรักษาที่ดินริมคลองผดุงกรุงเกษม ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๑๗ กับ พระราชหัตถเลขารัชกาลที่ ๕ ที่ ๕๘/๑๕๕๗ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ร.ศ. ๑๒๕ กล่าวคือ ห้ามมิให้อนุญาตให้มีการปลูกเรือนโรงริมคลองผดุงกรุงเกษม ดังนี้

๑. การผ่อนผันอนุญาตให้ใช้ทางเท้าสาธารณะ ริมคลองผดุงกรุงเกษมเป็นที่พักสินค้าชั่วคราวซึ่งขณะนี้ปรากฏว่าได้มีการสร้างเป็นเพิงขึ้นด้วย เห็นว่านอกจากจะผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ออกกฎหมายและขัดกับนโยบายที่ได้ปฏิบัติและดำเนินการดังกล่าวแล้ว ยังเป็นการขัดต่อพระราชประสงค์และเราไซบายตามประกาศพระบรมราชโองการฯ และพระราชหัตถเลขายฯ ดังกล่าวอีกด้วย (มีพระราชประสงค์ให้บริเวณดังกล่าวเป็นระเบียบเรียบร้อยสะอาดเจริญตาแก่มหาชน ทั้งเป็นที่สง่างามแก่พระนครสืบไป)

๒. การอนุญาตให้ทำการต่าง ๆ ในที่สาธารณะเท่าที่ปฏิบัติมา เช่น การกั้นรั้วชั่วคราว การกองวัตถุ การสร้างโรงงานชั่วคราว การทำที่นั่งร้าน ฯลฯ จะพิจารณาอนุญาตตามความจำเป็นเฉพาะในกรณีเพื่อการก่อสร้างปรับปรุงถนน ทางเท้า ท่อระบายน้ำ และสิ่งสาธารณูปโภคอื่น ๆ อันจำเป็นเพื่อประโยชน์ทางประชาชนส่วนรวม หรือเฉพาะในกรณีเพื่อการรื้อถอนอาคารเดิม หรือ ตกแต่ง หรือก่อสร้างอาคารใหม่ ซึ่งอยู่ริมถนนหรือติดทางเท้าตรงจุดนั้น ๆ อันเป็นความจำเป็นที่

ไม่อาจหลีกเลี่ยงเท่านั้นมิใช่ให้ใช้เป็นที่พักหรือกองเก็บสินค้าก็คขวางทางสัญจรอันเป็นประโยชน์
ส่วนบุคคลเช่นรายนี้ ซึ่งเกรงว่ากรณีดังกล่าวนอกจากจะเป็นปัญหายุ่งยากในทางปฏิบัติในต่อไปแล้ว
ยังจะเป็นข้ออ้างอิงแก่รายอื่น ๆ ติดตามมาอีกด้วย

พิจารณาแล้วเห็นว่าความเห็นของสำนักงานโยธาสอดคล้องกับนโยบายและแนวทางปฏิบัติ
ของกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน

จึงเสนอมาเพื่อทราบ และถือเป็นแนวทางปฏิบัติโดยเคร่งครัด ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปด้วย

(ลงชื่อ) **เจก ธนะสิริ**
(นายเจก ธนะสิริ)
รองปลัดกรุงเทพมหานคร
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกรุงเทพมหานคร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักตำรวจเทศกิจ โทร. ๒๒๓๔๑๒๖
ที่ กท ๘๐๐๐/๑๖๔๓ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๒๗
เรื่อง การเปรียบเทียบปรับ

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

เรื่องเดิม ตามที่เขตหนองแขมได้บันทึกที่ กท ๘๐๒๒/๑๕๔๗ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๒๗
หาหรือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๖๘ ได้กำหนดโทษ
ผู้กระทำผิดไว้ ซึ่งตามกฎหมายดังกล่าว เขตฯ ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ หากเขตทำการเปรียบเทียบ
ปรับผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยอาศัยอำนาจเปรียบเทียบ
ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการค้า ซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตราย
แก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ข้อ ๑๑. น่าจะเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะ

๑. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็น
อันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ข้อ ๑๑ มิได้กำหนดโทษในการเปรียบเทียบปรับไว้ และข้อบัญญัติ
นี้ เป็นการออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดประเภท
การค้าที่ควบคุมไว้เท่านั้น มิได้กำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนด้วย กรณีมีผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติ
สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ ก็ได้กำหนดโทษไว้ชัดเจนแล้ว

๒. หากทำการเปรียบเทียบปรับตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการค้า
ซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ข้อ ๑๑ แล้ว ย่อมจะขัดต่อประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๒

๓. หากดำเนินการตามข้อ ๒ แล้ว ผู้เสียหายอาจฟ้องร้องดำเนินคดีเจ้าพนักงานผู้เปรียบเทียบ
ได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และปลัดกรุงเทพมหานครได้โปรดให้กองกฎหมายและ
คดีพิจารณา นั้น

ข้อเท็จจริงและข้อพิจารณา กองกฎหมายและคดีได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่าเนื่องจากข้อ
บัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ
ออกมาใช้บังคับได้ก็โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๔๔ และประกาศกระทรวงสาธารณสุขอีกหลายฉบับด้วยกัน

ดังนั้น เมื่อมีผู้กระทำความผิดตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจเกิดขึ้น เจ้าพนักงาน (เขต) ย่อมอาศัยอำนาจตามข้อบัญญัติฯ ดังกล่าวทำการเปรียบเทียบตามอัตราโทษที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสาธารณสุข ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทได้

ปัญหาของเขตมีว่า ความผิดฐานประกอบกิจการโดยมิได้รับอนุญาตต่างกับความผิดฐานฝ่าฝืนข้อบัญญัตินั้น พิจารณารหัสแล้วเห็นว่า หากผู้ประกอบการค้าประกอบกิจการค้าโดยมิได้รับอนุญาตถือได้ว่าเป็นการฝ่าฝืนข้อบัญญัติด้วย จึงมีความผิดฐานเดียวกัน ดังปรากฏรายละเอียดตามบันทึกที่ กท ๐๓๐๖/๒๔๔๐ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๒๗ (ที่แนบมาท้ายนี้)

ข้อเสนอแนะ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และเห็นควรแจ้งเขตหนองแขมทราบเพื่อถือปฏิบัติต่อไป.

(ลงชื่อ)

ไพศาล ชัยมงคล

(นายไพศาล ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ

(ลงชื่อ)

ศรีสิทธิ์ วาลิกศิริ

(นายศรีสิทธิ์ วาลิกศิริ)

รองปลัดกรุงเทพมหานคร

๑๕ พ.ค. ๒๕๒๗

ทราบให้ถือปฏิบัติได้

(ลงชื่อ)

ชลอ ธรรมศิริ

(นายชลอ ธรรมศิริ)

ปลัดกรุงเทพมหานคร

๒๑ พ.ค. ๒๕๒๗

หน.งานปฏิบัติการฯ

(ลงชื่อ)

ไพศาล ชัยมงคล

(นายไพศาล ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ

๒๒ พ.ค. ๒๕๒๗

แจ้งเขตหนองแขมทราบ และเวียนให้ทุกเขตทราบทั่วกัน

(ลงชื่อ)

ประเสริฐ นุคจรัส

(นายประเสริฐ นุคจรัส)

หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการ

๒๓ พ.ค. ๒๕๒๗

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและระเบียบ กองกฎหมายและคดี โทร. ๒๒๑๐๔๕๗

ที่ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๗

เรื่อง การเปรียบเทียบปรับ

เรียน หัวหน้างานวิชาการและระเบียบ

เรื่องเดิม ด้วยเขตหนองแขมได้มีบันทึกที่ กท ๕๐๒๒/๑๕๔๗ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๗ หรือปัญหาข้อกฎหมายต่อสำนักสำรวจเทคนิคว่า ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๖๕ ได้กำหนดโทษผู้กระทำผิดไว้ ซึ่งตามกฎหมายดังกล่าว เขตฯ ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ หากเขตทำการเปรียบเทียบปรับผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๑๔ โดยอาศัยอำนาจเปรียบเทียบปรับตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการค้า ซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๑๑ น่าจะเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะ

๑. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๑๑ มิได้กำหนดโทษในการเปรียบเทียบปรับไว้ และข้อบัญญัติฯ นี้เป็นการออกตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๑๔ กำหนดประเภทการค้าที่ควบคุมไว้เท่านั้น มิได้กำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนด้วย กรณีมีผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๑๔ ก็ได้กำหนดโทษไว้ชัดเจนแล้ว

๒. หากทำการเปรียบเทียบปรับตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการค้า ซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๑๑ แล้ว ย่อมจะขัดต่อประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒

๓. หากดำเนินการตามข้อ ๒ แล้ว ผู้เสียหายอาจฟ้องร้องดำเนินคดีเจ้าพนักงานผู้เปรียบเทียบได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

ข้อเท็จจริง สำนักสำรวจเทคนิคได้ตรวจสอบข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครฉบับที่เขตอ้างแล้ว เห็นว่า

๑. ข้อบัญญัตินี้ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งได้ให้อำนาจกรุงเทพมหานครตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครโดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร เพื่อปฏิบัติการให้เป็นอำนาจ

หน้าที่ของกรุงเทพมหานคร (เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น) ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๔๘๔ และประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ ๓/๒๔๘๒ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๒ ที่ ๔/๒๔๘๔ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๔๘๔ ฯลฯ โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร ข้อบังคับนี้จึงเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่ออกโดยมีฐานอำนาจรองรับ

ข้อ ๒. ความในข้อ ๑๑ ของข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครฉบับนี้ ได้กำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้แล้ว ดังจะเห็นได้จากข้อ ๑๑ นั้นเอง ที่ว่า.....ผู้ใดประกอบการค้าประเภทหนึ่ง-ประเภทใดซึ่งกำหนดให้ควบคุมตามข้อ ๔ ในเขตกรุงเทพมหานครดังกล่าวไว้ในข้อ ๕ โดยมีได้รับอนุญาตมีความผิดตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๔๘๔ (คือระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท) ฉะนั้น เมื่อผู้ใดละเมิดข้อ ๑๑ จึงเป็นการละเมิดข้อบัญญัตินี้ และโทษที่จะได้รับตามข้อ ๑๑ ก็คือโทษตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติที่ข้อบัญญัติข้อนี้อ้างถึง ฉะนั้น เมื่อเขตดำเนินการเปรียบเทียบปรับกรณีนี้ไปแล้ว จึงเห็นว่าเป็นการดำเนินการเปรียบเทียบปรับตามอำนาจหน้าที่ และเรียน ป.กท. ว่าหากเห็นชอบด้วย สำนักตำรวจเทศกิจจะได้แจ้งให้เขตหนองแขมทราบต่อไป รบ.กท. (นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ) ปฏิบัติราชการแทน ป.กท. จึงมีบัญชาให้กองกฎหมายและคดีพิจารณา

ข้อพิจารณา โดยหลักแล้วบรรดาความผิดต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๗๑ แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๔ ย่อมมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ ประเด็นจึงอยู่ที่ว่าการประกอบกิจการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพโดยมิได้รับอนุญาตตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่องควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๔ จะถือเป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครหรือไม่

พิจารณาตามมาตรา ๖๘ แห่ง พ.ร.บ.สาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งบัญญัติว่า “มาตรา ๖๘ ผู้ใดประกอบการค้าประเภทหนึ่งประเภทใดซึ่งกำหนดให้ควบคุมมาตรา ๖๘ โดยมีได้รับใบอนุญาต มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท และให้ศาลมีอำนาจสั่งห้ามผู้กระทำผิด มิให้ประกอบการค้านั้นต่อไป แต่คำสั่งห้ามที่ว่านี้ให้ระงับไปเมื่อผู้นั้นได้รับใบอนุญาตแล้ว” แล้วมีความเห็นว่า หากการควบคุมการประกอบการค้าดังกล่าวให้ต้องรับใบอนุญาตเป็นการควบคุมโดยพระราชบัญญัติโดยตรง โดยไม่ต้องมีการตราข้อบัญญัติบังคับว่ากิจการค้าประเภทใดที่จะต้องได้รับใบอนุญาต ผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๗๑ ก็ย่อมไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับเพราะถือว่าเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติมิใช่เป็นการฝ่าฝืนข้อบัญญัติ แต่เมื่อพิจารณามาตรา ๘ ซึ่งบัญญัติว่า “มาตรา ๘ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายและเมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้แนะนำให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ แล้วแต่กรณีเพื่อจัดการใด ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทการค้าตามมาตรา ๗ ซึ่งให้ควบคุม

(๒) กำหนดเขตส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน ซึ่งเมื่อพ้นกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสิบวันแล้วห้ามมิให้บุคคลใดประกอบการค้าซึ่งให้ควบคุม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต

(๓) วางระเบียบการขอและออกใบอนุญาตให้ประกอบการค้าซึ่งให้ควบคุมและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

(๔) กำหนดเงื่อนไขอันเกี่ยวข้องกับสุขลักษณะโดยทั่วไปสำหรับการค้าซึ่งให้ควบคุมแล้วปรากฏว่าการจะกำหนดให้กิจการค้าประเภทใดซึ่งจะให้ควบคุมโดยห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการค้าดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจะต้องมีการตราข้อบัญญัติขึ้นใช้บังคับก่อน ดังนั้น เมื่อได้รับการตราข้อบัญญัติดังกล่าวแล้ว หากมีผู้ประกอบการค้าซึ่งกำหนดให้ควบคุมตามข้อบัญญัติโดยมิได้รับใบอนุญาต ก็ย่อมถือเป็นการฝ่าฝืนข้อบัญญัติหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเป็นความผิดต่อข้อบัญญัตินั้นเอง สรุปแล้ว มีความเห็นเช่นเดียวกับสำนักตำรวจเทศกิจว่าเขตย่อมมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา.

(ลงชื่อ)

สมชาย ดาวแสงสว่าง

(นายสมชาย ดาวแสงสว่าง)

นิติกร ๕ งานวิชาการและระเบียบ

กองกฎหมายและคดี

เรียน ผอ.กกค.

เนื่องจากข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจมีอันตรายแก่สุขภาพออกมาใช้บังคับได้ก็โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกอบกับมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ.สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ และประกาศกระทรวงสาธารณสุขอีกหลายฉบับด้วยกัน

ดังนั้น เมื่อมีผู้กระทำความผิดตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจ ฯลฯ เกิดขึ้น เจ้าพนักงาน (เขต) ย่อมอาศัยอำนาจตามข้อบัญญัติดังกล่าวทำการเปรียบเทียบปรับตามอัตราโทษที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.สาธารณสุขฯ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทได้

ปัญหาของเขตมีว่า ความผิดฐานประกอบกิจการโดยมิได้รับอนุญาตต่างกับความผิดฐานฝ่าฝืนข้อบัญญัตินั้น พิจารณาดูแล้วเห็นว่า หากผู้ประกอบการค้าประกอบกิจการค้าโดยมิได้รับอนุญาต

ถือได้ว่าเป็นการฝ่าฝืนข้อบัญญัติด้วย จึงมีความผิดฐานเดียวกัน
เพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ) **ธนะกร คุณาวุฒิ**
(นายธนะกร คุณาวุฒิ)
นิติกร ๖ หัวหน้าวิชาการและระเบียบ
กองกฎหมายและคดี
๒ พ.ค. ๒๕๒๗

ที่ กท ๐๓๐๖/๒๔๔๐

เรียน ผอ.สนท.

เพื่อโปรดทราบตามเสนอข้างต้น

(ลงชื่อ) **สุวรรณ สง่ากิจ**
(นายสุวรรณ สง่ากิจ)
ผู้อำนวยการกองกฎหมายและคดี
๓ พ.ค. ๒๕๒๗

หน.ผลงานปฏิบัติการฯ
แจ้งเขตหนองแขมและเวียนทุกเขตทราบ

(ลงชื่อ) **ไพศาล ชัยมงคล**
(นายไพศาล ชัยมงคล)
ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ
๔ พ.ค. ๒๕๒๗

หัวหน้างานนิติการ

(ลงชื่อ) **ประเสริฐ นุดจรัส**
(นายประเสริฐ นุดจรัส)
หัวหน้าฝ่ายงานปฏิบัติการตำรวจเทศกิจ
สำนักตำรวจเทศกิจ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักตำรวจเทศกิจ โทร. ๒๒๓๔๑๒๖

ที่ กท ๘๐๐๐/๑๔๐๓ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๒๗

เรื่อง การเปรียบเทียบปรับ

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

เรื่องเดิม ด้วยเขตหนองแขมได้มีบันทึกที่ กท ๘๐๒๒/๑๕๔๗ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๒๗
หาหรือปัญหาข้อกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๖๘ ได้กำหนดโทษ
ผู้กระทำผิดไว้ ซึ่งตามกฎหมายดังกล่าว เขตฯ ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ หากเขตทำการเปรียบเทียบ
ปรับผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยอาศัยอำนาจเปรียบเทียบ
ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการค้า ซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตราย
แก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ข้อ ๑๑ น่าจะเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะ

๑. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็น
อันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ข้อ ๑๑ มิได้กำหนดโทษในการเปรียบเทียบปรับไว้ และข้อบัญญัติ
นี้เป็นการออกตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดประเภท
การค้าที่ควบคุมไว้เท่านั้น มิได้กำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนด้วย กรณีมีผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๖๘ แห่งพระราช-
บัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ ก็ได้กำหนดโทษไว้ชัดเจนแล้ว

๒. หากทำการเปรียบเทียบปรับตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการค้า
ซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๙ ข้อ ๑๑ แล้ว ย่อมจะขัดต่อประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๒

๓. หากดำเนินการตามข้อ ๒ แล้ว ผู้เสียหายอาจฟ้องร้องดำเนินคดีเจ้าพนักงานผู้เปรียบเทียบ
ได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะ ในการบริหารราชการของกรุงเทพมหานครนั้น มีพระราช-
บัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นหลักยึดถือในการบริหาร เนื่อง
จากกรุงเทพมหานครเป็นรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นนครหลวง (มาตรา ๖) และในการบริหาร
ราชการกรุงเทพมหานครนี้ กฎหมายได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ว่า นอกจากจะมีอำนาจหน้าที่อื่น
จะพึงมีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ที่อ้างถึงกรุงเทพมหานคร
ตามความในมาตรา ๔ แล้ว ยังกำหนดให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขต
กรุงเทพมหานคร ดังจะเห็นได้ตามมาตรา ๖๖ ซึ่งได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ ๒๒ กิจการ และทั้งยังได้

ให้อำนาจกรุงเทพมหานครตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายต่าง ๆ ที่กรุงเทพมหานครจะต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครดังกล่าวข้างต้น (มาตรา ๖๗) ในข้อบัญญัตินี้ จะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ หรือจะไม่กำหนดโทษก็ได้ ซึ่งถ้ากำหนดก็มีให้กำหนดเกินกว่าจำคุกหนึ่งเดือนหรือปรับเกินกว่า ๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๗๐) ฉะนั้น ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจึงมีทั้งที่มีบทกำหนดโทษและไม่มีบทกำหนดโทษ เหตุที่ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครมิได้กำหนดโทษไว้ก็เพราะได้มีการกำหนดโทษไว้แล้วในตัวพระราชบัญญัติ

ในบรรดาความผิดต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร กฎหมายนี้ได้กำหนดตัวผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ไว้รวม ๗ ตำแหน่ง ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ โดยระบุไว้ว่า หากเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ก็ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ ซึ่งถ้าผู้ต้องหายอมเสียค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบภายในกำหนด ๓๐ วัน ก็ให้ถือว่าคดีเป็นอันสิ้นสุด ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามค่าเปรียบเทียบหรือยินยอมแล้วแต่ไม่ชำระเงินตามค่าเปรียบเทียบดังกล่าว จึงให้ดำเนินคดีต่อไป (มาตรา ๗๑)

ฉะนั้น ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจึงเป็นเสมือนกฎหมายของท้องถิ่น เมื่อมีผู้ละเมิดกฎหมายท้องถิ่น ผู้ละเมิดก็ต้องได้รับโทษ ส่วนโทษที่จะได้รับนั้นก็จะเป็นโทษที่ได้กำหนดไว้ในตัวข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครฉบับนั้นเอง หรือจากตัวพระราชบัญญัติที่ได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับหรือข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ในกรณีที่ได้กำหนดโทษไว้ในเทศบัญญัติหรือข้อบังคับหรือในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร มิได้หมายความว่า เมื่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครมิได้กำหนดโทษไว้แล้วก็จะปรับผู้ละเมิดข้อบัญญัติไม่ได้

ส่วนปัญหาในทางปฏิบัติ เมื่อมีการเปรียบเทียบปรับแล้วผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามค่าเปรียบเทียบ หรือยินยอมแล้วแต่ไม่ชำระเงินค่าเปรียบเทียบภายในระยะเวลาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ของเขตก็จะต้องดำเนินคดีต่อไป โดยส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวน

สำนักตำรวจเทศกิจได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นว่า

๑. อำนาจในการดำเนินคดีเปรียบเทียบปรับความผิดที่เกี่ยวกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเป็นอำนาจที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวกำหนดไว้ในมาตรา ๗๑ กระทำได้

๒. ความผิดกฎหมายอื่นที่ยังมิได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครที่จะต้องดูแลและบังคับ ก็ให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานอื่น เช่น เจ้าพนักงานจราจร

๓. โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อหาหรือของเขตหนองแขมที่ว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการค้าซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ พ.ศ. ๒๕๑๔ ข้อ ๑๑ มิได้กำหนดโทษในการเปรียบเทียบปรับไว้ และข้อบัญญัตินี้เป็นการออกตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ ฯลฯ.....” นั้น

สำนักตำรวจเทศกิจได้ตรวจสอบข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครฉบับที่เขตอ่างแล้ว เห็นว่า

๑. ข้อบัญญัตินี้ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งได้ให้อำนาจกรุงเทพมหานครตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร เพื่อปฏิบัติการให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร (เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น) ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ และประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ ๓/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ที่ ๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ฯลฯ โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร ข้อบัญญัตินี้จึงเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่ออกโดยมีฐานอำนาจรองรับ

๒. ความในข้อ ๑๑ ของข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครฉบับนี้ ได้กำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัตินี้ไว้แล้ว ดังจะเห็นได้จากข้อ ๑๑ นั้นเอง ที่ว่า.....ผู้ใดประกอบการค้าประเภทหนึ่งประเภทใด ซึ่งกำหนดให้ควบคุมตามข้อ ๔ ในเขตกรุงเทพมหานครดังกล่าวไว้ ในข้อ ๕ โดยมีได้รับอนุญาต มีความผิดตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (คือระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท) ฉะนั้น เมื่อผู้ใดละเมิดข้อ ๑๑ จึงเป็นการละเมิดข้อบัญญัตินี้ และโทษที่จะได้รับตามข้อ ๑๑ ก็คือโทษตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติที่ข้อบัญญัติข้อนี้อ้างถึง ฉะนั้น เมื่อเขตดำเนินการเปรียบเทียบปรับกรณีนี้ไปแล้ว จึงเห็นว่าเป็นการดำเนินการเปรียบเทียบปรับตามอำนาจหน้าที่ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบสำนักตำรวจเทศกิจจะได้แจ้งให้เขตหนองแขมทราบต่อไป.

(ลงชื่อ)

ไพศาล ชัยมงคล

เรียน กกค.

(นายไพศาล ชัยมงคล)

เพื่อพิจารณา

ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ

(ลงชื่อ)

ศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ

ส่ง งานวิชาการฯ

(นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ)

รองปลัดกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกรุงเทพมหานคร

(ลงชื่อ)

สุวรรณ สง่ากิจ

๒๓ เม.ย. ๒๕๒๗

(นายสุวรรณ สง่ากิจ)

๒๗ เม.ย. ๒๗

พระราชบัญญัติ
ควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๐๒
ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๒
เป็นปีที่ ๑๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๐๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ความในมาตรา ๒ นี้มีความเป็นวรรค ๒ เพิ่มขึ้นโดย พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๓ ดังต่อไปนี้

“พระราชบัญญัตินี้จะให้ใช้บังคับในท้องที่ใดเกี่ยวกับสัตว์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา”

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติอากรการฆ่าสัตว์ พุทธศักราช ๒๔๘๘
- (๒) พระราชบัญญัติอากรการฆ่าสัตว์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๐
- (๓) พระราชบัญญัติอากรการฆ่าสัตว์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๐
- และ (๔) พระราชบัญญัติอากรการฆ่าสัตว์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๖

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์” หมายความว่า สัตว์ที่มีไซส์สัตว์ป่า และหมายความเฉพาะ โค กระบือ แพะ แกะ สุกร และสัตว์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เนื้อสัตว์” หมายความว่า เนื้อหรือส่วนอื่นของสัตว์ที่ตายแล้ว ซึ่งมีได้ปรุงแต่งให้เป็นอาหาร หรือมีได้ปรุงแต่งเพื่อให้อยู่ไม่เปื่อยเน่า ทั้งนี้ ไม่ว่าจะอยู่ในร่างแห่งสัตว์นั้นหรือชำแหละแล้ว

“โรงพักสัตว์” หมายความว่า สถานที่พักสัตว์หรือกักสัตว์ก่อนทำการฆ่า

“โรงฆ่าสัตว์” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการฆ่าสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้

“เขตจำหน่ายเนื้อสัตว์” หมายความว่า เขตท้องที่ที่อนุญาตให้ทำการจำหน่ายเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ได้ฆ่าในโรงฆ่าสัตว์แห่งหนึ่ง ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“พนักงานตรวจโรคสัตว์” หมายความว่า สัตวแพทย์หรือบุคคลอื่น ผู้ซึ่งอธิบดีหรือราชการส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตรวจโรค ซึ่งมีในสัตว์หรือเนื้อสัตว์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรี อธิบดี หรือราชการส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมมหาดไทย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ การตั้งโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ และดำเนินการฆ่าสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้ จะกระทำได้ก็แต่โดยราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยราชการอื่นใดที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี หรือโดยบุคคลอื่นใดซึ่งราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยราชการอื่นที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี มอบหมายให้ทำได้เท่านั้น

ราชการส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยราชการอื่น จะมอบหมายให้บุคคลอื่นตั้งโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ และดำเนินการฆ่าสัตว์ตามความในวรรคก่อนได้ ก็แต่โดยได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

ในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยราชการอื่นมอบหมายให้บุคคลใดจัดตั้งโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ และดำเนินการฆ่าสัตว์ ราชการส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยราชการอื่น ผู้มอบหมายจะถอนการมอบหมายนั้นเสีย เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับมอบหมายไม่ปฏิบัติการฆ่าสัตว์ให้ถูกต้องตามสุขลักษณะ หรือกระทำผิดข้อตกลงหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่กำหนดในการมอบหมายนั้นเสียก็ได้

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดฆ่าสัตว์ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และเสียอากรการฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมสำหรับโรงฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมสำหรับโรงพักสัตว์ ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

รัฐมนตรีจะกำหนดในกฎกระทรวงให้ลดหรือยกเว้นอากร และหรือค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

มาตรา ๗ ในกรณีที่บุคคลใดได้รับมอบหมายให้ตั้งโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ตามมาตรา ๕

เงินค่าธรรมเนียมที่ผู้รับใบอนุญาตให้ทำการฆ่าสัตว์ต้องเสียตามมาตรา ๖ ให้ตกเป็นของบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ตั้งโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์นั้น

มาตรา ๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ ให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ฆ่าสัตว์นำสัตว์ไปยังโรงพักสัตว์ และจะต้องฆ่าสัตว์นั้นในโรงฆ่าสัตว์ตามวันและระหว่างระยะเวลาที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๙ ห้ามมิให้ผู้ใดนำสัตว์ออกจากโรงพักสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๐ การฆ่าสัตว์ในกรณีต่อไปนี้จะฆ่านอกโรงฆ่าสัตว์ก็ได้ แต่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง

(๑) การฆ่าสัตว์ซึ่งต้องฆ่า ณ ที่ใดที่หนึ่งโดยเฉพาะ ตามพิธีการในศาสนา

(๒) การฆ่าสัตว์ในท้องที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่นั้นประกาศเป็นครั้งคราวว่าเป็นท้องที่กัณฑ์

(๓) การฆ่าสัตว์ในกรณีที่มีเหตุสมควรเป็นพิเศษ ตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่พนักงานตรวจโรคสัตว์มีเหตุควรสงสัยว่าสัตว์ที่ได้รับอนุญาตให้ฆ่าได้นั้นเป็นโรคระบาด หรือเป็นโรคและหรือมีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์เช่นนั้นเป็นอาหาร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งงดใช้ใบอนุญาตให้ฆ่าสัตว์ และแยกสัตว์นั้นไว้เพื่อตรวจพิสูจน์ได้

ภายหลังที่ได้รับการตรวจพิสูจน์แล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่อาจมีคำสั่งให้กลับใช้ใบอนุญาตที่ได้งดใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียได้ตามควรแก่กรณี ถ้าสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตให้คืนเงินอากรและค่าธรรมเนียมสำหรับโรงฆ่าสัตว์ให้แก่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาต

มาตรา ๑๒ เมื่อได้ฆ่าสัตว์แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดนำเนื้อสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์ ก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประทับตราอนุญาตที่เนื้อสัตว์นั้นแล้ว

ในกรณีที่ปรากฏแก่พนักงานตรวจโรคสัตว์ว่า เนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ได้ฆ่า เป็นโรคและหรือมีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่า ไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์เช่นนั้นเป็นอาหาร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจทำลายเนื้อสัตว์นั้นเสียทั้งตัวหรือบางส่วน หรือจัดทำให้เป็นเนื้อสัตว์ที่ควรใช้เป็นอาหารเสียก่อนก็ได้

มาตรา ๑๓ ผู้ใดประสงค์จะจำหน่ายเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ตายเองหรือที่มีได้ถูกฆ่าโดยได้รับอนุญาตให้ฆ่าตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำเนื้อสัตว์ของสัตว์นั้นซึ่งอยู่ในสภาพที่ยังมิได้ชำแหละไปให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ตรวจ หรือในกรณีที่มีเหตุสมควรจะขอให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ไปตรวจเนื้อสัตว์นั้นก็ได้ ทั้งนี้ โดยเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อพนักงานตรวจโรคสัตว์ได้ตรวจแล้วเห็นว่าเป็นเนื้อสัตว์ที่ควรใช้เป็นอาหารได้ และเป็นเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ตายโดยมิใช่เนื่องจากการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามการขอรับอนุญาตฆ่าตามพระราชบัญญัตินี้ และพนักงาน-

เจ้าหน้าที่ได้ออกใบอนุญาตให้จำหน่าย และประทับตราอนุญาตที่เนื้อสัตว์แล้ว จึงให้จำหน่ายได้

มาตรา ๑๔ การจำหน่ายเนื้อสัตว์ จะจำหน่ายได้เฉพาะภายในเขตจำหน่ายเนื้อสัตว์ ซึ่งการ
ขออนุญาตให้จำหน่ายได้กระทำในเขตนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่
ให้จำหน่ายนอกเขตนั้นได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ไม่ได้รับใบอนุญาตให้ฆ่า หรือให้
จำหน่ายตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดมิไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งเนื้อสัตว์ ดังต่อไปนี้

(๑) เนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ไม่ได้รับใบอนุญาตให้ฆ่า หรือให้จำหน่ายตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เนื้อสัตว์ทั้งตัว ครึ่งตัว หรือทั้งขา ของสัตว์ที่ไม่มีใบอนุญาตให้ฆ่า ตามมาตรา ๖ กำกับ

(๓) เนื้อสัตว์ทั้งตัว ครึ่งตัว หรือทั้งขา ของเนื้อสัตว์ที่ไม่มีใบอนุญาตให้จำหน่ายตามมาตรา

๑๓ กำกับ

มีมาตรา ๑๖ ทวิ เพิ่มขึ้นโดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ ดังต่อไปนี้

“มาตรา ๑๖ ทวิ การอนุญาตการฆ่าสัตว์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และการจำหน่าย
เนื้อสัตว์ของสัตว์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดวิธีการ เงื่อนไข และข้อ
ยกเว้นใด ๆ เป็นพิเศษได้

วิธีการ เงื่อนไข และข้อยกเว้นตามวรรคก่อน ให้กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๗ ให้โรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ที่ได้ตั้งดำเนินการอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้
ใช้บังคับ เป็นโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคก่อนไม่กระทบกระทั่งสัญญาที่กรมในราชการได้ทำไว้กับบุคคลใด ๆ เกี่ยวแก่
โรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์นั้น ๆ และให้ราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งโรงฆ่าสัตว์และ
โรงพักสัตว์ตามสัญญาได้ตั้งอยู่ในเขตเป็นคู่สัญญาตามสัญญานั้นแทนกรมในราชการซึ่งเป็นคู่สัญญา

มาตรา ๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ มาตรา ๘ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๓ หรือ มาตรา ๑๔ ต้อง
ระวางโทษ ดังนี้

(๑) ถ้าเป็นโคหรือกระบือ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ

(๒) ถ้าเป็นสัตว์นอกจากโคหรือกระบือ จำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่ไม่เกินห้าร้อย
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖ ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มีมาตรา ๑๘ ทวิ เพิ่มขึ้นโดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ ดังต่อไปนี้

“มาตรา ๑๘ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนวิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงออกตามความ

ในมาตรา ๑๖ ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ”

มาตรา ๒๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และ
ให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราอากรและค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราช-
บัญญัตินี้ และกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงชื่อ) จอมพล ส. ธนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

(๗๗ ร.จ. ๔๖ ตอนที่ ๖ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๐๓)

หมวด ๒ การโฆษณา

พระราชบัญญัติ

ควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๕๓

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

รังสิต กรมขุนชัยนาทนเรนทร

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๓

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และเหมาะสม และให้ใช้ภาษาไทยในการโฆษณา

พระมหากษัตริย์ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตรา พระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๕๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรีตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ส่วนที่จะใช้ที่อื่นเมื่อใดให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “โฆษณา” หมายความว่า การบอกกล่าว แจ้งความ ชี้แจง แนะนำ หรือแสดงความคิดเห็นแก่ประชาชน

มาตรา ๔ ผู้ที่จะทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้า จะต้องขอรับอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงทำการโฆษณาได้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับอนุญาต และให้มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขลงในใบอนุญาตว่าด้วยเวลา สถานที่ และเครื่องอุปกรณ์ขยายเสียงและผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดนั้น

มาตรา ๕ โบราณวัตถุที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ออกให้แก่ผู้ทำการโฆษณาตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้คุ้มครองถึงผู้ใช้เสียง และผู้ควบคุมเครื่องขยายเสียงในการโฆษณา และบุคคล เช่นว่านี้ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตด้วย

มาตรา ๖ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจสั่งผู้ใช้เสียง หรือผู้ควบคุมเครื่องขยายเสียงให้ลดเสียงลงได้ เมื่อปรากฏว่าเสียงที่โฆษณานั้นก่อความรำคาญแก่ประชาชน

ถ้าการโฆษณากระทำผิดเงื่อนไขในใบอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานที่สั่งตามความในวรรคก่อน ให้เจ้าพนักงานดังกล่าวมีอำนาจสั่งให้หยุดโฆษณาได้

มาตรา ๗ การโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงจะต้องโฆษณาเป็นภาษาไทย

คำว่า "ภาษาไทย" นั้น ให้หมายความรวมถึงภาษาพื้นเมืองบางแห่งในประเทศไทยด้วย

มาตรา ๘ พระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับแก่การโฆษณา

๑. คำสอนในทางศาสนา

๒. ของหน่วยราชการของรัฐ

๓. หาเสียงเพื่อประโยชน์แก่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งโฆษณาคือภาษาไทย

๔. กิจการของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทน สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งโฆษณาคือด้วยตนเองเป็นภาษาไทย

๕. กิจการเกี่ยวกับการมหรสพ เฉพาะในโรงมหรสพ และในระหว่างเวลาที่แสดงมหรสพ

๖. กิจการของนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อการอันเป็นสาธารณกุศลซึ่งนิติบุคคลนั้น โฆษณาคือภาษาไทย

มาตรา ๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔ มาตรา ๕ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานที่สั่งตามความในมาตรา ๖ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ด้วย

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งเพิกถอนใบอนุญาตเสียด้วย

มาตรา ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวง

๑. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการอนุญาต ซึ่งต้องไม่เกินฉบับละ ๑๐๐ บาท

๒. กำหนดกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(๖๗ ร.จ. ๑๗๘ ตอนที่ ๘ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๓)

กฎกระทรวง

(พ.ศ. ๒๕๕๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติ ควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง

พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๓ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ผู้ใดประสงค์จะขออนุญาตทำการโฆษณาตามความในมาตรา ๔ ให้ยื่นคำขอตามแบบ ชม.๑ ท้ายกฎนี้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ ๒. ใบอนุญาตให้ทำการโฆษณานั้น ให้ใช้แบบ ชม.๒ ท้ายกฎนี้

ข้อ ๓. ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้เรียกเก็บ ดังนี้

๑. การโฆษณากิจการที่ไม่เป็นไปในทำนองการค้า ฉบับละ ๑๐ บาท

๒. การโฆษณากิจการที่เป็นไปในทำนองการค้า

ก. โฆษณาเคลื่อนที่ ฉบับละ ๖๐ บาท

ข. โฆษณาประจำที่ ฉบับละ ๗๕ บาท

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

บ. เทพหัสดิน

ลงนามแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

**ระเบียบปฏิบัติการยื่นคำร้อง
และการพิจารณาออกใบอนุญาต
ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณา
โดยใช้เครื่องขยายเสียง
พ.ศ. ๒๕๕๓**

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดระเบียบปฏิบัติในการยื่นคำร้องและการพิจารณาออกใบอนุญาตให้ทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงไว้ดังต่อไปนี้

การยื่นคำร้องขออนุญาตทำการโฆษณา

ข้อ ๑. ผู้มีใบอนุญาตให้มีเพื่อใช้ซึ่งเครื่องขยายเสียงและไมโครโฟน ประสงค์จะใช้เครื่องนั้นทำการโฆษณา ให้ยื่นคำร้องขอตามแบบ ขษ.๑ ต่อเจ้าพนักงานตำรวจเจ้าของท้องที่ ซึ่งผู้ยื่นคำร้องนั้นมีภูมิลำเนาอยู่หรือสถานที่โฆษณานั้นอยู่ในเขตอำนาจ

การยื่นคำร้องโดยผู้แทนซึ่งได้รับมอบฉันทะโดยถูกต้องจากผู้มีใบอนุญาต คงอนุญาตให้ทำได้

ข้อ ๒. เป็นหน้าที่ของตำรวจท้องที่ ที่ได้รับคำร้องขอขึ้นพิจารณาคำร้องขอโดยคำนึงถึงสถานที่ เวลา และเครื่องอุปกรณ์ที่จะทำการโฆษณาแล้วแสดงความคิดเห็นไว้ในคำร้องขอขึ้นเพื่อผู้ร้องขอจะได้นำไปแสดงต่อพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

การออกใบอนุญาตให้ทำการโฆษณา

ข้อ ๓. พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประกาศแต่งตั้งเป็นพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

เมื่อพนักงานผู้ออกใบอนุญาตได้รับคำร้องตามข้อ ๒ แล้วให้รีบพิจารณาสั่ง โดยให้ความเห็นของตำรวจท้องที่มาเป็นหลักประกอบการพิจารณาในการออกใบอนุญาตด้วย

ข้อ ๔. ใบอนุญาตให้ทำการโฆษณานั้น ให้ออกตามแบบ ขษ.๒ และให้มีกำหนดอายุตามที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตจะได้อนุญาตไว้ในใบอนุญาตเป็นประเภท ๆ ดังนี้

ประเภท ๑ การโฆษณากิจการที่ไม่เป็นไปในทำนองการค้าคราวละไม่เกิน ๑๕ วัน

ประเภท ๒ การโฆษณาที่เป็นไปในทำนองการค้า

ก. โฆษณาเคลื่อนที่ คราวละไม่เกิน ๕ วัน

ข. โฆษณาประจำที่ คราวละไม่เกิน ๑๕ วัน

สถานที่ห้ามอนุญาตและห้ามใช้เสียงโฆษณา

ข้อ ๕. ห้ามอนุญาตและห้ามใช้เสียงโฆษณาในระยะใกล้กว่า ๑๐๐ เมตร จากบริเวณสถานที่ใดที่หนึ่ง ดังต่อไปนี้

ก. โรงพยาบาล

ข. วัดหรือสถานที่สำหรับบำเพ็ญศาสนกิจ และ

ค. ทางแยกที่มีการสัญจรไปมาคับคั่งอยู่เป็นปกติ

ข้อ ๖. ห้ามใช้เสียงโฆษณาในระยะใกล้กว่า ๑๐๐ เมตรจากบริเวณสถานที่ใดที่หนึ่งดังต่อไปนี้

ก. โรงเรียนในระหว่างเวลาทำการสอน

ข. ศาลสถิตยุติธรรมในระหว่างเวลาพิจารณา

การปฏิบัติภายหลังที่ได้รับอนุญาต

ข้อ ๗. เมื่อได้รับใบอนุญาตให้ทำการโฆษณาแล้ว ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตนำใบอนุญาตนั้นไปแสดงต่อนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ดังต่อไปนี้

ก. กรณีโฆษณาประจำที่ ให้แสดงต่อสถานีตำรวจเจ้าของท้องที่นั้น

ข. กรณีโฆษณาเคลื่อนที่จังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ให้แสดงต่อกองตำรวจ

จราจร

ค. กรณีโฆษณาเคลื่อนที่ข้ามเขต ไปถึงเขตควบคุมการโฆษณาท้องที่ใด ให้แสดงต่อสถานีตำรวจของเจ้าของท้องที่นั้น

เมื่อนายตำรวจซึ่งเป็นหัวหน้าในสถานีตำรวจนั้น หรือผู้รักษาการแทนได้ลงนามรับทราบในใบอนุญาตนั้นแล้ว จึงทำการโฆษณาได้

ข้อ ๘. อำนาจสั่งให้หยุดโฆษณา ตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓ นั้น ให้พนักงานผู้ออกใบอนุญาตหรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สั่งให้หยุดได้ไม่เกิน ๑๕ วัน

การดำเนินคดีและเพิกถอนใบอนุญาต

ข้อ ๙. ให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๔๙๓

ให้พนักงานผู้ออกใบอนุญาต ใช้ดุลยพินิจสั่งในการเพิกถอนใบอนุญาตตามที่เห็นสมควร หากมีความคิดเห็นของตำรวจเจ้าของท้องที่ ก็ให้นำความคิดเห็นนั้นมาเป็นหลักประกอบการพิจารณาด้วย

อัตราค่าธรรมเนียม

ข้อ ๑๐. ก. กรณีโฆษณากิจการที่ไม่เป็นไปในทำนองการค้า ฉบับละ ๑๐ บาท

ข. กรณีที่เป็นไปในทำนองการค้า

โฆษณาเคลื่อนที่ ฉบับละ ๖๐ บาท

โฆษณาประจำที่ ฉบับละ ๗๕ บาท

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป.

สำนักนายกรัฐมนตรี

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๔๙๕

(ลงนาม) จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(ลงนาม) บ.เทพหัสดิน ณ อยุธยา

รัฐมนตรีช่วยว่าการรักษาการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ปิด
อาคาร
แสดมปี

(แบบ น.ช. ๑)

คำร้องขออนุญาตทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า (ชื่อและนามสกุล)..... อายุ..... ปี
เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... เป็นผู้ครอบครอง
เครื่องขยายเสียงเลขหมายทะเบียนที่..... โทรศัพท์เลขหมายทะเบียนที่.....
และเครื่องบันทึกเสียงเลขหมายทะเบียนที่..... ขอทำคำร้องยื่นต่อเจ้าพนักงานผู้ออก
ใบอนุญาตมีข้อความดังต่อไปนี้ :-

ข้อ ๑. ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะใช้เครื่องดังกล่าวมานั้นเพื่อทำการโฆษณากิจการ.....

ณ ที่..... เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
มีกำหนด..... วัน ตั้งแต่วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....
ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้อ ๒. ข้าพเจ้ารับรองว่าจะปฏิบัติตามกฎข้อบังคับและเงื่อนไขว่าด้วยการควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงทุกประการ

ข้อ ๓. ข้าพเจ้าได้แนบใบอนุญาตให้มีเพื่อใช้ฯ ซึ่งมีเลขหมายทะเบียนตามที่แจ้งในคำร้องนี้
รวม.....ฉบับ มาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง

เสนอ เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

(ตำแหน่ง).....

วันที่...../...../.....

(พลิก)

บันทึกของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ (แผนกประชาสัมพันธ์) คำสั่งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

เสนอ จ.ผ.ว.

(ลงชื่อ).....

วันที่...../...../.....

(ลงชื่อ).....

วันที่...../...../.....

สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่

ได้ออกใบอนุญาตให้ทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงเลขที่.....
และได้รับค่าธรรมเนียม.....บาท ตามใบอนุญาตเลขที่.....ไว้ถูกต้องแล้ว
(ตัวอักษร)

(ลงชื่อ).....

ผู้รับเงิน

วันที่...../...../.....

(ลงชื่อ).....

เจ้าหน้าที่

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตรา
ประจำวัน

สำหรับเจ้าหน้าที่

๑. ใบอนุญาตเลขที่ _____
๒. ชื่อผู้ถือใบอนุญาต _____
๓. เครื่องขยายเสียงและเลขหมายทะเบียนที่ _____
เลขหมายประจำเครื่อง _____
๔. ไมโครโฟนเลขหมายทะเบียนที่ _____
เลขหมายประจำเครื่อง _____
๕. เครื่องบันทึกเสียงหมายเลขทะเบียนที่ _____
เลขหมายประจำเครื่อง _____
๖. ทำการโฆษณาที่ _____ เลขที่ _____ หมู่ที่ _____
ถนน _____ ตำบล _____
อำเภอ _____ จังหวัด _____
๗. ตั้งแต่เวลา _____ น. ถึง _____ น.
_____ น. ถึง _____ น.
๘. ตั้งแต่วันที่ _____ / _____ / _____
ถึงวันที่ _____ / _____ / _____
๙. เงินค่าธรรมเนียม _____ บาท

(ตัวอักษร)

(ลงชื่อ) _____
เจ้าหน้าที่
วันที่ _____ / _____ / _____

ตรา
ประจำวัน

ใบอนุญาตให้ทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง

ใบอนุญาตเลขที่ _____
เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต อนุญาตให้ _____
ทำการโฆษณาด้วยเครื่องอุปกรณ์การขยายเสียง ดังรายการต่อไปนี้

รายการ	เลขหมายทะเบียนที่	เลขหมายประจำเครื่องที่
เครื่องขยายเสียง	_____	_____
ไมโครโฟน	_____	_____
เครื่องบันทึกเสียง	_____	_____

ได้ ณ ที่ _____ เลขที่ _____ ถนน _____
ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____
ตั้งแต่วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____ ถึง วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
ตามกำหนดเวลาดังนี้ ๑. ตั้งแต่เวลา _____ น. ถึง _____ น.
๒. ตั้งแต่เวลา _____ น. ถึง _____ น.
๓. ตั้งแต่เวลา _____ น. ถึง _____ น.
ได้รับเงินค่าธรรมเนียม _____ บาท ไว้ถูกต้องแล้ว
(ตัวอักษร)

(ลงชื่อ) _____ (ลงชื่อ) _____
ผู้รับเงิน เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต
วันที่ _____ / _____ / _____ วันที่ _____ / _____ / _____

ประกาศ

สำนักคณะกรรมการ และกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณา โดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๓ (ฉบับที่ ๔)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๓ นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เห็นสมควรแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เสียใหม่ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ให้ยกเลิกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงมหาดไทย เรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณา โดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๓ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕ และประกาศสำนักคณะกรรมการและกระทรวงมหาดไทย เรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณา โดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๓ (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๕

ข้อ ๒. ในเขตเทศบาล ให้นายกเทศมนตรีเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ ๓. ในเขตสุขาภิบาล ให้ประธานกรรมการสุขาภิบาลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ ๔. นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล ให้นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอประจำกิ่งอำเภอท้องที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในเขตท้องที่ของตน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๔

(ลงชื่อ) จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

หมวด ๓ การสุสานและฌาปนสถาน

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชบัญญัติ

ควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

พุทธศักราช ๒๔๘๑

ในพระปรมาภิไธย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎรลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)

อาทิตยทิพอาภา

พล.อ.เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๑

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรควบคุมสุสานและฌาปนสถาน เพื่อความปลอดภัย
ของประชาชน

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภา
ผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
พุทธศักราช ๒๔๘๑”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ตั้งแต่วันประกาศราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

ในจังหวัดอื่นให้ใช้พระราชบัญญัตินี้

(๑) ในท้องถิ่นที่ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว เมื่อพ้นกำหนด ๓ เดือน หลังจากวัน
ประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา

(๒) ในท้องถิ่นที่จะประกาศยกฐานะเป็นเทศบาล เมื่อพ้นกำหนด ๖ เดือน
หลังจากวันประกาศยกฐานะเช่นนั้นในราชกิจจานุเบกษา

(๓) ในท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล ตั้งแต่วันประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงนครบาลว่าด้วยป่าช้าและนายป่าช้า ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๖๐ และเมื่อได้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในเขตใด ให้ยกเลิกบรรดาบทกฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ในเขตนั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น” ในท้องถิ่นซึ่งได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว หมายความว่า เทศบาล ส่วนในท้องถิ่นซึ่งยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล หมายความว่า คณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการอำเภอซึ่งได้รับมอบให้ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการจังหวัด

“พนักงานท้องถิ่น” ในท้องถิ่นซึ่งได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว หมายความว่า คณะมนตรีเทศบาล ส่วนในท้องถิ่นซึ่งยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล หมายความว่า คณะกรรมการจังหวัดหรือคณะกรรมการอำเภอ ซึ่งได้รับมอบให้ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการจังหวัด

“พนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า แพทย์ หรือเจ้าพนักงานอื่นซึ่งรัฐบาลหรือเทศบาลตั้งหรือมอบหมายให้มีหน้าที่ประจำตรวจตราดูแลการสาธารณสุขในจังหวัด หรือท้องถิ่นหรือเขตเทศบาลนั้น ๆ

“สุสานหรือฌาปนสถานสาธารณะ” หมายความว่า ที่ซึ่งจัดขึ้นสำหรับเผา ผัง หรือเก็บศพ สำหรับประชาชนทั่วไป แต่ไม่หมายถึงที่ซึ่งใช้สำหรับเก็บศพเช่นว่านั้นชั่วคราวในสถานพยาบาล

“สุสานหรือฌาปนสถานเอกชน” หมายความว่า ที่ซึ่งจัดขึ้นสำหรับเผา ผัง หรือเก็บศพของตระกูลหรือครอบครัว หรือมิตรของตระกูลหรือครอบครัว แต่ไม่หมายถึงที่ซึ่งใช้เก็บศพเช่นว่านั้นในเคหสถาน

มาตรา ๕ ห้ามมิให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้บังคับแก่สุสานและฌาปนสถานซึ่งรัฐบาลหรือเทศบาลจัดตั้ง และบำรุงรักษา

มาตรา ๖ บุคคลใดจะจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ หรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ให้ยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตจากพนักงานท้องถิ่นเพื่อใช้สถานที่นั้นเป็นสุสานและฌาปนสถานดังกล่าว

มาตรา ๗ บุคคลใดจะจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ หรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน ต้องจัดให้มีผู้จัดการบำรุงรักษาซึ่งต้องได้รับใบอนุญาตจากพนักงานท้องถิ่น แต่บุคคลเช่นว่านั้นจะขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการเสียเองก็ได้

มาตรา ๘ บุคคลใดจะทำการเผา หรือฝังศพในที่แห่งใดเป็นพิเศษนอกจากสุสานและฌาปนสถานที่ได้รับอนุญาตแล้วนั้น ให้ยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตจากพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๙ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจออกเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ แล้วแต่กรณี เพื่อ

(๑) กำหนดเขต หรือสถานที่ซึ่งควรห้ามมิให้ตั้งสุสานและฌาปนสถาน

(๒) กำหนดลักษณะสถานที่ตั้งสุสานและฌาปนสถาน

(๓) กำหนดเงื่อนไขในการจัดตั้ง หรือสร้างสุสานและฌาปนสถาน

(๔) กำหนดวิธีเผา ผัง เก็บ ขุด และย้ายศพ ตลอดจนการรักษาขุดยานและเครื่องใช้ในการเหล่านี้เพื่อให้ได้สุขลักษณะ

(๕) กำหนดวิธียื่นคำร้องขอรับใบอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน โดยมีอัตราไม่เกินฉบับละ ๑๐ บาท กับค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นผู้จัดการสุสานและฌาปนสถานโดยมีอัตราไม่เกินฉบับละ ๒ บาท

(๖) กำหนดหน้าที่ซึ่งผู้รับอนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน กับหน้าที่ซึ่งผู้รับอนุญาตเป็นผู้จัดการสุสานและฌาปนสถานจะพึงปฏิบัติอันเกี่ยวแก่การทะเบียน การส่งรายงาน และการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการป้องกันมิให้โรคแพร่หลาย และที่จะทำให้อุทยานและฌาปนสถานได้สุขลักษณะ

(๗) กำหนดเงื่อนไขในการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๑๐ ใบอนุญาตซึ่งได้ออกตามความในมาตรา ๕ ให้สิ้นอายุในวันที่ ๓๑ มีนาคมของปีที่ ๓ นับแต่ปีที่ได้รับอนุญาต

มาตรา ๑๑ ถ้าในเวลาหนึ่งเวลาใด แม้อ่อนใบอนุญาตสิ้นอายุก็ดี พนักงานท้องถิ่นด้วยคำแนะนำของพนักงานสาธารณสุข เห็นว่าสุสานและฌาปนสถานแห่งใดมีลักษณะส่อให้เสื่อมหรือเป็นอันตรายแก่นามยของประชาชน มีอำนาจที่จะสั่งให้ปิดสุสานและฌาปนสถานนั้นชั่วคราว หรือให้เลิกใช้สุสานและฌาปนสถานนั้นเสียก็ได้

มาตรา ๑๒ เทศบัญญัติซึ่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในท้องถิ่นที่ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้วได้ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับได้ต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบเทศบาลแล้ว

ข้อบังคับซึ่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล ได้ออกตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อได้ปิดไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ว่าการอำเภอแห่งท้องถิ่นนั้นแล้วเจ็ดวันให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๓ บุคคลใดจัดตั้งหรือเป็นผู้จัดการสุสานและฌาปนสถานอยู่แล้วก่อนหรือในวันใช้เทศบัญญัติหรือข้อบังคับซึ่งได้ออกตามความในมาตรา ๕ หรือกฎกระทรวงซึ่งได้ออกตามความในมาตรา ๑๗ แล้วแต่กรณี ต้องขอรับใบอนุญาตภายในสามเดือนนับแต่วันใช้เทศบัญญัติหรือข้อบังคับหรือกฎกระทรวงนั้น

มาตรา ๑๔ ให้พนักงานสาธารณสุขมีอำนาจเข้าตรวจสุสานและฌาปนสถานได้ในเวลาอันควร

มาตรา ๑๕ ผู้ใดละเมิดบทบัญญัติแห่งมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๓ หรือฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามความในมาตรา ๑๑ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน

ร้อยบาท

มาตรา ๑๖ ผู้ใดละเมิดบทบัญญัติหรือข้อบังคับซึ่งได้ออกตามความในมาตรา ๙ หรือกฎกระทรวงซึ่งได้ออกตามความในมาตรา ๑๗ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ถ้าเทศบาลใดมิได้ใช้อำนาจและหน้าที่ซึ่งมอบหมายไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ อันอาจเป็นการเสื่อมหรือเป็นอันตรายแก่นาม譽ของประชาชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจมีหนังสือแนะนำไปยังเทศบาลนั้น ให้จัดการตามที่เห็นสมควร ถ้าเทศบาลมิได้ออกเทศบัญญัติอันควรภายในสามเดือนภายหลังที่ได้รับคำแนะนำเช่นนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อการนั้นได้

บรรดากฎกระทรวงซึ่งได้ออกตามความในมาตรานี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(คัดจากราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๔๕ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๔๘๑)

พระราชบัญญัติ

ควบคุมสุสานและฌาปนสถาน (ฉบับที่ ๒)

พุทธศักราช ๒๕๘๔

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๘๐)

อาทิตย์ทิพอาภา

พล.อ.พิชยนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๑๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๘๔

เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถาน เพื่อบรรณการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปฏิทิน พุทธศักราช ๒๕๘๓

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมสุสานและฌาปนสถาน (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๘๔”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้แก้คำว่า “วันที่ ๓๑ มีนาคม” ในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พุทธศักราช ๒๕๘๑ เป็น “วันที่ ๓๑ ธันวาคม”

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(คัดจากราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ ตอนที่ ๕๔ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๘๔)

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่อง ควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พุทธศักราช ๒๔๘๑ กรุงเทพมหานครโดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๑”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง เทศบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พุทธศักราช ๒๔๘๒
- (๒) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง สุสานและฌาปนสถาน (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๓
- (๓) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง สุสานและฌาปนสถาน (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๔
- (๔) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง สุสานและฌาปนสถาน (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๘๕
- (๕) เทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่อง เทศบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พุทธศักราช ๒๔๘๒
- (๖) เทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่อง สุสานและฌาปนสถาน (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๕
- (๗) เทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่อง สุสานและฌาปนสถาน (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๐๑

- (๘) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง สุสานและฌาปนสถานอำเภอ ดลิ่งชัน พ.ศ. ๒๕๐๔
- (๙) ข้อบังคับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจังหวัดธนบุรี เรื่อง สุสานและฌาปนสถานอำเภอ ภาษีเจริญ พ.ศ. ๒๕๐๔
- (๑๐) ข้อบังคับสุขาภิบาลราชบุรีบูรณะ เรื่อง สุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๐๘
- (๑๑) ข้อบังคับสุขาภิบาลบางกะปิ เรื่อง สุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๐๘
- (๑๒) ข้อบังคับสุขาภิบาลมีนบุรี เรื่อง สุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๑๑

บรรดาข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้ตราไว้แล้ว ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ให้ใช้ข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานครนี้แทน

ข้อ ๔ ผู้ใดจะตั้งสุสานและฌาปนสถาน หรือจะเป็นผู้จัดการสุสานและฌาปนสถานให้ยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตตามแบบท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ข้อ ๕ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ตั้งสุสานและฌาปนสถานให้เรียกเก็บฉบับละ ๑๐ บาท ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการสุสานและฌาปนสถานให้เรียกเก็บฉบับละ ๒ บาท

ข้อ ๖ สถานที่สำหรับเก็บศพต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) อยู่ห่างจากอาคารซึ่งใช้สำหรับเป็นที่บุคคลอาศัยไม่น้อยกว่า ๕๐.๐๐ เมตร และอยู่ห่างจากถนนสาธารณะไม่น้อยกว่า ๑๕.๐๐ เมตร
- (๒) บริเวณสถานที่เก็บศพต้องมีกำแพงทึบสูงไม่น้อยกว่า ๒.๕๐ เมตร โดยรอบ และทางเข้าออกต้องมีประตูปิดกัน
- (๓) ที่เก็บศพต้องห่างจากกำแพงตาม (๒) ไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร
- (๔) พื้นที่บริเวณนั้นตามปกติน้ำท่วมไม่ถึง
- (๕) ที่เก็บศพต้องทำด้วยคอนกรีตหรือก่ออิฐถือปูน มีลักษณะเป็นช่องสูงจากระดับพื้นทางเดินภายในบริเวณสถานที่เก็บศพไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร
- (๖) ช่องเก็บศพต้องมีขนาดกว้างพอที่จะเก็บ เคลื่อนย้ายหีบศพได้ง่ายและมีฝาทำด้วยโลหะหรือคอนกรีตเปิดปิดมิดชิดสามารถป้องกันกลิ่นได้
- (๗) ภายในช่องเก็บศพต้องมีฐานรองรับหีบศพสูงจากพื้นช่องไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร และต้องมีวางระบายสิ่งปฏิกูลลงสู่บ่อซึมซึ่งขนาดเพียงพอและได้สุขลักษณะ

ข้อ ๗ สถานที่สำหรับฝังศพต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) อยู่ห่างจากอาคารซึ่งใช้สำหรับเป็นที่บุคคลอาศัยไม่น้อยกว่า ๕๐.๐๐ เมตร และอยู่ห่างจากถนนสาธารณะไม่น้อยกว่า ๑๕.๐๐ เมตร

- (๒) อยู่ห่างจากแม่น้ำ ลำคลอง บ่อ สระ หรือทางน้ำไหล ซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันไม่น้อยกว่า ๓๐.๐๐ เมตร
- (๓) พื้นที่บริเวณนั้นตามปกติน้ำท่วมไม่ถึง
- (๔) มีรั้วหรือกำแพงแสดงเขตโดยรอบไว้ชัดเจน โดยเฉพาะด้านที่อยู่ห่างจากทางสาธารณะไม่เกิน ๑๕.๐๐ เมตร ให้สร้างเป็นรั้วหรือกำแพงทึบ-สูงไม่น้อยกว่า ๒.๕๐ เมตร ทางเข้าออกต้องมีประตูปิดกั้น

ข้อ ๘ สถานที่สำหรับเผาศพต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) อยู่ห่างจากอาคารซึ่งใช้สำหรับเป็นที่บุคคลอาศัยไม่น้อยกว่า ๑๐๐.๐๐ เมตร
- (๒) อยู่ห่างจากทางสาธารณะไม่น้อยกว่า ๒๕.๐๐ เมตร

สำหรับสถานที่เผาศพสร้างเป็นพิเศษ ซึ่งสามารถทำลายกลิ่นและป้องกันเหตุรำคาญอย่างอื่นได้ ให้ยกเว้นการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน (๑) และ (๒) ก็ได้

ข้อ ๙ การเผาฝัง หรือเก็บศพของผู้ตายด้วยโรคติดต่ออันตราย ห้ามถ่ายศพออกจากหีบหรือที่บรรจุเดิม และห้ามนำสิ่งที่ติดไปกับศพนั้นออกจากหีบหรือที่บรรจุ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือและกระทำในความควบคุมของพนักงานสาธารณสุข

ข้อ ๑๐ ผู้รับอนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน หรือผู้จัดการสุสานและฌาปนสถานต้องปฏิบัติตามการเก็บศพดังต่อไปนี้

- (๑) บรรจุศพไว้ในหีบที่มั่นคงมิดชิดสามารถป้องกันกลิ่นได้และต้องรักษาหีบศพให้คงอยู่ในสภาพดังกล่าวด้วย
- (๒) ต้องเขียนชื่อ ชื่อสกุล เพศ และวันรับฝากไว้ที่หีบศพให้เห็นได้ชัดเจนอยู่เสมอ

ข้อ ๑๑ ผู้รับอนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน หรือผู้จัดการสุสานและฌาปนสถานต้องปฏิบัติตามการฝังศพดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ฝังศพห่างจากแนวเขตสถานที่ฝังศพไม่น้อยกว่า ๔.๐๐ เมตร
- (๒) ให้หลุมฝังศพอยู่ห่างกันไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร โดยรอบ
- (๓) ให้ฝังหีบศพหรือสิ่งที่บรรจุหรือห่อศพอยู่ต่ำกว่าระดับพื้นดินไม่น้อยกว่า ๑.๐๐ เมตร
- (๔) ห้ามฝังศพเกินกว่าหลุมละ ๑ ศพ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากเจ้าของศพทั้งสองฝ่าย
- (๕) ให้มีป้ายชื่อ ชื่อสกุล เพศ และวันที่ฝังศพแสดงไว้ที่หลุมศพอย่างชัดเจน
- (๖) การฝังศพผู้ตายด้วยโรคติดต่ออันตราย ต้องทำลายเชื้อโรคที่ศพ โดยวิธีที่พนักงานสาธารณสุขกำหนดให้

ข้อ ๑๒ ผู้รับใบอนุญาตให้ตั้งสุสานและฌาปนสถาน หรือผู้จัดการสุสานและฌาปนสถาน

ต้องปฏิบัติการขุดหรือย้ายศพดังต่อไปนี้

- (๑) การขุดหรือย้ายศพออกจากบริเวณสุสานและฌาปนสถานต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของทางราชการให้แจ้งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทราบโดยพลัน
- (๒) จัดให้มีที่บรรจุศพซึ่งมั่นคงมิดชิด และโดยวิธีซึ่งป้องกันกลิ่นและสิ่งปฏิญูลมิให้รั่วไหลออกได้

ข้อ ๑๓ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน หรือผู้จัดการสุสานและฌาปนสถาน มีหน้าที่ปฏิบัติการดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีทะเบียนแสดงกิจการของสุสานและฌาปนสถานตามแบบท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้
- (๒) ทำรายงานโดยตัดข้อความในทะเบียนเป็นรายเดือน ถึงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครภายในวันที่เจ็ดของเดือนถัดไป
สำหรับสุสานและฌาปนสถานเอกชน ให้ส่งรายงานประจำเดือนเฉพาะเดือนที่มีการเผา ผัง หรือรับฝากศพเท่านั้น
- (๓) ห้ามเผา ผัง หรือเก็บศพที่ไม่มีใบมรณบัตรหรือมีแต่ข้อความไม่ถูกต้อง เมื่อแก้ไขถูกต้องแล้วจึงจะดำเนินการได้
- (๔) ให้อักรักษาบริเวณสุสานและฌาปนสถานมิให้สกปรกรกรุงรัง มีคืบ มีกลิ่น หรือมีน้ำขัง และรักษาที่เก็บศพ ที่พักศพ ที่ถ่ายศพ และยวดยานตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ในการเผา ผัง เก็บ ขุด และย้ายศพให้สะอาดและมั่นคงแข็งแรงใช้การได้เสมอ
- (๕) ป้องกันมิให้สัตว์เข้าไปค้ำยเขี่ยศพในสุสานและฌาปนสถาน
- (๖) หลังจากการเผาศพแต่ละครั้ง ให้จัดการทำความสะอาด เพื่อรวบรวมกระดูก และแก้่าถ่านที่เหลือจากการเผาศพเก็บไว้ในที่จัดเก็บโดยเฉพาะ
- (๗) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานสาธารณสุขในเรื่องทำความสะอาดชำระล้าง หรืออบสถานที่แห่งหนึ่งแห่งใดในบริเวณสุสานและฌาปนสถานและยวดยานซึ่งใช้บรรจุศพด้วยยาทำลายเชื้อโรค

ข้อ ๑๔ ผู้ใดละเมิดบทบัญญัติแห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ข้อหนึ่งข้อใด มีความผิดตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พุทธศักราช ๒๔๘๑

ข้อ ๑๕ ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน หรือผู้จัดการสุสานและฌาปนสถาน คนใดต้องโทษตามข้อ ๑๔ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะสั่งพักใช้ใบอนุญาตคราวหนึ่งไม่เกินสามเดือนหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้

ข้อ ๑๖ บรรดาใบอนุญาตให้ตั้งหรือใช้สถานที่แห่งใดเป็นสุสานและฌาปนสถาน หรือเป็นผู้จัดการสุสานและฌาปนสถานที่ได้ออกก่อนวันใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้คงใช้ต่อไปจนสิ้นอายุใบอนุญาต

ข้อ ๑๗ สุสานและฌาปนสถาน ซึ่งได้รับอนุญาตให้ตั้งหรือใช้สถานที่เป็นสุสานและฌาปนสถานก่อนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ใช้บังคับ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกระเบียบกำหนดเงื่อนไขผ่อนผัน ยกเว้นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพียงเท่าที่เห็นสมควร

สุสานและฌาปนสถานใดที่มีได้แก้ไขปรับปรุงให้อยู่ในหลักเกณฑ์อันอาจจะได้รับการผ่อนผันยกเว้น ตามระเบียบที่ออกตามความในวรรคแรก ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะไม่ออกใบอนุญาตให้ตั้งหรือใช้สถานที่ดังกล่าวเป็นสุสานและฌาปนสถานต่อไปก็ได้

ข้อ ๑๘ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีหน้าที่รักษาการและมีอำนาจออกระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๑

(ลงชื่อ) **ชลอ ธรรมศิริ**

(นายชลอ ธรรมศิริ)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากการควบคุมสุสานและฌาปนสถานในเขตกรุงเทพมหานครได้มีเทศบัญญัติ ข้อบังคับ ที่ใช้ควบคุมแตกต่างกัน และปัจจุบันได้ขยายความรับผิดชอบไปทั่วเขตกรุงเทพมหานครเพื่อให้มีกฎหมายใช้บังคับโดยทั่วถึงและเป็นไปในแนวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ขึ้น

คำร้องขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....
สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก, ซอย.....
ถนน.....แขวง.....เขต.....
กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....
ขอยื่นคำร้องต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ขอรับใบอนุญาตใช้สถานที่จัดตั้ง.....
ที่.....ซึ่งตั้งอยู่เลขที่.....
ตรอก, ซอย.....ถนน.....
แขวง.....เขต.....
กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....เพื่อทำการ เก็บ ผัง เสาศพ
ได้เสนอแผนที่แสดงเขตที่ตั้งและผังบริเวณของ.....
และบริเวณใกล้เคียงแนบมากับคำร้องขอรับใบอนุญาตนี้แล้ว
ขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ข้อบังคับและเงื่อนไขที่วางไว้
ทุกประการ
(ลงชื่อ).....
ผู้ขออนุญาต

หมายเหตุ ถ้าขออนุญาตทำการแต่บางอย่าง ก็ให้ขีดคำที่ไม่ต้องการออก
ถ้าเป็นการร้องขอต่ออายุใบอนุญาตไม่ต้องแสดงแผนที่

(แบบ ส.ฉ. ๒)

ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

ใบอนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน

ใบอนุญาตเล่มที่.....เลขที่.....
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อนุญาตให้.....
อายุ.....ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่.....
ตรอก, ซอย..... ถนน..... แขวง.....
เขต..... กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....
ใช้สถานที่จัดตั้ง.....ที่..... ซึ่งตั้งอยู่เลขที่.....
ตรอก, ซอย..... ถนน.....
แขวง..... เขต.....
กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์..... ค่าธรรมเนียมฉบับละ..... บาท
ใบรับเงินเล่มที่.....เลขที่.....วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....
ใบอนุญาตฉบับนี้สิ้นอายุในวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ ใบอนุญาตนี้สิ้นอายุในวันที่ ๓๑ เดือนธันวาคม ของปีที่ ๓ นับแต่ปีที่ได้รับอนุญาต

คำร้องขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการสุสานและฌาปนสถาน

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....ต.รอก, ซอย.....

ถนน.....แขวง.....เขต.....

กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....

ขอยื่นคำร้องต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการ เก็บ ผัง
เศษศพ ที่.....ซึ่งตั้งอยู่เลขที่.....

ต.รอก, ซอย.....ถนน.....

แขวง.....เขต.....กรุงเทพมหานคร

โทรศัพท์.....

ขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ข้อบังคับและเงื่อนไขที่ได้วางไว้
ทุกประการ

(ลงชื่อ).....

ผู้ขออนุญาต

ข้าพเจ้าขอตั้งให้ผู้ยื่นคำร้องฉบับนี้เป็นผู้จัดการสุสานและฌาปนสถานตั้งที่ระบุไว้ข้างบนนี้

(ลงชื่อ) .....

ผู้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน

หมายเหตุ ถ้าขออนุญาตทำการแต่บางอย่าง ก็ให้ขีดคำที่ไม่ต้องการออก

ใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการสุสานและฌาปนสถาน

ใบอนุญาตเล่มที่.....เลขที่.....
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อนุญาตให้.....
อายุ.....ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่.....
ต.รอก, ซอย..... ถนน.....
แขวง.....เขต..... กรุงเทพมหานคร
โทรศัพท์.....เป็นผู้จัดการ.....
ที่.....ซึ่งตั้งอยู่เลขที่..... ถนน.....
ต.รอก, ซอย..... แขวง.....
เขต..... กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์.....
ค่าธรรมเนียมฉบับละ.....บาท ใบรับเงินเล่มที่.....เลขที่.....
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....
ใบอนุญาตฉบับนี้สิ้นอายุในวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ ใบอนุญาตนี้สิ้นอายุในวันที่ ๓๑ เดือนธันวาคม ของปีที่ ๓ นับแต่ปีที่ได้รับอนุญาต

ระเบียบกรุงเทพมหานคร

ว่าด้วยการผ่อนผันการออกใบอนุญาตสุสานและฌาปนสถาน

พ.ศ. ๒๕๒๑

ด้วยเห็นเป็นการสมควรผ่อนผันการปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๑ สำหรับสุสานและฌาปนสถานซึ่งได้รับอนุญาตก่อนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ใช้บังคับ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๗ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๑ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครวางระเบียบว่าด้วยการผ่อนผันการออกใบอนุญาตสุสานและฌาปนสถาน ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการผ่อนผันการออกใบอนุญาตสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. ๒๕๒๑”

ข้อ ๒ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ สถานที่สำหรับเก็บศพซึ่งมีที่เก็บศพทำด้วยคอนกรีตหรือก่ออิฐถือปูนสามารถป้องกันสิ่งปฏิกูลรั่วไหลซึมหรือกลิ่นเหม็นสู่ภายนอกได้ และไม่ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพให้ได้รับยกเว้นการปฏิบัติดังนี้

๓.๑ อยู่ห่างจากอาคารซึ่งใช้สำหรับเป็นที่บุคคลอาศัยไม่น้อยกว่า ๕๐.๐๐ เมตร และอยู่ห่างจากถนนสาธารณะไม่น้อยกว่า ๑๕.๐๐ เมตร

๓.๒ ที่เก็บศพต้องอยู่ห่างจากกำแพงที่เก็บศพไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร

๓.๓ ที่เก็บศพต้องทำด้วยคอนกรีตหรือก่ออิฐถือปูนมีลักษณะเป็นช่อง โดยพื้นของเก็บศพสูงจากระดับพื้นทางเดินภายในบริเวณสถานที่เก็บศพไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร

๓.๔ ช่องเก็บศพต้องมีขนาดกว้างพอที่จะเก็บ เคลื่อนย้ายหีบศพได้ง่าย และมีฝาทำด้วยโลหะหรือคอนกรีตเปิดปิดมิดชิดสามารถป้องกันกลิ่นได้

๓.๕ ภายในช่องเก็บศพต้องมีฐานรองรับหีบศพ สูงจากพื้นช่องไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร และต้องมีรางระบายสิ่งปฏิกูลลงสู่บ่อซึมซึ่งมีขนาดเพียงพอและได้สุขลักษณะ

แต่สถานที่สำหรับเก็บศพดังกล่าวต้องแก้ไขให้บริเวณโดยรอบที่เก็บศพมีกำแพงที่สูง

ไม่น้อยกว่า ๒.๕๐ เมตร และมีประตูปิดกั้นทางเข้าออก กับพื้นที่บริเวณที่เก็บศพตามปกติต้องนำท่วมไม่ถึง ทั้งนี้ภายในกำหนด ๓ ปี นับแต่วันที่ใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุและอาจพิจารณาผ่อนผันให้อีก ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓ ปี

ข้อ ๔ สถานที่สำหรับเก็บศพไม่ได้ทำด้วยคอนกรีตหรือก่ออิฐถือปูน หรือทำด้วยคอนกรีตหรือก่ออิฐถือปูนแต่ไม่สามารถป้องกันสิ่งปฏิกูลรั่วไหลซึมหรือกลิ่นเหม็นสู่ภายนอกได้หากไม่ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพให้ได้รับผ่อนผันการปฏิบัติดังนี้

๔.๑ อยู่ห่างจากอาคารซึ่งใช้สำหรับเป็นที่บุคคลอาศัยไม่น้อยกว่า ๕๐.๐๐ เมตร และอยู่ห่างจากถนนสาธารณะไม่น้อยกว่า ๑๕.๐๐ เมตร

๔.๒ บริเวณโดยรอบที่เก็บศพต้องมีกำแพงทึบสูงไม่น้อยกว่า ๒.๕๐ เมตร และมีประตูปิดกั้นทางเข้าออก

๔.๓ ที่เก็บศพต้องอยู่ห่างจากกำแพงที่เก็บศพไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร

๔.๔ พื้นที่บริเวณสถานที่สำหรับเก็บศพตามปกติต้องนำท่วมไม่ถึง

๔.๕ ที่เก็บศพต้องทำด้วยคอนกรีตหรือก่ออิฐถือปูนมีลักษณะเป็นช่อง โดยพื้นของเก็บศพสูงจากระดับพื้นทางเดินภายในบริเวณสถานที่เก็บศพไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร

๔.๖ ช่องเก็บศพต้องมีขนาดกว้างพอที่จะเก็บ เคลื่อนย้ายหีบศพได้ง่ายและมีฝาทำด้วยโลหะหรือคอนกรีตเปิดปิดมิดชิดสามารถป้องกันกลิ่นได้

๔.๗ ภายในช่องเก็บศพต้องมีฐานรองรับหีบศพสูงจากพื้นช่องไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร และต้องมีรางระบายสิ่งปฏิกูลลงสู่บ่อซึมมีขนาดพอเพียงและได้สุขลักษณะ

ทั้งนี้ ต้องแก้ไขภายในกำหนด ๓ ปี นับแต่วันที่ใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุ และอาจพิจารณาผ่อนผันให้อีก ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓ ปี

ข้อ ๕ สถานที่สำหรับฝังศพซึ่งไม่ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพให้ได้รับผ่อนผันการปฏิบัติดังนี้

๕.๑ อยู่ห่างอาคารซึ่งใช้สำหรับเป็นที่บุคคลอาศัยไม่น้อยกว่า ๕๐.๐๐ เมตร และอยู่ห่างจากถนนสาธารณะไม่น้อยกว่า ๑๕.๐๐ เมตร

๕.๒ อยู่ห่างจากแม่น้ำ ลำคลอง บ่อ สระ หรือทางน้ำไหลซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันไม่น้อยกว่า ๓๐.๐๐ เมตร

๕.๓ พื้นที่บริเวณสถานที่สำหรับฝังศพตามปกติต้องนำท่วมไม่ถึง

๕.๔ มีรั้วหรือกำแพงแสดงเขตไว้ชัดเจน โดยเฉพาะด้านที่อยู่ห่างจากทางสาธารณะไม่เกิน ๑๕.๐๐ เมตร ให้สร้างเป็นรั้วหรือกำแพงทึบสูงไม่น้อยกว่า ๒.๕๐ เมตร และมีประตูปิดกั้นทางเข้าออก

ทั้งนี้ ต้องแก้ไขภายในกำหนด ๓ ปี นับแต่วันที่ใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุ และอาจพิจารณา

ผ่อนผันให้อีก ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓ ปี

ข้อ ๖ สถานที่สำหรับเผาศพซึ่งไม่ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญ หรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ ให้ได้รับผ่อนผันปฏิบัติการดังนี้

๖.๑ อยู่ห่างจากอาคารซึ่งใช้สำหรับเป็นที่บุคคลอาศัยไม่น้อยกว่า ๑๐๐.๐๐ เมตร

๖.๒ อยู่ห่างจากทางสาธารณะไม่น้อยกว่า ๒๕.๐๐ เมตร

ทั้งนี้ ต้องแก้ไขภายในกำหนด ๓ ปี นับแต่วันที่ใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุ และอาจพิจารณาผ่อนผันให้อีก ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓ ปี

ข้อ ๗ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๒๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

(ลงชื่อ)

ชลอ ธรรมศิริ

(นายชลอ ธรรมศิริ)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ที่ มท. ๐๓๐๙/ว. ๓๖๔

กระทรวงมหาดไทย

๑๖ มีนาคม ๒๕๒๒

เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับสุสานและฌาปนสถาน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือที่ มท. ๐๓๐๙/ว. ๑๐๔๕ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๐

ตามที่ให้จังหวัดทำการสำรวจรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสุสานและฌาปนสถาน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการควบคุมสุสานและฌาปนสถาน เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวมีผลต่อความมั่นคงและเศรษฐกิจของประเทศชาติ ตลอดจนการสาธารณสุข และอนามัยของประชาชน นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบแล้ว จึงกำหนดนโยบายให้ทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานครถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. ใ้ไม่อนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถานขึ้นใหม่อีกต่อไป ไม่ว่าจะเป็นสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ หรือสุสานและฌาปนสถานเอกชน กรณีที่มีความจำเป็นจะต้องจัดตั้งสุสานและฌาปนสถานให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และสุขาภิบาล ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งเอง เพื่อสะดวกแก่การควบคุมและตรวจสอบ

๒. สุสานและฌาปนสถานที่ดำเนินการไปแล้วโดยไม่ได้ขออนุญาต ให้เป็นอันระงับการอนุญาต

๓. ให้จังหวัด อำเภอ ทำการควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของสุสานและฌาปนสถาน ที่จัดตั้งโดยถูกต้องตามกฎหมายอยู่แล้วอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในเรื่องทรัพย์สิน หนี้สิน การบัญชี การเงิน

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

พลเอกเล็ก แฉวมณี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

โทร. ๒๒๒๔๔๘๘

หมวด ๔ การรักษาความสะอาด

พระราชบัญญัติ

รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

พ.ศ. ๒๕๐๓

ในพระปรมาภิไธย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

สังวาลย์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๓

เป็นปีที่ ๑๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป และจะให้ใช้บังคับในท้องที่ใด มีบริเวณเพียงใด และจะให้ใช้บังคับทั้งหมดทุกมาตรา หรือยกเว้นมาตราใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามความในวรรคก่อน ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในเขตเทศบาลหมายความว่า นายกเทศมนตรี ในเขตสุขาภิบาล หมายความว่า ประธานกรรมการสุขาภิบาล และในท้องที่ที่ยอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล หมายถึง

ความว่านายอำเภอ

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินเฉพาะที่เป็นทรัพย์สินสำหรับประชาชนใช้ร่วมกันและให้รวมถึงถนนด้วย

“สถานสาธารณะ” หมายความว่า ที่สาธารณะ หรือสถานที่ที่จัดไว้เป็นสาธารณะสำหรับประชาชนใช้เพื่อการบันเทิงหรือหย่อนใจ หรือเพื่อการชุมนุม

“อาคาร” หมายความว่า ดึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำหรับงานหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอย และสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน

“ถนน” หมายความว่า ทางบกหรือสะพานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางเท้าหรือขอบทางด้วย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ผู้ใดเป็นผู้ครอบครองอาคารชั้นเดียวหรือชั้นล่างของตึกแถว ห้องแถว ห้าง ร้าน สำนักงานธุรกิจ โรงงาน โรงมหรสพ โรงแรมหรือภัตตาคาร มีหน้าที่ช่วยเจ้าพนักงานท้องถิ่นดูแลรักษาความสะอาดทางเท้าถาวร หน้าอาคารนั้น ถ้าละเลยไม่กระทำการตามที่กล่าวนี้ และได้รับคำเตือนเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้จัดทำเพื่อความสะอาดเรียบร้อยภายในกำหนดและสามารถปฏิบัติตามคำเตือนนั้นได้แต่ไม่ปฏิบัติตาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๕ ผู้ใดอาบน้ำหรือซักผ้าบนถนน หรือในสถานสาธารณะ ซึ่งมีได้จัดไว้เพื่อการนั้น หรือในแม่น้ำ หรือคลอง หรือที่ใด ๆ ภายในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ติดตั้งหรือแขวนประกาศระบุห้ามไว้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาแก่ประชาชนด้วยการปิดแผ่นประกาศ หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อความ หรือภาพลง ณ ที่ใด ๆ ในที่สาธารณะ หรือที่รั้วกำแพงผนังอาคารหรือต้นไม้ต้นที่ติดกับที่สาธารณะหรือด้วยการทิ้งหรือโปรยแผ่นประกาศใด ๆ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือเป็นการกระทำของทางราชการ

การขอรับอนุญาต หลักเกณฑ์การอนุญาต การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมขอรับอนุญาต และการงดเว้นค่าธรรมเนียมดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อัตราค่าธรรมเนียมนี้ ต้องไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้

การโฆษณาของผู้ครอบครองอาคารหรือต้นไม้ เพื่อการค้า หรือธุรกิจของตนเอง หรือเพียงให้ทราบชื่อของผู้ครอบครองอาคาร ชื่ออาคาร เลขที่อาคาร หรือข้อความอื่นเกี่ยวแก่การเข้าไปและออกจากอาคารนั้น มิให้ถือว่าเป็นการโฆษณาแก่ประชาชนตามความในมาตรานี้

ผู้ใดฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใดขีดเขียน หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อความ ภาพหรือรูปรอยใด ๆ ลงบนถนน เว้นแต่เป็นการกระทำของทางราชการ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๘ ผู้ใดขีด เขียน หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อความ ภาพหรือรูปรอยใด ๆ โดยมีบังควรลงที่รั้ว กำแพง ผนังอาคาร ต้นไม้หรือสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะ หรือที่เห็นได้จากที่สาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๙ ผู้ใดโดยมิบังควรติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะ หรือติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ณ ที่ที่เห็นได้จากที่สาธารณะด้วยวิธีอันไม่สมควร ทำให้เห็นเป็นที่ไม่เรียบร้อยน่ารังเกียจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๑๐ ผู้ใดเป็นผู้ครอบครองอาคารหรือที่ดิน ที่เห็นได้จากที่สาธารณะปล่อยให้พืช ต้นไม้หรือหญ้าขึ้นรกรุงรัง และได้รับคำเตือนเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้จัดทำเพื่อความสะอาดเรียบร้อยภายในเวลาที่กำหนด และสามารถปฏิบัติตามคำเตือนนั้นได้ แต่ไม่ปฏิบัติตาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

ในกรณีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้ครอบครองอาคาร หรือที่ดินตามความในวรรคก่อนหรือเมื่อคดีเลิกกัน โดยผู้ครอบครองอาคารหรือที่ดินนั้นยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูง หรือโดยยอมชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบ และเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันคดีถึงที่สุด หรือยอมชำระค่าปรับหรือเสียค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบ แล้วแต่กรณี ผู้นั้นยังไม่ปฏิบัติตามคำเตือนของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจมอบหมายให้บุคคลใด ๆ เข้าจัดทำเพื่อความสะอาดเรียบร้อยตามคำเตือนนั้นได้ และให้ผู้ครอบครองอาคารหรือที่ดินนั้นชดใช้ค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดทำความสะอาดเรียบร้อยนั้นให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น

ในกรณีที่ผู้ครอบครองอาคารหรือที่ดินไม่ปฏิบัติตามคำเตือนของเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งได้ให้คำเตือนตามความในวรรคแรก เพราะไม่สามารถปฏิบัติตามคำเตือนนั้นได้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะเข้าไปดำเนินการเพื่อจัดทำความสะอาดเรียบร้อยตามคำเตือนนั้นแทนผู้ครอบครองก็ได้

มาตรา ๑๑ ผู้ใดเป็นเจ้าของอาคารซึ่งตั้งอยู่ในระยะไม่เกินยี่สิบเมตร จากถนนที่มีขนาดกว้างไม่ต่ำกว่าแปดเมตร และที่เห็นได้จากถนนนั้นปล่อยให้อาคารนั้นชำรุดทรุดโทรมจนมีลักษณะเป็นที่น่ารังเกียจ เมื่อได้รับคำเตือนเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ซ่อมแซมจัดทำให้เรียบร้อยภายในเวลาที่กำหนด และถ้าสามารถปฏิบัติตามคำเตือนนั้นได้ แต่ไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ในกรณีที่คำพิพากษาถึงที่สุด ให้ลงโทษเจ้าของอาคารตามความในวรรคก่อนหรือเมื่อคดีเลิกกันโดยเจ้าของอาคารยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูง หรือโดยยอมชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบ ให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่เจ้าของอาคารไม่ปฏิบัติตามคำเตือนของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งได้ให้คำเตือนตามความในวรรคแรก เพราะไม่สามารถปฏิบัติตามคำเตือนนั้นได้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะเข้าไป

ดำเนินการเพื่อซ่อมแซมจัดทำให้เรียบร้อยตามค่าเดอนั้นแทนเจ้าของอาคารก็ได้

มาตรา ๑๒ เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าอาคารใด ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนที่มีขนาดกว้างไม่ต่ำกว่าแปดเมตร ซ้ำรุดทรุดโทรมหรืออยู่ในสภาพอันเป็นที่น่ารังเกียจและไม่อาจแก้ไขได้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าเจ็ดนาย โดยให้มีนายช่างผู้มีคุณวุฒิในการก่อสร้างไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีรวมอยู่ด้วยเป็นผู้พิจารณา ถ้ากรรมการไม่น้อยกว่าห้านายเห็นว่าอาคารนั้นไม่อาจแก้ไขได้ และบุคคลซึ่งอยู่อาศัยในสถานที่นั้นมีที่อยู่อาศัยในสถานที่แห่งอื่น หรือถ้าไม่มี เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย สามารถจะจัดหาที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้ที่อยู่อาศัยในสถานที่นั้นในสภาพและความเป็นอยู่ที่ใกล้เคียงกับสภาพและความเป็นอยู่เดิม เป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาอันสมควร แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีและเห็นสมควรให้รื้อถอน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร จัดการรื้อถอนให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง ถ้าไม่สามารถแจ้งคำสั่งให้ผู้เป็นเจ้าของดำเนินการดังกล่าวได้ ก็ให้แจ้งคำสั่งให้ผู้ครอบครองดำเนินการแทนในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ก็ให้ปิดคำสั่งไว้ ณ อาคารนั้นและให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วตั้งแต่วันปิดคำสั่งนั้น

เจ้าของหรือผู้ครอบครองซึ่งจะต้องปฏิบัติตามความในวรรคก่อน มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี ตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย ภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในกรณีที่รัฐมนตรีวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารจัดการรื้อถอนอาคารให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งวินิจฉัยของรัฐมนตรี

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตาม มาตรา ๑๒ วรรคแรก หรือตามคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี ตามมาตรา ๑๒ วรรคสาม ภายในระยะเวลาที่กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการรื้อถอนอาคารโดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริง ในกรณีนี้มีอำนาจขนส่งของที่อยู่ในอาคารออกไปจากอาคารนั้นได้ โดยไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ หากเกิดขึ้นเมื่อได้ใช้ความระมัดระวังในการจัดทำไปตามสมควรแล้ว

การดำเนินการกับวัตถุก่อสร้างซึ่งถูกรื้อถอน รวมทั้งสิ่งของที่ขนออกไปจากอาคารตามความในวรรคก่อน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ถ้าไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ยอมรับมอบวัตถุหรือสิ่งของนั้น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจัดการขายโดยวิธีที่เห็นสมควร และให้นำความในมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่เงินที่ขายทรัพย์สินนั้นได้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ผู้ใดเล่นว่า พุตบอล ตะกร้อ หรือเล่นกีฬาอย่างใด ๆ ในถนนหรือสถานสาธารณะ ซึ่งมีได้จัดไว้เพื่อการนั้น ๆ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๑๕ ผู้ใดเด็ด ใบ ดอก หรือผลของต้นไม้ซึ่งปลูกไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เกิดความเสียหายแก่ต้นไม้ นั้น หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เกิดความเสียหายแก่โคมไฟ ป้ายหรือวัตถุหรือสิ่งใด ๆ ที่ติดตั้งไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ การกระทำดังกล่าวนี้จะเป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญาหรือไม่ก็ตาม ถ้าเป็นการกระทำแก่ทรัพย์สินที่มีราคาเล็กน้อย หรือทำให้เกิดความเสียหายแต่เพียงเล็กน้อยต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๑๖ ผู้ใด บ้วน สั่ง หรือถ่ม น้ำลาย น้ำมูก น้ำหมาก เสมหะ เท หรือทิ้งสิ่งใด ๆ ลงบนถนนหรือลงบนพื้นรถหรือเรือสาธารณะ โรงมหรสพ ร้านค้า หรือสถานที่ใด ๆ ที่ประชาชนมีสิทธิเข้าไป หรือลง ณ ที่ใด ๆ ในสถานสาธารณะ ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้จัดไว้เพื่อการนั้น หรือลงในแม่น้ำ หรือคลอง ภายในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ติดตั้งหรือแขวนประกาศระบุน้ำดื่ม หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ถนนหรือสถานสาธารณะเปราะเปื้อน หรือสกปรกต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๑๗ ผู้ใดถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะลงบนถนน หรือ ณ ที่ใด ๆ ในสถานสาธารณะ หรือที่ซึ่งเห็นได้จากถนน หรือสถานสาธารณะซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้จัดไว้เพื่อการนั้น หรือลงในแม่น้ำหรือคลองภายในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ติดตั้ง หรือแขวนประกาศระบุน้ำดื่ม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๘ เจ้าของร้านขายอาหารและหรือเครื่องดื่ม ซึ่งได้จัดสถานที่ไว้ให้ผู้ซื้อบริโภคอาหารหรือเครื่องดื่มนั้นได้ มีขนาดอาจใช้ได้ ในขณะที่เดียวกันไม่ต่ำกว่ายี่สิบคนและเจ้าของร้านจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับยานพาหนะซึ่งตั้งทำการค้าอยู่ริมถนน ต้องจัดให้มีส้วมเพื่อบุคคลซึ่งยอมเสียค่าบริการใช้ได้ ในระหว่างเวลาที่เปิดทำการค้า ค่าบริการมิให้เรียกเก็บเกินอัตราที่กำหนดไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้

ร้านขายอาหารและหรือเครื่องดื่ม ซึ่งจัดให้มีชั้นในงานหรือกิจการใดเป็นการชั่วคราว มิให้ถือว่าเป็นร้านที่ขายอาหารและหรือเครื่องดื่มตามมาตรานี้

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

ในกรณีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษเจ้าของร้านขายอาหาร และหรือเครื่องดื่ม หรือเจ้าของร้านจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงตามความในวรรคก่อน หรือเมื่อคดีเลิกกันโดยบุคคลเช่นว่านั้นยอมเสียค่าปรับในอัตราอย่างสูง หรือโดยยอมชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบ และเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันคดีถึงที่สุด หรือยอมชำระค่าปรับหรือเสียค่าปรับตามคำเปรียบเทียบแล้วแต่กรณี เจ้าของร้านขายอาหารและหรือเครื่องดื่ม หรือเจ้าของร้านจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงยังไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามความในวรรคก่อน ต้องระวางโทษปรับวันละห้าสิบบาทนับแต่วันคดีถึงที่สุด หรือยอมชำระค่าปรับหรือเสียค่าปรับตามคำเปรียบเทียบ แล้วแต่กรณีตลอดไปทุกวันจนกว่าจะปฏิบัติให้

ถูกต้องตามความในวรรคก่อนนั้น

มาตรา ๑๘ ผู้ใด ยืน นั่งหรือนอน บนราวสะพานสาธารณะหรือโดยไม่มีเหตุอันสมควรนอนในที่สาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๒๐ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจประกาศกำหนดเวลาห้ามเข้า หรือคงอยู่ในสถานสาธารณะ ประกาศนั้นให้ติดตั้งหรือแขวนไว้ในที่เห็นได้ง่ายที่บริเวณสถานสาธารณะที่ห้ามนั้น

ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศเจ้าพนักงานท้องถิ่น ที่ได้ประกาศตามความในวรรคก่อน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๒๑ ค่าธรรมเนียมและค่าปรับที่เก็บได้ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้นำส่งเป็นรายได้ของเทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ศ. ธีระรัชต์

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าใบอนุญาตและค่าบริการ

ลำดับที่	ประเภท	จำนวนเงิน	
		บาท	สตางค์
๑	ค่าใบอนุญาตปิดแผ่นประกาศหรือเขียนข้อความ หรือภาพติดตั้งเขียนซึ่งป้ายหรือเอกสาร หรือทั้ง หรือโปรยแผ่น ประกาศ เพื่อโฆษณาแก่ประชาชน	๕๐	-
๒	ค่าบริการใช้ส้วมครั้งละ	-	๕๐

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากสภาพทั่วไป ๆ ไป ของบ้านเมืองในขณะนี้ยังไม่สะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยเท่าที่ควร และบรรดากฎหมายที่ใช้บังคับ เพื่อประโยชน์ในการนี้ยังไม่เหมาะสม และไม่พอเพียงที่จะใช้บังคับได้ตามควรแก่กรณี จึงสมควรตรากฎหมายนี้ขึ้น เพื่อจัดให้บ้านเมืองอยู่ในสภาพที่สะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

กฎกระทรวง

(พ.ศ. ๒๕๐๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด
และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓.

ความในกฎกระทรวงฉบับนี้ถูกยกเลิก โดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ จึงมิได้พิมพ์ลงไว้

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด
และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓

ข้อ ๒ ผู้ใดประสงค์จะขออนุญาตโฆษณาแก่ประชาชนด้วยการปิดแผ่นประกาศ หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อความหรือภาพลง ณ ที่ใด ๆ ในที่สาธารณะ หรือที่รั้ว กำแพง ผนังอาคาร หรือต้นไม้ต้นที่ติดกับที่สาธารณะ หรือด้วยการทิ้งหรือโปรยแผ่นประกาศใด ๆ ให้ยื่นคำร้องและหนังสือรับรองตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่จะทำการโฆษณา พร้อมด้วยตัวอย่างของแผ่นประกาศ ข้อความหรือภาพที่จะโฆษณานั้น

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้พิจารณาคำร้องแล้วเห็นว่าแผ่นประกาศ ข้อความหรือภาพที่จะโฆษณานั้นไม่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และคำรับรองของผู้ขออนุญาตเกี่ยวกับการรื้อถอนแผ่นประกาศ หรือทำให้ปราศจากข้อความหรือภาพที่โฆษณาเมื่อใบอนุญาตหมดอายุ ประกอบกับหลักประกันดังกล่าวเป็นที่พอใจ ก็ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตให้ทำการโฆษณาแก่ประชาชนได้ตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๓ ในการอนุญาต เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องแสดงเขตท้องที่ที่อนุญาตให้โฆษณาไว้ในใบอนุญาต และต้องกำหนดอายุใบอนุญาต ดังต่อไปนี้

(๑) การโฆษณาที่เป็นการค้า ครั้งละไม่เกินหนึ่งปี

(๒) การโฆษณาที่ไม่เป็นการค้า ครั้งละไม่เกินสองปี

(๓) การโฆษณาเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งตามกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ให้เป็นไปตามระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นสมควร

ข้อ ๔ ในการอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดเครื่องหมายแสดงการอนุญาตที่แผ่นประกาศ ข้อความ หรือภาพที่จะให้โฆษณาแก่ประชาชน

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่การโฆษณาเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง

ข้อ ๕ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเรียกเก็บค่าธรรมเนียมขอรับอนุญาตตามอัตราดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตปิดแผ่นประกาศ หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อความหรือภาพหรือทั้งหรือไปรยแผ่นประกาศ เพื่อโฆษณาสินค้าหรือกิจการค้าฉบับละ ๕๐ บาท

(๒) ใบอนุญาตปิดแผ่นประกาศ หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อความหรือภาพหรือทั้งหรือไปรยแผ่นประกาศ เพื่อโฆษณาอื่น ๆ ซึ่งไม่มีสินค้าหรือกิจการค้ารวมอยู่ด้วยฉบับละ ๓๐ บาท

ใบอนุญาตปิดแผ่นประกาศ หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อความหรือภาพหรือทั้งหรือไปรยแผ่นประกาศเพื่อโฆษณาแก่ประชาชนเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมขอรับอนุญาต

ประกาศข้อความหรือภาพที่โฆษณา เพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งและมีโฆษณาสินค้าหรือกิจการค้าหรือโฆษณาอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตาม (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี

ข้อ ๖ ใบอนุญาตที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกให้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตจะหมดอายุ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๑

พลเอก ป. จารุเสถียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๘๕ รจ. ๕๘๖ ตอนที่ ๘๑ (แผนกราชกิจจานุ) ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๑๑)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ กำหนดว่าการโฆษณาแก่ประชาชนด้วยการปิดแผ่นประกาศ โปสเตอร์หรือทิ้งแผ่นประกาศในที่สาธารณะต้องขอรับอนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น และชำระค่าธรรมเนียม แต่โดยที่เห็นสมควรยกเว้นค่าธรรมเนียมดังกล่าวในกรณีการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนสมาชิกสภาจังหวัดและสมาชิกสภาเทศบาลจึงต้องปรับปรุงกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ เสียใหม่

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานนิติการ สำนักตำรวจเทศกิจ โทร. ๒๒๓๔๑๒๖

ที่ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๔

เรื่อง สรุปการปฏิบัติหน้าที่ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และ พ.ร.บ.รักษาความสะอาดฯ พ.ศ. ๒๕๐๓

เสนอ หัวหน้างานนิติการ

เรื่องเดิม ตามที่สำนักตำรวจเทศกิจประสบกับปัญหาการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ตำรวจกรุงเทพมหานคร เนื่องมาจากที่ส่วนบุคคลตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้เว้นระยะไว้ ๒ เมตร ที่ดังกล่าวติดต่อกับทางเท้าสาธารณะ และประชาชนนำรถยนต์ขึ้นไปจอดในที่ส่วนบุคคลที่เว้นไว้โดยอ้างว่าเป็นที่เอกชน ซึ่งปัจจุบันปัญหาดังกล่าวมีอยู่ทั่วไป และได้รับการร้องเรียนวิพากษ์-วิจารณ์จากประชาชน สื่อมวลชนอยู่เสมอ นั้น

ข้อเท็จจริง เรื่องทำนองนี้ กองกฎหมายและคดี สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการวิสามัญกฎหมายประจำสภากรุงเทพมหานครและกองบังคับการตำรวจจราจร ได้พิจารณาและให้ความเห็นไว้ดังต่อไปนี้

กองกฎหมายและคดีมีความเห็นว่า ตำรวจกรุงเทพมหานครสามารถเข้าดำเนินการได้ตาม พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๙ ซึ่งระบุว่า “ผู้ใดโดยมิบังควรติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะ หรือติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ณ ที่ที่เห็นได้จากที่สาธารณะด้วย วิธีอันไม่สมควรทำให้ไม่เป็นที่เรียบร้อย น่ารังเกียจ” เนื่องจากคำว่า “ที่สาธารณะ” ตาม พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๓ ได้ให้บทนิยามไว้ว่า “ที่สาธารณะ” หมายความว่า “สาธารณสมบัติของแผ่นดินเฉพาะที่เป็นทรัพย์สินสำหรับประชาชนใช้ร่วมกันและให้รวมถึงถนนด้วย” คำว่า “ถนน” ในที่นี้โดยสภาพของตัวมันเองไม่จำเป็นต้องเป็นที่สาธารณะ หากจะต้องมีสภาพเป็นที่สาธารณะแล้วก็ไม่จำเป็นต้องบัญญัติข้อความที่ว่า “และให้รวมถึงถนนด้วย” เพราะแม้จะไม่มีบัญญัติไว้ก็เป็นที่ยอมรับกันอยู่แล้วว่าถนนอยู่ในความหมายของคำว่า “ที่สาธารณะ” เมื่อพิจารณาประกอบบทนิยามของคำว่า “ถนน” ซึ่งหมายความว่า ทางบกหรือสะพานที่ประชาชนใช้ในการจราจรและให้หมายความรวมถึงทางเท้าหรือขอบทางด้วย ดังนั้น เมื่อถนนส่วนบุคคลซึ่งเปิดให้ประชาชนใช้ในการจราจรก็ย่อมถือเป็นที่สาธารณะ ตาม พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็น

ระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ แต่เนื่องจากการตีความตาม พ.ร.บ. รักษาความสะอาดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ จึงขอให้คณะกรรมการวิสามัญกฎหมายประจำสภากรุงเทพมหานคร ช่วยวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวไว้ในทางปฏิบัติ หากเป็นที่ของเขาทางตำรวจไม่กล้าจับเพราะเกรงจะเกิดปัญหาแทรกซ้อนตามมา

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตาม พ.ร.บ. รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ ให้คำจำกัดความคำว่า “ถนน” ไว้หมายความว่า ทางบกหรือสะพานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางเท้าหรือขอบทางด้วย และ “ที่สาธารณะ” หมายความว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินเฉพาะที่เป็นทรัพย์สินสำหรับประชาชนใช้ร่วมกัน และรวมถึงถนนด้วย ฉะนั้นจะต้องวินิจฉัยก่อนว่า ทางที่ร่นไว้ นั้นให้ประชาชนใช้ได้แค่ไหน ถ้าให้ประชาชนใช้เดินขอบทางนั้นก็ถือเป็นถนน และคำว่า “ถนน” ตาม พ.ร.บ. รักษาความสะอาด ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เพียงแต่เป็น “ที่ที่ประชาชนใช้เดิน” เท่านั้น ก็ถือว่าเป็นถนน และ พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็บัญญัติไว้ให้หมายถึง “ถนนส่วนบุคคลที่ยินยอมให้ใช้” เท่านั้น พื้นที่ส่วนที่ร่นแนวไว้ นั้นหากประชาชนใช้ในการจราจรก็ย่อมถือว่าเป็น “ถนน” ด้วย ดังนั้น การกั้นเหล็ก หรือปักหลักลงในที่ที่ประชาชนใช้ในการจราจรโดยมิบังควร ถือเป็น การติดตั้งตามมาตรา ๕ และมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ. รักษาความสะอาด แต่ทั้งนี้การกระทำดังกล่าวนั้นจะต้องเห็นได้จากที่สาธารณะและทำให้เห็นเป็นที่ไม่เรียบร้อยน่ารังเกียจด้วย เป็นต้นว่า เอกถ้อง หีบ ห่อ ที่ไม่ใช้แล้ววางไว้บนกันสาดเป็นต้น ความเห็นของกองกฎหมายข้างต้นจึงถูกต้องแล้ว

กองบังคับการตำรวจจราจรได้พิจารณาตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕ ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ ๓ อนุมาตรา คือ

(๑๑) “ทางเท้า” หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับคนเดิน ซึ่งอยู่ข้างใดข้างหนึ่งของทางหรือทั้งสองข้างของทาง หรือส่วนที่อยู่ชิดขอบทาง ซึ่งใช้เป็นที่สำหรับคนเดิน

(๑) “การจราจร” หมายความว่า การใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนจูง ชี่หรือใส่ด้อนสัตว์

(๒) “ทาง” หมายความว่า ทางเดินรถ ช่องเดินรถประจำทาง ไหล่ทาง ทางเท้า ทางข้าม ทางร่วม ทางแยก ทางลาด ทางโค้ง สะพานและลานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางส่วนบุคคลที่เจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้ในการจราจร หรือที่เจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศให้เป็นทาง ตาม พ.ร.บ. นี้ด้วย

อาศัยความตามมาตรา ๕ นี้ เห็นว่าผู้ใดนำรถขึ้นมาจอดบนทางเท้า ไม่ว่าจะเป็นที่สาธารณะหรือที่ส่วนบุคคลก็น่าจะมีความผิด

ข้อพิจารณา จากการพิจารณาความเห็นดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการที่ประชาชนนำรถยนต์จอดบนทางเท้าส่วนบุคคลนั้น ยังเป็นปัญหาในการปฏิบัติงาน ซึ่งสำนักตำรวจเทศกิจได้ทำบันทึกหารือกองกฎหมายและคดี สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร และได้รับคำชี้แจงว่า ความเห็นของคณะกรรมการวิสามัญกฎหมายประจำสภากรุงเทพมหานครกับความเห็นของกองบังคับการตำรวจจราจรเป็นการพิจารณาให้ความเห็นในกฎหมายต่างฉบับกัน ซึ่งหากจะดำเนินคดี ตาม พ.ร.บ. รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ ก็ให้พิจารณาตามแนวความเห็นของคณะกรรมการวิสามัญกฎหมายฯ แต่ถ้าจะดำเนินคดี ตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็ให้พิจารณาตามแนวความเห็นของกองบังคับการตำรวจจราจร

จึงเรียนเสนอมาเพื่อโปรดพิจารณา และนำเสนอ ผอ. สนท. เพื่อขออนุมัติสำเนาความเห็นดังกล่าว แจ้งให้ สน. ต่าง ๆ ทราบเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการทำงานต่อไป

(ลงชื่อ)

สุพร สุขสบาย

(น.ส.สุพร สุขสบาย)

นิติกร ๓ งานนิติการ

ฝ่ายงานปฏิบัติการตำรวจเทศกิจ

สำนักตำรวจเทศกิจ

๒๕ ส.ค. ๒๕๒๔

เสนอ หัวหน้าฝ่ายงานปฏิบัติการฯ

ความเห็นของนิติกรสรุปข้างต้นถูกต้องแล้ว ควรเสนอ ผอ.สนท.เพื่อทราบ และสำเนาแจ้งตำรวจ สน.ท้องที่ทราบ เพื่อถือเป็นแนวทางในการทำงานต่อไป

(ลงชื่อ)

จักรกฤษณ์ ลีयाกาศ

(นายจักรกฤษณ์ ลีयाกาศ)

นิติกร ๕ หัวหน้างานนิติการ

ฝ่ายงานปฏิบัติการตำรวจเทศกิจ

สำนักตำรวจเทศกิจ

๒๕ ส.ค. ๒๕๒๔

เสนอ ผอ.สนท.

เพื่อโปรดพิจารณา ตามความเห็นดังกล่าวข้างต้น หากเห็นชอบด้วยคำริข่อดีโปรดอนุญาตให้เจ้าหน้าที่สำเนาแจ้งตำรวจกรุงเทพมหานครทราบต่อไปด้วย

(ลงชื่อ)

อุดมรัฐ ขจิตสุวรรณ

(นายอุดมรัฐ ขจิตสุวรรณ)

หัวหน้าฝ่ายงานปฏิบัติการตำรวจเทศกิจ

สำนักตำรวจเทศกิจ

๒๕ ส.ค. ๒๕๒๔

ดำเนินการตามเสนอต่อไป

(ลงชื่อ)

พล.ต.ต.มานะ วงศ์สมบุรณ์

ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ

๒๕ ส.ค. ๒๕๒๔

สำเนาถูกต้อง

ว่าที่ ร.ต.ฐิติพร ก้อนแก้ว

เจ้าพนักงานปกครอง ๕ หัวหน้าหมวดทะเบียนผู้ค้า
งานจัดระเบียบหาบเร่-แผงลอย สำนักตำรวจเทศกิจ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักตำรวจเทศกิจ โทร. ๒๒๓๔๑๒๖

ที่ กทม. ๘๐๐๐/๐๓๖๖ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

เรื่อง หาบเร่ แผงลอยกีดขวางทางสัญจรในซอยสุขสวัสดิ์ ๘ (ทางเข้าวัดนาคนิมิตร)

ผบก.น.ธน.

ตามบันทึก บก.น.ธน. ที่ ๐๕๑๘ (อก.๑)/๓๒๔๓๒ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๒๔ ขอผลัดการรายงานเนื่องมาจากhaber-แผงลอย, กีดขวางทางสัญจรในซอยสุขสวัสดิ์ ๘ (ทางเข้าวัดนาคนิมิตร) และทาง สน.บุคคลโลได้มีหนังสือที่ ๐๕๑๘/๑๓๐๔๖ สอบถามไปยังเขตราชบุรีบูรณะว่าสถานที่ดังกล่าวเป็นทางส่วนบุคคลหรือไม่ พร้อมทั้งขอหารือว่า หากเป็นทางส่วนบุคคลดังกล่าวเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจจับกุมผู้ตั้งวางhaber-แผงลอย ที่ตั้งอยู่บนทางเท้าได้เพียงใดหรือไม่

คณะกรรมการวิสามัญกฎหมายประจำสภากรุงเทพมหานครได้เคยยืนยันให้ความเห็นตาม พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ ให้จำกัดความคำว่า “ถนน” ไว้หมายความว่า ทางบกหรือสะพานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางเท้าหรือขอบทางด้วย และ “ที่สาธารณะ” หมายความว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินเฉพาะที่เป็นทรัพย์สินสำหรับประชาชนใช้ร่วมกัน และรวมถึงถนนด้วย ฉะนั้นจะต้องวินิจฉัยก่อนว่าทางที่ร่นไวนั้นให้ประชาชนใช้ได้แค่ไหน ถ้าให้ประชาชนใช้เดินขอบทางนั้นก็ถือเป็นถนน และคำว่า “ถนน” ตาม พ.ร.บ.รักษาความสะอาดฯ ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เพียงแต่เป็น “ที่ที่ประชาชนใช้เดิน” เท่านั้น ก็ถือว่าเป็นถนน และ พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็บัญญัติไว้ให้หมายถึง “ถนนส่วนบุคคลที่ยินยอมให้ใช้” เท่านั้น พื้นที่ส่วนที่ร่นแนวไวนั้นหากประชาชนใช้ในการจราจรก็ย่อมถือว่าเป็น “ถนน” ด้วย ดังนั้นสถานที่ดังกล่าวจึงสามารถใช้ พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ มาปรับใช้ในการกระทำผิดได้ และได้เคยมีบันทึกแจ้งให้ สน.ต่าง ๆ ทราบแล้ว ตามนัยบันทึกที่ กทม. ๘๐๐๐/๓๗๐๒ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๒๔

จึงให้ท่านแจ้งให้ สน.บุคคลโล ได้เข้าใจให้ถูกต้องดังกล่าว, และให้ สน.บุคคลโลทวนจับกุมต่อไป แล้วรายงานผลให้ทราบในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ พร้อมเรื่องเดิม

(ลงชื่อ)

พล.ต.ท.วีระศักดิ์ วงศ์สุวรรณ

ผู้ช่วย ผบช.น.ปรท.ผบช.น.

มติผู้บริหาร

การประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๒๗

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๒๗

เรื่อง หรือข้อกฎหมายกรณีเอกชนใช้แนวร่นหน้าตึกแถวทำการค้า

เรื่องเดิม เขตพระโขนงได้หารือสำนักตำรวจเทศกิจว่า เจ้าของตึกแถวสร้างใหม่ถนนเลียบแม่น้ำเจ้าพระยาขอใช้พื้นที่แนวร่นหน้าตึกแถวที่ต่อเชื่อมกับทางเท้าซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของตนทำการการค้า โดยยกพื้นให้สูงขึ้นแล้วตั้งวางขายสินค้าในลักษณะไม่ปลูกปีกถาวรและจัดทำให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สำนักตำรวจเทศกิจพิจารณาเห็นว่า คณะกรรมการวิสามัญกฎหมายประจำสภากรุงเทพมหานครได้ให้ความเห็นว่า การพิจารณาแนวร่นของอาคารจะตกเป็นที่สาธารณะหรือไม่ ต้องวินิจฉัยว่าทางที่ร่นประชาชนใช้ได้แค่ไหน ถ้าประชาชนใช้เดินขอบทางก็ถือว่าเป็นถนนตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ ดังนั้นการกระทำใด ๆ ที่เห็นจากที่สาธารณะทำให้ไม่เรียบร้อยน่ารังเกียจจึงมีความผิดตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ฉะนั้นการอนุญาตให้ผู้ร่นดำเนินการจึงน่าจะไม่ต้อง ปลัดกรุงเทพมหานครได้สั่งการให้สำนักงานโยธาและกองกฎหมายและคดีพิจารณาหาข้อยุติ

กองควบคุมอาคารพิจารณาเห็นว่า เจตนารมณ์ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ บังคับร่นแนวอาคารเข้าไปเพื่อจะให้ได้เขตถนนกว้างขึ้น เป็นประโยชน์ป้องกันอัคคีภัยและวางสาธารณูปโภคในเขตทางสาธารณะได้ดินได้สะดวก ดังนั้นเจ้าของที่ดินใช้แนวที่ร่นอาคารมาทำประโยชน์โดยไม่ขัดกับข้อบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคารย่อมกระทำได้ แม้จะสร้างรั้วปิดกันตามแนวเขตที่ดินท้องถื่นจะบังคับได้เฉพาะกรณีผิดข้อบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร หรือพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดฯ ในกรณีที่ตั้งวางหรือทำให้เกิดความสกปรกกรงรังจริงเท่านั้น

กองกฎหมายและคดีมีความเห็นเช่นเดียวกับกองควบคุมอาคาร ว่าที่ดินแนวร่นอาคารยังเป็นกรรมสิทธิ์เจ้าของที่ดิน เจ้าของที่ดินจึงชอบที่จะใช้ประโยชน์ที่ดินโดยไม่ขัดกับข้อบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร คือต้องไม่ก่อสร้างสิ่งใด ๆ ในที่ดินดังกล่าว ตามความเห็นของคณะกรรมการวิสามัญกฎหมายฯ เป็นเรื่องเจ้าของที่ดินยินยอมให้ประชาชนใช้ที่ดินที่ได้ร่นแนวอาคารเป็นทางเดินได้ที่ดินดังกล่าวจึงอยู่ในความหมายของ “ถนน” ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดฯ หากผู้ใดตั้งวางสิ่งของเกะกะกีดขวางจึงมีความผิดตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว สำหรับกรณีนี้เจ้าของที่ดินที่ได้ร่นแนวอาคารต้องสงวนกรรมสิทธิ์และใช้ที่ดินดังกล่าวตั้งวางสินค้า ไม่อาจนำพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดฯ มาตรา ๔ มาใช้บังคับได้

ปลัดกรุงเทพมหานครมีความเห็นว่า แม้ที่ดินจะอยู่ในโฉนดแต่เว้นไว้เชื่อมต่อกับทางเท้า และประชาชนได้ใช้สอยเป็นทางเท้าตลอดมา น่าจะใช้วางสิ่งของซึ่งกีดขวางทางเดินไม่ได้ และทำสกปรกก็ปรับได้ จึงไม่ควรถือว่าเจ้าของมีสิทธิ์ ควรนำหรือผู้บริหารวางแผนปฏิบัติ

มติ บริเวณที่ร่นอาคารยังเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน จึงมีสิทธิ์ที่จะตั้งวางสินค้าได้ แต่ให้เขตพื้นที่พิจารณานำพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ มาใช้บังคับ โดยประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของตึกแถวที่มีปัญหาทราบเพื่อขอความร่วมมือในการจัดระเบียบต่อไป.

(ลงชื่อ) **ทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุรยา**
(นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุรยา)
ผู้อำนวยการสำนัก สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร
เลขานุการ

ที่ กท ๐๕๐๐/๐๕๗๗

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

เพื่อโปรดนำเรียนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาให้ความเห็นชอบ.

(ลงชื่อ) **ทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุรยา**
(นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุรยา)
ผู้อำนวยการสำนัก สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร

เรียน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ และสั่งดำเนินการตามมติต่อไป.

(ลงชื่อ) **ชลอ ธรรมศิริ**
(นายชลอ ธรรมศิริ)
ปลัดกรุงเทพมหานคร
๑๘ เม.ย. ๒๕๒๗

เห็นชอบและให้ดำเนินการตามมติต่อไป

(ลงชื่อ) **พลเรือเอก เทียม มกรานนท์**
(เทียม มกรานนท์)
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
๑๘ เม.ย. ๒๕๒๗

ที่ กท ๐๕๐๐/๐๕๑๔

เรียน ผู้อำนวยการสำนัก สำนักตำรวจเทศกิจ
เพื่อโปรดดำเนินการตามมติต่อไป พร้อมนี้ได้แนบเรื่องเดิมคืนมาด้วยแล้ว.

(ลงชื่อ)

ทองต่อ กล้วยไม้ ณ อรุรยา

(นายทองต่อ กล้วยไม้ ณ อรุรยา)

ผู้อำนวยการ

สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร

๒๐ เม.ย. ๒๕๒๗

หน.งานปฏิบัติการฯ

(ลงชื่อ)

ไพศาล ชัยมงคล

(นายไพศาล ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ

๒๓ เม.ย. ๒๕๒๗

หัวหน้างานนิติการ

(ลงชื่อ)

ประเสริฐ นุดจรัส

(นายประเสริฐ นุดจรัส)

หัวหน้าฝ่ายงานปฏิบัติการตำรวจเทศกิจ

สำนักตำรวจเทศกิจ

๒๔ เม.ย. ๒๕๒๗

หมวด ๕ การก่อสร้างอาคาร

พระราชบัญญัติ

ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคารและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ และรวมเป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจะใช้บังคับในท้องที่ใด มีบริเวณเพียงใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๘

(๒) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔

(๓) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙๒ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

(๔) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช ๒๔๗๖

(๕) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“อาคาร” หมายความว่า ดึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายความรวมถึง

(๑) อัฒจันทร์หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นเพื่อใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน

(๒) เชื้อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุโมงค์ คานเรือ ทำน้ำ ทำจอดเรือ รั้ว กำแพง หรือประตู ที่สร้างขึ้นติดต่อกับหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งทีสร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย

(๓) บ้ายหรือสิ่งทีสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย

(ก) ที่ติดหรือตั้งไว้เหนือที่สาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตรหรือมีน้ำหนัก รวมทั้งโครงสร้างเกินสิบกิโลกรัม

(ข) ที่ติดหรือตั้งไว้ในระยะห่างจากที่สาธารณะซึ่งเมื่อวัดในทางราบแล้ว ระยะห่างจากที่สาธารณะมีน้อยกว่าความสูงของป้ายนั้นเมื่อวัดจากพื้นดิน และมีขนาดหรือมีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) พื้นทีหรือสิ่งทีสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กัลับริด และทางเข้าออกของรถ สำหรับอาคารที่กำหนดตามมาตรา ๘ (๔)

(๕) สิ่งทีสร้างขึ้นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงส่วนต่าง ๆ ของอาคารด้วย

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า ทีซึ่งเปิดหรือยินยอมให้ประชาชนเข้าไปหรือใช้เป็นทาสัญจรได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการเรียกเก็บค่าตอบแทนหรือไม่

“แผนผังบริเวณ” หมายความว่า แผนที่แสดงลักษณะ ทีตั้ง และขอบเขตของที่ดินและอาคารทีก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้รวมทั้งแสดงลักษณะและขอบเขตของทีสาธารณะและอาคารในบริเวณที่ดินติดต่อกันโดยสังเขปด้วย

“แบบแปลน” หมายความว่า แบบเพื่อประโยชน์ในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้ายใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร โดยมีรูปแสดงรายละเอียดส่วนสำคัญ ขนาดเครื่องหมาย วัสดุและกาใช้สอยต่าง ๆ ของอาคาร อย่างชัดเจนพอทีจะใช้ในการดำเนินการได้

“รายการประกอบแบบแปลน” หมายความว่า ข้อความชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับคุณภาพและชนิดของวัสดุ ตลอดจนวิธีปฏิบัติหรือวิธีการสำหรับการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้ายใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารเพื่อให้เป็นไปตามแบบแปลน

“รายการคำนวณ” หมายความว่า รายการแสดงวิธีการคำนวณกำลังของวัสดุการรับน้ำหนักและกำลังต้านทานของส่วนต่าง ๆ ของอาคาร

“ก่อสร้าง” หมายความว่า สร้างอาคารขึ้นใหม่ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขึ้นแทนของเดิมหรือไม่

“ดัดแปลง” หมายความว่า เปลี่ยนแปลงต่อเติม เพิ่ม ลด หรือขยาย ซึ่งลักษณะ ขอบเขตแบบ รูปทรง สัดส่วน น้ำหนัก เนื้อที ของโครงสร้างของอาคารหรือส่วนต่าง ๆ ของอาคารซึ่งได้ก่อสร้างไว้แล้วให้ผิดไปจากเดิม และมีใช้การซ่อมแซมหรือการดัดแปลงทีกำหนดในกฎกระทรวง

“ซ่อมแซม” หมายความว่า ซ่อมหรือเปลี่ยนส่วนต่าง ๆ ของอาคารให้คงสภาพเดิม

“รื้อถอน” หมายความว่า รื้อส่วนอันเป็นโครงสร้างของอาคารออกไป เช่น เสา คาน ตง หรือส่วนอื่นของโครงสร้างตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เขตเพลิงไหม้” หมายความว่า บริเวณที่เกิดเพลิงไหม้อาคารตั้งแต่สามสิบหลังคาเรือนขึ้นไป หรือมีเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งไร่ขึ้นไป รวมทั้งบริเวณที่อยู่ติดต่อกภายในระยะสามสิบเมตร โดยรอบบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ด้วย

“ผู้ควบคุมงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรับผิดชอบในการอำนวยความสะดวก หรือ ควบคุมดูแลการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร

“ผู้ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งกระทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารด้วยตนเอง และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งตกลงรับกระทำการดังกล่าวไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม และผู้รับจ้างช่วง

“นายตรวจ” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นนายตรวจ

“นายช่าง” หมายความว่า วิศวกรหรือสถาปนิกของกรมโยธาธิการ หรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นนายช่าง

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

“ข้อบัญญัติท้องถิ่น” หมายความว่า กฎซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจนิติบัญญัติของราชการส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล ข้อบัญญัติจังหวัด ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือข้อบัญญัติเมืองพัทยา เป็นต้น

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

(๒) ประธานกรรมการสุขาภิบาล สำหรับในเขตสุขาภิบาล

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) ปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง

(๑) กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือยกเว้นค่าธรรมเนียม

(๒) กำหนดแบบคำขออนุญาต ใบอนุญาต ใบรับรอง ใบแทน ตลอดจนแบบของคำสั่งหรือแบบอื่นใดที่จะใช้ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวง เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่พระที่นั่งหรือพระราชวัง

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงยกเว้น ผ่อนผัน หรือกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนเกี่ยวกับอาคารดังต่อไปนี้

- (๑) อาคารของกระทรวง ทบวง กรม ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
- (๒) อาคารของราชการส่วนท้องถิ่น ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
- (๓) อาคารขององค์การของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ที่ใช้ในกิจการขององค์การหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์

(๔) โบราณสถาน วัตถุอาราม หรืออาคารต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อการศาสนา ซึ่งมีกฎหมายควบคุมการก่อสร้างไว้แล้วโดยเฉพาะ

(๕) อาคารที่ทำการขององค์การระหว่างประเทศ หรืออาคารที่ทำการของหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ

(๖) อาคารที่ทำการสถานทูตหรือสถานกงสุลต่างประเทศ

(๗) อาคารชั่วคราวเพื่อใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างอาคารถาวรหรืออาคารเพื่อใช้ประโยชน์เป็นการชั่วคราว ที่มีกำหนดเวลาการรื้อถอน

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคาร มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

- (๑) ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน เนื้อที่ และที่ตั้งของอาคาร
- (๒) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทน ตลอดจนลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้

(๓) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน และความคงทนของอาคาร หรือพื้นดินที่รองรับอาคาร

(๔) แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบการประปา ไฟฟ้า ก๊าซ และการป้องกันอัคคีภัย

(๕) แบบและจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม

(๖) ระบบการจัดแสงสว่าง การระบายอากาศ การระบายน้ำ และการกำจัดขยะมูลฝอย

และสิ่งปฏิภูล

(๗) ลักษณะ ระดับ เนื้อที่ช่องที่ว่างภายนอกอาคาร หรือแนวอาคาร

(๘) ระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับอาคารหรือเขตที่ดินของผู้อื่น หรือระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า หรือที่สาธารณะ

(๙) พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่ยจอดรถ ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารบางชนิด หรือบางประเภท ตลอดจนลักษณะและขนาดของพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นดังกล่าว

(๑๐) บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนแปลงอาคารชนิดใดหรือประเภทใด

(๑๑) หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงอาคาร

(๑๒) หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาตการต่ออายุใบอนุญาต การออกใบรับรอง และการออกใบแทนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องต่าง ๆ ตามมาตรา ๘ ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘

มาตรา ๑๐ ในกรณีมีความจำเป็นหรือมีเหตุผลพิเศษเฉพาะท้องถิ่น ราชการส่วนท้องถิ่นอาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องใด ขัดหรือแย้งกับที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ ได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมอาคารและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

มาตรา ๑๑ ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๐ เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๒ กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๐ ถ้าขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองให้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่สมควรห้ามการก่อสร้างดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนแปลงอาคารชนิดใดหรือประเภทใดในบริเวณหนึ่งบริเวณใด แต่ยังไม่มีกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดการตามมาตรา ๘ (๑๐) ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของอธิบดีกรมโยธาธิการหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาห้ามการก่อสร้างดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนแปลงอาคารในบริเวณนั้นเป็นการชั่วคราวได้ และให้ดำเนินการออกกฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศนั้นมีผลใช้บังคับ

ถ้าไม่มีการออกกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศดังกล่าวเป็นอันยกเลิก

หมวดที่ ๒

คณะกรรมการควบคุมอาคาร

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการควบคุมอาคาร ประกอบด้วยอธิบดีกรมโยธาธิการเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมทางหลวง/ผู้แทนกรมอัยการ ผู้แทนสำนักผังเมือง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมและผู้แทนคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม แห่งละหนึ่งคนและผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคาร เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๕ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีมีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระในตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองคราวติดต่อกัน

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระมาตรา ๑๕ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งที่ชอด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๗ การประชุมของคณะกรรมการควบคุมอาคาร ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๘

- (๒) ให้ความเห็นชอบในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐
 (๓) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
 (๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการควบคุมอาคารอาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการควบคุมอาคารมอบหมายได้

ให้นำมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคารขึ้นในกรมโยธาธิการ มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและงานธุรการให้แก่คณะกรรมการควบคุมอาคาร ให้คำปรึกษาแนะนำแก่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ตลอดจนประสานงานและให้ความช่วยเหลือแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๓

การก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใดก่อสร้างอาคาร เว้นแต่เจ้าของอาคารจะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๒๒ ห้ามผู้ใดตัดแปลงอาคาร เว้นแต่เจ้าของอาคารจะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๒๓ ห้ามผู้ใดรื้อถอนอาคารดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าของอาคารจะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(๑) อาคารที่มีส่วนสูงเกินสิบห้าเมตร ซึ่งอยู่ห่างจากอาคารอื่น หรือที่สาธารณะน้อยกว่าความสูงของอาคาร

(๒) อาคารที่อยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่าสองเมตร

มาตรา ๒๔ ห้ามผู้ใดเคลื่อนย้ายอาคาร เว้นแต่เจ้าของอาคารจะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่การก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารมีลักษณะหรืออยู่ในประเภทที่ได้กำหนดเป็นวิชาชีพวิศวกรรม ควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม หรือเป็นวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม ถ้าวิศวกรหรือสถาปนิกผู้รับผิดชอบในการนั้นตามที่ระบุในคำขอไม่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายดังกล่าว แล้วแต่กรณี ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปฏิเสธไม่รับพิจารณาคำขอนั้น

มาตรา ๒๖ เมื่อได้รับคำขอตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือ มาตรา ๒๔ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาและออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วย

เหตุผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาต หรือยังไม่อาจมีคำ
ไม่อนุญาตได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายเวลาไปได้อีกไม่เกินสองคราว คราว
ไม่เกินสี่สิบห้าวัน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละคราวให้ผู้ขอรับใบอนุญาต
ทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือตามที่ได้ขยายเวลาไว้แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตหรือมีคำสั่งไม่อนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น
แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๒๗ ในการตรวจพิจารณาคำขอตามมาตรา ๒๖ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจ
ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน
หรือรายการคำนวณที่ได้ยื่นไว้ เพื่อให้ถูกต้องและเป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘
ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๘ หรือ มาตรา ๑๐ และให้นำมาตรา ๒๖ วรรคสาม มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม

ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบ
แบบแปลน หรือรายการคำนวณตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจ
พิจารณาและออกใบอนุญาตภายในสามสิบวัน แต่ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงในส
สำคัญผิดจากคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในกรณีนี้ให้ถือว่าเป็นการยื่นคำขอใหม่และให้ดำเนินการ
ตามมาตรา ๒๖ ต่อไป

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ผู้คำนวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการ
คำนวณที่ได้ยื่นมาพร้อมกับคำขอตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ เป็นผู้
ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม
ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาแต่เฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับรายละเอียดตามหลักวิศวกรรม
ศาสตร์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๘ การขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ผู้ขอรับ
อนุญาตต้องระบุชื่อผู้ควบคุมงานพร้อมกับหนังสือแสดงความยินยอมของผู้ควบคุมงานไว้ในคำขอ
ใบอนุญาต

ผู้ควบคุมงานจะเป็นบุคคลใดหรือเป็นเจ้าของอาคารก็ได้ เว้นแต่จะเป็นการต้องห้ามค
กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม

มาตรา ๓๐ ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตจะบอกเลิกตัวผู้ควบคุมงานที่ระบุชื่อไว้ในใบอนุญาต
หรือผู้ควบคุมงานจะบอกเลิกการเป็นผู้ควบคุมงาน ให้มีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ
แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการกระทบถึงสิทธิ์และหน้าที่ทางแพ่งระหว่างผู้ได้รับใบอนุญาตกับผู้ควบคุมงานนี้

ในกรณีมีการบอกเลิกตามวรรคหนึ่ง ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องระับการดำเนินการตาม

ได้รับอนุญาตไว้ก่อน จนกว่าจะมีผู้ควบคุมงานคนใหม่ และได้มีหนังสือแจ้งพร้อมทั้งส่งมอบหนังสือแสดงความยินยอมของผู้ควบคุมงานคนใหม่ให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว

มาตรา ๓๑ ห้ามผู้ใดจัดให้มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารให้ผิดไปจากแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนที่ได้รับอนุญาตตลอดจนวิธีการหรือเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาต ทั้งนี้เว้นแต่

(๑) ไม่ขัดต่อกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๑๐

(๒) เป็นกรณีตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร เป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำของผู้ควบคุมงาน เว้นแต่ผู้ควบคุมงานจะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำของผู้อื่น

มาตรา ๓๒ อาคารประเภทควบคุมการใช้ คือ อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) คลังสินค้า โรงมหรสพ โรงแรม หรือสถานพยาบาล

(๒) พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การศึกษา การสาธารณสุข หรือกิจการอื่น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อผู้ได้รับใบอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ประเภทควบคุมการใช้ได้กระทำการนั้นเสร็จแล้ว ห้ามเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารนั้นเพื่อกิจการดังที่ระบุไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกใบรับรองว่าการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายนั้นเป็นไปโดยถูกต้องตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว

ห้ามเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามวรรคสอง ใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารนั้นเพื่อกิจการใดตามวรรคหนึ่ง นอกจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตให้ก่อสร้างหรือดัดแปลงหรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้น

มาตรา ๓๓ ห้ามเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารดังกล่าวเพื่อกิจการใดตามมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และให้นำมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้นำวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การเปลี่ยนการใช้อาคารประเภทควบคุมการใช้สำหรับกิจการหนึ่งไปใช้เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้สำหรับอีกกิจการหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ ห้ามเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ต้องมีพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กัลบรถ และทางเข้าออกของรถตามมาตรา ๔ (๔) ดัดแปลง หรือใช้ที่จอดรถ ที่กัลบรถ และทางเข้าออกของรถนั้นเพื่อการอื่น ทั้งนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๓๕ ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดในใบอนุญาต ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว ให้ทำการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๓๖ ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๓๓ จะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๓๓ ตาย ทายาทหรือผู้จัดการมรดกของบุคคลดังกล่าวซึ่งประสงค์จะทำการก่อสร้าง ด้ดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ไซ้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารนั้นต่อไป ต้องมีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตาย ในกรณีเช่นว่านี้ให้ถือว่าทายาทหรือผู้จัดการมรดกดังกล่าวเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตนั้นแทน

มาตรา ๓๘ ในระหว่างการก่อสร้าง ด้ดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารแล้วแต่กรณี ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องเก็บใบอนุญาต แผนผังบริเวณ แบบแปลนและรายการประกอบแบบแปลนไว้ในบริเวณที่ได้รับอนุญาตให้กระทำการดังกล่าวหนึ่งชุดและพร้อมที่จะให้นายช่างหรือนายตรวจตรวจดูได้

ให้ผู้ครอบครองอาคารประเภทควบคุมการใช้ แสดงใบรับรองตามมาตรา ๓๒ หรือใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ ไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารนั้น

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ใบอนุญาตหรือใบรับรองสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรองต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง และการออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ให้มีผลตามกฎหมายเช่นเดียวกับใบอนุญาตหรือใบรับรอง แล้วแต่กรณี

หมวด ๔

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ หรือมีการก่อสร้าง ด้ดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการ หรือผู้ควบคุมงานแล้วแต่กรณี ระวังการกระทำนั้นได้ แล้วถ้าอาคารนั้นอาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะห้ามมิให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารไซ้ หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนด้วยก็ได้

เมื่อได้มีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณา และมีคำสั่งตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี โดยมีชักช้าแต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้มีคำสั่งให้ระงับการกระทำดังกล่าว

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ หรือมีการรื้อถอนอาคารโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ให้นำมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องมีคำสั่งตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง โดยมีชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ มีคำสั่งให้ระงับการรื้อถอนอาคาร

ในกรณีที่ไม่มี การปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าอาคารที่ถูกสั่งระงับการรื้อถอนไว้ นั้นอาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการรื้อถอนเอง และให้นำมาตรา ๔๒ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่มีการกระทำตามมาตรา ๔๐ และการกระทำนั้นไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๐ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้รื้อถอนอาคารนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่น จะขยายระยะเวลาออกไปอีกก็ได้

ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งให้รื้อถอนอาคารตามวรรคหนึ่ง ต้องรื้อถอนอาคารโดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ (๑๑) หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๐

ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นร้องขอต่อศาลให้บังคับให้มีการรื้อถอน ถ้าข้อเท็จจริงในทางพิจารณาฟังได้ว่ามีการกระทำตาม มาตรา ๔๐ นั้นจริง ให้ศาลมีคำบังคับให้มีการรื้อถอน ในคำบังคับนั้นศาลจะกำหนดให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการ ผู้ควบคุมงาน หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้มีหน้าที่ในการรื้อถอน ก็ได้ตามควรแก่กรณี ในกรณีที่ศาลมีคำบังคับให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้มีหน้าที่ในการรื้อถอน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะดำเนินการรื้อถอนได้เมื่อปิดประกาศกำหนดการรื้อถอนไว้ในบริเวณนั้นแล้ว เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการรื้อถอน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นใช้ความระมัด ระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์ โดยผู้ใดจะเรียกร้องค่าเสียหายจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ได้ และ เจ้าของอาคารต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

วัสดุก่อสร้างที่ถูกรื้อถอนรวมทั้งสิ่งของที่ขนออกจากอาคารส่วนที่มีการรื้อถอนให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจยึดและเก็บรักษาไว้หรือขายและถือเงินไว้แทนตัวทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์

วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอาทรัพย์สินหรือเงินนั้นภายในหนึ่งปีนับแต่มีการประกาศกำหนดการรื้อถอนให้ทรัพย์สินและเงินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่มีการกระทำตามมาตรา ๔๐ ไม่ขัดกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๐ หรือขัดแต่ยังสามารถแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงได้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของอาคารยื่นคำขอรับใบอนุญาตหรือสั่งให้เจ้าของอาคารหรือผู้ดำเนินการ ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารนั้นให้ถูกต้อง แล้วแต่กรณี ภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันในกรณีที่มีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะขยายระยะเวลาออกไปอีกก็ได้

ในการตรวจคำขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณที่ได้ยื่นไว้ เพื่อให้ถูกต้องและเป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๐ ได้ภายในเวลาที่กำหนด

ถ้าเจ้าของอาคารไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตหรือเจ้าของอาคารหรือผู้ดำเนินการไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารตามวรรคหนึ่ง หรือไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงคำขอรับใบอนุญาตให้ถูกต้องตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้รื้อถอนอาคารดังกล่าวในส่วนที่เห็นสมควรได้ และให้นำมาตรา ๔๒ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารระงับการใช้อาคารส่วนที่ยังไม่ได้รับใบรับรองหรือใบอนุญาตนั้นได้ จนกว่าจะได้มีการปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา ๓๔ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารระงับการกระทำดังกล่าว และถ้าเป็นการตัดแปลงพื้นที่หรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้กลับคืนสภาพเดิมได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และให้นำมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่อาคารซึ่งก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายโดยได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิตร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรืออาจไม่ปลอดภัยจากอัคคีภัยหรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการแก้ไขตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และถ้าอาคารนั้น

อาจเป็นภัยอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้รื้อถอนอาคารนั้นได้โดยให้นำมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ การสั่งหรือการแจ้งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนให้ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ได้รับใบอนุญาต เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการหรือผู้ควบคุมงาน ณ ภูมิลำเนาของผู้นั้น แล้วแต่กรณี หรือจะทำเป็นบันทึกและให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อรับทราบก็ได้

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจส่งหนังสือหรือทำบันทึกให้ลงลายมือชื่อรับทราบตามวรรคหนึ่งได้ ให้จัดการปิดคำสั่งหรือหนังสือแจ้ง แล้วแต่กรณี ไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่ทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้ นั้น และให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ได้รับใบอนุญาต เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการหรือผู้ควบคุมงานได้ทราบคำสั่งหรือหนังสือแจ้งนั้นแล้วตั้งแต่เมื่อพ้นกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ปิดคำสั่งหรือหนังสือแจ้งดังกล่าว

มาตรา ๔๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น

มาตรา ๔๙ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นคนหนึ่งคนใดซึ่งมีความรู้หรือคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงให้เป็นนายตรวจหรือนายช่างได้

หมวดที่ ๕

การอุทธรณ์

มาตรา ๕๐ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานครหรือในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วยปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ นายช่างใหญ่กรมโยธาธิการเป็นกรรมการ และบุคคลอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินหกคนเป็นกรรมการ และให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคารเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งต้องไม่เป็นผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการของกรุงเทพมหานครหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือสภาจังหวัด

(๒) ในเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล เขตเมืองพัทยา หรือเขตราชการส่วนท้องถิ่นอื่นประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัด ผู้กำกับการค้าตรวจจังหวัด

นายแพทย์ใหญ่จังหวัด และบุคคลอื่นซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งอีกไม่เกินห้าคนเป็นกรรมการ และให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

กรรมการซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง ต้องไม่เป็นผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการของ ราชการส่วนท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น

ให้นำมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ โดยอนุโลม

มาตรา ๕๑ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) มีหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือสั่งให้บุคคลดังกล่าวส่งเอกสารหรือ หลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์
- (๓) สอบถามข้อเท็จจริงหรือกระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๓) กรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมายจะเข้าไปในอาคาร หรือบริเวณที่ตั้งอาคารอันเป็นมูลกรณีแห่งการอุทธรณ์ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกก็ได้

มาตรา ๕๒ ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ได้รับใบอนุญาตและผู้ได้รับคำสั่งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๔๖ ผู้ใด ไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีสิทธิอุทธรณ์ คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อเจ้าพนักงาน ณ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย สำหรับในเขตกรุงเทพมหานครหรือในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือ ณ สำนักงานจังหวัดหรือสำนักงานอำเภอสำหรับในเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล เขตเมืองพัทยา หรือเขตราชการส่วนท้องถิ่นอื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์วินิจฉัยอุทธรณ์ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และเจ้าพนักงานท้องถิ่น คำวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้เป็นที่สุด แต่ถ้าผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้เสนอคดีต่อศาลภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือศาลได้มีคำวินิจฉัยหรือคำพิพากษาเป็นประการใด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปฏิบัติตามนั้น

ในระหว่างอุทธรณ์ ห้ามมิให้ผู้อุทธรณ์หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นกระทำการใดแก่อาคารอันเป็นมูลกรณีแห่งการอุทธรณ์ เว้นแต่อาคารนั้นจะเป็นยานยนต์รายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินหรือมีลักษณะซึ่งไม่อาจรอได้

ให้นำมาตรา ๔๗ มาใช้บังคับแก่การแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์โดยอนุโลม

หมวด ๖

นายช่างและนายตรวจ

มาตรา ๕๓ ให้นายช่างและนายตรวจมีอำนาจเข้าไปในบริเวณที่มีการก่อสร้างดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร เพื่อตรวจสอบว่าได้มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น

มาตรา ๕๔ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาคารใดซึ่งได้ก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายเสร็จแล้วนั้น ได้กระทำขึ้นโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาคารใดมีการใช้หรือเปลี่ยนการใช้โดยฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๔ หรืออาคารใดมีลักษณะตามมาตรา ๔๖ ให้นายช่างมีอำนาจเข้าไปตรวจอาคารและบริเวณที่ตั้งอาคารนั้นได้ และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น

มาตรา ๕๕ ในการปฏิบัติการตามมาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๕๔ นายช่างหรือนายตรวจต้องกระทำการในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และในการนี้ให้นายช่างหรือนายตรวจแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๗

เขตเพลิงไหม้

มาตรา ๕๖ เมื่อเกิดเพลิงไหม้ในบริเวณใดอันเข้าลักษณะเป็นเขตเพลิงไหม้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศแสดงเขตเพลิงไหม้ไว้ ณ สำนักงานของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น และบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ โดยมีแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตเพลิงไหม้ พร้อมทั้งระบุให้ทราบถึงการกระทำอันต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๗ ภายในสี่สิบวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ ห้ามผู้ใดก่อสร้าง ดัดแปลง ซ่อมแซม รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารในเขตเพลิงไหม้ และให้ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารในเขตดังกล่าวอยู่แล้วก่อนวันที่เกิดเพลิงไหม้ระงับการกระทำตามที่ได้รับอนุญาตนั้นตามระยะเวลาดังกล่าวด้วย

ให้นำความในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับแก่การฝ่าฝืนบทบัญญัติวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) การก่อสร้างอาคารชั่วคราวเพื่อประโยชน์ในการบรรเทาทุกข์ซึ่งจัดทำ หรือควบคุม โดยทางราชการ

(๒) การตัดแปลงหรือซ่อมแซมอาคารเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่ออยู่อาศัยหรือใช้สอยชั่วคราว มาตรา ๕๘ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาว่าสมควรจะมีการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้หรือไม่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอความเห็นพร้อมด้วยแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตเพลิงไหม้ต่อคณะกรรมการควบคุมอาคารในกรณีที่เขตเพลิงไหม้อยู่ในเขตอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งท้องที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ร่วมกันพิจารณาและเสนอความเห็น ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้

เมื่อคณะกรรมการควบคุมอาคารพิจารณาความเห็นของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว ให้เสนอความเห็นพร้อมทั้งข้อสังเกตต่อรัฐมนตรีเพื่อสั่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศให้ประชาชนในเขตเพลิงไหม้ทราบว่า จะมีการปรับปรุงหรือไม่ ประกาศดังกล่าวให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นและบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้

มาตรา ๕๙ ในกรณีที่มีการประกาศไม่ปรับปรุงเขตเพลิงไหม้แล้ว ให้การห้ามตามมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง เป็นอันยกเลิก

ในกรณีที่มีการประกาศปรับปรุงเขตเพลิงไหม้แล้ว ให้การห้ามตามมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปอีกเป็นเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่มิได้ประกาศปรับปรุงเขตเพลิงไหม้นั้น และให้สำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคารจัดทำแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อประกาศใช้บังคับแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ในราชกิจจานุเบกษาภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

มาตรา ๖๐ เมื่อมีประกาศใช้บังคับแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้แล้ว ห้ามผู้ใดก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารในเขตตามแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ให้ผิดไปจากที่กำหนดในแผนผังนั้นและบรรดาใบอนุญาตให้ทำการก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่ได้ออกไว้ก่อนวันประกาศใช้บังคับแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ซึ่งขัดกับแผนผังดังกล่าว ให้เป็นอันยกเลิก

ให้นำความในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับแก่การฝ่าฝืนบทบัญญัติ วรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องจัดให้ได้มาซึ่งที่ดินหรือสิ่งสาธารณทรัพย์ใดเพื่อใช้ประโยชน์ตามที่กำหนดในแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ ให้ดำเนินการเวนคืนที่ดินหรือสิ่งสาธารณทรัพย์นั้นโดยให้นำกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๒ เมื่อเกิดเพลิงไหม้ในท้องที่ใดอันเข้าลักษณะเป็นเขตเพลิงไหม้ ถ้าท้องที่นั้น

ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับ ให้ถือว่าได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในท้องที่นั้นตั้งแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ แต่ถ้าต่อมามีการประกาศไม่ปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ตามมาตรา ๕๘ ให้ถือว่าพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นอันยกเลิกตั้งแต่วันที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีประกาศนั้น

หมวด ๘

บทเบ็ดเตล็ด

มาตรา ๖๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมาย กรรมการเปรียบเทียบคดี เจ้าพนักงานท้องถิ่น นายช่าง หรือนายตรวจ ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ได้รับอนุญาต เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการ หรือผู้ควบคุมงาน หรือนุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นต้องให้ความสะดวกและช่วยเหลือตามสมควร

มาตรา ๖๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมาย กรรมการเปรียบเทียบคดี เจ้าพนักงานท้องถิ่น นายช่างและนายตรวจ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๙

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๒ วรรคสอง มาตรา ๕๒ วรรคสี่ มาตรา ๕๗ หรือมาตรา ๖๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๕๗ ต้องระวางโทษปรับอีกวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง สำหรับผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษปรับอีกวันละหนึ่งพันบาทตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา ๖๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๔ หรือมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๖๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษปรับวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา ๖๘ ผู้ใด

(๑) ไม่มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารตามหนังสือเรียกของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๕๑ (๒) โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือ

(๒) ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมาย เจ้าพนักงานท้องถิ่น นายช่าง หรือนายตรวจตามมาตรา ๔๘ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๕๔ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๖๓ แล้วแต่กรณี

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ ถ้าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำของผู้ดำเนินการ ผู้กระทำได้ระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ

มาตรา ๗๐ ถ้าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นการกระทำอันเกี่ยวกับอาคาร เพื่อพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม การศึกษา หรือการสาธารณสุขหรือเป็นการกระทำในทางการค้า เพื่อให้เช่า ให้เช่าซื้อ ขาย หรือจำหน่ายโดยมีค่าตอบแทนซึ่งอาคารใด ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับเป็นสิบเท่าของโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ในกรณีมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๒ วรรคสอง มาตรา ๕๒ วรรคสี่ มาตรา ๕๗ หรือมาตรา ๖๐ ให้ถือว่าเป็นการกระทำของเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการ ผู้ควบคุมงาน หรือผู้อุทธรณ์ตามมาตรา ๕๒ วรรคสี่ แล้วแต่กรณีหรือเป็นการกระทำตามคำสั่งของบุคคลดังกล่าว เว้นแต่บุคคลนั้นจะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำของผู้อื่น

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าเป็นกรรมการ หรือผู้จัดการทุกคนของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้ร่วมกระทำผิดกับนิติบุคคลนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า การกระทำของนิติบุคคลนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย

มาตรา ๗๓ ในกรณีมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรืออาคารที่อยู่ใกล้ชิดหรือติดต่อกับอาคารที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น หรือบุคคลซึ่งความเป็นอยู่หรือการใช้สอยที่ดิน หรืออาคารถูกกระทบกระเทือนเนื่องจากการกระทำความผิดดังกล่าว เป็นผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๗๔ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้แทนกรมอัยการ และผู้แทนกรมตำรวจ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด ซึ่งอธิบดีกรมอัยการมอบหมายและผู้กำกับการตำรวจจังหวัด

บรรดาความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวตามพระราชบัญญัตินี้ หรือความผิดตามมาตรา ๖๔ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบ และเมื่อได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคสองและผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมาให้แก่คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๕ บรรดาค่าขออนุญาตใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังคงอยู่ในระหว่างการพิจารณาของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรืออธิบดีกรมโยธาธิการ และการอนุญาตใด ๆ ที่ได้ให้ไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร หรือกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ หรือการปฏิบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตตามที่ได้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ให้ถือว่าเป็นค่าขออนุญาตและการอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม

ในกรณีที่การขออนุญาตหรือการพิจารณาอนุญาตดังกล่าวมีข้อแตกต่างไปจากการขออนุญาตหรือการพิจารณาอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้การขออนุญาตหรือการพิจารณาอนุญาตนั้นเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งตามมาตรา ๒๗ เพื่อให้ผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติตามให้ถูกต้องภายในเวลาสามสิบวัน ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ค่าขอรับใบอนุญาตนั้นเป็นอันตกไป

มาตรา ๑๖ อาคารซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ทำการก่อสร้างหรือดัดแปลง และได้กระทำการเสร็จแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแม้จะเข้าลักษณะเป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ วรรคสอง

มาตรา ๑๗ ท้องที่ใดมีอาคารก่อสร้างขึ้นเป็นจำนวนมากในที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีสภาพหรืออาจทำให้เกิดสภาพที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ปลอดภัยในการอยู่อาศัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร เมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปรับปรุงอาคารในท้องที่นั้นแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

(๑) มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือถอนอาคารนั้นภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง แต่การสั่งรื้อถอนอาคารจะต้องกระทำเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การพัฒนาท้องถิ่นหรือประโยชน์ในการใช้ที่สาธารณะของประชาชน

(๒) มีคำสั่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปรับปรุงอาคารมีผลใช้บังคับ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

(๓) มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารดำเนินการเพื่อขจัดหรือระงับเหตุที่ก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดสภาพที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ปลอดภัยในการอยู่อาศัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร

ภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

(๔) มีคำสั่งให้เจ้าของอาคารทำสัญญาเช่าที่ดินกับเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข และอัตราค่าเช่าที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้นั้นได้รับยกเว้นโทษ แต่ถ้าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตาม ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งให้ผู้นั้นรื้อถอนอาคารนั้นเสียภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นไม่รื้อถอนอาคารให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันอีกวันละหนึ่งพันบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ หรือจนกว่าผู้นั้นยินยอมให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นเอง ในกรณีหลังนี้ให้นำมาตรา ๔๒ วรรคสี่ และวรรคห้ามาใช้บังคับโดยอนุโลม

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการให้เช่าที่ดินในบริเวณนั้นเพื่อเป็นรายได้สำหรับบำรุงท้องถิ่นได้ แต่ที่ดินนั้นยังคงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

สัญญาเช่าที่ดินที่สร้างขึ้นตามวรรคหนึ่ง (๔) ให้มีระยะเวลาเช่าตามที่ตกลงกัน แต่ต้องไม่เกินสิบปี การต่อระยะเวลาเช่าจะกระทำมิได้ เมื่อสิ้นกำหนดเวลาเช่าที่ดินแล้วเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดไม่รื้อถอน ขนย้ายอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างของตนออกจากบริเวณที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันอีกวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน หรือจนกว่าผู้นั้นยินยอมให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเข้าดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นเอง ในกรณีหลังนี้ให้นำมาตรา ๔๒ วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๘ ให้ถือว่าอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคารที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ได้ยื่นต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๙ บรรดากฎกระทรวง เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติจังหวัด กฎ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ หรือพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช ๒๔๗๖ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไป ทั้งนี้ เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๐ ท้องที่ใดได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ หรือพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช ๒๔๗๖ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ในท้องที่นั้นแล้ว

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทตระกิตย์

รองนายกรัฐมนตรี

(๕๖ ร.จ. ๑ ตอนที่ ๘๐ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๒๒)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๕๑๔ และพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช ๒๕๑๖ ได้ประกาศใช้มานานแล้ว แม้ว่าจะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกันอยู่ตลอดมา แต่ปัจจุบันบ้านเมืองได้เจริญก้าวหน้าและขยายตัวมากขึ้น ฉะนั้น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการควบคุมเกี่ยวกับความมั่นคง แข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคารและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้เสียใหม่ และสมควรรวมกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวเข้าเป็นฉบับเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตก่อสร้าง	ฉบับละ ๒๐๐ บาท
(๒) ใบอนุญาตตัดแปลง	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๓) ใบอนุญาตรื้อถอน	ฉบับละ ๕๐ บาท
(๔) ใบอนุญาตเคลื่อนย้าย	ฉบับละ ๕๐ บาท
(๕) ใบอนุญาตเปลี่ยนการใช้	ฉบับละ ๒๐๐ บาท
(๖) ใบรับรอง	ฉบับละ ๕๐ บาท
(๗) ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๘) การต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามอัตราใน (๑) ถึง (๔)	
(๙) การตรวจแบบแปลนก่อสร้าง หรือตัดแปลงอาคาร ให้คิดค่าธรรมเนียมสำหรับการก่อสร้าง หรือสำหรับ ส่วนที่มีการตัดแปลงดังนี้	
(ก) อาคารซึ่งสูงไม่เกินสามชั้นหรือไม่เกิน สิบห้าเมตรคิดตามพื้นที่ของ พื้นอาคารแต่ละชั้นรวมกัน	ตารางเมตรละ ๒ บาท
(ข) อาคารซึ่งสูงเกินสามชั้นหรือ เกินสิบห้าเมตร คิดตามพื้นที่ของ พื้นอาคารแต่ละชั้นรวมกัน	ตารางเมตรละ ๔ บาท
(ค) อาคารประเภทซึ่งจะต้องมีพื้น รับน้ำหนักบรรทุกทุกชั้นใดชั้นหนึ่ง เกินห้าร้อยกิโลกรัมต่อหนึ่ง ตารางเมตร คิดตามพื้นที่ของพื้น อาคารแต่ละชั้นรวมกัน	ตารางเมตรละ ๔ บาท
(ง) บ้าย คิดตามพื้นที่ของบ้ายโดย เอาส่วนกว้างที่สุด คูณด้วย ส่วนยาวที่สุด	ตารางเมตรละ ๔ บาท
(จ) อาคารประเภทซึ่งต้องวัดความยาว เช่น เชื้อน ทางหรือท่อระบายน้ำ รั้วหรือกำแพง รวมทั้งประตูรั้ว หรือกำแพง คิดตามความยาว	เมตรละ ๑ บาท

ในการคิดค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลน เศษของตารางเมตรหรือเมตรตั้งแต่กึ่งหนึ่งขึ้นไปให้ถือเป็นหน่วยเต็ม ถ้าต่ำกว่ากึ่งหนึ่งให้ปัดทิ้ง

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ โดยอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ กรุงเทพมหานครโดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๘๓

(๒) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๘

(๓) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๙๑

(๔) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๐๔

(๕) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๐๕

(๖) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๐๕

(๗) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ ๗)

พุทธศักราช ๒๕๐๘

(๘) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ ๘)

พุทธศักราช ๒๕๐๘

(๙) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ ๙)

พ.ศ. ๒๕๑๐

(๑๐) เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ ๑๐)

พ.ศ. ๒๕๑๑

(๑๑) เทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่อง ควบคุมการก่อสร้าง พุทธศักราช ๒๕๔๔

(๑๒) เทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่อง ควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๐๓

บรรดาเทศบัญญัติ ขอบบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้วในข้อบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้ข้อบัญญัตินี้แทน

หมวด ๑

วิเคราะห์ศัพท์

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

(๑) "อาคารที่พักอาศัย" หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง แพ ซึ่งโดยปกติบุคคลอาศัยอยู่ทั้งกลางวันและกลางคืน

(๒) "ห้องแถว" หมายความว่า อาคารที่พักอาศัยหรืออาคารพาณิชย์ ซึ่งปลูกสร้างติดต่อกันเป็นแถวเกินสองห้อง และประกอบด้วยวัตถุไม่ทนไฟเป็นส่วนใหญ่

(๓) "ตึกแถว" หมายความว่า อาคารที่พักอาศัยหรืออาคารพาณิชย์ ซึ่งปลูกสร้างติดต่อกันเป็นแถวเกินสองห้อง และประกอบด้วยวัตถุทนไฟเป็นส่วนใหญ่

(๔) "อาคารพาณิชย์" หมายความว่า อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์แห่งการค้า หรือโรงงานที่ใช้เครื่องจักรซึ่งเทียบได้ไม่เกิน ๕ แรงม้า หรืออาคารที่ก่อสร้างห่างแนวทางสาธารณะ หรือทางซึ่งมีสภาพเป็นสาธารณะไม่เกิน ๒๐ เมตร ซึ่งอาจใช้เป็นอาคารเพื่อประโยชน์แห่งการค้าได้

(๕) "โรงงานอุตสาหกรรม" หมายความว่า โรงงานสำหรับประกอบกิจการอุตสาหกรรม โดยใช้เครื่องจักรซึ่งเทียบได้เกิน ๕ แรงม้าเป็นปัจจัย

(๖) "อาคารสาธารณะ" หมายความว่า สถานที่ซึ่งกำหนดให้เป็นที่ชุมนุมชนทั่วไป เช่น โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม โรงเรียน ภัตตาคาร หรือโรงพยาบาล เป็นต้น

(๗) "อาคารเลี้ยงสัตว์" หมายความว่า สิ่งปลูกสร้างเพื่อให้สัตว์พาหนะพักอาศัย เช่น ช้าง ม้า โค กระบือ เป็นต้น

(๘) "อาคารชั่วคราว" หมายความว่า สิ่งปลูกสร้างซึ่งมีกำหนดเวลาที่จะรื้อถอน

(๙) “อาคารพิเศษ” หมายความว่า อาคารดังต่อไปนี้

(ก) โรงมหรสพ อัฒจันทร์ หรือหอประชุม

(ข) ตู้เรือ คานเรือ หรือท่าเรือสำหรับเรือขนาดใหญ่เกิน ๑๐๐ ตัน และโป๊ะจอดเรือ

(ค) อาคารสูงเกิน ๑๕ เมตร หรือสะพานช่วงหนึ่งยาวเกิน ๑๐ เมตร

(๑๐) “อาคารแฝงลอย” หมายความว่า โຕีระ แท่น แคร่ มีหลังคาตั้งอยู่บนพื้นดินสามารถเคลื่อนที่ได้ขนาดไม่เกิน ๔ ตารางเมตร ไม่มีฝาหรือผนังซึ่งใช้ประโยชน์แห่งการค้ำยอ่ย โดยมีกำหนดเวลาเข้าใช้สอยและเลิกเป็นประจำวัน และไม่ได้ใช้เป็นที่พักอาศัย

(๑๑) “ผู้ออกแบบ” หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการคำนวณเขียนแบบ และกำหนดรายการเพื่อใช้ในการก่อสร้าง

(๑๒) “ผู้ควบคุมงาน” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่ควบคุมการก่อสร้างให้ผู้ได้รับอนุญาต

(๑๓) “แผนผัง” หมายความว่า แผนที่แสดงลักษณะที่ดินบริเวณปลูกสร้างอาคารและที่ดินติดต่อกัน

(๑๔) “แบบก่อสร้าง” หมายความว่า แบบของตัวอาคาร เพื่อใช้ประโยชน์ในการปลูกสร้าง

(๑๕) “รายการก่อสร้าง” หมายความว่า ข้อความชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการก่อสร้างตามแบบก่อสร้าง

(๑๖) “รายการคำนวณ” หมายความว่า รายละเอียดแสดงวิธีการคิดกำลังต้านทานของส่วนอาคารตามที่ปรากฏในแบบก่อสร้าง

(๑๗) “แบบสังเขป” หมายความว่า แบบชนิดที่เขียนไว้พอเป็นประมาณ

(๑๘) “แผนอาคาร” หมายความว่า แบบแสดงลักษณะส่วนรวมของอาคาร

(๑๙) “รูปด้าน” หมายความว่า แบบแสดงลักษณะส่วนตั้งภายนอกของอาคาร

(๒๐) “รูปตัด” หมายความว่า แบบแสดงลักษณะส่วนตั้งภายในของอาคาร

(๒๑) “พื้นอาคาร” หมายความว่า เนื้อที่ส่วนรวมของอาคารซึ่งอยู่ภายในขอบเขตของคานหรือรอดที่รับพื้น หรือภายในพื้นนั้น หรือภายในขอบเขตของเสาอาคาร

(๒๒) “ฝา” หมายความว่า ส่วนก่อสร้างในด้านตั้งซึ่งกันแบ่งพื้นอาคารให้เป็นห้อง ๆ

(๒๓) “ผนัง” หมายความว่า ส่วนก่อสร้างในด้านตั้งซึ่งกันด้านนอกของอาคารให้เป็นหลังหรือหน่วยจากกัน

(๒๔) “ผนังกันไฟ” หมายความว่า ผนังซึ่งทำด้วยวัสดุทนไฟ และไม่มีช่องที่ให้ไฟผ่านได้

(๒๕) “หลังคา” หมายความว่า สิ่งปกคลุมส่วนบนของอาคารสำหรับบังแดดและฝน รวมทั้งสิ่งใดซึ่งประกอบขึ้นเพื่อยึดเหนี่ยวสิ่งปกคลุมนี้ให้มั่นคงแข็งแรง

(๒๖) “ฐานราก” หมายความว่า ส่วนรับน้ำหนักของอาคารนับจากใต้พื้นชั้นล่างลงไปจนถึงที่ฝังอยู่ในดิน

- (๒๗) “เสาเข็ม” หมายความว่า เสาที่ตอกฝังลงไป在地面เพื่อช่วยรับน้ำหนักบรรทุกของอาคาร
- (๒๘) “ช่วงบันได” หมายความว่า ระยะตั้งบันไดซึ่งมีขั้นต่อกันโดยตลอด
- (๒๙) “ลูกตั้ง” หมายความว่า ระยะตั้งของขั้นบันได
- (๓๐) “ลูกนอน” หมายความว่า ระยะราบของขั้นบันได
- (๓๑) “บ่อตรวจระบายน้ำ” หมายความว่า ส่วนที่เปิดได้ของท่อระบายน้ำ ซึ่งกำหนดไว้ใช้

ในการชำระล้างท่อ

(๓๒) “บ่อพักขยะ” หมายความว่า ส่วนที่เปิดได้ของทางระบายน้ำที่กำหนดไว้ เพื่อกักขยะไม่ให้ระบายไปกับน้ำ

(๓๓) “เครื่องสุขภัณฑ์” หมายความว่า เครื่องประกอบอันใช้ประโยชน์ในการสุขาภิบาลของอาคาร

(๓๔) “บ่ออาเจม” หมายความว่า บ่อพักอุจจาระหรือสิ่งโสโครก อันไม่มีวิธีการระบายออกไปตามสภาพปกติ

(๓๕) “ลิฟต์” หมายความว่า เครื่องใช้สำหรับบรรทุกบุคคลหรือของขึ้นลงระหว่างชั้นต่าง ๆ ของอาคาร

(๓๖) “วัตถุทนไฟ” หมายความว่า วัตถุก่อสร้างที่ไม่เป็นเชื้อเพลิง

(๓๗) “วัตถุถาวร” หมายความว่า วัตถุทนไฟซึ่งตามปกติไม่แปลงสภาพได้ง่ายโดยน้ำ ไฟ หรือดินฟ้าอากาศ

(๓๘) “เหล็กหล่อ” หมายความว่า เหล็กที่ถลุงจากแร่เหล็ก อันจะใช้เชื่อมหรือชุบไม่ได้ผล

(๓๙) “เหล็กถั่ว” หมายความว่า เหล็กที่มีธาตุอื่นเจือปนน้อยที่สุด และจะใช้ชุบไม่ได้ผล

(๔๐) “เหล็กถ่าน” หมายความว่า เหล็กที่มีธาตุถ่านผสมทำให้เหนียวกว่าปกติ อันจะใช้ชุบไม่ได้ผล

(๔๑) “เหล็กเสริม” หมายความว่า เหล็กถ่านที่ใช้สำหรับฝังในเนื้อคอนกรีต เพื่อเสริมกำลังขึ้น

(๔๒) “แรงประลัย” หมายความว่า แรงขนาดที่จะทำให้วัตถุนั้นแตกแยกออกจากกันเป็นส่วน

(๔๓) “แรงดึง” หมายความว่า แรงที่จะทำให้วัตถุแยกออกห่างจากกัน

(๔๔) “แรงอัด” หมายความว่า แรงที่จะทำให้วัตถุหลายเข้าหากัน

(๔๕) “แรงเฉือน” หมายความว่า แรงที่จะทำให้วัตถุขาดออกจากกันดุจกรรไกรตัด

(๔๖) “ส่วนปลอดภัย” หมายความว่า อัตราส่วนที่ใช้ทอนแรงประลัยลงให้ถึงขนาดที่จะใช้ได้ปลอดภัย

(๔๗) “น้ำหนักบรรทุก” หมายความว่า น้ำหนักที่กำหนดว่าจะเพิ่มขึ้นบนอาคารนอกจากน้ำหนักของตัวอาคารนั่นเอง

(๔๘) “ส่วนลาด” หมายความว่า ส่วนระยะตั้งเทียบกับส่วนระยะยาวของฐานตามแนวราบ

(๔๙) “ทางสาธารณะ” หมายความว่า ที่ดินที่ประชาชนมีสิทธิใช้เป็นทางคมนาคมได้

(๕๐) “ถนนสาธารณะ” หมายความว่า ทางสาธารณะที่ยวดยานผ่านได้

(๕๑) “ระดับถนนสาธารณะ” หมายความว่า ความสูงของยอดถนนสาธารณะใกล้เคียงกับที่ดินที่ปลูกสร้างเทียบกับระดับน้ำทะเล

(๕๒) “ทางระบายน้ำสาธารณะ” หมายความว่า ช่องน้ำไหลตามทางสาธารณะ และถนนสาธารณะ ซึ่งกำหนดไว้ให้ระบายออกจากอาคารได้

(๕๓) “แนวถนน” หมายความว่า เขตถนนและทางเดิน ที่กำหนดไว้ให้เป็นทางสาธารณะ

(๕๔) “ทางที่มีสภาพเป็นสาธารณะ” หมายความว่า ที่ดินที่เจ้าของยอมให้ประชาชนใช้เป็นทางคมนาคมได้

(๕๕) “ทางน้ำสาธารณะ” หมายความว่า ทางน้ำที่ประชาชนมีสิทธิใช้เป็นทางคมนาคมได้

(๕๖) “แนวทางสาธารณะ” หมายความว่า แนวเขตที่กำหนดให้เป็นทางสาธารณะทั้งทางบกและทางน้ำ

(๕๗) “แนวทางที่มีสภาพเป็นสาธารณะ” หมายความว่า แนวเขตที่เจ้าของที่ดินยอมให้ประชาชนใช้เป็นทางคมนาคมได้

หมวด ๒

การอนุญาตปลูกสร้าง

ข้อ ๕ บุคคลใดจะปลูกสร้างอาคาร ให้ยื่นคำขอรับอนุญาตจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ขอรับอนุญาตต้องเป็นเจ้าของอาคารที่จะปลูกสร้าง หรือเป็นตัวแทนซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย

ข้อ ๖ คำขอรับอนุญาตให้ทำตามแบบ “อ. ๑” ท้ายข้อบัญญัตินี้ พร้อมด้วยแผนผังแบบก่อสร้างและรายการก่อสร้างอย่างละเอียด

ข้อ ๗ การขอรับอนุญาตชั่วคราว นอกจากจะแสดงความประสงค์ในคำขอ ให้ผู้ขอกำหนดขั้นของงานและระยะเวลาแล้วเสร็จในแผนผังแบบก่อสร้าง และรายการก่อสร้างไว้ให้ชัดเจน

ข้อ ๘ การอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคารให้ใช้หนังสือตามแบบ “อ. ๒” ท้ายข้อบัญญัตินี้

ข้อ ๙ คำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผัง แบบก่อสร้างหรือรายการก่อสร้าง ให้ใช้หนังสือตามแบบ “อ. ๓” ท้ายข้อบัญญัตินี้ และจัดส่งให้ผู้ขอรับอนุญาต โดยให้ลงนามรับเป็นหลักฐาน ถ้าส่งไม่ได้ด้วยประการใด ๆ ให้ปิดประกาศไว้ ณ ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร หรือ ณ ที่ทำการเขตท้องที่ที่ยื่นขอรับอนุญาต

ข้อ ๑๐ การก่อสร้างอาคารตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ ให้หน่วยงานเจ้าของอาคารหรือเจ้าอาวาส แจ่งเป็นหนังสือให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทราบก่อนทำการก่อสร้างไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมด้วยแผนผังและแบบก่อสร้าง

สองชุด

ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีข้อแก้ไข ให้มีหนังสือแจ้งเหตุผลให้หน่วยงานเจ้าของอาคารหรือเจ้าอาวาสทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

หมวด ๓

แผนผัง แบบก่อสร้าง รายการก่อสร้าง และรายการคำนวณ

ข้อ ๑๑ แผนผังให้ใช้มาตราส่วนไม่เล็กกว่า ๑ ใน ๕๐๐ แสดงขอบเขตที่ดินบริเวณติดต่อและขอบนอกของอาคารที่มีอยู่แล้วกับอาคารที่ขอรับอนุญาตปลูกสร้างใหม่ ด้วยลักษณะเครื่องหมายต่างกันให้ชัดเจน พร้อมด้วยเครื่องหมายทิศอันถูกต้อง

ข้อ ๑๒ ในแผนผังให้แสดงทางสาธารณะที่ติดต่อกับที่ดินปลูกสร้าง และทางระบายน้ำออกจากอาคารที่จะปลูกสร้างจนถึงทางระบายน้ำสาธารณะและตามแนวทางระบายน้ำนั้น ให้แสดงเครื่องหมายชี้ทิศทางน้ำไหลพร้อมด้วยส่วนลาด

ข้อ ๑๓ ในแผนผังให้แสดงระดับของพื้นชั้นล่างของอาคารและความสัมพันธ์กับระดับถนนสาธารณะหรือระดับพื้นดินที่ปลูกสร้าง

ข้อ ๑๔ แบบก่อสร้างให้ใช้มาตราส่วนไม่เล็กกว่า ๑ ใน ๑๐๐ แสดงแผนฐานรากอาคาร แผนผังชั้นต่าง ๆ ของอาคาร รูปค้ำยัน รูปตัดทางขวางและรูปตัดทางยาวไม่ต่ำกว่าสองด้าน รูปรายละเอียดส่วนสำคัญ ขนาด และเครื่องหมายแสดงวัตถุก่อสร้างอาคารชัดเจนพอที่จะคิดรายการและสอบรายการคำนวณได้

แบบก่อสร้างแสดงรูปค้ำยันและแผนผังชั้นต่าง ๆ ของอาคารโรงงานอุตสาหกรรม จะใช้มาตราส่วนไม่เล็กกว่า ๑ ใน ๒๐๐ ก็ได้

ข้อ ๑๕ แบบก่อสร้างอาคารพาณิชย์ อาคารสาธารณะ หรืออาคารที่ก่อสร้างด้วยวัตถุถาวรและวัตถุทนไฟเป็นส่วนใหญ่ ให้แนบรายการคำนวณกำลังของส่วนสำคัญต่าง ๆ ของอาคารไว้โดยครบถ้วน

แบบก่อสร้างอาคารพิเศษ นอกจากต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่มีข้อกำหนดควบคุมอยู่โดยเฉพาะแล้วให้แสดงรายการคำนวณโดยละเอียด

ข้อ ๑๖ แบบก่อสร้างสำหรับต่อเติมหรือตัดแปลงอาคารที่มีอยู่แล้วให้แสดงแบบของส่วนเก่าและส่วนที่จะต่อเติมหรือตัดแปลงให้เห็นชัดเจนต่างกัน -

ข้อ ๑๗ อาคารชั่วคราวเพื่อประโยชน์ในการปลูกสร้างอาคารถาวรหรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นจะเสนอบนแบบก่อสร้างเป็นแบบสังเขปก็ได้ อาคารประเภทนี้ผู้ได้รับอนุญาตต้องรื้อถอนไปให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดอายุหนังสืออนุญาตนั้น ถ้ายังมีความจำเป็นต้องใช้อยู่ต่อไป ให้ต่ออายุได้เป็นคราว ๆ ไม่เกินคราวละหกเดือน

ข้อ ๑๘ รายการก่อสร้างให้แสดงลักษณะของวัตถุก่อสร้างอันเป็นส่วนประกอบสำคัญของ

อาคารโดยละเอียดชัดเจน

ข้อ ๑๙ มาตรฐาน ขนาด ระยะ น้ำหนัก และหน่วยการคำนวณต่าง ๆ ของแผนผัง แบบก่อสร้าง รายการก่อสร้าง หรือรายการคำนวณนั้น ให้ใช้มาตราเมตริก

ข้อ ๒๐ แผนผัง แบบก่อสร้าง และรายการก่อสร้าง ให้ลงลายมือชื่อและแจ้งสำนักงานหรือที่อยู่ของผู้กำหนดแผนผัง ออกแบบก่อสร้าง ทำรายการก่อสร้าง และคิดรายการคำนวณไว้ด้วยพร้อมคุณวุฒิและใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

หมวด ๔

ลักษณะอาคารต่าง ๆ

ข้อ ๒๑ อาคารที่มีได้ก่อสร้างด้วยวัสดุถาวรหรือวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่ คร้วไฟต้องอยู่นอกอาคารเป็นส่วนตัดต่างหาก ถ้าจะรวมคร้วไฟไว้ในอาคารด้วยก็ได้ แต่ต้องลาดพื้น บุนนังฝา เพดาน คร้วไฟด้วยวัสดุถาวรหรือวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่

ข้อ ๒๒ อาคารที่มีได้ก่อสร้างด้วยวัสดุถาวรหรือวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่ หรือก่อด้วยอิฐไม่เสริมเหล็กให้ปลูกสร้างได้ไม่เกินสองชั้น

ข้อ ๒๓ อาคารสองชั้นที่ได้ก่อสร้างด้วยวัสดุถาวรหรือวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่ พื้นชั้นล่างของอาคารนั้นจะสูงกว่าระดับพื้นดินเกิน ๑.๐๐ เมตร ไม่ได้

ข้อ ๒๔ โรงมหรสพ หอประชุม หรืออาคารที่ปลูกสร้างเกินสองชั้น ให้ทำด้วยวัสดุถาวรและวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่

โรงมหรสพหรือหอประชุมที่ปลูกสร้างเกินหนึ่งชั้น หรืออาคารที่ปลูกสร้างเกินสามชั้น นอกจากมีบันไดตามปกติแล้ว ต้องมีทางลงหนีไฟโดยเฉพาะอย่างน้อยอีกหนึ่งทางตามลักษณะแบบของอาคารที่จะกำหนดให้

ข้อ ๒๕ ห้องแถวและตึกแถว ต้องมีความกว้างจากเส้นกึ่งกลางของผนังด้านหนึ่ง ไปยังเส้นกึ่งกลางของผนังอีกด้านหนึ่งไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ เมตร ความลึกของห้องต้องไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ เมตรและต้องมีประตูหรือทางให้คนเข้าออกได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ในกรณีที่เป็นตึกแถว ผนังต้องทำด้วยวัสดุถาวรและวัสดุทนไฟ ถ้าก่อด้วยอิฐหรือคอนกรีตไม่เสริมเหล็กหรือวัสดุทนไฟอย่างอื่น ผนังนี้ต้องหนาไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร

ห้องแถวและตึกแถวซึ่งปลูกสร้างติดต่อกันเป็นแนวยาว ให้มีผนังกันไฟหนาไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร ตั้งแต่ระดับพื้นดินขึ้นไปสูงเหนือหลังคาอาคารไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร ทุกระยะไม่เกินห้าห้อง และในกรณีที่ห้องแถวหรือตึกแถวดังกล่าวปลูกสร้างในแนวเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างเดียวกันหรือต่างโครงสร้างกัน และไม่ว่าจะเป็นของเจ้าของเดียวกันหรือไม่ ให้เว้นระยะห่างระหว่างห้องไม่น้อยกว่า ๔.๐๐ เมตร โดยไม่มีสิ่งกีดขวางและปกคลุมทุกระยะยี่สิบห้องที่ติดกัน ตึกแถวที่สูงสามชั้นต้องมีพื้นชั้นสองหรือชั้นสามสร้างด้วยวัสดุทนไฟชั้นใดชั้นหนึ่งเป็น

อย่างน้อย ถ้าสูงเกินสามชั้นต้องสร้างพื้นด้วยวัสดุทนไฟทุกชั้น

ข้อ ๒๖ อาคารทุกชนิดจะปลูกสร้างบนที่ดินซึ่งถมด้วยขยะมูลฝอยมิได้ เว้นแต่ขยะมูลฝอยนั้นจะได้กลายเป็นดินแล้ว หรือได้ทับด้วยดินกระทุ้งแน่นไม่ต่ำกว่า ๓๐ เซนติเมตร และมีลักษณะไม่เป็นอันตรายแก่อนามัยและมั่นคงแข็งแรง

ข้อ ๒๗ รั้วหรือกำแพงกันเขตให้ทำได้สูงเหนือระดับถนนสาธารณะไม่เกิน ๓.๐๐ เมตร และต้องให้คงสภาพได้ตั้งอยู่เสมอไป ประตูรั้วหรือกำแพงซึ่งเป็นทางรถเข้าออก ถ้ามีคานบนให้วางคานนั้นสูงจากระดับถนนสาธารณะไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ เมตร

ข้อ ๒๘ บ้ายโฆษณาที่เป็นอาคารต้องติดตั้งโดยไม่บังช่องลมหน้าต่างหรือประตู และต้องติดตั้งด้วยวัสดุอันถาวรและมั่นคงแข็งแรง

ข้อ ๒๙ สะพานสำหรับรถข้ามได้ต้องมีช่องกว้างเป็นทางจราจรไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ เมตร และลาดชันลงไม่ชันกว่าร้อยละแปด ถ้ามีหลังคาคลุมต้องวางคานบนสูงไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ เมตร จากระดับพื้นสะพาน

ข้อ ๓๐ การปลูกสร้างโดยต่อเติมหรือดัดแปลงอาคารดังต่อไปนี้ จะต้องได้รับอนุญาตก่อนคือ

- (๑) เพิ่มชั้นหรือขยายพื้นที่ชั้นหนึ่งชั้นใดรวมตั้งแต่หกตารางเมตรขึ้นไป
- (๒) เปลี่ยนหลังคาหรือขยายหลังคาให้ปกคลุมเนื้อที่มากขึ้นกว่าเดิม อันเป็นการเพิ่มน้ำหนักแก่หลังคาเดิมเกินร้อยละสิบ
- (๓) เพิ่มหรือลดจำนวนเสาหรือคาน
- (๔) เปลี่ยนเสา คาน บันได ผนัง หรือเพิ่มผนังหรือส่วนประกอบอื่นอันเป็นการเพิ่มน้ำหนักแก่อาคารเดิมเกินร้อยละสิบ

หมวด ๕

ส่วนต่าง ๆ ของอาคาร

ข้อ ๓๑ ห้องที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในอาคารให้มีส่วนกว้างหรือยาวไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ เมตร กับรวมเนื้อที่พื้นที่ทั้งหมดไม่น้อยกว่าเก้าตารางเมตร

ข้อ ๓๒ ห้องนอนหรือห้องที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในอาคาร ให้มีช่องประตูและหน้าต่างเป็นเนื้อที่รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ของห้องนั้น โดยไม่รวมนับส่วนประตูหรือหน้าต่างอันติดต่อกับห้องอื่น

ข้อ ๓๓ ช่องทางเดินภายในอาคารสำหรับบุคคลใช้สอยหรือพักอาศัย ต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๐๐ เมตร กับมิให้มีเสากีดกันส่วนหนึ่งส่วนใดแคบกว่ากำหนดนั้น ทั้งให้มีแสงสว่างและเห็นได้ชัด

ข้อ ๓๔ ยอดหน้าต่างและประตูในอาคาร ให้ทำสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า ๑.๘๐ เมตร และบุคคลซึ่งอยู่ในห้องต้องสามารถเปิดประตูหน้าต่างและออกจากห้องนั้นได้โดยสะดวก

ข้อ ๓๕ ระยะตั้งระหว่างพื้นถึงเพดาน ยอดฝ้า หรือยอดคมนั่งของอาคารตอนต่ำสุดต้องไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ตามตารางต่อไปนี้

ประเภทการใช้อาคาร	มีระบบปรับอากาศ	ไม่มีระบบปรับอากาศ
๑. ที่พักอาศัย ห้องเรียนนักเรียนอนุบาล	๒.๔๐ เมตร	๒.๔๐ เมตร
๒. สำนักงาน ห้องพักในโรงแรม ห้องคนไข้พิเศษ	๒.๔๐ เมตร	๓.๐๐ เมตร
๓. ห้องเรียน ห้องอาหาร ห้องโถง ภัตตาคาร	๒.๗๐ เมตร	๓.๐๐ เมตร
๔. ห้องขายสินค้า เก็บสินค้า โรงงาน ห้องประชุม ห้องคนไข้รวม โรงครัว และอื่น ๆ ที่คล้ายกัน	๓.๐๐ เมตร	๓.๕๐ เมตร
๕. ห้องแถว ตึกแถว		
๕.๑ ชั้นล่าง	๓.๕๐ เมตร	๓.๕๐ เมตร
๕.๒ ตั้งแต่ชั้นสองขึ้นไป		
๕.๒.๑ ห้องเก็บสินค้า หรือประกอบการค้า	๓.๐๐ เมตร	๓.๕๐ เมตร
๕.๒.๒ ห้องพักอาศัย	๒.๔๐ เมตร	๓.๐๐ เมตร
๖. ครัวไฟสำหรับอาคารพักอาศัย	๒.๔๐ เมตร	๒.๔๐ เมตร
๗. อาคารเลี้ยงสัตว์ คอกสัตว์ ซึ่งมีคนพักอาศัย อยู่ข้างบน	๓.๕๐ เมตร	๓.๕๐ เมตร
๘. ห้องน้ำ ห้องส้วม ระเบียง ช่องทางเดินในอาคาร	๒.๐๐ เมตร	๒.๐๐ เมตร

ความสูงสุทธิของอาคารส่วนที่ใช้จอดรถยนต์ หมายถึงความสูงจากพื้นถึงใต้คานหรือท่อหรือสิ่งคล้ายคลึงกันต้องไม่น้อยกว่า ๒.๑๐ เมตร

สำหรับห้องที่มีการสร้างพื้นระหว่างชั้นของอาคารต้องมีความสูงจากระดับบนของพื้นห้องถึงระดับต่ำสุดของเพดานไม่ต่ำกว่า ๕.๐๐ เมตร โดยพื้นระหว่างชั้นของอาคารดังกล่าวต้องมีความสูงจากระดับของพื้นห้องไม่ต่ำกว่า ๒.๒๕ เมตร และต้องมีเนื้อที่ไม่เกินร้อยละสี่สิบของพื้นที่ทั้งหมดของห้องนั้น ๆ ห้ามกันริมของพื้นระหว่างชั้นสูงเกิน ๙๐ เซนติเมตร เว้นแต่กรณีที่มีการจัดระบบการปรับอากาศ

ข้อ ๓๖ พื้นชั้นล่างของอาคารที่พักอาศัยต้องมีระดับอยู่เหนือพื้นดินปลูกสร้างไม่ต่ำกว่า ๗๕ เซนติเมตร แต่ถ้าเป็นพื้นซีเมนต์ อิฐ หิน หรือวัตถุแข็งอย่างอื่นที่สร้างขึ้น ต้องมีระดับอยู่เหนือพื้นดินปลูกสร้างอาคารไม่ต่ำกว่า ๑๐ เซนติเมตร และถ้าเป็นอาคารตั้งอยู่ริมทางสาธารณะความสูงจะต้องวัดจากระดับทางสาธารณะนั้น

ข้อ ๓๗ ห้ามมิให้มีประตูหน้าต่างหรือช่องลมจากครัวไฟเปิดเข้าสู่ห้องส้วมหรือห้องนอน

ของอาคารได้โดยตรง

ข้อ ๓๘ เตาไฟสำหรับการอุตสาหกรรมหรือการพาณิชย์ ต้องมีผนังเตาก่อด้วยอิฐดินเผา หรืออิฐทนไฟกำบังความร้อนมิให้เกิดอันตรายไฟไหม้ส่วนอาคารที่ต่อเนื่องกับเตา และต้องตั้งอยู่ในอาคารที่ประกอบด้วยวัสดุทนไฟ ทั้งนี้เตาต้องตั้งห่างจากผนังอาคาร หรือสิ่งที่เป็นเชื้อไฟรอบรัศมีไม่ต่ำกว่า ๔.๐๐ เมตร โครงหลังคา วัสดุผนังหลังคา ปล่องระบายควันไฟ และเพดาน ส่วนประกอบเพดาน ถ้ามีต้องเป็นวัสดุทนไฟ และต้องทำปล่องระบายควันไฟมิให้ผ่านผนังหรือหลังคาได้รับความร้อนจัด โดยความสูงของปล่องต้องสูงกว่าหลังคาอาคารข้างเคียงภายในระยะโดยรอบ ๒๕.๐๐ เมตร ไม่น้อยกว่า ๑.๐๐ เมตร และมีความกว้างของปล่องโดยวัดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร

ข้อ ๓๙ ประตูสำหรับอาคารสาธารณะ โรงงานอุตสาหกรรม หรืออาคารพาณิชย์ ถ้ามีธรณีประตูต้องเรียบเสมอกับพื้น

ข้อ ๔๐ บันไดสำหรับอาคารที่พักอาศัยต้องทำขนาดกว้างไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร ช่วงหนึ่งไม่เกิน ๓.๐๐ เมตร ลูกตั้งสูงไม่เกิน ๒๐ เซนติเมตร และลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า ๒๒ เซนติเมตร

ข้อ ๔๑ บันไดสำหรับอาคารสาธารณะ โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารพาณิชย์ ต้องทำขนาดกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน ๔.๐๐ เมตร ลูกตั้งสูงไม่เกิน ๑๙ เซนติเมตร และลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า ๒๔ เซนติเมตร

ข้อ ๔๒ บันไดซึ่งมีช่วงระยะสูงกว่าที่กำหนดไว้ ให้ทำที่พัก มีขนาดกว้างยาวไม่น้อยกว่า ส่วนกว้างของบันไดนั้น ถ้าตอนใดต้องทำเลยมีบันไดเวียน ส่วนแคบที่สุดของลูกนอนต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร

อาคารที่มีบันไดติดต่อกันตั้งแต่สี่ชั้นขึ้นไป พื้น ประตู หน้าต่าง วงกบของห้องบันได บันได และสิ่งก่อสร้างโดยรอบบันได ต้องก่อสร้างด้วยวัสดุทนไฟ

หน้าต่าง หรือช่องระบายอากาศ หรือช่องแสงสว่างซึ่งทำติดต่อกันสูงเกิน ๑๐.๐๐ เมตร ต้องสร้างด้วยวัสดุทนไฟ

ข้อ ๔๓ ลิฟต์สำหรับบุคคลใช้สอย ให้ทำได้แต่ในอาคารซึ่งประกอบด้วยวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่ และโดยเฉพาะส่วนต่อเนื่องกับลิฟต์นั้นต้องเป็นวัสดุทนไฟทั้งสิ้น ส่วนปลอดภัยของลิฟต์ต้องมีอยู่ไม่น้อยกว่าสี่เท่าของน้ำหนักที่กำหนดให้

ข้อ ๔๔ วัสดุผนังหลังคาให้ทำด้วยวัสดุทนไฟ เว้นแต่อาคารซึ่งตั้งอยู่ห่างอาคารอื่นซึ่งมุงด้วยวัสดุทนไฟ หรือห่างเขตที่ดินหรือทางสาธารณะเกิน ๔๐.๐๐ เมตร จะใช้วัสดุอื่นก็ได้

ข้อ ๔๕ ส่วนฐานรากของอาคารซึ่งอยู่ใต้ดินต่อเนื่องกับทางสาธารณะ จะล้ำทางสาธารณะเข้าไปไม่ได้

ฐานรากของอาคารต้องทำเป็นลักษณะถาวรมั่นคงพอที่จะรับน้ำหนักของอาคาร และน้ำหนัก

ที่จะใช้บรรทุกได้โดยปลอดภัย ในกรณีที่เห็นว่าการกำหนดฐานรากยังไม่มั่นคงเพียงพอ ให้เรียก
รายการคำนวณจากเจ้าของอาคารเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ข้อ ๔๖ อาคารที่ปลูกสร้างสูงเกินเจ็ดชั้น ให้มีพื้นที่ลาดฟ้าเพื่อใช้เป็นทางหนีไฟทางอากาศ
ตามสภาพที่เหมาะสม

หมวด ๖

กำลังวัตถุและน้ำหนักบรรทุก

ข้อ ๔๗ อาคารและส่วนต่าง ๆ ของอาคารจะต้องมีความมั่นคงแข็งแรงที่จะรับน้ำหนักตัว
อาคารเองและน้ำหนักบรรทุกที่อาจเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นจริงโดยไม่ให้ส่วนใด ๆ ของอาคารต้องรับ
แรงเกินที่ระบุไว้ในหมวดนี้ เว้นแต่มีเอกสารแสดงผลการทดลองของผู้ชำนาญหรือสถาบันที่เชื่อถือได้

ข้อ ๔๘ ในการคำนวณของส่วนอาคารที่ประกอบด้วยอิฐหรือคอนกรีตบล็อกประสาน
ด้วยวัสดุก่อ ให้ใช้ค่าหน่วยแรงอัดได้ไม่เกิน ๘ กิโลกรัม ต่อตารางเซนติเมตร

ข้อ ๔๙ ในการคำนวณกำลังส่วนของอาคารที่ประกอบด้วยคอนกรีตไม่เสริมเหล็ก ให้ใช้
หน่วยแรงอัดได้ไม่เกินร้อยละ ๓๓ ของแรงประลัยของคอนกรีตอายุ ๒๘ วัน แต่ต้องไม่เกิน ๖๐
กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร

ข้อ ๕๐ ในการคำนวณกำลังส่วนของอาคารที่ประกอบด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ตามทฤษฎี
อีลาสติก หรือหน่วยแรงปลอดภัย ให้ใช้ค่าหน่วยแรงอัดของคอนกรีตไม่เกินร้อยละ ๓๗.๕ ของแรง-
ประลัย ของคอนกรีตอายุ ๒๘ วัน แต่ต้องไม่เกิน ๖๕ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร

ข้อ ๕๑ ในการคำนวณกำลังส่วนของอาคารที่ประกอบด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ตามทฤษฎี
อีลาสติก หรือหน่วยแรงปลอดภัย ให้ใช้ค่าหน่วยแรงของเหล็กเสริมคอนกรีตได้ไม่เกินอัตราดังต่อไปนี้

(๑) แรงดึง

- (ก) เหล็กเส้นธรรมดา ซึ่งไม่มีผลทดสอบกำลังดึง ให้ใช้ไม่เกิน ๑,๒๐๐ กิโลกรัมต่อ
ตารางเซนติเมตร
- (ข) เหล็กข้ออ้อยให้ใช้ร้อยละ ๕๐ ของกำลังคลาก แต่ต้องไม่เกิน ๑,๕๐๐ กิโลกรัมต่อ
ตารางเซนติเมตร
- (ค) เหล็กข้ออ้อยซึ่งมีกำลังคลากไม่น้อยกว่า ๔,๒๕๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร
ให้ใช้ไม่เกิน ๑,๗๐๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร
- (ง) เหล็กขวันให้ใช้ร้อยละ ๕๐ ของกำลังพิสูจน์ แต่ต้องไม่เกิน ๒,๔๐๐ กิโลกรัมต่อ
ตารางเซนติเมตร

(๒) แรงอัดในเสาคอนกรีตเสริมเหล็ก

- (ก) เสาเหล็กปลอกเกลียว เหล็กเส้นธรรมดา ให้ใช้ไม่เกิน ๑,๒๐๐ กิโลกรัมต่อตาราง

เซนติเมตร ส่วนเหล็กข้ออ้อยและเหล็กขั้ววันให้ใช้ร้อยละ ๔๐ ของกำลังคลาก แต่ต้องไม่เกิน ๒,๑๐๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร

- (ข) เสาคเหล็กปลอกเดี่ยวใช้ร้อยละ ๔๕ ของค่าที่กำหนดสำหรับปลอกเกลียว แต่ต้องไม่เกิน ๑,๗๕๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร
- (ค) เสาคแบบผสมเหล็กรูปพรรณ ให้ไม่เกิน ๑,๒๕๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร
- (ง) เหล็กหล่อให้ใช้ไม่เกิน ๗๐๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร

(๓) แรงอัดในคานและพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กที่ใช้เหล็กเสริมรับแรงอัดในการคำนวณกำลังให้แปลงพื้นที่หน้าตัดเหล็กเสริมรับแรงอัดเป็นคอนกรีต โดยคูณด้วยสองเท่าของอัตราส่วนโมดูลัสของเหล็กต่อคอนกรีต แต่หน่วยแรงที่คำนวณต้องไม่เกินหน่วยแรงดังตาม (๑)

ข้อ ๕๒ ในส่วนของอาคารที่ประกอบด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ให้มีช่องว่างระหว่างเหล็กที่ขนานกัน และคอนกรีตที่หุ้มเหล็กมีความหนา ดังนี้

(๑) ให้มีช่องว่างระหว่างเหล็กที่ขนานกันไม่น้อยกว่า ๒.๕ เซนติเมตร และไม่ต่ำกว่าขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของเหล็กเสริมนั้น

(๒) คานที่มีเหล็กเสริมตั้งแต่สองชั้นขึ้นไป ให้มีช่องว่างระหว่างเหล็กไม่น้อยกว่า ๒.๕ เซนติเมตร

(๓) เหล็กเสริมในพื้นที่หรือผนังต้องมีระยะห่างกันไม่เกิน ๓ เท่าของความหนาของพื้นที่หรือผนังนั้น และต้องไม่เกิน ๓๐ เซนติเมตร

(๔) ช่องว่างระหว่างเหล็กเสริมของเสาต้องไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร และไม่น้อยกว่า ๑.๕ เท่าของเส้นผ่าศูนย์กลางของเหล็กเสริมนั้น

(๕) ฐานรากและส่วนสำคัญของอาคารที่อยู่กับดินโดยตรง ความหนาของคอนกรีตที่หุ้มเหล็กเสริมวัดจากผิวเหล็กไม่น้อยกว่า ๖ เซนติเมตร

(๖) ส่วนของอาคารที่อาจถูกแดดฝนหรือสัมผัสดิน เหล็กเสริมที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางตั้งแต่ ๑๕ มิลลิเมตรขึ้นไป ต้องมีคอนกรีตหุ้มไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร เหล็กเสริมที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางต่ำกว่า ๑๕ มิลลิเมตร ต้องหุ้มไม่น้อยกว่า ๓ เซนติเมตรนับจากผิวเหล็ก

(๗) ส่วนของอาคารที่ไม่ถูกแดดฝนหรือสัมผัสดิน สำหรับพื้นและผนังต้องมีคอนกรีตหุ้มไม่น้อยกว่า ๑.๕ เซนติเมตร นับจากผิวเหล็กและสำหรับคานต้องไม่น้อยกว่า ๓ เซนติเมตร

(๘) เสาต้องมีคอนกรีตหุ้มหล่อเป็นเนื้อเดียวกับแกน และหนาไม่น้อยกว่า ๓ เซนติเมตร

ข้อ ๕๓ ในการคำนวณกำลังส่วนของอาคารที่ประกอบด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กตามทฤษฎีแรงปรัลย การจัดน้ำหนักรรทุกต้องให้สามารถรับน้ำหนักปรัลย ดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับส่วนของอาคารที่ไม่คิดแรงลม โครงสร้างจะต้องสามารถรับน้ำหนักปรัลยได้ดังนี้

นป. = ๑.๗ นค. + ๒ นบ.

(๒) สำหรับส่วนของอาคารที่คิดแรงลมด้วย โครงสร้างจะต้องสามารถรับน้ำหนักประลัยได้ดังนี้

นป. = ๐.๗๕ (๑.๗ นค. + ๒ นบ. + ๒ รล.) หรือ

นป. = ๐.๔ นค. + ๑.๓ รล.

โดยให้ใช้ค่าน้ำหนักประลัยที่สูงสุด แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่าค่าน้ำหนักประลัยใน (๑) ด้วย

นป. = น้ำหนักบรรทุกประลัยที่สามารถรับได้

นค. = น้ำหนักคงที่ของอาคาร

นบ. = น้ำหนักบรรทุกที่กำหนดบวกด้วยแรงกระแทก

รล. = แรงลม

ข้อ ๕๔ ในการคำนวณกำลังส่วนของอาคาร ซึ่งประกอบด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ตามทฤษฎีแรงประลัย ให้ใช้ค่าหน่วยแรงอัดประลัยของคอนกรีตไม่เกิน ๑๕๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร

ข้อ ๕๕ ในการคำนวณกำลังส่วนของอาคารที่ประกอบด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ตามทฤษฎีแรงประลัย ให้ใช้ค่าหน่วยแรงประลัยของเหล็กเสริมไม่เกินอัตราดังต่อไปนี้

(๑) เหล็กเส้นธรรมดา ซึ่งไม่มีผลทดสอบกำลังดึง ให้ใช้ไม่เกิน ๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร

(๒) เหล็กเสริมอื่น ๆ ให้ใช้ร้อยละ ๘๕ ของกำลังคลาก แต่ต้องไม่เกิน ๔,๒๐๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร

ข้อ ๕๖ ในการคำนวณกำลังส่วนของอาคารที่ประกอบด้วยคอนกรีตอัดแรง การจัดน้ำหนักบรรทุกต้องให้สามารถรับน้ำหนักประลัยได้เช่นเดียวกับข้อ ๕๓

ข้อ ๕๗ ในการคำนวณกำลังส่วนของอาคารที่ประกอบด้วยคอนกรีตอัดแรง ค่าหน่วยแรงอัดที่ยอมให้ของคอนกรีตต้องไม่เกินอัตราดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยแรงอัดในคอนกรีตชั่วคราวทันทีที่ถ่ายแรงมาจากเหล็กเสริมอัดแรง ก่อนการหดตัวและล้าของคอนกรีตต้องไม่เกินร้อยละ ๖๐ ของกำลังอัดของคอนกรีต

(๒) หน่วยแรงอัดที่ใช้ในการคำนวณออกแบบหลังการหดตัวและล้าของคอนกรีต ต้องไม่เกินร้อยละ ๘๕ ของกำลังอัดของคอนกรีต

ข้อ ๕๘ ในการคำนวณกำลังส่วนของอาคารที่ประกอบด้วยคอนกรีตอัดแรง ค่าหน่วยแรงดึงของเหล็กเสริมอัดแรงต้องไม่เกินอัตราดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยแรงขณะดึงต้องไม่เกินร้อยละ ๘๐ ของกำลังประลัยของเหล็กเสริมอัดแรง

(๒) หน่วยแรงทันทีที่ถ่ายแรงไปให้คอนกรีต ต้องไม่เกินร้อยละ ๗๐ ของกำลังประลัยของเหล็กเสริมอัดแรง

(๓) หน่วยแรงใช้งานต้องไม่เกินร้อยละ ๖๐ ของกำลังประลัย หรือร้อยละ ๘๐ ของกำลังคลากของเหล็กเสริมอัดแรง โดยให้ใช้อัตราที่ต่ำกว่า

ข้อ ๕๔ ส่วนของอาคารที่เป็นคอนกรีตอัดแรง ตำแหน่งเหล็กเสริมอัดแรง และความหนาของคอนกรีตหุ้มให้เป็นไปตามนี้ คือ

(๑) ระยะระหว่างผิวเหล็กเสริมอัดแรงแต่ละเส้นหรือแต่ละกลุ่มต้องไม่น้อยกว่าสี่เท่าของเส้นผ่านศูนย์กลาง

(๒) ความหนาของคอนกรีตหุ้มเหล็กเสริมส่วนที่สัมผัสกับดิน วัดจากผิวเหล็กต้องไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตร

(๓) ความหนาของคอนกรีตหุ้มเหล็กเสริมของคานต้องไม่น้อยกว่า ๓.๕ เซนติเมตร

(๔) ความหนาของคอนกรีตหุ้มเหล็กเสริมของพื้นที่สัมผัสกับอากาศภายนอกต้องไม่น้อยกว่า ๒.๕ เซนติเมตร

(๕) ความหนาของคอนกรีตหุ้มเหล็กเสริมของพื้นภายในต้องไม่น้อยกว่า ๒ เซนติเมตร

ข้อ ๖๐ ในการคำนวณกำลังส่วนของอาคารที่ประกอบด้วยเหล็กรูปพรรณให้ใช้ค่าหน่วยแรงของเหล็กดังต่อไปนี้

(๑) เหล็กทั่วไปที่ไม่มีผลการทดสอบกำลัง สำหรับเหล็กหนาไม่เกิน ๔๐ มิลลิเมตรให้ใช้กำลังคลากไม่เกิน ๒,๕๐๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร สำหรับเหล็กซึ่งหนากว่า ๔๐ มิลลิเมตรให้ใช้กำลังครากไม่เกิน ๒,๒๐๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร

(๒) หน่วยแรงดึง แรงอัด และแรงตัด ให้ใช้ไม่เกินร้อยละ ๖๐ ของกำลังคลากเหล็กทั่วไปที่ไม่มีผลการทดสอบกำลัง สำหรับเหล็กหนาไม่เกิน ๔๐ มิลลิเมตร ให้ใช้ไม่เกิน ๑,๕๐๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร สำหรับเหล็กซึ่งหนากว่า ๔๐ มิลลิเมตร ให้ใช้ไม่เกิน ๑,๓๒๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร

(๓) หน่วยแรงเฉือนให้ใช้ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของกำลังคลากเหล็กทั่วไปที่ไม่มีผลการทดสอบกำลัง สำหรับเหล็กหนาไม่เกิน ๔๐ มิลลิเมตร ให้ใช้ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร สำหรับเหล็กซึ่งหนากว่า ๔๐ มิลลิเมตร ให้ใช้ไม่เกิน ๘๘๐ กิโลกรัมต่อตารางเซนติเมตร

ข้อ ๖๑ ในการคำนวณกำลังส่วนของอาคารที่ประกอบด้วยไม้ชนิดต่าง ๆ ให้ใช้ค่าหน่วยแรงไม่เกินอัตราตามตารางต่อไปนี้ คือ

ชนิดไม้	แรงอัด กิโลกรัมต่อ ตารางเซนติเมตร	แรงอัดขนานเสี้ยน กิโลกรัมต่อ ตารางเซนติเมตร	แรงอัดขวางเสี้ยน กิโลกรัมต่อ ตารางเซนติเมตร	แรงเฉือนขนาน เสี้ยน กิโลกรัมต่อ ตารางเซนติเมตร
ไม้เนื้ออ่อนมาก	๖๐	๔๕	๑๒	๖
ไม้เนื้ออ่อน	๘๐	๖๐	๑๖	๘
ไม้เนื้อปานกลาง	๑๐๐	๗๕	๒๒	๑๐
ไม้เนื้อแข็ง	๑๒๐	๙๐	๓๐	๑๒
ไม้เนื้อแข็งมาก	๑๕๐	๑๑๐	๔๐	๑๕

ข้อ ๖๒ หน่วยน้ำหนักบรรทุกทุกของอาคารประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากน้ำหนักของตัวอาคาร หรือส่วนของเครื่องจักรหรืออุปกรณ์อย่างอื่นที่แน่ชัด ให้คำนวณโดยประมาณเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าอัตรา ดังต่อไปนี้

ประเภทการใช้อาคาร	น้ำหนักบรรทุก เป็นกิโลกรัม ต่อตารางเมตร
๑. หลังคา	๕๐
๒. กันสาดหรือหลังคาคอนกรีต	๑๐๐
๓. ที่พักอาศัย โรงเรียนอนุบาล ห้องน้ำ ห้องส้วม	๑๕๐
๔. ห้องแถว ตึกแถว อาคารชุด หอพัก โรงแรม และห้องคนไข้ พิเศษของโรงพยาบาล	๒๐๐
๕. สำนักงาน ธนาคาร	๒๕๐
๖. (ก) อาคารพาณิชย์ ส่วนของห้องแถว ตึกแถวที่ใช้เพื่อการพาณิชย์ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และโรงเรียน	๓๐๐
(ข) ห้องโถง บันได ช่องทางเดินของอาคารชุด หอพัก โรงแรม โรงพยาบาล สำนักงาน และธนาคาร	๓๐๐
๗. (ก) ตลาด ห้องสรรพสินค้า หอประชุม โรงมหรสพ ภัตตาคาร ห้องประชุม ห้องอ่านหนังสือในหอสมุด ที่จอดรถหรือเก็บ, รถยนต์นั่ง	๔๐๐
(ข) ห้องโถง บันได ช่องทางเดินของอาคารพาณิชย์ มหาวิทยาลัย วิทยาลัยและโรงเรียน	๔๐๐
๘. (ก) คลังสินค้า โรงกีฬา พิพิธภัณฑสถาน อัจฉรินทร์ โรงงานอุตสาหกรรม	

ประเภทการใช้อาคาร	น้ำหนักบรรทุก เป็นกิโลกรัม ต่อตารางเมตร
โรงพิมพ์ ห้องเก็บเอกสารและพัสดุ	๕๐๐
(ข) ห้องโถง บันได ช่องทางเดินของตลาด ห้างสรรพสินค้า หอประชุม โรงมหรสพ ภัตตาคาร และหอสมุด	๕๐๐
๙. ห้องเก็บหนังสือของหอสมุด	๖๐๐
๑๐. ที่จอดหรือเก็บรถยนต์บรรทุกเปล่าและรถอื่น ๆ	๔๐๐

ข้อ ๖๓ ในการคำนวณออกแบบพื้นอาคาร หากปรากฏว่าพื้นที่ส่วนใดต้องรับน้ำหนักเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ หรือน้ำหนักบรรทุกอื่น ๆ ที่มีน้ำหนักมากกว่าน้ำหนักบรรทุกที่ระบุไว้ในข้อ ๖๒ ให้ใช้น้ำหนักจำนวนที่มากกว่าเฉพาะส่วนที่ต้องรับน้ำหนักเพิ่มขึ้น

ข้อ ๖๔ ในการคำนวณออกแบบโครงสร้างอาคาร ให้คำนึงถึงแรงลมด้วย หากจำเป็นต้องคำนวณและไม่มีเอกสารใดอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ให้ใช้หน่วยแรงลมดังต่อไปนี้

ความสูงของอาคารหรือส่วนของอาคาร	หน่วยแรงลมอย่างน้อย กิโลกรัมต่อหนึ่ง ตารางเมตร
ส่วนของอาคารที่สูงไม่เกิน ๑๐ เมตร	๕๐
ส่วนของอาคารที่สูงกว่า ๑๐ เมตร แต่ไม่เกิน ๒๐ เมตร	๘๐
ส่วนของอาคารที่สูงกว่า ๒๐ เมตร แต่ไม่เกิน ๔๐ เมตร	๑๒๐
ส่วนของอาคารที่สูงกว่า ๔๐ เมตร	๑๖๐

ข้อ ๖๕ ในการคำนวณน้ำหนักบรรทุกที่ย่อมให้บนชั้นดินเดิม หากไม่มีเอกสารแสดงผลการทดสอบคุณสมบัติของดิน ให้ใช้น้ำหนักบรรทุกไม่เกิน ๒ ตันต่อหนึ่งตารางเมตร

ข้อ ๖๖ ในการคำนวณน้ำหนักที่ถ่ายลงเสาและฐานราก ให้ใช้น้ำหนักของอาคารเต็มอัตรา ส่วนน้ำหนักบรรทุกให้ใช้ตามที่ระบุไว้ในข้อ ๖๒ โดยให้ลดส่วนลงได้ตามชั้นของอาคาร ดังต่อไปนี้

การรับน้ำหนักของพื้น	อัตราการลดน้ำหนักบรรทุกบนพื้นแต่ละชั้นเป็นร้อยละ
หลังคาหรือดาดฟ้า	๐
ชั้นที่หนึ่งถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	๐
ชั้นที่สองถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	๐
ชั้นที่สามถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	๑๐
ชั้นที่สี่ถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	๒๐
ชั้นที่ห้าถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	๓๐
ชั้นที่หกถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	๔๐
ชั้นที่เจ็ดถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า และชั้นต่อไป	๕๐

สำหรับโรงมหรสพ หอประชุม หอสมุด พิพิธภัณฑ์ อัฒจันทร์ คลังสินค้า โรงงานอุตสาหกรรม อาคารจอดรถยนต์หรือเก็บรถยนต์ ให้คิदन้าหนักบรรทุกเต็มอัตราทุกชั้น

ข้อ ๖๗ ในการคำนวณฐานรากบนเสาเข็ม ถ้าไม่มีเอกสารแสดงผลการทดสอบคุณสมบัติของดิน และกำลังแบกทานสูงสุดของเสาเข็ม ให้ใช้ค่าหน่วยแรงผิวดของดิน ดังนี้

(๑) สำหรับดินที่อยู่ในระดับลึกไม่เกิน ๗ เมตร ได้ระดับน้ำทะเลปานกลาง ให้ใช้ค่าหน่วยแรงผิวดของดินได้ไม่เกิน ๖๐๐ กิโลกรัมต่อหนึ่งตารางเมตรของพื้นผิวประสิทธิผลของเสาเข็ม

(๒) สำหรับดินที่มีความลึกเกิน ๗ เมตร ได้ระดับน้ำทะเลปานกลางค่าหน่วยแรงผิวดของดินเฉพาะส่วนที่ลึกเกินกว่า ๗ เมตรลงไป ให้คำนวณตามสมการต่อไปนี้

หน่วยแรงผิวดเป็นกิโลกรัมต่อตารางเมตร = $๔๐๐ + ๒๐๐$ ย.

ย. = ความยาวของเสาเข็มเป็นเมตรเฉพาะส่วนที่ลึกเกินกว่า ๗ เมตร ได้ระดับน้ำทะเลปานกลาง

ข้อ ๖๘ ในการคำนวณฐานรากบนเสาเข็มที่มีเอกสารทดสอบคุณสมบัติของดินหรือมีการทดสอบหาล้างแบกทานของเสาเข็มในบริเวณก่อสร้างหรือข้างเคียง ให้ใช้กำลังแบกทานของเสาเข็มไม่เกินอัตราดังต่อไปนี้

(๑) กำลังแบกทานของเสาเข็มที่คำนวณจากการทดสอบคุณสมบัติของดิน ให้ใช้กำลังแบกทานได้ไม่เกินร้อยละ ๔๐

(๒) กำลังแบกทานของเสาเข็มที่คำนวณจากสูตรการตอกเสาเข็ม ให้ใช้กำลังแบกทานได้ไม่เกินร้อยละ ๔๐

(๓) กำลังแบกทานของเสาเข็มที่ได้จากการทดสอบกำลังแบกทานสูงสุด ให้ใช้กำลังแบกทาน

ได้ไม่เกินร้อยละ ๕๐

ในการทดสอบกำลังแบกทานสูงสุดของเสาเข็มให้มีการทรุดตัวได้ไม่เกิน ๐.๒๕ มิลลิเมตร ต่อหน้าหนักแบกทาน ๑,๐๐๐ กิโลกรัม และหลังจากเอาน้ำหนักแบกทานออกหมดแล้วเป็นเวลา ๒๔ ชั่วโมง การทรุดตัวที่ปรากฏต้องไม่เกิน ๖ มิลลิเมตร

หมวด ๗

แนวอาคารและระยะต่าง ๆ

ข้อ ๖๙ ห้ามมิให้บุคคลใดปลูกสร้างอาคารหรือส่วนของอาคารยื่นออกมาใน หรือเหนือทาง หรือที่ดินสาธารณะ

ข้อ ๗๐ ดึกแถว ห้องแถว อาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะ ที่ได้ร่นแนวห่างจากเขตทางสาธารณะไม่เกิน ๒.๐๐ เมตร ท้องกันสาดของพื้นชั้นแรกต้องสูงจากระดับทางเท้าที่กำหนด ๓.๒๕ เมตร ระเบียงด้านหน้าอาคารมิได้ตั้งแต่ระดับพื้นชั้นที่สามขึ้นไป และยื่นได้ไม่เกินส่วนยื่นสถาปัตยกรรม

ห้ามระบายน้ำจากกันสาดด้านหน้าอาคารและจากหลังคา ลงในที่สาธารณะหรือในที่ินที่ได้ร่นแนวอาคารจากเขตทางสาธารณะโดยตรง แต่ให้มีรางระบายหรือท่อระบายรับน้ำจากกันสาดหรือหลังคาให้เพียงพอลงไปถึงพื้นดินแล้วระบายลงสู่ท่อสาธารณะหรือบ่อพัก

อาคารตามวรรคหนึ่งที่ได้ร่นแนวห่างจากเขตทางสาธารณะเกิน ๒.๐๐ เมตร หากมีกันสาด ระเบียง หรือส่วนยื่นสถาปัตยกรรมใดยื่นออกมาในระยะ ๒.๐๐ เมตร จากเขตทางสาธารณะต้องปฏิบัติตามสองวรรคแรกด้วย

ข้อ ๗๑ ห้ามมิให้ปลูกสร้างอาคารสูงกว่าระดับพื้นดินเกินสองเท่าของระยะจากผนังด้านหน้าของอาคารจดแนวถนนฟากตรงข้าม

ข้อ ๗๒ อาคารปลูกสร้างริมทางสาธารณะที่มีความกว้างไม่ถึง ๖.๐๐ เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากศูนย์กลางทางสาธารณะอย่างน้อย ๓.๐๐ เมตร

ดึกแถว ห้องแถว อาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะ ที่ปลูกสร้างริมทางสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า ๑๐.๐๐ เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากศูนย์กลางทางสาธารณะอย่างน้อย ๖.๐๐ เมตร

ดึกแถว ห้องแถว อาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะ ที่ปลูกสร้างริมทางสาธารณะที่มีความกว้างตั้งแต่ ๑๐.๐๐ เมตรขึ้นไป ให้ร่นแนวอาคารห่างจากแนวถนนอย่างน้อย ๑ ใน ๑๐ ของความกว้างของแนวถนน สำหรับริมทางสาธารณะที่กว้างกว่า ๒๐.๐๐ เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากแนวถนนอย่างน้อย ๒.๐๐ เมตร

ข้อ ๗๓ สำหรับอาคารหลังเดียวกันซึ่งมีถนนสองสายขนานอยู่ และถนนสองสายนั้นขนาดไม่เท่ากัน เมื่อส่วนกว้างของอาคารนั้นไม่เกิน ๑๕ เมตร อนุญาตให้ปลูกสร้างสูงได้สองเท่าของ

แนวถนนที่กว้างกว่าได้ทั้งหมด

สำหรับอาคารหลังเดียวกันซึ่งอยู่ที่มุมถนนสองสายขนาดไม่เท่ากัน อนุญาตให้ปลูกสร้างได้สูงสองเท่าของแนวถนนที่กว้างกว่า ลึกไปตามถนนที่แคบกว่าไม่เกิน ๑๕.๐๐ เมตร อาคารส่วนที่ลึกเกินนั้นให้ถือเกณฑ์ตามข้อ ๗๑

ข้อ ๗๔ อาคารที่ปลูกในที่ดินเอกชนให้ผนังด้านที่มีหน้าต่าง ประตู หรือช่องระบายอากาศอยู่ห่างเขตที่ดินได้สำหรับชั้นสองลงมา ระยะไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร สำหรับชั้นสามขึ้นไประยะไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ เมตร

สำหรับอาคารที่มีระเบียงด้านชิดที่ดินเอกชน ริมระเบียงต้องห่างจากเขตที่ดินตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๗๕ อาคารที่ปลูกสร้างชิดเขตที่ดินต่างผู้ครอบครอง อนุญาตให้เฉพาะฝาหรือผนังที่ไม่มีประตูหน้าต่างและช่องระบายอากาศอยู่ชิดเขตได้พอดี แต่มิให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารรุกล้ำเขตที่ดินข้างเคียง ดูกแถวที่มีลาดฟ้าสร้างชิดเขตให้สร้างผนังที่ด้านชิดเขตสูงไม่ต่ำกว่า ๑.๕๐ เมตร

ในกรณีชายคาอยู่ชิดเขตที่ดินข้างเคียงต้องมีการป้องกันน้ำจากชายคาไม่ให้ไหลตกลงในที่ดินนั้นด้วย

ข้อ ๗๖ อาคารประเภทต่าง ๆ จะต้องมีที่ว่างอันปราศจากหลังคาหรือสิ่งปกคลุมไม่น้อยกว่าส่วนที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

(๑) อาคารที่พักอาศัยแต่ละหลังให้มีที่ว่างอยู่ ๓๐ ใน ๑๐๐ ส่วนของพื้นที่

(๒) อาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะ ซึ่งไม่ได้ใช้เป็นที่พักอาศัยให้มีที่ว่างอยู่ ๑๐ ใน ๑๐๐ ส่วนของพื้นที่ แต่ถ้าใช้เป็นที่พักอาศัยด้วย ให้มีที่ว่างอยู่ ๓๐ ใน ๑๐๐ ส่วนของพื้นที่

(๓) ห้องแถว ดึกแถว อาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะ สูงไม่เกินสามชั้น และไม่อยู่ริมทางสาธารณะต้องมีที่ว่างด้านหน้าอาคารไม่น้อยกว่า ๖.๐๐ เมตร ถ้าสูงเกินสามชั้นต้องมีที่ว่างด้านหน้าอาคารไม่น้อยกว่า ๑๒.๐๐ เมตร

ในกรณีที่อาคารหันหน้าเข้าหากันให้มีที่ว่างร่วมกันได้

ในกรณีที่หันหน้าตามกัน ให้ที่ว่างด้านหน้าของอาคารแถวหลังเป็นทางเดินหลังอาคารของอาคารแถวหน้าด้วย

(๔) ห้องแถว ดึกแถว อาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะ จะต้องมีที่ว่างโดยปราศจากสิ่งปกคลุมเป็นทางเดินหลังอาคารได้ถึงกันกว้างไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร โดยให้แสดงเขตดังกล่าวให้ปรากฏด้วย

ในกรณีที่อาคารหันหลังเข้าหากัน จะต้องเว้นทางเดินด้านหลังไม่น้อยกว่า ๔.๐๐ เมตร

(๕) ห้องแถว ดึกแถว และอาคารพาณิชย์ ที่ตั้งอยู่มุมถนนสองสายตัดกัน และมีทางออกสู่ด้านหน้าทั้งสองสายในระยะไม่เกิน ๑๕ เมตร จากมุมถนนสองสาย หรือตั้งอยู่ริมทางสาธารณะ

สองสายขนานอยู่ ทางสายใดสายหนึ่งกว้างไม่น้อยกว่า ๑๐.๐๐ เมตร ทางขนานกันนั้นห่างจากกันไม่เกิน ๑๕.๐๐ เมตร และได้รั้นแนวอาคารตามข้อ ๗๒ แล้ว จะไม่มีที่ว่างหรือทางเดินหลังอาคารก็ได้

ข้อ ๗๗ ห้องแถว ตึกแถว และอาคารพาณิชย์ ต้องมีช่องหน้าต่างหรือประตูเปิดสู่ภายนอกได้ไม่น้อยกว่า ๒๐ ใน ๑๐๐ ส่วนของพื้นที่อาคารทุกชั้น

ช่องหน้าต่างหรือประตูเปิดสู่ภายนอก หมายถึงช่องเปิดของผนังด้านทางสาธารณะ หรือด้านที่ห่างที่ดินเอกชนสำหรับอาคารชั้นสองลงมาไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร สำหรับชั้นสามขึ้นไปไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ เมตร

ข้อ ๗๘ อาคารซึ่งใช้เป็นสถานที่บริการอัดฉีดน้ำมันยานยนต์ นอกจากจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ระเบียบ ข้อบังคับนั้น ๆ ต้องห่างเขตที่ดินไม่น้อยกว่า ๕.๐๐ เมตร และมีการป้องกันมิให้ละอองน้ำมันเข้าไปในเขตที่ดินข้างเคียงได้ด้วย

อาคารแฝงลอย ต้องมีระยะห่างกันไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร

ข้อ ๗๙ อาคารที่ก่อสร้างเพื่อกระทำการหรือใช้ประโยชน์เพื่อกิจการดังกล่าวในข้อนี้ต้องอยู่ห่างเขตที่ดินสาธารณะ ทางน้ำสาธารณะ หรือที่ดินต่างเจ้าของ และมีที่ว่างอันปราศจากหลังคาหรือสิ่งใดปกคลุมโดยรอบอาคารนั้นไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตรทุกด้าน คือ

- (๑) โรงฟอกหนัง
- (๒) โรงทำไม้ขีดไฟ
- (๓) โรงทำแชลแล็ค
- (๔) โรงต้มกลั่นสุรา เบียร์ หรือแอลกอฮอล์
- (๕) โรงทำเต้าหู้
- (๖) โรงทำวุ้นเส้น เส้นหมี่ ขนมหุ้น ก๋วยเตี๋ยว และเกี๊ยมม้อ
- (๗) โรงทำน้ำตาล หรือเบ๊ะแซ
- (๘) โรงถลุงแร่ หลอมโลหะ ยกเว้นการหลอมเงิน ทอง นาก หรือทองคำขาว
- (๙) โรงหลอมแก้ว
- (๑๐) โรงเคียวไซสัตว์ หนังสัตว์ หรือเอ็นสัตว์
- (๑๑) โรงย้อมผ้าซึ่งมีคณงานตามปกติตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป
- (๑๒) โรงทำเนยเทียม
- (๑๓) โรงทำดินเผา
- (๑๔) โรงทำสบู่
- (๑๕) โรงทำน้ำเคย กะปิ น้ำปลา ไตปลา เต้าเจี้ยว ซีอิ้ว หรือหอยดอง
- (๑๖) โรงเผาเปลือกหอย
- (๑๗) โรงเก็บเขาสัตว์ หนังสัตว์ กระดุกสัตว์ หรือขนสัตว์

- (๑๘) โรงทำและตากปลาเค็ม เนื้อเค็ม เปิดเค็ม หนั้หมู กุ้งแห้ง หรือเลือดแห้ง
- (๑๙) โรงนึ่งปลาและต้มปลาซึ่งใช้แทนการนึ่ง เว้นการนึ่งหรือต้มในภัตตาคาร โรงแรม หรือร้านอาหาร เพื่อปรุงอาหารในนั้น และการนึ่งหรือต้มเพื่อปรุงอาหารเร่ขายด้วยตนเอง
- (๒๐) โรงปั่นฝ้ายหรือปั่นด้วยเครื่องจักร
- (๒๑) โรงทำแป้งต่าง ๆ
- (๒๒) โรงเลื่อยไม้หรือซอยไม้ด้วยเครื่องจักร
- (๒๓) โรงสีข้าวด้วยเครื่องจักร
- (๒๔) โรงทำน้ำแข็ง
- (๒๕) โรงทำรูป
- (๒๖) โรงเคี้ยวหรืออัดเอาน้ำมันทุกชนิด
- (๒๗) โรงล้าง ร่ม เคี้ยว หรือเก็บยาง
- (๒๘) อาคารที่ใช้เพื่อทำการหรือใช้ประโยชน์เพื่อการอุตสาหกรรม และพาณิชย์ซึ่งต้องใช้เตาไฟเพื่อกิจการนั้น เว้นแต่มีไว้เพื่อประกอบอาหารในภัตตาคาร โรงแรมหรือร้านอาหาร
- ข้อ ๘๐ อาคารที่ก่อสร้างเป็นอาคารพาณิชย์หรือโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีเตาไฟ หรือเครื่องจักรเพื่อใช้ประโยชน์ในกิจการนั้นต้องมีที่ว่างอันปราศจากหลังคาหรือสิ่งใดปกคลุมโดยรอบอาคารนั้นไม่น้อยกว่า ๑๐ เมตร ทุกด้าน
- ข้อ ๘๑ อาคารที่ก่อสร้างเพื่อใช้เก็บของสำหรับพาณิชย์กรรมหรืออุตสาหกรรม ต้องมีที่ว่างอันปราศจากหลังคาหรือสิ่งใดปกคลุมไม่น้อยกว่า ๑๐.๐๐ เมตร สองด้าน ส่วนด้านอื่นถ้าด้านใดห่างจากเขตที่ดินน้อยกว่า ๕.๐๐ เมตร ให้ทำผนังทึบด้วยอิฐหรือคอนกรีตหนาไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร
- ข้อ ๘๒ ภายใต้ข้อบังคับข้อ ๒๘ การติดตั้งป้ายโฆษณา ตัวป้ายและโครงสำหรับติดตั้งป้ายให้เป็นไปตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้
- (๑) ป้ายหรือโครงป้ายที่ติดตั้งบนอาคาร ต้องห่างจากเขตทางหรือที่สาธารณะไม่น้อยกว่า ๖.๐๐ เมตร
- (๒) ป้ายหรือโครงป้ายที่ติดตั้งที่ผนังของอาคาร ห้ามติดตั้งสูงกว่าตัวอาคาร และห้ามยื่นล้ำออกไปเหนือหรือในเขตทางหรือที่สาธารณะ
- (๓) ห้ามติดตั้งป้ายหรือโครงป้ายได้กั้นสายตาชั้นล่างของอาคาร เว้นแต่ป้ายแจ้งชื่อร้านที่ติดตั้งแบบผนังด้านหน้าของอาคาร
- ข้อ ๘๓ อาคารที่ก่อสร้างมาก่อนข้อบัญญัตินี้ มีแนวอาคารและระยะชัดข้อบัญญัตินี้ห้ามต่อเติมหรือขยาย เว้นแต่ซ่อมแซมหรือดัดแปลงเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม

หมวด ๘ การสุขาภิบาล

ข้อ ๘๔ อาคารที่จะปลูกสร้างต้องมีระบบระบายน้ำฝนและระบายน้ำที่ใช้แล้ว หรือน้ำโสโครก ได้โดยสะดวกและเพียงพอ

ข้อ ๘๕ ทางระบายน้ำจากอาคารไปสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ ต้องให้มีสวนลาดไม่ต่ำกว่า ๑ ใน ๒๐๐ ตามแนวตรงที่สุดที่จะจัดทำได้ ถ้าใช้ท่อกลมเป็นทางระบายต้องมีบ่อตรวจระบายน้ำ ทุกระยะไม่เกิน ๑๒.๐๐ เมตร ทุกมุมเหลี่ยมและที่จุดก่อนออกจากที่ดินเอกชนไปสู่ทางระบายน้ำ-สาธารณะ

ข้อ ๘๖ ทางระบายน้ำใช้แล้วในบริเวณอาคาร ต้องมีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร ก่อนระบายลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ ต้องมีบ่อตรวจระบายน้ำและตะแกรงดักขยะอยู่ในที่สามารถตรวจสอบได้สะดวก และเจ้าของอาคารต้องจัดเปลี่ยนให้มีสภาพดีอยู่เสมอ

ข้อ ๘๗ น้ำใช้แล้วจากโรงงานอุตสาหกรรม โรงพยาบาล ตลาดสด ภัตตาคาร อาคารชุด หอพัก และอาคารที่เกี่ยวข้องกับกิจการค้าที่นารังเกียจ ซึ่งมีการระบายน้ำใช้แล้วจากกิจการนั้นต้องมีระบบกำจัดน้ำใช้แล้วก่อนระบายลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ

ข้อ ๘๘ อาคารที่บุคคลอาจเข้าพักอาศัยหรือใช้สอยได้ ให้มีเครื่องสุขภัณฑ์ไว้ตามจำนวนอันสมควร แต่ต้องไม่น้อยกว่าอัตราที่กำหนดไว้ต่อไปนี้

ประเภทอาคาร	ส้วม	ที่ปัสสาวะ	อ่างล้างหน้า
อาคารที่พักอาศัยต่อหนึ่งหลัง	๑	-	-
อาคารชุดต่อหนึ่งหน่วย	๑	-	๑
ห้องแถว ตึกแถว สูงไม่เกิน ๓ ชั้น ต่อ ๑ คูหา	๑	-	๑
ตึกแถวสูงเกิน ๓ ชั้นต่อ ๑ คูหา	๒	๑	๑
โรงแรมต่อ ๑ ห้อง	๑	-	๑
หอพักต่อ ๕๐ ตารางเมตร	๑	-	๑
อาคารสำนักงาน โรงเรียน โรงพยาบาล และอาคารพาณิชย์ต่อ ๗๕ ตารางเมตร	๑	๑	๑
หอประชุม โรงมหรสพต่อ ๒๕๐ ตารางเมตร	๑	๑	๑
โรงงานอุตสาหกรรมต่อ ๔๐๐ ตารางเมตร	๑	๑	๑
เศษของพื้นที่ถ้าเกินกึ่งหนึ่งให้คิดจำนวนเต็ม			

ข้อ ๘๙ ห้องส้วมต้องมีขนาดเนื้อที่ภายในไม่น้อยกว่า ๐.๕๐ ตารางเมตร และต้องมีความกว้างภายในไม่น้อยกว่า ๐.๕๐ เมตร ถ้าเป็นห้องอาบน้ำด้วยต้องมีเนื้อที่ภายในไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ ตารางเมตร มีลักษณะที่จะรักษาความสะอาดได้ง่าย และต้องมีช่องระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ห้อง หรือมีพัดลมระบายอากาศ

ข้อ ๙๐ ส้วมต้องเป็นชนิดชำระสิ่งปฏิกูลด้วยน้ำลงบ่อเกรอะ บ่อซึม การสร้างส้วมภายในระยะ ๒๐.๐๐ เมตร จากเขตकुคลองสาธารณะ ต้องสร้างเป็นส้วมถังเก็บชนิดน้ำซึมไม่ได้

ข้อ ๙๑ อาคารชุดพักอาศัย อาคารขนาดใหญ่ที่มีใช้ตึกแถว ห้องแถว ซึ่งมีพื้นที่เกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร หรือโรงแรม ต้องจัดให้มีที่ทิ้งขยะอันไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง

หมวด ๘

การตรวจควบคุมการปลูกสร้าง

ข้อ ๙๒ ผู้ได้รับอนุญาตปลูกสร้างอาคารต้องเก็บรักษาหนังสืออนุญาต แผนผัง แบบก่อสร้าง และรายการก่อสร้างไว้หนึ่งชุด ณ บริเวณที่ปลูกสร้าง เพื่อให้ชายช่างที่ตรวจการปลูกสร้างขอตรวจดูได้เสมอในเวลากลางวัน และต้องทำการปลูกสร้างให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสืออนุญาต

ข้อ ๙๓ ให้มีผู้ควบคุมงานรับผิดชอบการปลูกสร้างเพื่อให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตและให้เป็นการปลอดภัยแก่คนงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ถ้าผู้ควบคุมงานไม่อยู่ประจำ จะต้องเป็นผู้ปฏิบัติการแทนไว้เสมอ คำสั่งของนายช่างที่ตรวจการปลูกสร้างซึ่งมอบให้กับผู้ควบคุมงานหรือผู้ปฏิบัติการแทนให้ถือว่าได้ให้ไว้กับเจ้าของอาคาร

ข้อ ๙๔ ถ้านายช่างตรวจพบการปลูกสร้างอาคารผิดจากแผนผังแบบก่อสร้าง รายการก่อสร้าง หรือเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในหนังสืออนุญาต ให้รายงานต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อแจ้งให้เจ้าของอาคาร หรือผู้ปลูกสร้างจัดการแก้ไขให้ถูกต้องภายในกำหนดเวลาเมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้วการแก้ไขยังไม่เสร็จเรียบร้อย ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร

ข้อ ๙๕ วัตถุประสงค์ของการปลูกสร้างอาคารต้องมีคุณภาพตามที่กำหนดของรายการก่อสร้าง และรายการคำนวณ ถ้านายช่างเห็นว่ามีความสงสัยในคุณภาพของวัตถุประสงค์อย่างไร ให้ขอตรวจดูหนังสือสำคัญแสดงผลการทดลองจากเจ้าของอาคารหรือผู้ปลูกสร้าง หรือเรียกตัวอย่างวัตถุประสงค์ปริมาณสมควร เพื่อตรวจสอบโดยการทดลองตามหลักวิชา ซึ่งเจ้าของอาคารจะต้องจัดการส่งให้ตามต้องการโดยไม่คิดมูลค่า

ข้อ ๙๖ การตอกเข็มเจาะดินเพื่อทำฐานรากของอาคารให้ทำได้เฉพาะเวลากลางวัน ถ้ารายการคำนวณของฐานรากไม่แน่ว่าจะถูกตอก นายช่างอาจให้เจ้าของอาคารทำการทดลองบรทุกหน้าหน้ากับส่วนฐานรากได้ตามสมควร และเจ้าของอาคารจะปลูกสร้างต่อไปมิได้ จนกว่าจะปรากฏผลการทดลองว่ามีความมั่นคงปลอดภัยตามหลักวิชา

ข้อ ๙๗ อาคารที่ปลูกสร้างติดต่อกับทางสาธารณะจะลงมือปลูกสร้างได้ต่อเมื่อได้นัดหมายให้นายช่างทราบและตกลงกำหนดเวลาแล้ว เพื่อให้เป็นการปลอดภัยต่อผู้ใช้ทางสาธารณะนั้น ผู้ปลูกสร้างจะต้องแสดงวิธีการและขั้นตอนของงานจนเป็นที่พอใจของนายช่าง และต้องสร้างสิ่งป้องกันสิ่งของร่วงหล่นที่จะเป็นอันตรายแก่ผู้สัญจร

ข้อ ๙๘ เมื่อนายช่างประสงค์จะเข้าตรวจอาคารที่ปลูกสร้างเสร็จแล้วว่าถูกต้องหรือไม่ ให้แจ้งต่อเจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองทราบ เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองต้องให้ความสะดวกตามสมควร

ข้อ ๙๙ เมื่อนายช่างตรวจพบอาคารซึ่งไม่ถูกต้องอันน่าจะเป็นอันตรายต่อร่างกาย ชีวิต หรือทรัพย์สิน ให้รายงานผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทราบ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะสั่งให้เจ้าของอาคารเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือรื้อถอนตามแบบ อ. ๔ ท้ายข้อบัญญัตินี้ได้

ข้อ ๑๐๐ ผู้ได้รับอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคารพักอาศัยสูงเกิน ๒ ชั้น ดิถกแถว อาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม อาคารสาธารณะ หรืออาคารพิเศษ เมื่อลงมือทำการปลูกสร้างต้องติดตั้งป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่า ๐.๕๐ เมตร ยาวไม่น้อยกว่า ๑.๐๐ เมตร ระบุข้อความตามตัวอย่างข้างท้ายนี้ และติดตั้งอยู่ในที่ดินที่จะทำการปลูกสร้างที่สามารถเห็นได้โดยง่ายตลอดเวลาที่ทำการปลูกสร้าง

อาคารที่ทำการปลูกสร้าง.....

จำนวน.....ห้อง, หลัง

ได้รับอนุญาตตามหนังสืออนุญาตเลขที่.....ลงวันที่.....

เจ้าของอาคาร.....

ผู้ควบคุมงาน.....

สถาปนิก.....

วิศวกร.....

หมวด ๑๐

ค่าธรรมเนียมการตรวจแบบก่อสร้าง และการออกหนังสืออนุญาต

ข้อ ๑๐๑ ค่าธรรมเนียมให้เรียกเก็บสำหรับอาคารพักอาศัยซึ่งทำด้วยอิฐ คอนกรีตหรือเหล็ก เป็นส่วนใหญ่ ตารางเมตรละ ๑๐ สตางค์ ตามขนาดของพื้นอาคารนั้นทุกชั้น สำหรับอาคารพักอาศัยซึ่งทำด้วยไม้หรือวัสดุไมถาวรเป็นส่วนใหญ่ ตารางเมตรละ ๕ สตางค์ ตามขนาดของพื้นในอาคารนั้นทุกชั้น

ข้อ ๑๐๒ ค่าธรรมเนียมสำหรับรั้ว กำแพง เขื่อน ทำน้ำ ท่อ หรือรางระบายน้ำ ให้เรียกเก็บตามระยะยาวเมตรละ ๒๐ สตางค์

ข้อ ๑๐๓ ค่าธรรมเนียมสำหรับอยู่เรือ คานเรือ ป้ายโฆษณา สะพาน ให้เรียกเก็บตารางเมตรละ ๔๐ สตางค์

ข้อ ๑๐๔ ค่าธรรมเนียมสำหรับอาคารอย่างอื่นนอกจากอาคารตามข้อ ๑๐๑ ข้อ ๑๐๒ และ ข้อ ๑๐๓ ให้เรียกเก็บตามเนื้อที่ของพื้นอาคารทุกชั้นตารางเมตรละ ๔๐ สตางค์ ถ้าวัดพื้นที่ไม่ได้ ให้เรียกเก็บตามระยะยาวเมตรละ ๒๐ สตางค์

ข้อ ๑๐๕ อาคารชั่วคราวให้ยกเว้นไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม

ข้อ ๑๐๖ ในการคิดค่าธรรมเนียม เศษของเมตรหรือตารางเมตร ให้เรียกเก็บเท่าหน่วยเต็ม

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๐๗ การขออนุญาตปลูกสร้างอาคารที่ได้ยื่นคำขอไว้ก่อนข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ ปฏิบัติตามเทศบัญญัติและกฎกระทรวงที่ใช้อยู่เดิม

ข้อ ๑๐๘ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

ชลอ ธรรมศิริ

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากขณะนี้การควบคุมการก่อสร้าง ได้มีเทศบัญญัติและกฎกระทรวงใช้บังคับอยู่หลายฉบับ กล่าวคือ ในเขตเทศบาลนครกรุงเทพเดิมใช้ เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ ในเขตของเทศบาลนครธนบุรีเดิมใช้เทศบัญญัติของเทศบาล นครธนบุรี และในพื้นที่กรุงเทพมหานครส่วนที่อยู่นอกเขตเทศบาลเดิมใช้กฎกระทรวง พ.ศ. ๒๔๙๘ ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ ประกอบกับ เทศบัญญัติและกฎกระทรวงดังกล่าวไม่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติ- กรุงเทพมหานครนี้ขึ้น

หนังสือขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร

เขียนที่.....

วันที่.....

ข้าพเจ้า.....อยู่บ้านเลขที่.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ขออนุญาตปลูกสร้างอาคารต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามข้อความต่อไปนี้
เพื่อปลูกสร้างเป็นอาคาร.....ที่บ้านเลขที่.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....แขวง.....

เขต.....ในโฉนดที่.....เลขที่ดิน.....

เป็นที่ดินของ.....เพื่อใช้.....

โดย.....เป็นเจ้าของ โดย.....เป็นสถาปนิก

โดย.....เป็นวิศวกร โดย.....เป็นผู้ควบคุมงาน

กำหนดแล้วเสร็จ.....วัน

ขอได้ออกหนังสืออนุญาตให้ข้าพเจ้าปลูกสร้างอาคารตามแผนผังแบบก่อสร้างและรายการ
ก่อสร้าง ซึ่งได้ยื่นให้ตรวจสอบแล้วเสร็จ

(ลายมือชื่อ).....ผู้ขออนุญาต

หนังสืออนุญาตให้ปลูกสร้างอาคาร

ที่.....

วันที่.....

อนุญาตให้.....อยู่บ้านเลขที่.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....ได้ตามกำหนดต่อไปนี้

ให้ปลูกสร้างอาคาร.....

ที่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

แขวง.....เขต.....ในโฉนดที่.....

เลขที่ดิน.....เป็นที่ดินของ.....

เพื่อใช้.....โดย.....เป็นเจ้าของ

ตามแผนผังและแบบก่อสร้างแนบท้ายหนังสืออนุญาตนี้จำนวน.....แผ่น

ขนาดอาคารรวม.....ตารางเมตร ค่าธรรมเนียม.....บาท

หนังสืออนุญาตนี้มีกำหนดอายุถึงวันที่.....เป็นกำหนดเวลา

และจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่อท้ายซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหนังสืออนุญาตนี้

(ลายมือชื่อ).....ผู้อนุญาต

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

เงื่อนไข

.....
.....
.....

คำสั่งเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขแบบอาคาร

ที่.....

วันที่.....

แจ้งความมายัง ..... อยู่บ้านเลขที่.....

ตรอก/ซอย..... ถนน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....

ตามหนังสือขออนุญาตปลูกสร้างอาคารของท่านลงวันที่.....

เพื่อปลูกสร้างที่บ้านเลขที่ ..... ตรอก/ซอย.....

ถนน..... แขวง..... เขต.....

เป็นอาคาร.....

ในโฉนดที่..... เลขที่ดิน..... เป็นที่ดินของ.....

ปรากฏว่ามีลักษณะยังไม่ถูกต้องตามข้อบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร ดังข้อความต่อไปนี้

.....
 .....

ให้ท่านจัดการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงแผนผัง แบบก่อสร้าง และรายการก่อสร้างให้ถูกต้องแล้วยื่นขอให้ตรวจใหม่ภายใน..... วัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วถือว่าท่านไม่ประสงค์จะปลูกสร้างและระงับการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารรายนี้

(ลงลายมือชื่อ).....

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

คำสั่งเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขอาคาร

ที่.....

วันที่.....

แจ้งความมายัง.....อยู่บ้านเลขที่.....

ตروق/ชอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....

ด้วยปรากฏว่าอาคาร.....

ปลูกสร้างอยู่ที่บ้านเลขที่.....ตروق/ชอย.....

ถนน.....แขวง.....เขต.....

เพื่อใช้.....โดย.....เป็นเจ้าของ

ในโฉนดที่.....เลขที่ดิน.....เป็นที่ดินของ.....

ใน.....มีลักษณะยังไม่มั่นคงแข็งแรงหรือปลอดภัย ตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๕๗๙ คือ.....

.....

ให้ท่านจัดการ.....

ให้แล้วเสร็จเรียบร้อยภายในกำหนดวันที่.....ต่อไป

(ลงลายมือชื่อ).....

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง อาคารจอดรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ โดยอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ กรุงเทพมหานครโดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง อาคารจอดรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๑”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพมหานครกึ่งจนาอนุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้วในข้อบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้ข้อบัญญัตินี้แทน นอกนั้นให้เป็นไปตามเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติ เรื่องควบคุมการก่อสร้างอาคารและกฎหมาย

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

“รถยนต์” หมายความว่า รถซึ่งเดินด้วยกำลังเครื่องจักร เครื่องกล เว้นแต่ที่เดินบนราง

“อาคารจอดรถยนต์” หมายความว่า อาคารหรือส่วนของอาคารที่ใช้สำหรับจอดรถยนต์

ข้อ ๕ อาคารจอดรถยนต์ที่อยู่ในบังคับตามข้อบัญญัตินี้ เป็นอาคารที่มีที่จอดรถจำนวนตั้งแต่เจ็ดคันขึ้นไป

ข้อ ๖ อาคารจอดรถยนต์ต้องสร้างด้วยวัสดุทนไฟทั้งหมด

ข้อ ๗ อาคารจอดรถยนต์ให้สร้างได้สูงไม่เกินสิบชั้น จากระดับพื้นดิน เว้นแต่จะเป็นอาคารที่มีระบบยกรถยนต์ด้วยเครื่องจักรเป็นส่วนประกอบอีกทางหนึ่งด้วย

อาคารจอดรถยนต์ที่สูงเกินหนึ่งชั้น เหนือระดับพื้นดิน ต้องเปิดโล่งอย่างน้อยสองด้าน ส่วนเปิดโล่งต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของพื้นที่ผืนดินด้านนั้น และส่วนที่เปิดโล่งทั้งหมดรวมกันต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละสิบของพื้นที่อาคารชั้นนั้น ๆ เว้นแต่กรณีตามข้อ ๘

ข้อ ๘. อาคารจอร์จรณต์ที่อยู่ต่ำกว่าระดับพื้นดิน ต้องจัดให้มีเครื่องระบายอากาศซึ่งสามารถเปลี่ยนอากาศภายในชั้นนั้น ๆ ได้หมดในเวลาสิบห้านาที

ข้อ ๙. ส่วนเปิดโล่งของอาคารจอร์จรณต์ ต้องมีขอบหรือราวกันตกที่แข็งแรงให้ความปลอดภัยแก่รณต์และบุคคลได้

ข้อ ๑๐. ผนังของอาคารจอร์จรณต์ที่อยู่ห่างเขตที่ดินของผู้อื่นหรืออาคารอื่นน้อยกว่า ๓.๐๐ เมตร ต้องเป็นผนังกันไฟหนาไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร หรือคอนกรีตเสริมเหล็กหนาไม่น้อยกว่า ๑๕ เซนติเมตร และห้ามทำช่องเปิดใด ๆ ในผนังนั้น

ข้อ ๑๑. ให้มีที่ว่างอันปราศจากหลังคาหรือสิ่งใดปกคลุม กว้างไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ เมตร ตลอดด้านของอาคารจอร์จรณต์อย่างน้อยสองด้าน และยาวรวมกันไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวรอบอาคาร

ข้อ ๑๒. อาคารจอร์จรณต์ที่มีการใช้ประเภทอื่นรวมอยู่ด้วย ส่วนกันแยกประเภทการใช้อาคาร ต้องเป็นผนังกันไฟหนาไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร หรือเป็นผนังคอนกรีตเสริมเหล็กหนาไม่น้อยกว่า ๑๕ เซนติเมตร ให้มีช่องเปิดเฉพาะประตูทำด้วยวัตถุทนไฟกว้างไม่เกิน ๒.๐๐ เมตร ไม่เกินสองประตู

ข้อ ๑๓. ระยะตั้งระหว่างพื้นถึงส่วนต่ำสุดของคานหรือเพดานหรือสิ่งอื่นที่ติดกับคานหรือเพดานต้องไม่น้อยกว่า ๒.๑๐ เมตร

ข้อ ๑๔. น้ำหนักบรรทุกของอาคารจอร์จรณต์เพื่อใช้คำนวณออกแบบต้องไม่ต่ำกว่า ๔๐๐ กิโลกรัม ต่อตารางเมตร สำหรับรณต์ที่มีน้ำหนักไม่เกิน ๒,๐๐๐ กิโลกรัม และไม่ต่ำกว่า ๘๐๐ กิโลกรัมต่อตารางเมตร สำหรับรณต์ที่มีน้ำหนักเกิน ๒,๐๐๐ กิโลกรัม

ข้อ ๑๕. ทางลาดขึ้นลงสำหรับรณต์ระหว่างชั้นต่าง ๆ ลาดชันได้ไม่เกินร้อยละสิบห้า ทางลาดช่วงหนึ่ง ๆ ต้องสูงไม่เกิน ๕.๐๐ เมตร ทางลาดที่สูงเกิน ๕.๐๐ เมตร ให้ทำที่พักมีขนาดยาวไม่น้อยกว่า ๖.๐๐ เมตร เว้นแต่ทางลาดแบบเวียนที่ชันไม่เกินร้อยละสิบ จะไม่มีที่พักก็ได้ ปลายทางลาดต้องปาดมุมยาวไม่น้อยกว่า ๒.๕๐ เมตร

จุดที่ลาดขึ้นหรือลงที่ระดับพื้นดิน ต้องอยู่ห่างจากเขตทางสาธารณะไม่น้อยกว่า ๖.๐๐ เมตร สำหรับทางลาดในอาคารจุดที่ลาดขึ้นหรือลงต้องอยู่ห่างจากปากทางออกของอาคารนั้นอย่างน้อย ๖.๐๐ เมตร

ให้มีบันไดกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๐๐ เมตร อย่างน้อยหนึ่งบันไดสำหรับพื้นที่ในชั้นนั้น ๆ ทุก ๑,๐๐๐ ตารางเมตร หากต้องมีเกินหนึ่งบันได แต่ละบันไดต้องห่างกันไม่น้อยกว่า ๓๐.๐๐ เมตร

ข้อ ๑๖. อาคารจอร์จรณต์ที่จอร์จรณต์ได้เกินห้าสิบคน แต่ไม่เกินสองร้อยคนต้องมีห้องส้วมที่ปัสสาวะและอ่างล้างมือ ดังนี้

ก. ส้วมชายหนึ่งที่ ปัสสาวะสองที่ อ่างล้างมือหนึ่งที่

ข. ส้วมหญิงหนึ่งที่ อ่างล้างมือหนึ่งที่

อาคารที่จอดรถยนต์ได้ตั้งแต่สองร้อยคันขึ้นไป ต้องมีห้องส้วม ที่บัสสภาวะและอ่างล้างมือ ในอัตราดังกล่าวข้างต้นทุก ๆ สองร้อยคันที่เพิ่มขึ้น เศษของสองร้อยคันให้นับเป็นสองร้อยคัน

ห้องส้วมต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร และมีเนื้อที่ไม่ต่ำกว่า ๑.๕๐ ตารางเมตร มีเครื่องระบายอากาศซึ่งสามารถเปลี่ยนอากาศภายในห้องได้หมดในเวลาสามสิบนาที

ข้อ ๑๗. ให้มีท่อประปาพร้อมทั้งอุปกรณ์ปิดเปิดน้ำ เพื่อใช้สำหรับล้างพื้นอาคารอยู่ในที่ เหมาะสมทุกชั้นที่ใช้จอดรถยนต์

ข้อ ๑๘. ให้มีระบบระบายน้ำจากอาคารทุกชั้นอย่างเพียงพอ และให้ต่อตรงกับระบบระบาย น้ำที่ระดับพื้นดิน

ข้อ ๑๙. ทุกส่วนของอาคารจอดรถยนต์ต้องให้มีแสงสว่างแลเห็นได้ชัดทั้งกลางวันและกลางคืน

ข้อ ๒๐. ให้มีเครื่องดับเพลิงเคมีหนึ่งเครื่องต่อจำนวนที่จอดรถยนต์ทุก ๆ ห้าสิบคัน และ ให้มีไว้ทุกชั้นที่ใช้จอดรถยนต์อย่างน้อยชั้นละหนึ่งเครื่อง

ข้อ ๒๑. ให้มีท่อคั่นน้ำดับเพลิงตามมาตรฐานของกองตำรวจดับเพลิงในจำนวนที่เพียงพอ เพื่อดับเพลิงได้ทุกส่วนของอาคาร

ข้อ ๒๒. ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรักษาการตามข้อบัญญัตินี้.

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๑

(ลงชื่อ)

ชลอ ธรรมศิริ

(นายชลอ ธรรมศิริ)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากยังไม่มีข้อบัญญัติอาคารจอดรถยนต์ชั้นใช้บังคับในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นเหตุให้ต้องนำข้อบังคับเกี่ยวกับลักษณะอาคารชนิดอื่นมาใช้บังคับ ซึ่งไม่เหมาะสมกับความเจริญในสภาพปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับอาคารจอดรถยนต์นี้ขึ้น

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๕ ตอนที่ ๖๑ ๖ มิถุนายน ๒๕๒๑

ประกาศในกรุงเทพกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๔ ตอนที่ ๖ ๖ มิถุนายน ๒๕๒๑

ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการขออนุญาตและ การควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการขออนุญาตและการควบคุมการก่อสร้างอาคารไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้ให้เรียกว่า “ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการขออนุญาตและควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๕”

ข้อ ๒. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

ข้อ ๓. ให้ยกเลิกระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมการขออนุญาตและการควบคุมการก่อสร้าง พ.ศ. ๒๕๒๒

บรรดาระเบียบข้อบังคับหรือคำสั่งอื่นใดซึ่งได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ซึ่งขัดหรือแย้งกับความในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

หมวด ๑

การตรวจแบบขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร

ข้อ ๔. การพิจารณาอนุญาตแผนผัง แบบก่อสร้างและรายการที่ยื่นขออนุญาตที่เขต คือ อาคารพักอาศัย อาคารตึกแถว หอพัก แฟลต อาคารชุด สำนักงาน ทาวน์เฮ้าส์ คอนโดมิเนียม ห้องแสดงสินค้า โกดังเก็บของ และอาคารพาณิชย์ ทั้งนี้ เฉพาะที่สูงไม่เกิน ๔ ชั้น ห้องแถวที่สูงไม่เกิน ๒ ชั้น อาคารสัตว์เลี้ยง อาคารชั่วคราว สะพานไม้ หอถังเก็บน้ำ รั้ว เขื่อน บ้าย แผงลอย และถนน ให้เขตใช้เวลาในการอนุญาตให้แล้วเสร็จภายใน ๑๐ วัน

การพิจารณาอนุญาตแผนผัง แบบก่อสร้าง และรายการที่ยื่นขออนุญาตที่เขต ซึ่งเป็นประเภท

อาคารที่ต้องส่งให้วิศวกรภาค หรือกองรังวัดที่ดินและที่สาธารณะตามข้อ ๑๔ ร่วมพิจารณาอนุญาตให้เขตแยกเรื่องส่งวิศวกรภาคหรือกองรังวัดที่ดินและที่สาธารณะภายใน ๒ วัน โดยให้วิศวกรภาค และกองรังวัดที่ดินและที่สาธารณะให้ความเห็น แล้วส่งกลับคืนเขตภายใน ๑๐ วัน และให้เขตพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาต แล้วแจ้งแก่ผู้ขออนุญาตภายใน ๒๕ วัน นับแต่วันยื่นขออนุญาต

ข้อ ๕. ในกรณีที่มีข้อขัดข้องเกี่ยวกับการพิจารณาออกใบอนุญาตให้ดำเนินการดังนี้

๕.๑ กรณีที่มีข้อขัดข้องเกี่ยวกับแผนผัง แบบก่อสร้างและรายการไม่ถูกต้องให้เขตออก อ.๓ ภายใน ๓ วัน นับแต่วันรับเรื่องขออนุญาตหรือรับเรื่องคืนจากหน่วยงานสุดท้ายตามข้อ ๔ วรรค ๒ แล้วแต่กรณีโดยให้ระบุข้อที่จะต้องแก้ไขหมดทุกรายการในคราวเดียว ห้ามมิให้มีการแจ้งแก้ไขแล้วแก้ไขอีกเป็นอันขาด

๕.๒ กรณีที่มีปัญหาให้เขตสรุปเรื่องและเสนอความเห็นต่อปลัดกรุงเทพมหานคร โดยผ่านสำนักงานโยธา ภายใน ๓ วัน นับแต่วันรับเรื่องหรือรับเรื่องคืนจากหน่วยงานสุดท้ายตามข้อ ๔ วรรค ๒ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๖. การลงรับเรื่องที่ยื่นขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร ให้งานปกครองของเขตลงรับเรื่องไว้แล้วส่งให้งานโยธาเขตเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องของรายงานต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้งานปกครองเป็นศูนย์กลางรวบรวมสถิติในการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารไว้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ ควบคุม และเร่งรัดงาน

ข้อ ๗. การพิจารณาอนุญาตแผนผัง แบบก่อสร้าง และรายการที่ยื่นขออนุญาตที่กองควบคุมอาคาร คือ อาคารตึกสูงเกิน ๔ ชั้น อาคารสาธารณะ อาคารพิเศษ หรืออาคารอื่นใดนอกจากอาคารตาม ข้อ ๔ วรรคหนึ่ง ให้กองควบคุมอาคาร สำนักงานโยธา สรุปเรื่องและเสนอความเห็นต่อปลัดกรุงเทพมหานครภายใน ๑๗ วัน การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้แจ้งแก่ผู้ขออนุญาตภายในเวลาไม่เกิน ๓๕ วัน นับแต่วันยื่นขออนุญาต

ในกรณีที่ต้องแยกเรื่องส่งกองรังวัดที่ดินและที่สาธารณะตามข้อ ๑๔ ให้กองควบคุมอาคารแยกเรื่องส่งภายใน ๒ วัน โดยให้กองรังวัดที่ดินและที่สาธารณะตรวจพิจารณาให้ความเห็น และส่งคืนกองควบคุมอาคารภายใน ๑๐ วัน และให้กองควบคุมอาคาร สำนักงานโยธา สรุปเรื่องและเสนอความเห็นต่อปลัดกรุงเทพมหานคร โดยให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘. ในกรณีที่มีข้อขัดข้องเกี่ยวกับการพิจารณาออกใบอนุญาต ให้ดำเนินการดังนี้

๘.๑ กรณีที่มีข้อขัดข้องเกี่ยวกับแผนผัง แบบก่อสร้าง และรายการไม่ถูกต้องให้สำนักงานโยธาออก อ.๓ ภายใน ๓ วัน นับแต่วันรับเรื่องขออนุญาต หรือรับเรื่องคืนจากกองรังวัดที่ดินและที่สาธารณะตามข้อ ๗ แล้วแต่กรณี โดยให้ระบุข้อที่จะต้องแก้ไขหมดทุกรายการในคราวเดียวกัน ห้ามมิให้มีการแจ้งแก้ไขแล้วแก้ไขอีกเป็นอันขาด

๘.๒ กรณีที่มีปัญหาให้กองควบคุมอาคาร สำนักการโยธา สรุปเรื่องและเสนอความเห็นต่อปลัดกรุงเทพมหานครภายใน ๕ วัน นับแต่วันรับเรื่องขออนุญาตหรือรับเรื่องคืนจากกองรังวัดที่ดินและที่สาธารณะตามข้อ ๗ วรรค ๒ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๙. ในกรณีการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารที่ต้องส่งให้ส่วนราชการอื่นร่วมพิจารณาให้เขตหรือกองควบคุมอาคารแล้วแต่กรณีแยกเรื่องส่งส่วนราชการนั้น ๆ ภายใน ๒ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้เขตพิจารณาอนุญาตภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องคืน สำหรับกองควบคุมอาคารให้สรุปเรื่องและทำความเข้าใจภายใน ๗ วัน เสนอปลัดกรุงเทพมหานครนับแต่วันที่ได้รับเรื่องคืน

ข้อ ๑๐. กรณีที่มีข้อขัดข้องเกี่ยวกับการพิจารณาตามข้อ ๙ ให้นำความในข้อ ๕ และ ข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑. ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดในระเบียบนี้ ให้บันทึกเหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบทันที เพื่อพิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณีต่อไป

ข้อ ๑๒. อาคารประเภทใดที่มีปัญหาจะต้องส่งให้หน่วยงานอื่นในสังกัดกรุงเทพมหานครหรือส่วนราชการอื่นพิจารณา ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๒

หมวด ๒

ประเภทอาคารที่ต้องส่งให้หน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานครหรือส่วนราชการอื่นพิจารณา

ข้อ ๑๓. อาคารที่ขออนุญาตปลูกสร้างริมถนน ซึ่งอยู่ในความดูแลของกรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม ให้ผู้ขออนุญาตไปติดต่อกับกรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม เพื่อกำหนดแนวเขต

ข้อ ๑๔. อาคารที่ขออนุญาตสร้างริมถนน ตรอก ซอย หรือบริเวณที่มีโครงการตัดถนน หรือมีการเวนคืนที่ดินเพื่อตัดถนน ให้เขตหรือกองควบคุมอาคารส่งเรื่องให้กองรังวัดที่ดินและที่สาธารณะตรวจสอบเกี่ยวกับแนวถนน แนวทางสาธารณะ แนวทางที่มีสภาพสาธารณะและที่สาธารณประโยชน์ พร้อมทั้งกำหนดแนวอาคารที่จะปลูกสร้าง ยกเว้นเขตที่มีเจ้าหน้าที่รังวัดที่ดินประจำอยู่ ก็ให้กำหนดแนวเขตการก่อสร้างอาคารได้เองโดยติดต่อประสานงานกับกองรังวัดที่ดินและที่สาธารณะ

ในกรณีอาคารที่ขออนุญาตไม่ติดแนวถนน แนวทางสาธารณะ แนวทางที่มีสภาพสาธารณะและที่สาธารณประโยชน์ และไม่อยู่ในบริเวณที่มีถนนโครงการ หากผู้ขออนุญาตแสดงสำเนาโฉนดมาโดยชัดเจนก็ไม่ต้องส่งกองรังวัดที่ดินและที่สาธารณะตรวจสอบอีก แต่ถ้าผู้ขออนุญาตแสดงใบยินยอมให้ใช้ที่ดิน ก็ให้ส่งกองรังวัดที่ดินและที่สาธารณะไปตรวจสอบ

ข้อ ๑๕. อาคารที่ขออนุญาตปลูกสร้างเพื่อใช้เป็นโรงงาน ให้แจ้งผู้ขออนุญาตให้ไปยื่นขอ

อนุญาตในหลักการต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมเสียก่อน

ข้อ ๑๖. อาคารที่ขออนุญาตปลูกสร้างเพื่อใช้เป็นโรงแรมหรือที่พัก ให้กองควบคุมอาคารส่งเรื่องให้กรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย พิจารณาตรวจสอบตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพ

ข้อ ๑๗. อาคารที่ขออนุญาตปลูกสร้างเพื่อใช้เป็นโรงแรม หรือสถานบริการ ให้กองควบคุมอาคารส่งเรื่องให้กองทะเบียน กรมตำรวจ พิจารณาตรวจสอบตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม หรือกฎหมายว่าด้วยสถานบริการแล้วแต่กรณีเสียก่อน

ข้อ ๑๘. อาคารที่ขออนุญาตปลูกสร้างเพื่อใช้เป็นโรงแรม โรงงาน โรงงาน ตลาด ภัตตาคาร โกดัง โรงพยาบาล หรือสถานพยาบาล โรงอาหาร สถานบริการ สถานบริการน้ำมัน เตาเผาศพ หรือเตาอื่น ๆ รวมทั้งอาคารที่จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเรื่องเกี่ยวกับสุขลักษณะตามเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ให้กองควบคุมอาคารหรือเขตตรวจสอบตามหลักเกณฑ์รายละเอียดที่กองอนามัยสิ่งแวดล้อมกำหนด โดยไม่ต้องส่งให้กองอนามัยสิ่งแวดล้อมพิจารณา

ข้อ ๑๙. อาคารทุกประเภทที่จะต้องจัดที่จอดรถ ที่กลับ และทางเข้า-ออก ของรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร และอาคารตึกแถวหรืออาคารพาณิชย์ประเภทรวมเป็นกลุ่ม ซึ่งมีจำนวนตั้งแต่ ๔๐ ห้องขึ้นไป และมีถนนจากภายในบริเวณที่ขออนุญาตทำการก่อสร้างเป็นทางเข้า-ออก ของรถยนต์ออกมาเชื่อมถนนหรือทางสาธารณะ ให้กองควบคุมอาคารหรือเขตตรวจสอบให้เป็นไปตามกฎกระทรวงและหลักเกณฑ์รายละเอียดที่กองวิศวกรรมจราจรถือปฏิบัติ โดยไม่ต้องส่งให้กองวิศวกรรมจราจรพิจารณา

ข้อ ๒๐. การขออนุญาตปลูกสร้างอาคารประเภทซึ่งมีเทศบัญญัติและข้อบัญญัติ เรื่องกำหนดบริเวณซึ่งอาคารบางชนิดจะปลูกสร้างขึ้นมิได้ และข้อบัญญัติที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้าง พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้กองควบคุมอาคารหรือเขตพิจารณาให้เป็นไปตามประกาศผ่อนผันของกรุงเทพมหานคร โดยไม่ต้องส่งให้กองผังเมืองพิจารณา ทั้งนี้ กรณีกองควบคุมอาคารให้เสนอขออนุมัติในหลักการจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผ่านปลัดกรุงเทพมหานครก่อนทุกรายสำหรับเขตให้เสนอเรื่องขออนุมัติจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยผ่านกองควบคุมอาคาร และปลัดกรุงเทพมหานคร เว้นแต่อาคารพักอาศัยและประเภทบ้านเดี่ยว และเมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอนุมัติในหลักการแล้ว ให้กองควบคุมอาคารแจ้งกองผังเมืองทราบเพื่อวัตถุประสงค์ทางผังเมือง

ข้อ ๒๑. เมื่อเขตออกใบอนุญาตแก่ผู้ขออนุญาตแล้ว ไม่ว่าผู้ขออนุญาตจะรับใบอนุญาตไปแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้เขตส่งสำเนาใบอนุญาตและแบบ ๑ ชุด ทุกราย พร้อมรายงานการขออนุญาต การอนุญาตและไม่อนุญาตตลอดจนเรื่องที่ค้างอยู่แก่กองควบคุมอาคารตามแบบฟอร์มที่กองควบคุม

อาคารกำหนดเพื่อรวบรวมรายงานเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อทราบ ทั้งนี้ ให้เขตนำส่งภายในวันจันทร์ของสัปดาห์ที่ ๑ และที่ ๓ ของเดือน

หมวด ๓

การตรวจอาคารที่ปลูกสร้างโดยมิได้รับอนุญาต

ข้อ ๒๒. เมื่อเจ้าหน้าที่เขตตรวจพบว่ามีอาคารก่อสร้าง ต่อเติม หรือดัดแปลงอาคารโดยมิได้รับอนุญาต ให้ทำรายงานเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทันที เพื่อให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งให้ผู้ปลูกสร้างอาคารหรือผู้ดำเนินการระงับการก่อสร้าง หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือรื้อถอนอาคาร แล้วแต่กรณีภายในวันเดียวกันหรืออย่างช้าในวันรุ่งขึ้น

เมื่อมีคำสั่งตามความในวรรคแรกแล้ว ให้เขตส่งเรื่องดำเนินคดีโดยด่วนต่อไป ในการส่งเรื่องดำเนินคดีให้แนบแผนที่สังเขปแสดงสถานที่ก่อสร้างให้ชัดเจน พร้อมระบุชื่อที่อยู่ของผู้ปลูกสร้างอาคาร หรือผู้ดำเนินการ และถ้าปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าอาคารที่ปลูกสร้างโดยมิได้รับอนุญาตนั้นเป็นอาคารประเภทที่ต้องมีที่จอดที่กลับ และทางเข้า-ออก ของรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้าง ก็ให้ระบุไปด้วย

ในกรณีที่มีการร้องเรียนหรือตรวจพบว่า เขตใดมีการก่อสร้าง ต่อเติม หรือดัดแปลงอาคารโดยมิได้รับอนุญาต ให้แจ้งเขตดำเนินการตามความในวรรคแรก

ข้อ ๒๓. ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบว่ามีอาคารก่อสร้าง ต่อเติม หรือดัดแปลงอาคารโดยมิได้รับอนุญาต และหาผู้ปลูกสร้างอาคารหรือผู้ดำเนินการไม่พบ พบแต่คนงานกำลังก่อสร้างอยู่ ให้เจ้าหน้าที่ทำประกาศเป็นหนังสือไปปิดให้เห็นชัดในบริเวณก่อสร้างทันที และให้คนงานหยุดทำการก่อสร้างตามเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศ หากคนงานยังฝ่าฝืนก็ให้ดำเนินคดีกับคนงาน โดยให้แจ้งความกับตำรวจในท้องที่ที่ทำการก่อสร้าง

ข้อ ๒๔. เมื่อส่งเรื่องแจ้งความตำรวจแล้ว จะต้องติดตามผลการดำเนินคดีจากตำรวจทุกระยะ ๑๕ วัน เมื่อทราบผลการดำเนินคดีแล้ว ในกรณีที่มีคำสั่งรื้อถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคาร หากเจ้าของยังไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่ง ก็ส่งเรื่องให้กองกฎหมายและคดีตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานภายใน ๗ วัน นับแต่วันทราบผลการดำเนินคดี และให้กองกฎหมายและคดีรวบรวมเพื่อร้องขอต่อศาลให้บังคับให้มีการรื้อถอนอาคารต่อไป

ในกรณีที่ศาลสั่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้มีหน้าที่ในการรื้อถอน ให้หน่วยงานผู้มีหน้าที่ดำเนินการรื้อถอนให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน

ข้อ ๒๕. ในกรณีที่ตรวจพบว่ามีอาคารปลูกสร้างอาคารโดยมิได้รับอนุญาต และเขตได้ดำเนินการจนถึงมีการเปรียบเทียบปรับเรียบร้อยแล้ว ต่อมาพบว่ามีอาคารปลูกสร้างอาคารโดยมิได้รับอนุญาตนี้ต่อไปอีก ให้เขตดำเนินการตามขั้นตอนที่บัญญัติไว้ในกฎหมายกับผู้ต้องหาคนเดิมใหม่ได้อีก

หมวด ๔

การตรวจการก่อสร้างอาคารซึ่งได้รับอนุญาต

ข้อ ๒๖. เมื่อมีการออกใบอนุญาตปลูกสร้างอาคารไปแล้ว เขตและกองควบคุมอาคารต้องจัดเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและรายงานการก่อสร้างอาคารอย่างน้อย ๑ ครั้งต่อ ๑๕ วัน ว่ามีการปลูกสร้างถูกต้องตามแบบที่ได้อนุญาตหรือไม่ หากพบว่าการปลูกสร้างผิดแบบจนแล้วเสร็จจึงรายงานหรือรายงานเมื่อมีผู้ร้องเรียนและผลการสอบสวนปรากฏว่าเป็นการละเลยให้ถือว่าเป็นความบกพร่องของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ

ข้อ ๒๗. การดำเนินการกับผู้ปลูกสร้างอาคารที่ปลูกสร้างอาคารไม่ตรงตามแบบที่ได้รับอนุญาตให้นำความในหมวด ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๕

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๘. การนับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้นับแต่วันที่ผู้รับคำขอ ผู้มีหน้าที่พิจารณาหรือผู้มีคำสั่งแล้วแต่กรณี ได้รับเอกสารครบถ้วนสมบูรณ์ แต่ในกรณีที่ผู้รับคำขอ ผู้มีหน้าที่พิจารณาหรือผู้มีคำสั่งเห็นว่าเอกสารที่ได้รับยังไม่ครบถ้วนหรือสมบูรณ์ ต้องแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายใน ๕ วัน นับแต่วันที่เขตหรือกองควบคุมอาคารแล้วแต่กรณีได้รับคำขอนั้นมาถึง

ระยะเวลาใดที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ถ้าระยะเวลานั้นไม่เกิน ๗ วัน ให้หมายถึงวันทำการ

ข้อ ๒๙. ให้สำนักงานโยธารับผิดชอบการตรวจสอบ เร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๓๐. การชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ให้เขตหรือกองควบคุมอาคารซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องแล้วแต่กรณีเป็นผู้รับชำระ เมื่อหน่วยงานใดรับชำระค่าธรรมเนียมและออกใบอนุญาตแล้วก็ให้หน่วยงานนั้นเก็บเรื่องเดิมไว้ แต่จะต้องส่งสำเนาใบอนุญาตพร้อมทั้งแผนผัง แบบก่อสร้างและรายงานส่งให้อีกหน่วยงานหนึ่งซึ่งมิได้เป็นเจ้าของเรื่องด้วย

ข้อ ๓๑. ให้ปลัดกรุงเทพมหานครควบคุม ดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนี้โดยเคร่งครัด หากพบว่าการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครพิจารณาโทษตามควรแก่กรณี

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๒๕

(ลงชื่อ) พลเรือเอก เทียม มกรานนท์

(เทียม มกรานนท์)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

กฎกระทรวง

(พ.ศ. ๒๕๒๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะแต่งตั้งให้เป็นนายตรวจ ได้อย่างน้อยต้องมีความรู้หรือคุณวุฒิอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ คือ

(๑) ได้รับประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ แผนกวิชาช่างก่อสร้าง แผนกวิชาช่างสำรวจ แผนกวิชาช่างโยธา และแผนกวิชาช่างเขียนแบบโยธา หรือ

(๒) ได้รับประกาศนียบัตรที่ ก.พ.กำหนดว่าใช้เป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งช่างโยธา ๑ หรือเทียบเท่า

ข้อ ๒. ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะแต่งตั้งให้เป็นนายช่าง ได้อย่างน้อยต้องมีความรู้หรือคุณวุฒิอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ คือ

(๑) ได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูง แผนกวิชาช่างก่อสร้าง แผนกวิชาช่างสำรวจ แผนกวิชาช่างโยธา และแผนกวิชาช่างเขียนแบบโยธา

(๒) ได้รับประกาศนียบัตรตามที่ ก.พ.กำหนดว่าใช้เป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งช่างโยธา

(๓) ได้รับประกาศนียบัตรวิชาช่างตรีตามหลักสูตรของทางราชการซึ่ง ก.พ.ได้รับรองแล้ว หรือได้รับอนุญาตพิเศษให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขา ๑ วิศวกรรมโยธา ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม หรือ

(๔) เป็นผู้มีความรู้หรือคุณวุฒิตามข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวงนี้ และเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

พลเอกสิทธิ จิริโรจน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นจะแต่งตั้งให้เป็นนายตรวจหรือ นายช่าง ต้องมีความรู้หรือคุณวุฒิตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

คัดจาก ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ ตอนที่ ๑๒๒ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้
บัตรประจำตัวนายช่าง และบัตรประจำตัวนายตรวจ ให้เป็นไปตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

พลเอกสิทธิ จิโรจน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้บัตรประจำตัวนายช่าง และบัตรประจำตัวนายตรวจเป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

คัดจาก ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๔๘ ตอนที่ ๑๒๒ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔

แบบบัตรประจำตัวนายช่าง
ท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๔)
ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

(ด้านหน้า)

๖ ซม.

(ตราครุฑ)
บัตรประจำตัวนายช่าง
 ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
 ในท้องที่.....
 วันออกบัตร...../...../.....
 วันบัตรหมดอายุ...../...../.....

๙.๕ ซม.

(ด้านหลัง)

๖ ซม.

รูปถ่ายครึ่งตัวแต่ง เครื่องแบบข้าราชการ หรือเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ ส่วนท้องถิ่น หน้าตรง ไม่สวมหมวก ขนาด ๓ x ๔ ซม.	เลขที่..... ชื่อ..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....
..... ลายมือชื่อผู้ถือบัตร	..... เจ้าพนักงานท้องถิ่น

๙.๕ ซม.

แบบบัตรประจำตัวนายตรวจ
ท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๔)
ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

(ด้านหน้า)

๖ ซม.	<p>(ตราครุฑ)</p> <p>บัตรประจำตัวนายตรวจ</p> <p>ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒</p> <p>ในท้องที่.....</p> <p>วันออกบัตร...../...../.....</p> <p>วันบัตรหมดอายุ..... /..... /.....</p>
-------	---

๙.๕ ซม.

(ด้านหลัง)

๖ ซม.	<p>รูปถ่ายครึ่งตัวแต่ง เครื่องแบบข้าราชการ หรือเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ ส่วนท้องถิ่น หน้าตรง ไม่สวมหมวก ขนาด ๓ x ๔ ซม.</p>	<p>เลขที่.....</p> <p>ชื่อ.....</p> <p>ตำแหน่ง.....</p> <p>สังกัด.....</p>
	<p>.....</p> <p>ลายมือชื่อผู้ถือบัตร</p>	<p>.....</p> <p>เจ้าพนักงานท้องถิ่น</p>

๙.๕ ซม.

ตราสำนักงานของราชการส่วนท้องถิ่น

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๓) และมาตรา ๔๒ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ในกฎกระทรวงนี้

“วัสดุก่อสร้างและสิ่งของ” หมายความว่า วัสดุก่อสร้างที่ถูกรื้อถอน รวมทั้งสิ่งของที่ขนออกจากอาคารส่วนที่มีการรื้อถอน

ข้อ ๒. การยึดและเก็บรักษาไว้ หรือขายซึ่งวัสดุก่อสร้างและสิ่งของ และถือเงินไว้แทนตัวทรัพย์สิน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะกระทำได้ เมื่อ

(๑) ศาลได้มีคำสั่งบังคับให้มีการรื้อถอนโดยให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้มีหน้าที่ในการรื้อถอน

(๒) เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ปิดประกาศกำหนดการรื้อถอนไว้ในบริเวณที่จะรื้อถอนแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

(๓) เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ดำเนินการรื้อถอนเมื่อครบกำหนดเวลาตามประกาศใน (๒) แล้ว

ข้อ ๓. การยึดวัสดุก่อสร้างและสิ่งของ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น

(๑) ทำประกาศการยึดวัสดุก่อสร้างและสิ่งของ แล้วปิดไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ที่ยึด

(๒) ทำบัญชีวัสดุก่อสร้างและสิ่งของ แล้วทำบันทึกการยึดไว้

(๓) แจ้งการยึดวัสดุก่อสร้างและสิ่งของให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการ หรือผู้ควบคุมงานทราบ แล้วแต่กรณี

ให้นำมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับแก่การแจ้งการยึดโดยอนุโลม

การยึดวัสดุก่อสร้างและสิ่งของครบไปถึงดอกผลแห่งวัสดุก่อสร้างและสิ่งของนั้นด้วย

ข้อ ๔. ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแสดงให้เห็นโดยชัดแจ้งว่าวัสดุก่อสร้างและสิ่งของนั้นได้มีการยึดแล้ว โดยผูกแผ่นเลขหมายแล้วประทับตราครั้งหรือปิดแผ่นเลขหมายไว้ที่วัสดุก่อสร้างและสิ่งของที่ยึด หรือทำเครื่องหมายตามที่เห็นสมควรให้ตรงตามบัญชีวัสดุก่อสร้างและสิ่งของที่ยึด ถ้าสามารถเก็บรวมเข้าหีบหรือตู้ได้ ให้รวมไว้แล้วปิดหีบหรือตู้ประทับตราครั้งอีกชั้นหนึ่ง

ข้อ ๕. บัญชีวัสดุก่อสร้างและสิ่งของที่ยึดให้แสดงรายละเอียด เช่น ชื่อ ประเภท ตัวแบบ ลักษณะ จำนวน ขนาด น้ำหนัก สภาพ และราคาประมาณของวัสดุก่อสร้างและสิ่งของนั้น เป็นต้น

ถ้าวัสดุก่อสร้างและสิ่งของที่ยึดเป็นของหลายสิ่งและมีราคาเล็กน้อย จะมัดหรือกองรวมกัน แล้วลงบัญชีเป็นรายการเดียวกันก็ได้

ถ้าวัสดุก่อสร้างและสิ่งของที่ยึดเป็นชุดหรือสำหรับ จะลงบัญชีรวมเป็นชุด เป็นสำหรับ หรือไม่รวมก็ได้

ข้อ ๖. ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเก็บรักษาวัสดุก่อสร้างและสิ่งของที่ยึดไว้ ณ สถานที่ที่ยึด หรือจะนำไปเก็บรักษาไว้ ณ สถานที่ใดก็ได้ตามที่เห็นสมควร หากมีความจำเป็นจะจ้างคนดูแลรักษาหรือเช่าสถานที่ที่เก็บรักษาก็ได้

ข้อ ๗. ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจัดแจ้งไว้ในบัญชีวัสดุก่อสร้างและสิ่งของที่ยึดว่าได้เก็บรักษา วัสดุก่อสร้างและสิ่งของที่ยึดนั้นไว้อย่างไร รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการยึดและเก็บรักษาด้วย

ข้อ ๘ ให้เจ้าของทรัพย์สินมารับวัสดุก่อสร้างและสิ่งของที่ยึดคืนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการยึดตามข้อ ๓ (๓) หากเจ้าของทรัพย์สินมิได้มาขอรับคืนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะนำวัสดุก่อสร้างและสิ่งของที่ยึดนั้นออกขายทอดตลาดก็ได้

ในกรณีที่บุคคลหลายคนต่างคนต่างอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือเงินที่ได้จากการขาย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งให้ผู้อ้างเป็นเจ้าของทรัพย์สินทุกคนไปตกลงกันเองหรือนำคดีไปสู่ศาล หากไม่มีการตกลงกันหรือนำคดีไปสู่ศาลภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะนำวัสดุก่อสร้างหรือสิ่งของที่ยึดนั้นออกขายทอดตลาดก็ได้

ถ้าวัสดุก่อสร้างและสิ่งของเป็นของเสียหาย หรือถ้าห่วงง้าไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาจะเกินส่วนกับค่าวัสดุก่อสร้างและสิ่งของ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะนำวัสดุก่อสร้างและสิ่งของนั้นออกขายทอดตลาดหรือจะขายโดยวิธีอื่นก่อนวันที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการ หรือผู้ควบคุมงาน ได้ทราบการแจ้งการยึดตามข้อ ๓ (๓) ก็ได้

ข้อ ๙. ถ้าเจ้าของทรัพย์สินมารับวัสดุก่อสร้างและสิ่งของที่ยึดคืน ให้เจ้าของทรัพย์สินชำระเงินค่าใช้จ่ายในการยึด ค่าเช่าสถานที่เก็บ ค่าจ้างดูแลรักษาและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการยึด และเก็บรักษาทรัพย์สินให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนที่จะรับวัสดุก่อสร้างและสิ่งของที่ยึดนั้นคืนไป

ถ้าเจ้าของทรัพย์สินไม่ชำระเงินหรือชำระเงินไม่ครบตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะนำวัสดุก่อสร้างและสิ่งของที่ยึดนั้นออกขายทอดตลาดก็ได้ และให้นำข้อ ๑๙ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๐. การขายทอดตลาดวัสดุก่อสร้างและสิ่งของที่ยึด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทำประกาศ โดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเท่าที่จะระบุได้ เช่น ชื่อเจ้าของทรัพย์สิน วัน เวลา และสถานที่ที่จะขายทอดตลาด ชื่อ ประเภท ตัวแบบ ลักษณะ จำนวน ขนาด น้ำหนัก และสภาพของทรัพย์สินนั้น เป็นต้น

ข้อ ๑๑. ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปิดประกาศการขายทอดตลาดไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่

ที่มีการรื้อถอน สถานที่ที่จะขายทอดตลาด และที่ทำการของเจ้าพนักงานท้องถิ่นนั้นก่อนวันขายทอดตลาดไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ในกรณีที่ทราบตัวเจ้าของทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นส่งประกาศการขายทอดตลาดไปให้เจ้าของทรัพย์สินทราบก่อนวันขายทอดตลาดไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ให้นำมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับแก่การส่งประกาศการขายทอดตลาดโดยอนุโลม

ในกรณีที่เห็นสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะประกาศการขายทอดตลาดทางหนังสือพิมพ์หรือวิทยุกระจายเสียงก่อนวันขายทอดตลาดก็ได้

ในกรณีที่เจ้าของทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดร้องขอทรัพย์สินคืนก่อนหรือในระหว่างการขายทอดตลาด ให้งดการขายทรัพย์สินนั้น

ข้อ ๑๒. ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นส่งประกาศการขายทอดตลาดไปยังกรมศิลปากรก่อนวันขายทอดตลาดไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ข้อ ๑๓. ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นตู้ไม้หวัด หนีบ หรือกำปั้นเหล็กเก็บทรัพย์สิน และปรากฏว่ายังเปิดไม่ได้ ให้จัดการเปิดก่อนจึงจะขายทอดตลาดได้

ข้อ ๑๔. ในการขายทอดตลาด เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะตั้งเจ้าพนักงานคนใดให้ทำหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานผู้ขายก็ได้

ก่อนเริ่มขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานผู้ขายอ่านประกาศการขายทอดตลาด ณ สถานที่ที่จะขายทอดตลาดโดยเปิดเผย และให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ให้แสดงการตกลงขายด้วยวิธีเคาะไม้

(๒) ให้ร้องขานจำนวนเงินที่มีผู้สุ้ราคาครั้งที่หนึ่ง ๓ หน ถ้าไม่มีผู้สุ้ราคาสูงขึ้น ให้ร้องขานเป็นครั้งที่สองอีก ๓ หน เมื่อไม่มีผู้สุ้ราคาสูงกว่านั้นและได้ราคาพอสมควรให้ลงคำสามพร้อมทั้งเคาะไม้ แต่ถ้าก่อนเคาะไม้มีผู้สุ้ราคาสูงขึ้นไปอีกให้ร้องขานราคาตั้งต้นใหม่ตามลำดับดังกล่าวแล้ว

(๓) ถ้าผู้สุ้ราคาถอนคำสุ้ราคาของตนก่อนเคาะไม้ ให้ตั้งต้นร้องขานใหม่

(๔) เมื่อเห็นว่าราคาที่มีผู้สุ้ราคาสูงสุดนั้นยังไม่เพียงพอ เจ้าพนักงานผู้ขายอาจถอนทรัพย์สินจากการทอดตลาดได้

(๕) เมื่อเคาะไม้ตกลงขายแล้ว ผู้ซื้อต้องชำระเงินทันที เว้นแต่ทรัพย์สินมีราคาตั้งแต่ห้าพันบาทขึ้นไป เจ้าพนักงานผู้ขายอาจผ่อนผันให้ผู้ซื้อวางเงินมัดจำไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้าของราคาซื้อและทำสัญญาใช้เงินที่ค้างชำระภายในเวลาไม่เกินสิบห้าวันก็ได้ เมื่อได้ชำระเงินครบถ้วนแล้วจึงให้โอนมอบทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ซื้อไป

ข้อ ๑๕. ให้เจ้าพนักงานผู้ขายทำบันทึกเหตุการณ์อันเกี่ยวกับการขายทอดตลาดไว้ ถ้า

ทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดมีราคาตั้งแต่ห้าพันบาทขึ้นไปให้แสดงจำนวนบุคคลซึ่งมาฟังการขายทอดตลาด ผู้รู้ราคาตลอดจนจำนวนเงินที่ผู้รู้ราคากันเป็นลำดับไว้ด้วย

ข้อ ๑๖. เมื่อการขายทอดตลาดบริบูรณ์แล้ว ถ้าผู้ซื้อไม่ชำระเงิน ไม่วางเงินมัดจำ หรือไม่ใช้เงินที่ค้างชำระตามสัญญา ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเอาทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดซ้ำอีก และแจ้งให้ผู้ซื้อทราบกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะขายทอดตลาดด้วย เมื่อขายทอดตลาดครั้งหลังได้เงินเท่าใดให้หักค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดออกก่อน และถ้ายังไม่คุ้มราคาขายทอดตลาดครั้งก่อน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจัดการเรียกร้องให้ผู้ซื้อเดิมชำระเงินส่วนที่ยังขาดนั้น

ข้อ ๑๗. การขายโดยวิธีอื่นตามข้อ ๘ วรรคสาม ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นขายตามวิธีที่เห็นสมควรและบันทึกเกี่ยวกับการขายนั้นไว้

ข้อ ๑๘. ถ้าทรัพย์สินที่จะขายมีดอกผลเกิดในระหว่างการยึด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นขายดอกผลนั้นได้ด้วย

ข้อ ๑๙. เมื่อได้เงินจากการขายแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหักค่าใช้จ่ายในการยึดค่าเช่าสถานที่เก็บ ค่าจ้างดูแลรักษา และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการยึดและเก็บรักษาทรัพย์สินออกก่อน เหลือเท่าใดจึงคืนให้แก่เจ้าของทรัพย์สิน

ในกรณีที่เจ้าของทรัพย์สินไม่มารับคืน ให้ถือเงินไว้แทนตัวทรัพย์สินและนำฝากคลังในลักษณะเงินนอกงบประมาณ โดยให้นำระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่เจ้าของทรัพย์สินมิได้เรียกร้องเอาเงินนั้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มีประกาศกำหนดการรื้อถอน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นนำส่งคลังตามระเบียบดังกล่าวโดยมิชักช้า

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๖

พลเอกสิทธิ จิโรจน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้คือ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการรื้อถอนอาคาร วัสดุก่อสร้างที่ถูกรื้อถอนรวมทั้งสิ่งของที่ขนออกจากอาคารส่วนที่มีการรื้อถอนนั้น มาตรา ๔๒ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจยึดและเก็บรักษาไว้ หรือขายและถือเงินไว้แทนตัวทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

คัดจาก ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๐ ตอนที่ ๖๖ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๒๖

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๓) และมาตรา ๘ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ในกฎกระทรวงนี้

“อาคารอยู่อาศัย” หมายความว่า อาคารซึ่งโดยปกติบุคคลใช้อาศัยได้ทั้งกลางวันและกลางคืน ไม่ว่าจะเป็นการอยู่อาศัยอย่างถาวร หรือชั่วคราว

“ตึกแถว” หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างติดต่อกันเป็นแถวยาวตั้งแต่สองคูหาขึ้นไป มีผนังร่วมแบ่งอาคาร เป็นคูหาและประกอบด้วยวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่

“อาคารพาณิชย์” หมายความว่า อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการพาณิชย์กรรม หรือบริการธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักรที่มีกำลังการผลิตเทียบได้ไม่เกิน ๕ แรงม้า และให้หมายความรวมถึงอาคารอื่นใดที่ก่อสร้างห่างจากถนนหรือทางสาธารณะไม่เกิน ๒๐.๐๐ เมตร ซึ่งอาจใช้เป็นอาคารเพื่อประโยชน์ในการพาณิชย์กรรมได้

“โรงงาน” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

“อาคารสาธารณะ” หมายความว่า อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการชุมนุมคนได้โดยทั่วไป เพื่อกิจกรรมทางราชการ การเมือง การศึกษา การศาสนา การสังคม การนันทนาการ หรือการพาณิชย์กรรม เช่น โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม โรงพยาบาล สถานศึกษา หอสมุด สนามกีฬา กลางแจ้ง สถานกีฬาในร่ม ตลาด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานบริการ ท่าอากาศยาน อุโมงค์ สะพาน อาคารจอดรถ สถานีรถ ท่าจอดเรือ โป๊ะจอดเรือ สุสาน ฌาปนสถาน ศาสนสถาน เป็นต้น

“อาคารพิเศษ” หมายความว่า อาคารที่ต้องการมาตรฐานความมั่นคงแข็งแรงและความปลอดภัยเป็นพิเศษ เช่นอาคารดังต่อไปนี้

- โรงมหรสพ อัฒจันทร์ หอประชุม หอสมุด หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์สถาน หรือศาสนสถาน
- อุโมงค์ คานเรือ หรือท่าจอดเรือ สำหรับเรือขนาดใหญ่เกิน ๑๐๐ ตันกรอส
- อาคารหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสูงเกิน ๑๕.๐๐ เมตร หรือสะพานหรืออาคารหรือโครงหลังคาช่วงหนึ่งเกิน ๑๐.๐๐ เมตร หรือมีลักษณะโครงสร้างที่อาจก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อสาธารณชนได้

(ง) อาคารที่เก็บวัสดุไวไฟ วัสดุระเบิด หรือวัสดุกระจายแพร่พิษหรือรังสีตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๒. หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

หมวด ๑

การก่อสร้างอาคาร

ข้อ ๓. ในการก่อสร้างอาคาร ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้ดำเนินการต้องดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขแห่งการอนุญาต และต้องมีผู้ควบคุมงานตามที่ระบุชื่อไว้ในใบอนุญาตอยู่ ณ ที่ทำการก่อสร้าง ถ้าผู้ควบคุมงานไม่อยู่ ต้องตั้งตัวแทนไว้ ทั้งนี้ไม่ทำให้ผู้ควบคุมงานหลุดพ้นความรับผิดชอบ การสอบถามข้อเท็จจริงหรือคำสั่งของนายช่างหรือนายตรวจที่ได้สอบถามหรือสั่งแก่ผู้ควบคุมงานหรือตัวแทนนั้น ให้ถือว่าได้สอบถามหรือสั่งแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้ดำเนินการแล้ว

ข้อ ๔. ในการก่อสร้างอาคารอยู่อาศัยสูงเกินสองชั้น ตึกแถว อาคารพาณิชย์ โรงงานอาคารสาธารณะหรืออาคารพิเศษ ก่อนเริ่มลงมือก่อสร้าง ผู้ดำเนินการต้องติดป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่า ๐.๕๐ เมตร ยาวไม่น้อยกว่า ๑.๐๐ เมตร ในบริเวณที่ได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร และสามารถเห็นได้โดยง่ายตลอดเวลาที่ก่อสร้าง โดยแสดงข้อความดังต่อไปนี้

การก่อสร้างอาคารชนิด.....

จำนวน.....เพื่อใช้เป็น.....

ใบอนุญาตเลขที่.....ลงวันที่.....

กำหนดแล้วเสร็จในวันที่.....

เจ้าของอาคาร.....

ผู้ดำเนินการ.....

ผู้ควบคุมงาน.....เลขทะเบียน ก.ว.....

ผู้ควบคุมงาน.....เลขทะเบียน ก.ส.....

ข้อ ๕. ในการก่อสร้างอาคารที่ติดต่อกับที่สาธารณะ ผู้ดำเนินการจะก่อสร้างได้เมื่อได้จัดให้มีสิ่งป้องกันวัสดุร่วงหล่นที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินแล้ว

ข้อ ๖. ผู้ดำเนินการต้องตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในการก่อสร้างให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมและปลอดภัยกับการใช้งานอยู่เสมอ

ในกรณีที่ผู้ควบคุมงานเห็นว่าเครื่องมือเครื่องใช้หรือวิธีการก่อสร้างที่ใช้ดำเนินการอยู่ อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ผู้ควบคุมงานต้องแจ้งให้ผู้ดำเนินการทราบเพื่อจัดการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องมือเครื่องใช้หรือวิธีการก่อสร้างให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมและปลอดภัย

ข้อ ๗. ผู้ดำเนินการจะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันอาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน

ในกรณีที่ผู้ดำเนินการได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ติดตั้ง กอง หรือเก็บเครื่องมือ-เครื่องใช้ วัสดุก่อสร้าง หรือชิ้นส่วนโครงสร้างในที่สาธารณะเป็นการชั่วคราว ผู้ดำเนินการต้องจัดให้มีการป้องกันภัยอันตรายที่อาจเกิดต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน และติดตั้งไฟให้มีแสงสว่างเพียงพอในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้นด้วย

ข้อ ๘. วัสดุที่ใช้ก่อสร้างอาคารที่เกี่ยวกับการรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทนหรือความปลอดภัย ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติตามที่กำหนดในแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณที่ได้รับอนุญาต

ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการใช้วัสดุที่ไม่ถูกต้องหรือมีลักษณะและคุณสมบัติต่ำกว่าที่กำหนดไว้ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาต ผู้ดำเนินการ หรือผู้ควบคุมงาน ส่งวัสดุก่อสร้างในปริมาณที่สมควร และโดยไม่คิดมูลค่าให้นายช่างตรวจสอบต่อไป

ข้อ ๙. การทำฐานรากของอาคารโดยใช้เสาเข็มด้วยการเจาะ กดหรือตอก และการขุดดิน ผู้ดำเนินการจะกระทำได้เฉพาะในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ถ้าจะกระทำในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้นต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่าง

ข้อ ๑๐. ในการก่อสร้างอาคารที่มีความสูงตั้งแต่ ๑๐.๐๐ เมตรขึ้นไป ที่มีระยะราบวัดจากแนวอาคารด้านนอกถึงที่สาธารณะ หรือที่ดินต่างเจ้าของหรือผู้ครอบครองน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของความสูงของอาคารนั้น ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้ดำเนินการต้องจัดให้มีรั้วชั่วคราวสูงไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร ปิดกันตามแนวเขตที่ติดต่อกับที่สาธารณะหรือที่ดินต่างเจ้าของหรือผู้ครอบครอง และมีสิ่งป้องกันวัสดุร่วงหล่นที่อาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินด้วย

ในกรณีที่ก่อสร้างอาคารตามวรรคหนึ่งชิดที่ดินต่างเจ้าของหรือผู้ครอบครอง หากได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นว่าไม่ต้องจัดให้มีรั้วชั่วคราว ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ดำเนินการไม่ต้องจัดให้มีรั้วชั่วคราวดังกล่าว

เมื่อก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จ ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้ดำเนินการต้องรื้อถอนรั้วชั่วคราว และสิ่งป้องกันวัสดุร่วงหล่นนั้นโดยพลัน

ข้อ ๑๑. ในระหว่างการก่อสร้างอาคาร ผู้ดำเนินการต้องตรวจสอบความแข็งแรงและความปลอดภัยของนั่งร้านที่สร้างขึ้นเป็นประจำ โดยบันทึกผลการตรวจสอบและลงลายมือชื่อไว้ทุกเดือน เก็บไว้ ณ สถานที่ที่ก่อสร้าง เพื่อให้ นายช่างหรือนายตรวจตรวจดูได้ การสร้างนั่งร้านต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(ก) นั่งร้านที่ใช้สำหรับการก่อสร้างอาคารที่สูงเกินห้าชั้นหรือมีความสูงเกิน ๒๑.๐๐ เมตร ผู้ดำเนินการต้องยื่นแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนของ

นักร้านซึ่งออกแบบคำนวณโดยผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อเป็นหลักฐานก่อน จึงจะสร้างนักร้านดังกล่าวได้

(ข) นักร้านที่สร้างด้วยโลหะรวมทั้งฐานรองรับนักร้านต้องรับน้ำหนักได้ไม่น้อยกว่าสองเท่าของน้ำหนักบรรทุกสูงสุดที่บรรทุกบนนักร้านนั้น และไม่น้อยกว่าสี่เท่าสำหรับนักร้านที่สร้างด้วยไม้

ข้อ ๑๒. ก่อนเริ่มลงมือก่อสร้างอาคาร ผู้ดำเนินการต้องสำรวจรายละเอียด ตำแหน่ง ความลึกและขนาดของโครงสร้างใต้ดิน ฐานรากอาคารข้างเคียง หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ เช่น ท่อ ประปา สายเคเบิล เป็นต้น และวางมาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันมิให้เกิดภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน

ข้อ ๑๓. เมื่อมีการขุดดินในบริเวณที่ติดต่อกับที่สาธารณะหรือในที่สาธารณะ ผู้ดำเนินการต้องจัดให้มีสิ่งกันตกหรือราวกันรอบบริเวณนั้น และติดตั้งป้ายเตือนอันตรายเพื่อความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งติดตั้งไฟให้มีแสงสว่างเพียงพอหรือไฟสัญญาณสีแดงกะพริบเตือนอันตรายจำนวนพอสมควรในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้นด้วย

ข้อ ๑๔. เมื่อมีการขุดดินในบริเวณที่ใกล้หรือติดต่อกับที่สาธารณะ ห้ามผู้ดำเนินการกองดินบนที่สาธารณะและขุดเจาะดินล้ำเขตที่สาธารณะนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ ๑๕. เมื่อมีการขุดดินในบริเวณที่ใกล้หรือชิดอาคาร ถนนหรือกำแพง ลึกจนอาจเป็นอันตรายแก่อาคาร ถนน หรือกำแพงนั้น ผู้ดำเนินการต้องจัดให้มีค้ำยัน เข็มพืด หรือฐานรากเสริมตามความจำเป็นเพื่อความปลอดภัย และต้องตรวจสอบแก้ไขค้ำยัน เข็มพืด และฐานราก ดังกล่าวให้มีสภาพมั่นคงและปลอดภัยอยู่เสมอ

ข้อ ๑๖. การกองวัสดุ เช่น หิน ทราย หรือดิน เป็นต้น ในบริเวณที่ใกล้หรือชิดขอบบ่อที่ขุด ผู้ดำเนินการต้องกองห่างจากขอบบ่อพอสมควร เพื่อป้องกันมิให้ผนังบ่อเสียหายและมีให้วัสดุร่วงหล่นที่จะเป็นอันตรายแก่ผู้ขุดได้

ข้อ ๑๗. ผู้ดำเนินการต้องจัดให้มีหมวกแข็ง ภายในหมวกต้องมีรองในหมวกที่ทำด้วยหนังพลาสติก ผ้า หรือวัสดุอื่น เพื่อป้องกันภัยอันตรายต่อศีรษะให้แก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้าไปในบริเวณที่ก่อสร้างอาคาร

ข้อ ๑๘. ห้ามผู้ดำเนินการนำเครื่องมือที่เป็นสื่อไฟฟ้าไปใช้ปฏิบัติงานใกล้สายไฟฟ้าแรงสูง หรืออุปกรณ์ไฟฟ้าแรงสูง เว้นแต่จะได้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) มีแผนฉนวนกันระหว่างส่วนที่มีกระแสไฟฟ้าแรงสูงกับเครื่องมือนั้น

(ข) เครื่องมือนั้นได้ต่อสายดินไว้เรียบร้อยแล้ว

(ค) สายไฟฟ้าแรงสูงหรืออุปกรณ์ไฟฟ้าแรงสูงนั้นได้หุ้มฉนวนอย่างดีแล้ว

(ง) ได้ตัดกระแสไฟฟ้าออกจากสายไฟฟ้าแรงสูงหรืออุปกรณ์ไฟฟ้าแรงสูงนั้นแล้ว

ข้อ ๑๙. ผู้ดำเนินการต้องใช้ไซ้ เชือก ลวดสะลิง รอกที่ใช้งาน บันจันหรือลิฟต์ส่งของที่มีสภาพแข็งแรงและมีขนาดพอที่จะใช้ในการยก การวาง และยกน้ำหนักสิ่งของให้ลอยตัวอยู่จุดหนึ่งจุดใดได้โดยปลอดภัย

ข้อ ๒๐. เมื่อหยุดการใช้บันจันหรือลิฟต์ส่งของประจำวัน ผู้ดำเนินการต้องจัดให้มีการป้องกันมิให้บันจัน หรือลิฟต์ส่งของนั้นเลื่อน ล้ม หรือหมุน อันอาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน

ข้อ ๒๑. ผู้ดำเนินการต้องจัดให้มีผู้ควบคุมที่มีความชำนาญควบคุมการใช้เครื่องมือกล เครื่องจักร หรือเครื่องจักรกล และต้องตรวจสอบและบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมและปลอดภัยกับการใช้งานอยู่เสมอ

หมวด ๒

การตัดแปลงอาคาร

ข้อ ๒๒. ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้างอาคารตามหมวด ๑ มาใช้บังคับแก่การตัดแปลงอาคารโดยอนุโลม

หมวด ๓

การรื้อถอนอาคาร

ข้อ ๒๓. ผู้ควบคุมงานต้องศึกษารายละเอียดโครงสร้างของอาคารที่จะรื้อถอน รวมทั้งสภาพแวดล้อมด้วยความรอบคอบ และต้องควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอน วิธีการ และมีความปลอดภัยในการรื้อถอนอาคารตามที่ได้รับอนุญาต ถ้าผู้ดำเนินการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามขั้นตอน วิธีการ หรืออาจก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ผู้ควบคุมงานต้องให้ผู้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องหรือให้มีความปลอดภัย

ข้อ ๒๔. ก่อนรื้อถอนอาคารส่วนใด ผู้ดำเนินการต้องตรวจสอบและหาวิธีการป้องกันสิ่งบริการสาธารณะ เช่น ไฟฟ้า โทรศัพท ระบาย หรือท่อก๊าซ เป็นต้น และส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่อาจตกลง เพื่อมิให้เกิดภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินในขณะที่รื้อถอนอาคารส่วนนั้น

ข้อ ๒๕. ในระหว่างการรื้อถอนอาคาร ผู้ดำเนินการต้องติดตั้งป้ายเตือนอันตราย และต้องแสดงขอบเขตการรื้อถอนอาคารพร้อมด้วยไฟสัญญาณสีแดงกะพริบเตือนอันตรายจำนวนพอสมควรไว้รอบบริเวณที่จะรื้อถอน เพื่อเตือนมิให้บุคคลซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณนั้น และต้องจัดให้มีพนักงานสำหรับห้ามบุคคลซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณดังกล่าว รวมทั้งดูแล

ความเรียบร้อยของป้ายเตือนอันตรายและไฟสัญญาณด้วย

การรื้อถอนอาคาร ผู้ดำเนินการจะกระทำได้เฉพาะในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ถ้าจะกระทำในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้นต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และต้องจัดให้มีแสงสว่างเพียงพอด้วย

ข้อ ๒๖. การรื้อถอนอาคารที่ใกล้หรือติดต่อกับที่สาธารณะ อาคารอื่น หรือที่ดินต่างเจ้าของ หรือผู้ครอบครองน้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร ผู้ดำเนินการต้องจัดให้มีการป้องกันฝุ่นละอองและเศษวัสดุร่วงหล่นที่อาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน

ข้อ ๒๗. การรื้อถอนอาคารที่มีความสูงเกิน ๑๕.๐๐ เมตร และอยู่ห่างจากทางหรือที่สาธารณะตามแนวราบน้อยกว่า ๔.๕๐ เมตร ผู้ดำเนินการต้องจัดให้มีสิ่งป้องกันวัสดุที่อาจร่วงหล่นคลุมทางหรือที่สาธารณะนั้น ถ้ามีทางเดินเท้าตามแนวทางหรือที่สาธารณะ ผู้ดำเนินการต้องสร้างหลังคาที่มั่นคงแข็งแรงขนาดใหญ่เพียงพอที่จะป้องกันเศษวัสดุที่อาจร่วงหล่นเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ตลอดแนวของอาคารที่จะรื้อถอนนั้นด้วย

ข้อ ๒๘. การรื้อถอนผนังอาคารด้านนอกที่สูงจากพื้นเกิน ๘.๐๐ เมตร และอยู่ห่างจากอาคารอื่น ทาง หรือที่สาธารณะตามแนวราบน้อยกว่าความสูงของอาคาร ผู้ดำเนินการต้องจัดให้มีแผงรับวัสดุที่อาจร่วงหล่นจากการรื้อถอนตลอดแนวด้านนอกของผนังของอาคารด้านนั้น แผงรับวัสดุดังกล่าวต้องมีความมั่นคงแข็งแรงและขนาดใหญ่ เพียงพอที่จะสามารถรองรับวัสดุที่ร่วงหล่นได้ และต้องติดตั้งให้เอียงลาดเพื่อป้องกันวัสดุที่ร่วงหล่นกระเด็นออกนอกแผงหรือกองค้างอยู่ในแผงรับนั้น

ข้อ ๒๙. การขนถ่ายวัสดุที่รื้อถอนลงจากที่สูงมาสู่ที่ต่ำ ผู้ดำเนินการต้องกระทำโดยใช้รางหรือสายพานเลื่อนที่มีความลาดเหมาะสมและปลอดภัยจากการตกลง สำหรับการขนถ่ายวัสดุโดยลิฟต์ส่งของ หรือปั้นจั่น หรือโยนหรือทิ้ง เป็นต้น ผู้ดำเนินการจะกระทำได้ต่อเมื่อได้จัดให้มีการป้องกันภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินแล้ว

ห้ามผู้ดำเนินการกองวัสดุที่รื้อถอนไว้บนพื้นหรือส่วนของอาคารที่สูงกว่าพื้นดิน

หมวด ๔

การเคลื่อนย้ายอาคาร

ข้อ ๓๐. ผู้ควบคุมงานต้องศึกษารายละเอียดโครงสร้างของอาคารที่จะเคลื่อนย้ายรวมทั้งสภาพแวดล้อมด้วยความรอบคอบ และต้องควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอน วิธีการ และมีความมั่นคง แข็งแรง และความปลอดภัยในการเคลื่อนย้ายอาคารตามที่ได้รับอนุญาต ถ้าผู้ดำเนินการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามขั้นตอน วิธีการ หรืออาจก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ผู้ควบคุมงานต้องให้ผู้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องหรือให้มีความปลอดภัย

ข้อ ๓๑. ก่อนเคลื่อนย้ายอาคาร ผู้ดำเนินการต้องตรวจสอบและหาวิธีการป้องกันสิ่งบริการสาธารณะ เช่น ไฟฟ้า โทรศัพท ปรปะปา หรือท่อก๊าซ เป็นต้น และส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่อาจตกลงเพื่อมิให้เกิดภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินในขณะที่เคลื่อนย้ายอาคาร

ข้อ ๓๒. ในระหว่างที่ดำเนินการเกี่ยวกับโครงสร้างของอาคาร เช่น ตัด ฐกััด รื้อ หรือถอน เป็นต้น เพื่อให้สามารถเคลื่อนย้ายอาคารไปจากที่ตั้งเดิม และในระหว่างที่เชื่อมต่อหรือติดตั้งโครงสร้างของอาคารที่เคลื่อนย้ายในสถานที่ใหม่ รวมทั้งในระหว่างการเคลื่อนย้ายอาคาร ผู้ดำเนินการต้องติดตั้งป้ายเตือนอันตรายพร้อมด้วยไฟสัญญาณสีแดงกะพริบเตือนอันตรายไว้รอบบริเวณดังกล่าว โดยมีจำนวนและระยะห่างจากอาคารพอสมควร เพื่อเตือนมิให้บุคคลซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณนั้น และต้องจัดให้มีพนักงานสำหรับห้ามบุคคลซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณดังกล่าว รวมทั้งดูแลความเรียบร้อยของป้ายเตือนอันตรายและไฟสัญญาณด้วย

การเคลื่อนย้ายอาคาร ผู้ดำเนินการจะกระทำได้เฉพาะในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ถ้าจะกระทำในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้นต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่าง

ข้อ ๓๓. การเคลื่อนย้ายอาคาร ผู้ดำเนินการจะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันอาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน

ในกรณีที่ผู้ดำเนินการได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ติดตั้ง กอง หรือเก็บเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุก่อสร้าง หรือชิ้นส่วนโครงสร้างในที่สาธารณะเป็นการชั่วคราว ผู้ดำเนินการต้องจัดให้มีการป้องกันภัยอันตรายที่อาจเกิดต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน และติดตั้งไฟให้มีแสงสว่างเพียงพอในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้นด้วย

หมวด ๕

การใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร

ข้อ ๓๔. เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารประเภทควบคุมการใช้ต้องดูแลรักษาและซ่อมแซมอาคารให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และมีให้เกิดภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินตลอดเวลาที่ใช้อาคารนั้น

ข้อ ๓๕. เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารประเภทควบคุมการใช้ต้องใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารดังกล่าว โดยมีให้มีการกระทำที่อาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอันเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน

ข้อ ๓๖. ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ไม่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้จะใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารดังกล่าวเป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ และได้รับใบอนุญาตแล้ว ให้นำข้อ ๓๔ และข้อ ๓๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้นำวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การเปลี่ยนการใช้อาคารประเภทควบคุมการใช้ สำหรับ
กิจการหนึ่งไปใช้เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้สำหรับอีกกิจการหนึ่งโดยอนุโลม

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๖

พลเอกสฤษดิ์ จิรโรจน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากมาตรา ๘ (๑๑) แห่งพระราช-
บัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุม
อาคารมีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง
รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย
การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม
และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
ควบคุมอาคารดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

คัดจาก ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๐ ตอนที่ ๑๕๖ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๒๖

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๗)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๓) และมาตรา ๓๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. อาคารประเภทควบคุมการใช้ตามมาตรา ๓๒ (๒) ตามกฎกระทรวงนี้ คือ

(๑) อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการพาณิชยกรรม

(๒) อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการอุตสาหกรรม

(๓) อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการการศึกษา

(๔) อาคารสำหรับใช้เป็นหอประชุม

(๕) อาคารสำหรับใช้เป็นสำนักงานหรือที่ทำการ

ข้อ ๒. อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการพาณิชยกรรม ได้แก่ อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการประกอบกิจการค้าหรือธุรกิจที่มีพื้นที่สำหรับประกอบกิจการตั้งแต่แปดสิบตารางเมตรขึ้นไป

ข้อ ๓. อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการอุตสาหกรรม ได้แก่ อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักรในการผลิตมีกำลังรวมกันหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป

ข้อ ๔. อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการการศึกษา ได้แก่ อาคารที่ใช้เป็นสถานที่เพื่อประโยชน์ในการให้การศึกษาที่มีพื้นที่สำหรับประกอบกิจการตั้งแต่แปดสิบตารางเมตรขึ้นไป

ข้อ ๕. อาคารสำหรับใช้เป็นหอประชุม ได้แก่ อาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมหรือประชุมที่มีพื้นที่ตั้งแต่สามร้อยตารางเมตรขึ้นไป

ข้อ ๖. อาคารสำหรับใช้เป็นสำนักงานหรือที่ทำการ ได้แก่ อาคารที่ใช้เป็นสำนักงานหรือที่ทำการที่มีพื้นที่ตั้งแต่สามร้อยตารางเมตรขึ้นไป

ข้อ ๗. ในการคิดคำนวณพื้นที่ ให้นำพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับกิจการและอยู่ภายในอาคารนั้นมารวมคำนวณด้วย

ในกรณีที่พื้นที่ตามวรรคหนึ่งอยู่ในตึกแถวหรือห้องแถว ให้นำพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับกิจการในแต่ละห้องหรือแต่ละคูหามาคำนวณรวมกัน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

พลเอกสิทธิ จิโรจน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดลักษณะของอาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การศึกษาและเพื่อกิจการอื่น ที่จะให้เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และโดยที่มาตรา ๓๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวบัญญัติให้กำหนดโดยกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

คัดจาก ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๗

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๒๗)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๓) และมาตรา ๘ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ในกฎกระทรวงนี้

“แรงประลัย” หมายความว่า แรงขนาดที่จะทำให้วัตถุนั้นแตกแยกออกห่างจากกันเป็นส่วนหรือหลายเข้าหากัน

“แรงดึง” หมายความว่า แรงที่จะทำให้วัตถุแยกออกห่างจากกัน

“แรงอัด” หมายความว่า แรงที่จะทำให้วัตถุหลายเข้าหากัน

“แรงดัด” หมายความว่า แรงที่จะทำให้วัตถุโค้งหรือโก่งตัว

“แรงลม” หมายความว่า แรงของลมที่กระทำต่อโครงสร้าง

“แรงเฉือน” หมายความว่า แรงที่จะทำให้วัตถุขาดออกจากกันดูจากรรไกรตัด

“แรงดึงประลัย” หมายความว่า แรงดึงขนาดที่จะทำให้วัตถุนั้นแยกออกห่างจากกันเป็นส่วน

“แรงอัดประลัย” หมายความว่า แรงอัดขนาดที่จะทำให้วัตถุนั้นหลายเข้าหากัน

“แรงอัดประลัยของคอนกรีต” หมายความว่า แรงอัดตามแกนยาวขนาดที่จะทำให้แท่งคอนกรีตทรงกระบอกที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๕ เซนติเมตร สูง ๓๐ เซนติเมตร อายุสี่สิบแปดวันหลายเข้าหากัน

“หน่วยแรง” หมายความว่า แรงหารด้วยพื้นที่หน้าตัดที่รับแรงนั้น

“หน่วยแรงพิสูจน์” หมายความว่า หน่วยแรงดึงที่ได้จากการลากเส้นตรงที่จุด ๐.๒ ใน ๑๐๐ ส่วนของความเครียดให้ขนานกับส่วนที่เป็นเส้นตรงของเส้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยแรงดึงและความเครียดไปตัดกับเส้นนั้น

“หน่วยแรงฝัง” หมายความว่า หน่วยแรงที่เกิดขึ้นระหว่างผิวสัมผัสกับดิน

“หน่วยแรงที่ขีดปฏิบัติ” หมายความว่า หน่วยแรงที่จุดสูงสุดของส่วนที่เป็นเส้นตรงของเส้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยแรงและความเครียด

“ความเครียด” หมายความว่า อัตราส่วนของส่วนยืดหรือส่วนหดของวัสดุที่รับแรงต่อความยาวเดิมของวัสดุนั้น

“กำลังคราก” หมายความว่า หน่วยแรงดึงที่วัสดุเริ่มยึดโดยไม่ต้องเพิ่มแรงดึงขึ้นอีก

“ส่วนปลอดภัย” หมายความว่า ตัวเลขที่ใช้หารหน่วยแรงประลัยลงให้ถึงขนาดที่จะใช้ได้ปลอดภัย สำหรับวัสดุที่มีกำลังครากหรือหน่วยแรงพิสูจน์ ให้ใช้ค่ากำลังครากหรือหน่วยแรงพิสูจน์ นั้นแทนหน่วยแรงประลัย

“น้ำหนักบรรทุกจร” หมายความว่า น้ำหนักที่กำหนดว่าจะเพิ่มขึ้นบนอาคารนอกจากน้ำหนักของตัวอาคารนั่นเอง

“น้ำหนักบรรทุกทุกประลัย” หมายความว่า น้ำหนักบรรทุกทุกสูงสุดที่กำลังให้ใช้ในการคำนวณตามทฤษฎีกำลังประลัย

“ส่วนต่าง ๆ ของอาคาร” หมายความว่า ส่วนของอาคารที่จะต้องแสดงรายการคำนวณการรับน้ำหนักและกำลังต้านทาน เช่น แผ่นพื้น คาน เสา และรากฐาน เป็นต้น

“คอนกรีต” หมายความว่า วัสดุที่ประกอบขึ้นด้วยส่วนผสมของปูนซีเมนต์ มวลผสมละเอียด เช่น ทราย มวลผสมหยาบ เช่น หิน หรือกรวด และน้ำ

“คอนกรีตเสริมเหล็ก” หมายความว่า คอนกรีตที่มีเหล็กเสริมฝังภายในให้ทำหน้าที่รับแรงได้มากขึ้น

“คอนกรีตอัดแรง” หมายความว่า คอนกรีตที่มีเหล็กเสริมอัดแรงฝังภายในที่ทำให้เกิดหน่วยแรงที่มีปริมาณพอจะลบล้างหน่วยแรงอันเกิดจากน้ำหนักบรรทุก

“เหล็กเสริม” หมายความว่า เหล็กที่ใช้ฝังในเนื้อคอนกรีตเพื่อเสริมกำลังขึ้น

“เหล็กเสริมอัดแรง” หมายความว่า เหล็กเสริมกำลังสูงที่ใช้ฝังในเนื้อคอนกรีตอัดแรง อาจเป็นลวดเส้นเดียว ลวดพันเกลียว หรือลวดเหล็กกลุ่มก็ได้

“เหล็กข้ออ้อย” หมายความว่า เหล็กเสริมที่มีบั้งและหรือมีครีบบีบผิว

“เหล็กขั้ว” หมายความว่า เหล็กเสริมที่บิดเป็นเกลียว

“เหล็กหล่อ” หมายความว่า เหล็กที่มีธาตุถ่านผสมอยู่ตั้งแต่ร้อยละ ๒ ขึ้นไปโดยน้ำหนัก

“เหล็กโครงสร้างรูปพรรณ” หมายความว่า เหล็กที่ผลิตออกมามีหน้าตัดเป็นรูปลักษณะต่าง ๆ ใช้ในงานโครงสร้าง

“ไม้เนื้ออ่อน” หมายความว่า ไม้ที่ไม่คงทนต่อดินฟ้าอากาศและตัวสัตว์ เช่น มอด ปลวก เป็นต้น และหรือมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๔ เช่น ไม้ยาง หรือไม้ตะแบก เป็นต้น

“ไม้เนื้อปานกลาง” หมายความว่า ไม้ที่คงทนต่อดินฟ้าอากาศและตัวสัตว์ เช่น มอด ปลวก เป็นต้น ได้ดีตามสภาพอันสมควร และหรือมีคุณสมบัติตามที่ระบุไว้ในข้อ ๑๔ เช่น ไม้สน เป็นต้น

“ไม้เนื้อแข็ง” หมายความว่า ไม้ที่คงทนต่อดินฟ้าอากาศและตัวสัตว์ เช่น มอด ปลวก เป็นต้น ได้ดีตามสภาพอันสมควร และหรือมีคุณสมบัติตามที่ระบุไว้ในข้อ ๑๔ เช่น ไม้เต็ง หรือไม้ตะเคียนทอง เป็นต้น

“ดิน” หมายความว่า วัสดุธรรมชาติที่ประกอบเป็นเปลือกโลก เช่น หิน กรวด ทราย ดินเหนียว เป็นต้น

“กรวด” หมายความว่า ก้อนหินที่เกิดตามธรรมชาติขนาดโตเกิน ๓ มิลลิเมตร

“ทราย” หมายความว่า ก้อนหินเม็ดเล็กละเอียดที่มีขนาดโตไม่เกิน ๓ มิลลิเมตร

“ดินดาน” หมายความว่า ดินตะกอนของกรวด ทราย ดินเหนียว มีน้ำปูนเป็นเชื้อประสาน มีลักษณะแข็ง ยากแก่การขุด

“หินดินดาน” หมายความว่า หินที่มีเนื้อละเอียดมาก ประกอบด้วยดินเหนียวหรือทรายอัดตัวแน่นเป็นชั้นบาง ๆ จะมีเชื้อประสานหรือไม่ก็ได้

“หินปูน” หมายความว่า หินเนื้อแน่นละเอียดทึบมีสีต่าง ๆ กัน ประกอบด้วยแร่แคลไซต์

“หินทราย” หมายความว่า หินเนื้อหยาบ ประกอบด้วยเม็ดทรายยึดตัวแน่นด้วยเชื้อประสาน

“หินอัคนี” หมายความว่า หินเนื้อหยาบเกิดจากการเย็นตัวของหินละลายใต้พื้นโลก ประกอบด้วยแร่เฟลด์สปาร์ แร่ควอตซ์ เป็นส่วนใหญ่ มีลักษณะแข็งแกร่ง

“เสาเข็ม” หมายความว่า เสาที่ตอกหรือหล่ออยู่ในดินเพื่อรับน้ำหนักบรรทุกของอาคาร

“พื้นผิวประสิทธิผลของเสาเข็ม” หมายความว่า ผลคูณของความยาวของเสาเข็มกับความยาวของเส้นล้อมรูปที่สั้นที่สุดของหน้าตัดปกติของเสาเข็มนั้น

“ฐานราก” หมายความว่า ส่วนของอาคารที่ถ่ายน้ำหนักอาคารลงสู่ดิน

“กำลังแบกทานของดิน” หมายความว่า ความสามารถที่ดินจะรับน้ำหนักได้ โดยมีการทรุดตัวขนาดที่ไม่ทำให้เกิดความเสียหายแก่อาคาร

“กำลังแบกทานของเสาเข็ม” หมายความว่า ความสามารถที่เสาเข็มจะรับน้ำหนักได้โดยมีการทรุดตัวไม่เกินอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้

“สถาบันที่เชื่อถือได้” หมายความว่า ส่วนราชการ หรือนิติบุคคลซึ่งมีวิศวกรประเภท วิศวกรรม สาขาวิศวกรรมโยธาตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา และลงลายมือชื่อรับรองผลการตรวจสอบงานวิศวกรรมควบคุม

ข้อ ๒. อาคารและส่วนต่าง ๆ ของอาคารจะต้องมีความมั่นคงแข็งแรงพอที่จะรับน้ำหนักตัวอาคารเองและน้ำหนักบรรทุกที่อาจเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นจริงได้โดยไม่ให้ส่วนใด ๆ ของอาคารต้องรับหน่วยแรงมากกว่าที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ เว้นแต่มีเอกสารแสดงผลการทดสอบความมั่นคงแข็งแรงของวัสดุที่รับรองโดยสถาบันที่เชื่อถือได้ แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงหน่วยแรงที่กำหนดไว้ในข้อ ๖

ข้อ ๓. ในการคำนวณส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ประกอบด้วยอิฐหรือคอนกรีตบล็อก ประสานด้วยวัสดุก่อ ให้ใช้หน่วยแรงอัดได้ไม่เกิน ๐.๘ เมกกาปาสกาล (๘ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร)

ข้อ ๔. ในการคำนวณส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ประกอบด้วยคอนกรีตไม่เสริมเหล็ก ให้ใช้หน่วยแรงอัดได้ไม่เกินร้อยละ ๓๓.๓ ของหน่วยแรงอัดประลัยของคอนกรีต แต่ต้องไม่เกิน ๖ เมกา-

พลาสติก (๖๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร)

ข้อ ๕. ในการคำนวณส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ประกอบด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กตามทฤษฎี อีลาสติกหรือหน่วยแรงปลอดภัย ให้ใช้ค่าหน่วยแรงอัดของคอนกรีตไม่เกินร้อยละ ๓๗.๕ ของหน่วยแรงอัดประลัยของคอนกรีต แต่ต้องไม่เกิน ๖.๕ เมก้าปาสกาล (๖๕ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร)

ข้อ ๖. ในการคำนวณส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ประกอบด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กตามทฤษฎี อีลาสติกหรือหน่วยแรงปลอดภัย เหล็กเสริมคอนกรีตที่ใช้ต้องมีกำลังครากตั้งแต่ ๒๔๐ เมก้าปาสกาล (๒,๔๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร) และให้ใช้ค่าหน่วยแรงของเหล็กเสริมคอนกรีตได้ไม่เกิน อัตราดังต่อไปนี้

(๑) แรงดึง

(ก) เหล็กเส้นกลมผิวเรียบที่มีกำลังครากตั้งแต่ ๒๔๐ เมก้าปาสกาล (๒,๔๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร) ขึ้นไป ให้ใช้ไม่เกิน ๑๒๐ เมก้าปาสกาล (๑,๒๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร)

(ข) เหล็กข้ออ้อยที่มีกำลังครากตั้งแต่ ๒๔๐ เมก้าปาสกาล (๒,๔๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร) ขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๓๕๐ เมก้าปาสกาล (๓,๕๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร) ให้ใช้ ร้อยละ ๕๐ ของกำลังคราก แต่ต้องไม่เกิน ๑๕๐ เมก้าปาสกาล (๑,๕๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร)

(ค) เหล็กข้ออ้อยที่มีกำลังครากตั้งแต่ ๓๕๐ เมก้าปาสกาล (๓,๕๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร) ขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๔๐๐ เมก้าปาสกาล (๔,๐๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร) ให้ใช้ไม่เกิน ๑๖๐ เมก้าปาสกาล (๑,๖๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร)

(ง) เหล็กข้ออ้อยที่มีกำลังครากตั้งแต่ ๔๐๐ เมก้าปาสกาล (๔,๐๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร) ขึ้นไป ให้ใช้ไม่เกิน ๑๗๐ เมก้าปาสกาล (๑,๗๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร)

(จ) เหล็กขั้ว ให้ใช้ร้อยละ ๕๐ ของหน่วยแรงพิสูจน์ แต่ต้องไม่เกิน ๒๔๐ เมก้าปาสกาล (๒,๔๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร) ทั้งนี้ จะต้องมีการทดสอบการดัดเย็น โดยมีสถาบันที่เชื่อถือได้รับรอง

(๒) แรงอัดในเสาคอนกรีตเสริมเหล็ก

(ก) เหล็กเส้นกลมผิวเรียบตามเกณฑ์ที่กำหนดใน (๑) (ก)

(ข) เหล็กข้ออ้อย ให้ใช้ร้อยละ ๔๐ ของกำลังคราก แต่ต้องไม่เกิน ๒๑๐ เมก้าปาสกาล (๒,๑๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร)

(ค) เหล็กขั้ว ให้ใช้ร้อยละ ๔๐ ของกำลังคราก แต่ต้องไม่เกิน ๒๑๐ เมก้าปาสกาล (๒,๑๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร) ทั้งนี้ จะต้องมีการทดสอบการดัดเย็นโดย

มีสถาบันที่เชื่อถือได้รับรอง

(ง) เสาแบบผสมเหล็กโครงสร้างรูปพรรณ ให้ใช้ไม่เกิน ๑๒๕ เมกะปาสก (๑,๒๕๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร)

(จ) เหล็กหล่อ ให้ใช้ไม่เกิน ๗๐ เมกะปาสก (๗๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร)

(๓) ในการคำนวณคานและพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กที่ใช้เหล็กเสริมรับแรงอัดให้หน่วยแรงของเหล็กเสริมรับแรงอัดที่คำนวณได้ตามทฤษฎีอัสติคหรือหน่วยแรงปลอดภัยได้ไม่เกิสองเท่า แต่หน่วยแรงที่คำนวณได้ต้องไม่เกินหน่วยแรงดังตาม (๑)

ข้อ ๗. ในการคำนวณส่วนต่าง ๆ ของอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กตามทฤษฎีกำลังประลัย ให้ใช้น้ำหนักบรรทุกทุกประลัย ดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับส่วนของอาคารที่ไม่คิดแรงลม ให้ใช้น้ำหนักบรรทุกทุกประลัย ดังนี้
 นป. = ๑.๗ นค. × ๒.๑ นจ.

(๒) สำหรับส่วนของอาคารที่คิดแรงลมด้วย ให้ใช้น้ำหนักบรรทุกทุกประลัย ดังนี้
 นป. = ๐.๗๕ (๑.๗ นค. × ๒.๐ นจ. × ๒.๐ รล.)

หรือ

นป. = ๑.๕ นค. × ๑.๓ รล.

โดยให้ใช้ค่าน้ำหนักบรรทุกทุกประลัยที่มากกว่า แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่าค่าน้ำหนักบรรทุกทุกประลัยใน (๑) ด้วย

นป. = น้ำหนักบรรทุกทุกประลัย

นค. = น้ำหนักบรรทุกคงที่ของอาคาร

นจ. = น้ำหนักบรรทุกจร รวมด้วยแรงกระแทก

รล. = แรงลม

ข้อ ๘. ในการคำนวณส่วนต่าง ๆ ของอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กตามทฤษฎีกำลังประลัย ให้ใช้ค่าหน่วยแรงอัดประลัยของคอนกรีตไม่เกิน ๑๕ เมกะปาสก (๑๕๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร)

ข้อ ๙. ในการคำนวณส่วนต่าง ๆ ของอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กตามทฤษฎีกำลังประลัย ให้ใช้กำลังครากของเหล็กเสริม ดังต่อไปนี้

(๑) เหล็กเส้นกลมผิวเรียบ ให้ใช้ไม่เกิน ๒๔๐ เมกะปาสก (๒,๔๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร)

(๒) เหล็กเสริมอื่น ให้ใช้เท่ากำลังครากของเหล็กชนิดนั้น แต่ต้องไม่เกิน ๔๐๐ เมกะปาสก (๔,๐๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร)

ข้อ ๑๐. ในการคำนวณส่วนต่าง ๆ ของอาคารคอนกรีตอัดแรงตามทฤษฎีกำลังประลัย ให้นำน้ำหนักบรรทุกทุกประลัยเช่นเดียวกับข้อ ๗

ข้อ ๑๑. ในการคำนวณส่วนต่าง ๆ ของอาคารคอนกรีตอัดแรงให้ใช้หน่วยแรงอัดของคอนกรีต ดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยแรงอัดในคอนกรีตชั่วคราวทันทีที่ถ่ายแรงมาจากเหล็กเสริมอัดแรง ก่อนการเชื่อมสัญญาการอัดแรงของคอนกรีต ต้องไม่เกินร้อยละ ๖๐ ของหน่วยแรงอัดประลัยของคอนกรีต

(๒) หน่วยแรงอัดที่ใช้ในการคำนวณออกแบบหลังการเชื่อมสัญญาการอัดแรงของคอนกรีต ต้องไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของหน่วยแรงอัดประลัยของคอนกรีต

ข้อ ๑๒. ในการคำนวณส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ประกอบด้วยคอนกรีตอัดแรง ให้ใช้ค่าหน่วยแรงดึงของเหล็กเสริมอัดแรง ดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยแรงขณะดึงต้องไม่เกินร้อยละ ๘๐ ของหน่วยแรงดึงประลัยของเหล็กเสริมอัดแรง หรือร้อยละ ๘๐ ของหน่วยแรงพิสูจน์ แล้วแต่ค่าใดจะน้อยกว่า

(๒) หน่วยแรงในทันทีที่ถ่ายแรงไปให้คอนกรีตต้องไม่เกินร้อยละ ๗๐ ของหน่วยแรงดึงประลัยของเหล็กเสริมอัดแรง

(๓) หน่วยแรงใช้งานต้องไม่เกินร้อยละ ๖๐ ของหน่วยแรงดึงประลัยหรือร้อยละ ๘๐ ของหน่วยแรงพิสูจน์ของเหล็กเสริมอัดแรง แล้วแต่ค่าใดจะน้อยกว่า

ข้อ ๑๓. ในการคำนวณส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ประกอบด้วยเหล็กโครงสร้างรูปพรรณ ให้ใช้ค่าหน่วยแรงของเหล็ก ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ไม่มีผลการทดสอบกำลังสำหรับเหล็กหนาไม่เกิน ๔๐ มิลลิเมตร ให้ใช้กำลังครากไม่เกิน ๒๕๐ เมกาปาสกาล (๒,๕๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร) สำหรับเหล็กซึ่งหนาเกิน ๔๐ มิลลิเมตร ให้ใช้กำลังครากไม่เกิน ๒๒๐ เมกาปาสกาล (๒,๒๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเซนติเมตร)

(๒) หน่วยแรงดึง แรงอัด และแรงดัด ให้ใช้ไม่เกินร้อยละ ๖๐ ของกำลังครากตาม (๑)

(๓) หน่วยแรงเฉือน ให้ใช้ไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของกำลังครากตาม (๑)

ข้อ ๑๔. ในการคำนวณส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ประกอบด้วยไม้ชนิดต่าง ๆ ให้ใช้ค่าหน่วยแรงไม่เกินอัตรา ดังต่อไปนี้

ชนิดไม้	หน่วย แรงตัดและแรงดึง เมกาปาสกาล (กิโลกรัมแรงต่อ ตารางเซนติเมตร)	หน่วย แรงอัดขนานเสี้ยน เมกาปาสกาล (กิโลกรัมแรงต่อ ตารางเซนติเมตร)	หน่วย แรงอัดขวางเสี้ยน เมกาปาสกาล (กิโลกรัมแรงต่อ ตารางเซนติเมตร)	หน่วย แรงเฉือนขนานเสี้ยน เมกาปาสกาล (กิโลกรัมแรงต่อ ตารางเซนติเมตร)
(๑) ไม้เนื้ออ่อน	๘ (๘๐)	๖ (๖๐)	๑.๖ (๑๖)	๐.๘ (๘)
(๒) ไม้เนื้อปานกลาง	๑๐ (๑๐๐)	๗.๕ (๗๕)	๒.๒ (๒๒)	๑ (๑๐)
(๓) ไม้เนื้อแข็ง	๑๒ (๑๒๐)	๙ (๙๐)	๓ (๓๐)	๑.๒ (๑๒)

ในกรณีที่มีผลการทดสอบของไม้ ให้ใช้ส่วนปลอดภัยโดยใช้กำลังไม่เกิน ๑ ใน ๘ ของหน่วยแรงตัดประลัย หรือไม่เกิน ๑ ใน ๖ ของหน่วยแรงที่ขีดปฏิบัติ แล้วแต่ค่าใดจะน้อยกว่า

ข้อ ๑๕. หน่วยน้ำหนักบรรทุกทุกจรสำหรับประเภทและส่วนต่าง ๆ ของอาคาร นอกเหนือจากน้ำหนักของตัวอาคารหรือเครื่องจักรหรืออุปกรณ์อย่างอื่น ให้คำนวณโดยประมาณเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าอัตราดังต่อไปนี้

ประเภทและส่วนต่าง ๆ ของอาคาร	หน่วย น้ำหนักบรรทุกทุกจร เป็นกิโลกรัม ต่อตารางเมตร
(๑) หลังคา	๓๐
(๒) กันสาดหรือหลังคาคอนกรีต	๑๐๐
(๓) ที่พักอาศัย โรงเรียนอนุบาล ห้องน้ำ ห้องส้วม	๑๕๐
(๔) ห้องแถว ตึกแถว ที่ใช้พักอาศัย อาคารชุด หอพัก โรงแรม และ ห้องคนไข้พิเศษของโรงพยาบาล	๒๐๐
(๕) สำนักงาน ธนาคาร	๒๕๐

ประเภทและส่วนต่าง ๆ ของอาคาร	หน่วยน้ำหนัก บรรจุทุกจรรยา เป็นกิโลกรัม ต่อตารางเมตร
(๖) (ก) อาคารพาณิชย์ ส่วนของห้องแถว ตึกแถวที่ใช้เพื่อการพาณิชย์ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน และโรงพยาบาล	๓๐๐
(ข) ห้องโถง บันได ช่องทางเดินของอาคารชุด หอพัก โรงแรม สำนักงานและธนาคาร	๓๐๐
(๗) (ก) ตลาด อาคารสรรพสินค้า หอประชุม โรงมหรสพ ภัตตาคาร ห้องประชุม ห้องอ่านหนังสือในห้องสมุดหรือหอสมุด ที่จอดหรือเก็บ รถยนต์นั่งหรือรถจักรยานยนต์	๔๐๐
(ข) ห้องโถง บันได ช่องทางเดินของอาคารพาณิชย์ มหาวิทยาลัย วิทยาลัยและโรงเรียน	๔๐๐
(๘) (ก) คลังสินค้า โรงกีฬา พิพิธภัณฑสถาน อิมจันทร์ โรงงานอุตสาหกรรม โรงพิมพ์ ห้องเก็บเอกสารและพัสดุ	
(ข) ห้องโถง บันได ช่องทางเดินของตลาด อาคารสรรพสินค้า ห้องประชุม หอประชุม โรงมหรสพ ภัตตาคาร ห้องสมุด และหอสมุด	๕๐๐
(๙) ห้องเก็บหนังสือของห้องสมุดหรือหอสมุด	๖๐๐
(๑๐) ที่จอดหรือเก็บรถยนต์บรรจุทุกเปล้า	๘๐๐

ข้อ ๑๖. ในการคำนวณออกแบบ หากปรากฏว่าพื้นที่ส่วนใดต้องรับน้ำหนักเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ หรือหน่วยน้ำหนักบรรจุทุกจรรยาอื่น ๆ ที่มีค่ามากกว่าหน่วยน้ำหนักบรรจุทุกจรรยาซึ่งกำหนดไว้ในข้อ ๑๕ ให้ใช้หน่วยน้ำหนักบรรจุทุกจรรยาค่าที่มากกว่าเฉพาะส่วนที่ต้องรับน้ำหนักเพิ่มขึ้น

ข้อ ๑๗. ในการคำนวณออกแบบโครงสร้างอาคาร ให้คำนึงถึงแรงลมด้วย หากจำเป็นต้องคำนวณและไม่มีเอกสารที่รับรองโดยสถาบันที่เชื่อถือได้ ให้ใช้หน่วยแรงลม ดังต่อไปนี้

ความสูงของอาคารหรือส่วนของอาคาร	หน่วยแรงลมอย่างน้อย กิโลปาสกาล (กิโลกรัมแรง ต่อตารางเมตร)
(๑) ส่วนของอาคารที่สูงไม่เกิน ๑๐ เมตร	๐.๕ (๕๐)
(๒) ส่วนของอาคารที่สูงเกิน ๑๐ เมตร แต่ไม่เกิน ๒๐ เมตร	๐.๘ (๘๐)
(๓) ส่วนของอาคารที่สูงเกิน ๒๐ เมตร แต่ไม่เกิน ๔๐ เมตร	๑.๒ (๑๒๐)
(๔) ส่วนของอาคารที่สูงเกิน ๔๐ เมตร	๑.๖ (๑๖๐)

ในการนี้ยอมให้ใช้ค่าหน่วยแรงที่เกิดขึ้นในส่วนต่าง ๆ ของอาคาร ตลอดจนความต้านทานของดินใต้ฐานรากเกินค่าที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ได้ร้อยละ ๓๓.๓ แต่ทั้งนี้ต้องไม่ทำให้ส่วนต่าง ๆ ของอาคารนั้นมีความมั่นคงน้อยไปกว่าเมื่อคำนวณตามปกติโดยไม่คิดแรงลม

ข้อ ๑๘. น้ำหนักบรรทุกบนดินที่ฐานรากของอาคารนั้น ต้องคำนวณให้เหมาะสมเพื่อความมั่นคงและปลอดภัย ถ้าไม่มีเอกสารที่รับรองโดยสถาบันที่เชื่อถือได้แสดงผลการทดลองหรือการคำนวณ จะต้องไม่เกินกำลังแบกทานของดินประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (๑) ดินอ่อนหรือดินถมไว้แน่นตัวเต็มที่ ๒ เมตริกตันต่อตารางเมตร
- (๒) ดินปานกลางหรือทรายร่วน ๕ เมตริกตันต่อตารางเมตร
- (๓) ดินแน่นหรือทรายแน่น ๑๐ เมตริกตันต่อตารางเมตร
- (๔) กรวดหรือดินดาน ๒๐ เมตริกตันต่อตารางเมตร
- (๕) หินดินดาน ๒๕ เมตริกตันต่อตารางเมตร
- (๖) หินปูนหรือหินทราย ๓๐ เมตริกตันต่อตารางเมตร
- (๗) หินอัคนีที่ยังไม่แปรสภาพ ๑๐๐ เมตริกตันต่อตารางเมตร

ข้อ ๑๙. ในการคำนวณน้ำหนักที่ถ่ายลงเสา คาน หรือโครงที่รับเสาและฐานราก ให้ใช้น้ำหนักของอาคารเต็มอัตราส่วนหน่วยน้ำหนักบรรทุกจร ให้ใช้ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕ โดยให้ลดส่วนลงได้ตามชั้นของอาคาร ดังต่อไปนี้

การรับน้ำหนักของพื้น	อัตราการลดหน่วยน้ำหนักบรรทุกจรบนพื้นแต่ละชั้นเป็นร้อยละ
(๑) หลังคาหรือดาดฟ้า	๑
(๒) ชั้นที่หนึ่งถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	๑
(๓) ชั้นที่สองถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	๑
(๔) ชั้นที่สามถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	๑๐
(๕) ชั้นที่สี่ถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	๒๐
(๖) ชั้นที่ห้าถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	๓๐
(๗) ชั้นที่หกถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้า	๔๐
(๘) ชั้นที่เจ็ดถัดจากหลังคาหรือดาดฟ้าและชั้นต่อไป	๕๐

สำหรับโรงมหรสพ ห้องประชุม หอประชุม ห้องสมุด หอสมุด พิพิธภัณฑ์ อัฒจันทร์ คลังสินค้า โรงงานอุตสาหกรรม อาคารจอดรถหรือเก็บรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ ให้คิดหน่วยน้ำหนักบรรทุกจรเต็มอัตราทุกชั้น

ข้อ ๒๐. ในการคำนวณฐานรากบนเสาเข็มที่ตอกในชั้นดินอ่อน ถ้าไม่มีเอกสารจากสถาบันที่เชื่อถือได้แสดงผลการทดสอบคุณสมบัติของดินและกำลังแบกทานสูงสุดของเสาเข็ม ให้ใช้ค่าหน่วยแรงผัดของดิน ดังนี้

(๑) สำหรับดินที่อยู่ในระดับลึกไม่เกิน ๗ เมตร ได้ระดับน้ำทะเลปานกลาง ให้ใช้ค่าหน่วยแรงผัดของดินได้ไม่เกิน ๖ กิโลปาสกาล (๖๐๐ กิโลกรัมแรงต่อตารางเมตร) ของพื้นผิวประสิทธิภาพของเสาเข็ม

(๕) สำหรับดินที่มีความลึกเกิน ๗ เมตร ได้ระดับน้ำทะเลปานกลาง ให้คำนวณค่าหน่วยแรงผัดของดินเฉพาะส่วนที่ลึกเกิน ๗ เมตร ลงไป ตามสูตรดังต่อไปนี้

$$\text{หน่วยแรงผัดเป็นกิโลกรัมแรงต่อตารางเมตร} = ๖๐๐ \times ๒๒๐ \text{ ย.}$$

ย. = ความยาวของเสาเข็มเป็นเมตร เฉพาะส่วนที่ลึกเกิน ๗ เมตร ได้ระดับน้ำทะเลปานกลาง

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ให้กำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต ดังนี้

(๑) ใบอนุญาตก่อสร้าง	ฉบับละ ๒๐ บาท
(๒) ใบอนุญาตตัดแปลง	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๓) ใบอนุญาตรื้อถอน	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๔) ใบอนุญาตเคลื่อนย้าย	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๕) ใบอนุญาตเปลี่ยนการใช้	ฉบับละ ๒๐ บาท
(๖) ใบรับรอง	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๗) ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง	ฉบับละ ๕ บาท

ข้อ ๒. ให้กำหนดค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาต ดังนี้

(๑) ใบอนุญาตก่อสร้าง	ฉบับละ ๒๐ บาท
(๒) ใบอนุญาตตัดแปลง	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๓) ใบอนุญาตรื้อถอน	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๔) ใบอนุญาตเคลื่อนย้าย	ฉบับละ ๑๐ บาท

ข้อ ๓. ให้กำหนดค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลนก่อสร้าง หรือตัดแปลงอาคารสำหรับการก่อสร้างหรือสำหรับส่วนที่มีการตัดแปลง ดังนี้

(๑) อาคารซึ่งสูงไม่เกินสองชั้น หรือสูงไม่เกินสิบสองเมตร ให้คิดตามพื้นที่ของพื้นอาคารแต่ละชั้นรวมกัน ตารางเมตรละ ๐.๕๐ บาท

(๒) อาคารซึ่งสูงเกินสองชั้นแต่ไม่เกินสามชั้น หรือสูงเกินสิบสองเมตร แต่ไม่เกินสิบห้าเมตร ให้คิดตามพื้นที่ของอาคารแต่ละชั้นรวมกัน ตารางเมตรละ ๒ บาท

(๓) อาคารซึ่งสูงเกินสามชั้น หรือสูงเกินสิบห้าเมตร ให้คิดตามพื้นที่ของอาคารแต่ละชั้นรวมกัน ตารางเมตรละ ๔ บาท

(๔) อาคารประเภทซึ่งจะต้องมีพื้นที่รับน้ำหนักบรรทุกทุกชั้นใดชั้นหนึ่งเกินห้าร้อย กิโลกรัมต่อหนึ่งตารางเมตร ให้คิดตามพื้นที่ของพื้นอาคารแต่ละชั้นรวมกันตารางเมตรละ ๔ บาท

(๕) พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กัณฑ์รถ และทางเข้าออกของรถ สำหรับอาคารที่กำหนดตามมาตรา ๘ (๙) ให้คิดตามพื้นที่ของที่จอดรถ ที่กัณฑ์รถ และทางเข้าออกของรถรวมกัน ตารางเมตรละ ๐.๕๐ บาท

ในกรณีที่พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กัณฑ์รถ และทางเข้าออกของรถ สำหรับอาคารที่กำหนดตามมาตรา ๘ (๙) อยู่ในอาคารหรือชั้นหนึ่งชั้นใดของอาคาร ไม่ต้องคิดค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลนตามวรรคหนึ่งอีก

๙ (๖) บ้าย ให้คิดตามพื้นที่ของบ้าย โดยเอาส่วนกว้างที่สุดคูณด้วยส่วนยาวที่สุด ตารางเมตรละ ๔ บาท

(๗) อาคารประเภทซึ่งต้องวัดความยาว เช่น เขื่อน ทางหรือท่อระบายน้ำ รั้วหรือกำแพง รวมทั้งประตูรั้วหรือกำแพง ให้คิดตามความยาว เมตรละ ๑ บาท

ในการคิดค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลน เศษของตารางเมตรหรือเมตร ตั้งแต่กึ่งหนึ่งขึ้นไปให้ถือเป็นหน่วยเต็ม ถ้าต่ำกว่ากึ่งหนึ่งให้ปัดทิ้ง

ในการคิดความสูงของอาคารเป็นชั้น ให้นับจำนวนชั้นของพื้นอาคารที่บุคคลเข้าใช้สอยได้ ยกเว้นพื้นชั้นลอย

ในการคิดความสูงของอาคารเป็นเมตร ให้วัดจากระดับพื้นดินถึงหลังคา หรือส่วนของอาคารที่สูงที่สุด

ในกรณีที่อาคารมีพื้นชั้นลอย ให้คิดพื้นชั้นลอยเป็นพื้นที่ของพื้นอาคารในการคิดค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลนด้วย

ข้อ ๔. ให้อาคารดังต่อไปนี้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตตามข้อ ๑ การต่ออายุใบอนุญาตตามข้อ ๒ และการตรวจแบบแปลนก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารตามข้อ ๓

- (๑) อาคารของกระทรวง ทบวง กรม ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
- (๒) อาคารของราชการส่วนท้องถิ่น ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
- (๓) อาคารขององค์การของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่ใช้ในกิจการขององค์การหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์

(๔) โบราณสถาน วัดวาอาราม หรืออาคารต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อการศาสนา ซึ่งมีกฎหมายควบคุมการก่อสร้างไว้แล้วโดยเฉพาะ

(๕) อาคารที่ทำการขององค์การระหว่างประเทศ หรืออาคารที่ทำการของหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ

(๖) อาคารที่ทำการสถานทูตหรือสถานกงสุลต่างประเทศ

(๗) อาคารชั่วคราวเพื่อใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างอาคารถาวรซึ่งสูงไม่เกินสองชั้นหรือสูงไม่เกินเก้าเมตร และมีกำหนดเวลาหรือถอน

(๘) อาคารเพื่อใช้ประโยชน์เป็นการชั่วคราว ซึ่งสูงไม่เกินสองชั้น หรือสูงไม่เกิน
เก้าเมตร และไม่ใช่อาคารสาธารณะ อาคารพิเศษ หรืออาคารประเภทควบคุมการใช้ ตามมาตรา
๓๒ และมีกำหนดเวลาหรือถอน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๘
พลเอกสิทธิ จิรโรจน์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่ มาตรา ๕ (๑) แห่งพระราช-
บัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้ค่าธรรมเนียมหรือการยกเว้นค่าธรรมเนียม
ต้องเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้
คัดจาก ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๕๘ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๘

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ให้กำหนดแบบของคำขออนุญาต ใบอนุญาต และใบรับรองตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้ ดังต่อไปนี้

(๑) แบบคำขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร ให้ใช้แบบ ข.๑

(๒) แบบคำขออนุญาตเคลื่อนย้ายอาคาร ให้ใช้แบบ ข.๒

(๓) แบบคำขออนุญาตเปลี่ยนการใช้อาคาร ให้ใช้แบบ ข.๓

(๔) แบบคำขออนุญาตดัดแปลง หรือใช้ที่จอดรถ ที่กัฬรรถ และทางเข้าออกของรถเพื่อการอื่น ให้ใช้แบบ ข.๔

(๕) แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร รื้อถอนอาคาร เคลื่อนย้ายอาคาร ดัดแปลงหรือใช้ที่จอดรถ ที่กัฬรรถ และทางเข้าออกของรถเพื่อการอื่น ให้ใช้แบบ ข.๕

(๖) แบบคำขอใบรับรองการก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ให้ใช้แบบ ข.๖

(๗) แบบคำขอใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ให้ใช้แบบ ข.๗

(๘) แบบคำขอโอนใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร รื้อถอนอาคาร เคลื่อนย้ายอาคาร หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร ให้ใช้แบบ ข.๘

(๙) แบบใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร ให้ใช้แบบ อ.๑

(๑๐) แบบใบอนุญาตเคลื่อนย้ายอาคาร สำหรับการเคลื่อนย้ายอาคารไปยังท้องที่ภายในเขตอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเดียวกัน หรือสำหรับการเคลื่อนย้ายอาคารจากท้องที่ที่มีพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ใช้บังคับไปยังท้องที่ที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือสำหรับการเคลื่อนย้ายอาคารจากท้องที่ที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ไปยังท้องที่ที่มีพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.

๒๕๒๒ ใช้บังคับ ให้ใช้แบบ อ.๒

(๑๑) แบบใบอนุญาตเคลื่อนย้ายอาคารสำหรับการเคลื่อนย้ายอาคารไปยังท้องที่ภายในเขตอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นอื่น ให้ใช้แบบ อ.๓

(๑๒) แบบใบอนุญาตตัดแปลง หรือใช้ที่จอดรถ ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถเพื่อการอื่น ให้ใช้แบบ อ.๔

(๑๓) แบบใบอนุญาตเปลี่ยนการใช้อาคาร ให้ใช้แบบ อ.๕

(๑๔) แบบใบรับรองการก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ให้ใช้แบบ อ.๖

ข้อ ๒. ให้กำหนดแบบของคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้ ดังต่อไปนี้

(๑) คำสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการ ประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ให้ใช้แบบ ก.๑

(๒) คำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๓๕ ให้ใช้แบบ ก.๒

(๓) คำสั่งให้ระงับการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง หรือให้ระงับการรื้อถอนอาคารตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (กรณีที่ทำโดยไม่ได้รับใบอนุญาต) ให้ใช้แบบ ก.๓

(๔) คำสั่งห้ามใช้อาคารหรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารที่อาจเป็นอันตรายตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (กรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง เคลื่อนย้าย หรือรื้อถอนอาคารไม่ได้รับใบอนุญาต) ให้ใช้แบบ ก.๔

(๕) คำสั่งให้ระงับการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง หรือให้ระงับการรื้อถอนอาคารตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (กรณีที่ทำให้ผิดไปจากที่ได้รับอนุญาต) ให้ใช้แบบ ก.๕

(๖) คำสั่งห้ามใช้อาคารหรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารที่อาจเป็นอันตรายตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (กรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง เคลื่อนย้าย หรือรื้อถอนอาคาร ที่ทำให้ผิดไปจากที่ได้รับอนุญาต) ให้ใช้แบบ ก.๖

(๗) คำสั่งให้รื้อถอนอาคารตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (กรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารกระทำโดยไม่ได้รับใบอนุญาต) ให้ใช้แบบ ก.๗

(๘) คำสั่งให้รื้อถอนอาคารตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่ทำให้ผิดไปจากที่ได้รับอนุญาต) ให้ใช้แบบ ก.๘

(๙) คำสั่งให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (กรณีที่ทำโดยไม่ได้รับใบอนุญาต) ให้ใช้แบบ ก.๙

(๑๐) คำสั่งให้ดำเนินการแก้ไขและให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (กรณีที่ทำให้ผิดโดยไม่ได้รับใบอนุญาต) ให้ใช้แบบ ก.๑๐

(๑๑) คำสั่งให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (กรณีที่ทำให้ผิดไปจากที่ได้รับใบอนุญาต) ให้ใช้แบบ ก.๑๑

(๑๒) คำสั่งให้ดำเนินการแก้ไขและให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (กรณีที่ทำให้ผิดไปจากที่ได้รับใบอนุญาต) ให้ใช้แบบ ก.๑๒

(๑๓) คำสั่งให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (กรณีที่มีการรื้อถอนอาคารกระทำผิดไปจากที่ได้รับใบอนุญาต) ให้ใช้แบบ ก.๑๓

(๑๔) คำสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง (กรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งให้ยื่นคำขออนุญาตตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง) ให้ใช้แบบ ก.๑๔

(๑๕) คำสั่งให้รื้อถอนอาคารมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ วรรคสาม (กรณีที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคาร หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำขอรับใบอนุญาต) ให้ใช้แบบ ก.๑๕

(๑๖) คำสั่งให้ระงับการใช้อาคารตามมาตรา ๔๔ (กรณีที่ยังไม่ได้รับใบรับรอง) ให้ใช้แบบ ก.๑๖

(๑๗) คำสั่งให้ระงับการใช้อาคารตามมาตรา ๔๔ (กรณีที่มีการใช้อาคารเพื่อกิจการอื่น นอกจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคาร) ให้ใช้แบบ ก.๑๗

(๑๘) คำสั่งให้ระงับการใช้อาคารตามมาตรา ๔๔ (กรณีที่ไม่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ แต่ได้มีการใช้อาคารเพื่อกิจการในประเภทควบคุมการใช้) ให้ใช้แบบ ก.๑๘

(๑๙) คำสั่งให้ระงับการใช้อาคารตามมาตรา ๔๔ (กรณีที่เปลี่ยนการใช้อาคารประเภทควบคุมการใช้สำหรับกิจการหนึ่งไปใช้เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้สำหรับอีกกิจการหนึ่ง) ให้ใช้แบบ ก.๑๙

(๒๐) คำสั่งให้ระงับการใช้พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อการอื่นตามมาตรา ๔๕ (ในกรณีที่พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นนั้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กัลบริด และทางเข้าออกของรถ) ให้ใช้แบบ ก.๒๐

(๒๑) คำสั่งให้ระงับการดัดแปลงและให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นให้กลับคืนสภาพเดิมตามมาตรา ๔๕ (กรณีที่พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นนั้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ

ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถ) ให้ใช้แบบ ค.๒๑

(๒๒) คำสั่งให้รื้อถอนอาคารตามมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๕ (กรณีที่ไม่ระงับการใช้พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อการอื่น หรือไม่ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นให้กลับคืนสภาพเดิม สำหรับพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นนั้นเพื่อใช้เป็นที่ยจอดรถ ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถ) ให้ใช้แบบ ค.๒๒

(๒๓) คำสั่งให้ดำเนินการแก้ไขอาคารตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง (กรณีอาคารมีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สิน หรืออาจไม่ปลอดภัยจากอัคคีภัยหรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม) ให้ใช้แบบ ค.๒๓

(๒๔) คำสั่งให้รื้อถอนอาคารตามมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๖ วรรคสอง (กรณีที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ให้ดำเนินการแก้ไขอาคารที่มีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรืออาจไม่ปลอดภัยจากอัคคีภัย หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญ หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม) ให้ใช้แบบ ค.๒๔

(๒๕) คำสั่งให้รื้อถอนอาคารตามมาตรา ๗๗ (๑) (กรณีที่ยกสร้างอาคารในที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปรับปรุงอาคารในท้องที่นั้นแล้ว) ให้ใช้แบบ ค.๒๕

(๒๖) คำสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารตามมาตรา ๗๗ (๒) (กรณีที่ยกสร้างอาคารในที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปรับปรุงอาคารในท้องที่นั้นแล้ว) ให้ใช้แบบ ค.๒๖

(๒๗) คำสั่งให้ดำเนินการเพื่อขจัดหรือระงับเหตุที่ก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดสภาพที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ปลอดภัยในการอยู่อาศัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจรตามมาตรา ๗๗ (๓) (กรณีที่ยกสร้างอาคารในที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปรับปรุงอาคารในท้องที่นั้นแล้ว) ให้ใช้แบบ ค.๒๗

(๒๘) คำสั่งให้ทำสัญญาเช่าที่ดินตามมาตรา ๗๗ (๔) (กรณีที่ยกสร้างอาคารในที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปรับปรุงอาคารในท้องที่นั้นแล้ว) ให้ใช้แบบ ค.๒๘

ข้อ ๓. ให้กำหนดแบบของหนังสือของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่จะใช้ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้ ดังต่อไปนี้

(๑) หนังสือของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งการออกไปอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๒๖ และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารตามมาตรา ๓๓ (กรณีที่ไม่

เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่สามารถแจ้งการออกใบอนุญาตให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบด้วยวิธีอื่น) ให้ใช้แบบ น.๑

(๒) หนังสือของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ตามมาตรา ๒๖ และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารตามมาตรา ๓๓ ให้ใช้แบบ น.๒

(๓) หนังสือของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งการขยายเวลาการออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาต ตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง และมาตรา ๓๓ ให้ใช้แบบ น.๓

(๔) หนังสือแสดงความยินยอมของผู้ควบคุมงาน (แนบคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ตามมาตรา ๒๔) ให้ใช้แบบ น.๔

(๕) หนังสือแจ้งการบอกเลิกผู้ควบคุมงานของผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ให้ใช้แบบ น.๕

(๖) หนังสือแจ้งการบอกเลิกการเป็นผู้ควบคุมงานของผู้ควบคุมงานตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ให้ใช้แบบ น.๖

(๗) หนังสือแจ้งการบอกเลิกผู้ควบคุมงานพร้อมกับการส่งมอบหนังสือแสดงความยินยอมของผู้ควบคุมงานคนใหม่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง ให้ใช้แบบ น.๗

(๘) หนังสือแสดงความยินยอมของผู้ควบคุมงานคนใหม่ (แนบกับแบบ น.๗) ตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง ให้ใช้แบบ น.๘

(๙) หนังสือของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งการอนุญาต ให้โอนใบอนุญาตตามมาตรา ๓๖ ให้ใช้แบบ น.๙

(๑๐) หนังสือของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ไปยังผู้อุทธรณ์ ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง ให้ใช้แบบ น.๑๐

(๑๑) หนังสือของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ไปยังเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง ให้ใช้แบบ น.๑๑

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๔

พลเอกสิทธิ จิรโรจน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

คัดจาก ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๕๔ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๔

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๓) และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ให้อาคารดังต่อไปนี้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔

(๑) อาคารของกระทรวง ทบวง กรม ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
(๒) อาคารของราชการส่วนท้องถิ่น ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
(๓) อาคารขององค์การของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ที่ใช้ในกิจการขององค์การ หรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์

(๔) โบราณสถาน วัดวาอาราม หรืออาคารต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อการศาสนา ซึ่งมีกฎหมาย ควบคุมการก่อสร้างไว้แล้วโดยเฉพาะ

(๕) อาคารที่ทำการขององค์การระหว่างประเทศ หรืออาคารที่ทำการของหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ

(๖) อาคารที่ทำการสถานทูตหรือสถานกงสุลต่างประเทศ

ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับอาคารตามวรรคหนึ่ง ต้องแจ้งและส่งแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบรับรอง และการออก ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรองจำนวนสองชุด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และแผนผังบริเวณ แบบแปลน และ รายการประกอบแบบแปลนต้องถูกต้อง และเป็นไปตามกฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น และหรือ ประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ด้วย

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยน การใช้อาคาร ดัดแปลง หรือใช้พื้นที่หรือสิ่งทีสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กัลับริดและทางเข้าออก

ของรถเพื่อการอื่น ภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นในและชั้นนอก

ความในวรรคสองและวรรคสามมิให้ใช้บังคับแก่อาคารที่เกี่ยวกับความมั่นคงในทางราชการ ทหารหรือตำรวจ

ข้อ ๒. เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับแจ้งและได้รับแผนผังบริเวณแบบแปลนและรายการประกอบแบบแปลนตามข้อ ๑ วรรคสอง ให้ตรวจพิจารณาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลน ทั้งนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับการรักษาแนวอาคารตามถนนให้เป็นระเบียบ ระดับชั้นล่างของอาคาร ลักษณะสัมพันธ์ระหว่างอาคารกับทาง ถนน หรือที่สาธารณะ ที่ว่างอื่น ๆ หรืออาคารต่าง ๆ เจ้าของหรือผู้ครอบครอง และบริเวณที่ต้องห้ามกระทำการสำหรับอาคารบางชนิดหรือบางประเภท เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่ามีสิ่งที่จะต้องดำเนินการแก้ไขให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ดำเนินการทราบ

ข้อ ๓. อาคารเพื่อใช้ประโยชน์ต่อส่วนรวมในหน้าที่ของทางราชการ กิจการสาธารณกุศล หรือเพื่อสาธารณประโยชน์เป็นการชั่วคราวและมีกำหนดเวลารื้อถอน ซึ่งจัดทำหรือควบคุมโดยทางราชการ องค์กรหรือกิจการสาธารณกุศล ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔

ข้อ ๔. อาคารชั่วคราวเพื่อใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างอาคารถาวรซึ่งสูงไม่เกินสองชั้น หรือสูงจากระดับพื้นดินถึงหลังคาหรือส่วนของอาคารที่สูงที่สุดไม่เกินเก้าเมตร และมีกำหนดเวลารื้อถอนเมื่ออาคารถาวรแล้วเสร็จ ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๒๑ แต่ให้ได้รับการผ่อนผันไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) (๗) (๘) และ (๑๐) และให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตรื้อถอนอาคารตามมาตรา ๒๓

ข้อ ๕. อาคารเพื่อใช้ประโยชน์เป็นการชั่วคราวแทนอาคารเดิมที่ถูกทำลายหรือทำให้เสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือเพลิงไหม้ หรือเหตุอื่นในลักษณะทำนองเดียวกัน ซึ่งสูงไม่เกินสองชั้น หรือสูงจากระดับพื้นดินถึงหลังคาหรือส่วนของอาคารที่สูงที่สุดไม่เกินเก้าเมตร และไม่ใช่อาคารสาธารณะ อาคารพิเศษ หรืออาคารประเภทควบคุมการใช้ตามมาตรา ๓๒ โดยมีกำหนดเวลารื้อถอนไม่เกินสิบสองเดือน ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๒๑ แต่ให้ได้รับการผ่อนผันไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) (๗) (๘) (๙) และ (๑๐) และให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตรื้อถอนอาคารตามมาตรา ๒๓

ข้อ ๖. อาคารที่มีลักษณะเป็นดินท์หรือปะรำชั้นเดียว เพื่อใช้ประโยชน์เป็นการชั่วคราวและไม่ใช่อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม หรือการศึกษา โดยมีกำหนด

เวลาเรือตอนไม่เกินสิบวัน ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๘
พลเอกสิทธิ จิรโรจน์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้การยกเว้น ผ่อนผัน หรือกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนเกี่ยวกับอาคารตามมาตรา ๗ ต้องเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

คัดจาก ราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๕๘ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๘

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๒๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๓) มาตรา ๘ (๑๒) และมาตรา ๓๔ ววรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. เจ้าของอาคารผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาต

(๑) ก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร ให้ยื่นคำขออนุญาตตามแบบ ข.๑ พร้อมด้วยเอกสารตามที่ระบุไว้ในแบบ ข.๑ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(๒) เคลื่อนย้ายอาคาร ให้ยื่นคำขออนุญาตตามแบบ ข.๒ พร้อมด้วยเอกสารตามที่ระบุไว้ในแบบ ข.๒ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ที่อาคารนั้นตั้งอยู่ เว้นแต่การเคลื่อนย้ายอาคารจากท้องที่ที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ไปยังท้องที่ที่พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่ที่อาคารนั้นจะย้ายไปตั้ง

ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องแนบเอกสารเกี่ยวกับแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน ตามที่ระบุไว้ในแบบ ข.๑ และ ข.๒ จำนวน ๕ ชุดพร้อมกับคำขอ สำหรับการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ตามมาตรา ๓๒ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะประกาศกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องแนบเอกสารดังกล่าวมากกว่าห้าชุดก็ได้ แต่ต้องไม่เกิน ๗ ชุด

การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือเคลื่อนย้ายอาคารเกี่ยวกับอาคารสาธารณะ อาคารพิเศษ หรืออาคารที่ก่อสร้างด้วยวัสดุถาวรและวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่ ต้องแนบรายการคำนวณจำนวนหนึ่งชุดพร้อมกับคำขอตาม (๑) หรือ (๒) ด้วย

ข้อ ๒. เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับคำขอตามข้อ ๑ ให้ตรวจพิจารณาแผนผังบริเวณแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณ (ถ้ามี) เมื่อปรากฏว่าแผนผังบริเวณแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณถูกต้องและเป็นไปตามกฎกระทรวงข้อบัญญัติท้องถิ่น และหรือประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ แล้วให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตตามแบบ อ.๑ หรือแบบ อ.๒ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีการขออนุญาตเคลื่อนย้ายอาคารไปยังท้องที่ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นอื่น เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่อาคารนั้นตั้งอยู่ได้ตรวจพิจารณาตามวรรคหนึ่งและเห็นว่าถูกต้องแล้ว ให้ออกใบอนุญาตในส่วนที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่อาคารจะทำการเคลื่อนย้ายตั้งอยู่ตามแบบ อ.๓ และส่งใบอนุญาตและสำเนาฉบับเอกสารที่เกี่ยวข้อง แผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนที่ได้ผ่านการตรวจพิจารณาและประทับตราไว้แล้ว จำนวนสี่ชุด พร้อมด้วยรายการคำนวณหนึ่งชุด (ถ้ามี) ไปยังเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่จะเคลื่อนย้ายอาคารไปตั้งใหม่ เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่จะเคลื่อนย้ายอาคารไปตั้งใหม่ได้ตรวจพิจารณาตามวรรคหนึ่ง และเห็นว่าถูกต้องแล้ว ให้ออกใบอนุญาตในส่วนที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่อาคารจะเคลื่อนย้ายไปตั้งใหม่ในแบบ อ.๓ นั้น

ข้อ ๓. เมื่อผู้ได้รับใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ตามมาตรา ๓๒ ได้ทำการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารดังกล่าวเสร็จแล้ว ให้เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารยื่นคำขอใบรับรองต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบ ข.๖ พร้อมด้วยเอกสารตามที่ระบุไว้ในแบบ ข.๖

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับคำขอตามวรรคหนึ่ง และตรวจสอบแล้วเห็นว่า การก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้นเป็นไปโดยถูกต้องตามที่ได้รับใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับรองตามแบบ อ.๖

ข้อ ๔. ในกรณีที่เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ตามมาตรา ๓๒ ประสงค์จะใช้อาคารดังกล่าวเพื่อกิจการประเภทควบคุมการใช้ หรือเจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งเป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ตามมาตรา ๓๒ ประสงค์จะเปลี่ยนการใช้อาคารไปใช้เป็นอาคารสำหรับอีกกิจการหนึ่ง ให้เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารยื่นคำขออนุญาตเปลี่ยนการใช้อาคารตามแบบ ข.๓ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น พร้อมด้วยเอกสารตามที่ระบุไว้ในแบบ ข.๓

ให้นำความในข้อ ๑ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับการขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับเอกสารที่ต้องแนบพร้อมกับคำขอเกี่ยวกับแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณ โดยอนุโลม

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับคำขอตามวรรคหนึ่งแล้วให้ดำเนินการตามข้อ ๒ วรรคหนึ่ง และเมื่อเห็นว่าถูกต้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตตามแบบ อ.๕

ข้อ ๕. ในกรณีที่เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารที่ต้องมีพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กั๊บลัด และทางเข้าออกของรถ ตามมาตรา ๘ (๔) ประสงค์จะดัดแปลงหรือใช้เป็นที่จอดรถ ที่กั๊บลัด และทางเข้าออกของรถนั้นเพื่อการอื่น และก่อสร้างพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กั๊บลัด และทางเข้าออกของรถแทนของเดิมตามมาตรา ๓๔ ให้เจ้าของอาคาร

หรือผู้ครอบครองอาคารยื่นคำขออนุญาตตามแบบ ข.๔ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น พร้อมด้วยเอกสารตามที่ระบุไว้ในแบบ ข.๔

ให้นำความในข้อ ๑ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับการขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับเอกสารที่ต้องแนบพร้อมกับคำขอเกี่ยวกับแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณ โดยอนุโลม

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับคำขอตามวรรคหนึ่งแล้วให้ดำเนินการตามข้อ ๒ วรรคหนึ่ง และเมื่อเห็นว่าถูกต้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตตามแบบ อ.๔

ข้อ ๖. ผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร รื้อถอนอาคาร หรือเคลื่อนย้ายอาคาร หรือใบอนุญาตดัดแปลง หรือใช้ที่จอดรถ ที่กลับรถ และทางเข้าออกของรถนั้นเพื่อการอื่น ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามแบบ ข.๕ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น พร้อมด้วยเอกสารตามที่ระบุไว้ในแบบ ข.๕ ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับคำขอตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พิจารณาคำขอพร้อมด้วยเหตุผลในการขอต่ออายุใบอนุญาต เมื่อเห็นเป็นการสมควรให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต โดยจะแสดงไว้ในรายการท้ายใบอนุญาตนั้น หรือจะออกใบอนุญาตให้ใหม่ก็ได้

ข้อ ๗. ในกรณีที่ใบอนุญาตหรือใบรับรองสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด ในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรองตามแบบ ข.๗ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น พร้อมด้วยเอกสารตามที่ระบุไว้ในแบบ ข.๗ ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาคำขอดังกล่าว และเมื่อเห็นเป็นการสมควร ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรองให้แก่ผู้ขอใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง

ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ให้ใช้แบบใบอนุญาตหรือแบบใบรับรองแล้วแต่กรณี โดยประทับตราสีแดงคำว่า “ใบแทน” กำกับไว้ด้วย และให้มีวัน เดือน ปี ที่ออกใบแทน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ ๘. ผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะโอนใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร รื้อถอนอาคาร เคลื่อนย้ายอาคาร หรือเปลี่ยนการใช้อาคารให้แก่บุคคลอื่น ให้ยื่นคำขออนุญาตตามแบบ ข.๘ พร้อมด้วยเอกสารตามที่ระบุไว้ในแบบ ข.๘ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาคำขอดังกล่าว และเมื่อเห็นเป็นการสมควร ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือแจ้งการอนุญาตให้โอนใบอนุญาตตามแบบ น.๘ ให้แก่ผู้ขอโอนใบอนุญาต

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นอนุญาตให้โอนใบอนุญาต ให้ประทับตราสีแดงคำว่า “โอนแล้ว”

ระบุชื่อผู้รับโอน และให้มีวัน เดือน ปี ที่อนุญาตให้โอนใบอนุญาตกำกับไว้ ในใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ตัดแปลงอาคาร รื้อถอนอาคาร เคลื่อนย้ายอาคาร หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร พร้อมทั้งลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ ๙. แผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณ ต้องเป็นสิ่งพิมพ์ สำเนา ภาพถ่าย หรือเขียนด้วยหมึก และต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) มาตรฐาน ขนาด ระยะ น้ำหนัก และหน่วยการคำนวณต่าง ๆ ให้ใช้มาตราเมตริก

(๒) แผนผังบริเวณให้ใช้มาตราส่วนไม่เล็กกว่า ๑ ใน ๕๐๐ แสดงลักษณะที่ตั้งและขอบเขตของที่ดินและอาคารที่ขออนุญาตก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย เปลี่ยนการใช้ ตัดแปลงหรือใช้ที่จอดรถ ที่กัลบริด และทางเข้าออกของรถเพื่อการอื่น และขออนุญาตก่อสร้างพื้นที่หรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กัลบริด และทางเข้าออกของรถ แทนของเดิม พร้อมด้วยรายละเอียด ดังนี้

(ก) แสดงขอบนอกของอาคารที่มีอยู่แล้ว

(ข) ระยะห่างจากขอบนอกของอาคารที่ขออนุญาตถึงขอบเขตของที่ดินทุกด้าน

(ค) ระยะห่างระหว่างอาคารต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว และอาคารที่ขออนุญาตใน

ขอบเขตของที่ดิน

(ง) ลักษณะและขอบเขตของที่สาธารณะและอาคารในบริเวณที่ดินที่ติดต่อดโดยสังเขปพร้อมด้วยเครื่องหมายทิศ

(จ) ในกรณีที่ไม่มีทางน้ำสาธารณะสำหรับการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ตัดแปลงอาคาร หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ให้แสดงทางระบายน้ำออกจากอาคารไปสู่ทางระบายน้ำสาธารณะหรือวิธีการระบายน้ำด้วยวิธีอื่น พร้อมทั้งแสดงเครื่องหมายชี้ทิศทางน้ำไหลและส่วนลาด

(ฉ) แสดงระดับของพื้นชั้นล่างของอาคารและความสัมพันธ์กับระดับทางหรือถนนสาธารณะที่ใกล้ที่สุดและระดับพื้นดิน

(ช) แผนผังบริเวณสำหรับการเคลื่อนย้ายอาคารให้แสดงแผนผังบริเวณของอาคารที่มีอยู่เดิม และให้แสดงแผนผังบริเวณที่จะทำการเคลื่อนย้ายอาคารไปอยู่ในที่ใหม่ให้ชัดเจน

แผนผังบริเวณสำหรับอาคารตามมาตรา ๔ เว้นแต่คิก บ้าน เรือนโรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานและสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ ให้แสดงรายละเอียดตาม

(ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) หรือ (ช) เท่าที่จะต้องมีตามลักษณะของอาคารนั้น ๆ

(๓) แบบแปลนให้ใช้มาตราส่วนไม่เล็กกว่า ๑ ใน ๑๐๐ โดยต้องแสดงรูปต่าง ๆ คือ แปลนพื้นชั้นต่าง ๆ รูปด้าน (ไม่น้อยกว่าสองด้าน) รูปตัดทางขวาง รูปตัดทางยาว ผังคานรับพื้น

ชั้นต่าง ๆ และผังฐานรากของอาคารที่ขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย เปลี่ยนการใช้ หรือดัดแปลงหรือใช้ที่จอดรถ ที่กัลับริด และทางเข้าออกของรถเพื่อการอื่น พร้อมด้วยรายละเอียด ดังนี้

(ก) แบบแปลนต้องมีรูปรายละเอียดส่วนสำคัญ ขนาด เครื่องหมาย วัสดุ และ การใช้สอยต่าง ๆ ของอาคารอย่างชัดเจนเพียงพอที่จะพิจารณาตามกฎกระทรวงข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

(ข) แบบแปลนสำหรับการก่อสร้างอาคาร ให้แสดงส่วนต่าง ๆ ของอาคาร ที่จะก่อสร้างให้ชัดเจน

(ค) แบบแปลนสำหรับการดัดแปลงอาคาร ให้แสดงส่วนที่มีอยู่เดิมและส่วน ที่จะดัดแปลงให้ชัดเจน

(ง) แบบแปลนสำหรับการรื้อถอนอาคาร ให้แสดงขั้นตอน วิธีการ ตลอดจน ความปลอดภัยในการรื้อถอนอาคาร

(จ) แบบแปลนสำหรับการเคลื่อนย้ายอาคาร ให้แสดงขั้นตอน วิธีการ ความ มั่นคงแข็งแรง ตลอดจนความปลอดภัยในการเคลื่อนย้ายอาคาร

สำหรับอาคารที่มีรูปตัดทางขวางหรือรูปตัดทางยาวของอาคารมีความกว้าง ความยาว หรือความสูงเกิน ๙๐ เมตร แบบแปลนจะใช้มาตราส่วนเล็กกว่า ๑ ใน ๑๐๐ ก็ได้ แต่ต้องไม่เล็กกว่า ๑ ใน ๒๕๐

(ฉ) แบบแปลนสำหรับการเปลี่ยนการใช้อาคาร ให้แสดงส่วนที่ใช้อยู่เดิม และส่วนที่จะเปลี่ยนการใช้ใหม่ให้ชัดเจน

(ช) แบบแปลนสำหรับการดัดแปลงหรือใช้ที่จอดรถ ที่กัลับริด และทางเข้าออก ของรถเพื่อการอื่น ให้แสดงส่วนที่มีอยู่เดิมและส่วนที่จะทำการก่อสร้างใหม่แทนของเดิมให้ชัดเจน สำหรับการก่อสร้างสิ่งที่สร้างขึ้นเป็นอาคารเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กัลับริด และทางเข้าออกของรถ แทนของเดิมต้องแสดงส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่จะก่อสร้างให้ชัดเจน

แบบแปลนสำหรับอาคารตามมาตรา ๔ เว้นแต่ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานและสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ ให้แสดงรายละเอียดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) และ (ช) เท่าที่จะต้องมีตามลักษณะของอาคารนั้น ๆ

(๔) รายการประกอบแบบแปลน ให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับคุณภาพและชนิด ของวัสดุ ตลอดจนวิธีปฏิบัติหรือวิธีการสำหรับการก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร รื้อถอนอาคาร เคลื่อนย้ายอาคาร เปลี่ยนการใช้อาคาร หรือดัดแปลงหรือใช้ที่จอดรถ ที่กัลับริด และทางเข้าออก ของรถเพื่อการอื่น

(๕) รายการคำนวณ ให้แสดงวิธีการตามหลักวิศวกรรมศาสตร์ โดยคำนวณกำลังของวัสดุ การรับน้ำหนัก และกำลังต้านทานของส่วนต่าง ๆ ของอาคาร

ข้อ ๑๐. ผู้รับผิดชอบงานออกแบบหรือผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณต้องลงลายมือชื่อพร้อมกับเขียนชื่อด้วยตัวบรรจงในแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณทุกแผ่น และให้ระบุสำนักงานหรือที่อยู่พร้อมกับคุณวุฒิของผู้รับผิดชอบดังกล่าวไว้ในแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณแต่ละชุดด้วย หรือจะใช้สิ่งพิมพ์ สำเนา ภาพถ่าย ที่ผู้รับผิดชอบงานออกแบบ หรือผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณได้ลงลายมือชื่อพร้อมกับเขียนชื่อด้วยตัวบรรจง และระบุรายละเอียดดังกล่าวแทนก็ได้

ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบงานออกแบบหรือผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต ให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม หรือวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมให้ระบุเลขทะเบียนใบอนุญาตไว้ด้วย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๘

พลเอกสิทธิ จิรโรจน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๘ (๑๒) และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบรับรอง การขอรับใบแทนใบอนุญาต หรือใบแทนใบรับรอง และการออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ต้องเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

คัดจาก ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๐๒ ตอนที่ ๕๘ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๘

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. การกระทำดังต่อไปนี้ ไม่ถือเป็นการดัดแปลงอาคาร คือ

(๑) การเปลี่ยนโครงสร้างของอาคารโดยใช้วัสดุขนาด จำนวน และชนิดเดียวกับของเดิม เว้นแต่การเปลี่ยนโครงสร้างของอาคารที่เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก คอนกรีตอัดแรง หรือเหล็กโครงสร้างรูปพรรณ

(๒) การเปลี่ยนส่วนต่ง ๆ ของอาคารที่ไม่เป็นโครงสร้างของอาคาร โดยใช้วัสดุชนิดเดียวกับของเดิมหรือวัสดุชนิดอื่นซึ่งเป็นการเพิ่มน้ำหนักให้แก่โครงสร้างของอาคารเดิมส่วนหนึ่งส่วนใดเกินร้อยละสิบ

(๓) การเปลี่ยนแปลง การต่อเติม การเพิ่ม การลด หรือการขยายซึ่งลักษณะ ขอบเขต แบบรูปทรง สัดส่วน หน้าหนัก เนื้อที่ของส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ไม่เป็นโครงสร้างของอาคาร ซึ่งไม่เป็นการเพิ่มน้ำหนักให้แก่โครงสร้างของอาคารเดิมส่วนหนึ่งส่วนใดเกินร้อยละสิบ

(๔) การลดหรือการขยายเนื้อที่ของพื้นชั้นหนึ่งชั้นใด ให้มีเนื้อที่น้อยลงหรือมากขึ้นรวมกันไม่เกินห้าตารางเมตร โดยไม่ลดหรือเพิ่มจำนวนเสาหรือคาน

(๕) การลดหรือการขยายเนื้อที่ของหลังคา ให้มีเนื้อที่มากขึ้นรวมกันไม่เกินห้าตารางเมตร โดยไม่ลดหรือเพิ่มจำนวนเสาหรือคาน

ทั้งนี้ การกระทำตามวรรคหนึ่งต้องไม่ขัดต่อกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๐ หรือประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๒. การรื้อส่วนอื่นของโครงสร้างของอาคารดังต่อไปนี้ ถือเป็นการรื้อถอนอาคาร คือ

(๑) กันสาดคอนกรีตเสริมเหล็ก

(๒) ผนังหรือฝ้าที่เป็นโครงสร้างของอาคาร หรือผนังหรือฝ้าคอนกรีตเสริมเหล็ก

(๓) บันไดคอนกรีตเสริมเหล็ก

(๔) พื้นคอนกรีตเสริมเหล็กตั้งแต่พื้นที่ชั้นที่สองของอาคารขึ้นไป

ในกรณีที่มีการรื้อส่วนอื่นของโครงสร้างของอาคารตามวรรคหนึ่ง เพื่อกระทำการตาม

ข้อ ๑ ในส่วนที่เป็นการดัดแปลงอาคาร มิให้ถือว่าการรื้อส่วนนั้นเป็นการรื้อถอนอาคาร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๘

พลเอกสิทธิ จิรโรจน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔ และมาตรา ๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดการกระทำซึ่งไม่ถือเป็นการดัดแปลงอาคารและกำหนดส่วนอื่นของโครงสร้างของอาคารที่การรื้อส่วนนั้นถือเป็นการรื้อถอนอาคาร จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

คัดจาก ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๑๓๔ วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๒๘

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๒๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๓) และมาตรา ๓๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารให้ผิดไปจากแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนที่ได้รับอนุญาต ตลอดจนวิธีการหรือเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาต ให้กระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ไม่เป็นการเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ เว้นแต่ระยะที่ตั้งของอาคารถึงขอบเขตที่ดินหรือขอบเขตที่สาธารณะผิดไปจากแผนผังบริเวณที่ได้รับอนุญาตเกินร้อยละสิบ

(๒) ไม่เป็นการเปลี่ยนแปลง ต่อเติม เพิ่ม ลด หรือขยายซึ่งลักษณะ ขอบเขต แบบ หรือรูปทรงของโครงสร้างของอาคาร เว้นแต่

(ก) สัดส่วนโครงสร้างของอาคารจะผิดไปจากแบบแปลนหรือรายการประกอบแบบแปลนที่ได้รับอนุญาตเกินร้อยละห้า หรือ

(ข) เมื่อผู้คำนวณแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลนและรายการคำนวณตามมาตรา ๒๘ เห็นว่ามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง ต่อเติม เพิ่ม ลด หรือขยายโครงสร้างของอาคารเพื่อความมั่นคงแข็งแรง โดยไม่ทำให้ลักษณะ แบบ รูปทรง เนื้อที่ และที่ตั้งของอาคารผิดไปจากที่ได้รับใบอนุญาต และได้แจ้งให้ผู้ควบคุมงานและเจ้าของอาคารทราบแล้ว พร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบโดยมีเหตุผลแสดงความจำเป็นพร้อมด้วยแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณโครงสร้างของอาคารส่วนนั้นแล้ว ทั้งนี้ ต้องแจ้งก่อนใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารสิ้นอายุ

(๓) ไม่เป็นการเปลี่ยนแปลง ต่อเติม เพิ่ม ลด หรือขยายซึ่งลักษณะ ขอบเขต แบบ รูปทรง สัดส่วน หรือเนื้อที่ของส่วนต่าง ๆ ของอาคารที่ไม่เป็นโครงสร้างของอาคารอันเป็นการเพิ่มน้ำหนักให้แก่โครงสร้างของอาคารส่วนหนึ่งส่วนใดเกินร้อยละสิบ

ทั้งนี้ กรณีตามวรรคหนึ่งต้องไม่ขัดต่อกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ ข้อบัญญัติท้องถิ่น

ที่ออกตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ หรือประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๕๕
แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๘
พลเอกสิทธิ จิรโรจน์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๒๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๓) และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของข้อ ๑ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ความในวรรคสองและวรรคสาม มิให้ใช้บังคับแก่อาคารตามวรรคหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในทางราชการทหารหรือตำรวจ หรือแก่อาคารตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๕) ที่คณะรัฐมนตรีอนุญาตในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษ ทั้งนี้ โดยจะกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยก็ได้”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๘

(ลงชื่อ) พลเอก สิทธิ จิรโรจน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

คำสั่งกรุงเทพมหานคร

ที่ ๗๗/๒๕๒๓

เรื่อง ขั้นตอนและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

โดยที่เป็นการสมควรแบ่งขั้นตอนและวิธีดำเนินการ เกี่ยวกับการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้การปฏิบัติงานกรณีการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

๑. กรณีการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารโดยมิได้รับอนุญาต

๑.๑ เมื่อเขตหรือกองควบคุมอาคารตรวจพบว่า มีการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารโดยมิได้รับอนุญาต ให้ทำบันทึกรายงานแจ้งหัวหน้าเขตทราบ และให้หัวหน้าเขตส่งเรื่องไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดีฐานก่อสร้าง หรือตัดแปลงอาคารโดยมิได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๑ หรือ ๒๒ ซึ่งมีโทษปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ตามมาตรา ๖๕ พร้อมทั้งออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ดำเนินการ หรือผู้ควบคุมงานแล้วแต่กรณี ระงับการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคาร และถ้าอาคารนั้นอาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ก็ออกคำสั่งห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารนั้นทั้งหมด หรือบางส่วนด้วยตามมาตรา ๔๐

๑.๒ เมื่อมีการออกคำสั่งตามข้อ ๑.๑ แล้ว หากมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามให้หัวหน้าเขตส่งเรื่องดำเนินคดีฐานฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่สั่ง ตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งซึ่งมีโทษปรับวันละ ๕๐๐ บาท ตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนตามมาตรา ๖๗

๑.๓ ถ้าปรากฏว่าอาคารที่ก่อสร้างหรือตัดแปลงโดยมิได้รับอนุญาตนั้น ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๑๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคารพุทธศักราช ๒๔๗๕ ได้ จึงให้หัวหน้าเขตดำเนินการดังต่อไปนี้

๑.๓.๑ ให้หัวหน้าเขตออกคำสั่งให้รื้อถอนอาคารนั้นทั้งหมด หรือบางส่วนภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ทั้งนี้การออกคำสั่งให้รื้อถอนอาคาร หัวหน้าเขตจะต้องดำเนินการโดยมิชักช้า ซึ่งจะต้องไม่เกิน ๗ วันนับแต่วันที่ได้มีคำสั่ง

ให้ระงับการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารตามข้อ ๑.๑ ตามมาตรา ๔๐ วรรคสองและมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง

๑.๓.๒ ถ้าผู้ที่ได้รับคำสั่งให้รื้อถอนอาคารตามข้อ ๑.๓.๑ ไม่ปฏิบัติตาม ให้หัวหน้าเขตส่งเรื่องเดิมทั้งหมดให้กองกฎหมายและคดี เพื่อส่งให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้บังคับให้มีการรื้อถอนอาคารต่อไป ตามมาตรา ๔๒ วรรคสาม

๑.๓.๓ ในกรณีที่ศาลสั่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการรื้อถอนก่อนเข้าดำเนินการรื้อถอนอาคาร หัวหน้าเขตจะต้องปิดประกาศกำหนดการรื้อถอนไว้ในบริเวณนั้นแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๗ วัน และในการรื้อถอนจะต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์ โดยเจ้าของอาคารต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน วัสดุก่อสร้างที่ถูกรื้อถอน รวมทั้งสิ่งของที่ขนออกจากอาคารส่วนที่มีการรื้อถอน ให้หัวหน้าเขตยึดและเก็บรักษาไว้หรือขาย และถือเงินไว้แทนตัวทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอาทรัพย์สินหรือเงินนั้นภายในหนึ่งปีนับแต่มีการประกาศกำหนดการรื้อถอน ให้หัวหน้าเขตนำทรัพย์สินและเงินดังกล่าวส่งเข้าเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินต่อไป ตามมาตรา ๔๒ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า

๑.๔ ถ้าปรากฏว่าอาคารที่ก่อสร้างหรือตัดแปลงโดยมิได้รับอนุญาตนั้น ไม่ขัดข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และกฎกระทรวงฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๑๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๕๑๕ หรือขัดแต่ยังสามารถแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงได้ จึงให้หัวหน้าเขตดำเนินการดังต่อไปนี้

๑.๔.๑ ให้หัวหน้าเขตออกคำสั่งให้เจ้าของอาคารยื่นคำขอรับใบอนุญาตหรือสั่งให้เจ้าของอาคาร หรือผู้ดำเนินการ ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารนั้นให้ถูกต้องแล้วแต่กรณีภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร หัวหน้าเขตจะขยายระยะเวลาออกไปอีกก็ได้ ตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง

๑.๔.๒ ถ้าเจ้าของอาคารไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาต หรือเจ้าของอาคารหรือผู้ดำเนินการ ไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารตามข้อ ๑.๔.๑ ให้หัวหน้าเขตออกคำสั่งตามมาตรา ๔๓ วรรคสาม สั่งให้รื้อถอนอาคารดังกล่าว โดยดำเนินการตามข้อ ๑.๓.๑, ๑.๓.๒ และ ๑.๓.๓

๒. กรณีการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารผิดจากแบบที่ได้รับอนุญาต

๒.๑ เมื่อเขตหรือกองควบคุมอาคารตรวจพบว่า มีอาคารก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารผิดไปจากแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนที่ได้รับอนุญาต ตลอดจนวิธีการหรือเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาต และการก่อสร้างหรือตัดแปลงดังกล่าว มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ขัดกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือ

ขัดกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๑๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๑๗

(๒) ไม่เป็นไปตามกรณีที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้เขตหรือกองควบคุมอาคารทำบันทึกแจ้งหัวหน้าเขตทราบ และให้หัวหน้าเขตส่งเรื่องไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดีฐานก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารผิดแบบกับผู้ควบคุมงาน เว้นแต่ผู้ควบคุมงานจะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำของผู้อื่น ก็ให้ดำเนินคดีกับผู้นั้นตามมาตรา ๓๑ ซึ่งบัญญัติให้มีโทษปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท ตามมาตรา ๖๕ พร้อมทั้งออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการ หรือผู้ควบคุมงานแล้วแต่กรณี ระงับการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารและถ้าอาคารนั้นอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ก็ออกคำสั่งห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารใช้ หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารนั้นทั้งหมด หรือบางส่วนด้วยตามมาตรา ๔๐

๒.๒ เมื่อได้ดำเนินการตาม ๒.๑ แล้ว ให้ดำเนินการต่อไปโดยนำความในข้อ ๑.๒, ๑.๓ และ ๑.๔ มาปฏิบัติโดยอนุโลม

๓. ให้เขตและกองควบคุมอาคาร รายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคาร ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามแบบฟอร์มท้ายคำสั่งนี้ไปยังสำนักผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานคร ภายในวันที่ ๗ เป็นประจำทุกเดือนเพื่อตรวจสอบเร่งรัดติดตามผลการปฏิบัติงานตามคำสั่งนี้ แล้วรายงานผลต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประจำทุกเดือน

๔. ให้สำนักนโยบายและแผน รับผิดชอบในการวิเคราะห์ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามคำสั่งนี้ โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดส่งรายละเอียดตามที่สำนักนโยบายและแผนสอบถาม

๕. เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ ไม่สามารถดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งนี้ให้บันทึกเหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษร เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบทันที เพื่อพิจารณาตามสมควรแก่กรณีต่อไป หากพบว่ามีกรณีปฏิบัติและละเลยตามคำสั่งดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นความบกพร่องของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป.

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓
(ลงชื่อ) นายเชาว์วัศ สุตฉาภา
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

รายงานผลการตรวจสอบการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารผิดจากแบบที่ได้รับอนุมัติ

ประจำเดือน.....พ.ศ.....

เขต.....หรือกองควบคุมอาคาร

ลำดับที่	ชื่อเจ้าของอาคาร ผู้ดำเนินการ	ผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน	สถานที่ก่อสร้าง	ชนิดของอาคาร	วันตรวจ	ผลการดำเนินการ กับผู้ไม่ได้รับอนุญาต	หมายเหตุ

รายงานผลการตรวจสอบการก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารโดยมิได้รับอนุญาต

๑๑๑

ประจำเดือน.....พ.ศ.....
เขต.....หรือกองควบคุมอาคาร

ลำดับที่	ชื่อเจ้าของอาคาร ผู้ดำเนินการ	ผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน	สถานที่ก่อสร้าง	ชนิดของอาคาร	วันตรวจ	ผลการดำเนินการ กับผู้มิได้รับอนุญาต	หมายเหตุ

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๒๕๕

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า กฎหมายว่าด้วยทางหลวงที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ประกาศใช้มาเป็นเวลานานแล้ว และสถานการณ์ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปมาก สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยทางหลวงเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสอดคล้องกับความเจริญและการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๒

(๒) พระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗

บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แทน ข้อ ๒ ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

“ทางหลวง” หมายความว่า ทางหรือถนนซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์ในการจราจรสาธารณะทางบก ไม่ว่าในระดับพื้นดินใต้หรือเหนือพื้นดิน หรือใต้หรือเหนืออสังหาริมทรัพย์อื่นนอกจากทางรถไฟ และให้หมายความรวมถึงที่ดิน พืชพันธุ์ไม้ทุกชนิด สะพาน ท่อ หรือรางระบายน้ำ อุโมงค์ ร่องน้ำ กำแพงกันดิน เขื่อน รั้ว หลักสำรวจ หลักเขต หลักกระยะป้ายจราจร เครื่องหมายจราจร เครื่องหมายสัญญาณ เครื่องสัญญาณไฟฟ้า เครื่องแสดงสัญญาณเรือสำหรับขนส่งข้ามฟาก ท่าเรือ สำหรับขึ้นหรือลงเรือ และอาคารหรือสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์งานทางบรรดาที่ได้จัดไว้ในเขตทางหลวง และเพื่อประโยชน์แก่งานทางนั้นด้วย

“งานทาง” หมายความว่า กิจการใดที่ทำเพื่อหรือเนื่องในการสำรวจ การก่อสร้าง การขยาย การบูรณะ หรือการบำรุงรักษาทางหลวง หรือการจราจรบนทางหลวง

“ทางจราจร” หมายความว่า ส่วนหนึ่งของทางหลวงที่ทำหรือจัดไว้เพื่อการจราจรของยานพาหนะ

“ทางเท้า” หมายความว่า ส่วนหนึ่งของทางหลวงที่ทำหรือจัดไว้สำหรับคนเดิน

“ทางขนาน” หมายความว่า ส่วนหนึ่งของทางหลวงที่ทำหรือจัดไว้ทั้งสองข้าง หรือเฉพาะข้างใดข้างหนึ่งของทางหลวงเพื่อใช้เป็นทางจราจรหรือทางเท้า

“ไหล่ทาง” หมายความว่า ส่วนหนึ่งของทางหลวงที่อยู่ติดต่อกับทางจราจรทั้งสองข้าง

“ผู้อำนวยการทางหลวง” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ หรือได้รับแต่งตั้งให้ควบคุมทางหลวงและงานทางเฉพาะประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งหรือ

เฉพาะสายใดสายหนึ่งตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ ๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดอัตราความเร็วของยานพาหนะ

(๒) จัดทำ ปัก ติดตั้งป้ายจราจร เครื่องหมายจราจร เครื่องหมายสัญญาณ หรือสัญญาณอย่างอื่น ชีตเส้น เขียนข้อความ หรือเครื่องหมายอื่นใดสำหรับการจราจรบนทางหลวง

(๓) กำหนดกิจการอื่น

กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

หมวด ๑

ประเภทของทางหลวง

ข้อ ๔ ทางหลวงมี ๗ ประเภท คือ

(๑) ทางหลวงพิเศษ

(๒) ทางหลวงแผ่นดิน

(๓) ทางหลวงจังหวัด

(๔) ทางหลวงชนบท

(๕) ทางหลวงเทศบาล

(๖) ทางหลวงสุขาภิบาล

(๗) ทางหลวงสัมปทาน

ข้อ ๕ ทางหลวงพิเศษ คือทางหลวงที่ได้ออกแบบเพื่อให้การจราจรผ่านได้ตลอด รวดเร็ว เป็นพิเศษ ซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดให้เป็นทางหลวงพิเศษ และกรมทางหลวงเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงพิเศษ

ข้อ ๖ ทางหลวงแผ่นดิน คือทางหลวงที่กรมทางหลวงเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงแผ่นดิน

ข้อ ๗ ทางหลวงจังหวัด คือทางหลวงที่กรมทางหลวงเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงจังหวัด

ข้อ ๘ ทางหลวงชนบท คือทางหลวงนอกเขตเทศบาล และเขตสุขาภิบาลที่องค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงชนบท

ข้อ ๙ ทางหลวงเทศบาล คือทางหลวงในเขตเทศบาล ที่เทศบาลเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงเทศบาล

ข้อ ๑๐ ทางหลวงสุขาภิบาล คือทางหลวงในเขตสุขาภิบาล ที่สุขาภิบาลเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงสุขาภิบาล

ข้อ ๑๑ ทางหลวงสัมปทาน คือทางหลวงที่รัฐบาลได้ให้สัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงที่ได้รับสัมปทาน และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงสัมปทาน

ข้อ ๑๒ ทางหลวงประเภทต่าง ๆ ที่ได้ลงทะเบียนไว้ดังต่อไปนี้

(๑) ทางหลวงพิเศษและทางหลวงแผ่นดิน อธิบดีกรมทางหลวงเป็นผู้จัดให้ลงทะเบียนไว้ ณ กรมทางหลวง โดยอนุมัติรัฐมนตรี

(๒) ทางหลวงจังหวัดและทางหลวงสัมปทาน อธิบดีกรมทางหลวงเป็นผู้จัดให้ลงทะเบียนไว้ ณ กรมทางหลวง

(๓) ทางหลวงชนบท ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้จัดให้ลงทะเบียนไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด เมื่อได้รับความยินยอมจากอธิบดีกรมโยธาธิการ

(๔) ทางหลวงเทศบาล นายกเทศมนตรีเป็นผู้จัดให้ลงทะเบียนไว้ ณ สำนักงานเทศบาล โดยอนุมัติผู้ว่าราชการจังหวัด

(๕) ทางหลวงสุขาภิบาล ประธานกรรมการสุขาภิบาลเป็นผู้จัดให้ลงทะเบียนไว้ ณ สำนักงานสุขาภิบาล โดยอนุมัติอธิบดีกรมโยธาธิการ

ข้อ ๑๓ รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งผู้อำนวยการทางหลวง การแต่งตั้งนั้นจะจำกัดให้เป็นผู้อำนวยการทางหลวงเฉพาะประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งหรือเฉพาะสายใดสายหนึ่งก็ได้

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่รัฐมนตรียังไม่ได้แต่งตั้งผู้อำนวยการทางหลวงตามข้อ ๑๓ ให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้ดำเนินการทางหลวง

(๑) อธิบดีกรมทางหลวง เป็นผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด และทางหลวงสัมปทาน

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นผู้ดำเนินการทางหลวงชนบท

(๓) นายกเทศมนตรี เป็นผู้อำนวยการทางหลวงเทศบาล

(๔) ประธานกรรมการสุขาภิบาล เป็นผู้อำนวยการทางหลวงสุขาภิบาล

ข้อ ๑๕ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเปลี่ยนประเภททางหลวงดังต่อไปนี้

(๑) ทางหลวงที่อยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเดียวกัน ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้นเป็นผู้มีอำนาจสั่งเปลี่ยน

(๒) ทางหลวงที่อยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีว่าการต่างกระทรวงกัน ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงซึ่งเป็นผู้รับการเปลี่ยนประเภททางหลวงเป็นผู้มีอำนาจสั่งเปลี่ยน เมื่อได้เปลี่ยนประเภททางหลวงตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แก้ไขทะเบียนให้ถูกต้อง การสั่งเปลี่ยนทางหลวงประเภทอื่นเป็นทางหลวงพิเศษหรือการสั่งเปลี่ยนทางหลวงพิเศษเป็นทางหลวงประเภทอื่นให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่มีปัญหาว่าทางหลวงสายใดเป็นทางหลวงประเภทใด ให้รัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๑๗ บุคคลซึ่งก่อสร้างทางขึ้น อาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่ตามข้อ ๑๒ ลงทะเบียนทางนั้นเป็นทางหลวงได้ แต่เจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะรับลงทะเบียนให้ได้ต่อเมื่อบุคคลซึ่งก่อสร้างทางนั้นได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ได้กำหนดไว้แล้ว

หมวด ๒

การกำกับ ตรวจสอบและควบคุมทางหลวงและงานทาง

ข้อ ๑๘ ให้อธิบดีกรมทางหลวงเป็นเจ้าหน้าที่กำกับ ตรวจสอบและควบคุมทางหลวงและงานทางที่เกี่ยวกับทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด และทางหลวงสัมปทาน

ข้อ ๑๙ ให้อธิบดีกรมโยธาธิการเป็นเจ้าหน้าที่กำกับตรวจสอบและควบคุมทางหลวงและงานที่เกี่ยวกับทางหลวงชนบทและทางหลวงสุขาภิบาล

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) นายอำเภอซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นเจ้าหน้าที่ช่วยเหลืออธิบดีกรมโยธาธิการ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับทางหลวงชนบท

(๒) ประธานกรรมการสุขาภิบาลเป็นเจ้าหน้าที่ช่วยเหลืออธิบดีกรมโยธาธิการ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับทางหลวงสุขาภิบาล

ข้อ ๒๐ ให้นายกเทศมนตรีเป็นเจ้าหน้าที่กำกับ ตรวจสอบและควบคุมทางหลวง และงานที่เกี่ยวกับทางหลวงเทศบาล

ข้อ ๒๑ ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง มีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมและตรวจตรายานพาหนะที่เดินบนทางหลวง และการจราจรบนทางหลวงให้เป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ เว้นแต่กรณีที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๒๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด และทางหลวงสัมปทานให้อธิบดีกรมทางหลวงมีอำนาจกำหนดมาตรฐานและลักษณะของทางหลวงและงานทาง

รวมทั้งกำหนดเขตทางหลวง ที่จอดรถ ระยะแนวต้นไม้และเสาพาดสาย

ข้อ ๒๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับทางหลวงชนบท ทางหลวงเทศบาล และทางหลวงสุขาภิบาล ให้อธิบดีกรมโยธาธิการมีอำนาจกำหนดมาตรฐานและลักษณะของทางหลวง และงานทางรวมทั้งกำหนดเขตทางหลวง ที่จอดรถ ระยะแนวต้นไม้และเสาพาดสาย ตลอดจนควบคุมในทางวิชาการ และอบรมเจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างเกี่ยวกับทางหลวงและงานทาง

ข้อ ๒๔ นอกจากทางหลวงสัมปทาน การสร้างทางหลวงประเภทใดขึ้นใหม่ หรือขยายเขตทางหลวงประเภทใด ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้อำนวยการทางหลวงประเภทนั้น เว้นแต่การสร้างหรือขยายเขตทางหลวงพิเศษหรือทางหลวงแผ่นดินจะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

ข้อ ๒๕ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่งานทาง หรือการจราจรบนทางหลวง ให้ผู้อำนวยการทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจปิดการจราจรบนทางหลวง นั้นบางส่วนเป็นการชั่วคราว และวางระเบียบปฏิบัติสำหรับให้เจ้าพนักงานปิดการจราจรเป็นครั้งคราวเพื่อความปลอดภัยได้

ข้อ ๒๖ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่งานทาง ให้ผู้อำนวยการทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจ

(๑) ใช้ที่ดินริมทางหลวงซึ่งปราศจากสิ่งก่อสร้างที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลใดเป็นการชั่วคราว

(๒) ใช้และเข้าครอบครองวัตถุสำหรับใช้งานทางซึ่งอยู่ในที่ดินของบุคคลใดเป็นการชั่วคราว รวมทั้งทำทางผ่านเข้าไปในที่ดินใด ๆ เพื่อใช้และเข้าครอบครองวัตถุสำหรับใช้งานทางได้ด้วย

ก่อนที่จะกระทำการตาม (๑) หรือ (๒) ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้ทรงสิทธิอื่นเนื่องจากการกระทำของผู้อำนวยการทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงตาม (๑) หรือ (๒) ให้นำข้อ ๖๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๗ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาเป็นการฉุกเฉิน ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจใช้ที่ดินหรือเข้าครอบครองวัตถุสำหรับใช้งานทางซึ่งอยู่ในความครอบครองของบุคคลใดในบริเวณหรือใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดภัยพิบัตินั้นได้เท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์แก่งานทาง และมีอำนาจเกณฑ์แรงราษฎร สัตว์พาหนะ หรือยานพาหนะ ตลอดจนเครื่องจักร เครื่องมือ และเครื่องอุปกรณ์สำหรับใช้งานทางได้ด้วย

การเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งและอัตราค่าจ้างให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้ทรงสิทธิ์อื่นเนื่องจากการกระทำของผู้อำนวยการทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงตามวรรคหนึ่ง ให้นำข้อ ๖๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาเป็นการฉุกเฉิน ให้อธิบดีกรมทางหลวงมีอำนาจเข้าครอบครองทางหลวงสัมปทาน และในการนี้ให้สิทธิ์และอำนาจสั่งการของผู้รับสัมปทานตกมาอยู่กับอธิบดีกรมทางหลวงทั้งหมด จนกว่าภัยพิบัตินั้นจะหมดไป

ข้อ ๒๙ เพื่อประโยชน์แก่งานทาง ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจทำหรือแก้ทางระบายน้ำที่ไหลผ่านทางหลวงในระยะสองร้อยเมตรจากเขตทางหลวงได้ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งส่งสำเนาแบบก่อสร้างให้เจ้าของที่ดินทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินเนื่องจากการกระทำของผู้อำนวยการทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงตามวรรคหนึ่ง ให้นำข้อ ๖๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๐ ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจทำงานทางเพื่อเชื่อม ผ่าน ทับ ข้าม หรือลอดทางรถไฟหรือทางน้ำได้ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งส่งสำเนาแบบก่อสร้างให้ผู้ควบคุมการรถไฟหรือทางน้ำนั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ข้อ ๓๑ ในกรณีที่เห็นสมควร อธิบดีกรมทางหลวงมีอำนาจสร้างทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน หรือทางหลวงจังหวัดเพื่อเชื่อม ผ่าน ทับ ข้าม หรือลอดทางหลวงประเภทอื่นได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ทางหลวงประเภทอื่นนั้นทั้งสายหรือบางส่วนอยู่ในการกำกับตรวจตราและควบคุมของอธิบดีกรมทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมทางหลวง

ข้อ ๓๒ วัตถุ เครื่องจักร เครื่องมือ และเครื่องอุปกรณ์ สำหรับใช้งานทางซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของทางราชการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล หรือสุขาภิบาล เป็นทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

ส่วนที่ ๒

การควบคุม การรักษา การขยายและสงวนเขตทางหลวง

หมวด ๑

การควบคุมทางหลวง

ข้อ ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดสร้างทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวงเพื่อเป็นทางเข้าออกทางหลวง เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจาก

ผู้อำนวยการทางหลวง ในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง จะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีความจำเป็นแก่งานทางหรือเมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตได้กระทำการผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะเพิกถอนเสียก็ได้

ทางถนน หรือสิ่งอื่นใดที่สร้างขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวรื้อถอนหรือทำลายภายในกำหนดเวลาอันสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงรื้อถอน หรือทำลายโดยผู้นั้นจะเรียกองค์ค่าเสียหายไม่ได้ และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

ข้อ ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดวางหรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง ในลักษณะที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางหลวงหรือความไม่สะดวกแก่งานทางหรือกีดขวางการจราจร เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง ในการอนุญาตผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีความจำเป็นแก่งานทางหรือเมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตได้กระทำการผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการดังกล่าวขนย้ายสิ่งที่ยวางหรือกองอยู่ภายในกำหนดเวลาอันสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจขนย้ายโดยผู้นั้นจะเรียกองค์ค่าเสียหายไม่ได้ และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

ข้อ ๓๕ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการปิดกั้นทางหลวง หรือวางวัตถุที่แหลมหรือมีคมหรือนำสิ่งใดมาขวางหรือวางบนทางหลวง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ บนทางหลวง ในลักษณะที่อาจเกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล

ข้อ ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เปลี่ยนแปลง ขีดเขียน เคลื่อนย้าย รื้อถอน หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งเครื่องหมายจราจร ป้ายจราจร เครื่องหมายสัญญาณ เครื่องสัญญาณไฟฟ้า เครื่องแสดงสัญญาณ รั้ว หลักสำรวจ ลักษณะเขต หรือหลักกระยะ ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ติดตั้งหรือทำให้ปรากฏในเขตทางหลวง

ข้อ ๓๗ ผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจห้ามมิให้ผู้ใดหยุด จอด หรือกลับยานพาหนะใด ๆ บนทางจราจรหรือไหล่ทางในทางหลวงสายใดทั้งสายหรือบางส่วนได้ โดยทำเป็นประกาศหรือเครื่องหมายให้ปรากฏไว้ในเขตทางหลวงนั้น และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่เครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์ของยานพาหนะเกิดขัดข้องหรือชำรุดไม่สามารถเคลื่อนที่ต่อไปได้ ให้นายานพาหนะเข้าจอดบนไหล่ทางหรือถ้าไม่มีไหล่ทางให้จอดชิดริมซ้ายสุด ทั้งนี้ต้องไม่เกินสี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์ขัดข้องหรือชำรุด

ถ้ากรณีตามวรรคสองเกิดขึ้นในเวลาที่มิใช่แสงสว่างไม่เพียงพอที่ผู้ใช้นายานพาหนะอื่นจะมองเห็น ยานพาหนะที่หยุดหรือจอดอยู่ได้โดยชัดแจ้งในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตรต้องเปิดหรือจุดไฟให้มีแสงสว่างเพียงพอที่จะเห็นยานพาหนะนั้นนั้นได้

ข้อ ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดซุก ซน ทำลายหรือทำให้เสียหายแก่ทางหลวงหรือวัดอุทิศสำหรับใช้งานทาง เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง

ข้อ ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อ ขาย แจกจ่าย หรือเรียไบบนทางจราจร

ข้อ ๔๐ ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล หรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวง

ข้อ ๔๑ ห้ามมิให้ผู้ใดขี่ จูง ไล่ต้อน ปล่อย หรือเลี้ยงสัตว์บนทางจราจร ทางเท้า หรือไหล่ทาง เว้นแต่จะปฏิบัติตามข้อบังคับที่ผู้อำนวยการทางหลวงกำหนด

ผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจประกาศห้ามมิให้ผู้ใดขี่ จูง ไล่ต้อน ปล่อย หรือเลี้ยงสัตว์ในเขตทางหลวงสายใดทั้งสายหรือบางส่วน ทั้งนี้เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดเงื่อนไขอย่างไรก็ได้

ประกาศของผู้อำนวยการทางหลวงตามวรรคสอง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๔๒ ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างสิ่งใดในเขตทางหลวง เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงในการอนุญาตผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดเงื่อนไข กำหนดอัตราและวางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าเช่าก็ได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีความจำเป็นแก่ทางหรือเมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตได้กระทำการผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะเพิกถอนเสียก็ได้

สิ่งที่ปลูกสร้างขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ให้นำข้อ ๓๓ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๔๓ ผู้ซึ่งดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณูปโภค เมื่อมีความจำเป็นต้องปักเสาพาดสาย วางท่อ หรือกระทำการใด ๆ ในเขตทางหลวง ให้ทำความตกลงกับผู้อำนวยการทางหลวงเสียก่อน เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงแล้ว จึงจะกระทำการนั้นได้

ในการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดอัตรา และวางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าเช่าก็ได้ ถ้าไม่สามารถตกลงกันได้ในเรื่องค่าเช่า ให้เสนอรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัย

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่การกระทำตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือกระทำผิดข้อตกลง ให้นำข้อ ๓๓ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๔๔ เมื่อมีความจำเป็นจะต้องควบคุมทางเข้าออกทางหลวง เพื่อให้การจราจรทางหลวง เป็นไปโดยรวดเร็วและสะดวก หรือเพื่อความปลอดภัยในการจราจรบนทางหลวง ห้ามมิให้ผู้ใด ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งในที่ดินริมเขตทางหลวงทั้งสายหรือบางส่วน ดังต่อไปนี้

(๑) สร้างหรือตัดแปลงต่อเติมอาคารตามประเภท ชนิดหรือลักษณะที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือสถานบริการน้ำมันหรือติดตั้งป้ายโฆษณา ภายในระยะไม่เกินสิบห้าเมตรจากเขตทางหลวง

(๒) สร้างศูนย์การค้า สนามกีฬา สนามแข่งขัน โรงมหรสพ สถานพยาบาล สถานศึกษา หรือจัดให้มีตลาด ตลาดนัด งานออกร้าน หรือกิจการอื่นที่ทำให้ประชาชนมาชุมนุมกันเป็นจำนวนมาก ภายในระยะไม่เกินห้าสิบเมตรจากเขตทางหลวง

ทั้งนี้เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย จากผู้อำนวยการทางหลวง ในการอนุญาตผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจาก ผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

การกำหนดทางหลวงสายใดทั้งสายหรือบางส่วนที่จะห้ามมิให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ข้อ ๔๕ เมื่อพระราชกฤษฎีกาตามข้อ ๔๔ ใช้บังคับแล้วในกรณีที่มีอาคารหรือสิ่งอื่นปลูก สร้างขึ้น หรือสิ่งที่จัดให้มีขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ให้ผู้อำนวยการ ทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ ครองครองอาคารหรือสิ่งอื่นหรือถอนอาคารหรือสิ่งนั้น ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง มีอำนาจรื้อถอนโดยผู้รื้อถอนจะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้ และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

ในกรณีที่เป็นอาคารหรือสิ่งอื่นที่กำลังปลูกสร้างหรือสิ่งที่จัดให้มีขึ้น เมื่อผู้อำนวยการ ทางหลวงเห็นสมควร ให้ผู้อำนวยการทางหลวงแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครองครองอาคาร รื้อถอนอาคารหรือสิ่งอื่น หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางเข้าออกของอาคารนั้นภายในกำหนดเวลา อันสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจเข้ารื้อถอนอาคารหรือสิ่งอื่น หรือ แก้ไขเปลี่ยนแปลงทางเข้าออกของอาคารแล้วแต่กรณี โดยผู้รื้อถอนจะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้และ ต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น ทั้งนี้ให้ผู้อำนวยการทางหลวงชำระทดแทนตามความเป็นธรรม ให้แก่เจ้าของ หรือผู้ครองครองอาคารหรือสิ่งอื่นในการที่ต้องรื้อถอนอาคารหรือสิ่งอื่น หรือแก้ไข เปลี่ยนแปลงทางเข้าออกของอาคารนั้นถ้าไม่เป็นที่ตกลงกันได้ ให้นำข้อ ๖๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ก่อนที่จะกระทำการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้

รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นที่ราบล่งหน้าภายในกำหนดเวลาอันสมควร

ข้อ ๔๖ ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบในบริเวณที่มีการดำเนินการตามข้อ ๔๔ หรือข้อ ๔๕

ก่อนที่จะเข้าไปตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงแจ้งให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นในบริเวณดังกล่าวที่ราบล่งหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน

หมวด ๒

การควบคุมทางหลวงพิเศษ

ข้อ ๔๗ การประกาศกำหนดให้ทางหลวงสายใดที่จะสร้างขึ้นใหม่หรือที่มีอยู่เดิมทั้งสายหรือบางส่วนเป็นทางหลวงพิเศษให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรี และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๔๘ อธิบดีกรมทางหลวงมีอำนาจปิดทางหลวงหรือทางอื่นใดที่มีอยู่เดิมที่ทางหลวงพิเศษตัดผ่าน และมีอำนาจห้ามการสร้างทางหลวงหรือทางอื่นใดขึ้นใหม่ที่มาเชื่อมหรือผ่านทางหลวงพิเศษ

ในกรณีที่มีการปิดทางหลวงหรือทางอื่นใดที่ทางหลวงพิเศษตัดผ่านตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีกรมทางหลวงมีอำนาจ

(๑) กำหนดให้ใช้ทางอื่นใดที่มีอยู่แล้วแทน

(๒) ดัดแปลงแก้ไขหรือจัดให้มีทางเพื่อใช้แทนทางที่ปิดในกรณีที่ไม่มีทางอื่นใดตาม (๑)

ทั้งนี้ เท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ

ข้อ ๔๙ ผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษมีอำนาจห้ามยานพาหนะบางชนิดหรือคนเดินเท้าใช้ทางหลวงพิเศษสายใดทั้งสายหรือบางส่วน และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๕๐ ห้ามมิให้ผู้ใดสร้างทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวงพิเศษเพื่อเป็นทางเข้าออกทางหลวงพิเศษ

ในกรณีที่ทางหลวงพิเศษมีทางขนาน ผู้ใดจะสร้างทางถนน หรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวงพิเศษเพื่อเป็นทางเข้าออกทางขนาน ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษ

การอนุญาตตามวรรคสอง เมื่อมีความจำเป็นแก่งานทาง ผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษจะเพิกถอนเสียก็ได้

ทาง ถนน หรือสิ่งอื่นใดที่สร้างขึ้นโดยฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง หรือโดยไม่ได้รับอนุญาตตามวรรคสอง ให้นำข้อ ๓๒ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕๑ ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวงพิเศษ

ผู้ซึ่งดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณูปโภค เมื่อมีความจำเป็น ต้องปักเสา พาดสาย วางท่อ หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นกิจการสาธารณูปโภคในเขตทางหลวงพิเศษ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษ

ในการอนุญาตให้กระทำการตามวรรคสอง ผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษจะกำหนดตำแหน่ง และระดับที่จะกระทำการนั้นรวมทั้งกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ และให้นำข้อ ๔๒ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การอนุญาตตามวรรคสอง เมื่อมีความจำเป็นแก่ทางผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษจะเพิกถอนเสียก็ได้

ในกรณีที่ผู้ซึ่งดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณูปโภคตามวรรคสอง ได้กระทำการผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ให้การอนุญาตนั้นสิ้นสุดลง

อาคารหรือสิ่งอื่นที่ปลูกสร้างขึ้นโดยฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง หรือโดยไม่ได้รับอนุญาตตามวรรคสอง หรือผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาตตามวรรคสาม ให้นำข้อ ๔๕ วรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕๒ เมื่อพระราชกฤษฎีกาตามข้อ ๔๕ ใช้บังคับแล้วในกรณีที่มีอาคารหรือสิ่งอื่นใดอยู่ในที่ดินริมเขตทางหลวงพิเศษ เมื่อผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษเห็นสมควร ให้ผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใดในที่ดินริมเขตทางหลวงพิเศษดังกล่าวรื้อถอน หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารหรือสิ่งอื่นนั้นภายในกำหนดเวลาอันสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษมีอำนาจรื้อถอน หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารหรือสิ่งอื่นนั้นได้โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร หรือสิ่งอื่นดังกล่าวทราบล่วงหน้าภายในกำหนดเวลาอันสมควร ทั้งนี้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่น จะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้ และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

ให้ผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษชำระค่าทดแทนตามความเป็นธรรมให้แก่เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นในการที่ต้องรื้อถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารหรือสิ่งอื่นนั้น ถ้าไม่เป็นที่ตกลงกันได้ให้นำข้อ ๖๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕๓ ให้นำความในหมวด ๑ มาใช้บังคับแก่การควบคุมทางหลวงพิเศษโดยอนุโลม เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในหมวดนี้

หมวด ๓

การรักษาทางหลวง

ข้อ ๕๔ ห้ามมิให้ผู้ใดกีดกันหรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำที่ติดต่อกับเขตทางหลวง หรือทางน้ำที่ไหลผ่านทางหลวงในเขตที่ดินภายในระยะห้าร้อยเมตรจากแนวกลางทางหลวง เว้นแต่ได้รับอนุญาต

เป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวง

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนวรรคหนึ่งให้ผู้อำนวยการทางหลวง หรือเจ้าพนักงานซึ่งผู้อำนวยการทางหลวงแต่งตั้งให้ควบคุมทางหลวง แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ฝ่าฝืนหรือถอนสิ่งกีดกันหรือแก้ไขทางน้ำภายในกำหนดเวลาอันสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตามให้ผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจเข้ารื้อถอนหรือจัดการแก้ไขโดยผู้นั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้ และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

ข้อ ๕๕ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ยานพาหนะบนทางหลวง ซึ่งยังมีได้เปิดอนุญาตให้ใช้เป็นทางสาธารณะ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ควบคุมทางหลวงนั้น หรือผู้ได้รับสัมปทานแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕๖ เพื่อรักษาทางหลวง ผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจประกาศห้ามใช้ยานพาหนะบนทางหลวง โดยที่ยานพาหนะนั้นมีน้ำหนัก น้ำหนักบรรทุกหรือน้ำหนักลงเพลาเกินกว่าที่ได้กำหนดหรือโดยที่ยานพาหนะนั้นอาจทำให้ทางหลวงเสียหาย

ประกาศของผู้อำนวยการทางหลวงตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมทางหลวงสำหรับทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัดและทางหลวงสัมปทานหรือได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมโยธาธิการ สำหรับทางหลวงชนบทและทางหลวงสุขาภิบาล หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับทางหลวงเทศบาล

ทั้งนี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน หรืออุบัติเหตุเกิดขึ้นทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางหลวงหรือไม่ปลอดภัยแก่การจราจรในทางหลวง ให้เจ้าพนักงานซึ่งผู้อำนวยการทางหลวงแต่งตั้งให้ควบคุมทางหลวงมีอำนาจประกาศห้ามใช้ยานพาหนะบนทางหลวงตามวรรคหนึ่งได้ ทั้งนี้ให้ประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ บริเวณดังกล่าวข้างต้น และชั่วระยะเวลาอันกำหนด

ข้อ ๕๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ริมทางหลวง ต้องรักษาต้นไม้ เหมืองฝายหรืออาคารอื่นที่อยู่ในความครอบครองของตนไม่ให้กีดขวางทางจราจรหรือเกิดความเสียหายแก่ทางหลวง ทั้งนี้ ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือเจ้าพนักงานซึ่งผู้อำนวยการทางหลวงแต่งตั้งให้ควบคุมทางหลวงแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นจัดการแก้ไขอุปสรรคดังกล่าวภายในกำหนดเวลาอันสมควร

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้รับแจ้งแล้วไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือเจ้าพนักงานซึ่งผู้อำนวยการทางหลวงแต่งตั้งให้ควบคุมทางหลวงมีอำนาจเข้ารื้อถอน ทำลายหรือตัดฟันโดยผู้นั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้ และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

ข้อ ๕๘ รัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือครั้งละไม่เกินหนึ่งปี ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือบุคคลที่สมควรเก็บค่าใช้ท่าเรือ หรือค่าใช้เรือสำหรับขนส่งข้ามฟาก หรือค่าใช้สิ่งก่อสร้างในทางหลวง ซึ่งได้จัดสร้างขึ้นเพื่อความสะดวกแก่การจราจร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรี

กำหนด

หมวด ๔

การขยายและสงวนเขตทางหลวง

ข้อ ๕๙ ทางหลวงประเภทใดยังไม่มีเขตทางปรากฏแน่ชัด หรือไม่ได้ขนาดมาตรฐานที่กำหนดไว้ตามข้อ ๒๒ หรือข้อ ๒๓ แล้วแต่กรณี ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเขตทางหลวงและกำหนดเขตสงวนสองข้างทางไว้ เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวงได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้ใดประสงค์จะปลูกสร้างสิ่งใดในเขตดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้ขออนุญาตต่อผู้อำนวยการทางหลวง เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะทำได้ แต่ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน ถ้าไม่มีการสร้างหรือขยายทางหลวง

รัฐมนตรีอาจเพิกถอนประกาศกำหนดเขตทางหลวงหรือกำหนดเขตสงวนตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๖๐ เพื่อประโยชน์แก่ทางหลวง รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะสงวนที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ ไม่มีผู้ใดแย้งสิทธิ ให้ถือว่าที่ดินนั้นตกอยู่ในความคุ้มครองของผู้อำนวยการทางหลวง และห้ามผู้ใดเข้าครอบครอง หักร้าง จัดทำหรือปลูกสร้างด้วยประการใด ๆ ในที่ดินนั้นเว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวง

รัฐมนตรีอาจเพิกถอนประกาศการสงวนตามวรรคหนึ่งทั้งหมด หรือบางส่วนโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๖๑ ในกรณีที่มีการขออนุญาตจับจองที่ดินริมทางหลวง ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตสั่งเว้นช่องทางไว้ ให้เป็นมุมฉากกับแนวทางหลวงโดยมีขนาดกว้างยี่สิบเมตร เพื่อให้เป็นทางเข้าสู่ที่ดินข้างใน ช่องทางที่วางนี้ให้มีระยะห่างกันไม่น้อยกว่าห้าร้อยเมตร และให้ถือเป็นทางหลวงด้วย

เมื่อได้มีการเว้นช่องทางไว้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีการอนุญาตให้ผู้ใดจับจองที่ดินเข้าไปอีก ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตสั่งให้ผู้ขออนุญาตเว้นช่องทางตามแนวเดิมต่อไป

เมื่อได้มีการอนุญาตให้ผู้ใดจับจองที่ดินริมทางหลวงตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสองแล้ว ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตแจ้งให้ผู้อำนวยการทางหลวงทราบ

ข้อ ๖๒ เมื่อได้มีคำสั่งให้ผู้ใดเว้นช่องทางตามข้อ ๖๑ แล้ว ภายในกำหนดเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นได้รับคำสั่ง ให้ผู้นั้นจัดให้มีหลักเขตปักแสดงให้เห็นเขตทางที่เว้นไว้โดยระยะห่างกันไม่เกินหนึ่งร้อยเมตร ต่อหลักหนึ่ง และให้เป็นหน้าที่ของผู้ที่ได้รับอนุญาตให้จับจองระวังรักษาหลักเขตนั้นให้เรียบร้อยอยู่เสมอ

ถ้าผู้ได้รับอนุญาตให้จับจองไม่กระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจเข้าปฏิบัติการได้โดยผู้ได้รับอนุญาตให้จับจองเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

ส่วนที่ ๓

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวง

หมวด ๑

วิธีการเวนคืน

ข้อ ๖๓ เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวง ให้ดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามวรรคหนึ่งจะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนไว้ก่อนก็ได้

ข้อ ๖๔ พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนต้องระบุ

- (๑) ความประสงค์ของการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
- (๒) เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์
- (๓) ท้องที่ที่จะเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

ให้มีแผนที่แสดงขอบเขตบริเวณแห่งอสังหาริมทรัพย์ ที่คิดว่าจะเวนคืนติดไว้ท้ายพระราชกฤษฎีกานั้น แผนที่ที่กล่าวนี้ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาเช่นว่านี้ให้ใช้บังคับได้มีกำหนดสองปี หรือตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกานั้น แต่ต้องไม่เกินห้าปี แล้วแต่จะเห็นว่าจำเป็นเพื่อทำการสำรวจท้องที่นั้น

ข้อ ๖๕ ในระหว่างกำหนดเวลาที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนใช้บังคับ ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์มีอำนาจภายในเขตตามแผนที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เข้าไปทำการอันจำเป็นเพื่อการสำรวจ หรือตรวจสอบวัตถุสำหรับใช้งานทางจนกว่าจะเสร็จ
- (๒) กำหนดเขตที่ดินที่ประสงค์จะเวนคืน และแนวเขตของกิจการซึ่งประสงค์จะกระทำบนที่ดินนั้น

(๓) ทำเครื่องหมายระดับ ขอบเขตและแนวเขต โดยปักหลักหรือขุดคู

(๔) ตัดหรือถางต้นไม้ พืชพันธุ์ รั้วหรือป่า อันจำเป็นแก่กิจการดังกล่าวใน (๑) (๒) หรือ (๓)

แต่ห้ามมิให้เข้าไปในอาคาร ลานบ้าน หรือสวนมีรั้วกันอันติดต่อกับบ้านซึ่งเป็นที่อยู่อาศัย เว้นแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์อนุญาต หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้รับแจ้งความเรื่องกิจการที่จะกระทำไม่น้อยกว่าสามวันก่อนเริ่มกระทำกรนั้น

ข้อ ๖๖ ในกรณีที่ให้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนใช้บังคับ และรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดทางหลวงที่มีความจำเป็นต้องสร้างโดยเร่งด่วน

แล้ว ให้เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์ มีอำนาจเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ขนย้ายทรัพย์สินและดำเนินการสร้างทางหลวง หรือดำเนินกิจการใด ๆ เกี่ยวกับการสร้างทางหลวงในอสังหาริมทรัพย์นั้น ๆ ได้

ก่อนที่จะดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ยินยอมให้เข้าครอบครองก่อนกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่ไมอาจติดต่อกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้ ให้เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์ปิดแจ้งความไว้ ณ ที่ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ และ ณ ที่ว่าการอำเภอซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ และระบุกำหนดเวลาที่เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์จะเข้าดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันปิดแจ้งความ เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์มีอำนาจเข้าดำเนินการได้

ข้อ ๖๗ ในการเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือขนย้ายทรัพย์สิน ตามข้อ ๖๖ ให้เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์ชำระค่าทดแทนตามความเป็นธรรมในส่วนที่ได้เข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือขนย้ายทรัพย์สินให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้น ถ้าไม่เป็นที่ตกลงกันได้ ให้เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์กำหนดค่าทดแทน เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์จะรับชำระหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ไม่ยอมรับ ให้เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์นำเงินไปวางต่อศาล เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์จะขอรับเงินนั้นจากศาลเมื่อใดหรือไม่ก็ได้

การที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์รับชำระค่าทดแทน แต่ยังไม่ยินยอมตกลง ในจำนวนเงินค่าทดแทนที่เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์กำหนด หรือรับหรือไม่รับเงินค่าทดแทนที่เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์วางไว้ต่อศาลไม่ตัดสิทธิ์เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่จะฟ้องเรียกเงินส่วนที่ตนเห็นว่าควรจะได้รับภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ตนรับเงินค่าทดแทนจากเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์ หรือวันที่เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์วางเงินค่าทดแทนต่อศาล แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้

เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ชำระ
เงินเพิ่มขึ้นให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้รับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี
ในเงินนั้น ตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนใช้บังคับ

การที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ฟ้องคดียังศาลตามวรรคสอง ไม่เป็นเหตุ
ให้การครอบครองอสังหาริมทรัพย์การรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือการขนย้ายทรัพย์สินต้องสะดุด
หยุดลง

ข้อ ๖๘ ในการใช้อำนาจกระทำการตามข้อ ๖๕ หรือข้อ ๖๖ ถ้าเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหา-
ริทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้ก่อให้เกิดความเสียหาย
ขึ้น ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์
ชำระค่าเสียหายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้น ถ้ามีการโต้แย้งในจำนวนเงิน
อันจะพึงใช้เป็นค่าเสียหาย ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่
เวนคืนอสังหาริมทรัพย์รีบรายงานเสนอ เพื่อให้คณะกรรมการมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนซึ่ง
รัฐมนตรีได้ตั้งขึ้นเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่มีการโต้แย้งว่า การที่เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย
จากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ใช้อำนาจกระทำการตามข้อ ๖๕ หรือ ๖๖ ได้ก่อให้เกิดความ
เสียหายหรือไม่ ให้นำวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๖๙ ในระหว่างเวลาที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนใช้บังคับ
และเมื่อเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์
ได้ปักหลักแนวสำรวจแล้ว ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ภายในระยะ
หนึ่งร้อยเมตรจากหลักแนวสำรวจทั้งสองข้างจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์นั้นโดยการขาย แลกเปลี่ยน
ให้หรือโดยประการอื่น จำนอง หรือให้เช่า หรือให้เช่าซื้อ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก
เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์

ข้อ ๗๐ พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งออกตามข้อ ๖๓ ต้องระบุนามอำเภอ
หรือเขตปกครองอื่นซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการส่วนกว้างของแนวทางที่จะใช้
เพื่อการสร้างหรือขยายทางหลวง และข้อความอื่นอันจำเป็นเพื่อให้ทราบถึงอสังหาริมทรัพย์ที่จะ
เวนคืนนั้น

เมื่อพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้ใช้บังคับแล้ว ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์
หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์จัดทำแผนผังที่ดินที่จะใช้เพื่อการ
สร้างหรือขยายทางหลวง และประกาศกำหนดสถานที่และเวลาที่ผู้มีส่วนได้เสียจะเข้าตรวจดูแผนผัง
นั้นได้ แล้วทำการรังวัดที่ดินและทำเครื่องหมายแสดงเขตที่ดินที่จะเวนคืนไว้ด้วย

เพื่อประโยชน์ในการทำแผนผังและการกำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนตามวรรคสอง เจ้าหน้าที่

เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ มีอำนาจและความรับผิดชอบตามข้อ ๖๕ ข้อ ๖๖ ข้อ ๖๗ และข้อ ๖๘

ข้อ ๗๑ ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ปิดแจ้งความไว้ ณ ที่ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่และ ณ ที่ว่าการอำเภอ ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ แสดงว่าเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์มีความจำแนงที่จะเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้น

ข้อ ๗๒ ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ส่งแจ้งความตามข้อ ๗๑ ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ซึ่งจะถูกเวนคืนแต่ละคน และมีหนังสือแจ้งกำหนดวันที่จะเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้น ทั้งนี้ ให้แจ้งด้วยว่าผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิ์เรียกร้องค่าทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้

กำหนดวันที่เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ตามวรรคหนึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันส่งหนังสือแจ้ง

ในกรณีที่ไม่สามารถพบตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ และไม่สามารถส่งหนังสือแจ้งถึงเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ตามวรรคหนึ่งได้ กำหนดวันที่จะเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันปิดแจ้งความตามข้อ ๗๑

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคสองหรือวรรคสาม ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ มีอำนาจเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นได้ แม้จะยังมีได้ชำระค่าทดแทน

ข้อ ๗๓ กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ต้องเวนคืนตกเป็นของรัฐ นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์กำหนดจะเข้าครอบครองหรือในกรณีที่เข้าครอบครองได้ก่อนกำหนด ก็ให้นับแต่วันที่เข้าครอบครองนั้น

ในระหว่างเวลาที่พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ใช้บังคับจนถึงวันที่กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ต้องเวนคืนตกเป็นของรัฐ ให้นำข้อ ๖๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

ค่าทดแทน

ข้อ ๗๔ เงินค่าทดแทนนั้น ให้กำหนดให้แก่

(๑) เจ้าของที่ดินที่ถูกเวนคืน

(๒) เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่รื้อถอนไม่ได้ ซึ่งมีอยู่ในที่ดินนั้น

ในวันที่พระราชกฤษฎีกา ตามข้อ ๖๔ หรือข้อ ๗๘ ใช้บังคับ หรือได้ปลูกสร้างขึ้นภายหลัง โดยได้รับ

อนุญาตจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์

(๓) ผู้เช่าที่ดิน โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่ถูกเวนคืน แต่การเช่านั้นต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือแสดงต่อเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ และหลักฐานนั้นได้ทำไว้ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาตามข้อ ๖๔ หรือข้อ ๗๘ ใช้บังคับ หรือได้ทำขึ้นภายหลังวันนั้นโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ และการเช่านั้นยังไม่ระงับไปในวันที่เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้เข้าครอบครองที่ดิน โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างนั้น แต่เงินค่าทดแทนในการเช่านี้พึงกำหนดให้เฉพาะที่ผู้เช่าได้เสียหายจริงโดยเหตุที่ต้องออกจากที่ดิน โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างก่อนสัญญาเช่าระงับ

(๔) เจ้าของไม้ยืนต้นหรือพืชผลซึ่งขึ้นอยู่ในที่ดินในวันที่พระราชกฤษฎีกาตามข้อ ๖๔ หรือข้อ ๗๘ ใช้บังคับ หรือปลูกขึ้นภายหลังโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์

(๕) เจ้าของโรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างที่รื้อถอนได้ซึ่งมีอยู่ในที่ดินในวันที่พระราชกฤษฎีกาตามข้อ ๖๔ หรือข้อ ๗๘ ใช้บังคับ แต่เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างที่รื้อถอนได้นั้นต้องไม่เป็นผู้ที่จำต้องรื้อถอนสิ่งเหล่านั้นไปเมื่อเพียงแต่ได้รับแจ้งความของเจ้าของที่ดิน แต่เงินค่าทดแทนดังกล่าวใน (๕) นี้ให้กำหนดให้เฉพาะค่ารื้อถอนโรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งค่าปลูกสร้างใหม่ด้วย

(๖) บุคคลผู้เสียสิทธิในการใช้ทาง หรือเสียสิทธิในการวางท่อน้ำ ท่อระบายน้ำ สายไฟฟ้าหรือสิ่งอื่นซึ่งคล้ายกันผ่านที่ดินที่ถูกเวนคืนตามมาตรา ๑๓๔๙ หรือมาตรา ๑๓๕๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อบุคคลดังกล่าวได้ให้ค่าทดแทนในการที่ได้ใช้สิทธินั้นแก่เจ้าของที่ดินไปแล้ว

ข้อ ๗๕ ททรัพย์สินซึ่งจะนำมาคำนวณค่าทดแทนหรือทรัพย์สินซึ่งมีอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนหรือพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงใช้บังคับ หรือในกรณีที่ได้ตราพระราชกฤษฎีกาเช่นนั้น คือทรัพย์สินซึ่งมีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ใช้บังคับ

แต่ถ้าทรัพย์สินดังกล่าวได้จัดทำหรือปลูกขึ้นเพื่อเรียกร้องเอาค่าทดแทน หรือที่ดินสำหรับขยายเขตทางหลวงชนบทซึ่งเป็นของเจ้าของเดียวกัน และที่ดินที่จะเวนคืนมีเนื้อที่ไม่เกินหนึ่งในสิบของที่ดินทั้งแปลงและที่ดินที่เหลืออยู่มีเนื้อที่ไม่ต่ำกว่าห้าไร่ มิให้นำมาคำนวณเป็นค่าทดแทน

ข้อ ๗๖ เงินค่าทดแทนนั้น ถ้าไม่มีบทบัญญัติเป็นพิเศษในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหา-

ริมทรัพย์ซึ่งออกตามข้อ ๖๓ แล้ว ให้กำหนดเท่าราคาของทรัพย์สินตามราคาธรรมดาที่ซื้อขายในท้องตลาดในวันดังต่อไปนี้

(๑) ในวันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนใช้บังคับ ในกรณีที่ได้ตราพระราชกฤษฎีกาเช่นนั้น

(๒) ในวันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงใช้บังคับ ในกรณีที่ได้ตราพระราชกฤษฎีกาเช่นนั้น

(๓) ในวันที่พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ใช้บังคับ ในกรณีที่ได้ตราพระราชบัญญัติเช่นนั้น

ข้อ ๗๗ ในการคำนวณเงินค่าทดแทน ซึ่งจะต้องให้แก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน ถ้ามีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่าทรัพย์สินที่เหลืออยู่ ของเจ้าของอสังหาริมทรัพย์นั้นมีราคาสูงขึ้นหรือไม่ เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้นำที่ดินนอกเขตที่ห้ามจำหน่ายตามข้อ ๖๔ ซึ่งเป็นของเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนและติดต่อกับที่ดินที่ถูกเวนคืน มาประกอบการพิจารณาด้วย แม้ว่าที่ดินนั้นจะได้จำหน่ายไปแล้วภายหลังวันที่พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนหรือพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวง แล้วแต่กรณี ใช้บังคับ

หมวด ๓

การกำหนดแนวทาง

ข้อ ๗๘ เมื่อได้กระทำการสำรวจที่ดินที่ต้องเวนคืนทั้งหมด หรือบางส่วนเสร็จแล้ว ถ้ายังไม่พร้อมที่จะออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้น จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงที่จะสร้างไว้ก่อนก็ได้ พระราชกฤษฎีกาเช่นนี้ให้ระบุนามอำเภอหรือเขตปกครองอื่น ซึ่งอยู่ในแนวทางหลวง เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการ และส่วนกว้างของแนวทางหลวง

ข้อ ๗๙ พระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงให้ใช้ได้มีกำหนดสิบปี ในระหว่างเวลาที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๑ และหมวด ๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในหมวดนี้

ข้อ ๘๐ ที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่มีได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง ซึ่งอยู่ในเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน อยู่ในแนวทางหลวงตามพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวง หรืออยู่ในแนวเขตทางหลวงตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้ผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษา และคุ้มครองป้องกันได้ตามควรแก่กรณี

ส่วนที่ ๔ บทกำหนดโทษ

ข้อ ๘๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามข้อ ๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ ๘๒ ผู้ใดขัดขวางการกระทำของผู้อำนวยการทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงตามข้อ ๒๖ วรรคหนึ่ง ข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ข้อ ๒๙ วรรคหนึ่ง ข้อ ๓๓ วรรคสาม ข้อ ๓๔ วรรคสอง ข้อ ๔๒ วรรคสาม ข้อ ๔๓ วรรคสาม ข้อ ๔๕ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ข้อ ๔๖ วรรคหนึ่ง ข้อ ๕๐ วรรคสี่ ข้อ ๕๑ วรรคหก ข้อ ๕๒ วรรคหนึ่ง ข้อ ๕๔ วรรคสอง หรือข้อ ๕๗ วรรคสอง หรือขัดขวางการกระทำของเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามข้อ ๖๕ วรรคหนึ่ง ข้อ ๖๖ วรรคหนึ่ง หรือข้อ ๗๒ วรรคสี่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ ๘๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๓๓ วรรคหนึ่ง ข้อ ๓๔ วรรคหนึ่ง ข้อ ๓๖ ข้อ ๔๒ วรรคหนึ่ง ข้อ ๔๔ วรรคหนึ่ง ข้อ ๕๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ข้อ ๕๑ วรรคหนึ่ง ข้อ ๕๕ ข้อ ๕๙ วรรคสอง ข้อ ๖๐ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนประกาศของผู้อำนวยการทางหลวงตามข้อ ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือข้อ ๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ ๘๔ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ ๘๕ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๓๗ วรรคสองหรือวรรคสาม ข้อ ๓๙ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ วรรคหนึ่ง หรือข้อ ๕๔ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนประกาศของผู้อำนวยการทางหลวงตามข้อ ๔๑ วรรคสอง หรือข้อ ๔๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ ๘๖ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๘๗ ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับแก่การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่กำลังดำเนินอยู่ในวันประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์และปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงที่ได้ปฏิบัติไปแล้วก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้

วันใช้บังคับ

ข้อ ๘๘ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๕

จอมพล ถ. กิตติขจร

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

(๘๙ ร.จ. ๑ ตอนที่ ๑๘๔ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๕)

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๔๔

โดยที่ปรากฏว่าได้มีบุคคลที่เห็นประโยชน์คนโดยเฉพาะ ได้เข้าปลุกปักที่อยู่อาศัยหรือที่ตั้งทำการค้าในที่ซึ่งเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ ขัดขวางการจราจรของประชาชน หรือทำให้เกิดความสกปรกกรุงรัง เป็นบ่อเกิดแห่งเชื้อโรค เป็นอุปสรรคขัดขวางความเจริญของบ้านเมือง พฤติการณ์ดังกล่าวนี้ได้เกิดขึ้น และยังเป็นอยู่ในสถานที่หลายแห่งพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจจัดให้เป็นที่ยอมรับร้อยไปได้ เพราะปราศจากอำนาจที่จะดำเนินการโดยเฉียบขาดตามควร คณะปฏิวัติเห็นว่าเพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวม และความเจริญของบ้านเมือง สมควรให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการจัดความไม่เรียบร้อยนั้นให้หมดสิ้นไป

หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกรณีปรากฏว่าได้มีการปลุกสร้างอาคารหรือปลุกปักสิ่งใด ๆ ลงในที่ดินในแม่น้ำ ลำคลอง อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือเป็นที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือรุกล้ำเข้าไปในที่ดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งจังหวัดซึ่งสถานที่นั้นตั้งอยู่ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดไปตรวจสอบสถานที่นั้น ๆ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจแล้วเห็นว่าสถานที่ซึ่งปลุกสร้างอาคารหรือปลุกปักสิ่งใด ๆ ลง เป็นที่ดินหรือแม่น้ำลำคลองอันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือเป็นที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยแน่ชัดปราศจากสงสัยก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือแจ้งให้บุคคลผู้เป็นเจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งปลุกปักนั้น ให้รื้อถอนไปให้พื้นที่อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือในกรณีที่ปรากฏตัวผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองก็ให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ ณ อาคารหรือสิ่งปลุกสร้างนั้น และเมื่อครบกำหนดเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่งนั้นแล้ว ยังไม่มีการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลุกสร้างนั้นออกไป ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดิน จัดการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลุกสร้างนั้นได้ ในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจขายโดยวิธีที่เห็นสมควรซึ่งทรัพย์สินที่รื้อถอนหรืออยู่ในอาคารหรือสิ่งปลุกสร้างนั้น และให้นำความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ มาใช้บังคับแก่เงินที่ขายทรัพย์สินนั้นได้โดยอนุโลม

ข้อ ๒ ในกรณีที่ปรากฏว่าได้มีการติดตั้งหรือวางหรือทอดทิ้งสิ่งใด ๆ ไว้ในทางสัญจรของประชาชนหรือในที่ซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และปรากฏว่าได้มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งนั้น ๆ ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดิน แจ้งให้เจ้าของ

หรือผู้ครอบครองขนหรือย้ายสิ่งนั้น ๆ ไปให้พ้นทางสาธารณะหรือที่ซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้นเสีย ถ้าไม่มีการขนย้ายไปภายในเวลาอันสมควรก็ดี หรือไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งนั้น ๆ ก็ดี ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดการขนย้ายและขายสิ่งนั้น ๆ เสียได้โดยวิธีที่เห็นสมควร และให้นำความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๓๒๗ มาใช้บังคับแก่เงินที่ขายทรัพย์สินนั้นได้โดยอนุโลม

ข้อ ๓ ประกาศนี้ไม่ลบล้างอำนาจของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการจับกุมและสอบสวนความผิดอาญา ซึ่งได้เกิดขึ้นในการก่อสร้างปลูกปัก ติดตั้ง วางหรือทอดทิ้งสิ่งใด ๆ ลงในที่ตั้งกล่าวในข้อ ๑ และข้อ ๒

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับในเขตจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี และสำหรับจังหวัดอื่นให้ใช้บังคับเฉพาะในเขตเทศบาล

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒
(ลงชื่อ) จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์
หัวหน้าคณะปฏิวัติ

ประกาศกรุงเทพมหานคร

เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระยะร่นโดยรอบอาคาร

ด้วยกรุงเทพมหานครเห็นเป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ทางผังเมืองเกี่ยวกับระยะร่นโดยรอบอาคารซึ่งปลูกสร้างอยู่ในบริเวณที่มีเทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องกำหนดบริเวณซึ่งอาคารบางชนิดจะปลูกสร้างชั้นมิได้ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๒ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่สูงเกินกว่า ๓ ชั้น หรือสูงเกินกว่า ๑๒ เมตรขึ้นไป เป็นการป้องกันมิให้มีการปลูกสร้างอาคารใกล้ชิดกันมากเกินไปทำให้เกิดความแออัด ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญ บดบังแสงแดดและลม ดังนั้นเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีในบริเวณที่อยู่อาศัย ความปลอดภัย มีระเบียบและสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชน จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้ถือปฏิบัติดังนี้

๑. อาคารที่มีความสูงไม่เกิน ๓ ชั้น ให้พิจารณาระยะร่นจากเขตที่ดินโดยรอบตามเทศบัญญัติฯ

๒. อาคารที่มีความสูงเกินกว่า ๓ ชั้น หรือสูงเกินกว่า ๑๒ เมตรขึ้นไป ให้มีระยะร่นโดยรอบอาคารตามสูตร

ร. = $๒ \times \frac{ส}{๕}$ ให้ ร. = ระยะร่นโดยรอบอาคารจากแนวเขตที่ดินทุกด้านเป็นเมตร

๒ = ๒.๐๐ เมตร

ส. = ความสูงของอาคารเป็นเมตร

ในกรณีที่อาคารปลูกสร้างหลังเดียวกันหรือหลายหลังในบริเวณเดียวกัน แต่มีความสูงของอาคารต่างระดับกัน ก็ให้คำนวณระยะร่นโดยรอบอาคารแต่ละด้านตามความสูงของอาคารแต่ละส่วนตามสูตรข้างต้น

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

(ลงชื่อ) สกลจิตต์ พนมวัน ณ อยุธยา

(นายสกลจิตต์ พนมวัน ณ อยุธยา)

รองผู้ว่าราชการ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ประกาศกรุงเทพมหานคร

เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตปลูกสร้างอาคารแถวอยู่อาศัย

ด้วยบริเวณที่กำหนดไว้ตามเทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องกำหนดบริเวณซึ่งอาคารบางชนิดจะปลูกสร้างขึ้นมิได้ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๐๒ และเทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง กำหนดบริเวณซึ่งอาคารบางชนิดจะปลูกสร้างขึ้นมิได้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นบริเวณซึ่งห้ามปลูกสร้างอาคารตึกแถว ห้องแถว ฯลฯ เว้นแต่มีเหตุผลอันสมควรเกี่ยวกับหลักวิชาการผังเมือง จึงจะพิจารณาอนุญาตได้ แต่ปรากฏว่าในบริเวณดังกล่าวได้มีการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารแถวอยู่อาศัยซึ่งถือเป็นตึกแถวตามกฎหมายเป็นจำนวนมาก ฉะนั้น เพื่อให้การพิจารณาอนุญาตเป็นไปในแนวเดียวกัน สมควรที่จะกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตขึ้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓ แห่งเทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่อง กำหนดบริเวณซึ่งอาคารบางชนิดจะปลูกสร้างขึ้นมิได้ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๐๒ และข้อ ๓ แห่งเทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องกำหนดบริเวณซึ่งอาคารบางชนิดจะปลูกสร้างขึ้นมิได้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๕ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จึงกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตปลูกสร้างอาคารแถวอยู่อาศัยตามหลักวิชาการผังเมืองไว้ดังต่อไปนี้

๑. ให้ปลูกสร้างติดต่อกันเป็นแถวได้ไม่เกิน ๖ คูหา หรือยาวติดต่อกันไม่เกิน ๔๕ เมตร และสูงได้ไม่เกินสามชั้น หรือ ๑๒ เมตร

๒. อาคารต้องประกอบด้วยวัตถุประสงค์การรทไฟเป็นส่วนใหญ่

๓. ที่ดินแต่ละคูหาต้องมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ตารางเมตร และกว้างไม่น้อยกว่า ๕ เมตร

๔. ต้องมีระยะของตัวอาคาร ดังนี้

๔.๑ สำหรับอาคารสองชั้น หรือสูงไม่เกิน ๘ เมตร ให้ร่นด้านหน้าอาคารไม่น้อยกว่า

๖ เมตร และด้านหลังอาคารไม่น้อยกว่า ๒ เมตร จากแนวเขตที่ดินตามข้อ ๓

๔.๒ สำหรับอาคารเกินสองชั้น หรือสูงเกิน ๘ เมตร ให้ร่นด้านหน้าอาคารไม่น้อยกว่า

๖ เมตร และด้านหลังอาคารไม่น้อยกว่า ๓ เมตร จากแนวเขตที่ดินตามข้อ ๓

ทั้งนี้ ต้องมีที่ว่างอันปราศจากหลังคาหรือสิ่งปกคลุมไม่น้อยกว่า ๓๐ ใน ๑๐๐ ส่วน ของพื้นที่

๕. อาคารแถวแต่ละหลังต้องเว้นระยะระหว่างอาคารแถวโดยรอบ ดังนี้
- ๕.๑ สำหรับอาคารสองชั้น หรือสูงไม่เกิน ๘ เมตร ให้เว้นไม่น้อยกว่า ๔ เมตร
  - ๕.๒ สำหรับอาคารเกินสองชั้น หรือสูงเกิน ๘ เมตร ให้เว้นไม่น้อยกว่า ๖ เมตร
๖. อาคารแต่ละคู่หาให้มีขนาดเพียงพออยู่อาศัยสำหรับหนึ่งครอบครัว
จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๒

(ลงชื่อ)

ธำรง พัฒนรัฐ

(นายธำรง พัฒนรัฐ)

ปลัดกรุงเทพมหานคร

ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ประกาศกรุงเทพมหานคร

เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การผ่อนผันการอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคาร

ด้วยบริเวณที่กำหนดตามเทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องกำหนดบริเวณซึ่งอาคารบางชนิดจะปลูกสร้างขึ้นมิได้ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๐๒ และเทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องกำหนดบริเวณซึ่งอาคารบางชนิดจะปลูกสร้างขึ้นมิได้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นบริเวณซึ่งห้ามปลูกสร้าง ห้องแถว ตึกแถว อาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม อาคารสาธารณะ หรืออาคารอื่นใดนอกจากอาคารพักอาศัย เว้นแต่จะมีเหตุผลอันสมควรเกี่ยวกับหลักวิชาการผังเมือง จึงจะพิจารณาอนุญาตได้ แต่ปรากฏว่าสภาพเศรษฐกิจและสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ประกอบกับภายในบริเวณดังกล่าวได้เคยผ่อนผันให้สร้างอาคารพาณิชย์ โรงแรม และอาคารสำนักงานได้ ฉะนั้นเพื่อให้สิทธิของผู้เป็นเจ้าของที่ดินในบริเวณเดียวกันมีเท่าเทียมกันและเพื่อให้การพิจารณาอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคารอื่น ๆ ได้เป็นไปในแนวเดียวกันสมควรที่จะกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตขึ้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓ แห่งเทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องกำหนดบริเวณซึ่งอาคารบางชนิดจะปลูกสร้างขึ้นมิได้ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๐๒ และข้อ ๓ แห่งเทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องกำหนดบริเวณซึ่งอาคารบางชนิดจะปลูกสร้างขึ้นมิได้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๕ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจึงกำหนดหลักเกณฑ์การผ่อนผันการอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคารตามหลักวิชาการผังเมืองขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

๑. ประเภทการใช้อาคารที่ผ่อนผันให้ปลูกสร้างได้ คือ
  - (๑) สมาคม สโมสร อาคารกีฬา พิพิธภัณฑ์ อาคารเกี่ยวกับการศึกษา และสถานข้าราชการ
  - (๒) อาคารเกี่ยวกับการศาสนา
  - (๓) โรงพยาบาล หรือสถานพยาบาล ซึ่งมีระยะห่างจากแนวเขตที่ดินโดยรอบไม่น้อยกว่า ๑๐ เมตร
  - (๔) อาคารพาณิชย์
  - (๕) หอพัก
  - (๖) อาคารชุด
  - (๗) สำนักงาน
  - (๘) โรงแรมหรือที่พัก ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากวัด โบสถ์ และสุเหร่า ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เมตร
  - (๙) โรงแรม ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากวัด โบสถ์ และสุเหร่า ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เมตร
  - (๑๐) ร้านอาหารหรือภัตตาคารที่สร้างเป็นส่วนหนึ่งของอาคารตามข้อ ๑ (๑) ถึง (๘)

- (๑๑) อาคารจอร์จยนต์ ตามกฎกระทรวงกำหนดที่จอร์จยนต์ สำหรับอาคารตามข้อ ๑ (๑) ถึง (๑๐) ทั้งนี้ ตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๑๒) ถนน ทางเท้า ทางเดิน ท่อประปา ท่อระบายน้ำ เขื่อน สะพาน เสา และสายไฟฟ้า โทรเลข หรือโทรศัพท์เคเบิล และสาธารณูปโภคอื่น ๆ และอาคารที่เป็นส่วนประกอบของอาคารตามข้อ ๑ (๑) ถึง (๑๑)
๒. ข้อกำหนดการใช้ที่ดินแต่ละประเภทของอาคารตามข้อ ๑ (๑) ถึง (๑๑) ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
- (๑) ต้องมีที่ว่างไม่น้อยกว่า ๓๐ ใน ๑๐๐ ส่วน ของพื้นที่
- (๒) อาคารที่มีความสูงเกิน ๑๒ เมตร ให้มีระยะร่นโดยรอบอาคารตามสูตร $r = ๒ + \frac{ส}{๕}$
ให้ r = ระยะร่นโดยรอบอาคารจากแนวเขตที่ดินทุกด้านเป็นเมตร
 ๒ = ๒.๐๐ เมตร
 $ส$ = ความสูงของอาคารเป็นเมตร โดยวัดจากระดับถนนหรือขอบทางเท้าถึงจุดสูงสุดของอาคาร

ในกรณีที่อาคารปลูกสร้างหลังเดียวกันหรือหลายหลังในบริเวณเดียวกันแต่มีความสูงของอาคารต่างระดับกัน, ก็ให้คำนวณระยะร่นโดยรอบอาคารแต่ละด้านตามความสูงของอาคารแต่ละส่วนตามสูตรข้างต้น

(๓) อัตราส่วนของพื้นที่อาคารทุกชั้นรวมกันต่อเนื้อที่ดินยกเว้นข้อ ๑ (๑๑) ต้องไม่เกิน ๕ : ๑ เว้นแต่พื้นที่อาคารตามข้อ ๑ (๑๑) ไม่ต้องนำมาคิดเป็นพื้นที่ของอาคารตามหลักเกณฑ์นี้

๓. อาคารที่ก่อสร้างมาก่อนประกาศนี้ มีแนวอาคารและระยะชิดกับประกาศนี้ อนุญาตให้ต่อเติมหรือสร้างเชื่อมได้โดยส่วนที่ต่อเติมหรือสร้างเชื่อมต้องปฏิบัติตามประกาศนี้ และต้องคิดพื้นที่อาคารเดิมรวมกับส่วนที่จะต่อเติมหรือสร้างเชื่อมสำหรับคำนวณตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๒ (๑) และ (๓) ด้วย

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๕ ต.ค. ๒๕๒๔

(ลงชื่อ) พล.ร.อ. เทียม มกรานนท์

(เทียม มกรานนท์)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ประกาศกรุงเทพมหานคร

เรื่อง ชี้แจงเอกสารประกอบการยื่นขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร

เนื่องจากเทศบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๕๘๓ ได้ถูกยกเลิกและใช้
ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ แทนกรุงเทพมหานคร
จึงเห็นควรที่จะแก้ไขปรับประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง ชี้แจงเอกสารประกอบการยื่นขออนุญาต
ปลูกสร้างอาคาร ฉบับลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ โดยใช้ประกาศกรุงเทพมหานครฉบับนี้แทน
ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
จึงขอชี้แจงรายละเอียดเอกสารประกอบที่จะต้องใช้ในการยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารไว้ ดังต่อไปนี้

๑. คำร้องขออนุญาตปลูกสร้างอาคารตามแบบ อ. ๑
๒. แผนผังแบบก่อสร้างและรายการ อย่างละ ๔ ชุด
๓. เจ้าของที่ดินซึ่งปลูกสร้างอาคารในที่ดินของตนเอง ต้องมีสำเนาภาพถ่ายโฉนดที่ดิน
ซึ่งเจ้าของที่ดินเป็นผู้รับรองภาพถ่ายถูกต้อง
๔. การปลูกสร้างอาคารในที่ดินของบุคคลอื่น จะต้องมีหลักฐานการยินยอมอนุญาตให้
ปลูกสร้างอาคารจากเจ้าของที่ดินมาแสดง โดยระบุขนาดขอบเขตของที่ดินที่ยินยอมให้ปลูกสร้าง
อาคารตามแบบหนังสือรับรองให้ทำการปลูกสร้างอาคารในที่ดินท้ายประกาศนี้ พร้อมด้วยสำเนา
ภาพถ่ายโฉนดที่ดินซึ่งเจ้าของที่ดินเป็นผู้รับรองภาพถ่ายถูกต้อง
๕. การปลูกสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารเป็นคอนกรีต
เสริมเหล็ก อาคารที่ก่อสร้างด้วยวัสดุถาวร หรือวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่ จะต้องมียุทธศาสตร์
ความมั่นคงแข็งแรงของอาคาร ๑ ชุด
๖. ถ้าอาคารที่ยื่นขออนุญาตเป็นอาคารที่มีลักษณะ ขนาด ประเภท ที่อยู่ในข่ายควบคุม
ตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม
พ.ศ. ๒๕๐๕ ตามรายการแนบท้ายประกาศนี้ ต้องมีหนังสือรับรองจากผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม
ควบคุมแสดงว่าเป็นผู้คำนวณโครงสร้างควบคุมการก่อสร้างวางผัง ออกแบบ ทำรายการก่อสร้าง
ตามแบบหนังสือรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม

๗. ถ้าอาคารที่ยื่นขออนุญาต เป็นอาคารที่มีลักษณะและประเภทเกี่ยวกับงานออกแบบ งานอำนวยความสะดวกก่อสร้าง และงานวางโครงการ ซึ่งอยู่ในข่ายควบคุมตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. ๒๕๐๘ ตามรายการ แนบท้ายประกาศนี้ ต้องมีหนังสือรับรองจากผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมแสดงว่าเป็น ผู้ควบคุมงานออกแบบ งานอำนวยความสะดวกก่อสร้าง และงานวางโครงการ ตามแบบหนังสือรับรองของ ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม

๘. ในกรณีที่ผู้ยื่นขออนุญาตปลูกสร้างอาคารมิใช่เจ้าของอาคาร ต้องมีหลักฐานการมอบ อำนาจจากเจ้าของอาคาร พร้อมทั้งปิดอาคารแสดมปีโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงขอประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๒

(ลงชื่อ)

ธำรง พัฒนรัฐ

(นายธำรง พัฒนรัฐ)

ปลัดกรุงเทพมหานคร

ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

อาคารที่อยู่ในข่ายควบคุมตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๐๘)
ออกตามความในพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕

- (๑) อาคารตั้งแต่สามชั้นขึ้นไปที่ก่อสร้างห่างจากทางสาธารณะ ไม่เกินสิบสี่เมตร
- (๒) โรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักรตั้งแต่ห้าสิบบางม้าขึ้นไป
- (๓) อาคารถาวรที่ใช้เป็นอาคารสาธารณะ หรือเป็นที่อยู่อาศัยของบุคคลจำนวนมาก เช่น โรงมหรสพ โรงพยาบาล โรงเรียน โรงแรม ภัตตาคาร หอประชุม หอสมุด อาคารแบบแฟลต หรืออาคารอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน
- (๔) สะพานที่มีช่องระหว่างศูนย์กลางตอม่อช่วงใดช่วงหนึ่งยาวตั้งแต่สิบเมตรขึ้นไป
- (๕) ทำสำหรับเทียบเรือที่มีระวางขับน้ำตั้งแต่หนึ่งร้อยตันขึ้นไป
- (๖) อยู่เรือหรือคานเรือ สำหรับเรือที่มีระวางขับน้ำตั้งแต่ห้าสิบล้านตันขึ้นไป
- (๗) เขื่อนกันน้ำที่ต้องรับความดันของน้ำหลังเขื่อนที่มีความลึกตั้งแต่สองเมตรขึ้นไป
- (๘) กำแพงกันดินที่ต้องรับความดันของดินหลังกำแพง ที่มีความสูงตั้งแต่สองเมตรขึ้นไป
- (๙) โครงสร้างสำหรับรองรับถังน้ำ ถังน้ำมัน หรือสำหรับใช้ในการรับส่งวิทยุ หรือโทรทัศน์ หรือใช้ในการอื่นใดที่มีความสูงจากระดับฐานตั้งแต่สิบเมตรขึ้นไป เว้นแต่โครงสร้างชั่วคราวที่ใช้กับกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง
- (๑๐) ปล่องไฟหรือเสาที่ปลุกสร้างหรือปักไว้ และมีความสูงจากระดับฐานตั้งแต่สิบเมตรขึ้นไป เว้นแต่ปล่องไฟหรือเสาที่ปลุกสร้างหรือปักไว้ชั่วคราว
- (๑๑) ถังเก็บของไหล เช่น ก๊าซ น้ำ น้ำมัน ที่มีความจุตั้งแต่หนึ่งร้อยลูกบาศก์เมตรขึ้นไป
- (๑๒) ทางรถไฟ หรือทางรถราง ซึ่งมีความยาวตั้งแต่สิบกิโลเมตรขึ้นไป
- (๑๓) ทางประเภททางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด ทางหลวงเทศบาล และทางหลวงสัมปทาน ตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง
- (๑๔) สนามบิน ทางวิ่ง หรือลานจอดเครื่องบิน
- (๑๕) อุโมงค์สาธารณะ
- (๑๖) สระว่ายน้ำสาธารณะ
- (๑๗) งานผลิตน้ำประปา สำหรับประชาชนที่มีปริมาณการผลิตตั้งแต่หนึ่งพันลูกบาศก์เมตรต่อวันขึ้นไป

อาคารที่อยู่ในข่ายควบคุมตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๑๕)
ออกตามความในพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. ๒๕๐๘

- (๑) โรงงานอุตสาหกรรม
- (๒) ตึกแถวที่มีความสูงตั้งแต่สี่ชั้นหรือตั้งแต่สิบสองเมตรขึ้นไป
- (๓) อาคารสาธารณะหรืออาคารที่บุคคลจำนวนมากอาจเข้าอยู่หรือใช้สอยได้ เช่น โรง-
มหรสพ โรงพยาบาล โรงเรียน โรงแรม ภัตตาคาร หอประชุม หอสมุด อัฒจันทร์ ตลาด อาคาร
ที่ทำกร หรืออาคารพาณิชย์
- (๔) อาคารที่แสดงออกซึ่งศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ เช่น วัดวาอาราม หรือฌาปนสถาน
- (๕) อาคารที่พักอาศัยประเภทอาคารชุดหรือบ้านจัดสรร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร โทร. ๒๒๓๔๑๒๖

ที่ กทม. ๘๐๐๐/๑๖๔๗ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

เรื่อง ที่ส่วนบุคคลที่ร่นแนวอาคารเข้าไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการก่อสร้างอาคารฯ

เสนอ หัวหน้าเขตทุกเขต

ด้วยมีบางเขตประสบปัญหาในการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่องการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๓ ในที่ส่วนบุคคลซึ่งได้ร่นแนวอาคารเข้าไปเพื่อให้ห่างจากศูนย์กลางทางสาธารณะตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ว่าเจ้าหน้าที่เขตจะเข้าไปดำเนินการได้เพียงใดหรือไม่ นั้น

คณะกรรมการวิสามัญกฎหมายประจำสภากรุงเทพมหานคร ได้พิจารณาและให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติงานของตำรวจกรุงเทพมหานคร กรณีมีผู้ประกอบกิจการซ่อม ขยายเครื่องยนต์และอุปกรณ์รถยนต์เก่าล้อออกมาในถนนและทางเท้า แต่เนื่องจากถนนดังกล่าวเป็นถนนส่วนบุคคลซึ่งตำรวจอ้างว่าไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง ควรให้เขตพิจารณาดำเนินการตาม พ.ร.บ.สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่เขตเห็นว่าเป็นการฝ่าฝืนตาม พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ ควรให้ตำรวจเทศกิจดำเนินการตาม พ.ร.บ.รักษาความสะอาดฯ กรณีเช่นนี้จึงทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาและให้ความเห็นว่าตาม พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ ให้คำจำกัดความว่า “ถนน” ไว้หมายความว่าทางบกหรือสะพานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางเท้าหรือขอบทางด้วย และ “ที่สาธารณะ” หมายความว่าสาธารณสมบัติของแผ่นดินเฉพาะที่เป็นทรัพย์สินสำหรับประชาชนใช้ร่วมกันและให้รวมถึงถนนด้วย ฉะนั้น จะต้องวินิจฉัยก่อนว่า ทางที่ร่นไว้ นั้นให้ประชาชนใช้ได้แค่ไหน ถ้าให้ประชาชนใช้เดินขอบทางนั้นก็ถือว่าเป็นถนนและคำว่า “ถนน” ตาม พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เพียงแต่เป็น “ที่ที่ประชาชนใช้เดิน” เท่านั้น พื้นที่ส่วนที่ร่นแนวไว้ นั้น หากประชาชนใช้ในการจราจรก็ย่อมถือว่าเป็น “ถนน” ด้วย ดังนั้นการกันรั้วเหล็กหรือปักหลักลงในที่ที่ประชาชนใช้ในการจราจรโดยมิบังควร ถือเป็น การติดตั้งตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.

รักษาความสะอาด แต่ทั้งนี้ การกระทำดังกล่าวนั้นจะต้องเห็นได้จากที่สาธารณะ และทำให้เป็นที่ไม่เรียบร้อยน่ารังเกียจด้วย เป็นต้นว่า เือกลอง หีบ ห่อ ที่ไม่ใช่แล้ววางไว้บนกันสาด เป็นต้น ความเห็นของกองกฎหมายและคดีที่ว่า ตำรวจกรุงเทพมหานครสามารถเข้าดำเนินการได้ตาม พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ นั้น ถูกต้องแล้ว

ในกรณีดังกล่าวสำนักตำรวจเทศกิจ ได้แจ้งให้ผู้บังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ ผู้บังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้ และผู้บังคับการตำรวจนครบาลธนบุรีทราบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่ถือปฏิบัติแล้ว ตามสำเนาบันทึกที่ กทม. ๘๐๐๐/๓๗๐๒ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๒๔ และสำเนาแจ้งกองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี ตามบันทึกที่ กทม. ๘๐๐๐/๐๓๖๖ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ ซึ่งแนบมาพร้อมนี้

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติในการประสานงานกับตำรวจสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ต่อไปด้วย

(ลงชื่อ)

ชลอ ธรรมศิริ

(นายชลอ ธรรมศิริ)

ปลัดกรุงเทพมหานคร

หมวด ๖ การจัดระเบียบการจอดยานยนต์และเรือ

พระราชบัญญัติ

จัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตเทศบาล และสุขาภิบาล

พ.ศ. ๒๕๐๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๓

เป็นปีที่ ๑๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตเทศบาลนครกรุงเทพมหานครและเขตเทศบาลนครธนบุรี ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เมื่อจะใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับในเขตเทศบาลอื่นใดหรือในเขตสุขาภิบาลใดให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“จอดยานยนต์” หมายความว่า ความรวมถึงหยุดยานยนต์ เว้นแต่การหยุดนั้นจะเกิดขึ้นโดยอุบัติเหตุหรือสุควิสัยและจะนำยานยนต์นั้นเคลื่อนไปไม่ได้

“ที่จอดยานยนต์” หมายความว่า ที่ที่เทศบาลหรือสุขาภิบาลกำหนดและจัดไว้เป็นที่จอดยานยนต์ตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติ และให้สุขาภิบาลมีอำนาจตราข้อบังคับ

สุขาภิบาล เพื่อประโยชน์ในการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดและจัดให้มีที่จอดยานยนต์ในทางหลวง หรือในที่สาธารณะสำหรับยานยนต์แต่ละชนิดหรือประเภท

(๒) กำหนดระเบียบการจอดยานยนต์ในที่จอดยานยนต์

(๓) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจอดยานยนต์ไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราช-

บัญญัตินี้

(๔) กำหนดระยะเวลาจอดยานยนต์ ระยะเวลาที่ต้องเสียค่าธรรมเนียม วิธีการเก็บค่าธรรมเนียม และการยกเว้นค่าธรรมเนียม

มาตรา ๕ ให้บุคคลต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อปฏิบัติการภายในเขตอำนาจหน้าที่ของตน

(๑) นายกเทศมนตรีและประธานกรรมการสุขาภิบาล

(๒) พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมการจราจรตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

(๓) พนักงานเทศบาลซึ่งคณะเทศมนตรีแต่งตั้ง และพนักงานสุขาภิบาล ซึ่งคณะกรรมการสุขาภิบาลแต่งตั้ง

มาตรา ๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมการจอดยานยนต์ในที่จอดยานยนต์ ให้เป็นไปตามระเบียบการจอดยานยนต์

(๒) เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจอดยานยนต์ในที่จอดยานยนต์ตามอัตรา และกลวิธีที่กำหนดไว้ในเทศบัญญัติหรือข้อบังคับสุขาภิบาล แล้วแต่กรณี

(๓) สั่งให้ผู้ขับขี่หยุดยานยนต์ในที่จอดยานยนต์หรือบริเวณใกล้เคียง เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับการเสียค่าธรรมเนียมจอดยานยนต์

(๔) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้ขับขี่ยานยนต์ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าได้ฝ่าฝืนเทศบัญญัติหรือข้อบังคับสุขาภิบาลที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ไปชี้แจงเกี่ยวกับการฝ่าฝืนนั้น ณ ที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ออกคำสั่งดังกล่าว ถ้าไม่พบตัวผู้ขับขี่ยานยนต์ ให้ติดไว้กับยานยนต์ เพื่อให้ผู้ขับขี่เห็นได้เมื่อมาที่ยานยนต์

มาตรา ๗ ผู้ใดฝ่าฝืนเทศบัญญัติหรือข้อบังคับสุขาภิบาลที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษให้ปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๙ เงินค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของเทศบาลหรือสุขาภิบาลแห่งท้องถิ่นที่ความผิดได้เกิดขึ้น

มาตรา ๑๐ เงินค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ของสถานที่ดังกล่าว การบูรณะทางหลวงและสะพาน กับการชดใช้เงินกู้ในการก่อสร้างและบูรณะทางหลวงและสะพานในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

มาตรา ๑๑ พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของเจ้าพนักงานจราจรตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกที่จะกำหนดการจราจรในที่จอดยานยนต์เป็นการชั่วคราว

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ถ. กิตติขจร

รองนายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมจอดยานยนต์

๑. รถยนต์	๑.๐๐ บาท	ต่อครึ่งชั่วโมง
๒. รถจักรยานยนต์	๐.๕๐ บาท	ต่อครึ่งชั่วโมง

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เนื่องจากมีผู้ใช้ยานยนต์ภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น ย่อมมีปัญหายุ่งยากในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจราจรและสถานที่สำหรับจอดยานยนต์ นอกจากนั้นการสร้างและบูรณะถนนหนทางในขณะนี้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นอันมากจึงเป็นการสมควรที่จะให้อำนาจแก่เทศบาลและสุขาภิบาลจัดระเบียบการจอดยานยนต์ในทางหลวง หรือในที่สาธารณะ และเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเป็นรายได้เพิ่มขึ้น รายได้ที่ได้จากการนี้ให้นำมาใช้จ่ายในการจัดทำที่จอดยานยนต์ บูรณะทางหลวงและสะพาน หรือชดใช้เงินกู้ที่กู้มาใช้จ่ายในการนี้

(คัดจากราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ หน้า ๖๕ เล่ม ๗๗ ตอนที่ ๓๑ ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๐๓)

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ พุทธศักราช ๒๕๑๖

โดยที่เป็นการสมควรมีข้อบัญญัติว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตกรุงเทพมหานคร

สภากรุงเทพมหานคร อาศัยอำนาจตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และพระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตเทศบาล และสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๑๕ จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ พุทธศักราช ๒๕๑๖”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และเทศกิจจานุเบกษาของกรุงเทพมหานครเป็นต้นไป

ข้อ ๓ นับแต่วันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นต้นไป ให้ยกเลิก

เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องจัดระเบียบการจอดยานยนต์ พ.ศ. ๒๕๐๓

เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔

เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๕

เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕

เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๖

เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๘

เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๘

เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๙

เทศบัญญัติของเทศบาลนครกรุงเทพ เรื่องจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๑

เทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่องจัดระเบียบการจอดยานยนต์ พ.ศ. ๒๕๐๓

เทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่องจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖

เทศบัญญัติของเทศบาลนครธนบุรี เรื่องจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๑
ข้อ ๔ ในข้อบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า

- (๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
  - (๒) พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมการจราจรตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก
  - (๓) ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง
- “ยานยนต์” หมายความว่ารถยนต์ทุกชนิดรวมถึงรถจักรยานยนต์ด้วย
- “จอดยานยนต์” หมายความว่ารวมถึงหยุดยานยนต์ เว้นแต่การหยุดนั้น จะเกิดขึ้นโดยอุบัติเหตุหรือเหตุสุดวิสัย และจะนำยานยนต์นั้นเคลื่อนไปไม่ได้
- “ที่จอดยานยนต์” หมายความว่าที่ที่กรุงเทพมหานครกำหนดและจัดไว้เป็นที่จอดยานยนต์ตามข้อบัญญัตินี้

“มาตรฐานจอดยานยนต์” หมายความว่าเครื่องที่ใช้ค่าธรรมเนียมจอดยานยนต์ ณ ที่จอดยานยนต์ข้อ ๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) ควบคุมการจอดยานยนต์ในที่จอดยานยนต์ ให้เป็นไปตามระเบียบการจอดยานยนต์
- (๒) เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจอดยานยนต์ในที่จอดยานยนต์ ตามอัตราและวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัตินี้
- (๓) สั่งให้ผู้ขับขี่ยานยนต์หยุดยานยนต์ในที่จอดยานยนต์ หรือบริเวณใกล้เคียง เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับการเสียค่าธรรมเนียมจอดยานยนต์
- (๔) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้ขับขี่ยานยนต์ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าได้ฝ่าฝืนข้อบัญญัตินี้ ไปชี้แจงเกี่ยวกับการฝ่าฝืนนั้น ณ ที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ออกคำสั่งดังกล่าว ถ้าไม่พบตัวผู้ขับขี่ยานยนต์ ให้ติดไว้กับยานยนต์เพื่อให้ผู้ขับขี่เห็นได้เมื่อมาที่ยานยนต์

ข้อ ๖ ให้กำหนดทางหลวงและที่สาธารณะต่อไปนี้ เป็นที่จอดยานยนต์

- (๑) ถนนเจริญกรุงด้านทิศเหนือ ตั้งแต่แยกถนนวรจักรถึงแยกถนนไทรมิตร
- (๒) ถนนเยาวราชทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนเจริญกรุงถึงแยกถนนจักรวรรดิ
- (๓) ถนนราชวงศ์ทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนเยาวราชถึงริมแม่น้ำเจ้าพระยา
- (๔) ถนนทรงวาดทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนราชวงศ์ถึงแยกถนนทรงสวัสดิ์ รวมทั้งบริเวณตรงข้ามศาลเจ้าเก่า (คลองถมศาลเจ้าเก่า)

- (๕) ถนนเสือป่าทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนเจริญกรุงถึงแยกถนนเจ้าคำพร
- (๖) ถนนสุรวงศ์ทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนเจริญกรุงถึงแยกถนนพระรามที่ ๔
- (๗) ถนนหลวงทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนบริพัตรถึงแยกถนนวรจักร และด้านทิศเหนือ ตั้งแต่แยกถนนวรจักรถึงห้าแยกพลับพลาไชย
- (๘) ถนนพระสุเมรุ ด้านทิศใต้ ตั้งแต่แยกถนนจักรพงษ์ถึงแยกถนนสิบสามห้าง
- (๙) ถนนพายุรัตน์ทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนบ้านหม้อถึงถนนจักรเพชร
- (๑๐) ถนนจักรเพชรด้านทิศตะวันออก ตั้งแต่แยกถนนพายุรัตน์ถึงสะพานข้ามคลอง วัดราชบูรณะ
- (๑๑) ถนนมิตตพันธ์ทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนเจริญกรุงถึงวงเวียน ๒๒ กรกฎาคม และตั้งแต่วงเวียน ๒๒ กรกฎาคมถึงแยกถนนกรุงเกษม
- (๑๒) ถนนพาดสายด้านทิศใต้ ตั้งแต่แยกถนนเยาวพานิชถึงแยกถนนทรงสวัสดิ์
- (๑๓) ถนนเพชรบุรีทั้งสองฝั่ง
- ก. ด้านทิศเหนือ ตั้งแต่แยกถนนราชปรารภไปทางทิศตะวันออกเป็นระยะ ๒๒๕ เมตร
- ข. ด้านทิศใต้ ตั้งแต่แยกถนนราชปรารภไปทางทิศตะวันออก เป็นระยะ ๒๒๐ เมตร และตั้งแต่แยกถนนราชปรารภไปทางทิศตะวันตก เป็นระยะ ๑๙๐ เมตร
- ค. บริเวณใต้สะพานลอยทั้งสองฝั่ง
- (๑๔) ถนนจักรวรรดิ ด้านทิศตะวันออก ตั้งแต่แยกเจริญกรุงถึงแยกถนนเยาวราช และตั้งแต่แยกถนนเยาวราชไปทางทิศใต้ถึงตรงข้ามซอยโรงเรียนบพิตรพิมุข
- (๑๕) ถนนนครสวรรค์ทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนจักรพรรดิพงษ์ถึงแยกถนนกรุงเกษม
- (๑๖) ถนนบูรพาทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนเจริญกรุงถึงแยกถนนพายุรัตน์
- (๑๗) ถนนจักรพงษ์ทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนพระสุเมรุถึงซอยรามบุตรี
- (๑๘) ถนนสิบสามห้างทั้งสองฝั่ง และถนนบวรนิเวศน์ทั้งสองฝั่งตั้งแต่แยกถนนธานี ถึงแยกถนนพระสุเมรุ
- (๑๙) ถนนราชดำริห์ทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนพระรามที่ ๑ ถึงสะพานเฉลิมโลก
- (๒๐) ถนนราชปรารภทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนเพชรบุรีถึงทางรถไฟสายตะวันออก
- (๒๑) ถนนสี่พระยาทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนเจริญกรุงถึงแยกถนนพระรามที่ ๔
- (๒๒) ถนนไมตรีจิตต์ทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่วงเวียนเจริญสวัสดิ์ถึงห้าแยกพลับพลาไชย
- (๒๓) ถนนสันติภาพทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนพลับพลาไชยถึงแยกถนนกรุงเกษม
- (๒๔) ถนนพระรามที่ ๔ ทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนมิตตพันธ์ถึงแยกถนนลำภูญไชย

- (๒๕) ถนนตากสินทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่วงเวียนใหญ่ถึงสะพานตากสิน ๑
 (๒๖) ถนนนิทรพิทักษ์ทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่วงเวียนใหญ่ถึงสะพานนารายณ์
 (๒๗) ถนนเทอดไทยด้านทิศตะวันตก ตั้งแต่สะพานข้ามคลองบางน้ำชลถึงสี่แยก
 ตลาดพลู และตั้งแต่สี่แยกตลาดพลูถึงสะพานข้ามคลองบางสะแก
 (๒๘) ถนนลงทำนน้ำเทศบาลด้านทิศเหนือ ตั้งแต่สี่แยกตลาดพลูถึงริมคลองบางกอก-
 ใหญ่

(๒๙) ที่ดินสาธารณะบริเวณเชิงสะพานพระพุทธรยอดฟ้า เขตพระนครทั้งสองฟาก
 ทั้งนี้ ภายในแนวเขตและแผนผังที่จอดยานยนต์ท้ายข้อบัญญัตินี้

ข้อ ๗ ผู้จอดยานยนต์ในทางหลวงที่กำหนดไว้ตามข้อ ๖ ระหว่างเวลา ๗.๐๐ นาฬิกา
 ถึง ๒๑.๐๐ นาฬิกา หรือในที่สาธารณะที่กำหนดไว้ตามข้อ ๖ ให้ปฏิบัติตามระเบียบการจอดยานยนต์
 ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้จอดยานยนต์ภายในช่องจอดตามชนิดของยานยนต์ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้
 กำหนดไว้ช่องละหนึ่งคัน
- (๒) ให้เสียค่าธรรมเนียมโดยวิธีใส่เหรียญกษาปณ์ของรัฐบาลที่พนักงานเจ้าหน้าที่
 กำหนดในมาตราจอดยานยนต์ประจำช่องสำหรับจอดนั้นทันที ในกรณีที่มาตร
 จอดยานยนต์ใช้การไม่ได้หรือไม่มีมาตรจอดยานยนต์ ให้เสียค่าธรรมเนียม
 จอดยานยนต์แก่พนักงานเจ้าหน้าที่และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหลักฐานให้
- (๓) ถ้านายานยนต์ออกไปจากที่จอดยานยนต์ก่อนกำหนดเวลาที่เสียค่าธรรมเนียม
 ไว้แล้วจะเรียกค่าธรรมเนียมคืนไม่ได้ และให้ถือว่าสิทธิการใช้ที่จอดยานยนต์
 ครั้งนั้นสิ้นสุดลง

ข้อ ๘ ห้ามมิให้จอดยานยนต์ในทางหลวงที่กำหนดไว้ตามข้อ ๖ ระหว่างเวลา ๗.๐๐ นาฬิกา
 ถึง ๒๑.๐๐ นาฬิกา เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่าสองชั่วโมง

ข้อ ๙ ห้ามมิให้จอดยานยนต์ในทางหลวงที่กำหนดไว้ตามข้อ ๖ ระหว่างเวลา ๗.๐๐ นาฬิกา
 ถึง ๒๑.๐๐ นาฬิกา หรือในที่สาธารณะที่กำหนดไว้ตามข้อ ๖ เมื่อปรากฏว่า

- (๑) ยานยนต์นั้นบรรทุกวัตถุระเบิดหรือน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดนำกลั้วอันตราย
- (๒) เกิดเพลิงไหม้หรือภัยธรรมชาติในบริเวณที่จอดยานยนต์แห่งนั้น
- (๓) ยานยนต์นั้นมีขนาดหรือบรรทุกของอื่นเกินช่องที่แบ่งเขตไว้

ความในข้อ ๘ และข้อ ๙ วรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่ยานยนต์ขององค์การโทรศัพท์ การ
 ประปา การไฟฟ้า และของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง ขณะปฏิบัติงานตามหน้าที่

ข้อ ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ยานยนต์จอดยานยนต์ในทางหลวงหรือในที่สาธารณะที่กำหนดไว้ตาม
 ข้อ ๖ เกินกว่าเวลาที่ตนได้เสียค่าธรรมเนียมไว้

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมจอดยานยนต์ท้ายข้อบัญญัติ

---

๑. รถยนต์
  - ก. ในทางหลวง ๑.๐๐ บาท ต่อครึ่งชั่วโมง
  - ข. ในที่สาธารณะ หนึ่งชั่วโมงแรก ๓.๐๐ บาท ชั่วโมงต่อไปชั่วโมงละ ๑.๐๐ บาท
๒. รถจักรยานยนต์
  - ก. ในทางหลวง ๐.๕๐ บาท ต่อครึ่งชั่วโมง
  - ข. ในที่สาธารณะ หนึ่งชั่วโมงแรก ๑.๐๐ บาท ชั่วโมงต่อไปชั่วโมงละ ๐.๕๐ บาท

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๑๗

โดยที่มีการเปลี่ยนแปลงสถานที่จอดยานยนต์ในทางหลวงและที่สาธารณะของกรุงเทพมหานครเพื่อจัดระเบียบการจอดยานยนต์ จึงจำเป็นต้องแก้ไขข้อบัญญัติว่าด้วยการจอดยานยนต์ พุทธศักราช ๒๕๑๖ ให้ถูกต้องตามความจริง

สภากรุงเทพมหานคร อาศัยอำนาจตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และพระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนต์ ในเขตเทศบาล และสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๑๕ จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๑๗”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตกรุงเทพมหานครตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และเทศกิจจานุเบกษาของกรุงเทพมหานครเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกที่จอดยานยนต์ภายในแนวเขตและแผนผังที่จอดยานยนต์ในข้อ ๖ (๘) (๑๓) และ (๒๘) แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ พุทธศักราช ๒๕๑๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๘) ถนนพระสุเมรุทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนจักรพงษ์ถึงแยกถนนสิบสามห้าง

(๑๓) ถนนเพชรบุรีทั้งสองฝั่ง

ก. ด้านทิศเหนือ ตั้งแต่แยกถนนราชปรารภไปทางทิศตะวันออก เป็นระยะ ๑๘๕ เมตร และตั้งแต่แยกถนนราชปรารภทางทิศตะวันตกเป็นระยะ ๑๒๕ เมตร

ข. ด้านทิศใต้ ตั้งแต่แยกถนนราชปรารภไปทางทิศตะวันออกเป็นระยะ ๑๘๐ เมตร และตั้งแต่แยกถนนราชปรารภไปทางทิศตะวันตกเป็นระยะ ๑๘๐ เมตร

ค. บริเวณใต้สะพานลอยทั้งสองฝั่ง

(๒๘) ถนนบ้านหม้อทั้งสองฝั่งตั้งแต่แยกถนนจักรเพชรถึงแยกถนนเจริญกรุง”

ข้อ ๔ ให้เพิ่มข้อความในข้อ ๖ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ พุทธศักราช ๒๕๑๖ ต่อจาก (๒๘) ดังต่อไปนี้

“(๓๐) ถนนพหลโยธินทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกปากซอยเสนาร่วมถึงเชิงสะพานข้ามคลองบางซื่อ

(๓๑) ถนนประดิพัทธ์ทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนพหลโยธินถึงแยกปากซอยร่วมสันติ

(๓๒) ถนนพระราม ๑ ทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่เชิงสะพานกษัตริย์ศึกถึงแยกถนนพญาไท”

ข้อ ๕ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๗

(ลงชื่อ) นายศิริ สันตบุตร

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๓)
พุทธศักราช ๒๕๒๐

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ พุทธศักราช ๒๕๑๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตเทศบาล และสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓ กรุงเทพมหานครโดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๒๐”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับในเขตกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความใน (๑๔) และ (๒๙) ของข้อ ๖ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ พุทธศักราช ๒๕๑๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๔) ถนนจักรวรรดิทั้งสองฝั่ง จากแยกถนนเจริญกรุงถึงแยกซอยโรงเรียน
บพิตรพิมุข

(๒๙) ที่ดินสาธารณะบริเวณเชิงสะพานพระพุทธรยอดฟ้าปากทิศตะวันตก เขต
พระนคร”

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๓๓) (๓๔) (๓๕) และ (๓๖) ของข้อ ๖ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ พุทธศักราช ๒๕๑๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๔ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๑๗

“(๓๓) ถนนตานีทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนจักรพงษ์ถึงแยกถนนสิบสามห้าง

(๓๔) ถนนรอบวงเวียน ๒๒ กรกฎาคม ฝั่งรอบนอกวงเวียน ๒๒ กรกฎาคม

- (๓๕) ถนนบริพัตรทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนบำรุงเมืองถึงแยกถนนเจริญกรุง
 (๓๖) ถนนพระราม ๖ ทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนเพชรบุรีถึงทางรถไฟสาย-
 ตะวันออก”

ข้อ ๕ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐

(ลงชื่อ) **ธรรมนูญ เทียนเงิน**
 (นายธรรมนูญ เทียนเงิน)
 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครฉบับนี้ คือ โดยที่มีการเปลี่ยนแปลง และเพิ่มเติมสถานที่จอดยานยนต์ในทางหลวง และที่สาธารณะของกรุงเทพมหานครเพื่อ จัดระเบียบการจอดยานยนต์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จำเป็นต้องแก้ไขข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ พุทธศักราช ๒๕๑๖ จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัตินี้

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๔)
พุทธศักราช ๒๕๒๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตเทศบาล และสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓ กรุงเทพมหานคร โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๕๒๑”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพมหานครทุกแห่งเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒๙) ของข้อ ๖ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ พุทธศักราช ๒๕๑๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒๙) ที่ดินสาธารณะบริเวณเชิงสะพานพระพุทธรยอดฟ้า ฝั่งเขตพระนคร”

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๓๗) (๓๘) (๓๙) (๔๐) และ (๔๑) ของข้อ ๖ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ พุทธศักราช ๒๕๑๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๒๐

“(๓๗) ถนนผดุงด้าว ฝั่งซ้ายจากแยกถนนเจริญกรุง ถึงแยกถนนเยาวราช

(๓๘) ถนนแปลงนาม ฝั่งซ้ายจากแยกถนนเยาวราช ถึงแยกถนนเจริญกรุง

(๓๙) ถนนลำภูญไชย ฝั่งซ้ายจากแยกถนนพระรามที่ ๔ ถึงแยกถนนเยาวราช

- (๔๐) ถนนทรงสวัสดิ์ ฝั่งซ้ายจากแยกถนนทรงวาด ถึงแยกถนนเจริญกรุง
(๔๑) ถนนเยาวพานิช ฝั่งซ้ายจากแยกถนนทรงวาด ถึงแยกถนนพาดสาย”
ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๒๑

(ลงนาม)

ชลอ ธรรมศิริ

(นายชลอ ธรรมศิริ)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๕)

พุทธศักราช ๒๕๒๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตเทศบาล และสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓ กรุงเทพมหานครโดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๒๔”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพมหานครเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔๒) (๔๓) (๔๔) (๔๕) (๔๖) (๔๗) (๔๘) (๔๙) (๕๐) (๕๑) (๕๒) (๕๓) (๕๔) (๕๕) (๕๖) (๕๗) (๕๘) (๕๙) (๖๐) และ (๖๑) ของข้อ ๖ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

- (๕๑) ถนนจรัสเมือง ทั้งสองฝั่ง จากแยกถนนรองเมือง ถึงแยกถนนบรรทัดทอง
- (๕๒) ถนนเจริญเมือง ทั้งสองฝั่ง จากแยกถนนรองเมือง ถึงแยกถนนบรรทัดทอง
- (๕๓) ถนนรองเมือง ทั้งสองฝั่ง จากแยกถนนพระรามที่ ๔ ถึงแยกถนนพระรามที่
- (๕๔) ซอยรองเมือง ๕ ทั้งสองฝั่ง จากแยกถนนจรัสเมือง ถึงแยกถนนพระรามที่
- (๕๕) ถนนมหรณพ ทั้งสองฝั่ง จากแยกถนนบ้านดินสอ ถึงแยกถนนตะนาว
- (๕๖) ถนนไกรสีห์ ทั้งสองฝั่ง จากแยกถนนจักรพงษ์ ถึงแยกถนนสิบสามห้าง
- (๕๗) ถนนวิสุทธิกษัตริย์ ทั้งสองฝั่ง จากแยกถนนสามเสน ถึงแยกถนนราชดำเนินนอก
- (๕๘) ถนนนครไชยศรี ทั้งสองฝั่ง จากแยกถนนพระรามที่ ๕ ไปจนถึงเขตการรถไฟแห่งประเทศไทย
- (๕๙) ถนนพระราชราษฎร์สาย ๒ ทั้งสองฝั่ง จากแยกถนนพระราชราษฎร์สาย

ถึงแยกถนนประชาชื่น

- (๖๐) ถนนสาทรวิภาควัด ทั้งสองฝั่ง จากแยกถนนพลโยธิน ถึงแยกถนนสุทธิสาร-
วินิจฉัย
- (๖๑) ถนนท่าดินแดงทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่แยกถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน ถึงท่าหน้าดินแดง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๔

(ลงชื่อ) พลเรือเอกเทียม มกรานนท์

(เทียม มกรานนท์)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครฉบับนี้ คือ เนื่องจากแก้ไขเพิ่มเติม
ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดยานยนต์ พุทธศักราช ๒๕๑๖ โดยจัด
สถานที่จอดยานยนต์ในทางหลวงและในที่สาธารณะเพิ่มเติม เพื่อจัดระเบียบการจอดยานยนต์ให้
เหมาะสมยิ่งขึ้น และเพื่อประโยชน์แก่การจราจรในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติกรุงเทพ-
มหานครนี้ขึ้น

หมายเหตุ ประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๗ ตอนที่ ๒๐ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๔

พระราชบัญญัติ

ป้องกันเรือโดนกัน

พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันเรือโดนกัน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันเรือโดนกัน พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันเรือโดนกัน พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เรือ” หมายความรวมถึง ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิดรวมทั้งยานพาหนะทางน้ำชนิดที่ไม่ใช่ระวางขับน้ำ และเครื่องบินทะเลซึ่งใช้หรือสามารถใช้ในการขนส่งทางน้ำได้

“เครื่องบินทะเล” หมายความรวมถึง อากาศยานอื่นใดที่สร้างให้บังคับการเดินเรือบนพื้นน้ำได้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) การถือท้ายและการเดินเรือ
- (๒) โคมไฟและทุ่นเครื่องหมาย

- (๓) สัญญาณเสียง และสัญญาณแสง
- (๔) ข้อยกเว้นในการป้องกันเรือโดนกัน
- (๕) ที่ติดตั้ง และรายละเอียดทางเทคนิคของโคมไฟและทุ่นเครื่องหมาย
- (๖) สัญญาณที่ต้องมีเพิ่มขึ้นสำหรับเรือประมงขณะทำการประมงใกล้กัน
- (๗) รายละเอียดทางเทคนิคของเครื่องทำสัญญาณเสียง
- (๘) สัญญาณอับจน

มาตรา ๖ กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๕ ให้ใช้บังคับแก่เรือไทยและเรือต่างประเทศที่อยู่ในน่านน้ำไทย และเรือไทยที่อยู่ในทะเลหลวง

มาตรา ๗ กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๕ ให้ถือว่าเป็นกฎข้อบังคับสำหรับป้องกันเหตุเรือโดนกันตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยด้วย

มาตรา ๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๕ เกี่ยวกับเรือดังระบุไว้ในมาตรา ๖ มีความผิดและต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้สำหรับเรือในกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

มาตรา ๙ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๕ ใช้บังคับแก่เรือที่เดินขึ้นล่องอยู่ในแม่น้ำลำคลอง ให้นำกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันเรือโดนกัน พ.ศ. ๒๔๙๗ มาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทตระภิกข์

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากประเทศไทยได้เคยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยกฎข้อบังคับระหว่างประเทศสำหรับการป้องกันเรือโดนกันในทะเล ค.ศ. ๑๙๔๘ และได้ตราพระราชบัญญัติป้องกันเรือโดนกัน พ.ศ. ๒๔๙๗ ขึ้นบังคับใช้เพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญานั้น ต่อมาอนุสัญญาดังกล่าวได้ถูกยกเลิกโดยอนุสัญญาว่าด้วยกฎข้อบังคับระหว่างประเทศสำหรับป้องกันเรือโดนกันในทะเล ค.ศ. ๑๙๗๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๐ เป็นต้นไป ในการนี้สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันเรือโดนกันให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฉบับใหม่ซึ่งประเทศไทยกำลังดำเนินการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

(หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๖ ตอนที่ ๕๖ วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๒๒)

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๖๘

โดยที่คณะปฏิวัติได้พิจารณาเห็นว่า กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการจอดเรือในแม่น้ำลำคลอง ได้ประกาศใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๗ มีบทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมและรัดกุมพอที่จะควบคุมการจอดเรือในแม่น้ำลำคลองให้เป็นระเบียบเรียบร้อยสะดวกแก่การสัญจรไปมาของประชาชน ทั้งยังขาดมาตรการที่จะป้องกันและปราบปรามการใช้แม่น้ำลำคลองเป็นที่จอดเรือเพื่อพักอาศัยโดยไม่เคลื่อนที่เป็นเวลาแรมปี ก่อให้เกิดความสกปรกกรุงรัง ผู้อยู่อาศัยในเรือดังกล่าวยังถ่ายเทสิ่งปฏิกูลและทิ้งขยะมูลฝอยลงในแม่น้ำลำคลองเป็นประจำ ทำให้แม่น้ำลำคลองตื้นเขิน สกปรกเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน จำเป็นต้องแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมการจอดเรือในแม่น้ำลำคลองพุทธศักราช ๒๔๙๗ บรรดอบทกฎหมายที่ขัดหรือแย้งกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แทน

ข้อ ๒ ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

“เรือ” ให้ความหมายรวมถึง แพ โป๊ะ และสิ่งอื่นใดที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน

“เจ้าของเรือ” หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการควบคุมเรือในฐานะเป็นเจ้าของ ผู้เช่า ผู้ครอบครอง หรือในฐานะอื่นใด

“เขตห้ามจอดเรือ” หมายความว่า เขตที่มีประกาศของพนักงานท้องถิ่นห้ามจอดเรือตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

“พนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกเทศมนตรีมอบหมายสำหรับท้องที่ภายในเขตเทศบาล และผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายสำหรับท้องที่ภายนอกเขตเทศบาล

ข้อ ๓ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย ให้พนักงานท้องถิ่นโดยอนุมัติของอธิบดีกรมเจ้าท่ามีอำนาจออกประกาศ

(๑) กำหนดว่าแม่น้ำลำคลองหรือส่วนหรือแม่น้ำลำคลองใดเป็นเขตห้ามจอดหรือ

(๒) กำหนดวิธีการและลักษณะการจอดเรือทั้งในและนอกเขตห้ามจอดเรือเพื่อ

ความสะดวกแก่การจราจรและการอื่น

ประกาศของพนักงานท้องถิ่นดังกล่าว ให้ใช้บังคับได้เมื่อพ้นกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้ปิดประกาศนั้นไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานของผู้ประกาศ และที่ว่าการอำเภอท้องที่ในเขตที่ประกาศนั้นมีผลใช้บังคับ

ข้อ ๔ เมื่อได้มีการประกาศตามความในข้อ ๓ (๑) กำหนดว่าแม่น้ำลำคลองใดหรือส่วนของแม่น้ำลำคลองใดเป็นเขตห้ามจอดเรือ และพนักงานท้องถิ่นได้ปักป้ายแจ้งเขตห้ามจอดเรือไว้เป็นสำคัญแล้ว ห้ามมิให้เจ้าของเรือจอดเรือในเขตห้ามจอดเรือระหว่างเวลา ๒๒.๐๐ นาฬิกา ถึง ๐๓.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจอดเรือจากพนักงานท้องถิ่นหรือในระหว่างเวลาดังกล่าว น้ำลงงวดจนไม่อาจเคลื่อนย้ายเรือออกจากเขตห้ามจอดเรือได้

ให้พนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกใบอนุญาตจอดเรือ กำหนดวิธีการออกใบอนุญาตแบบใบอนุญาต เงื่อนไขและระยะเวลาการอนุญาต ค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตซึ่งไม่เกินฉบับละสิบบาท และมีอำนาจยกเว้นเรือบางประเภทที่ไม่ต้องได้รับอนุญาต

ข้อ ๕ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศพนักงานท้องถิ่นตามข้อ ๓ (๒) หรือฝ่าฝืนข้อ ๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท และให้พนักงานท้องถิ่นมีอำนาจเคลื่อนย้ายและยึดเรือนั้นไว้จนกว่าเจ้าของเรือได้ชำระค่าเคลื่อนย้ายตามระเบียบที่กำหนดในวรรคสอง ถ้าเจ้าของเรือไม่ชำระค่าเคลื่อนย้ายภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่พนักงานท้องถิ่นได้เคลื่อนย้ายเรือให้ดำเนินการขายทอดตลาดเรือและทรัพย์สินที่อยู่ในเรือ นั้น เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดเมื่อหักค่าใช้จ่ายในการขายและชำระค่าเคลื่อนย้ายเรือแล้วเหลือเท่าใดให้นำความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

วิธีการเคลื่อนย้ายเรือ สถานที่เก็บเรือ การติดต่อเจ้าของเรือที่ถูกเคลื่อนย้ายการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้าย และค่าเก็บเรือซึ่งต้องไม่เกินลำละหนึ่งพันบาทให้เป็นไปตามระเบียบที่พนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยประกาศไว้ ณ สำนักงานของผู้ประกาศ

ข้อ ๖ ผู้ใดฝ่าฝืนเงื่อนไขในใบอนุญาตจอดเรือ หรือจอดเรือเกินระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตตามความในข้อ ๔ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท และให้พนักงานท้องถิ่นพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสีย

ข้อ ๗ ห้ามมิให้เจ้าของเรือปล่อยให้เรือซึ่งรั่วหรือชำรุดจนไม่อาจเคลื่อนที่ได้คงอยู่ต่อไปในแม่น้ำลำคลอง

เมื่อพนักงานท้องถิ่นพบว่าเรือใดรั่วหรือชำรุดจนไม่อาจเคลื่อนที่ได้ตามสภาพของเรือ ให้พนักงานท้องถิ่นสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือดังกล่าวจัดการซ่อมแซมให้เรือนั้นสามารถเคลื่อนที่ได้ในสภาพของเรือ หรือรื้อถอนหรือจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เรือนั้นไปพ้นแม่น้ำลำคลองภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำสั่ง ในกรณีที่ไม่พบตัวเจ้าของเรือ หรือพบตัวแต่เจ้าของไม่ยอมรับคำสั่ง

ให้พนักงานท้องถิ่นปิดคำสั่งไว้ที่เรือนั้นและให้ถือว่าเจ้าของเรือได้รับคำสั่งของพนักงานท้องถิ่นแล้ว ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคสองแล้วและเจ้าของเรือไม่จัดการให้เป็นไปตามคำสั่งของพนักงานท้องถิ่น ให้พนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควร เพื่อให้การได้เป็นไปตามคำสั่งนั้น และให้มีอำนาจเรียกค่าใช้จ่ายในการนั้นจากเจ้าของเรือ

ข้อ ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ ๙ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๕

(ลงชื่อ) **จอมพล ถ. กิตติขจร**
หัวหน้าคณะปฏิวัติ

(๘๙ ร.จ. ๑ ตอนที่ ๒๐ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕)

หมวด ๗ ภาษี

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

พระราชบัญญัติ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการ
การรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมภาษีโรงเรือน และขยายออกไปถึงที่ดินด้วย
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยบทมาตราต่อไปนี้
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช
๒๔๗๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๕

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้เฉพาะแต่ในท้องที่ซึ่งได้ระบุไว้ในบัญชีต่อท้ายพระราช-
บัญญัติ

ต่อไปเมื่อทรงพระราชดำริเห็นสมควรจะใช้พระราชบัญญัตินี้ขยายออกไปในท้องที่ใด
จะได้มีประกาศพระบรมราชโองการให้ขยายออกไปเป็นคราว ๆ

มาตรา ๔ นับตั้งแต่วันที่ใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป และภายในท้องที่ซึ่งได้ระบุไว้ตาม
มาตราก่อน ให้ยกเลิกกฎหมายดังต่อไปนี้

๑. ประกาศภาษีเรือโรงงานตึกแพ ปีมะเมีย โทศก จุลศักราช ๑๒๓๒

๒. ประกาศแก้ข้อความในประกาศเก็บภาษีเรือโรงงานตึกแพ ปีมะเมีย โทศก จุลศักราช
๑๒๓๒

๓. ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมภาษีเรือโรงงาน พุทธศักราช ๒๔๗๔

๔. ประกาศว่าด้วยการใช้ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมภาษีเรือโรงงาน พุทธศักราช ๒๔๗๔

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“ที่ดิน” ให้กินความถึง ทางน้ำ บ่อน้ำ สระน้ำ ฯลฯ

“โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น” ให้กินความถึงแพด้วย

“ราคาตลาด” หมายความว่า จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินพร้อมทั้งสิ่งที่ทำเพิ่มเติมให้ตั้งขึ้นทั้งสิ้น

(ถ้ามี) ซึ่งจะจำหน่ายได้ในขณะเวลาที่กำหนดราคาตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้รับประเมิน” หมายความว่า บุคคลผู้พึงชำระค่าภาษี

“ปี” หมายความว่า ปีตามปฏิทินหลวง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานซึ่งเสนาบดีได้ตั้งขึ้นเพื่อจัดการประเมินภาษี

“พนักงานเก็บภาษี” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองผู้ซึ่งต้องจัดเก็บและเร่งรัดให้ชำระค่าภาษี กล่าวคือสมุหเทศาภิบาล ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภออันกระทำการนั้น ๆ ในความควบคุมของเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

“เสนาบดี” หมายความว่า เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

“กำหนด” หมายความว่า กำหนดโดยกฎเสนาบดีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ท่านให้แบ่งทรัพย์สินออกเป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ

(๒) ที่ดินซึ่งมิได้ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ

“ที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ” ตามความหมายแห่งมาตรานี้ หมายความว่า ที่ดินซึ่งปลูกโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ และบริเวณต่อเนื่องกันซึ่งตามปกติใช้ไปด้วยกันกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ

มาตรา ๗ ให้เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎเสนาบดีแต่งตั้งเจ้าพนักงานกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎเสนาบดีนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ภาค ๑

ภาษีโรงเรือน และสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ

มาตรา ๘ ค่าภาษีตามภาค ๑ นี้ ให้ผู้รับประเมินชำระปีละครั้งตามคำรายปีของทรัพย์สิน คือโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดิน ซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ นั้น โดยอัตราร้อยละสิบห้า แห่งคำรายปี

“คำรายปี” ตามภาค ๑ นี้ ให้หมายความว่า จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้น ๆ สมควรจะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ถ้าทรัพย์สินนั้นให้เช่า ท่านว่าค่าเช่านั้นเป็นหลักคำนวณคำรายปี แต่ถ้ามีเหตุอันบ่งให้เห็นว่าค่าเช่านั้นมีใช้จำนวนเงินอันสมควรจะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ไซ้ ท่านว่าพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจแก้หรือคำนวณคำรายปีเสียใหม่

มาตรา ๙ ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ ท่านให้ยกเว้นจากบทบัญญัติแห่งภาคนี้

(๑) พระราชวังอันเป็นส่วนหนึ่งของแผ่นดิน

(๒) ทรัพย์สินของรัฐบาลซึ่งใช้ในกิจการของรัฐบาลหรือสาธารณะ

(๓) ทรัพย์สินของโรงพยาบาลสาธารณะและโรงเรียนสาธารณะซึ่งกระทำกิจการอันมิใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคล และใช้เฉพาะในการรักษาพยาบาลและในการศึกษา

(๔) ทรัพย์สินซึ่งเป็นศาสนสมบัติอันใช้เฉพาะในศาสนกิจอย่างเดียวหรือเป็นที่อยู่ของสงฆ์

(๕) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งปิดไว้ตลอดปี และเจ้าของมิได้อยู่เองหรือให้ผู้อื่นอยู่ นอกจากคนเฝ้า ในโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ หรือในที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกัน

มาตรา ๑๐ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งเจ้าของอยู่เองเมื่อมีค่ารายปีไม่เกินหกสิบบาทต่อปี ท่านให้เว้นจากบทบัญญัติแห่งภาคนี้

มาตรา ๑๐ นี้ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕ และใช้ข้อความใหม่แทน (ดูมาตรา ๑๐ ใหม่ท้าย พ.ร.บ. นี้)

มาตรา ๑๑ ถ้าโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ถูกรื้อถอนหรือทำลายโดยประการอื่น ท่านให้ลดยอดค่ารายปีของทรัพย์สินนั้นตามส่วนที่ถูกทำลายตลอดเวลาที่ยังไม่ได้ทำขึ้น แต่ในเวลา นั้นโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ นั้น ต้องเป็นที่ซึ่งยังใช้ไม่ได้

ในกรณีถ้าไม่มีโรงเรือนอื่นหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ในที่ดินนั้นท่านให้กำหนดค่าภาษีในเวลาที่ยกกล่าวข้างบนตามบทบัญญัติในภาค ๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งทำขึ้นในระหว่างปีนั้น ท่านว่าให้เอาเวลาซึ่งโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ นั้นได้มีขึ้นและสำเร็จจนควรเข้าอยู่ได้แล้วเท่านั้นมาเป็นเกณฑ์คำนวณค่ารายปี

ถ้าในระหว่างปีไม่มีโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ในที่ดินนั้นท่านให้กำหนดค่าภาษีเฉพาะเวลานั้น ตามบทบัญญัติในภาค ๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ ถ้าเจ้าของโรงเรือนใดติดตั้งส่วนควบที่สำคัญมีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไก เครื่องกระทำหรือเครื่องกำเนิดสินค้า เพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมบางอย่าง เช่น โรงสี โรงเลื่อย ฯลฯ ขึ้นในโรงเรือนนั้น ๆ ในการประเมินท่านให้ลดค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสามของค่ารายปีของทรัพย์สินนั้น รวมทั้งส่วนควบดังกล่าวแล้วด้วย

มาตรา ๑๔ เวลาซึ่งลดค่ารายปีตามภาคนี้ ท่านให้คำนวณแต่เดือนเต็ม

มาตรา ๑๕ ในท้องที่ซึ่งได้จัดตั้งสุขาภิบาลแล้ว หรือจะตั้งขึ้นก็ดี ท่านให้แบ่งผลประโยชน์จากภาษีนั้น ระหว่างสุขาภิบาล (สองส่วนในสาม) กับรัฐบาล (หนึ่งส่วนในสาม)

ค่าใช้จ่ายในการเก็บภาษีทุกอย่าง ท่านให้รัฐบาลเป็นผู้เสีย

ภาค ๒

ภาษีที่ดินซึ่งมิได้ต่อเนื่องกับโรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ

มาตรา ๑๖ ค่าภาษีในภาค ๒ นี้ ให้ผู้รับประเมินชำระปีละครั้งตามค่ารายปีของทรัพย์สิน คือที่ดินซึ่งมิได้ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ โดยอัตราร้อยละเจ็ดแห่งค่ารายปีนั้น

“ค่ารายปี” ตามภาค ๒ นี้ ท่านกำหนดว่า ๑ ในสี่สิบแห่งราคาตลาดของทรัพย์สิน

ให้ดูมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕ ประกอบมาตรานี้ด้วย

มาตรา ๑๗ ที่ดินดังต่อไปนี้ ท่านให้ยกเว้นจากบทบัญญัติแห่งภาคนี้

- (๑) ที่ดินของรัฐบาลซึ่งใช้ในกิจการของรัฐบาลหรือสาธารณะ
- (๒) ที่ดินของโรงพยาบาลสาธารณะและโรงเรียนสาธารณะ ซึ่งกระทำกิจการอันมิใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคล และใช้เฉพาะในการรักษาพยาบาลและในการศึกษา
- (๓) ที่ดินซึ่งเป็นศาสนสมบัติอันใช้เฉพาะกิจในศาสนกิจอย่างเดียว
- (๔) สุสานสาธารณะ

ให้ดูมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕ ประกอบมาตรานี้ด้วย

ภาค ๓

วิธีดำเนินการประเมินและจัดเก็บภาษีซึ่งกล่าวในภาค ๑ และภาค ๒

หมวด ๑

การประเมิน

มาตรา ๑๘ ค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วนั้น ท่านให้เป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมา

มาตรา ๑๙ ภายในสองเดือนนับแต่วันที่ ๑ เมษายนทุก ๆ ปี หรือตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ในท้องที่ใหม่ พนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ประกาศ

ในราชกิจจานุเบกษา	และ	}	ในหนังสือพิมพ์	และ	}	ณ ที่ว่าการอำเภอ	และ	}
			หรือ			หรือ		หรือ

โดยทางกำหนดผู้ใหญ่บ้านให้ผู้รับประเมินผู้มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ตั้งอยู่ในท้องที่ซึ่งให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ไปปรับแบบพิมพ์ภายในกำหนดไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ประกาศ แล้วให้กรอกข้อความตามที่ตนทราบลงในแบบนั้น เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถกำหนดค่ารายปีของทรัพย์สินในปีที่ล่วงแล้วมานั้น แบบพิมพ์นี้กรมการอำเภอจะได้จ่ายให้โดยมิตติราคา

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าจำเป็น ก็อาจมีหนังสือแจ้งความไปยังผู้เช่าหรือผู้ครองทรัพย์สินนั้นเพื่อสอบถามข้อความเช่นเดียวกันอีกด้วยก็ได้ เมื่อได้กระทำเช่นนี้แล้ว ท่านว่าผู้เช่าหรือผู้ครองนั้นต้องอยู่ในบทบังคับ และมีความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้รับประเมินในบทต่อไปนี้ เพียงที่เกี่ยวกับการสอบสวนข้อความ

มาตรา ๒๙ เลิกและบัญญัติใหม่โดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๕

มาตรา ๒๐ แบบพิมพ์นั้นท่านให้ผู้รับประเมินหรือผู้เช่า และผู้ครองกรอกรายการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ก่อน และรับรองข้อความนั้นว่าเป็นความจริงตามความรู้เห็นของตน แล้วลงวัน เดือน ปี และนามของตนส่งคืนไปยังกรมการอำเภอ ผู้รับประเมินต้องส่งคืนภายในกำหนดวันประกาศ ผู้เช่าและผู้ครองต้องส่งคืนภายในสามสิบวันนับแต่วันรับหนังสือแจ้งความ

มาตรา ๒๑ ท่านให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพิจารณาแบบใบแจ้งรายการนี้ และถ้าเห็นจำเป็นก็ให้มีอำนาจสั่งให้ผู้รับประเมินแสดงรายการเพิ่มเติมละเอียดยิ่งขึ้น และถ้าจะเรียกให้นำพยานหลักฐานมาสนับสนุนข้อความในรายการนั้นก็เรียกได้

มาตรา ๒๒ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่มิได้รับคำตอบจากผู้รับประเมินภายในสิบวัน หรือได้รับคำตอบอันไม่เพียงพอไซ้ ท่านให้มีอำนาจออกหมายเรียกผู้รับประเมินมา ณ สถานที่ซึ่งเห็นสมควร และให้นำพยานหลักฐานในเรื่องอสังหาริมทรัพย์นั้นมาแสดงซึ่งเห็นจำเป็น กับให้มีอำนาจซักถามผู้รับประเมินในเรื่องใบแจ้งรายการนั้น

มาตรา ๒๓ เพื่อประโยชน์ในการรับประเมิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจที่จะเข้าไปตรวจทรัพย์สินได้ด้วยตนเอง ต่อหน้าผู้รับประเมิน ผู้เช่าหรือผู้ครอง หรือผู้แทน ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก และเมื่อผู้รับประเมินผู้เช่าหรือผู้ครองได้รับคำขอร้องแล้วก็ต้องให้ความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจตรา นั้น ในการนี้ผู้ประเมิน ผู้เช่าหรือผู้ครองจะต้องได้รับแจ้งความเป็นลายลักษณ์อักษรให้ทราบไม่ต่ำกว่าสี่สิบแปดชั่วโมงก่อนตรวจ

มาตรา ๒๔ เมื่อได้ไต่สวนตรวจตราแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะกำหนด

- (ก) ประเภทแห่งทรัพย์สินตามมาตรา ๖
- (ข) ค่ารายปีแห่งทรัพย์สิน
- (ค) ค่าภาษีที่จะต้องเสีย

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งรายการตามที่ได้กำหนดไว้ นั้นไปยังพนักงานกับภาษีให้เจ้าพนักงานเก็บภาษีแจ้งรายการประเมินไปให้ผู้รับประเมินทรัพย์สินในท้องที่ของตนทราบโดยมิชักช้า

มาตรา ๒๕ ผู้รับประเมินผู้ใดไม่พอใจในการประเมินไซ้ ท่านว่าอาจยื่นคำร้องต่ออธิบดีกรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาลตามแต่จะได้อำนาจไว้ หรือขอให้พิจารณาการประเมินนั้นใหม่

โดยวิธีการดังจะไดกล่าวต่อไป

มาตรา ๒๖ คำร้องทุก ๆ ฉบับ ให้เขียนในแบบพิมพ์ซึ่งกรมการอำเภอจ่ายเมื่อผู้รับประเมินลงนามแล้ว ให้ส่งต่อกรมการอำเภอในท้องที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ภายในเวลาสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับความตามมาตรา ๒๔ นั้น เพื่อให้ส่งต่อไปยังอธิบดีกรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาลแล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๗ ถ้าคำร้องยื่นภายหลังเวลาซึ่งกำหนดไว้ในมาตราก่อน ท่านให้อธิบดีกรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาล มีหนังสือแจ้งความให้ผู้รับประเมินทราบว่าหมดสิทธิ์ที่จะให้พิจารณาการประเมินใหม่ และจำนวนเงินซึ่งประเมินไว้เป็นจำนวนเด็ดขาด เมื่อเป็นดังนี้ ห้ามมิให้นำคดีขึ้นสู่ศาล เว้นแต่ในปัญหาข้อกฎหมายซึ่งอ้างว่าเป็นเหตุหมดสิทธิ์นั้น

มาตรา ๒๘ เมื่ออธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาล แล้วแต่กรณี ได้รับคำร้องแล้วมีอำนาจออกหมายเรียกผู้ร้องมาซักถาม แต่ต้องให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบวัน

มาตรา ๒๙ ผู้ร้องผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้แทน หรือสมุหเทศาภิบาล หรือไม่ยอมให้ซักถามหรือไม่ตอบคำถาม หรือไม่นำพยานหลักฐานมาสนับสนุนคำร้องของตนเมื่อเรียกให้นำมา ท่านว่าผู้นั้นหมดสิทธิ์ที่จะขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ และจำนวนเงินซึ่งประเมินไว้เป็นจำนวนเด็ดขาด แต่ทั้งนี้ไม่ให้เป็นการปลดเปลื้องผู้ร้องให้พ้นจากความรับผิดชอบในการแจ้งความเท็จโดยเจตนาหรือโดยที่รู้อยู่แล้วว่าเป็นเท็จ

มาตรา ๓๐ คำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาลนั้นให้แจ้งไปยังผู้ร้องเป็นลายลักษณ์อักษร ถ้ามีการลดจำนวนเงินที่ประเมินไว้เป็นจำนวนเท่าใดก็ให้แจ้งไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อจะได้แก้ไขบัญชีการประเมินตามคำชี้ขาดนั้น

มาตรา ๓๑ ผู้รับประเมินผู้ใดไม่พอใจในคำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากรหรือสมุหเทศาภิบาล จะนำคดีไปสู่ศาลเพื่อแสดงให้ศาลเห็นว่า การประเมินนั้นไม่ถูกต้อง แต่ต้องทำภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันรับแจ้งความให้ทราบคำชี้ขาด

ถ้าอธิบดีกรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาล ชี้ขาดว่าผู้รับประเมินหมดสิทธิ์ที่จะให้การประเมินของตนได้รับพิจารณาใหม่ตามมาตรา ๒๔ ห้ามมิให้นำคดีขึ้นสู่ศาล เว้นแต่ในปัญหาข้อกฎหมายซึ่งอ้างว่าเป็นเหตุหมดสิทธิ์นั้น

มาตรา ๓๒ เมื่อคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลซึ่งแก้คำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาลนั้น ได้ส่งไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แก้ไขบัญชีการประเมินให้ถูกต้องโดยเร็ว

มาตรา ๓๓ การขอยกเว้นขอให้ปลดภาษีหรือขอลดค่าภาษี ตามความในภาค ๑ และภาค ๒ นั้น ผู้รับประเมินต้องเขียนลงในแบบพิมพ์ที่ยื่นต่อกรมการอำเภอทุก ๆ ปี พร้อมด้วยพยานหลักฐานที่จะสนับสนุน เพื่อว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้สามารถสอบสวนให้แน่นอนโดยการไต่สวนหรือวิธีอื่น

ว่าคำร้องขอนั้นมีมูลคดี และควรจะให้ยกเว้นหรือปลดหรือลดภาษีเพียงใดหรือไม่

มาตรา ๓๔ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งยกคำขอยกเว้นหรือคำขอให้ปลดภาษีหรือลดค่าภาษี ก็ให้แจ้งคำชี้ขาดไปยังผู้รับประเมิน และผู้รับประเมินมีสิทธิ์เช่นเดียวกับเรื่องที่ได้บ่งไว้ในหมวดนี้ ที่ว่าด้วยการประเมิน

มาตรา ๓๕ ในการกำหนดค่าภาษีนั้น เศษที่ต่ำกว่าครึ่งสตางค์ให้ปัดทิ้ง ถ้าครึ่งสตางค์ขึ้นไปให้นับเป็นหนึ่งสตางค์

มาตรา ๓๖ หนังสือแจ้งความและหมายเรียกตามพระราชบัญญัตินี้จะให้คนนำไปส่งหรือจะส่งโดยทางจดหมายไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ ถ้าให้คนนำไปส่ง เมื่อผู้ส่งไม่พบผู้รับไซ้ จะส่งให้แก่บุคคลใด ซึ่งมีอายุเกินยี่สิบปีที่อยู่ในบ้านเรือนหรือสำนักงานการค้าของผู้รับก็ได้ และการส่งเช่นนี้ให้ถือว่าเป็นการพอเพียงตามกฎหมาย

ถ้าหาตัวผู้รับมิได้และไม่มีบุคคลที่จะรับดังกล่าวข้างบน ท่านว่าอาจส่งโดยวิธีปิดหนังสือแจ้งความหรือหมายนั้นในที่ที่เห็นได้ถนัดที่ประตูบ้านผู้รับ หรือโฆษณาในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นก็ได้

มาตรา ๓๗ ถ้าผู้รับประเมินจะต้องลงนามในแบบพิมพ์ใดตามพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่า จะต้องมอบฉันทะเป็นลายลักษณ์อักษรให้ตัวแทนลงนามแทนก็ได้ ถ้าผู้รับประเมินได้รับหมายเรียกตัวตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากที่กล่าวในหมายเรียกว่าต้องไปเอง ท่านว่าจะมอบฉันทะเป็นลายลักษณ์อักษรให้ตัวแทนไปแทนตัวก็ได้

แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องพอใจว่าผู้แทนนั้นได้รับมอบอำนาจโดยชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

หมวด ๒

การเก็บภาษี

มาตรา ๓๘ ค่าภาษีนั้น ท่านให้ผู้รับประเมินชำระแก่กรมการอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ ภายในเก้าสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งความการประเมิน

มาตรา ๓๙ ถ้ามีผู้ยื่นฟ้องต่อศาลตามความในมาตรา ๓๑ ท่านห้ามมิให้ศาลประทับเป็นฟ้องตามกฎหมาย เว้นแต่จะเป็นที่พอใจศาลว่าผู้รับประเมินได้ชำระค่าภาษีทั้งสิ้นซึ่งถึงกำหนดต้องชำระ เพราะเวลาซึ่งท่านให้ไว้ตามมาตรา ๓๘ นั้นได้สิ้นไปแล้ว หรือจะถึงกำหนดชำระระหว่างที่คดียังอยู่ในศาล

ถ้าศาลตัดสินให้ลดค่าภาษีท่านให้คืนเงินส่วนที่ลดนั้นภายในสามเดือน โดยไม่คิดค่าอย่างใด

มาตรา ๔๐ ค่าภาษีนั้น ท่านให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย

แต่ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นของคนละเจ้าของ เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียค่าภาษีทั้งสิ้น ในกรณีเช่นนั้นถ้าเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ไม่เสียภาษี ท่านว่าการขายทรัพย์สินทอดตลาดของผู้นั้นตามมาตรา ๔๔ ให้รวม

ขายสิทธิ์ใด ๆ ในที่ดินอันเจ้าของโรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ยังคงมีอยู่นั้นด้วย

มาตรา ๔๑ ถ้าผู้รับประกันยื่นคำร้องและปรากฏว่าผู้รับประกันได้เสียหายเพราะทรัพย์สินว่างลงหรือทรัพย์สินชำรุดถึงจำเป็นต้องซ่อมแซมส่วนสำคัญ ท่านว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะลดค่าภาษีลงตามส่วนที่เสียหาย หรือปลดค่าภาษีทั้งหมดก็ได้

ถ้าผู้ร้องไม่พอใจ ท่านว่าจะร้องขอให้อธิบดีกรมสรรพากรหรือสมุหเทศาภิบาลพิจารณาอีกชั้นหนึ่งก็ได้ คำตัดสินของอธิบดีกรมสรรพากรหรือสมุหเทศาภิบาลนั้น ท่านว่าเป็นคำตัดสินเด็ดขาด

หมวด ๓

ค่าภาษีค้าง

มาตรา ๔๒ ถ้าค่าภาษีมิได้ชำระภายในเวลาที่ได้กำหนดในหมวด ๒ ไซ้ ท่านว่าเงินค่าภาษีนั้นค้างชำระ

มาตรา ๔๓ ถ้าเงินค่าภาษีค้างชำระ ท่านให้เพิ่มจำนวนขึ้นดังอัตราต่อไปนี้

(๑) ถ้าชำระไม่เกินหนึ่งเดือนนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ ให้เพิ่มร้อยละสองครึ่งแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๒) ถ้าเกินหนึ่งเดือนแต่ไม่เกินสองเดือน ให้เพิ่มร้อยละห้าแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๓) ถ้าเกินสองเดือนแต่ไม่เกินสามเดือน ให้เพิ่มร้อยละเจ็ดครึ่งแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๔) ถ้าเกินสามเดือนแต่ไม่เกินสี่เดือน ให้เพิ่มร้อยละสิบแห่งค่าภาษีที่ค้าง

มาตรา ๔๔ ถ้าค่าภาษีและเงินที่ขึ้นนั้นมิได้ชำระภายในสี่เดือนนับแต่วันพ้นกำหนดที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ ท่านว่าพนักงานเก็บภาษีอาจส่งตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง ร.ศ. ๑๒๗ ให้ยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระเพื่อจะได้เอาเงินมาเสียภาษี ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย โดยมีต้องขอให้ศาลสั่งหรือออกหมายยึด

มาตรา ๔๕ ถ้าค่าภาษีค้างอยู่และยังมีได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนั้นร่วมกัน

ภาค ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๖ ผู้ใดละเลยไม่แสดงข้อความตามที่กล่าวไว้ในมาตรา ๒๐ เว้นแต่จะเป็นด้วยเหตุสุดวิสัย ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๔๗ ผู้ใดโดยรู้อยู่แล้วหรือจงใจละเลยไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่แจ้งรายการเพิ่มเติมละเอียดยิ่งขึ้นเมื่อเรียกร้อง ไม่นำพยานหลักฐานมาแสดง หรือไม่ตอบคำถามเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซักถาม ตามความในมาตรา ๒๑ และ ๒๒ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวาง

โทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๔๘ ผู้ใด

(ก) โดยรู้อยู่แล้วหรือจงใจยื่นข้อความเท็จ หรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือตอบคำถามด้วยคำอันเป็นเท็จหรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง เพื่อหลีกเลี่ยงหรือจัดหาทางให้ผู้อื่นหลีกเลี่ยงการคำนวณค่ารายปีแห่งทรัพย์สินของตนตามที่ควรกิติ

(ข) โดยความเท็จ โดยเจตนาละเลย โดยฉ้อโกง โดยอุบาย โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ทั้งสิ้นที่จะหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการคำนวณค่ารายปีแห่งทรัพย์สินของตนตามที่ควรกิติ

ท่านว่าผู้้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

บัญชีแสดงท้องที่ซึ่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน
พุทธศักราช ๒๔๗๕

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้ในจังหวัดพระนคร ภายในเขตจัดการสุขาภิบาลดังที่ได้ประกาศ
เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๖๖ คือ

ตามแนวฝั่งตะวันออกแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่ปากคลองสามเสนลงไปถึงถนนสารรังใต้
เลียบบไปตามถนนสารรัง ถนนวิฑูย ตัดเส้นตรงไปคลองสามเสน เลียบไปตามคลองสามเสนฝั่งใต้
จนออกปากคลองบรรจบแนวฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาโดยรอบ

กับให้มีอาณาเขตห่างจากถนนสารรังใต้ ถนนวิฑูย และเส้นตรงไปคลองสามเสนออกไป
ทางทิศใต้อีก ๑๕ เส้น

บัญชีแสดงท้องที่ฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยประกาศลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ และประกาศใช้กำหนดเขตใหม่

พระราชบัญญัติ

ภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๖๕

พระราชบัญญัติ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการ
ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า โดยที่สภาผู้แทนราษฎรเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษี
โรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ และทรงพระราชดำริเห็นชอบด้วย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไข
เพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๖๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช
๒๔๗๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งเจ้าของอยู่เอง หรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้า
รักษา และซึ่งมิได้ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือประกอบการอุตสาหกรรม ท่านให้งดเว้นจากบทบัญญัติ
แห่งภาคนี้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป”

มาตรา ๔ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไปให้ยกเลิกภาษีที่ดินซึ่งมิได้ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือน
หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ตามภาค ๒ มาตรา ๑๖, ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน
พุทธศักราช ๒๔๗๕

มาตรา ๕ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ให้ลดค่าภาษีตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติ
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งกำหนดเก็บโดยอัตราร้อยละสิบห้าแห่งค่ารายปี
ลงเป็นเก็บโดยอัตราร้อยละสิบสองกึ่งแห่งค่ารายปี

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕ เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน
ผู้รับพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

ประธานคณะกรรมการราษฎร

(๔๔ ร.จ. ๒๕๕ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๕)

พระราชบัญญัติ

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๕

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐

และวันที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔)

อาทิตยทิพอาภา

ปรีดี พนมยงค์

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๘๕

เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ บางประการ

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๙ ภายใน ๔ เดือน นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ทุก ๆ ปี หรือตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ในท้องที่ใด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศ (๑) ในราชกิจจานุเบกษา และ (๒) ในหนังสือพิมพ์ หรือ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาลหรือสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นของเทศบาล แต่ในท้องที่ซึ่งมีกำนันผู้ใหญ่บ้านให้ประกาศโดยทางกำนันผู้ใหญ่บ้านด้วย ให้ผู้รับประเมินซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ตั้งอยู่ในท้องที่ซึ่งให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ไปปรับเปลี่ยนพิมพ์จากกรมการอำเภอหรือพนักงานเทศบาล ภายในกำหนดไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ประกาศแล้วให้กรอกข้อความตามที่ตนทราบลงในแบบพิมพ์นั้น

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าจำเป็น ก็อาจมีหนังสือแจ้งความไปยังผู้เช่า หรือผู้ครองทรัพย์สินนั้น เพื่อสอบถามข้อความเช่นเดียวกันอีกด้วยก็ได้ เมื่อได้กระทำเช่นนี้แล้วผู้เช่าหรือผู้ครองนั้นต้องอยู่ในบทบังคับ และมีความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้รับประเมินในบทต่อไปนี้เพียงที่เกี่ยวกับการสอบสวนข้อความ”

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(๕๙ ร.จ. ๙๐๑ ตอนที่ ๒๙ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๔๘๕)

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการยกเว้นภาษีอากรเกี่ยวแก่ทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์

พุทธศักราช ๒๔๗๗

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗)

อนุญาตนี้จตุรนต์

อาทิตย์ทิพอาภา

เจ้าพระยายมราช

ตราไว้ ณ วันที่ ๑๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๗

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า เป็นการสมควรที่จะวางระเบียบการยกเว้นภาษีอากรอันเกี่ยวแก่ทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการยกเว้นภาษีอากรเกี่ยวแก่ทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “ทรัพย์สินส่วนพระองค์” หมายความว่าทรัพย์สินหรือสิทธิ์อันติดอยู่กับทรัพย์สิน ซึ่งมีอยู่หรือเกิดขึ้นในส่วนใด ๆ แห่งราชอาณาจักร ถ้า

(ก) ทรัพย์สิน หรือสิทธิ์เช่นนั้น เป็นของพระมหากษัตริย์อยู่แล้วในเมื่อเสด็จขึ้นครองราชสมบัติ และพระองค์มีสิทธิ์จะจำหน่ายสิ่งเหล่านั้นได้ก่อนครองราชสมบัติ

(ข) ทรัพย์สินหรือสิทธิ์เช่นนั้นตกมาเป็นของพระองค์ในเมื่อ หรือภายหลังแต่เวลาที่ครองราชสมบัติโดยทางใด ๆ จากบรรดาพระราชบุพพการีใด ๆ หรือจากบุคคลใด ๆ ซึ่งไม่ได้เป็นพระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรนี้

(ค) ทรัพย์สิน หรือสิทธิ์เช่นนั้นได้มา หรือได้ชื่อมาจากเงินส่วนพระองค์

มาตรา ๔ ทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ นอกจากทรัพย์สินส่วนพระองค์ที่กล่าวไว้ใน

มาตรา ๓ ย่อมเป็นทรัพย์สินได้รับความยกเว้นจากการเก็บภาษีอากร

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

(ตามมติคณะรัฐมนตรี)

พระยานิติศาสตร์ไพศาล

รัฐมนตรี

(๕๒ ร.จ. ๗๙ ตอนที่ ๓ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๔๗๘)

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๒๐๘

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินพุทธศักราช ๒๔๗๕ ได้ประกาศจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินในเขตเทศบาลและในเขตสุขาภิบาล แต่นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาลยังมิได้มีการจัดเก็บแต่อย่างใด สมควรกำหนดให้จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินนอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล เป็นรายได้ของจังหวัด หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ภาษีโรงเรือนและที่ดินเฉพาะท้องที่นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาลให้จังหวัดจัดเก็บเป็นรายได้ของจังหวัด และให้เป็นทรัพย์สินส่วนจังหวัด

ข้อ ๒ ให้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับเช่นเดียวกับพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๙

ข้อ ๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ ๔ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๑๕

จอมพล ถ. กิตติขจร

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

(๘๘ ร.จ. ๖ ตอนที่ ๑๔๐ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๑๕)

พระราชกฤษฎีกา

ให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕
ในท้องที่นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๑๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๖

เป็นปีที่ ๒๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕
ในท้องที่นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช
๒๕๑๕ และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ จึงทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษี-
โรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ในท้องที่นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๑๖”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ในเขตกรุงเทพ-
มหานคร เฉพาะท้องที่ที่ยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน
พุทธศักราช ๒๔๗๕ กับในท้องที่นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาลในจังหวัดอื่น

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

นายสัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

(๔๐ ร.จ. ๕๘๓ ตอนที่ ๑๕๗ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๖)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๐๕ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้จังหวัดจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน

เฉพาะท้องถิ่นนอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล เป็นรายได้ของจังหวัด และให้
เป็นทรัพย์สินส่วนจังหวัด สมควรให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธ-
ศักราช ๒๔๗๕ ในเขตกรุงเทพมหานคร เฉพาะท้องถิ่นที่ยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกา
ให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ กับในท้องถิ่นนอกเขต
เทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาลทุกจังหวัด จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้ขึ้น

ภาษีบำรุงท้องที่

พระราชบัญญัติ

ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๘

เป็นปีที่ ๒๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแยกกฎหมายเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องที่ออกจากประมวลรัษฎากร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกลักษณะ ๓ ภาษีบำรุงท้องที่แห่งประมวลรัษฎากร บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ความในมาตรา ๔ เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.ก.แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราช-
บัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๕ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เทศบาลโดยอยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงมหาดไทยตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล บรรดาอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

มาตรา ๖ ในพระราชบัญญัตินี้

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดิน และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่มีน้ำด้วย

“เจ้าของที่ดิน” หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือครอบครองอยู่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน

“ปี” หมายความว่า ปีประจิดทิน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ให้ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินในวันที่ ๑ มกราคม ของปีใด มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีนั้นจากราคาปานกลางของที่ดิน ตามบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ เจ้าของที่ดินไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดิน ดังต่อไปนี้

- (๑) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งพระราชวังอันเป็นส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (๒) ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินของรัฐที่ใช้ในกิจการของรัฐหรือสาธารณะ โดยมีได้หาผลประโยชน์
- (๓) ที่ดินของราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้ในกิจการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือสาธารณะ โดยมีได้หาผลประโยชน์

(๔) ที่ดินที่ใช้เฉพาะการพยาบาลสาธารณะ การศึกษา หรือการกุศลสาธารณะ

(๕) ที่ดินที่ใช้เฉพาะศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของวัดไม่ว่าจะใช้ประกอบศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่งหรือไม่ หรือที่ศาลเจ้า โดยมีได้หาผลประโยชน์

(๖) ที่ดินที่ใช้เป็นสุสานและฌาปนสถาน

ความใน (๖) ของมาตรา ๘ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.ก.แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

“(๖) ที่ดินที่ใช้เป็นสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ โดยมีได้รับประโยชน์ตอบแทน”

(๗) ที่ดินที่ใช้ในการรถไฟ การประปา การไฟฟ้า หรือการทำเรือของรัฐ

ความใน (๗) ของมาตรา ๘ ถูกยกเลิกโดยข้อ ๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๖ และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

“(๗) ที่ดินที่ใช้ในการรถไฟ การประปา การไฟฟ้า หรือการทำเรือของรัฐหรือที่ใช้เป็น

สนามบินของรัฐ”

(๘) ที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินอยู่แล้ว

(๙) ที่ดินของเอกชนเฉพาะส่วนที่เจ้าของที่ดินยินยอมให้ทางราชการจัดใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ โดยเจ้าของที่ดินมิได้ใช้หรือหาผลประโยชน์ในที่ดินเฉพาะส่วนนั้น

(๑๐) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งที่ทำการขององค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ หรือองค์การระหว่างประเทศอื่น ในเมื่อประเทศไทยมีข้อผูกพันให้ยกเว้นตามอนุสัญญาหรือความตกลง

(๑๑) ที่ดินที่เป็นที่ตั้งที่ทำการของสถานทูต หรือสถานกงสุล ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน

(๑๒) ที่ดินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีบำรุงท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ ให้เพิ่มความขึ้นเป็นมาตรา ๘ ทวิ และมาตรา ๘ ตริ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๘ ทวิ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดผู้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมินและเจ้าพนักงานสำรวจ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการตีราคาปานกลางตาม

มาตรา ๑๔

(๓) กำหนดสถานที่เพื่อปฏิบัติการตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๔

(๔) กำหนดเกณฑ์การลดหย่อนที่ดินที่ไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๒๒

ความใน (๔) ของมาตรา ๘ ทวิฯ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.ก.แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

“(๔) กำหนดเขตท้องที่ตามมาตรา ๒๒ (๔)”

(๕) กำหนดวิธีการและสถานที่แจ้งการประเมินตามมาตรา ๓๓

(๖) กำหนดผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนนายอำเภอหรือนายกเทศมนตรี

มาตรา ๘ ตริ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ว่าราชการจังหวัดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ทั่วเขตกรุงเทพมหานคร”

มาตรา ๘ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๑) ในเขตเทศบาล ให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมินและเจ้าพนักงานสำรวจ

(๒) นอกเขตเทศบาล ให้นายอำเภอท้องที่มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมินและเจ้าพนักงานสำรวจ

มาตรา ๑๐ ภาษีบำรุงท้องที่

(๑) ที่เก็บจากที่ดินในเขตเทศบาลใด ให้เป็นรายได้ของเทศบาลนั้น

(๒) ที่เก็บจากที่ดินในเขตสุขาภิบาลใด ให้เป็นรายได้ของสุขาภิบาลนั้น

(๓) ที่เก็บจากที่ดินนอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาล ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

มาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีบำรุงท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ ให้เพิ่มความขึ้นเป็นมาตรา ๑๐ ทวิ ดังต่อไปนี้

“มาตรา ๑๐ ทวิ ภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บจากที่ดินในเขตกรุงเทพมหานครให้เป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร”

มาตรา ๑๑ ส่วนลดและค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ การส่งคำสั่งเป็นหนังสือ หนังสือแจ้งการประเมิน หรือหนังสืออื่นให้แก่บุคคลใด ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ให้ส่งในเวลากลางวันระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ

(๒) ให้ส่ง ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการของผู้รับ หรือให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน

ถ้าไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการของผู้รับให้ส่งแก่ผู้ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วซึ่งอยู่ ณ ภูมิลำเนา หรืออยู่ในบ้านหรือสถานที่ทำการของผู้นั้น

ถ้าไม่สามารถจะส่งตามวิธีดังกล่าวได้ ให้ปิดหนังสือนั้นไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการของผู้นั้น หรือลงประกาศแจ้งความในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยสองฉบับหรือโฆษณาด้วยวิธีอื่น

เมื่อได้ปฏิบัติการตามวิธีดังกล่าว และเวลาได้ล่วงพ้นไปไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่ปฏิบัติการ ให้ถือว่าบุคคลนั้นได้รับหนังสือนั้นแล้ว

หมวด ๒

การตีราคาปานกลางของที่ดิน

มาตรา ๑๓ การตีราคาปานกลางของที่ดินนั้น ให้นำเอาราคาที่ดินในหน่วยที่จะทำการตีราคา ซึ่งซื้อขายกันโดยสุจริตครั้งสุดท้ายไม่น้อยกว่าสามรายในระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีก่อนวันตีราคา มาคำนวณเฉลี่ยเป็นราคาปานกลาง โดยมีให้คำนวณราคาโรงเรือนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งเพาะปลูกเข้าด้วย

ในกรณีที่ไม่มีการซื้อขายที่ดินตามวรรคหนึ่งในหน่วยใด ให้นำเอาราคาปานกลางที่คำนวณตามวิธีการในวรรคหนึ่งของที่ดินในหน่วยใกล้เคียงที่มีสภาพและทำเลที่ดินคล้ายคลึงกันมาเป็นราคา

ปานกลางของที่ดินในหน่วยนั้นได้

ถ้าไม่อาจตีราคาปานกลางตามสองวรรคก่อนได้ ให้กำหนดราคาปานกลางของที่ดินโดยถือเกณฑ์อย่างอื่นอันอาจแสดงราคาตลาดของที่ดินโดยเฉลี่ยได้

การตีราคาปานกลางของที่ดินให้ตีราคาเป็นหน่วยตำบล แต่ถ้าราคาของที่ดินในตำบลใดแตกต่างกันมาก ให้พิจารณาตีราคาโดยกำหนดเขตในตำบลนั้นแยกออกเป็นหน่วย ๆ เพื่อให้การตีราคาปานกลางเป็นไปโดยเที่ยงธรรม

มาตรา ๑๔ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ให้มีหน้าที่พิจารณาการตีราคาปานกลางตามมาตรา ๑๓ คณะกรรมการนั้นให้ประกอบด้วยบุคคลในท้องที่ดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตเทศบาล ให้มีปลัดจังหวัด ที่ดินจังหวัด นายอำเภอท้องที่ เทศมนตรีหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิสองคนซึ่งสภาเทศบาลเลือก

(๒) ในเขตสุขาภิบาล ให้มีปลัดจังหวัด ที่ดินจังหวัด นายอำเภอท้องที่ กรรมการสุขาภิบาลหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิสองคนซึ่งคณะกรรมการสุขาภิบาลเลือก

(๓) นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลที่มีกำนัน ให้มีปลัดจังหวัด ที่ดินจังหวัด นายอำเภอท้องที่กำนันท้องที่ และผู้ทรงคุณวุฒิสองคนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเลือก

(๔) นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลที่ไม่มีกำนัน ให้มีปลัดจังหวัด ที่ดินจังหวัด นายอำเภอท้องที่ และผู้ทรงคุณวุฒิสองคนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเลือก

มาตรา ๑๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม และให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่ง ให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการพิจารณาตีราคาปานกลางของที่ดินในรอบระยะเวลาสี่ปี

มาตรา ๑๗ ภายหลังจากตีราคาปานกลางของที่ดินตามมาตรา ๑๖ แล้ว ถ้ามีเหตุแสดงว่าราคาที่ดินในหน่วยใดได้เปลี่ยนแปลงไปมาก และผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควร หรือเจ้าของที่ดินร้องขอ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสั่งให้คณะกรรมการทำการพิจารณาตีราคาปานกลางของที่ดินในหน่วยนั้นเสียใหม่ก็ได้

มาตรา ๑๘ ภายในเดือนตุลาคมของปีที่จะครบรอบระยะเวลาสี่ปี ตามมาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการยื่นรายงานการตีราคาปานกลางของที่ดินต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแสดงราคาปานกลางของที่ดินทุก ๆ หน่วย และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศราคาปานกลางของที่ดินนั้นไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล สำนักงานสุขาภิบาล และที่ตำบลแห่งท้องที่นั้น

ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากคณะกรรมการ

มาตรา ๑๕ ถ้ามีการตีราคาปานกลางของที่ดินใหม่ตามมาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการยื่นรายงานการตีราคาใหม่ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศราคาปานกลางของที่ดินใหม่ ภายในระยะเวลาและสถานที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕

มาตรา ๒๐ ถ้าเจ้าของที่ดินไม่เห็นพ้องด้วยกับราคาปานกลางของที่ดิน เจ้าของที่ดินมีสิทธิอุทธรณ์การตีราคาปานกลางของที่ดินต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศราคาปานกลางของที่ดิน และให้นำความในหมวด ๘ อันว่าด้วยการอุทธรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ การตีราคาปานกลางของที่ดินทุกรอบระยะเวลาสี่ปีตามมาตรา ๑๖ ให้ใช้เป็นราคาปานกลางได้ทุกปีสำหรับรอบระยะเวลาสี่ปีนั้น

ในกรณีที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดินใหม่ตามมาตรา ๑๗ ราคาปานกลางของที่ดินใหม่นั้น ให้ใช้ได้สำหรับปีที่ถัดจากปีที่มีประกาศการตีราคาปานกลางของที่ดินใหม่ จนถึงปีสุดท้ายของรอบระยะเวลาสี่ปีตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๐ ราคาปานกลางของที่ดินตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้ใช้สำหรับปีที่ปีเป็นประเด็นแห่งการอุทธรณ์เป็นต้นไป จนถึงปีสุดท้ายของรอบระยะเวลาสี่ปีตามวรรคหนึ่ง และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศราคาปานกลางของที่ดินใหม่ ภายในระยะเวลาและสถานที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕

หมวด ๓

การลดหย่อนและการยกเว้นหรือลดภาษีบำรุงท้องที่

มาตรา ๒๒ บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน และใช้ที่ดินนั้นเป็นที่อยู่อาศัยของตน เป็นที่เลี้ยงสัตว์ของตน หรือประกอบกิจกรรมของตน ให้ลดหย่อนไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นที่ดินนอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาล ลดหย่อนให้ห้าไร่

(๒) ถ้าเป็นที่ดินในเขตเทศบาลตำบลหรือในเขตสุขาภิบาล ลดหย่อนให้หนึ่งไร่

(๓) ถ้าเป็นที่ดินในเขตเทศบาลเมือง ลดหย่อนให้สองร้อยตารางวา

(๔) ถ้าเป็นที่ดินในเขตเทศบาลนคร ลดหย่อนให้หนึ่งร้อยตารางวา

ที่ดินตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ถ้ามีสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นสถานการค้าหรือให้เช่า ไม่ได้รับการลดหย่อนสำหรับส่วนของที่ดินที่มีสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นสถานการค้าหรือให้เช่านั้น

ในกรณีที่บุคคลธรรมดาหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกัน ให้ได้รับการลดหย่อนรวมกันตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

การลดหย่อนตามเกณฑ์ในมาตรานี้ ให้ได้รับการลดหย่อนสำหรับที่ดินที่อยู่ในจังหวัดใด

จังหวัดหนึ่งแต่จังหวัดเดียว

ความในมาตรา ๒๒ เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.ก.แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความใหม่แทน ดังต่อไปนี้

“มาตรา ๒๒ บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน และใช้ที่ดินนั้นเป็นที่อยู่อาศัยของตน เป็นที่เลี้ยงสัตว์ของตน หรือประกอบกิจการกรรมของตน ให้ลดหย่อนไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นที่ดินนอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาล ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินห้าไร่ แต่จะน้อยกว่าสามไร่ไม่ได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติจังหวัด

(๒) ถ้าเป็นที่ดินในเขตเทศบาลตำบลหรือในเขตสุขาภิบาล ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินหนึ่งไร่ แต่จะน้อยกว่าสองร้อยตารางวาไม่ได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในเทศบัญญัติหรือข้อบังคับ

(๓) ถ้าเป็นที่ดินในเขตเมืองพัทยาและเขตเทศบาลอื่นนอกจากเขตเทศบาลตำบล ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินหนึ่งร้อยตารางวา แต่จะน้อยกว่าห้าสิบตารางวาไม่ได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ

(๔) ถ้าเป็นที่ดินในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ลดหย่อนได้ ดังต่อไปนี้

(ก) ในท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นมาก ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินหนึ่งร้อยตารางวา แต่จะน้อยกว่าห้าสิบตารางวาไม่ได้

(ข) ในท้องที่ที่มีชุมชนหนาแน่นปานกลาง ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินหนึ่งไร่ แต่จะน้อยกว่าหนึ่งร้อยตารางวาไม่ได้

(ค) ในท้องที่ชนบท ให้ลดหย่อนได้ไม่เกินห้าไร่ แต่จะน้อยกว่าสามไร่ไม่ได้

ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

ท้องที่ใดจะเป็นท้องที่ตาม (ก) (ข) หรือ (ค) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ที่ดินที่มีสิ่งปลูกสร้าง และใช้สิ่งปลูกสร้างนั้นเป็นสถานการค้าหรือให้เช่า ไม่ได้รับการลดหย่อนสำหรับส่วนของที่ดินที่มีสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นสถานการค้าหรือให้เช่านั้น

ในกรณีที่บุคคลธรรมดาหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกัน ให้ได้รับการลดหย่อนรวมกันตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

การลดหย่อนตามหลักเกณฑ์ในมาตรานี้ ให้ได้รับการลดหย่อนสำหรับที่ดินที่อยู่ในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งแต่จังหวัดเดียว”

มาตรา ๒๓ ที่ดินที่ใช้ในการเพาะปลูก ถ้าในปีล่วงมาแล้วการเพาะปลูกในบริเวณนั้นเสียหายมากผิดปกติ หรือทำการเพาะปลูกไม่ได้ด้วยเหตุอันพ้นวิสัยที่จะป้องกันได้โดยทั่วไป ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจพิจารณายกเว้นหรือลดภาษีบำรุงท้องที่ให้ได้ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มีความเพิ่มขึ้นเป็นมาตรา ๒๓ ทวิ โดยมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.ก.แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๒๔ ดังต่อไปนี้

“มาตรา ๒๓ ทวิ ที่ดินที่ใช้เป็นสุสานและฌาปนสถานสาธารณะ โดยรับประโยชน์ตอบแทน อาจได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ได้เฉพาะที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

หมวด ๔

การยื่นแบบแสดงรายการที่ดินและการสำรวจ

มาตรา ๒๔ ให้เจ้าของที่ดินซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินเป็นรายแปลงตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในกรณีที่ที่ดินอยู่นอกเขตเทศบาล เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรจะกำหนดให้เจ้าพนักงานสำรวจทำการสำรวจแล้วยื่นแบบแสดงรายการที่ดินแทนเจ้าของที่ดินเป็นรายแปลง ที่ทำการสำรวจก็ได้

มาตรา ๒๕ ถ้าบุคคลธรรมดาซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินตาย เป็นผู้ไม่อยู่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเรื่องสาปสูญ หรือเป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาท ผู้รับมอบอำนาจ ผู้ครอบครองทรัพย์สิน ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้จัดการทรัพย์สิน แล้วแต่กรณีมีหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๖ ถ้าเจ้าของที่ดินเป็นนิติบุคคล ให้ผู้จัดการหรือผู้แทนอื่นของนิติบุคคลนั้น มีหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๗ ถ้าบุคคลหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกัน ให้บุคคลเหล่านั้นมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันในการปฏิบัติการตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจและยื่นแบบแสดงรายการที่ดินตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ให้เจ้าพนักงานสำรวจกำหนดวันเวลาที่ จะกระทำการสำรวจและปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่นั้น และให้เจ้าของที่ดินหรือผู้แทนมีหน้าที่ชี้เขตและแจ้งจำนวนเนื้อที่ดินตามกำหนดวันเวลานั้น และให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานสำรวจเพื่อการนั้นตามสมควร

ถ้าเจ้าของที่ดินหรือผู้แทนไม่มาชี้เขตหรือไม่ยอมแจ้งจำนวนเนื้อที่ดิน หรือชี้เขตหรือแจ้งจำนวนเนื้อที่ดินขาดจากจำนวนที่เป็นจริง หรือไม่ให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานสำรวจ เจ้าพนักงานสำรวจมีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ เพื่อทำการสำรวจตามที่เห็นว่าถูกต้องได้

มาตรา ๒๙ แบบแสดงรายการที่ดินสำหรับที่ดินในเขตเทศบาล ให้ยื่นต่อเจ้าพนักงานประเมิน ณ สำนักงานเทศบาลที่ดินแปลงนั้นอยู่ในเขต หรือยื่น ณ สถานที่อื่นที่นายกเทศมนตรีกำหนด

แบบแสดงรายการที่ดินสำหรับที่ดินนอกเขตเทศบาล ให้ยื่นต่อเจ้าพนักงานประเมิน ณ ที่ว่าการอำเภอที่ดินแปลงนั้นอยู่ในเขต หรือยื่น ณ สถานที่อื่นที่นายอำเภอกำหนด

มาตรา ๓๐ แบบแสดงรายการที่ดินตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ให้ยื่นภายในเดือนมกราคมของปีแรกที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดินตามมาตรา ๑๖

แบบแสดงรายการที่ดินที่ยื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ได้ทุกปีในรอบระยะเวลาสี่ปีนั้น

มาตรา ๓๑ บุคคลใดเป็นเจ้าของที่ดินชิ้นใหม่ หรือจำนวนเนื้อที่ดินเดิมของเจ้าของที่ดินผู้ใดได้เปลี่ยนแปลงไป ให้เจ้าของที่ดินนั้นยื่นแบบแสดงรายการที่ดินต่อเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา ๒๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ เป็นเจ้าของที่ดินชิ้นใหม่ หรือนับแต่วันที่จำนวนเนื้อที่ดินได้มีการเปลี่ยนแปลง เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดให้เจ้าพนักงานสำรวจทำการสำรวจตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ก็ให้เจ้าของที่ดินแจ้งต่อเจ้าพนักงานสำรวจภายในกำหนดเวลาเช่นเดียวกัน และให้เจ้าพนักงานสำรวจยื่นแบบแสดงรายการที่ดินต่อเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา ๒๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งจากเจ้าของที่ดิน

มาตรา ๓๒ เจ้าของที่ดินผู้ใดได้เปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอันเป็นเหตุให้การลดหย่อนตามมาตรา ๒๒ เปลี่ยนแปลงไปหรือมีเหตุอย่างอื่นทำให้อัตราภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินเปลี่ยนแปลงไป ให้เจ้าของที่ดินผู้นั้นแจ้งการเปลี่ยนแปลงต่อเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา ๒๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ มีการเปลี่ยนแปลงหรือนับแต่วันที่ มีเหตุอย่างอื่นทำให้อัตราภาษีบำรุงท้องที่เปลี่ยนแปลง เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดให้เจ้าพนักงานสำรวจทำการสำรวจตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง ก็ให้เจ้าของที่ดินแจ้งต่อเจ้าพนักงานสำรวจภายในกำหนดเวลาเช่นเดียวกัน และให้เจ้าพนักงานสำรวจแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา ๒๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งจากเจ้าของที่ดิน

หมวด ๕

การชำระภาษีบำรุงท้องที่

มาตรา ๓๓ ในการประเมินภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีแรกของการตีราคาปานกลางของที่ดินตามมาตรา ๑๖ หรือของปีที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดินใหม่ตามมาตรา ๑๗ ให้เจ้าพนักงานประเมินคำนวณภาษีบำรุงท้องที่และแจ้งการประเมินภายในเดือนมีนาคมแรกหลังจากการตีราคาปานกลางของที่ดินตามวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ที่ดินอยู่ในเขตเทศบาลหรือนอกเขตเทศบาลที่ไม่มีกำหนด ให้เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมินเป็นหนังสือไปยังผู้ซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่

(๒) ในกรณีที่ที่ดินอยู่นอกเขตเทศบาลที่มีกำหนด ให้เจ้าพนักงานประเมินปิดประกาศแจ้งการประเมินไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำหนด และที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน

การประเมินภาษีบำรุงท้องที่ที่เจ้าพนักงานประเมินคำนวณไว้ตามวรรคหนึ่งให้ใช้เป็นการประเมินภาษีบำรุงท้องที่สำหรับในปีต่อไปจนครบรอบระยะเวลาสี่ปีตามมาตรา ๒๑

ในกรณีที่เจ้าพนักงานประเมินไม่อาจคำนวณภาษีบำรุงท้องที่และแจ้งการประเมินภายในเดือนมีนาคม ก็ให้แจ้งการประเมินภายหลังกำหนดเวลาดังกล่าวได้

มาตรา ๓๔ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่นำเงินไปชำระต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล หรือสถานที่อื่นที่นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีกำหนด

การชำระภาษีบำรุงท้องที่นั้น ให้ถือว่าเป็นการสมบูรณ์เมื่อได้รับใบเสร็จรับเงินที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการนี้ได้ลงลายมือชื่อรับเงินแล้ว

มาตรา ๓๕ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในเดือนเมษายนของทุกปี

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ที่ได้รับแจ้งการประเมินตามมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒ หรือภายหลังเดือนมีนาคมตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม ให้ชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

มาตรา ๓๖ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจประกาศขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาชำระภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๓๕ ออกไปอีกได้ตามความจำเป็นแก่กรณี

มาตรา ๓๗ ถ้าภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินของเจ้าของเดียวกันในตำบลเดียวกันมีจำนวนไม่ถึงหนึ่งบาท เป็นอันไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินแปลงนั้น

มาตรา ๓๘ ภาษีบำรุงท้องที่จำนวนใดที่เจ้าพนักงานประเมินได้แจ้งหรือประกาศการประเมินแล้ว ถ้ามิได้ชำระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือเป็นภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ

มาตรา ๓๙ เมื่อกรรมสิทธิ์หรือการครอบครองของเจ้าของที่ดินได้โอนตกไปยังบุคคลอื่น ให้ผู้รับโอนมีหน้าที่ร่วมกับเจ้าของที่ดินเดิมเสียภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระไม่เกินห้าปี รวมทั้งปีสุดท้ายที่มีการเปลี่ยนแปลงเจ้าของที่ดินด้วย ส่วนภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระเกินห้าปีคงอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าของที่ดินเดิม

ความในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับโอนซึ่งได้กรรมสิทธิ์มาในการขายทอดตลาดโดยคำสั่งศาลหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลาย หรือคำสั่งขายทอดตลาดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๐ ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการเร่งรัดภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรี มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกเจ้าของที่ดินหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือส่งบัญชีหรือเอกสารมาตรวจสอบ

(๒) สั่งให้เจ้าของที่ดินหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการ

เร่งรัดภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ

ถ้าเจ้าของที่ดินหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ยอมปฏิบัติตาม (๑) หรือ (๒) ให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีมีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องแก่การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระของผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการเพื่อสอบถามบุคคลใด ๆ หรือตรวจสอบ ตรวจค้นบัญชี หรือเอกสาร หรือยึดอายัดบัญชีหรือเอกสาร

มาตรา ๔๑ ทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบชำระภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ อาจถูกยึด อายัด หรือขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ โดยให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือยึด อายัด หรือขายทอดตลาดได้แต่คำสั่งเช่นนั้นจะออกได้ก็แต่โดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ว่าราชการจังหวัด

การขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ในระหว่างระยะเวลาที่ให้อุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๒ และตลอดเวลาที่ทำการพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวยังไม่ถึงที่สุด คำสั่งยึดจะกระทำมิได้เมื่อได้ส่งคำเตือนเป็นหนังสือให้เจ้าของที่ดินชำระภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่รับหนังสือนั้นโดยวิธีการส่งหนังสือตามมาตรา ๑๒

วิธีการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อให้ได้รับชำระภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระนั้น ให้นำวิธีการในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๒ เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดนั้น ให้หักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการยึด อายัด หรือขายทอดตลาด เหลือเท่าใดให้ชำระเป็นค่าภาษีบำรุงท้องที่ ถ้ายังมีเงินเหลืออยู่อีกให้คืนแก่เจ้าของที่ดิน

มาตรา ๔๓ เมื่อได้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้แล้ว ถ้าได้มีการชำระเงินค่าใช้จ่ายในการยึดหรืออายัด และค่าภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระโดยครบถ้วนก่อนการขายทอดตลาด ก็ให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีสั่งถอนคำสั่งยึดหรืออายัดนั้น

มาตรา ๔๔ ผู้ใดเสียภาษีบำรุงท้องที่โดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย หรือเสียเกินกว่าที่ควรต้องเสีย ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินคืน

การขอรับเงินคืนให้ยื่นคำร้องต่อนายอำเภอสำหรับนอกเขตเทศบาล หรือนายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่เสียภาษีบำรุงท้องที่หรือนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี ในการนี้ให้ผู้ยื่นคำร้องส่งเอกสาร หลักฐาน หรือคำชี้แจงใด ๆ ประกอบคำร้องด้วย

การส่งคืนภาษีบำรุงท้องที่ให้เป็นอำนาจของนายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรีแล้วแต่กรณี

หมวด ๖

เงินเพิ่ม

มาตรา ๔๕ ให้เจ้าของที่ดินเสียเงินเพิ่มนอกจากเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ในกรณีและอัตราดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เว้นแต่กรณีที่เจ้าของที่ดินได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินก่อนที่เจ้าพนักงานประเมินจะได้แจ้งให้ทราบถึงการละเว่นั้น ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละห้าของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่

(๒) ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินโดยไม่ถูกต้องทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดน้อยลง ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบของภาษีบำรุงท้องที่ที่ประเมินเพิ่มเติม เว้นแต่กรณีที่เจ้าของที่ดินได้มาขอแก้ไขแบบแสดงรายการที่ดินให้ถูกต้องก่อนที่เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมิน

(๓) ชี้เขตแจ้งจำนวนเนื้อที่ดินไม่ถูกต้องต่อเจ้าพนักงานสำรวจ โดยทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดน้อยลง ให้เสียเงินเพิ่มอีกหนึ่งเท่าของภาษีบำรุงท้องที่ที่ประเมินเพิ่มเติม

(๔) ไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละหนึ่งต่อเดือนของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน เงินเพิ่มดังกล่าวห้ามมิให้เก็บเกินจำนวนภาษีบำรุงท้องที่ที่ค้างชำระ ทั้งนี้ไม่ให้นำเงินเพิ่มตาม (๑) (๒) หรือ (๓) มาคำนวณเป็นเงินเพิ่มตาม (๔) ด้วย

ความใน (๔) ของมาตรา ๔๕ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.ก.แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

“(๔) ไม่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบต่อปีของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน ทั้งนี้ไม่ให้นำเงินเพิ่มตาม (๑) (๒) หรือ (๓) มาคำนวณเพื่อเสียเงินเพิ่มตาม (๔) ด้วย”

มาตรา ๔๖ เงินเพิ่มให้ถือว่าเป็นภาษีบำรุงท้องที่

หมวด ๗

เจ้าพนักงานประเมิน

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องแก่การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ เพื่อสอบถามบุคคลใด ๆ หรือตรวจสอบ ตรวจสอบบัญชีหรือเอกสาร หรือยึด อาศัยบัญชี หรือเอกสารเพื่อทราบว่ามีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ได้ปฏิบัติตามถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่

(๒) มีหนังสือเรียกผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งบัญชีหรือเอกสารมาตรวจสอบ

มาตรา ๔๘ เมื่อปรากฏว่าเจ้าของที่ดินซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่มีได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินตามมาตรา ๒๔ ให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจแจ้งการประเมินย้อนหลังได้ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่เจ้าพนักงานประเมินได้ทราบว่าเป็นเจ้าของที่ดินยังมีได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน

หมวด ๘

การอุทธรณ์

มาตรา ๔๙ เจ้าของที่ดินผู้ใดได้รับแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่แล้ว เห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้อง มีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้โดยยื่นอุทธรณ์แก่เจ้าพนักงานประเมินตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

เมื่อเจ้าพนักงานประเมินได้รับอุทธรณ์แล้ว ให้เสนออุทธรณ์นั้นตามลำดับจนถึงผู้ว่าราชการจังหวัด

การอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการเสียภาษีบำรุงท้องที่ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้รอคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือคำพิพากษาของศาล

มาตรา ๕๐ เพื่อการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจมีหนังสือเรียกผู้อุทธรณ์หรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารอันควรแก่เรื่องมาแสดง

ผู้อุทธรณ์คนใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกที่ออกตามมาตรา ๕๐ นี้ หรือไม่ยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดยกอุทธรณ์นั้นเสีย

มาตรา ๕๑ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เป็นประการใดแล้ว ให้แจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์เป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และเจ้าพนักงานประเมิน

มาตรา ๕๒ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดยกอุทธรณ์ตามความในมาตรา ๕๐ วรรคท้าย

หมวด ๙

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๓ ผู้ใดโดยรู้อยู่แล้วหรือโดยจงใจแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ให้ถ้อยคำเท็จ ตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงเพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๔ ผู้ใดจงใจไม่มาหรือไม่ยอมชี้เขตหรือไม่ยอมแจ้งจำนวนเนื้อที่ดินต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕ ผู้ใดขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๒๘ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๖ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งสั่งตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่ผู้อุทธรณ์ตามมาตรา ๕๐

มาตรา ๕๗ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้านายอำเภอ หรือนายกเทศมนตรี แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีกำหนดภายในสามสิบวัน คดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้ว ไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๕๘ เงินค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้ตกเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลหรือสุขาภิบาลแล้วแต่ความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด

ความในมาตรา ๕๘ เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

มาตรา ๕๘ เงินค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลหรือสุขาภิบาล แล้วแต่ความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด”

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๙ บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกตามมาตรา ๓ ให้คงใช้บังคับได้ในการเก็บภาษีบำรุงท้องที่ จำนวนพุทธศักราชต่าง ๆ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

(๘๒ ร.จ. ๖ ตอนที่ ๙๔ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๘)

บัญชีครุภาณิบำรุงท้องที่

ตามมาตรา ๗

ชั้น	ราคาปานกลางของที่ดิน	ภาษีไร่ละ		หมายเหตุ
		บาท	สต.	
๑	ไม่เกินไร่ละ ๒๐๐ บาท	-	๕๐	(๑) ที่ดินที่ใช้ประกอบ
๒	เกินไร่ละ ๒๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๔๐๐ บาท	๑	-	การกสิกรรมเฉพาะ
๓	เกินไร่ละ ๔๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๖๐๐ บาท	๒	-	ประเภทไม้ล้มลุกให้เสีย
๔	เกินไร่ละ ๖๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๘๐๐ บาท	๓	-	กิ่งอัตรา แต่ถ้าเจ้าของ
๕	เกินไร่ละ ๘๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท	๔	-	ที่ดินประกอบกร
๖	เกินไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑,๒๐๐ บาท	๕	๕๐	กสิกรรมประเภทไม้
๗	เกินไร่ละ ๑,๒๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑,๔๐๐ บาท	๗	-	ล้มลุกนั้นด้วยตนเอง ให้
๘	เกินไร่ละ ๑,๔๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑,๖๐๐ บาท	๘	-	เสียอย่างสูงไม่เกินไร่ละ
๙	เกินไร่ละ ๑,๖๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑,๘๐๐ บาท	๙	-	๕ บาท
๑๐	เกินไร่ละ ๑,๘๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท	๑๐	-	(๒) ที่ดินที่ทิ้งไว้ว่างเปล่า
๑๑	เกินไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒,๒๐๐ บาท	๑๑	-	หรือไม่ได้ทำประโยชน์
๑๒	เกินไร่ละ ๒,๒๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒,๔๐๐ บาท	๑๒	-	ตามควรแก่สภาพของ
๑๓	เกินไร่ละ ๒,๔๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒,๖๐๐ บาท	๑๓	-	ที่ดิน ให้เสียเพิ่มขึ้นอีก
๑๔	เกินไร่ละ ๒,๖๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒,๘๐๐ บาท	๑๔	-	หนึ่งเท่า
๑๕	เกินไร่ละ ๒,๘๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท	๑๕	-	
๑๖	เกินไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๓,๕๐๐ บาท	๑๗	๕๐	
๑๗	เกินไร่ละ ๓,๕๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๔,๐๐๐ บาท	๒๐	-	
๑๘	เกินไร่ละ ๔,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๔,๕๐๐ บาท	๒๒	๕๐	
๑๙	เกินไร่ละ ๔,๕๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๕,๐๐๐ บาท	๒๕	-	
๒๐	เกินไร่ละ ๕,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๕,๕๐๐ บาท	๒๗	๕๐	
๒๑	เกินไร่ละ ๕,๕๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๖,๐๐๐ บาท	๓๐	-	
๒๒	เกินไร่ละ ๖,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๖,๕๐๐ บาท	๓๒	๕๐	
๒๓	เกินไร่ละ ๖,๕๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๗,๐๐๐ บาท	๓๕	-	
๒๔	เกินไร่ละ ๗,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๗,๕๐๐ บาท	๓๗	๕๐	
๒๕	เกินไร่ละ ๗,๕๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๘,๐๐๐ บาท	๔๐	-	

ชั้น	ราคาปานกลางของที่ดิน	ภาษีไร่ละ		หมายเหตุ
		บาท	สต.	
๒๖	เกินไร่ละ ๘,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๘,๕๐๐ บาท	๔๒	๕๐	
๒๗	เกินไร่ละ ๘,๕๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๙,๐๐๐ บาท	๔๕		
๒๘	เกินไร่ละ ๙,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๙,๕๐๐ บาท	๔๗	๕๐	
๒๙	เกินไร่ละ ๙,๕๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท	๕๐		
๓๐	เกินไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑๕,๐๐๐ บาท	๕๕		
๓๑	เกินไร่ละ ๑๕,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒๐,๐๐๐ บาท	๖๐		
๓๒	เกินไร่ละ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒๕,๐๐๐ บาท	๖๕		
๓๓	เกินไร่ละ ๒๕,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๓๐,๐๐๐ บาท	๗๐		
๓๔	เกินไร่ละ ๓๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๔๐,๐๐๐ บาท	๘๐		
๓๕	เกินไร่ละ ๔๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๕๐,๐๐๐ บาท	๙๐		
๓๖	เกินไร่ละ ๕๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๖๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐		
๓๗	เกินไร่ละ ๖๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๘๐,๐๐๐ บาท	๑๕๐		
๓๘	เกินไร่ละ ๘๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท	๒๐๐		
๓๙	เกินไร่ละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท	๒๕๐		
๔๐	เกินไร่ละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท	๓๐๐		
๔๑	เกินไร่ละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท	๓๕๐		
๔๒	เกินไร่ละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท ถึงไร่ละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท	๔๐๐		
๔๓	เกินไร่ละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้เสียภาษีไร่ละ ดังต่อไปนี้ (๑) สำหรับราคาปานกลางของที่ดิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทแรก ให้เสียภาษี ๔๐๐ บาท (๒) สำหรับราคาปานกลางของที่ดินส่วนที่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้เสียทุก ๆ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ต่อ ๑๐๐ บาทเศษของ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถ้าถึง ๕๐,๐๐๐ บาท ให้ถือเป็น ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถ้าไม่ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท ให้ปิดทิ้ง			
๓๔	ความในช่องราคาปานกลางของที่ดินและช่องภาษีไร่ละของชั้น ๓๔ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๙ แห่ง พ.ร.ก.แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. ๒๕๒๔ และให้ใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้ เกินไร่ละ ๓๐,๐๐๐ บาท ให้เสียภาษีไร่ละดังต่อไปนี้			

ชั้น	ราคาปานกลางของที่ดิน	ภาษีไร่ละ		หมายเหตุ
		บาท	สต.	
	(๑) สำหรับราคาปานกลางของที่ดิน ๓๐,๐๐๐ บาทแรก ให้เสียภาษี ๗๐ บาท (๒) สำหรับราคาปานกลางของที่ดินส่วนที่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท ให้เสียทุก ๆ ๑๐,๐๐๐ บาท ต่อ ๒๕ บาท เศษของ ๑๐,๐๐๐ บาท ถ้าถึง ๕,๐๐๐ บาท ให้ถือเป็น ๑๐,๐๐๐ บาท ถ้าไม่ถึง ๕,๐๐๐ บาท ให้ปัดทิ้ง”			

ความในชั้น ๓๕ และต่อไป ๆ ไปจนถึงชั้น ๔๓ ในบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.ก.แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. ๒๕๒๔

- หมายเหตุ (๑) ที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่
- (ก) เศษของไร่ให้คิดในอัตราลดลงตามส่วน
  - (ข) เศษของหนึ่งตารางวา ให้ปัดทิ้ง
- (๒) เมื่อคำนวณภาษีแล้ว เศษของ ๑๐ สตางค์ ให้ปัดทิ้ง

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากประมวลรัษฎากรได้บัญญัติให้กรมสรรพากรเป็นผู้ควบคุมจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ แต่ให้กันไว้ต่างหากเพื่อใช้จ่ายในการบำรุงท้องที่ในเขตท้องที่นั้น ๆ จึงสมควรมอบให้ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่เสียเอง

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๑๕๖

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นสมควรยกเว้นการเสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินที่ใช้เป็น
สนามบินของรัฐ หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความใน (๗) ของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.
๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๗) ที่ดินที่ใช้ในการรถไฟ การประปา การไฟฟ้า หรือการทำเรือของรัฐ หรือที่ใช้เป็น
สนามบินของรัฐ”

ข้อ ๒ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจา-
นุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๕

จอมพล ถ. กิตติขจร

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

(๘๙ ร.จ. ๗ ตอนที่ ๘๙ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๑๕)

พระราชบัญญัติ
ภาษีบำรุงท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๖
เป็นปีที่ ๒๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘ ทวิ และมาตรา ๘ ตริ แห่งพระราชบัญญัติ ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

ฯลฯ

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

ฯลฯ

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจประกาศขยายกำหนดเวลายื่น รายงานการตีราคาปานกลางของที่ดิน ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ สำหรับการตีราคาปานกลางของที่ดินรอบระยะเวลาสี่ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๐ ในเขตกรุงเทพมหานครออกไปอีกได้ตามความจำเป็นแก่กรณี

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

(๙๐ ร.จ. ๑ ตอนที่ ๑๖๙ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๖)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้จัดตั้งกรุงเทพมหานครขึ้นโดยมีการบริหารราชการแตกต่างจากจังหวัดอื่น ๆ ทำให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเก็บภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่มีข้อขัดข้อง จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่เกี่ยวกับการเก็บภาษีบำรุงท้องที่ในเขตกรุงเทพมหานคร

พระราชกำหนด

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

พ.ศ. ๒๕๒๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

เป็นปีที่ ๓๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ พ.ศ. ๒๕๒๔”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกำหนดนี้ ให้ใช้บังคับสำหรับภาษีบำรุงท้องที่ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๖) ของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

ฯลฯ

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในช่องราคาปานกลางของที่ดินและช่องภาษีไร่ละของชั้น ๓๔ ในบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๗ ท้ายพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฯลฯ

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกชั้น ๓๕ ชั้น ๓๖ ชั้น ๓๗ ชั้น ๓๘ ชั้น ๓๙ ชั้น ๔๐ ชั้น ๔๑ ชั้น ๔๒ และชั้น ๔๓ ในบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๗ ท้ายพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

มาตรา ๑๑ ให้บรรดากฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชกำหนดนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษายังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๑๒ บรรดาบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ที่ถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้นอกจากมาตรา ๔๕ (๔) ให้คงใช้บังคับได้ในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีที่ค้างอยู่หรือพึงชำระก่อนวันที่บทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ตีนสุวานนท์

นายกรัฐมนตรี

(๔๘ ร.จ. ๑๐ ตอนที่ ๑๗๔ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๔)

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุงอัตราภาษีบำรุงท้องที่ และหลักเกณฑ์การลดหย่อนภาษีบำรุงท้องที่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และเนื่องจากเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

พ.ร.ก.นี้ได้รับอนุมัติจากสภาแล้ว ในคราวประชุมรัฐสภาครั้งที่ ๑/๒๕๒๔ (วิสามัญสมัยที่สอง) (ดูประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การอนุมัติ พ.ร.ก.แก้ไขเพิ่มเติมภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ พ.ศ. ๒๕๒๔ ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๔๔ ตอนที่ ๖ หน้า ๑๘)

ภาชี ป้าย

พระราชบัญญัติ
ภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๐
เป็นปีที่ ๒๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแยกกฎหมายเกี่ยวกับภาษีป้ายออกจากประมวลรัษฎากร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๑ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกหมวด ๕ ภาษีป้ายในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เทศบาลโดยอยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงมหาดไทยตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล บรรดาอำนาจหน้าที่ของผู้นำราชการจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ในพระราชบัญญัตินี้

“ป้าย” หมายความว่า ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อหรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึกหรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น

“ปี” หมายความว่า ปีประติทิน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ เจ้าของป้ายมีหน้าที่เสียภาษีป้ายเป็นรายปี ตามบัญชีอัตราภาษีป้ายท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ เจ้าของป้ายไม่ต้องเสียภาษีป้ายสำหรับป้ายดังต่อไปนี้

- (๑) ป้ายที่แสดงไว้ ณ โรงมหรสพและบริเวณของโรงมหรสพนั้น เพื่อโฆษณามหรสพ
- (๒) ป้ายที่แสดงไว้ที่สินค้าหรือที่สิ่งหุ้มห่อหรือบรรจุสินค้า
- (๓) ป้ายที่แสดงไว้ในบริเวณงานที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราว
- (๔) ป้ายที่แสดงไว้ที่ยานพาหนะ คนหรือสัตว์ หรือเคลื่อนที่ด้วยกำลังยานพาหนะ คนหรือสัตว์
- (๕) ป้ายที่แสดงไว้ภายในสถานที่ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือภายในอาคารซึ่งเป็นที่รโหฐาน แต่ไม่รวมถึงป้ายตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์
- (๖) ป้ายของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
- (๗) ป้ายขององค์การที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาลหรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ และหน่วยงานที่นำรายได้ส่งรัฐ
- (๘) ป้ายของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- (๙) ป้ายของโรงเรียนราษฎร์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ ที่แสดงไว้ ณ โรงเรียนราษฎร์และบริเวณของโรงเรียนราษฎร์นั้น
- (๑๐) ป้ายของผู้ประกอบการเกษตรซึ่งค้าผลผลิตอันเกิดจากการเกษตรของตน
- (๑๑) ป้ายของวัด หรือผู้ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์แก่การศาสนา หรือการกุศลสาธารณะ โดยเฉพาะ

(๑๒) ป้ายของสมาคมหรือมูลนิธิ

(๑๓) ป้ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙ ภาษีป้าย

(๑) ที่เก็บในเขตเทศบาลใด ให้เป็นรายได้ของเทศบาลนั้น

(๒) ที่เก็บในเขตสุขาภิบาลใด ให้เป็นรายได้ของสุขาภิบาลนั้น

(๓) ที่เก็บนอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาลในเขตจังหวัดใด ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

มาตรา ๑๐ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๑) ในเขตเทศบาล ให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเทศบาลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

(๒) ในเขตสุขาภิบาล ให้ประธานกรรมการสุขาภิบาลมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สุขาภิบาลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

(๓) นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการอำเภอท้องที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๑ การส่งคำสั่งเป็นหนังสือ หนังสือแจ้งการประเมิน หรือหนังสืออื่นให้แก่บุคคลใด ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ให้ส่งในเวลากลางวันระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของผู้รับ

(๒) ให้ส่ง ณ สถานการค้า สถานประกอบกิจการหรือที่อยู่อาศัยของผู้รับโดยจะส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้

ถ้าไม่พบผู้รับ ณ สถานการค้า สถานประกอบกิจการ หรือที่อยู่อาศัยของผู้รับ ให้ส่งแก่ผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว ซึ่งอยู่หรือทำงาน ณ สถานการค้า สถานประกอบกิจการ หรือที่อยู่อาศัยของผู้รับ

ถ้าไม่สามารถจะส่งตามวิธีดังกล่าวได้ ให้ปิดหนังสือนั้นไว้ในที่เห็นได้ง่าย ณ สถานการค้า สถานประกอบกิจการ หรือที่อยู่อาศัยของผู้รับ หรือลงประกาศแจ้งความในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยสองฉบับ เมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีนี้แล้ว และเวลาได้ล่วงพ้นไปไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันปฏิบัติการ ให้ถือว่าบุคคลนั้นได้รับหนังสือนั้นแล้ว

หมวด ๒

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย

มาตรา ๑๒ ให้เจ้าของป้ายซึ่งจะต้องเสียภาษีป้าย ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายตามแบบและวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ภายในเดือนมีนาคมของปี

ในกรณีที่เจ้าของป้ายอยู่นอกประเทศไทย ให้ตัวแทนหรือผู้แทนในประเทศไทยมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายแทนเจ้าของป้าย

มาตรา ๑๓ ถ้าเจ้าของป้ายตาย เป็นผู้ไม่อยู่ เป็นคนสาปสูญ เป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ ให้ผู้จัดการมรดก ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกไม่ว่าจะเป็นทายาทหรือผู้อื่น ผู้จัดการทรัพย์สิน ผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์ แล้วแต่กรณี มีหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๑๒ แทนเจ้าของป้าย

มาตรา ๑๔ เจ้าของป้ายผู้ใดมีป้ายอันต้องเสียภาษีภายหลังเดือนมีนาคมก็ดี หรือแสดงป้ายใหม่แทนป้ายเดิมที่ได้เสียภาษีป้ายนั้นแล้ว หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขป้ายเดิมอันเป็นเหตุให้ต้องเสียภาษีป้ายหรือเสียภาษีป้ายเพิ่มขึ้นตามบัญชีอัตราภาษีป้ายท้ายพระราชบัญญัตินี้ก็ดี ให้เจ้าของป้ายยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิใช่ป้ายอันต้องเสียภาษีหรือนับแต่วันที่แสดงป้ายใหม่แทนป้ายเดิม หรือนับแต่วันที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขป้ายเดิม แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๕ การยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายในเขตเทศบาล ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานเทศบาลที่ป้ายแสดงอยู่ หรือยื่น ณ สถานที่อื่นที่นายกเทศมนตรีกำหนด

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายในเขตสุขาภิบาล ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานสุขาภิบาลที่ป้ายแสดงอยู่หรือยื่น ณ สถานที่อื่นตามที่ประธานกรรมการสุขาภิบาลกำหนด

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายนอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาลให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ว่าการอำเภอที่ป้ายแสดงอยู่ หรือยื่น ณ สถานที่อื่นที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่มีการโอนป้าย ให้ผู้รับโอนแจ้งการรับโอนเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในสามสิบวันนับแต่วันรับโอน

หมวด ๓

การประเมินภาษีป้ายและการชำระภาษีป้าย

มาตรา ๑๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินภาษีป้ายตามบัญชีอัตราภาษีป้ายท้ายพระราชบัญญัตินี้ และแจ้งการประเมินไปยังเจ้าของป้าย

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ไม่มีผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายใดและหาตัวผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายไม่ได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการประเมินไปยังผู้ครอบครองป้ายนั้น และให้ผู้ครอบครองป้ายนั้นเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย

มาตรา ๑๙ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย ชำระภาษีป้ายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานเทศบาล สำนักงานสุขาภิบาล ที่ว่าการอำเภอ หรือสถานที่อื่นที่ได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายไว้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

การชำระภาษีป้าย ให้ถือว่าเป็นการสมบูรณ์เมื่อได้รับใบเสร็จรับเงินที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ลงลายมือชื่อรับเงินแล้ว

มาตรา ๒๐ ภาษีป้ายจำนวนใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งการประเมินแล้ว ถ้ามิได้ชำระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือเป็นภาษีป้ายค้างชำระ

มาตรา ๒๑ ทรัพย์สินของผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายที่ค้างชำระภาษีป้ายอาจถูกยึดอายัด หรือขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระภาษีป้ายที่ค้างชำระโดยให้นายกเทศมนตรี ประธานกรรมการสุขาภิบาล หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือยึดอายัด หรือขายทอดตลาดได้ แต่คำสั่งเช่นว่านั้นจะออกได้ก็โดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ว่าราชการจังหวัด

การยึดทรัพย์สินจะกระทำได้อีกเมื่อได้ส่งคำเตือนเป็นหนังสือให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายชำระภาษีป้ายที่ค้างชำระภายในกำหนดไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่รับหนังสือนั้น

การขายทอดตลาดทรัพย์สินจะกระทำมิได้ในระหว่างระยะเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ เว้นแต่ทรัพย์สินนั้นจะเป็นของเสียง่าย

วิธีการยึดอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน เพื่อให้ได้รับภาษีป้ายที่ค้างชำระ ให้นำวิธีการในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้หักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการยึดอายัด หรือขายทอดตลาด เหลือเท่าใดให้ชำระเป็นค่าภาษีป้าย ถ้ายังมีเงินเหลืออยู่อีกให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๒๓ เมื่อได้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้แล้ว ถ้าได้มีการชำระค่าใช้จ่ายในการยึดหรืออายัดและค่าภาษีป้ายโดยครบถ้วนก่อนการขายทอดตลาด ให้นายกเทศมนตรี ประธานกรรมการสุขาภิบาล หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี สั่งถอนคำสั่งยึดหรืออายัดนั้น

มาตรา ๒๔ ผู้ใดเสียภาษีป้ายโดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย หรือเสียเกินกว่าที่ควรต้องเสีย ผู้นั้นมีสิทธิ์ได้รับเงินคืน

การขอรับเงินคืนให้ยื่นคำร้องต่อนายกเทศมนตรี ประธานกรรมการสุขาภิบาลหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่เสียภาษีป้าย หรือนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ในการนี้ให้ผู้ยื่นคำร้องส่งเอกสาร หลักฐานหรือคำชี้แจงใด ๆ ประกอบคำร้องด้วย

การสั่งคืนภาษีป้ายให้เป็นอำนาจของนายกเทศมนตรี ประธานกรรมการสุขาภิบาล หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี

หมวด ๔

เงินเพิ่ม

มาตรา ๒๕ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายเสียเงินเพิ่มนอกจากเงินที่ต้องเสียภาษีป้ายในกรณีและอัตรา ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีป้าย เว้นแต่กรณีที่เจ้าของป้ายได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะได้แจ้งให้ทราบถึงการละวันนั้นให้เสียเงินเพิ่มร้อยละห้าของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีป้าย

(๒) ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายโดยไม่ถูกต้อง ทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีป้ายลดน้อยลง ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบของภาษีป้ายที่ประเมินเพิ่มเติม เว้นแต่กรณีที่เจ้าของป้ายได้มาขอแก้ไขแบบแสดงรายการภาษีป้ายให้ถูกต้องก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการประเมิน

(๓) ไม่ชำระภาษีป้ายภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละหนึ่งต่อเดือนของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีป้าย เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน เงินเพิ่มดังกล่าวห้ามมิให้เก็บเกินจำนวน

ภาษีป้ายที่ค้างชำระ ทั้งนี้ไม่ให้นำเงินเพิ่มตาม (๑) หรือ (๒) มาคำนวณเป็นเงินเพิ่มด้วย
มาตรา ๒๖ เงินเพิ่มตามมาตรา ๒๕ ให้ถือว่าเป็นภาษีป้าย

หมวด ๕

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๒๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย หรือบริเวณที่ต่อเนื่องกับสถานที่ดังกล่าว หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีป้าย ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายได้ปฏิบัติตามถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่

(๒) ออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชีหรือเอกสารเกี่ยวกับภาษีป้ายมาตรวจสอบภายในกำหนดเวลาอันสมควร

มาตรา ๒๘ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙ เมื่อปรากฏว่าเจ้าของป้ายมิได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายหรือยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายโดยไม่ถูกต้อง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจแจ้งการประเมินย้อนหลังได้ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการประเมิน

หมวด ๖

การอุทธรณ์

มาตรา ๓๐ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายผู้ใดได้รับแจ้งการประเมินภาษีป้ายแล้วเห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้อง มีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ โดยยื่นอุทธรณ์แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับอุทธรณ์แล้ว ให้เสนออุทธรณ์นั้นตามลำดับจนถึงผู้ว่าราชการจังหวัด

การอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการเสียภาษีป้าย เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้รอคำวินิจฉัยอุทธรณ์หรือคำพิพากษาของศาล

มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกผู้อุทธรณ์มาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารอันควรแก่เรื่อง

ผู้อุทธรณ์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียก หรือไม่ยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยกอุทธรณ์นั้นเสียได้

มาตรา ๓๒ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เป็นประการใดแล้วให้แจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์เป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้ทำการประเมิน

มาตรา ๓๓ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดยกอุทธรณ์ตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง

หมวด ๓

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๔ ผู้ใดโดยรู้อยู่แล้วหรือโดยจงใจแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ให้ถ้อยคำเท็จ ตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จหรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงเพื่อหลีกเสี่ยงหรือพยายามหลีกเสี่ยงการเสียภาษีป้าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๓๖ ผู้ใดไม่แจ้งการรับโอนป้ายตามมาตรา ๑๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๓๗ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๗ (๑) หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๗ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้านายกเทศมนตรี ประธานกรรมการสุขาภิบาล หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่นายกเทศมนตรี ประธานกรรมการสุขาภิบาล หรือนายอำเภอกำหนดภายในสามสิบวัน คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๓๙ เงินค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของเทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด แล้วแต่ความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในเขตใด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๐ บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรที่ยกเลิกตามมาตรา ๓ ให้คงใช้บังคับได้ในการเก็บภาษีป้ายจำนวนปีต่าง ๆ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

(๘๔ ร.จ. ๖ ตอนที่ ๑๑๔ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๐)

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากภาษีป้ายเป็นภาษีของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ควรแยกออกจากประมวลรัษฎากร และมอบให้ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและสุขาภิบาล เป็นผู้จัดเก็บ จึงตรากฎหมายว่าด้วยภาษีป้ายขึ้นโดยเฉพาะ

บัญชีอัตราภาษีป้าย

- (๑) ป้ายที่มีอักษรไทยล้วน ให้คิดอัตรา
๑ บาท ต่อห้าร้อย
ตารางเซนติเมตร
- เศษของห้าร้อยตารางเซนติเมตร
ให้นับเป็นห้าร้อยตารางเซนติเมตร
- (๒) ป้ายที่มีอักษรไทย ปนกับอักษรต่างประเทศ
หรือเครื่องหมาย ให้คิดอัตรา
๑๐ บาท ต่อห้าร้อย
ตารางเซนติเมตร
- เศษของห้าร้อยตารางเซนติเมตร
ให้นับเป็นห้าร้อยตารางเซนติเมตร
- (๓) ป้ายที่ไม่มีอักษรไทย ให้คิดอัตรา
๒๐ บาท ต่อห้าร้อย
ตารางเซนติเมตร
- เศษของห้าร้อยตารางเซนติเมตร
ให้นับเป็นห้าร้อยตารางเซนติเมตร
- (๔) ป้ายตาม (๑) (๒) หรือ (๓) เมื่อคำนวณเนื้อที่แล้วมีอัตราที่จะต้องเสียภาษีต่ำกว่าป้ายละ
๒๐ บาท ให้เสียภาษีป้ายละ ๒๐ บาท
- (๕) ป้ายใหม่ที่แสดงแทนป้ายเดิม หรือป้ายเดิมที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขตามมาตรา ๑๔ ให้คิด
อัตราตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี และให้เสียเฉพาะจำนวนเงินภาษีที่เพิ่มขึ้น
- (๖) พื้นที่ของป้ายไม่ว่าจะมีรูปร่างลักษณะอย่างไร ให้คำนวณดังนี้
- ถ้าเป็นป้ายมีขอบเขตกำหนดได้ ให้เอาส่วนกว้างที่สุดคูณด้วยส่วนยาวที่สุดของ
ขอบเขตป้ายเป็นตารางเซนติเมตร
  - ถ้าเป็นป้ายไม่มีขอบเขตกำหนดได้ ให้ถือว่าตัวอักษร ภาพหรือเครื่องหมายที่อยู่
ริมสุดเป็นขอบเขตสำหรับกำหนดส่วนกว้างที่สุดและยาวที่สุด แล้วคำนวณตาม ก.

ภาคผนวก

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่อง ควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยในโรงภาพยนตร์และ รถยนต์ประจำทาง พ.ศ. ๒๕๑๕

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุมความเป็นระเบียบ-
เรียบร้อย และการอนามัยในโรงภาพยนตร์ และรถยนต์ประจำทาง ในเขตกรุงเทพมหานคร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๖ (๓) (๔) และ (๑๗) ประกอบกับมาตรา ๖๗, ๗๐
และ ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๔ กรุงเทพ-
มหานคร โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร จึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
ขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ควบคุม
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัย ในโรงภาพยนตร์ และรถยนต์ประจำทาง พ.ศ. ๒๕๑๕”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้ใช้บังคับในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อพ้นกำหนด
เก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้ตรา
ไว้แล้วในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ให้ใช้
ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัตินี้

“บุหรี” หมายความว่าตลอดถึง ยาสูบและยาเส้นด้วย

“สูบบุหรี” หมายความว่าตลอดถึงการสูบกถ้องด้วย

“ผู้ประกอบการกิจการโรงภาพยนตร์” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตให้ประกอบการค้า
โรงภาพยนตร์ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

“รถยนต์ประจำทาง” หมายความว่าถึง รถยนต์บรรทุกคนโดยสาร เดินทางทางที่
กำหนดไว้

“ผู้ประกอบการขนส่งประจำทาง” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตให้ประกอบการ
ขนส่งประจำทาง ด้วยรถยนต์โดยสารตามพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. ๒๔๘๗

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครน

ข้อ ๕ ให้บุคคลต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ เพื่อปฏิบัติ การภายในเขตอำนาจหน้าที่ของตน

(๑) หัวหน้าเขต

(๒) ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง โดย กำหนดเขตอำนาจไว้

ข้อ ๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าตรวจตราในโรงภาพยนตร์ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

(๒) สั่งการให้เจ้าของโรงภาพยนตร์ ผู้ประกอบกิจการโรงภาพยนตร์ หรือผู้จัดการ โรงภาพยนตร์ปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

(๓) ขึ้นไปตรวจตราในรถยนต์ประจำทาง ในขณะที่มีการรับส่งผู้โดยสาร เพื่อ ปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

(๔) สั่งการให้ผู้ประกอบการขนส่งประจำทาง พนักงานประจำรถยนต์ประจำทาง ปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ข้อ ๗ ให้เจ้าของโรงภาพยนตร์ ผู้ประกอบกิจการโรงภาพยนตร์ ผู้จัดการโรงภาพยนตร์ จัดสถานที่โดยเฉพาะสำหรับผู้สูบบุหรี่ พร้อมทั้งแสดงเครื่องหมายหรือข้อความให้ชัดเจน และให้ ติดตั้งเครื่องหมายหรือข้อความให้ผู้ชมภาพยนตร์ งดสูบบุหรี่ในห้องชมภาพยนตร์ไว้ให้เห็นได้ชัดเจน โดยทั่วไป โดยเฉพาะทางเข้าออกทุกทาง และให้ฉายภาพนิ่งซึ่งมีเครื่องหมายหรือข้อความเพื่อบังคับ ผู้สูบบุหรี่ ตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด ในรอบหนึ่งไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง ครั้งละไม่น้อย กว่าสามสิบวินาที

ให้ผู้ประกอบการขนส่งประจำทางติดตั้งเครื่องหมาย หรือข้อความให้ผู้โดยสารงดสูบบุหรี่ บนรถประจำทาง ไว้ให้เห็นได้ชัดเจนโดยทั่วไป โดยเฉพาะทางขึ้นลงทุกทางตามที่ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครกำหนด

ข้อ ๘ ห้ามมิให้ผู้ใดสูบบุหรี่หรือกระทำการใด ๆ ที่ทำให้เกิดควันในห้องชมภาพยนตร์ เว้นแต่จะสูบบุหรี่หรือกระทำในสถานที่ซึ่งจัดไว้โดยเฉพาะ

ห้ามมิให้ผู้ใดสูบบุหรี่ในรถยนต์ประจำทาง

ข้อ ๙ ห้ามมิให้ผู้ใดส่งเสียง ทำให้เกิดเสียง หรือกระทำความอื้ออึงจนเป็นเหตุให้เกิดความรำคาญแก่ผู้อื่น โดยไม่มีเหตุอันสมควรในห้องชมภาพยนตร์

ข้อ ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอนาจาร ในห้องชมภาพยนตร์

ข้อ ๑๑ ให้ผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์ ผู้จัดการโรงภาพยนตร์ มีหน้าที่ควบคุมให้พนักงานของโรงภาพยนตร์ทำการสอดส่อง และว่ากล่าวตักเตือนมิให้ผู้ใดฝ่าฝืนตามข้อ ๘ วรรคแรก ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ ในห้องชมภาพยนตร์ หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม ให้แจ้งเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อดำเนินคดีต่อไป

พนักงานประจำรถยนต์ประจำทาง มีหน้าที่สอดส่องและว่ากล่าวตักเตือนมิให้ผู้ใดสูบบุหรี่ในรถยนต์โดยสารประจำทาง หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม ให้แจ้งเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อดำเนินคดีต่อไป

ข้อ ๑๒ เจ้าของผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์ ผู้จัดการโรงภาพยนตร์ ไม่ปฏิบัติตามข้อ ๗ วรรคแรก แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ประกอบการขนส่งประจำทางไม่ปฏิบัติตามข้อ ๗ วรรคสอง แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

ข้อ ๑๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๘ วรรคแรก แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๘ วรรคสอง แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ข้อ ๑๔ ผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์ ผู้จัดการโรงภาพยนตร์ ไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๑ วรรคแรก แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

พนักงานประจำรถยนต์ประจำทาง ไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๑ วรรคสอง แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ข้อ ๑๕ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๙ หรือข้อ ๑๐ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ข้อ ๑๖ ให้หัวหน้าเขตมีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ สำหรับความผิดที่ละเมิดต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ ในเขตท้องที่ของตน

ข้อ ๑๗ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่รักษาการและให้มีอำนาจออกคำสั่งข้อบังคับ ระเบียบ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๑๙

(ลงชื่อ) **ธรรมบุญ เทียนเงิน**

(นายธรรมบุญ เทียนเงิน)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ คือ เนื่องจากขณะนี้ยังไม่มีข้อบัญญัติควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยในโรงภาพยนตร์และรถยนต์ประจำทางใช้บังคับในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่อง การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๕๒๓

โดยที่เป็นการสมควรมีข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ กรุงเทพมหานครโดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานครจึงตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๓”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

“ทางระบายน้ำ” หมายความว่า แม่น้ำ คลอง คู ลำราง ลำกระโดง หรือท่อระบายน้ำที่ประชาชนใช้ร่วมกัน

“ถนน” หมายความว่า ทางบกหรือสะพานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และหมายความรวมถึงทางเท้าหรือไหล่ทางด้วย

ข้อ ๔ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรักษาการตามข้อบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกคำสั่ง ข้อบังคับ ระเบียบ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

หมวด ๑

การรักษาต้นไม้

ข้อ ๕ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควรเข้าไปหรือปล่อยให้สัตว์เข้าไปในสวนหย่อมหรือบริเวณสถานที่ที่กรุงเทพมหานครได้ปลูกต้นไม้หรือหญ้าและได้ประกาศห้ามไว้ ณ สถานที่ดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ข้อ ๖ ผู้ใดทิ้งขยะมูลฝอย กวาด หิน ดิน เลน ทราาย หรือสิ่งอื่นใดที่น่าจะเป็นอันตรายหรือต้นไม้ลงที่สนามหญ้าหรือโคนต้นไม้ซึ่งปลูกหรือมีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางปรับไม่เกินสองพันบาท

ข้อ ๗ ผู้ใดตัดหรือโค่นต้นไม้หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายต้นไม้ปลูกหรือมีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๒

การรักษาทางระบายน้ำ

ข้อ ๘ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควรเข้าไป หรือจูง ไล่ หรือต้อนให้สัตว์เข้าไปในทางระหรือแหล่งน้ำสาธารณะภายในบริเวณที่กรุงเทพมหานครได้ประกาศห้ามไว้ ณ สถานที่ดังกล่าวต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ข้อ ๙ ผู้ใดเทหรือทิ้งซากสัตว์ ขยะมูลฝอย ลงในทางระบายน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ ๑๐ ผู้ใดเทหรือทิ้ง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้กวาด หิน ดิน ทราาย หรือก่อสร้างไหลหรือตกลงในท่อระบายน้ำที่ประชาชนใช้สำหรับการระบายน้ำ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

ข้อ ๑๑ ผู้ใดเทหรือทิ้ง หรือปล่อยหรือระบายอุจจาระ ปัสสาวะ หรือสิ่งปฏิกูลจากตัวหรือจากยานพาหนะลงในทางระบายน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท

ข้อ ๑๒ ผู้ใดถมหรือปลูกสร้างสิ่งใด ๆ ลงในทางระบายน้ำ หรือกระทำด้วยประการใดให้ทางระบายน้ำอุดตัน หรือระบายน้ำไม่สะดวกโดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมายต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๓

การรักษาถนน

ข้อ ๑๓ ผู้ใดขับรถบรรทุกกวาด หิน ดิน เลน หรือทราายโดยไม่จัดให้มีการนำสิ่งดังกล่าวตกหล่นหรือรั่วไหลลงบนถนน อันอาจก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือทำให้ถนนเปราะเปื้อนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ ๑๔ ผู้ใดล้างรถยนต์บนถนน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ ๑๕ ผู้ใดซ่อมรถยนต์หรือจักรยานยนต์บนถนน เว้นแต่เป็นการซ่อมรถยนต์หรือจักรยานยนต์ที่ขัดข้องในระหว่างเดินทาง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

ข้อ ๑๖ ผู้ใดตั้ง วาง กอง หรือกิ่งไม้ กรวด หิน ดิน เสน ทราย เส้า ท่อ หรือวัตถุอื่นใดบนถนนในลักษณะเกะกะกีดขวาง โดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย หรือได้รับอนุญาตแล้ว แต่ละเลยหรือปล่อยให้สิ่งดังกล่าวออกนอกบริเวณที่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

ข้อ ๑๗ ผู้ใดทุบ กระทบ กิ่ง หรือจอตระยนต์หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ลงบนทางเท้า โดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย อันอาจทำให้ทางเท้าชำรุดเสียหาย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

หมวด ๔

การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ข้อ ๑๘ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ปีนป่าย นั่ง หรือขึ้นไปบนรั้ว กำแพง ต้นไม้ หรือคอกต้นไม้ในที่สาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ข้อ ๑๙ ผู้ใดผลัก โทษ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ เป็นเหตุให้ป้ายชื่อถนน ตรอก ซอย หรือคลอง หรือป้ายอื่นใดของกรุงเทพมหานครชำรุดเสียหายหรือไร้ประโยชน์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ ๒๐ ผู้ใดแขวนหรือติดสิ่งใดเหนือทางเท้าริมถนนที่มีผิวจราจรกว้างตั้งแต่ ๖ เมตรขึ้นไป ปล่อยให้สิ่งนั้นฉีกขาดไม่เรียบร้อย หรือส่วนต่ำสุดของสิ่งนั้นสูงจากพื้นทางเท้าไม่น้อยกว่า ๑.๘๐ เมตร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๓

(ลงชื่อ) **เชาวน์วัศ สุตลาภา**

(นายเชาวน์วัศ สุตลาภา)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันนี้กรุงเทพมหานครมีปัญหาคือเป็นอันมากเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง สมควรให้ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีส่วนช่วยรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองให้สมกับเป็นนครหลวงของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนี้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานตำรวจเทศกิจ เขตห้วยขวาง โทร. ๒๗๗-๕๑๒๒
ที่ กท ๕๐๒๔/๗๕๒๓ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗
เรื่อง ปัญหาการใช้รถยกกับรถยนต์จอดบนทางเท้า

เรียน ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ

ตามที่กรุงเทพมหานครมอบหมายให้เขตต่าง ๆ กวดขันผู้ละเมิดจอดรถบนทางเท้า เขตห้วยขวางได้ดำเนินการตามนโยบายตลอดมา แต่เนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติในการยกรถที่จอดบนทางเท้า เขตจึงได้หารือและขอรับความเห็นและแนวทางการปฏิบัติจากกองกฎหมายและคดี สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เพื่อความเรียบร้อยในการปฏิบัติและการฟ้องร้องเกี่ยวกับความเสียหายและทรัพย์สินซึ่งเกิดจากการยกรถที่จอดบนทางเท้า

บัดนี้ กองกฎหมายและคดีได้มีความเห็นและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการยกรถที่จอดบนทางเท้า ตามบันทึกที่ กท ๐๓๐๖/๕๓๕๕ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๗ ซึ่งได้เรียนมาเพื่อโปรดทราบพร้อมบันทึกนี้ด้วยแล้ว.

(ลงชื่อ)

นายมานิช ยืนวงศ์

(นายมานิช ยืนวงศ์)

ผู้ช่วยหัวหน้าเขต รักษาราชการแทน

หัวหน้าเขตห้วยขวาง

หน.ผลงานปฏิบัติการฯ

(ลงชื่อ) ไพศาล ชัยมงคล

(นายไพศาล ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ

๗ พ.ย. ๒๕๖๗

หัวหน้างานวางแผนปฏิบัติ

สำเนาให้ทุกเขตทราบ

(ลงชื่อ) ประเสริฐ นุดจรัส

(นายประเสริฐ นุดจรัส)

หัวหน้าฝ่ายงานปฏิบัติการตำรวจเทศกิจ

สำนักตำรวจเทศกิจ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและระเบียบ กองกฎหมายและคดี โทร. ๒๒๑๐๘๕๗

ที่ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๒๗

เรื่อง ปัญหาการใช้รถยนต์จอดบนทางเท้า

เรียน หัวหน้างานวิชาการและระเบียบ

เรื่องเดิม กรุงเทพมหานครได้มอบหมายให้เขตต่าง ๆ ประสานงานกับสน.ท้องที่ในการควบคุม ดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

ข้อเท็จจริง เขตห้วยขวางรายงาน ป.กท.ว่าในการดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนจอดรถยนต์บนทางเท้า โดยเฉพาะถนนเพชรบุรีตัดใหม่ในท้องที่เขตนั้น เขตประสบปัญหาในทางปฏิบัติ กล่าวคือในกรณีที่เจ้าของรถไม่ปรากฏตัว ณ ที่เกิดเหตุหรือเจ้าของรถไม่ยอมเคลื่อนย้ายรถลงจากทางเท้าตามคำแนะนำหรือขอร้องจากเจ้าหน้าที่เขต เจ้าหน้าที่เขตจะให้รถยกซึ่งเขตได้รับความร่วมมือจากกองโรงงานช่างกลส่งมาร่วมปฏิบัติงานจำนวน ๑ คัน ยกและลากรถดังกล่าวไปเก็บไว้ที่เขตเพื่อดำเนินคดีกับเจ้าของรถต่อไป แต่เกิดปัญหาว่าโดยสภาพของการยกรถและการลากรถ นั้น ทำให้บางส่วนของรถที่ถูกยกตั้งแต่กันชนจนถึงช่วงล่างใต้ท้องรถบุหรือชำรุดเสียหายหรือเกิดรอยขีดข่วนแม้ว่าเจ้าหน้าที่จะได้ใช้ความระมัดระวังแล้วก็ตาม ก่อให้เกิดการพิพาทระหว่างเจ้าของรถกับเจ้าหน้าที่ และอาจเกิดกรณีเจ้าหน้าที่ต้องหาว่าทำให้ทรัพย์สินของบุคคลอื่นเสียหายได้

เขตห้วยขวางจึงเรียน ป.กท.ว่าเพื่อให้การดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนจอดรถยนต์บนทางเท้าเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพและป้องกันปัญหาความรับผิดชอบด้านความเสียหายเห็นควรให้กองกฎหมายและคดีเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้ให้เขตด้วย ป.กท.จึงมีบัญชาให้ ผอ.กกค.พิจารณา

ข้อพิจารณา ก่อนที่จะพิจารณาเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวได้ควรจะต้องพิจารณาเสียก่อนว่าผู้ใดมีอำนาจในการยกรถยนต์ที่จอดบนทางเท้า และอาศัยอำนาจตามกฎหมายใด เมื่อพิจารณาตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ แล้ว ปรากฏว่าการจอดรถยนต์บนทางเท้าเป็นความผิดตามมาตรา ๕๗ ซึ่งในขณะเดียวกันก็เป็นความผิดตามข้อ ๑๗ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่อง การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๓ แต่ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๕๔ ได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ยกรถได้ โดยบัญญัติว่า

“มาตรา ๕๔ เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขีเคลื่อนย้ายรถที่

หยุดหรือจอดอยู่อันเป็นการฝ่าฝืนบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้พ้นจากการกีดขวางการจราจร

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะเคลื่อนย้ายรถนั้นได้” ส่วนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครดังกล่าวมิได้บัญญัติให้อำนาจในการยกรถไว้ การยกรถในกรณีดังกล่าวจึงควรอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๕ แห่ง พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ เพราะกฎหมายได้บัญญัติให้อำนาจไว้โดยชัดแจ้ง สำหรับผู้ที่ใช้อำนาจดังกล่าวได้ก็คือ เจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ มาตรา ๔ (๓๗) และ (๓๘) ได้ให้ความหมายของเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ว่า

““เจ้าพนักงานจราจร” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานจราจร

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร”

เมื่ออำนาจในการเคลื่อนย้ายรถตามกฎหมายเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ การดำเนินการจึงต้องดำเนินการโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ถ้าผู้ที่ไม่มียอำนาจตามกฎหมายไปดำเนินการและเกิดความเสียหายขึ้น ก็อาจจะมีความผิดอาญาฐานทำให้เสียหาย และยังอาจจะมีผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาด้วย ดังนั้น ในทางปฏิบัติเขตควรพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. เขตควรมีหนังสือขอความร่วมมือไปยัง สน.ท้องที่ เพื่อขอให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ ช่วยดำเนินการยกรถให้

๒. ส่วนปัญหาที่ว่าหากเขตจะต้องช่วยเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ ยกรถ เนื่องจากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวไม่มีรถยก ซึ่งทางเขตแจ้งว่าได้ใช้ความระมัดระวังแล้วก็ยังเกิดความเสียหายขึ้น นั้น เห็นว่าเป็นปัญหาเรื่องเครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอาจไม่มีคุณภาพดีพอ ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวเขตควรจัดหารถยกที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา.

(ลงชื่อ)

สมชาย ดาวแสงสว่าง

(นายสมชาย ดาวแสงสว่าง)

นิติกร ๕ งานวิชาการและระเบียบ

กองกฎหมายและคดี

เรียน ผอ.กกค.

พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่าปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายให้อำนาจเขตดำเนินการยกเรื่องที่จอดบนทางเท้าสาธารณะได้ นอกจากจะขอความร่วมมือไปยังเจ้าพนักงานจราจร ซึ่งกระจายไปอยู่ตามสน.

เพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)

ธนะกร คุณาวุฒิ

(นายธนะกร คุณาวุฒิ)

นิติกร ๖ หัวหน้างานวิชาการและระเบียบ

กองกฎหมายและคดี

ที่ กท. ๐๓๐๒/๕๓๘๕

เรียน หัวหน้าเขตห้วยขวาง

ตามที่เขตดำเนินการอยู่ นั้น เห็นว่าถูกต้องที่สุดแล้ว ตามข้อหารือในทางแก้ไข ไม่มีกฎหมายใดให้อำนาจไว้ ควรจะแก้โดยหารถยกที่มีคุณภาพดีตามที่เจ้าหน้าที่เสนอข้างต้น จะสะดวกและเร็วกว่าด้วย

เพื่อโปรดทราบความเห็นของ กกค.

(ลงชื่อ)

สุวรรณ สง่ากิจ

(นายสุวรรณ สง่ากิจ)

๑๗ ต.ค. ๒๕๒๗

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ที่ว่าการเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โทร. ๒๘๑๓๐๑๐

ที่ กท ๘๐๐๗/๒๖๒๓ วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๒๘

เรื่อง หรือปัญหาเกี่ยวกับการยกซากรถ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ

ตามที่สำนักตำรวจเทศกิจได้แจ้งให้เขตป้อมปราบฯ ทราบเกี่ยวกับปัญหาสถานที่ทิ้งซากรถ
ว่ที่ประชุม คปก. ครั้งที่ ๖/๒๕๒๖ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๒๖ ระเบียบวาระที่ ๔ ได้มีการ
พิจารณากันแล้วมีมติให้ประสานงานกันระหว่างตำรวจท้องที่กับสำนักรักษาความสะอาด รายละเอียดปรากฏอยู่แล้วตามบันทึก กท ๘๐๐๐/๘๕๕ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘ นั้น

ข้อเท็จจริง เขตป้อมปราบฯ ได้มีการประชุมคณะอนุกรรมการประสานงานการรักษา
ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ครั้งที่ ๒/๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๘ ได้พิจารณาถึงปัญหา
การนำซากรถดังกล่าวไปทิ้ง ซึ่งถ้าเป็นรถในลักษณะเศษเหล็ก ไม่มีล้อ เขตอาจใช้รถดั้มพีไปยกเอง
และมีมติที่ประชุมให้เขตหรือกรุงเทพมหานครในข้อกฎหมายว่า การจะยกรถที่จอดทิ้งไว้ สามารถ
กระทำได้เพียงใดและอาศัยกฎหมายใด

ข้อพิจารณา เขตฯ ได้พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้.-

๑. กรณีการเคลื่อนย้ายหรือยกซากรถ ซึ่งจอดทิ้งเกะกะกีดขวางการจราจร หากเจ้าหน้าที่
เขตจะทำการยกซากรถดังกล่าวไปเก็บไว้ที่อื่นใด เพื่อมิให้เกะกะกีดขวางการจราจรหรือทางสัญจร
และเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ก็เกรงว่าจะมีปัญหาในด้านกฎหมาย เพราะ
กฎหมายมิได้ให้อำนาจไว้

๒. หากเขตจะแจ้งความต่อพนักงานจราจร เพื่อขอให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำดังกล่าวตาม
พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็ปรากฏในข้อเท็จจริงได้ว่าทาง สน.ท้องที่จะกระทำได้ในกรณี
เป็นถนนที่ได้กำหนดห้ามจอดรถไว้ และต้องทราบเจ้าของรถด้วย เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกิดความล่าช้า
และไม่สะดวกในทางปฏิบัติ

๓. โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีซากรถประเภทเศษเหล็ก ไม่มีล้อ ซึ่งจะพบอยู่ตามตรอก ซอย
ถนนต่าง ๆ จอดทิ้งไว้เป็นเวลานาน และไม่สามารถสืบหาเจ้าของได้ เป็นที่กีดขวางทางสัญจรและ
ก่อความสกปรกรกรุงรังขึ้น เพราะเขตจะไม่สามารถเข้าดูแลทำความสะอาดถนนได้โดยสะดวก
เขตฯ จึงได้พิจารณาเห็นว่า จะยกซากรถในลักษณะนี้ไปเก็บไว้ในที่อื่น เช่น ที่ทำการของงานรักษา-
ความสะอาด หรือที่ที่เหมาะสมก่อน เมื่อดำเนินการหาเจ้าของไม่ได้ภายในระยะเวลาที่พอสมควร
ก็จะประสานงานกับสำนักรักษาความสะอาด เพื่อนำซากรถนี้ไปทิ้งในลักษณะขยะตามสถานที่ที่
จัดไว้ให้ จะได้หรือไม่ ประการใด

๔. หากเขตไม่สามารถระทำการยกชากรตดังกล่าวได้ตามข้อ ๓ จึงใคร่ขอหารือว่าเขตจะสามารถกระทำได้เพียงใด อย่างไร และจะอาศัยระเบียบ กฎหมายใดได้ ทั้งนี้เพื่อให้การดูแลรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในพื้นที่รับผิดชอบ ดำเนินไปด้วยความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา.

(ลงชื่อ)

วีระศักดิ์ น้อยมณี

(นายวีระศักดิ์ น้อยมณี)

หัวหน้าเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

หนังสือปฏิบัติราชการ

พิจารณาเสนอด้วย

(ลงชื่อ) **ไพศาล ชัยมงคล**

(นายไพศาล ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ

๕ เม.ย. ๒๕๒๘

หัวหน้างานจัดระเบียบ ฯ

(ลงชื่อ) **ประเสริฐ นุดจรัส**

(นายประเสริฐ นุดจรัส)

หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการตำรวจเทศกิจ

สำนักตำรวจเทศกิจ

๑๐ เม.ย. ๒๕๒๘

หมวดนิติการ

ประสานงานกับคุณสุพร ผลเป็นประการใดแจ้งให้ทราบด้วยวาจาจาก่อน

(ลงชื่อ) **ว่าที่ร้อยตรี ฐิติพร ก้อนแก้ว**

(ฐิติพร ก้อนแก้ว)

หัวหน้างานจัดระเบียบหาบเร่ฯ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักตำรวจเทศกิจ โทร. ๒๒๔๓๐๓๑
ที่ กท ๔๐๐๐/๒๐๒๑ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๒๘
เรื่อง หรือปัญหาเกี่ยวกับการยกซาการถ

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

เรื่องเดิม ด้วยเขตป้อมปราบฯ ได้มีบันทึกที่ กท ๔๐๐๗/๒๖๒๓ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๒๘ หรือถึงปัญหาการนำซาการถซึ่งจอดทิ้งเกะกะกีดขวางการจราจรในลักษณะเศษเหล็ก ไม่มีล้อ เขตอาจใช้รถดั้มพีไปยกเองจะสามารถกระทำได้เพียงใดและอาศัยกฎหมายใด นั้น

ข้อเท็จจริง ระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการเคลื่อนย้ายซาการถยนต์ที่จอดทิ้งไว้ในถนนหรือที่สาธารณะไปเก็บไว้ ณ ที่ที่กำหนดนี้ ได้เคยมีการพิจารณาประชุมปรึกษาในคณะกรรมการประสานงานการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของกรุงเทพมหานคร ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการเคลื่อนย้ายซาการถยนต์ที่จอดทิ้งไว้ในถนนหรือที่สาธารณะไปเก็บไว้ ณ ที่กำหนด ซึ่งคณะทำงานได้พิจารณาและนำเสนอคณะกรรมการประสานงานการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของกรุงเทพมหานคร เพื่อทราบอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการในเรื่องนี้ไว้แล้ว ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๑. การดำเนินการกับซาการถย กรณีที่เกี่ยวข้องกับคดี
๒. การดำเนินการกับซาการถย กรณีที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดี

ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะ กรณีของเขตป้อมปราบฯ เป็นกรณีซาการถที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดี ซึ่งคณะทำงานได้พิจารณาเกี่ยวกับกฎหมาย เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ วิธีปฏิบัติของเรื่องนี้ไว้แล้วตามรายงานการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๒๖ เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๖

สำนักตำรวจเทศกิจเห็นสมควรส่งให้เขตทราบและศึกษาเป็นแนวทางดำเนินการต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาหากเห็นสมควรขอได้โปรดลงนามในบันทึกถึงเขตที่แนบมาพร้อมนี้.

(ลงชื่อ)

ไพศาล ชัยมงคล

(นายไพศาล ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ

กกค.

พิจารณาเสนอ

(ลงชื่อ)

ศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ

(นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ)

รองปลัดกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกรุงเทพมหานคร

๑๔ พ.ค. ๒๕๖๘

เรียน ผอ.กกค.

พิจารณาแล้วเห็นว่า การนำซากกรรมวาจาหรือทอดทิ้งไว้ในทางสัญจรของประชาชนหรือในที่ซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เขตย่อมสามารถดำเนินการเคลื่อนย้ายได้โดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๔ ข้อ ๒ โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการตามบันทึกเรียนหัวหน้าเขตป้อมปราบฯ ซึ่งสนท.ได้จัดทำขึ้นเพื่อเรียน ป.กท.ลงนาม และบันทึกเรียน ป.กท.เพื่อลงนามในบันทึกเรียนหัวหน้าเขตป้อมปราบฯ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)

สมชาย ดาวแสงสว่าง

(นายสมชาย ดาวแสงสว่าง)

นิติกร ๖ หัวหน้างานวิชาการและระเบียบ

กองกฎหมายและคดี

๑๖ พ.ค. ๒๕๖๘

ที่ กท. ๐๓๐๖/๒๕๖๖

เรียน รป.กท. (ท่านรองศรีสิทธิ์ฯ)

เห็นควรลงนามตาม สนท.เสนอได้

เพื่อโปรดพิจารณาลงนามต่อไป

(ลงชื่อ)

สุวรรณ สง่ากิจ

(นายสุวรรณ สง่ากิจ)

ผู้อำนวยการกองกฎหมายและคดี

๑๖ พ.ค. ๒๕๖๘

ลงนามแล้ว

(ลงชื่อ) **ศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ**
 (นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ)
 รองปลัดกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติราชการแทน
 ปลัดกรุงเทพมหานคร
 ๑๗ พ.ค. ๒๕๒๘
 หมวذنติการ

(ลงชื่อ) **ว่าที่ร้อยตรี จูติพร ก้อนแก้ว**
 (จูติพร ก้อนแก้ว)
 หัวหน้างานจัดระเบียบหาบเร่-แผงลอย
 สำนักตำรวจเทศกิจ
 ๒๔ พ.ค. ๒๘
 หนผ.งานปฏิบัติการฯ
 ดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ) **ไพศาล ชัยมงคล**
 (นายไพศาล ชัยมงคล)
 ผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ
 ๒๓ พ.ค. ๒๘

หัวหน้างานจัดระเบียบฯ

- (๑) ดำเนินการต่อไปโดยส่งเรื่องให้เขตป้อมปราบฯ พร้อมเอกสาร
- (๒) สำเนาเวียนให้ทุกเขตทราบเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ
- (๓) สำเนาส่งสำนักรักษาความสะอาดด้วย

(ลงชื่อ) **ประเสริฐ นุคจรัส**
 (นายประเสริฐ นุคจรัส)
 หัวหน้าฝ่ายงานปฏิบัติการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร โทร. ๒๒๔๓๐๓๑

ที่ กท ๔๐๐๐/๔๓๓๕ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๒๘

เรื่อง หรือปัญหาเกี่ยวกับการยกซากรถ

เรียน หัวหน้าเขตป้อมปราบฯ

เรื่องเดิม ตามที่เขตได้มีบันทึกที่ กท ๔๐๐๗/๒๖๒๓ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๒๘ หรือปัญหาเกี่ยวกับการยกซากรถซึ่งเขตได้มีการประชุมคณะอนุกรรมการประสานงานการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย ครั้งที่ ๒/๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๘ ได้มีการพิจารณาถึงปัญหาการนำซากรถดังกล่าวไปทิ้ง ซึ่งถ้าเป็นรถในลักษณะเศษเหล็ก ไม่มีล้อ เขตอาจใช้รถดั้มพ์ไปยกเองและมติที่ประชุมให้เขตหรือกรุงเทพมหานครในข้อกฎหมายว่าการจะยกรถที่จอดทิ้งไว้ สามารถกระทำได้เพียงใดและอาศัยกฎหมายใด ความแจ้งแล้ว นั้น

ข้อเท็จจริง สำนักตำรวจเทศกิจได้พิจารณาแล้วเห็นว่าอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการเคลื่อนซากรถยนต์ที่จอดทิ้งไว้ในถนนหรือในที่สาธารณะไปเก็บไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดให้นี้ได้เคยมีการพิจารณาในคณะกรรมการประสานงานการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของกรุงเทพมหานครแล้ว ซึ่งระเบียบวิธีปฏิบัติปรากฏในเอกสารดังนี้

๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการประสานงานการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๔/๒๕๒๖ เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๒๖ ระเบียบวาระที่ ๔

๒. บันทึกที่ กท ๔๐๐๐/๓๑๕๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๒๖ เรื่องรายงานการประชุมคณะทำงานพิจารณาอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการเคลื่อนย้ายซากรถยนต์ที่จอดทิ้งไว้ในถนนหรือในที่สาธารณะไปเก็บไว้ ณ สถานที่ที่กำหนด

๓. รายงานการประชุมคณะกรรมการประสานงานการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๖/๒๕๒๖ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๒๖ ระเบียบวาระที่ ๔ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๑. กรณีที่เกี่ยวข้องคดี

๒. กรณีที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดี

ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะ กรณีที่เขตหรือไปนั้นเป็นกรณีของซากรถที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดีนั้น จึงขอให้พิจารณาดำเนินการ ตามบันทึกที่ กท ๔๐๐๐/๓๑๕๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๒๖ ดังนี้คือ

๑. กฎหมาย (กรณีบนถนน) เป็นความผิดตาม พ.ร.บ.จราจร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๗ (๑),

(๑๕) มีโทษตามมาตรา ๑๔๘ และมาตรา ๕๙ มีโทษตามมาตรา ๑๕๙ โดยมีเจ้าพนักงานตำรวจ-
 จรจรเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ ตามมาตรา ๕๗ (๑), (๑๕) มาตรา ๕๙ มีอำนาจเปรียบเทียบปรับตามมาตรา ๑๔๘ สั่งให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของเคลื่อนย้ายให้พ้นจากการกีดขวางการจราจร
 (มาตรา ๕๙ วรรคแรก) ในกรณีที่ผู้ขับขี่ไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานตำรวจ-
 จรจรให้เจ้าพนักงานตำรวจจรจรมีอำนาจเคลื่อนย้ายได้ (มาตรา ๕๙ วรรค ๒) และยังมีโทษจำคุก
 ไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๕๙)

๒. กฎหมาย (กรณีบนทางหลวง) เป็นความผิดตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๙๕ เรื่อง
 ทางหลวง ข้อ ๓๔ มีโทษตามข้อ ๘๓ เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการคือผู้อำนวยการทาง
 หลวงเทศบาล (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย (มาตรา ๓๔ วรรคแรก)
 ในการปฏิบัติงานกรณีห้ามวางหรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวงฝ่าฝืนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
 หรือผู้รับมอบหมายมีอำนาจดำเนินการร้องทุกข์ดำเนินคดี (ข้อ ๘๓) กรณีที่ได้รับอนุญาตให้วาง
 หรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง เมื่อมีความจำเป็นหรือผู้รับอนุญาตกระทำผิดเงื่อนไขที่กำหนดใน
 การอนุญาต ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้รับมอบหมายมีอำนาจขนย้ายโดยผู้นั้นจะเรียก
 ค่าเสียหายไม่ได้ และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการขนย้ายด้วย

๓. กฎหมาย (กรณีในที่สาธารณะ) เป็นความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๔
 ข้อ ๒ เจ้าหน้าที่เขตเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ (ข้อ ๒)

ก. ในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของ ให้เจ้าหน้าที่เขตแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนหรือ
 ย้ายซากรถยนต์ไปให้พ้นทางสาธารณะภายในเวลาที่กำหนด ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ขนย้าย
 ไปภายในเวลาซึ่งเจ้าหน้าที่เขตกำหนดให้เจ้าหน้าที่เขตแจ้งสถานีตำรวจนครบาลท้องที่เพื่อลงประจำ
 วันไว้เป็นหลักฐานก่อนแล้วจึงจัดการขนย้ายไปเก็บไว้ในสถานที่ที่กรุงเทพมหานครจัด (ประกาศ
 ของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๔ ข้อ ๒)

- กรณีเจ้าหน้าที่เขตขนย้ายไปเก็บในสถานที่ที่กรุงเทพมหานครจัด ถ้าเจ้าของหรือ
 ผู้ครอบครองไม่เรียกคืนภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ขนย้ายให้ตกเป็นของแผ่นดิน (ประมวลกฎหมายแพ่ง
 และพาณิชย์มาตรา ๑๓๒๗ วรรคแรก)

- ถ้าเก็บไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายเกินส่วนกับค่าของทรัพย์สิน
 ให้กรุงเทพมหานครเอาออกขายทอดตลาดก่อนถึงกำหนดไว้ แต่ก่อนจะขายให้จัดการตามควร
 เพื่อบันทึกรายการไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบว่าทรัพย์สินของตน
 และพิสูจน์สิทธิได้ เมื่อขายแล้วได้เงินจำนวนสุทธิเท่าใดให้ถือไว้แทนตัวทรัพย์สิน (ประมวลกฎหมาย
 แพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ วรรค ๒)

ข. ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของ ให้เจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครมีอำนาจจัดการแจ้ง
 สถานีตำรวจนครบาลท้องที่เพื่อลงประจำวันไว้เป็นหลักฐานก่อนแล้วจึงขนย้ายไปเก็บไว้ในสถานที่

ที่กรุงเทพมหานครจัดไว้ (ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๔ ข้อ ๒) ถ้าไม่มีผู้เรียกคืนภายใน ๕ ปี ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ วรรคแรก) ถ้าเก็บไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายเกินส่วนกับค่าของทรัพย์สินนั้น ให้กรุงเทพมหานครเอาออกขายทอดตลาดก่อนถึงกำหนดได้ แต่ก่อนจะขายให้จัดการตามควรเพื่อบันทึกรายการไว้เป็นหลักฐานเพื่อให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบว่าเป็นทรัพย์สินของตน และพิสูจน์สิทธิได้เมื่อขายได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใดให้ถือไว้แทนตัวทรัพย์สิน (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ วรรค ๒)

รายละเอียดปรากฏตามรายงานของคณะทำงานพิจารณาอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการเคลื่อนย้ายซากรถยนต์ที่จอดทิ้งไว้ในถนน หรือในที่สาธารณะไปเก็บไว้ ณ สถานที่ที่กำหนด

ได้แนบเอกสารดังกล่าวมาเพื่อทราบและพิจารณาให้เจ้าหน้าที่ศึกษารายละเอียดในการดำเนินการต่อไป.

(ลงชื่อ) **ศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ**

(นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ)

รองปลัดกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกรุงเทพมหานคร

บันทึกข้อความ

ด่วนมาก

ส่วนราชการ สำนักตำรวจเทศกิจ โทร. ๒๒๓๒๓๒๔

ที่ กท ๘๐๐๐/๓๑๕๐

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานการประชุมคณะทำงานพิจารณาอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการเคลื่อนย้ายซากรถยนต์ที่จอดทิ้งไว้ในถนน หรือในที่สาธารณะไปเก็บไว้ ณ สถานที่ที่กำหนด

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

ตามคำสั่งกรุงเทพมหานครที่ ๓๑๒๕/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๖ แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการเคลื่อนย้ายซากรถยนต์ที่จอดทิ้งไว้ในถนน หรือในที่สาธารณะไปเก็บไว้ ณ สถานที่ที่กำหนด และให้พิจารณาดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นั้น

บัดนี้ คณะทำงานได้พิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่าปัญหาที่จะดำเนินการกับซากรถยนต์ (รถที่ชำรุดหักพัง) ที่จอดทิ้งไว้ในถนนหรือในที่สาธารณะ มีอยู่ ๒ กรณี

๑. กรณีที่เกี่ยวข้องกับคดี
๒. กรณีที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดี

ซึ่งสรุปได้ว่า

- กรณีที่เกี่ยวข้องกับคดี เจ้าพนักงานตำรวจสามารถดำเนินการได้
- กรณีที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดี เขตเป็นเจ้าหน้าที่ที่สามารถดำเนินการเคลื่อนย้ายได้ รายละเอียด

ปรากฏดังนี้

กรณีที่เกี่ยวข้องกับคดี แบ่งเป็น ๓ กรณี คือ

๑. คดีอุบัติเหตุ สามารถหาตัวเจ้าของได้ กรณีรถชนกัน ต้องมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิด พนักงานสอบสวนท้องที่จะเอารถยนต์ของฝ่ายที่ผิดยึดไว้เพื่อทำการตรวจสอบสภาพรถยนต์ตามระเบียบ หลังจากตรวจสอบแล้วจะส่งคืนเจ้าของรถ ส่วนในกรณีที่มีปัญหา ไม่ทราบว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายผิด พนักงานสอบสวนจะส่งไปทำการตรวจสอบทั้งสองฝ่าย หลังจากตรวจสอบสภาพเสร็จจะส่งมอบให้เจ้าของรับคืนไป

แต่ถ้าเป็นกรณีที่สภาพรถยนต์ชนกันเสียหายยับเยิน และยังคงเถียงกันว่าฝ่ายใดผิดฝ่ายใดถูก คู่กรณีจะไม่ค่อยสนใจ จะทิ้งรถไว้ทั้งคู่ กรณีอย่างนี้ถ้ากรุงเทพมหานครจัดสถานที่เก็บหรือป่าช้ารถ

ไว้ก็สามารถลากเอารถไปเก็บไว้ทั้งคู่ ทางตำรวจไม่มีระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษา เพียงแต่เก็บไว้เพื่อรอผลคดีว่าใครผิดใครถูก หรือรอการสอบสวน หรือรอการฟ้องร้อง ฉะนั้นก็ต้องเก็บไว้โดยไม่มี การเรียกค่ารักษาใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะสถานีตำรวจไม่มีสถานที่เก็บ จึงจำเป็นต้องนำไปเก็บไว้ในสถานที่ที่จัด หรือป่าช้ารถ

๒. คดียานพาหนะใช้ในการกระทำผิด หรือ

๓. เป็นของกลางที่ยึดมาจากคนร้ายซึ่งเรากล่าวว่าลักทรัพย์หรือรับของโจร ซึ่งยังหาเจ้าของไม่ได้ ถือเป็นของกลางในคดีประทุษร้ายต่อรถยนต์

ทั้ง ๒ กรณี ทางสถานีตำรวจก็ไม่มีสถานที่เก็บรถยนต์ คงทิ้งไว้บริเวณหน้าสถานีตำรวจเพื่อรอเจ้าของอย่างหนึ่ง หรือเพื่อรอผลทางคดีอีกอย่างหนึ่ง กรณีอย่างนี้ถ้าหากมีสถานที่เก็บซากรถก็อาจจะยกรถทั้ง ๒ กรณีไปเก็บไว้ โดยไม่มีการเรียกเก็บค่ารักษาใด ๆ

กรณีที่เกี่ยวกับคดีทั้ง ๒ กรณี เห็นว่าพนักงานสอบสวนมีอำนาจในการลากไปเก็บรักษาไว้หรือประสานงานกับกรุงเทพมหานคร เพื่อลากไปไว้ยังสถานที่ที่จัดไว้

สำหรับกรณีที่ ๓ คือกรณีที่คนร้ายลักเอาของผู้อื่นมาจะต้องมีการประกาศหาเจ้าของโดยมีกำหนดเวลาถึง ๕ ปีนับแต่วันประกาศ โดยมีประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีว่าด้วยของกลาง ถ้าไม่ได้ตัวผู้มีสิทธิ์ให้รับเป็นของรัฐ ส่วนกรณีที่ทราบตัวผู้มีสิทธิ์ และเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบแล้วแต่ไม่มารับคืนภายใน ๑ ปี ให้รับเป็นของรัฐ

กรณีที่ไม่เกี่ยวกับคดี เช่น เอาซากรถมาตั้งกีดขวางทางสัญจรที่สาธารณะหรือที่ซึ่งเป็น ที่ส่วนรวมพิจารณาได้ดังนี้

๑. กฎหมาย (กรณีบนถนน)

๑.๑ ควรเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.จราจร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๗ (๑), (๑๕) มีโทษตามมาตรา ๑๔๘ และมาตรา ๕๙ มีโทษตามมาตรา ๑๕๙

๑.๒ เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ

- ควรเป็นเจ้าพนักงานตำรวจจราจร (มาตรา ๕๗ (๑), (๑๕) มาตรา ๕๙)

๑.๓ วิธีปฏิบัติ

- เปรียบเทียบปรับ (ตามมาตรา ๑๔๘)

- สั่งให้ผู้ขับขีหรือเจ้าของเคลื่อนย้ายให้พ้นจากการกีดขวางการจราจร (มาตรา

๕๙ วรรคแรก)

- กรณีผู้ขับขีไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานตำรวจจราจร ให้เจ้าพนักงานตำรวจจราจรมีอำนาจเคลื่อนย้ายได้ (มาตรา ๕๙ วรรค ๒)

- และยังมีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำ

ทั้งปรับ (มาตรา ๑๕๙)

๒. กฎหมาย (กรณีบนทางหลวง)

๒.๑ ควรเป็นความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๕๕ เรื่องทางหลวงข้อ ๓๔ มีโทษตามข้อ ๘๓

๒.๒ เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ

- ผู้อำนวยการทางหลวงเทศบาล (ผว.กทม.) หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย (๓๔ วรรคแรก)

๒.๓ วิธีปฏิบัติ

- กรณีห้ามวางหรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง ฝ่าฝืน ผว.กทม.หรือผู้รับมอบหมาย มีอำนาจดำเนินการร้องทุกข์ดำเนินคดี (ข้อ ๘๓)

- กรณีได้รับอนุญาตให้วางหรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง เมื่อมีความจำเป็นหรือได้รับอนุญาตกระทำผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ผว.กทม.หรือผู้รับมอบหมายมีอำนาจขณย้าย โดยผู้นั้นจะเรียกหรือค่าเสียหายไม่ได้ และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการขณย้ายด้วย

๓. กฎหมาย (กรณีในที่สาธารณะ)

๓.๑ ควรเป็นความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๔ ข้อ ๒

๓.๒ เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ

- ควรเป็นเจ้าหน้าที่เขต (ข้อ ๒)

๒.๓ วิธีปฏิบัติ

ก. ในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของ

- ให้เจ้าหน้าที่เขตแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือย้ายซากรถยนต์ ไปให้พ้นทางสาธารณะภายในเวลาที่กำหนด

- ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ขณย้ายไปภายในเวลาซึ่งเจ้าหน้าที่เขตกำหนด ให้เจ้าหน้าที่เขตแจ้งสถานีตำรวจนครบาลท้องที่เพื่อลงประจำวันไว้เป็นหลักฐานก่อน แล้วจึงจัดการขณย้ายไปเก็บไว้ในสถานที่ที่ กทม.จัด (ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๔ ข้อ ๒)

- กรณีเจ้าหน้าที่เขตขณย้ายไปเก็บในสถานที่ที่ กทม.จัด ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่เรียกคืนภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ขณย้ายให้ตกเป็นของแผ่นดิน (ป.พ.พ.ม.๑๓๒๗ วรรคแรก)

- ถ้าเก็บไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายเกินส่วนกับค่าของทรัพย์สินนั้น ให้กทม.เอาออกขายทอดตลาดก่อนถึงกำหนด ได้ แต่ก่อนจะขายให้จัดการตามควร เพื่อบันทึกรายการไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบว่าเป็นทรัพย์สินของตน และพิสูจน์สิทธิ์ได้ เมื่อขายแล้วได้เงินจำนวนสุทธิเท่าใดให้ถือไว้แทนตัวทรัพย์สินนั้น (ป.พ.พ.ม. ๑๓๒๗ วรรค ๒)

ข. ในกรณีที่ไม้ปรากฏตัวเจ้าของ

- ในกรณีไม้ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้เจ้าหน้าที่ กทม.มีอำนาจจัดการแจ้งสถานีตำรวจนครบาลท้องที่เพื่อลงประจำวันไว้เป็นหลักฐานก่อนแล้วจึงขนย้ายไปเก็บไว้ในสถานที่ที่ กทม.จัดไว้ (ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๔ ข้อ ๒)

- ถ้าไม่มีผู้เรียกคืนภายใน ๕ ปี ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน (ป.พ.พ. ม. ๑๓๒๗ วรรคแรก)

- ถ้าเก็บไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายเกินส่วนกับค่าของทรัพย์สินนั้น ให้ กทม.เอาออกขายทอดตลาดก่อนถึงกำหนดได้ แต่ก่อนจะขายให้จัดการตามควรเพื่อบันทึกรายการไว้เป็นหลักฐานเพื่อให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบว่าเป็นทรัพย์สินของตนและพิสูจน์สิทธิ์ได้ เมื่อขายได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใดให้ถือไว้แทนตัวทรัพย์สิน (ป.พ.พ.ม. ๑๓๒๗ วรรค ๒)

ค. อำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ข้อ ๒ ไม่ลบล้างอำนาจในการดำเนินการจับกุมและสอบสวนความผิดทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา

กรณีปรากฏตัวเจ้าของ ให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้เจ้าของทราบกำหนด และให้ขนย้ายออกไป ส่วนกรณีไม้ปรากฏตัวเจ้าของ ก่อนการขนย้ายควรมีประกาศให้ทราบก่อน

สำหรับสถานที่เก็บรักษา ใครขอเสนอแนะว่าควรจัดโครงการเป็น ๒ ระยะ คือ ในระยะแรกควรเป็นสถานที่เก็บรักษาแบบง่าย ๆ กล่าวคือ กำหนดสถานที่ประมาณ ๕-๑๐ ไร่ แล้วทำรั้วรอบขอบชิด แข็งแรง มีอาคารสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรักษา ส่วนระยะต่อไปจะเป็นการสร้างโรงเก็บซากรถยนต์ใด อย่างไรก็ดี ควรพิจารณาโดยเห็นควรให้สำนักรักษาความสะอาด นำไปพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสมต่อไป

และคณะทำงานมีความเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการเคลื่อนย้ายซากรถยนต์ (รถที่ชำรุดหักพังเป็นไปในแนวเดียวกัน) จึงได้ร่างระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายรถที่ชำรุดหักพังตามที่แนบเรียนมาพร้อมด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดมีบัญชาให้นำผลการพิจารณาของคณะทำงานเข้าที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของกรุงเทพมหานคร เพื่อโปรดทราบต่อไป

(ลงชื่อ) ไพศาล ชัยมงคล

(นายไพศาล ชัยมงคล)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ

รายงานการประชุมคณะทำงานพิจารณาอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการเคลื่อนย้ายซากรถยนต์ที่จอดทิ้งไว้ในถนน หรือในที่สาธารณะ ไปเก็บไว้ ณ สถานที่ที่กำหนด

ครั้งที่ ๒/๒๕๒๖

วันจันทร์ที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๖

ณ ห้องหัวหน้าฝ่ายงานปฏิบัติการตำรวจเทศกิจ

ผู้มาประชุม

๑. พ.ต.อ.สุนทร	ไทยประเสริฐ	รอง ผบก.อก.บช.น.	ประธาน
๒. นายเสน่ห์	วายุภาพ	ผู้แทนสำนักวิชาความสะอาด	
๓. นายสถาพร	สุรพงษ์พิทักษ์	ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักตำรวจเทศกิจ	
๔. นายประเสริฐ	นุตจรัส	หัวหน้าฝ่ายงานปฏิบัติการตำรวจเทศกิจ	
๕. น.ส.สุพร	สุขสบาย	นิติกร ๔ งานนิติการ สำนักตำรวจเทศกิจ	

เริ่มประชุม เวลา ๑๐.๓๐ น.

ประธานกล่าวเปิดประชุม ปัญหาที่จะดำเนินการกับซากรถยนต์ที่จอดทิ้งไว้ในถนนหรือในที่สาธารณะ มีอยู่ ๒ กรณี

๑. กรณีที่เกี่ยวกับคดี

๒. กรณีที่ไม่เกี่ยวกับคดี

กรณีที่เกี่ยวกับคดี แบ่งเป็น ๓ กรณีคือ

๑. คดีอุบัติเหตุ สามารถหาตัวเจ้าของได้ กรณีรถชนกัน ต้องมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิด พนักงานสอบสวนท้องที่จะเอารถยนต์ของฝ่ายที่ผิดยึดไว้เพื่อทำการตรวจสอบสภาพรถยนต์ตามระเบียบ หลังจากตรวจสอบแล้วจะส่งคืนเจ้าของรถ ส่วนในกรณีที่มีปัญหา ไม่ทราบว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายผิด พนักงานสอบสวนจะส่งไปทำการตรวจสอบทั้งสองฝ่าย หลังจากตรวจสอบสภาพเสร็จจะส่งมอบให้เจ้าของรับคืนไป

แต่ถ้าเป็นกรณีที่สภาพรถยนต์ชนกันเสียหายยับเยิน และยังถกเถียงกันว่าฝ่ายใดผิดฝ่ายใดถูก คู่กรณีจะไม่ค่อยสนใจ จะทิ้งรถไว้ทั้งคู่ กรณีอย่างนี้ถ้ากรุงเทพมหานครจัดสถานที่เก็บหรือป่าช้ารถไว้ก็สามารถลากเอารถไปเก็บไว้ทั้งคู่ ทางตำรวจไม่มีระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษา เพียงแต่เก็บไว้เพื่อรอผลคดีว่าใครผิดใครถูก หรือรอการสอบสวน หรือรอการฟ้องร้อง ฉะนั้นก็ต้องเก็บไว้ โดยไม่มีการเรียกค่ารักษาใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะสถานีตำรวจไม่มีสถานที่เก็บ จึงจำเป็นต้องนำไปเก็บไว้ในสถานที่ที่จัด หรือป่าช้ารถ

๒. คดียานพาหนะใช้ในการกระทำผิดหรือ

๓. เป็นของกลางที่ยึดมาจากคนร้ายซึ่งเรากล่าวหาว่าลักทรัพย์หรือรับของโจร ซึ่งยังหาเจ้าของไม่ได้ ถ้าเป็นของกลางในคดีประทุษร้ายต่อรถยนต์

ทั้ง ๒ กรณี ทางสถานีตำรวจก็ไม่มีสถานที่เก็บรถยนต์ คงทิ้งไว้บริเวณหน้าสถานีตำรวจเพื่อรอเจ้าของอย่างหนึ่ง หรือเพื่อรอผลทางคดีอีกอย่างหนึ่ง กรณีอย่างนี้ถ้าหากมีสถานที่เก็บซากรถก็อาจจะยกรถทั้ง ๒ กรณีไปเก็บไว้ โดยไม่มีการเรียกเก็บค่ารักษาใด ๆ

กรณีที่เกี่ยวกับคดีทั้ง ๒ กรณี เห็นว่าพนักงานสอบสวนมีอำนาจในการลากไปเก็บรักษาไว้หรือประสานงานกับกรุงเทพมหานคร เพื่อลากไปไว้ยังสถานที่ที่จัดไว้

สำหรับกรณีที่ ๓ คือกรณีที่คนร้ายลักเอาของผู้อื่นมาจะต้องมีการประกาศหาเจ้าของโดยมีกำหนดเวลาถึง ๕ ปีนับแต่วันประกาศ โดยมีประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีว่าด้วยของกลาง ถ้าไม่ได้ตัวผู้มีสิทธิให้รับเป็นของรัฐ ส่วนกรณีที่ทราบตัวผู้มีสิทธิ และเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบแล้วแต่ไม่มารับคืนภายใน ๑ ปี ให้รับเป็นของรัฐ

กรณีที่ไม่เกี่ยวกับคดี เช่น เอาซากรถมาตั้งกีดขวางทางสัญจรที่สาธารณะหรือที่ซึ่งเป็นส่วนรวม

๑. กฎหมาย (กรณีบนถนน)

๑.๑ ควรเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.จราจร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๗ (๑), (๑๕) มีโทษตามมาตรา ๑๔๘ และมาตรา ๕๙ มีโทษตามมาตรา ๑๕๙

๑.๒ เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ

- ควรเป็นเจ้าพนักงานตำรวจจราจร (มาตรา ๕๗ (๑), (๑๕) มาตรา ๕๙)

๑.๓ วิธีปฏิบัติ

- เปรียบเทียบปรับ (ตามมาตรา ๑๔๘)
- สั่งให้ผู้ขับขีหรือเจ้าของเคลื่อนย้ายให้พ้นจากการกีดขวางการจราจร (มาตรา ๕๙ วรรคแรก)
- กรณีผู้ขับขีไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานตำรวจจราจร ให้เจ้าพนักงานตำรวจจราจรมีอำนาจเคลื่อนย้ายได้ (มาตรา ๕๙ วรรค ๒)
- และยังมีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๕๙)

๒. กฎหมาย (กรณีบนทางหลวง)

๒.๑ ควรเป็นความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๙๕ เรื่องทางหลวงข้อ ๓๔ มีโทษตามข้อ ๘๓

๒.๒ เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ

- ผู้อำนวยการทางหลวงเทศบาล (ผว.กทม.) หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย (๓๔ วรรคแรก)

๒.๓ วิธีปฏิบัติ

- กรณีห้ามวางหรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง ฝ่าฝืน ผว.กทม.หรือผู้รับมอบหมาย
มีอำนาจดำเนินการร้องทุกข์ดำเนินคดี (ข้อ ๘๓)

- กรณีได้รับอนุญาตให้วางหรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวง เมื่อมีความจำเป็นหรือ
ผู้รับอนุญาตกระทำผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ผว.กทม.หรือผู้รับมอบหมายมีอำนาจขณย้าย
โดยผู้นั้นจะเรียกหรือค่าเสียหายไม่ได้ และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการขณย้ายด้วย

๓. กฎหมาย (กรณีในที่สาธารณะ)

๓.๑ ควรเป็นความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๔ ข้อ ๒

๓.๒ เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ

- ควรเป็นเจ้าหน้าที่เขต (ข้อ ๒)

๓.๓ วิธีปฏิบัติ

ก. ในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของ

- ให้เจ้าหน้าที่เขตแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขณหรือย้ายซากรถยนต์
ไปให้พ้นทางสาธารณะภายในเวลาที่กำหนด

ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ขณย้ายไปภายในเวลาซึ่งเจ้าหน้าที่เขตกำหนด
ให้เจ้าหน้าที่เขตแจ้งสถานีตำรวจนครบาลท้องที่เพื่อลงประจำวันไว้เป็นหลักฐานก่อน แล้วจึงจัดการ
ขณย้ายไปเก็บไว้ในสถานที่ที่ กทม.จัด (ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๔ ข้อ ๒)

- กรณีเจ้าหน้าที่เขตขณย้ายไปเก็บในสถานที่ที่ กทม.จัด ถ้าเจ้าของหรือผู้-
ครอบครองไม่เรียกคืนภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ขณย้ายให้ตกเป็นของแผ่นดิน (ป.พ.พ.ม.๑๓๒๗ วรรค
แรก)

- ถ้าเก็บไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายเกินส่วนกับค่าของ
ทรัพย์สิน ให้กทม.เอาออกขายทอดตลาดก่อนถึงกำหนดได้ แต่ก่อนจะขายให้จัดการตามควร เพื่อ
บันทึกการขายไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบว่าทรัพย์สินของตน
และพิสูจน์สิทธิ์ได้ เมื่อขายแล้วได้เงินจำนวนสุทธิเท่าใดให้ถือไว้แทนตัวทรัพย์สิน (ป.พ.พ.ม. ๑๓๒๗
วรรค ๒)

ข. ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของ

- ในกรณีไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้เจ้าหน้าที่ กทม.มีอำนาจ
จัดการแจ้งสถานีตำรวจนครบาลท้องที่เพื่อลงประจำวันไว้เป็นหลักฐานก่อนแล้วจึงขณย้ายไปเก็บไว้
ในสถานที่ที่ กทม.จัดไว้ (ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๔ ข้อ ๒)

- ถ้าไม่มีผู้เรียกคืนภายใน ๕ ปี ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน (ป.พ.พ.
ม. ๑๓๒๗ วรรคแรก)

- ถ้าเก็บไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายเกินส่วนกับค่าของ

ทรัพย์นั้น ให้ กทม.เอาอภายทอดตลาดก่อนถึงกำหนดได้ แต่ก่อนจะขายให้จัดการตามควรเพื่อ
บันทึกรายการไว้เป็นหลักฐานเพื่อให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบว่าทรัพย์สินของตน
และพิสูจน์สิทธิ์ได้ เมื่อขายได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใดให้ถือไว้แทนตัวทรัพย์ (ป.พ.พ.ม. ๑๓๒๗
วรรค ๒)

ค. อำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๔ ข้อ ๒ ไม่ลบล้างอำนาจใน
การดำเนินการจับกุมและสอบสวนความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา

กรณีทั้งปรากฏตัวและไม่ปรากฏตัวเจ้าของ ก่อนการขนย้ายควรมีการประกาศให้ทราบก่อน

- ส่วนกรณีสถานที่เก็บรักษา ใครขอเสนอแนะว่าควรจัดโครงการเป็น ๒ ระยะ คือในระยะ
แรกนี้ควรเป็นสถานที่เก็บรักษาแบบง่าย ๆ กล่าวคือกำหนดสถานที่ประมาณ ๕-๑๐ ไร่ แล้วทำรั้วรอบ
ขอบชิดแข็งแรง มีอาคาร เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรักษา ส่วนระยะต่อไปจะเป็นการสร้างโรงเก็บขนาดใด
อย่างไร ก็ขอให้นำไปพิจารณาและขอมอบให้สำนักรักษาความสะอาด นำไปพิจารณาดำเนินการ
ตามความเหมาะสมต่อไป

เลิกประชุม เวลา ๑๒.๐๐ น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร (สำนักเทศกิจ โทร. ๒๒๔๓๐๓๑)

ที่ กท ๘๐๐๐/๑๐๗๕ วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๓๐

เรื่อง ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายเก็บรักษา และการขายทอดตลาดซากรถยนต์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักรักษาความสะอาดและผู้อำนวยการเขตทุกสำนักงานเขต

การดำเนินการยกซากรถยนต์ที่จอดทิ้งไว้ในถนน หรือที่สาธารณะซึ่งมีได้อยู่ในความควบคุมดูแลของพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานตามกฎหมายอื่นใดไปเก็บไว้ ณ สถานที่ที่กำหนด เพื่อป้องกันมิให้เกิดการร้องเรียนและมีให้เกิดความเสียหายแก่กรุงเทพมหานคร ให้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายเก็บรักษา และการขายทอดตลาดซากรถยนต์ดังต่อไปนี้

๑. ในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองซากรถยนต์ ให้ผู้อำนวยการเขต โดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒ แจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนหรือย้ายไปให้พ้นทางสาธารณะหรือที่ซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแต่ทราบคำสั่ง โดยทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากรถยนต์ ณ ภูมิลำเนาของผู้นั้นแล้วแต่กรณี และให้ติดคำแจ้งความนั้นไว้ที่ตัวทรัพย์สินนั้นด้วย หรือจะทำบันทึกและให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อรับทราบด้วยตนเองก็ได้ ซึ่งกรณีนี้ไม่ต้องติดคำแจ้งความไว้ที่ตัวทรัพย์สิน

ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองซากรถยนต์ ให้ผู้อำนวยการเขตโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒ ปิดประกาศแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนหรือย้ายออกไป ภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศ

๒. เมื่อครบระยะเวลาตามข้อ ๑ เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ดำเนินการขนหรือย้ายออกไป จากทางสาธารณะหรือที่ซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ให้สำนักงานเขตดำเนินการแจ้งความลงประจำวัน ณ สถานีตำรวจนครบาลท้องที่ไว้เป็นหลักฐาน และขอสำเนาหลักฐานการลงประจำวันดังกล่าวติดเรื่องไว้ และให้ลงประจำวัน ตามแบบ ทก.๕๕ แห่งระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๒๔ ไว้ที่สำนักงานเขตด้วย

๓. เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๑ และข้อ ๒ แล้วให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเคลื่อนย้ายไปเก็บ ณ สถานที่ที่กรุงเทพมหานครกำหนด พร้อมกับส่งมอบสำเนาหลักฐานที่มี เช่น คำแจ้งความ ประกาศ

บันทึกประจำวันของสถานีตำรวจนครบาลที่แจ้งความไว้ และรายละเอียดหรือรายการอุปกรณเกี่ยวกับสภาพซากรถยนต์ รูปถ่ายซากรถยนต์ (ถ้ามี) ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รักษาซากรถยนต์

๔. ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาซากรถยนต์ตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ พร้อมทั้งตรวจสอบสภาพซากรถยนต์ ถ้าเห็นว่าหลักฐานต่าง ๆ ถูกต้องแล้ว ให้ลงบัญชีและบันทึกเลขหมายลำดับในบัญชีเพื่อเป็นหลักฐาน และให้จัดทำหลักฐานการรับ-ส่งมอบ ลงลายมือชื่อ และตำแหน่งของผู้ส่งมอบและผู้รับมอบ เพื่อให้แต่ละฝ่ายเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานสามารถตรวจสอบได้ด้วย

๕. เมื่อมีเจ้าของมาขอรับคืน ให้เจ้าหน้าที่ที่เก็บรักษาสอบสวนหลักฐานดำเนินการตามข้อ ๑๖ แห่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๓ เมื่อคดีเลิกกันแล้ว ให้เจ้าของรับคืนไป หากเจ้าของไม่มาขอรับคืนภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รับของตามข้อ ๓ ททรัพย์สินนี้ย่อมตกเป็นของแผ่นดินและให้นำออกขายทอดตลาด และเงินจากการขายทอดตลาดให้นำส่ง สำนักงานการคลัง กรุงเทพมหานคร เพื่อส่งกระทรวงการคลังต่อไป

๖. ในกรณีที่ไม่มีใครปรากฏเจ้าของและไม่มีผู้มารับคืนภายใน ๕ ปี ททรัพย์สินนี้ย่อมตกเป็นของแผ่นดินและให้นำออกขายทอดตลาด และเงินจากการขายทอดตลาดให้นำส่งสำนักงานการคลัง กรุงเทพมหานคร เพื่อส่งกระทรวงการคลังต่อไป

๗. ถ้าทรัพย์สินดังกล่าวตามข้อ ๕ หรือข้อ ๖ หากเห็นว่าการเก็บรักษาไว้จะเป็นการเสี่ยงภัย หรือเสียค่าใช้จ่ายเกินกว่าตัวทรัพย์สินนั้น ให้หน่วยราชการซึ่งมีหน้าที่เก็บรักษาจัดการนำออกขายทอดตลาดก่อนกำหนดเวลาดังกล่าวได้ เมื่อขายได้เงินเป็นจำนวนเท่าใดให้นำเงินจำนวนดังกล่าวส่งสำนักงานการคลัง กรุงเทพมหานคร เก็บรักษาแทนตัวทรัพย์สินนั้น แต่ก่อนจะนำออกขายให้บันทึกรายการรายละเอียดของทรัพย์สินนั้นไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งรูปถ่าย (ถ้ามี) เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นทรัพย์ของผู้ใด ถ้าพ้นกำหนดตามข้อ ๕ หรือข้อ ๖ แล้วให้นำส่งกระทรวงการคลัง

๘. การพิจารณาว่าการใดจะเป็นการเสี่ยงภัยหรือเสียค่าใช้จ่ายเกินกว่าตัวทรัพย์สินให้อยู่ในดุลยพินิจของหน่วยราชการผู้มีหน้าที่เก็บรักษา

๙. ขั้นตอนในการดำเนินการขายทอดตลาด ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๐๙ ถึงมาตรา ๕๑๗ และให้นำระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๒๘ ข้อ ๕๒ ถึงข้อ ๖๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้พิจารณาดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

๙.๑ ก่อนนำออกขายทอดตลาดต้องประกาศหรือโฆษณาว่าจะทำการขายทอดตลาดในวัน เวลา และสถานที่ใด

๙.๒ การขายทอดตลาดทรัพย์สินแต่ละชิ้น ให้ถือว่าผู้เสนอราคาเป็นผู้ประมูลได้เมื่อผู้ทอดตลาดได้เคาะไม้ หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามจารีตประเพณีในการขายทอดตลาด ถ้าผู้ทอดตลาดยังมีได้ทำการดังกล่าวนั้น ผู้สุ้ราคาจะถอนคำสุ้ราคาของตนจากการสุ้ราคาครั้งนั้นได้

๙.๓ ห้ามมิให้ผู้ทอดตลาดเป็นผู้เข้าสู้ราคาหรือใช้ให้ผู้อื่นเป็นผู้สู้ราคาแทน

๙.๔ เมื่อผู้ทอดตลาดเห็นว่าราคาซึ่งมีผู้สู้ราคาสูงสุดยังไม่เพียงพอ ผู้ทอดตลาดอาจยกเลิกการขายทอดตลาดครั้งนี้เสียได้

๙.๕ ให้ผู้สู้ราคาสูงสุดซึ่งประมูลได้ ชำระเงินเป็นเงินสดทันที หรือตามเวลาที่กำหนดไว้ในคำโฆษณาบอกขาย

๙.๖ ถ้าผู้สู้ราคาสูงสุดละเลยไม่ชำระราคาที่ตนประมูลได้ ให้ผู้ทอดตลาดเอาทรัพย์สินนั้นออกขายอีก และถ้าได้เงินเป็นจำนวนสุทธิไม่คุ้มราคาและค่าขายทอดตลาดครั้งก่อน ผู้สู้ราคาเดิมนั้นจะต้องรับผิดชอบในจำนวนเงินที่ยังขาดอยู่

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และสั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นโดยเคร่งครัดอย่าให้เกิดความเสียหายแก่กรุงเทพมหานครต่อไปด้วย.

(ลงชื่อ) **ศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ**

(นายศรีสิทธิ์ วาสิกศิริ)

รองปลัดกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกรุงเทพมหานคร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร (สำนักเทศกิจ โทร. ๒๒๔๓๐๓๑)

ที่ กท ๘๐๐๐/๘๕๖ วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๓๐

เรื่อง แผนปฏิบัติการดำเนินการรื้อถอนอาคารรुकกล้าที่สาธารณะ

เรียน ผู้อำนวยการเขต ทุกสำนักงานเขต

เรื่องเดิม ตามที่กรุงเทพมหานครมีนโยบายเร่งรัดการดำเนินการรื้อย้ายอาคารรุกกล้าที่สาธารณะ และจัดทำแผนปฏิบัติการปี ๒๕๒๙ กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยมีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๒๙ ถึงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๒๙ และในการเร่งรัดรื้อย้ายบ้านราษฎรออกจากคลองสาธารณะ ต้องอาศัยอำนาจในการดำเนินการตามกฎหมาย ดังนั้น ปลัดกรุงเทพมหานครจึงสั่งการให้สำนักเทศกิจเป็นเจ้าของเรื่องในการประสานงานกับสำนักงานเขตต่าง ๆ ดำเนินการเร่งรัดรื้อย้ายในรายที่รุกกล้าอยู่เดิม และควบคุมดูแลให้มีการรุกกล้าที่สาธารณะแห่งใหม่นั้น

ข้อกำหนด กรณีการปลูกสร้างอาคารหรือปลูกปักสิ่งใด ๆ ลงในที่ดิน ในแม่น้ำ ลำคลอง อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือรุกกล้าเข้าไปในที่ตั้งกล่าว มีกฎหมายต่าง ๆ และคำพิพากษาฎีกาที่จะต้องพิจารณาและศึกษา ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒ เรื่องการปลูกสร้างอาคารหรือปลูกปักสิ่งใด ๆ รุกกล้าที่ดิน แม่น้ำ ลำคลอง อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินว่า ในกรณี queปรากฏว่าได้มีการปลูกสร้างอาคาร หรือปลูกปักสิ่งใด ๆ ลงในที่ดิน ในแม่น้ำ ลำคลอง อันเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือเป็นที่ประชาชนใช้ร่วมกัน หรือรุกกล้าเข้าไปในที่ตั้งกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งจังหวัดซึ่งสถานที่นั้นตั้งอยู่ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดไปตรวจสถานที่นั้น ๆ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจแล้ว เห็นว่าสถานที่ซึ่งปลูกสร้างอาคารหรือปลูกปักสิ่งใด ๆ ลงเป็นที่ดินหรือแม่น้ำ ลำคลอง อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือเป็นที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยแน่ชัดปราศจากสงสัย ก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือแจ้งให้บุคคลผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งปลูกปักนั้น ให้รื้อถอนไปให้พื้นที่อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวผู้เป็นเจ้าของ หรือผู้ครอบครอง ให้ปิดประกาศนั้นไว้ ณ อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น และเมื่อครบกำหนดเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่งนั้นแล้ว ยังไม่มีการรื้อถอนอาคารหรือ

สิ่งปลูกสร้างนั้นออกไป ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดิน จัดการหรือถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นได้ ในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขายโดยวิธี ที่เห็นสมควร ซึ่งทรัพย์สินที่รื้อถอนหรืออยู่ในอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างนั้น และให้นำความในประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ มาใช้บังคับแก่เงินที่ขายทรัพย์สินนั้นโดยอนุโลม และ ประกาศนี้ไม่ลบล้างอำนาจของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการจับกุมและสอบสวนความผิดอาญา ซึ่ง ได้เกิดขึ้นในการก่อสร้างปลูกปัก ติดตั้ง หรือทอดทิ้งสิ่งใด ๆ ลงในที่ดังกล่าว

๒. ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๘ วรรคแรก บัญญัติว่า “บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือทรัพย์สินของแผ่นดินนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้อธิบดีมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันได้ ตามควรแก่กรณี อำนาจหน้าที่ ดังว่านี้ รัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่นเป็นผู้ใช้ก็ได้

..... ๙ ล ๙ .....

มาตรา ๙ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยเหมืองแร่ และการป่าไม้ ที่ดิน ของรัฐนั้น ถ้ามิได้มีสิทธิครอบครองหรือมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้บุคคลใด

(๑) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้าง หรือเผาป่า

..... ๙ ล ๙ .....

มาตรา ๑๐๘ ทวิ บัญญัติว่า “นับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำแก่ที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชน ใช้ร่วมกัน หรือที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

..... ๙ ล ๙ .....

๓. พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๑๑๗ บัญญัติว่า “ห้วย คลอง และลำน้ำต่าง ๆ ย่อมเป็นของที่รัฐบาลปกครองรักษา เป็นหน้าที่ของกรมการอำเภอจะต้อง ตรวจตราอย่าให้เสีย และอย่าให้ผู้ใดทำให้เสียสาธารณประโยชน์ ถ้าจะต้องซ่อมแซมตกแต่งให้ กรมการอำเภอเรียกราษฎรช่วยกันทำอย่างกับปิดน้ำฉะนั้น”

มาตรา ๑๒๒ บัญญัติว่า “ที่อันเป็นสาธารณประโยชน์ คือที่เลี้ยงปศุสัตว์ที่จัดไว้สำหรับ ราษฎรไปรวมเลี้ยงด้วยกันเป็นต้น ตลอดจนถนนหนทางและที่อย่างอื่นซึ่งเป็นของกลางให้ราษฎร ใช้ได้ด้วยกัน เป็นหน้าที่ของกรมการอำเภอจะต้องคอยตรวจตรารักษาอย่าให้ผู้ใดเกียดกันเอาไปเป็น อาณาประโยชน์แต่เฉพาะตัว”

๔. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๑๕ ข้อ ๕๗ วรรคสาม (ยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ มาตรา ๔๐ วรรค ๓) บัญญัติ

ว่า “บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกรมการอำเภอหรือนายอำเภอซึ่งกฎหมายกำหนดให้กรมการอำเภอและนายอำเภอมีอยู่ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอ”

๕. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๐ บัญญัติว่า “ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๓๖๘ บัญญัติว่า “ผู้ใดทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานที่สั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นโดยไม่มีเหตุ หรือขัดกั้วอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวันหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘๖ บัญญัติว่า “ผู้ใดซุกซ่อนหรือวาง หรือปลุกปัก หรือวางสิ่งของเกะกะไว้ในทางสาธารณะ โดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย หรือทำได้โดยชอบ แต่ละเลยไม่แสดงสัตยญาณตามสมควร เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท”

๖. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๖๔ บัญญัติให้ผู้ว่าการเขตมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๘๘ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องดังต่อไปนี้

— ๗ ล ๗ —

(๑๐) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

๗. คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๑๓ ถึง ๑๓๑๘/๒๕๑๐

“อำนาจที่จะดูแลรักษาที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือนัยหนึ่ง ที่สาธารณประโยชน์ เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๐ วรรค ๓ อำนาจฟ้องคดีจึงตกอยู่กับนายอำเภอ

ความในประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๘ หมายถึงที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้เป็นอำนาจของอธิบดีที่จะดูแลรักษา และดำเนินการคุ้มครองป้องกัน และให้รัฐมนตรีมีอำนาจมอบหมายให้ทบวงการใดเป็นผู้ใช้อำนาจดังกล่าวนี้ได้ แต่ในเรื่องที่สาธารณประโยชน์อันเป็นของกลาง สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เช่น ที่ขายคลังซึ่งราษฎรทั่วไปใช้จอดเรือขึ้นสู่ถนน ได้มีพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒๒ บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว คือให้เป็นหน้าที่ของกรมการอำเภอ และต่อมาได้โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๐ วรรค ๓ (ยกเลิกโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ ข้อ ๕๗ วรรคสาม) จึงเห็นได้ว่า ประมวลกฎหมายที่ดินมิได้

ยกเลิกเพิกถอนอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอซึ่งมีอยู่ตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่มอบหมายให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินทั้งหลายอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน ภายในเขตเทศบาล จึงหาได้ครอบคลุมไปถึงที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามที่เป็นอำนาจหน้าที่ดูแลจัดการของนายอำเภออยู่แล้วไม”

จากกฎหมายและคำพิพากษาศาลฎีกาข้างต้นสรุปได้ว่า

๑. กรณีที่ปรากฏว่าได้มีการปลูกสร้างอาคารหรือปลูกปักสิ่งใด ๆ ลงในที่ดิน ในแม่น้ำ ลำคลอง อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือเป็นที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือรุกล้ำเข้าไปในที่ตั้งกล่าวในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้อำนวยการเขตซึ่งมีอำนาจหน้าที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒ ข้อ ๑ และข้อ ๔ ประกอบกับประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๘ วรรคแรก พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๑๒๒ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ ข้อ ๕๗ วรรค ๓ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๖๙ มาตรา ๘๙ (๑) รายงานต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒ ข้อ ๔) และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ไปตรวจสอบสถานที่นั้น ๆ ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตรวจแล้วเห็นว่าสถานที่ซึ่งปลูกสร้างอาคารหรือปลูกปักสิ่งใด ๆ ลงเป็นที่ดิน หรือแม่น้ำ ลำคลอง อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือเป็นที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยแน่ชัดปราศจากสงสัย ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือแจ้งให้บุคคลผู้เป็นเจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งปลูกปักนั้น ให้รื้อถอนไปให้พื้นที่อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองก็ให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ ณ อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น และเมื่อครบกำหนดเวลาสิบห้าวัน นับแต่ได้ออกคำสั่ง เจ้าของหรือผู้ครอบครองยังไม่มีกรรื้อถอนก็ให้ผู้อำนวยการเขตมีอำนาจดำเนินการจัดการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นได้ ทรัพย์สินที่รื้อถอนหรืออยู่ในอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขายโดยวิธีที่เห็นสมควร กรณีเป็นของสด เสียหาย หรือหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าของทรัพย์สิน เมื่อขายได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใดให้เก็บไว้แทนตัวทรัพย์สิน โดยนำมาตรา ๑๓๒๗ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาบังคับใช้โดยอนุโลม

อนึ่ง ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒ ข้อ ๓ ไม่ลบล้างอำนาจของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการจับกุมและสอบสวนความผิดอาญา ซึ่งได้เกิดขึ้น ในการก่อสร้างปลูกปักสิ่งใด ๆ ลงในสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ถึงแม้ความผิดดังกล่าวจะได้ดำเนินการ

ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ แล้ว ยังสามารถดำเนินการกับผู้กระทำผิดตามกฎหมายอื่นได้อีกดังนี้ คือ

๑.๑ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ “ห้ามมิให้ผู้ใดก่อสร้างอาคาร เว้นแต่เจ้าของอาคารจะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น” มีโทษตามมาตรา ๖๕ “ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑..... ฯลฯ..... ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท” ในกรณีที่เป็นอาคารพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การศึกษา หรือการสาธารณสุข หรือเป็นการกระทำในทางการค้าเพื่อให้เช่า ให้เช่าซื้อ ขาย หรือจำหน่ายโดยมีค่าตอบแทน มาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับเป็นสิบเท่าของโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑.๒ ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๙ “...ห้ามบุคคลใดยึดถือ ครอบครองรวมตลอดถึงก่อสร้าง หรือเผาป่า ซึ่งต้องระวางโทษตามมาตรา ๑๐๘ ทวิ และหากการกระทำนั้นถึงขนาดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งที่สาธารณะนั้นแล้วยอมเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๐ ซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑.๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๖ ผู้ใดปลุกปัก หรือวางสิ่งของเกะกะไว้ในทางสาธารณะ.....ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ซึ่งบรรดาความผิดที่เกี่ยวข้องเหล่านี้เกิดขึ้นจากการกระทำผิดกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ต้องใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักสุดลงโทษแก่ผู้กระทำผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐

๑.๔ นอกจากนี้ ในกรณีที่มีการบุกรุกที่สาธารณะ หากผู้อำนวยการเขตได้ใช้อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๒๒ สั่งการให้ผู้บุกรุกออกจากที่สาธารณะแล้ว ผู้ขัดขืนยอมมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อันเป็นความผิดคนละกรรมกับการบุกรุกที่สาธารณะ ซึ่งจะต้องเรียงกระทงลงโทษตามมาตรา ๙๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๒. ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒ ข้อ ๑ คือ ผู้อำนวยการเขต (ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๙ วรรคแรก ประกอบพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒๒ ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ ข้อ ๕๗ วรรคสาม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔ มาตรา ๖๔ และมาตรา ๘๔ (๑๐))

๓. การดำเนินการรื้อถอน ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒

เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกคำสั่งให้รื้อถอน เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างไม่รื้อถอนภายใน ๑๕ วัน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (ผู้อำนวยการเขต) จัดการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นได้ทันที โดยไม่ต้องให้ศาลสั่งในการรื้อถอนให้ผู้อำนวยการเขตมีอำนาจขายโดยวิธีที่เห็นสมควร ซึ่งทรัพย์สินที่รื้อถอน หรืออยู่ในอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างนั้น และให้นำความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ มาใช้บังคับแก่เงินที่ขายทรัพย์สินนั้นได้ โดยอนุโลม

ข้อพิจารณา จึงให้สำนักงานเขตต่าง ๆ ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ดำเนินการเร่งรัดรื้อย้ายในรายที่รुकล้ำอยู่เดิม
๒. ควบคุมดูแลมิให้มีการรुकล้ำที่สาธารณะแห่งใหม่
๓. เพื่อให้อำนาจดำเนินการโดยเฉียบขาดตามควร และเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งจัดความไม่เรียบร้อยให้หมดสิ้นไป ให้ดำเนินการตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒ ดังต่อไปนี้

๓.๑ เมื่อมีการปลูกสร้างอาคารหรือปลูกปักสิ่งใด ๆ ลงในที่ดิน ในแม่น้ำลำคลอง อันเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือเป็นที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือรुकล้ำเข้าไปในที่ตั้งกล่าว ให้ผู้อำนวยการเขตซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รายงานต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไปตรวจดูสถานที่นั้น ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นว่าสถานที่ซึ่งปลูกสร้างอาคารหรือปลูกปักสิ่งใด ๆ ลงเป็นที่ดิน หรือแม่น้ำลำคลอง อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือเป็นที่ประชาชนใช้สอยร่วมกันโดยแน่ชัดปราศจากสงสัย ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ (ตามแบบที่แนบมาพร้อมนี้) แจ้งให้บุคคลที่เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งปลูกปักนั้น ให้รื้อถอนไปให้พื้นที่อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

๓.๒ เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามในหนังสือคำสั่งดังกล่าวแล้ว ให้ผู้อำนวยการเขตแจ้งเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งปลูกปักนั้นให้รื้อถอนภายในกำหนด ในกรณีไม่ปรากฏตัวผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้ปิดคำสั่ง ณ อาคารหรือสิ่งปลูกปักนั้น เมื่อครบกำหนดเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันที่ออกคำสั่งนั้นแล้ว ยังไม่มีการรื้อถอนอาคาร หรือสิ่งปลูกปักนั้นออกไป ให้ผู้อำนวยการเขตจัดการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกปักนั้น และมีอำนาจขายโดยวิธีที่เห็นสมควร ซึ่งทรัพย์สินที่รื้อถอนหรืออยู่ในอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น และให้นำความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ มาใช้บังคับแก่เงินที่ขายทรัพย์สินนั้นโดยอนุโลม

๔. ทุกวันที่ ๑๐ ของเดือน ให้ทุกสำนักงานเขตแจ้งผลการดำเนินการในรอบเดือนที่ผ่านมา ให้สำนักเทศกิจทราบ ตามแบบที่แนบมาพร้อมนี้
จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย.

(ลงชื่อ) ว่าที่ร้อยตรี เสมอใจ พุ่มพวง
(เสมอใจ พุ่มพวง)
ปลัดกรุงเทพมหานคร

ที่ กท ๘๐๐๐/

ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

ถนนดินสอ กทม. ๑๐๒๐๐

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ให้นุคคลผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใด ๆ รื้อถอนให้พื้นที่อันเป็น
สาธารณสมบัติของแผ่นดิน

เรียน .....

อ้างถึง (ถ้ามี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ถ้ามี)

ด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดินตรวจพบ
และรายงานต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่า มีการปลูกสร้างอาคาร หรือปลูกปักสิ่งใด ๆ ลงใน
ที่สาธารณะที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจึงไปตรวจสถานที่
ดังกล่าว ปรากฏว่า สถานที่ซึ่งปลูกสร้างอาคารหรือปลูกปักสิ่งใด ๆ ลงเป็นที่ดิน หรือแม่น้ำ ลำคลอง
อันเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือเป็นที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยแนชัดปราศจากสงสัย
อาศัยอำนาจตามข้อ ๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๐๒ ผู้ว่า
ราชการกรุงเทพมหานคร จึงออกคำสั่งเป็นหนังสือแจ้งให้นุคคลผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร
หรือสิ่งปลูกปัก ของบ้านเลขที่.....ถนน.....แขวง.....เขต.....
กรุงเทพมหานคร รื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกปักดังกล่าวออกไปให้พื้นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร
หรือสิ่งปลูกปักดังกล่าวไม่ดำเนินการรื้อถอน ผู้อำนวยการเขต.....ในฐานะ
ผู้ดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดินจะจัดการรื้อถอนแล้วดำเนินการขายทรัพย์สินที่รื้อถอน
หรือที่อยู่ในอาคารหรือสิ่งปลูกปักนั้นตามกฎหมายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อให้ดำเนินการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกปักดังกล่าวออกไปให้พื้นที่สาธารณ
สมบัติแผ่นดิน.

ขอแสดงความนับถือ

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

สำนัก/สำนักงาน.....

โทร.....

แบบรายงานผลการดำเนินการกับผู้รูด้าในคุกครองหรือที่สาธารณะ
ระหว่างวันที่ ๑ เดือน.....พ.ศ..... ถึงวันที่ ๓๐ หรือ ๓๑ เดือน.....พ.ศ.....

สำนักงานเขต.....

(รายงานภายในวันที่ ๑๐ ของเดือน)

ลำดับ	ชื่อคุกครองหรือที่สาธารณะ ที่มีการรูด้า	จำนวนรูด้า ก่อน ๓๑ ต.ค. ๒๕๒๙	จำนวนรูด้า หลัง ๓๑ ต.ค. ๒๕๒๙	ส่งดำเนินคดี		รื้อถอนตาม ป.ว. ๔๔	หมายเหตุ
				สน.บ้านเทศกิจ			

รายงานเพิ่มเติม (ถ้ามี).....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

KE กรุงเทพมหานคร ด้านเกษตร 118.
112.6 1. กรมชลประทาน 2. กรมประมง 3. กรมปศุสัตว์
ก ๒๖ ท. ๒๒๖: ระเบียบของกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับ
๒๕๓๐ งานเกษตร.

